

DEN
ALLMÄNNA BÖNBOKEN

Och Förbaltandet af Sakramenten
samt andra Kyrkans Ritualer
och Ceremonier

I ÖFVERENSSTÄMMELSE MED

BRUKET INOM DEN PROTESTANTISKT
BISKOPLIGA KYRKAN I AMERIKAS
FÖRENTA STATER

JÄMTE

Psaltaren eller Davids Psalmer

PRINTED FOR AND PRESENTED BY
THE NEW YORK BIBLE AND
COMMON PRAYER BOOK SOCIETY

1913

DEB

ALLMÄNNA BÖNBOKEN

och Förhållanden af Sakramenten
samt andra kyrkans Rättigheter
och Ceremonier
CERTIFICATE.

I CERTIFY that this edition of a Swedish translation of the Book of Common Prayer has been compared with the translation accepted by the Joint Commission on a Swedish version of the Prayer Book appointed by the General Convention, and that it conforms thereto.

G. MOTT WILLIAMS,

Bishop of Marquette,

Chairman of the Commission

January 1913.

PRINTED FOR AND PRESENTED BY
THE NEW YORK BIBLE AND
COMMON PRAYER BOOK SOCIETY

1913

FÖRORD TILL SVENSKA UPPLAGAN.

FÖLJANDE öfversättning af *The Book of Common Prayer* har antagits af den kommission, som den Protestantiskt Biskopliga kyrkans *General Convention* tillsatt för utgifvandet af en svensk upplaga.

Att med tillbörlig hänsyn till nutidens svenska språkbruk troget återgifva originalets ordalydelse och mening är ett ansvarsfullt uppdrag, hvars svårigheter lätteligen inses af alla, som äro förtrogha med det engelsk-liturgiska språkets egendomligheter, och behöfva därför icke närmare specificeras. Till förekommande af missuppfattning bör dock här uppmärksamheten fästas på svårigheten att så återgifva de två engelska benämningarna *priest* och *minister*, att den i rubrikerna förefintliga skillnaden dem emellan tydligt framträder. I *Book of Common Prayer* förekommer *priest* blott i de rubriker, som bestämma, att endast en till präst-ämvet invigd person är berättigad att utföra ifrågavarande moment. Benämningen *minister* brukas i en mera allmän betydelse och förekommer därför i alla rubriker, hvilka angifva, att den tjänstgörande kan vara biskop, präst, diakon och vissa fall en lekman. Emedan båda dessa engelska benämningar vanligen öfversättas med präst, har kommissionen ansett sig böra följa denna praxis, men då *priest* förekommer i originalet angifves detta i öfversättningen med en* vid sidan af ordet präst.

Apostoliska och nicenska trosbekännelserna återgifvas med samma ordalag, som de hafva i svenska kyrkans symboliska böcker.

Vid återgifvandet af psaltaren har kommissionen följt den år 1903 utgifna normal upplagan, men med bibehållandet af samma versindelning och tillägg, hvarigenom den s. k. *Prayer Book Version*, som är afsedd för liturgiskt bruk, hufvudsakligen skiljer sig från den i bibeln förekommande.

Vår tids många unionssträfvanden hafva frammanat denna öfversättning. Må den därför få blifva ett medel att främja "andens enhet genom fridens band!"

Å kommissionens vägnar,

G. MOTT WILLIAMS,

Ordförande.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

1. Den allmänna bönbokens stadfästelse.
2. Företalet.
3. Om kyrkans gudstjänst jämte bestämmelse beräffande den ordning i hvilken psaltaren och öfriga delar af den heliga skrift skola läsas.
4. Tabeller öfver fastställda bibellektioner.
5. Kalendern jämte tabeller öfver de för uppläsning fastställda bibellektionerna.
6. Tabeller och bestämmelser om de flyttbara och fasta högtiderna jämte under årets lopp förekommande faste- och botdagar.
7. Tabeller öfver finnandet af helgdagarne.
8. Om daglig morgongudstjänst.
9. Om daglig aftonsång.
10. Litanian.
11. Böner och tacksägelser vid olika tillfällen.
12. Ett bot- och böneformulär för askonsdag.
13. Kollekter, epistlar och evangelier för bruk under kyrkoåret.
14. Om Herrens nattvard eller kommunion.
15. Om offentligt barndop i kyrkan.
16. Om enskildt barndop i hemmet.
17. Om äldre personers dop.
18. Om katekes eller undervisning, som hvarje person måste inhämta, innan han föreställes för biskopen för att konfirmeras.
19. Om konfirmation eller handpåläggning.
20. Om brudvigsel.
21. Om sjukbesök.
22. Om sjukas kommunion.
23. Om jordfästning.
24. Om barnakvinnors tacksägelse eller kyrkotagning.
25. Bönesätt att användas till sjös.
26. Om besökandet af fångar.
27. Ett formulär för bön och tacksägelse till Gud allsmäktig för jordens gröda och alla andra hans nådefulla försyns välsignelser.
28. Bönesätt vid husandakt.
29. Psaltaren eller Davids psalmer.

---

*Huru biskopar skola konsekreras samt präster och diakoner ordineras.
Om invigning af en kyrka eller ett kapell.
Om prästers installerande i församlingar.*

Religionsartiklar.

DEN ALLMÄNNA BÖNBOKENS

STADFÄSTELSE

af biskoparne, prästerskapet och lekmännen af den protestantiskt biskopliga kyrkan i Amerikas Förenta Stater, samlade till kyrkomöte den sextonde dagen af Oktober månad Anno Domini sjutton hundra åttio nio.

Detta kyrkomöte har under innevarande session antagit *en bok för allmän bön, förvaltandet af sakramenten samt andra kyrkobruk och ceremonier* och fastställer härmed nämnda bok samt förklarar densamma vara denna kyrkas liturgi och fordrar, att den såsom sådan mottages af kyrkans alla medlemmar samt att den brukas från och med den första dagen i Oktober månad Anno Domini sjutton hundra nittio.

FÖRETAL.

DET är en högst ovärderlig del af den välsignade frihet, hvarmed Kristus har frigjort oss, att vid tillbedjandet af honom olika former och bruk må utan anstöt tillåtas, förutsatt att trons väsen i sin helhet bibehålles, samt att hvad som i en kyrka icke med visshet kan anses tillhöra läran måste hänföras till ordningen och därför efter allmänt erkännande och vederbörlig sanktion må förändras, förkortas, förökas, förbättras eller på annat sätt brukas, såsom det kan anses lämpligast för folkets uppbyggelse "enligt tidens och omständigheternas kraf."

Engelska kyrkan, som under Guds ledning grundlade den protestantiskt biskopliga kyrkan i dessa stater och sedan under en lång tid ägnade henne vård och skydd, har i företalet till sin allmänna bönbok såsom regel fastställt, att "då gudstjänstens säregna former och de bruk och ceremonier, som därvid användas, till sin egen natur äro oväsentliga samt erkännas vara det, så är det endast rimligt att på grund af viktiga och betydelsefulla omständigheter, hvilka förekomma under olika tider och förhållanden, där göra sådana förändringar, som tid efter annan af vederbörande myndigheter anses såsom nödvändiga och ändamålsenliga."

Samma kyrka har icke allenast i sitt företal utan äfven i sina artiklar och homilier förklarat nödvändigheten och ändamålsenligheten af enstaka förändringar och tillägg i sina former för offentlig gudstjänst. Följaktligen finna vi, att hon, sökande att "fasthålla den lyckliga medelvägen mellan för starkt motstånd och för lätt eftergift, då det gäller medgifvandet af variationer i saker, som en gång efter moget öfvervägande blifvit fastställda, under åtskilliga regenter allt sedan den första liturgiens kompilation under Edward VI:s regering medgifvit sådana förändringar i dess enskilda delar, som hon ansett vara både berättigade och viktiga under de särskilda tidsförhållanden de ansågos ändamålsenliga. Dock har därvid allt det hufvudsakliga med dess väsentliga delar (såväl till innehåll som till form och ordning) hittills förblifvit i sitt ursprungliga skick."

Hennes hufvudsyfte med dessa olika granskningar och ändringar har varit, såsom hon vidare förklarar i nämnda företal, "att åstadkomma det, som enligt bästa förstånd ansetts mest befordra frid och enighet inom kyrkan, att framkalla vördnad och uppväcka fromhet och andakt vid gudstjänstfirandet och slutligen undanröjda all anledning till deras klander, hvilka söka hvarje förevändning att förvränga eller motarbeta hennes liturgi." Och ehuru det enligt kyrkans eget omdöme däri icke finnes "något, som strider mot Guds ord och sund lära, eller något, som en gudfruktig människa ej kan med godt samvete bruka och underkasta sig, eller som icke

kan behörigt försvaras, om det erhåller en sådan rätt och gynnsam tolkning, som det allmänna rättsbegreppet borde gifva alla mänskliga skritter," så är det dock enligt redan anförda principer antagligt, att ytterligare förändringar med tiden skola finnas ändamålsenliga. Följaktligen tillsattes år 1689 en revisionskommitte, men dess omfattande och värderika arbete blef då utan resultat, och den borgerliga öfverheten har sedan dess icke ansett det lämpligt att återupptaga frågan genom tillsättandet af en ny kommission.

Men då under den gudomliga försynens ledning dessa amerikanska stater i borgerligt afseende blefvo oberoende, så följde däraf med nödvändighet äfren kyrkligt oberoende, och de olika religiösa samfunden i dessa stater erhöello full och lika frihet att ordna och organisera sina respektiva kyrkor, gudstjänstformer och kyrkoordningar på sätt de ansågo bäst befordra deras framtida utveckling och mest förenliga med detta lands konstitution och lagar.

Denna kyrkans uppmärksamhet riktades först och främst på de liturgiska förändringar, som på grund af revolutionen måste göras i bönerna för öfverhetspersoner. Och därvid blef den första omsorgen att söka åstadkomma öfverensstämmelse med hvad som borde utgöra den lämpliga afslutningen af sådana böner, nämligen "att regenter må erhålla nåd, visdom och förstånd att utöfva rättvisa och upprätthålla sanningen" samt att folket "må lefva ett lugnt och fridfullt lif i all gudaktighet och ärbarhet."

Men under det dessa förändringar behandlades af kyrkomötet, kunde dess medlemmar icke annat än med tacksamhet till Gud begagna det gynnsamma tillfället, som gafs dem, att (utan något slags intrång eller tvång från någon världslig myndighet) vidtaga en ytterligare revision af den offentliga gudstjänstordningen och fastställa öfriga förändringar och tillägg, som ansågos ändamålsenliga.

Det synes obehöfligt att relatera alla dessa ändringar och tillägg. Det är att hoppas, att dessa såväl som skälen därför tydligt nog framträda vid en jämförelse mellan denna och engleska kyrkans allmänna bönbok. Däraf framgår äfven, att denna kyrka alls icke ämnar afvika från Englands kyrka i någon viktig lärofråga, disciplin eller gudstjänstordning, utan endast vidtaga de ändringar lokala förhållanden kräfva.

Då nu detta viktiga arbete fullbordats, så är det att hoppas, att det hela kommer att mottagas och granskas af vår kyrkas alla trogna medlemmar och hvarje uppriktig kristen med ett ödmjukt, opartiskt och kärleksfullt sinnelag, utan fördom eller förutfattade meningar, med allvarligt betänkande af hvad kristendom är och hvad evangelii sanningar innehålla samt med innerlig bön till Gud allsmäktig, att hans välsignelse må följa hvarje sträfvan att offentliggöra det inför allmänheten på ett tydligt, lättfattligt, fruktbarande och tilltalande sätt, för vår välsignade Herres och Frälsares, Jesu Kristi, skull.

OM KYRKANS GUDSTJÄNST.

MORGONGUDSTJÄNSTEN, litanian och Herrens nattvard eller komunionen äro särskilda gudstjänstakter, som kunna användas hvar för sig eller tillsammans, förutsatt att ingen af dem genom sedvänja helt och hållet utelämnas.

Litanian kan användas antingen i stället för de böner, som i ordningen för morgongudstjänsten förekomma efter bönen för Förenta Staternas president, eller i stället för de böner, hvilka i ordningen för aftonsången följa efter kollekten om hjälp mot faror.

På någon dag, då den föreskrifna morgon- och aftongudstjänsten för rättats eller kommer att hållas i kyrkan, så kan prästen vid hållandet af någon annan gudstjänst, för hvilken ingen fastställd ordning finnes, använda sådana i denna bok föreskrifna andaktsöfningar, som han anser lämpliga, om ordinarius därtill gifver sitt bifall.

För faste- och tacksägelsedagar, förordnade af borgerlig eller kyrklig myndighet, samt för andra särskilda tillfällen, för hvilka ingen gudstjänstform eller bön finnes i denna bok, kan biskopen bestämma sådan ordning han anser lämplig, i hvilket fall intet annat formulär får begagnas.

ORDNINGEN FÖR LÄSANDET AF PSALTAREN.

PSALTAREN genomläses en gång hvarje månad enligt förordningen för både morgon- och aftongudstjänst. Då en månad har trettioen dagar, så förordnas, att samma psalmer, som voro föreskrifna för föregående dag, läsas sista dagen.

På de dagar, för hvilka psalmer äro föreskrifna, läser prästen dem i enlighet med tabellen öfver föreskrifna psalmer. Men märk, att på andra dagar kan han i stället för läsandet af psaltaren enligt indelningen för daglig morgon- och aftongudstjänst läsa ett af de urval denna kyrka fastställt.

TABELL ÖFVER PSALMER FÖR SÄRSKILDA DAGAR.

FÖRSTA SÖNDAGEN I ADVENT.	Morgon. 8, 50	Afton. 96, 97	PÅSKAFTON.	Morgon. 4, 16, 17	Afton. 30, 31
JULDAGEN.	19, 45, 85	89, 110, 132	PÅSKDAGEN.	2, 57, 111	113, 114, 118
KRISTI OMSKÄRELSE.	40, 90	65, 103	KRISTI HIMMELSFÄRDS-DAG.	8, 15, 21	24, 47, 108
EPIFANIAS.	46, 47, 48	72, 117, 135	PINGSTDAGEN.	48, 68	104, 145
MARIE KYRKO- GÅNG.	20, 86, 87	84, 113, 134	TREFALDIGHETS- SÖNDAG.	29, 33	93, 97, 150
ASKONSDAGEN.	6, 32, 38	102, 130, 143	KRISTI FÖRKLARING.	27, 61, 93	84, 99, 133
MARIE BEBÅDELSEDAG.	89	131, 132, 138	DEN HELIGE MIKAELIS DAG.	91, 103	34, 148
LÅNGFREDAGEN.	22, 40, 54	69, 88	ALLA HELGONS DAG.	1, 15, 146	112, 121, 149

TABELL ÖFVER URVAL AF PSALMER.

FÖRSTA.	Psalmerna. 1, 15, 91	ELFTE.	Psalmerna. 80, 81
ANDRA.	4, 31:1-6, 91, 134	TOLFTE.	84, 122, 134
TREDJE.	19, 24, 103	TRETTONDE.	85, 93, 97
FJÄRDE.	23, 34, 65	FJORTONDE.	102
FEMTE.	26, 43, 141	FEMTONDE.	107
SJÄTTE.	32, 130, 121	SEXTONDE.	118
SJUNDE.	37	SJUTTONDE.	123, 124, 125
ÅTTONDE.	51, 42	ADERTONDE.	139, 145
NIONDE.	72, 96	NITTONDE.	147
TIONDE.	77	TJUGONDE.	148, 149, 150

ORDNINGEN FÖR LÄSANDET AF ÖFRIGA DELAR AF DEN HELIGA SKRIFT.

GAMLA testamentet är bestämdt för första lektionen och Nya testamentet för andra lektionen vid morgon- och aftongudstjänster under hela året.

För erhållandet af upplysning, hvilka skriftlektioner äro föreskrifna att läsas för hvarje dag, uppsökes månadens datum i följande kalender, hvari de kapitel äro angifna, som läsas både vid morgon- och aftongudstjänster, med undantag af de rörliga helgdagarna, hvilka icke äro angifna i kalendern, och de orörliga, för hvilka tomrum lämnats i lektionskolumnen. De föreskrifna lektionerna för alla sådana dagar äro angifna i tabellen öfver föreskrifna lektioner.

Om det i någon församling på en söndag eller helgdag icke hålles både morgon- och aftongudstjänst, så tillåtes prästen att vid den gudstjänst han förrättar välja antingen de för morgon- eller aftongudstjänsten föreskrifna lektionerna.

Vid aftonsången på en söndag kan prästen i stället för dagens andra lektion läsa den för månadsdagen föreskrifna lektionen ur evangelierna enligt tabellen för innevarande månad.

På sådana dagar, för hvilka inga särskilda lektioner äro angifna, kan prästen välja två af dem, som i kalendern äro föreskrifna för någon af den innevarande veckans dagar.

På särskildt förordnade faste- och tacksägelsedagar samt vid tillfällen, då kyrkomöten hållas eller kollekt upptages för välgörande ändamål, väljer prästen sådana lektioner han anser lämpliga.

PSALMER OCH HYMNER.

PPSALMER, utgifna eller använda med kyrkans bemyndigande, och hymner med text från bibeln eller allmänna bönboken kunna sjungas före och efter hvarje gudstjänstformulär samt före och efter predikningar.

TABELLER ÖFVER SKRIFTLEKTIONER,

SOM ÄRO FÖRESKRIFNA ATT LÄSAS VID MORGON- OCH AFTONGUDSTJÄNSTER UNDER ÅRET.

EN TABELL ÖFVER DET FÖRESKRIFNA LEKTIONARIET FÖR SÖNDAGAR.

SÖNDAGAR.	MORGON.		AFTON.	
	FÖRSTA LEKTION.	ANDRA LEKTION.	FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION.
<i>I Advent.</i>				
1	Jes. 1: 1-27...	Luk. 1: 1-25	Jes. 2...	Upp... 1
2	5: 1-25...	1: 26-56...	24...	2
3	25...	1: 57-80...	28: 1-22...	3
4	30: 1-21...	3: 1-22...	32	22
<i>Efter jul.</i>				
1	35...	2: 25-52...	40...	Ebr. 2
2	41: 1-21	Mark. 1: 1-15...	42: 1-21...	1 Kor. 2
<i>Efter Epifanias.</i>				
1	44: 6-28...	Matt. 2: 13-23...	45	Rom... 10
2	51...	Joh. 1: 29-51...	52: 1-12...	1 Kor... 3
3	54...	Matt. 4: 12-25...	55	2 Kor. 4
4	56: 1-8...	Luk. 4: 14-32...	59	5
5	61...	7: 19-50...	62	Gal. 2
6	65: 8-25...	Mark 6: 1-29...	66	3
<i>Septuagesima.</i>	Jer. 5: 10-31...	Matt. 5...	Jer. 22: 13-30...	Ef. 1
<i>Sexagesima.</i>	35...	6	36	2
<i>Quinquagesima.</i>	Klag. 1: 1-16...	7	Klag. 3: 1-36...	3
<i>I Fastan.</i>				
1	Jer. 7: 1-20...	10	Jer. 9: 1-24...	4
2	Hes. 14...	Luk. 10: 1-24...	Dan. 3...	5: 15-6: 9...
3	18: 20-49	Mark. 9: 1-29	5	Rom... 14
4	Mik. 6	Joh. 5: 24-47...	6	Fil. 1
5	Sak. 13	Luk. 21...	7: 1-18...	3
6	9: 9-17	Matt. 26...	9	Joh. 11: 47-12: 19
<i>Påskdagen.</i>	2 Mos. 12: 1-28*	28	2 Mos. 15: 1-21*	Ap. G... 2: 22-30
<i>Efter Påsk.</i>				
1	Jes. 43: 1-21...	Ap. G. 1	Jes. 48: 1-19...	1 Kor. 15: 1-22
2	Hos. 13: 1-14...	3	Hos. 14...	Kol... 1
3	Joel 3: 9-21...	4: 1-35...	Mik. 3: 9-4: 7	3
4	Mik. 5	5	Nah. 1	1 Tess. 3
5	Sak. 8	6	Sak. 10	4
<i>Efter</i>				
<i>Himmelsfärdsdag.</i>	Joel 2: 21-32...	Joh. 17...	Sef. 3...	Ebr. 4: 14-5: 10
<i>Pingsdagen.</i>	5 Mos. 5	Ebr. 12: 14-29	Jes. 10: 33-11: 1-16	Ap. G. 19: 1-10
<i>Trefaldighetssönd.</i>	1 Mos. 1: 1-2: 3...	Matt. 3	1 Mos. 2: 4-25...	1 Joh. 5...
<i>Efter Trefaldighet.</i>				
1	1 Mos. 3...	Ap. G. 8: 2-39	6	1 Tim. 6...
2	8: 20-9: 19...	9: 1-31...	15: 1-18...	2 Tim. 2...
3	37...	10	42...	3: 1-4: 8...
4	43...	11	45...	Tit. 2: 1-3: 9...
5	49...	14	50	Ebr. 10...
6	2 Mos. 3...	15: 1-30...	2 Mos. 5: 5-6: 8...	11
7	9: 13-35...	17	10: 21-11: 10	12
8	14...	20: 7-38...	17	13
9	4 Mos. 16: 1-40...	24	4 Mos. 22	Jak. 1...
10	23: 1 24: 1	26	24	2...
11	5 Mos. 4: 1-24...	Matt. 18...	5 Mos. 4: 25-40...	3...
12	6	19: 27-20: 16	7	4...
13	9: 9-29...	23	32: 1-43	5...
14	33...	25	34	1 Petr. 1...
15	Jos. 23...	Mark. 4...	Jos. 24	2
16	Dom. 4	13	Dom. 5...	3
17	1 Sam. 12	Luk. 13...	1 Sam. 17	4
18	1 Krön. 17...	15	2 Sam. 12: 1-23...	5
19	1 Kon. 3: 1-15...	19: 1-27...	2 Krön. 6	2 Petr. 1...
20	17	Joh. 3: 1-22...	1 Kon. 18	2
21	19	7	2 Kon. 5	3
22	2 Kon. 19	8: 1-47...	2 Krön. 36...	1 Joh. 1...
23	Ords. 1	9	Ords. 2	2
24	3	10: 1-30	8	3
25	9	11: 1-46...	11	4
26	15	15	16	2 Joh...
<i>Näst före Advent.</i>	Mal. 3 och 4	16	Pred. 11 och 12.	Jud...

*Märk, att de för påskdagen föreskrifna lektionerna ur gamla testamentet kunna utbytas den ena för den andra enligt prästens godtyckande.

EN TABELL ÖFVER DET FÖRESKRIFNA LEKTIONARIET FÖR HELGDAGAR

HELGDAGAR.	MORGON.		AFTON.	
	FÖRSTA LEKTION.	ANDRA LEKTION	FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION
<i>S:t Andreas.</i>	4. Mos... 10:29-36	Joh... 1:29-42	Jes... 55	Joh... 12:20-41
<i>S:t Tomas.</i>	2. Kon... 6:8-23	Mark... 16:9-20	2 Kon... 7	14:1-14
<i>Kristi födelse.</i>	Jes... 9:1-7	Luk... 2:1-14	Jes... 7:10-16	Tit... 2:11-3:8
<i>S:t Stefanus.</i>	1 Mos... 4:1-16	Ap. G... 6:1-7:16	2 Krön... 24:15-25	Ap. G... 7:17-54
<i>S:t Johannes.</i>	2 Mos... 33:7-23	Joh... 13:21-35	Jes... 6	2 Joh...
<i>Menlösa barn.</i> <i>Kristi omskärelse</i>	Jer... 31:1-17	Matt... 18:1-14	49:13-26	Mark... 10:13-27
<i>Epifanias.</i>	1 Mos... 17:1-14	Rom... 2:17-29	5 Mos... 10:12-22	Kol... 2
<i>S:t Pauli omvändelse.</i>	Jes... 60	11	Jes... 49:1-13	Luk... 3:15-22
<i>Jungfru Marias kyrkogång.</i>	Vish... 5	Ap. G... 22:1-21	Jer... 1:1-10	Ap. G... 26
<i>S:t Mattias.</i>	1 Sam... 3	Gal... 3:15-4:7	Hagg... 2:1-9	1 Joh... 3:1-8
<i>Jungfru Marias bebådelse.</i>	2:27-36	Joh... 6:47-71	Jes... 22:15-25	2:15-29
<i>Askonsdag.</i>	1 Mos... 3:1-15	Luk... 1:39-56	1 Sam... 2:1-10	Joh... 1:1-18
<i>Måndagen före Påsk.</i>	Jes... 58	15	Jona... 3	Ebr... 12:1-17
<i>Tisdagen före Påsk.</i>	1 Mos... 3:20-4:16	Joh... 14	4 Mos... 20:1-13	1 Kor... 10:1-11
<i>Onsdagen före Påsk.</i>	4 Mos... 21:1-9	15	3 Mos... 16:6-24	Ebr... 9:1-15
<i>Torsdagen före Påsk.</i>	Sak... 11	13	3 Mos... 37:3-28	1 Petr... 1:1-21
<i>Långfredag.</i>	2 Mos... 16:4-15	6:27-71	14:14-24	Ebr... 7
<i>Påskafest.</i>	1 Mos... 22:1-18	18	Jes... 52:13-53:12	1 Petr... 2
<i>Måndagen i påskveckan.</i>	Jes... 38:9-20	Luk... 23:50-56	2 Mos... 13	Ebr... 4
<i>Tisdagen i påskveckan.</i>	2 Mos... 15:22-27	24:1-12	Job... 19	Mark... 16
<i>S:t Markus.</i>	Jes... 26:1-19	Joh... 21:1-14	2 Kon... 13:14-21	Joh... 21:15-25
<i>S:t Filippus och S:t Jakob.</i>	62	Mark... 1:1-20	Hes... 1:1-14	Ap. G. 12:21-13:13
<i>Kristi Himelsärdsdag.</i>	61	Joh... 6:22-58	Sak... 4	15:1-31
<i>Måndagen i pingstveckan.</i>	2 Kon... 2:1-22	Luk... 24:44-53	Dan... 7:9-14	Ef... 4:1-16
<i>Tisdagen i pingstveckan.</i>	1 Mos... 11:1-9	1 Kor... 14:20-40	4 Mos... 11:16-30	1 Kor... 12
<i>S:t Barnabas.</i>	Hes... 36:25-38	Ap. G... 2:12-21	1 Sam... 19:18-24	Gal... 5
<i>S:t Johannes Döparen.</i>	Mal... 2:1-10	4:23-37	Jes... 40:1-11	Ap. G. 13:43-14:18
<i>S:t Petrus.</i>	3:1-12	Matt... 3	Mal... 3:13-4:6	Matt... 14:1-12
<i>S:t Jakob.</i>	Hes. 34	Joh... 21	Sak... 3	Ap... G. 4:8-22
<i>Kristi förklaring.</i>	2 Kon... 1:1-16	Luk... 9:46-62	Jer... 26:1-15	Mark... 1:14-39
<i>S:t Bartolomeus.</i>	2 Mos... 34:29-35	2 Kor... 3	Mal... 4:2-6	Matt... 17:1-13
<i>S:t Matteus.</i>	1 Mos... 28:10-22	Joh... 1:43-51	5 Mos... 18:15-22	1 Petr... 1:22-2:12
<i>S:t Mikael.</i>	1 Kon... 19	Luk... 5:27-39	1 Krön... 29:1-19	Mark... 2:13-28
<i>S:t Lukas.</i>	1 Mos... 32	Ap. G... 12:1-23	Dan... 10:4-21	Upp... 14:6-15:8
<i>S:t Simon och S:t Judas.</i>	Syr... 38:1-14	Luk... 1:1-23	Jes... 38	Ap... G 1:1-14
<i>Alla Helgon.</i>	Jes... 28:9-18	Joh... 14:15-31	Jer... 3:12-25	Judas...
	Vish... 3:1-9	Ebr... 11:32-12:6	Vish... 5:2-16	Upp... 19:1-16

**EN TABELL ÖFVER DET FÖRESKRIFNA LEKTIONARIET FÖR FASTLAGENS
FYRTIO DAGAR SAMT BÖN- OCH FASTEDAGAR,
SOM KAN FÖLJAS I STÄLLET FÖR DET I KALENDERN FÖRESKRIFNA.**

DAGAR.	MORGN.		AFTON.	
	FÖRSTA LEKTION.	ANDRA LEKTION	FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION
FASTAN				
1. Askonsdag.	Jes. .... 58.	Luk. .... 15.	Jona. .... 3.	Ebr. 12:1-17
2. Torsdag.	..... 59:1-16	Mark. 11:12-33	Jer. 3:12-4:2	Rom. 1
3. Fredag.	Mik. 7	Matt. 12:1-21	Sef. 1	 3
4. Lördag.	Am. 3	..... 12:22-50	Am. 5	 4
FÖRSTA SÖNDA-	GEN I FASTAN.			
5. Måndag.	Sak. 1	..... 13:1-23	Sak. 31	1 Tim. 1
6. Tisdag.	Hes. 8	..... 13:24-43	Hes. 9	 2
7. Onsdag.	..... 2:1-3:9	..... 13:44-58	..... 3:10-27	 3
8. Torsdag.	..... 20:1-26	..... 14:22-36	..... 20:27-49	 4
9. Fredag.	..... 33:1-20	..... 16:1-12	..... 34:1-16	 5
10. Lördag.	..... 34:17-31	..... 17:14-27	..... 37:1-14	Tit. 1
ANDRA SÖNDA-	GEN I FASTAN.			
11. Måndag.	Job. 1	..... 19:1-15	1 Mos. 7	Rom. 5
12. Tisdag.	 2	..... 19:16-30	 8	..... 8:1-21.
13. Onsdag.	 3	..... 21:28-46	 13	..... 8:22:39
14. Torsdag.	 9	..... 24:1-28	..... 18:16-33	..... 9:1-17.
15. Fredag.	 14	..... 24:29-51	..... 19:12-29	..... 9:18-33
16. Lördag.	 19	Mark. 1:21-45	..... 21:9-21.	..... 15:1-21.
TREDJE SÖNDA-	GEN I FASTAN.			
17. Måndag.	Job. 27	..... 2:1-17	2 Mos. 17	1 Kor. 4
18. Tisdag.	 28	..... 5:1-20	3 Mos. .... 19:1-18.	 5
19. Onsdag.	 29	..... 5:21-43	4 Mos. .... 13:17-34.	 6
20. Torsdag.	 30	..... 6:45-56	..... 14:1-25.	..... 9:1-23
21. Fredag.	..... 31:4-40.	..... 7:14-30	..... 15:17-41.	..... 10:12-33
22. Lördag.	 32	..... 8:22-38	Jos. 7	..... 14:26-40
FJÄRDE SÖNDA-	GEN I FASTAN.			
23. Måndag.	Job. 38:1-18	Mark. 9:33-50	1 Sam. 3	2 Kor. 2
24. Tisdag.	..... 38:19-38	..... 10:1-16	 4	1 Kor. 6
25. Onsdag.	 39	..... 10:17-34	 16	 7
26. Torsdag.	 40	..... 10:35-52	..... 28:1-20	..... 12:1-15
27. Fredag.	 41	..... 12:1-17	2 Sam. 24:1-14	Gal. 6
28. Lördag.	 42	..... 12:18-44	..... 24:15-25	1 Tess. 2
FEMTE SÖNDA-	GEN I FASTAN.			
29. Måndag.	5 Mos. 28:1-14	Luk. 11:29-54	1 Kon. 9:1-9	2 Tess. 2
30. Tisdag.	..... 28:15-46	..... 12:1-21	..... 10:1-13	Ebr. 3
31. Onsdag.	..... 28:58-68	..... 12:22-40	2 Kon. 6:1-23	 5
32. Torsdag.	 30	..... 12:41-59	 22	 6
33. Fredag.	Jer. 13:1-14	Joh. 5:1-23	Esra. 9	 8
34. Lördag.	..... 13:15-27	..... 12:20-50	Jer. 18:1-17	..... 10:28-39
SÖNDAGEN NÄST	FÖRE PÅSK.			
35. Måndagen	1 Mos. 3:20-4:16	 14	4 Mos. 20:1-13	1 Kor. 10:1-11
36. Tisdagen	..... 4 Mos. 21:1-9	 15	3 Mos. 16:6-24	Ebr. 9:1-15
37. Onsdagen	..... 4 Mos. 21:1-9	 15	3 Mos. 16:6-24	Ebr. 9:1-15
38. Torsdagen	före Påsk Sak. 11	 13	1 Mos. 37:3-28	1 Petr. 1:1-21
39. Fredagen	före Påsk 2 Mos. 16:4-15	..... 6:27-71	..... 14:14-24	Ebr. 7
40. Långfredagen	1 Mos. 22:1-18	 18	Jes. 52:13-53-12	1 Petr. 2
41. Påskafton.	Jes. 38:9-20	Luk. 23:50-56	2 Mos. 13	Ebr. 4
BÖNDAGARNE.				
Måndag.	5 Mos. 8	Matt. 6:24-34	5 Mos. 28:1-14	Jak. 1:1-17
Tisdag.	1 Kon. 8:22-40	Luk. 11:1-13	Jes. 64	 4
Onsdag.	Jer. 14	Joh. 6:24-40	Hab. 3	 5
FASTEDAGAR I	PINGSTVECKAN.			
Onsdag.	Jes. 6:1-8	Luk. 6:12-23	Jer. 31:27-40	1 Kor. 1:18-31
Fredag.	 61	..... 10:1-24	..... 42:1-12	 2
Lördag.	Hes. 13:1-16	..... 12:1-12	Hes. 14:1-11	..... 9:7-27
FASTEDAGAR I	SEPTEMBER.			
Onsdagen.	5 Mos. 18:15-22	Ap. G. 1:1-9	1 Kon. 13:1-26	2 Kor. 4
Fredagen.	2 Kon. 2:1-22	..... 4:1-12	Jer. 6:8-19	 5
Lördagen.	Hos. 4:1-9	..... 4:13-23	Mika. 3:5-12	Ebr. 13:7-21
FASTEDAGAR-	NA DECEMBER.			
Onsdag.	Jer. 23:1-15	Joh. 1:29-51	Jer. 23:1-15	Ef. 4:1-16
Fredag.	..... 26:1-19	..... 5:33-47	Mal. 2	1 Tess. 5
Lördag.	Mal. 3:1-12	Luk. 12:35-48	..... 3:13-4-6	2 Tim. 1

EN TABELL ÖFVER LEKTIONARIET FÖR JANUARI.

KALENDER.			MORGON.		AFTON.	
			FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION	FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION
1	A	<i>Kristi omskärelse</i>				
2	b		1 Mos. 1:—2:3	Matt. 1.....	1 Mos. 2:4-25.	Ap. G. 1.....
3	e		3.....	2.....	4.....	2: 1-21.
4	d		5.....	3.....	6.....	2: 22-47
5	e		7.....	4.....	8.....	3.....
6	f	<i>Epifanias.</i>				
7	g		9.....	5: 1-26.....	10: 21-11: 9.....	4: 1-31.....
8	A		11: 27-12: 20 ..	5: 27-48.....	13.....	4: 32-5: 16
9	b		14.....	6: 1-18.....	15.....	5: 17-42.....
10	c		16.....	6: 19-7: 6.....	17: 1-22.....	6.....
11	d		18: 1-16.....	7: 7-29.....	18: 17-33.....	7: 1-29.....
12	e		19: 12-29.....	8: 1-17.....	20.....	7: 30-60.....
13	f		21.....	8: 18-34.....	22: 1-19.....	8: 1-25.....
14	g		23.....	9: 1-17.....	24: 1-28.....	8: 26-39.....
15	A		24: 29-51.....	9: 18-38.....	24: 52-67.....	9: 1-22.....
16	b		25: 5-26.....	10: 1-23.....	25: 27-26: 6.....	9: 23-43.....
17	c		26: 12-35.....	10: 24-42.....	27: 1-29.....	10: 1-23.....
18	d		27: 30-45.....	11.....	27: 46-28: 22.....	10: 24-48.....
19	e		29: 1-20.....	12: 1-21.....	31: 1-24.....	11.....
20	f		31: 25-55.....	12: 22-50.....	32: 1-21.....	12.....
21	g		32: 22-32.....	13: 1-23.....	33.....	13: 1-25.....
22	A		35: 1-20.....	13: 24-43.....	37.....	13: 26-52.....
23	b		39: 20-40: 23.....	13: 44-58.....	41: 1-16.....	14.....
24	c		41: 17-37.....	14: 1-21.....	41: 38-57.....	15: 1-29.....
25	d	<i>S:t Pauli omvändelse.</i>				
26	e		42: 1-24.....	14: 22-36.....	42: 25-38.....	15: 30-16: 15
27	f		43: 1-14.....	15: 1-20.....	43: 15-34.....	16: 16-40.....
28	g		44: 1-13.....	15: 21-39.....	44: 14-34.....	17: 1-15.....
29	A		45: 1-15.....	16.....	45: 16-46: 7.....	17: 16-34.....
30	b		46: 26-47: 12.....	17.....	47: 13-31.....	18: 1-23.....
31	c		48.....	18: 1-20.....	49.....	18: 24-19: 20

EN TABELL ÖFVER LEKTIONARIET FÖR FEBRUARI.*

KALENDER.			MORGON.		AFTON.	
			FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION	FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION
1	d	.....	1 Mos...50:1-14	Matt...18:21-35	1 Mos.50:15-26	Ap.G. 19:21-40
2	e	<i>Jungfru Marie Kyrkogång.</i>				
3	f	.....	2 Mos. 1.....	19:1-26....	2 Mos. 2.....	20:1-16....
4	g	.....	3.....	19:27-20:16	4:1-23....	20:17-38....
5	A	.....	4: 27-5: 18	20:17-34....	5:19-6:13..	21:1-26....
6	b	.....	6: 28-7: 13	21:1-22....	7:14-35....	21:27-22:21
7	c	.....	8: 1-15....	21:23-46....	8:16-32....	22:22-23:11
8	d	.....	9: 1-12....	22:1-14....	9:13-35....	23:12-35....
9	e	.....	10.....	22:15-46....	11.....	24.....
10	f	.....	12: 1-28....	23.....	12:29-51....	25.....
11	g	.....	13.....	24:1-28....	14.....	26.....
12	A	.....	15.....	24:29-51....	16.....	27:1-17....
13	b	.....	17.....	25:1-30....	18.....	27:18-44....
14	c	.....	19.....	25:31-46....	20:1-24....	28:1-16....
15	d	.....	22:21-23:19	26:1-29....	23:20-33....	28:17-80....
16	e	.....	24.....	26:30-56....	25:1-22....	Rom 1
17	f	.....	28:1-12....	26:57-75....	28:15-38....	2
18	g	.....	29:38-30:16	27:1-26....	31:12-32:14	3
19	A	.....	32:15-35....	27:27-66....	33.....	4
20	b	.....	34:1-17....	28.....	34:18-35....	5
21	c	.....	35:20-36:7..	Mark 1:1-20..	40:17-38....	6
22	d	.....	3 Mos. 9:22-10:11	1:21-45....	3 Mos. 16:1-24	7
23	e	.....	19:1-18....	2:1-22....	19:30-20:8	8
24	f	<i>S:t Mattias.</i>				
25	g	.....	25:1-34....	2:23-3:12....	25:35-55....	9
26	A	.....	26:1-20....	3:13-35....	26:21-46....	10
27	b	.....	4 Mos. 6.....	4:1-34....	4 Mos. 9:15-10:10	11
28	c	.....	10:29-11:15	4:35-5:20....	11:16-35....	12
29	d	.....	12.....	Matt..... 7	13:1-24....	Ebr..... 12

*Märk, att då skottår icke inträffar, har Februari endast 28 dagar.

EN TABELL ÖFVER LEKTIONARIET FÖR MARS.

KALENDER.			MORGON.		AFTON.	
			FÖRSTALEKTION	ANDRA LEKTION	FÖRSTALEKTION	ANDRA LEKTION
1	d	.....	4 Mos. 13:25-14:4	Mark. 5:21-43	4 Mos. 14:5-25	Rom. 13
2	e	.....	14:26-45	6:1-13	16: 1-22	14
3	f	.....	16:23-50	6:14-29	17	15
4	g	.....	20	6:30-56	21	16
5	A	.....	22:1-20	7:1-23	22:21-41	1 Kor. 1
6	b	.....	23	7:24-37	24	2
7	c	.....	25	8	27:12-23	3
8	d	.....	32	9:1-29	35:9-34	4
9	e	.....	5 Mos. 1:1-18	9:30-50	5 Mos. 1: 19-46	5
10	f	.....	2:1-25	10:1-31	2:26-3:17	6
11	g	.....	3:18-29	10:32-52	4:1-24	7
12	A	.....	4:25-49	11:1-26	5:1-21	8
13	b	.....	5:22-33	11:27-12:12	6	9
14	c	.....	7	12:13-27	8	10
15	d	.....	9	12:28-44	10	11
16	e	.....	11	13	15:1-18	12
17	f	.....	16	14:1-25	17:8-20	13
18	g	.....	18	14:26-52	19	14
19	A	.....	24:5-22	14:53-72	26	15:1-34
20	b	.....	27	15:1-41	28:1-14	15:35-58
21	c	.....	28:15-46	15:42-16:20	28:47-68	16
14 22	d	.....	29	Luk. 1:1-25	30	2 Kor. 1
3 23	e	.....	31:1-29	1:26-56	31:30-32:43	2
24	f	.....	32:44-33:29	1:57-80	34	3
11 25	g	Jungfru Marie bebdelse.				
26	A	.....	Jos. 1	2:1-20	Jos. 2	4
19 27	b	.....	3	2:21-52	4	5
8 28	c	.....	5	3	6	6
29	d	.....	7	4:1-15	8:1-29	7
16 30	e	.....	8:30-35	4:16-44	9	8
5 31	f	.....	10:1-14	5:1-16	14	9

EN TABELL ÖFVER LEKTIONARIET FÖR APRIL.

KALENDER.			MORGON.		AFTON.	
			FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION	FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION
	1	g	Jos. 17:14-18:10	Luk. 5:17-39	Jos. 19:49-20:9	2 Kor. 10
13	2	A	21:43-22:9	6:1-19	22:10-34	11
	3	b	23	6:20-49	24	12
	4	c	Dom. 1	7:1-18	Dom. 2	13
10	5	d	3	7:19-35	4	Cal. 1
	6	e	5	7:36-50	6:1-24	2
18	7	f	6:25-40	8:1-21	7	3
7	8	g	8:32-9:24	8:22-39	9:48-10:9	4
	9	A	10:10-11:11	8:40-56	11:12-40	5
15	10	b	13	9:1-17	14	6
4	11	c	15	9:18-42	16	Ef. 1
	12	d	17:1-18:10	9:43-62	18:11-31	2
12	13	e	Rut. 1	10:1-24	Rut. 2	3
1	14	f	3	10:25-42	4	4
	15	g	1 Sam. 1	11:1-28	1 Sam. 2: 1-21	5
9	16	A	2:22-36	11:29-54	3	6
17	17	b	4	12:1-21	5	Filipp. 1
6	18	c	6	12:22-40	7	2
	19	d	8	12:41-59	9:1-24	3
20	e		9:25-10:16	13:1-17	10:17-11:13	4
21	f		11:14-12:25	13:18-35	13	Kol. 1
22	g		14:1-23	14:1-24	14:24-46	2
23	A		15	14:25-15:10	16	3
24	b		17:1-30	15:11-32	17:31-54	4
25	c	<i>S:t Markus.</i>				
26	d		17:55-18:16	16:1-18	19	1 Tess. 1
27	e		20:1-17	16:19-31	20:18-43	2
28	f		21	17:1-19	22	3
29	g		23	17:20-37	24:1-25:1	4
30	A		26	18:1-17	28:3-25	5

EN TABELL ÖFVER LEKTIONARIET FÖR MAJ.

KALENDER.			MORGON.		AFTON.	
			FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION	FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION
1	b	<i>S:t Filippus och S:t Jakob.</i>				
2	c		1 Sam. 30: 1-25	Luk. 18: 18-43	1 Sam. 31.	2 Tess. 1
3	d		2 Sam. 1.	19: 1-27.	2 Sam. 2: 1-17	 2
4	e		2: 18-32.	19: 28-48.	3: 17-39.	 3
5	f		4.	20: 2-26.	5.	1 Tim. 1
6	g		6.	20: 27-47.	7: 1-17.	 2
7	A		7: 18-29.	21.	9.	 3
8	b		11.	22: 1-30.	12: 1-23.	 4
9	c		13: 37-14: 25	22: 31-53.	15: 1-15.	 5
10	d		15: 16-37.	22: 54-71.	16: 1-15.	 6
11	e		16: 16-17: 23	23: 1-25.	17: 24-18: 17	2 Tim. 1
12	f		18: 18-33.	23: 26-49.	19: 1-23.	 2
13	g		19: 24-43.	23: 50-24: 12	22: 1-31.	 3
14	A		22: 31-51.	24: 13-53.	23: 1-23.	 4
15	b		24.	Joh. 1: 1-28.	1 Kon. 1: 1-22	Titus. 1
16	c		1 Kon. 1: 23-53	1: 29-51.	1 Krön. 28: 1-10	 2
17	d		1 Krön. 28: 20-29: 9	2.	29: 10-30.	 3
18	e		1 Kon. 3.	3: 1-21.	1 Kon. 4: 20-34	Filem. ....
19	f		5.	3: 22-36.	6: 1-14.	Ebr. 1
20	g		20: 1-26.	4: 1-30.	7: 27-51.	 2
21	A		8: 1-21.	4: 31-54.	8: 22-53.	 3
22	b		8: 54-66.	5: 1-23.	9: 1-9.	 4
23	c		10: 1-13.	5: 24-47.	10: 14-29.	 5
24	d		11: 1-25.	6: 1-21.	11: 26-43.	 6
25	e		12: 1-24.	6: 22-40.	12: 25-13: 10	 7
26	f		13: 11-34.	6: 41-71.	14: 1-20.	 8
27	g		2 Krön. 12.	7: 1-24.	2 Krön. 13.	 9
28	A		14.	7: 25-53.	15.	 10
29	b		16: 1-17: 13	8: 1-20.	1 Kon. 15: 25-16: 7	 11
30	c		1 Kon. 16: 8-34	8: 21-59.	17.	 12
31	d		18: 1-20.	9.	18: 21-46.	 13

EN TABELL ÖFVER LEKTIONARIET FÖR JUNI.

KALENDER.			MORGON.		AFTON.	
			FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION	FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION
1	e	.....	1 Kon. 19	Joh. 10: 1-21...	1 Kon. 20: 1-21.	Jakob..... 1
2	f	.....	20: 22-43...	10: 22-42...	21	2
3	g	.....	22: 1-40...	11: 1-20...	2 Krön. 19.....	h 3
4	A	.....	2 Krön. 20: 1-19	11: 21-46...	20: 20-37...	4
5	b	.....	1 Kon. 22: 51-2. 1: 18.	11: 47-12: 19	2 Kon. 2	5
6	c	.....	2 Kon. 3.....	12: 20-50...	4	1 Petr. 1
7	d	.....	5	13: 1-20...	6: 1-23	2
8	e	.....	6: 24-33...	13: 21-38...	7	3
9	f	.....	8: 1-15...	14.....	2 Krön. 21.....	4
10	g	.....	2 Krön. 22.	15.....	2 Kon. 9	5
11	A	<i>S:t Barnabas.</i>				
12	b	.....	2 Kon. 10: 1-17	16: 1-15...	10: 18-36...	2 Petr. 1
13	c	.....	2 Krön. 23.....	16: 16-33...	2 Krön. 24.....	2
14	d	.....	2 Kon. 13	17.....	25: 1-16...	3
15	e	.....	14: 8-29...	18: 1-27...	26	1 Joh. 1
16	f	.....	15: 8-31...	18: 28-40...	27: 1-28: 15...	2
17	g	.....	16: 5-20...	19: 1-24...	2 Kon. 17: 1-23	3
18	A	.....	17: 24-41...	19: 25-42...	18: 1-12...	4
19	b	.....	2 Krön. 29: 1-20	20: 1-18...	2 Krön. 30: 1- 31: 1	5
20	c	.....	32: 1-19	20: 19-31...	2 Kon. 19	2 Joh.....
21	d	.....	Jes. 38.....	21: 1-14...	20: 12-21...	3 Joh.....
22	e	.....	2 Krön. 33.....	21: 15-25...	22	Judas .....
23	f	.....	2 Kon. 23: 1-20	Ap. G. 1.	23: 1-24: 7.	Matt. 1
24	g	<i>S:t Johannes Döparens födelse.</i>				
25	A	.....	24: 8-25: 7	2: 1-21.....	25: 8-30.....	2
26	b	.....	Esra 1	2: 22-47...	Esra 2: 68-3: 13	3
27	c	.....	4.....	3	5.....	4
28	d	.....	6.....	4: 1-31.....	7.....	5: 1-26
29	e	<i>S:t Petrus</i>				
30	f	.....	8: 21-36.	4: 32-5: 16	9	5: 27-48

EN TABELL ÖFVER LEKTIONARIET FÖR JULI.

KALENDER.			MORGON.-		AFTON.	
			FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION	FÖRSTALEKTION	ANDRA LEKTION
1	g	.....	Esra 10: 1-19.	Ap. G. 5: 17-42	Neh. 1.....	Matt. 6: 1-18
2	A	.....	Neh. 2.....	6.....	4.....	6: 19-7: 6
3	b	.....	5.....	7: 1-29.....	6: 1-7: 4.....	7: 7-29...
4	c	.....	7: 73-8: 18.....	7: 30-60.....	12: 43-13: 14.....	8: 1-17
5	d	.....	13: 15-31.....	8: 1-25.....	Ester 1: 1-2: 7.....	8: 18-34
6	e	.....	Ester 2: 15-3: 15.....	8: 26-39.....	4.....	9: 1-17..
7	f	.....	5.....	9: 1-22.....	6.....	9: 18-38
8	g	.....	7: 1-8: 2.....	9: 23-43.....	Job. 1.....	0: 1-23
9	A	.....	Job. 2.....	10: 1-23.....	3.....	10: 24-42
10	b	.....	4.....	10: 24-48.....	5.....	11
11	c	.....	6.....	11.....	7.....	12: 1-21
12	d	.....	8.....	12.....	9.....	12: 22-50
13	e	.....	10.....	13: 1-25.....	11.....	13: 1-23
14	f	.....	12.....	13: 26-52.....	13.....	13: 24-43
15	g	.....	14.....	14.....	15: 1-16.....	13: 44-58
16	A	.....	16.....	15: 1-29.....	17.....	14
17	b	.....	19.....	15: 30-16: 15.....	21.....	15: 1-20
18	c	.....	22.....	16: 16-40.....	23.....	15: 21-39
19	d	.....	24.....	17: 1-15.....	25: 1-26: 14.....	16
20	e	.....	27.....	17: 16-34.....	28.....	17
21	f	.....	29.....	18: 1-23.....	30.....	18: 1-20
22	g	.....	31.....	18: 24-19: 20.....	32.....	18: 21-35
23	A	.....	33.....	19: 21-40.....	34.....	19: 1-26
24	b	.....	35.....	20: 1-16.....	36.....	19: 27-20: 16
25	c	<i>S:t Jakob.</i>				
26	d	.....	37.....	20: 17-38.....	38.....	20: 17-34
27	e	.....	39.....	21: 1-26.....	40.....	21: 1-22
28	f	.....	41.....	21: 27-22: 21.....	42.....	21: 23-46
29	g	.....	Ords. 1: 1-19.....	22: 22-23: 11.....	Ords. 1: 20-33.....	22: 1-14
30	A	.....	4.....	23: 12-35.....	10.....	22: 15-46
31	b	.....	12.....	24.....	13.....	23

EN TABELL ÖFVER LEKTIONARIET FÖR AUGUSTI.

KALENDER.			MORGON.		AFTON.	
			FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION	FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION
1	c	.....	Ords. 14.....	Ap. G. 25	Ords. 15	Matt. 24: 1-28
2	d	.....	16	26.....	20	24: 29-51...
3	e	.....	23: 10-35...	27: 1-17...	24	25: 1-30...
4	f	.....	25	27: 18-44...	26	25: 31-46...
5	g	.....	27	28	28	26: 1-29...
6	A	<i>Kristi förklaring.</i> ...				
7	b	.....	30: 1-17....	Rom. 1.....	31: 10-31...	26: 30-56...
8	c	.....	Pred. 1.....	2	Pred. 2.....	26: 57-75...
9	d	.....	3	3	4	27: 1-26 .....
10	e	.....	5	4	6	27: 27-66 .....
11	f	.....	7	5	8	28 .....
12	g	.....	9	6	10	Mark. 1: 1-20.
13	A	.....	11	7	12	1: 21-45 ...
14	b	.....	Jer. 1.....	8	Jer. 2: 1-19	2: 1-22.....
15	c	.....	2: 20-37...	9	3: 12-25...	2: 23-3: 12.
16	d	.....	4: 1-18....	10	5	3: 13-35...
17	e	.....	6: 1-21....	11	7: 1-20....	4: 1-34....
18	f	.....	7: 21-34...	12	8	4: 35-5: 20..
19	g	.....	9	13	10	5: 21-43 .....
20	A	.....	11	14	13: 1-23	6: 1-13 .....
21	b	.....	14	15	16	6: 14-29...
22	c	.....	17	16	18: 1-17....	6: 30-56...
23	d	.....	19	1 Kor. 1.....	21	7: 1-23....
24	e	<i>S:t Bartolomeus</i>				
25	f	.....	22	2	23: 1-32....	7: 24-37...
26	g	.....	25: 1-16	3	26	8.....
27	A	.....	28	4	29: 1-19....	9: 1-29....
28	b	.....	30	5	31: 15-37....	9: 30-50...
29	c	.....	33	6	34	10: 1-31 .....
30	d	.....	35	7	36	10: 32-52...
31	e	.....	37	8	38	11: 1-26....

EN TABELL ÖFVER LEKTIONARIET FÖR SEPTEMBER.

KALENDER.			MORGON.		AFTON.	
			FÖRSTALEKTION	ANDRA LEKTION	FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION
1	f	.....	Jer. 39.....	1 Kor. 9.....	Jer. 40.....	Mark 11: 27-12: 12
2	g	.....	41.....	10.....	42.....	12: 13-27...
3	A	.....	43.....	11.....	44: 1-14.....	12: 28-44...
4	b	.....	44: 15-30.....	12.....	45.....	13.....
5	c	.....	46.....	13.....	50: 1-20.....	14: 1-25.....
6	d	.....	50: 21-46.....	14.....	51: 54-64.....	14: 26-52...
7	e	.....	52: 1-14.....	15: 1-34.....	52: 15-34.....	14: 53-72...
8	f	.....	Klag. 1.....	15: 35-58...	Klag. 2: 1-19.....	15: 1-41...
9	g	.....	3: 1-36.....	16.....	3: 37-66.....	15: 42-16: 20
10	A	.....	Hes. 1.....	2 Kor. 1.....	Hes. 2.....	Luk. 1: 1-25...
11	b	.....	3.....	2.....	7.....	1: 26-56...
12	c	.....	8.....	3.....	9.....	1: 57-80...
13	d	.....	11: 14-25.....	4.....	12: 17-28.....	2: 1-20.....
14	e	.....	13: 1-16.....	5.....	14.....	2: 21-52...
15	f	.....	18: 1-18.....	6.....	18: 19-32.....	3.....
16	g	.....	20: 1-26.....	7.....	20: 27-49.....	4: 1-15...
17	A	.....	24: 15-27.....	8.....	33: 1-20.....	4: 16-44...
18	b	.....	33: 21-33.....	9.....	34.....	5: 1-16...
19	c	.....	36: 21-38.....	10.....	37: 1-14.....	5: 17-39...
20	d	.....	Dan. 1.....	11.....	Dan. 2: 1-23.....	6: 1-19...
21	e	<i>S:t Matteus</i>				
22	f	.....	2: 24-49.....	12.....	3.....	6: 20-49...
23	g	.....	4: 1-18.....	13.....	4: 19-34.....	7: 1-18...
24	A	.....	5.....	Gal. 1.....	6.....	7: 19-35...
25	b	.....	7.....	2.....	8.....	7: 36-50...
26	c	.....	9.....	3.....	10.....	8: 1-21.....
27	d	.....	11: 1-29.....	4.....	11: 30-45.....	8: 22-39...
28	e	.....	12.....	5.....	Hos. 2: 14-23.....	8: 40-56...
29	f	<i>S:t Mikael och alla Änglar</i>				
30	g	.....	Hos. 4: 1-12.....	6.....	5: 8-6: 6...	9: 1-17...

EN TABELL ÖFVER LEKTIONARIET FÖR OKTOBER.

KALENDER.			MORGON.		AFTON.	
			FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION	FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION
1	A	.....	Hos. 8.....	Ef.	1 Hos. 10.....	Luk. 9: 18-42
2	b	.....	11: 1-12: 6.....	2.....	13: 1-14.....	9: 43-62...
3	c	.....	14.....	3 Joel 1.....	10: 1-24.....	
4	d	.....	Joel 2: 1-14.....	4.....	2: 15-27.....	10: 25-42...
5	e	.....	2: 28-3: 8.....	5.....	3: 9-21.....	11: 1-28...
6	f	.....	Amos 1: 1-2: 5.....	6 Amos.....	3.....	11: 29-54...
7	g	.....	4.....	1 Fil.	5.....	12: 1-21.....
8	A	.....	7.....	2.....	8.....	12: 22-40...
9	b	.....	9.....	3 Obadja.....	12: 41-59...	
10	c	.....	Jona.....	4 Jona.....	2.....	13: 1-17.....
11	d	.....	3 Kol.	1.....	4.....	13: 18-35...
12	e	.....	Mika 1: 1-9.....	2 Mika.....	2.....	14: 1-24.....
13	f	.....	3.....	3.....	4.....	14: 25-15: 10...
14	g	.....	5.....	4.....	6.....	15: 11-32...
15	A	.....	7.....	1 Tess.....	1 Nah.	16: 1-18.....
16	b	.....	Nah.	2.....	3.....	16: 19-31...
17	c	.....	Hab.	1.....	3 Hab.	2.....
18	d	<i>S:t Lukas.</i>				
19	e	.....	3.....	4 Sef.	1.....	17: 20-37...
20	f	.....	Sef.	2.....	5.....	3.....
21	g	.....	Hagg.	12 Tess.....	1 Hagg.	2.....
22	A	.....	Sak.	1.....	2 Sak.	2.....
23	b	.....	3.....	3.....	4.....	19: 28-48...
24	c	.....	5 1 Tim.	1.....	6.....	20: 1-26.....
25	d	.....	7.....	2.....	8.....	20: 27-47...
26	e	.....	9.....	3.....	10.....	21.....
27	f	.....	11.....	4.....	12.....	22: 1-30.....
28	g	<i>St. Simon och St: Judas.</i>				
29	A	.....	13.....	5.....	14.....	22: 31-53...
30	b	.....	Mal. 1.....	6 Mal. 2.....	22: 54-71...	
31	c	.....	3: 1-12. 2 Tim.	1.....	3: 13-4: 6.....	23: 1-25...

EN TABELL ÖFVER LEKTIONARIET FÖR NOVEMBER.

KALENDER.			MORGON.		AFTON.	
			FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION	FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION
1	d	<i>Alla Helgon</i>				
2	e		Tob. 13	2 Tim. 2	Vish. 1	Luk. 23: 26-49
3	f		Vish. 4: 7-20.	3	6: 1-21.	23: 50-24: 12
4	g		7: 15-30.	4	8: 1-18.	24: 13-53. ....
5	A		9	Tit. 1	13	Joh. 1: 1-28. ....
6	b		16: 1-13.	2	19	1: 29-51. ....
7	c		Syr. 1.	3	Svr.	2
8	d		3: 1-23.	Filem	4	3: 1-21. ....
9	e		5	Ebr. 1	6: 18-7: 10	3: 22-36. ....
10	f		9: 15-10: 17	2	10: 18-30.	4: 1-30. ....
11	g		15.	3	16: 26-17: 19	4: 31-54. ....
12	A		18: 1-14.	4	18: 15-32.	5: 1-23. ....
13	b		21: 1-13.	5	22: 23-23: 9	5: 24-47 ..
14	c		24: 1-18	6	24: 19-32.	6: 1-21. ....
15	d		30: 21-31: 11	7	34: 13-26.	6: 22-40. ....
16	e		35	8	38: 24-39: 11	6: 41-71. ....
17	f		39: 13-35.	9	41: 1-13.	7: 1-24. ....
18	g		42: 17-43: 10	19	44	7: 25-53. ....
19	A		47: 1-11.	11	50: 1-24.	8: 1-20
20	b		51	12	Bar. 4: 19-5: 9	8: 21-59. ....
21	c		Jes. 1.	13	Jes. 2.	9
22	d		3: 1-15.	Jak. 1	4	10: 1-21
23	e		5: 1-17	2	5: 18-30.	10: 22-42. ....
24	f		6	3	7	11: 1-20. ....
25	g		8: 1-17.	4	8: 18-9: 7	11: 21-46. ....
26	A		9: 8-21.	5	10: 1-19.	11: 47-12: 19
27	b		10: 20-34	1 Petr. 1	11	12: 20-50. ....
28	c		12	2	13	13: 1-20. ....
29	d		14: 1-23	3	17	13: 21-38 ..
30	e	<i>S:t Andreas.</i>				

EN TABELL ÖFVER LEKTIONARIET FÖR DECEMBER.

KALENDER.			MORGON.		AFTON.	
			FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION	FÖRSTA LEKTION	ANDRA LEKTION
	f	.....	Jes. 18.....	1 Petr. 4	Jes. 19: 1-17...	Joh. 14.....
2	g	.....	19:18-20:6	 5	21: 1-12.....	15 .....
3	A	.....	22:1-14...	2 Petr. 1	22: 15-25.....	16: 1-15...
4	b	.....	23.....	 2	24.....	16: 16-33...
5	c	.....	25.....	 3	26.....	17.....
6	d	.....	27.....	1 Joh. 1	28:1-13.....	18: 1-27...
7	e	.....	28:14-29.....	 2	29.....	18: 28-40...
8	f	.....	30:1-17...	 3	30:18-33.....	19: 1-24 ...
9	g	.....	31.....	 4	32.....	19: 25-42...
10	A	.....	33.....	 5	34.....	20: 1-18...
11	b	.....	35.....	2 Joh.	40.....	20:19-31...
12	c	.....	41:1-16...	3 Joh.	41: 17-29.....	21: 1-14...
13	d	.....	42:1-16...	Judas	42: 17-43: 7...	21: 15-25...
14	e	.....	43:8-28...	Upp. 1.....	44: 1-20.....	Upp. 2: 1-17 .
15	f	.....	44:21-45:7	..... 2:18-3:6	45: 8-25.....	3: 7-22...
16	g	.....	46.....	4.....	47.....	5 .....
17	A	.....	48.....	6.....	49: 1-12.....	7 .....
18	b	.....	49:13-26.....	8	50	9 .....
19	c	.....	51.....	10.....	52: 1-12.....	11 .....
20	d	.....	52:1-53:12	12.....	54	13 .....
21	e	<i>S:t Tomas.</i>				
22	f	.....	55.....	14.....	56	15 .....
23	g	.....	57.....	16.....	58	17 .....
24	A	.....	59.....	18.....	60	19: 1 10...
25	b	<i>Juldagen.</i>				
26	c	<i>St: Stefanus</i>				
27	d	<i>Evangelisten S:t Johannes</i>				
28	e	<i>Menlösa born</i>				
29	f	.....	61.....	19:11-21...	62	20 .....
30	g	.....	63.....	21:1-14.....	64	21: 15-27...
31	A	.....	65.....	22:1-7.....	66	22: 8-21...

TABELLER OCH ANVISNINGAR FÖR DE RÖRLIGA OCH ORÖRLIGA HÖGTIDERNA.

JÄMTE FASTE - OCH FÖRSAKELSESDAGAR UNDER HELA ÅRET.

ANVISNING

OM SÄTTET ATT FINNA TIDEN FÖR DE RÖRLIGA FESTERNA OCH
HELGDAGARNA.

PÅSKDAGEN, på hvilken tiden för de öfriga rörliga högtiderna beror, infaller alltid den första söndagen efter den fullmåne, som inträffar på eller näst efter den tjuguförsta Mars, och då fullmåne inträffar på en söndag, så är näst följande söndag påskdag.

Dock uppmärksammas, att för ändamålet med dessa anvisningar och tabeller följes den gammalkyrkliga beräkning, som förlägger fullmånen till den fjortonde dagen i lunarmånaden, och icke den verkligt astronomiska beräkningen för fullmåne.

Adventsöndag är alltid den söndag, som infaller närmast den helige Andreas' dag, aningen den förekommer före eller efter densamma.

<i>Septuagesima</i>	} söndagen inträffar	{ nio åtta sju sex	} veckor före påsk,
<i>Sexagesima</i>			
<i>Quinquagesima</i>			
<i>Quadragesima</i>			
<i>Bönsöndagen</i>	} inträffar	{ fem veckor fyrtio dagar sju veckor åtta veckor	} efter påsk.
<i>Himmelsfärdsdagen</i>			
<i>Pingsdagen</i>			
<i>Trefaldighetssöndagen</i>			

EN TABELL ÖFVER DE FESTER,

SOM UNDER ÅRET FIRAS INOM DENNA KYRKA.

Årets alla söndagar	Den helige aposteln Bartolomeus' dag
Vår Herre JESU KRISTI omskärelse	Den helige aposteln Matteus' dag
Epifanias	Den helige Mikael och alla änglars dag
Den helige Pauli omvändelsedag	Den helige evangelisten Lukas' dag
Den välsignade jungfrun Marias kyrkogångsdag	De helige apostlarna Simons och Judas' dag
Den helige aposteln Mattei dag	Alla helgons dag
Den välsignade jungfrun Marias bebdälsedag.	
Den helige evangelisten Markus' dag	Den helige aposteln Andreas' dag
De helige apostlarna Filippus' och Jakobus' dag	Den helige aposteln Tomas' dag
Vår Herre JESU KRISTI himmelsfärdsdag	Vår Herre JESU KRISTI födelse
Den helige aposteln Barnabas' dag	Den helige martyren Stefanus' dag
Den helige Johannes Döparens dag	Den helige evangelisten Johannes' dag
Den helige aposteln Petri dag	Menlösa barns dag
Den helige aposteln Jakobs dag	Måndagen och tisdagen i påskveckan
Vår Herre JESU KRISTI förklaringsdag	Måndagen och tisdagen i pingstveckan

EN TABELL ÖFVER FASTEDAGAR

Åsöndagen.

Långfredagen.

ÖFRIGA FASTEDAGAR.

PÅ HVILKA KYRKAN FORDRAR SÅ MYCKEN FÖRSÄKELSE, SOM ÄR SYNNERLIGEN LÄMPLIG FÖR
SÄRSKILDA ANDAKTSÖFNINGAR.

- I. Fastlagens fyrtio dagar.
- II. De fyra årstidernas fastedagar, { första söndagen i fastan,
som äro { pingsthögtiden
onsdag, fredag och lördag efter { 14 September och 13 December.
- III. De tre böndagarna, som äro måndagen, tisdagen och onsdagen före den heliga torsdagen eller vår Herres himmelsfärd.
- IV. Alla fredagar under året utom juldagen.

Utom de ofvan nämnda firas första torsdagen i November (eller någon annan af öfverheten förordnad dag) såsom en dag för tacksägelse till Gud allsmäktig för markens gröda och öfriga välsignelser hans nådefulla försyn förlänat.

DE nummer, som i föregående kalender stå framför de olika dagarna från och med den tjuguförsta Mars till och med den adertonde April, antyda de dagar, på hvilka fullmåne inträffar. Detta kan ske antingen den tjuguförsta Mars eller dagen efter under de år, för hvilka de äro de respektiva gyllentalen. Söndagsbokstafven omedelbart efter sådan fullmåne angifver påskdagen för det året. Allt detta gäller till och med Anno Domini 2199, hvarefter platsen för dessa gyllental förändras enligt följande anvisning.

För att finna påskdagen uppsökes i kalenderns första kolumn för tiden mellan den tjugonde Mars och den nittonde April, årets gyllental, vid hvars sida dagen för påskfullmåne angifves. Därefter uppsökes i tredje kolumnen söndagsbokstafven näst efter dagen för fullmåne, och den dag, som står vid sidan af söndagsbokstafven, är påskdag.

För att finna gyllentalet eller primären lägges 1 till det angifna året efter Kristi födelse, därpå divideras med 19. Resten, om någon, är gyllentalet, men återstår intet, är gyllentalet 19.

För att finna dominical- eller söndagsbokstafven och gyllentalets plats i kalendern, se följande allmänna tabeller.

EN TABELL
FÖR FINNANDET AF
DOMINICAL ELLER
SÖNDAGSBOKSTAFVEN.

FÖR att efter kalendern finna dominical- eller söndagsbokstafven för något angifvet år efter Kristi födelse uppsökes näst föregående århundrade i nedre afdelningen af denna tabell och öfriga talen i öfre afdelningen därpå, och vid sidan af århundradet samt under de öfriga talen finner man söndagsbokstafven

Märk, att under alla skottår är den bokstaf, som förekommer under det med stjärna betecknade talet söndagsbokstaf för Januari och Februari, och bokstafven under talet, som saknar nämnda beteckning, är söndagsbokstaf under återstående delen af året.

ÅRENS HUNDRATAL.

1600	2000	2400	2800	3200
1700	2100	2500	2900	3300
1800	2200	2600	3000	3400
1900	2380	2700	3100	etc.

ANTAL ÅR SOM ÖFVERSTIGA HUNDRATALEN.

0*	0	1	2	3	4*	4	5
	6	7	8*	8	9	10	11
	12*	12	13	14	15	16*	16
	17	18	19	20*	20	21	22
	23	24*	24	25	26	27	28*
	28	29	30	31	32*	32	33
	34	35	36*	36	37	38	39
	40*	40	41	42	43	44*	44
	45	46	47	48*	48	49	50
	51	52*	52	53	54	55	56*
	56	57	58	59	60*	60	61
	62	63	64*	64	65	66	67
	68*	68	69	70	71	72*	72
	73	74	75	76*	76	77	78
	79	80*	80	81	82	83	84*
	84	85	86	87	88*	88	89
	90	91	92*	92	93	94	95
	96*	96	97	98	99		

B	A	G	F	E	D	C	B
	C	B	A	G	F	E	D
	E	D	C	B	A	G	F
	G	F	E	D	C	B	A

EN TABELL FÖR FINNANDET AF PÅSKDAGEN

FRÅN ANNO DOMINI 1786 TILL ANNO DOMINI 2013.

OMFATTANDE TIDEN AF TOLF MÅNCYKLAR.

GYLLEN- TALEN.	ANNO DOMINI.	PÅSKDAG.	ANNO DOMINI.	PÅSKDAG.	ANNO DOMINI.	PÅSKDAG.	ANNO DOMINI.	PÅSKDAG.
1	1786	April 16	1843	April 16	1900	April 15	1957	April 21
2	1787	 8	1844*	 7	1901	 7	1958	 6
3	1788*	Mars 23	1845	Mars 23	1902	Mars 30	1959	Mars 29
4	1789	April 12	1846	April 12	1903	April 12	1960*	April 17
5	1790	 4	1847	 4	1904*	 3	1961	 2
6	1791	 24	1848*	 23	1905	 23	1962	 22
7	1792*	 8	1849	 8	1906	 15	1963	 14
8	1793	Mars 31	1850	Mars 31	1907	Mars 31	1964*	Mars 29
9	1794	April 20	1851	April 20	1908*	April 19	1965	April 18
10	1795	 5	1852*	 11	1909	 11	1966	 10
11	1796*	Mars 27	1853	Mars 27	1910	Mars 27	1967	Mars 26
12	1797	April 16	1854	April 16	1911	April 16	1968*	April 14
13	1798	 8	1855	April 8	1912*	 7	1969	 6
14	1799	Mars 24	1856*	Mars 23	1913	Mars 23	1970	Mars 29
15	1800	April 13	1857	April 12	1914	April 12	1971	April 11
16	1801	 5	1858	 4	1915	 4	1972*	 2
17	1802	 18	1859	 24	1916*	 23	1973	 22
18	1803	 10	1860*	 8	1917	 8	1974	 14
19	1804*	 1	1861	Mars 31	1918	Mars 31	1975	Mars 30
1	1805	 14	1862	April 20	1919	April 20	1976*	April 18
2	1806	 6	1863	 5	1920*	 4	1977	April 10
3	1807	Mars 29	1864*	Mars 27	1921	Mars 27	1978	Mars 26
4	1808*	April 17	1865	April 16	1922	April 16	1979	April 15
5	1809	 2	1866	 1	1923	 1	1980*	 6
6	1810	 22	1867	 21	1924*	 20	1981	 19
7	1811	 14	1868*	 12	1925	 12	1982	 11
8	1812*	Mars 29	1869	Mars 28	1926	 4	1983	 3
9	1813	April 18	1870	April 17	1927	 17	1984*	 22
10	1814	 10	1871	 9	1928*	 8	1985	 7
11	1815	Mars 26	1872*	Mars 31	1929	Mars 31	1986	Mars 30
12	1816*	April 14	1873	April 13	1930	April 20	1987	April 19
13	1817	 6	1874	 5	1931	 5	1988*	 3
14	1818	Mars 22	1875	Mars 28	1932*	Mars 27	1989	Mars 26
15	1819	April 11	1876*	April 16	1933	April 16	1990	April 15
16	1820*	 2	1877	 1	1934	 1	1991	Mars 31
17	1821	 22	1878	 21	1935	 21	1992*	April 19
18	1822	 7	1879	 13	1936*	 12	1993	 11
19	1823	Mars 30	1880*	Mars 28	1937	Mars 28	1994	 3
1	1824*	April 18	1881	April 17	1938	April 17	1995	 16
2	1825	 3	1882	 9	1939	 9	1996*	 7
3	1826	Mars 26	1883	Mars 25	1940*	Mars 24	1997	Mars 30
4	1827	April 15	1884*	April 13	1941	April 13	1998	April 12
5	1828*	 6	1885	 5	1942	 5	1999	 4
6	1829	 19	1886	 25	1943	 25	2000*	 23
7	1830	 11	1887	 10	1944*	 9	2001	 15
8	1831	 3	1888*	 1	1945	 1	2002	Mars 31
9	1832*	 22	1889	 21	1946	 21	2003	April 20
10	1833	 7	1890	 6	1947	 6	2004*	 11
11	1834	Mars 30	1891	Mars 29	1948*	Mars 28	2005	Mars 27
12	1835	April 19	1892*	April 17	1949	April 17	2006	April 16
13	1836*	 3	1893	 2	1950	 9	2007	 8
14	1837	Mars 26	1894	Mars 25	1951	Mars 25	2008*	Mars 23
15	1838	April 15	1895	April 14	1952*	April 13	2009	April 12
16	1839	Mars 31	1896*	 5	1953	 5	2010	 4
17	1840*	April 19	1897	 18	1954	 18	2011	 24
18	1841	 11	1898	 10	1955	 10	2012*	 8
19	1842	Mars 27	1899	 2	1956*	 1	2013	Mars 31

*Märk, att de med stjärna försedda äro skottår.

OM DAGLIG MORGONGUDSTJÄNST.

¶ *Prästen börjar alltid gudstjänsten med att uppläsa ett eller flera af följande skriftställen.*

¶ *På söckendagar kan han utelämna den därpå följande förmaningen och i dess ställe säga: Låtom oss ödmjukt bekänna våra synder inför Gud allsmäktig. Gudstjänsten kan avslutas med kollekten om nåd och 2 Kor. 13: 13.*

¶ *På dagar, då den heliga nattvarden omedelbart följer, kan prästen efter godtfinnande öfvergå från skriftställena till Herrens bön, därvid först säga: Herren vare med eder. Svar: Med dig vare ock Herren. Prästen: Låtom oss bedja.*

HERREN är i sitt heliga tempel. Hela jorden vare stilla inför honom. *Hab. 2: 20.*

Jag gladdes, när man sade till mig: "Vi skola gå till Herrens hus." *Ps. 122: 1.*

Låt min muns tal tackas Dig och mitt hjärtas tankar, Herre, min klippa och min förlossare. *Ps. 19: 15.*

Nåd vare med eder och frid af Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus! *Fil. 1: 2.*

Gören bättring; ty himmelriket är nära.

Matt. 3: 2. *Advent.*

Bereden väg för Herren i öknen, banen på hedmarken en jämn väg för vår Gud. *Jes. 40: 3.*

Se, jag bådard eder stor glädje, som skall vederfaras allt folket; ty i dag är eder född Frälsaren, som är Kristus, Herren, i Davids stad.

Luk. 2: 10–11.

Jul.

Från solens uppgång ända till dess nedgång är ju mitt namn stort bland folken, och öfverallt frambäras rökoffer och rena offergåfvor åt mitt namn; ja, mitt namn är stort bland folken, säger Herren Sebaot. *Mal. 1: 11.* *Epifanias.*

Vakna upp, vakna upp, kläd dig i din makt Sion; kläd dig i din högtidsskrud, Jerusalem. *Jes. 52: 1.*

Går detta eder icke till sinnes, I alla som dragen vägen fram? Akten härpå och sen till: kan någon plåga vara lik den, hvarmed jag har blifvit hemsökt, den hvarmed Herren har bedröfvat mig? *Klag. 1: 12.* *Långfredag*

Han är uppstånden. Herren är förvisso uppstånden. *Mark. 16: 6. Luk. 24: 34.* *Påsk.*

Detta är den dag, som Herren har gjort; låtom oss på den fröjdas och vara glada. *Ps. 118: 24.*

Då vi således hafva en stor öfverstepräst, som har genomfarit himlarna, Jesus, Guds Son, så låtom oss med frimodighet framgå till nådens tron, att vi må få barmhärtighet och finna nåd till hjälp i rätt tid. *Hebr. 4: 14–16.* *Kristi himmelsfärdsdag.*

Emedan I ären barn, har Gud sändt sin Sons Ande i edra hjärtan, som ropar: Abba, Fader! *Gal. 4: 6.* *Pingst.*

En ström går fram, hvars flöden gifva glädje åt Guds stad, åt den Högstes heliga boning. *Ps. 46: 5.*

Men en tid kommer och är redan inne, då sanna tillbedjare skola tillbedja Fadren i anda och sanning. *Joh. 4: 23.*

Helig, helig, helig är Herren Gud, den allsvåldige, som var och som är och som kommer. *Upp. 4: 8.* *Trefaldighets-söndagen.*

Om den ogudaktige vänder om från den ogudaktighet, som han har öfvat, och i stället öfvar rätt och rättfärdighet, så får han behålla sin själ vid lif. *Hes. 18: 27.*

Jag känner mina öfverträdelser, och min synd är alltid inför mig. *Ps. 51: 5.*

Vänd bort ditt ansikte från mina synder och utplåna alla mina missgärningar. *Ps. 51: 11.*

Det offer, som behagar Gud, är en förkrossad ande; ett förkrossadt och bedröfvadt hjärta skall Du, Gud, icke förakta. *Ps. 51: 19.*

Sönderrifven edra hjärtan, icke edra kläder, och vänden om till Herren, eder Gud; ty nådig och barmhärtig är han, långmodig och stor i mildhet, och sådan att han ångrar det onda. *Joel 2: 13.*

Hos Herren, vår Gud, är barmhärtighet och förlåtelse. Ty vi voro affälliga från honom och hörde icke Herrens, vår Guds, röst, till att vandra i hans lagar, dem som han förelade oss. *Dan. 9: 9–10.*

Tukta mig, Herre, dock med måtta; icke i din vrede, på det att Du icke må göra mig till intet. *Jer. 10: 24. Ps. 6: 1.*

Jag vill stå upp och gå till min Fader och säga till honom: Fader, jag har syndat mot himmelen och inför Dig; jag är icke mer värd att kallas din son. *Luk. 15: 18–19.*

Gå icke till doms med din tjänare, ty inför Dig är ingen lefvande rättfärdig. *Ps. 143: 2.*

Om vi säga, att vi icke hafva synd, så bedraga vi oss själfva, och sanningen är icke i oss. Om vi bekänna våra synder, så är Gud trofast och rättfärdig, så att han förlåter oss synderna och renar oss från all orättfärdighet. *1 Joh. 1: 8, 9.*

¶ *Därefter säger prästen:*

ÄLSKADE i Herren! Den heliga skrift uppmanar oss på flera ställen att erkänna och bekänna vår orättfärdighet och våra mångfaldiga synder och ej försöka dölja eller öfverskylla dem inför Gud, vår himmelske Fader, utan bekänna dem med ett ödmjukt,

förkrossadt, botfärdigt och lydaktigt hjärta, på det vi genom hans oändliga godhet och barmhärtighet må erhålla förlåtelse. Och ehuru vi alltid böra erkänna våra synder inför Gud, så böra vi i synnerhet göra det, då vi äro församlade för att tacka honom för de stora välgärningar vi undfått af hans hand, förkunna hans värdiga lof, höra hans heliga ord och utbedja oss allt, det vi behöfva till både kropp och själ. Därför beder och förmanar jag eder, som här äro församlade, att med uppriktiga hjärtan gemensamt med mig nalkas den himmelska nådens tron, ödmjukt sägande:

En allmän syndabekännelse.

¶ *Alla knäböja och instämma med prästen i följande:*

ALLSMÄKTIGE och barmhärtige Fader! Vi hafva irrat och likt borttappade får afvikit från dina vägar; vi hafva tyvärr följt våra egna hjärtans lustar och begär; vi hafva öfverträdt dina heliga bud; vi hafva underlåtit hvad Du befallt och gjort hvad Du förbjudit; och i oss finnes ingen frälsande kraft. Men förbarma Dig, o Herre, öfver oss, arma syndare! Skona dem, o Gud, som bekänna sina öfverträdelser! Återupprätta de botfärdiga enligt dina nådelöften, som blifvit mänskligheten uppenbarade i Kristus Jesus, vår Herre, och förläna oss nåd, barmhärtige Fader, för Jesu skull, att vi hädanefter må föra ett gudaktigt, rättfärdigt och tuktigt lefverne, ditt heliga namn till ära! Amen.

Förkunnandet af absolutionen eller syndernas förlåtelse.

¶ *Säges ensamt af prästen*, stående, under det församlingen fortfarande knäböjer.*

DEN allsmäktige Gud, vår Herre Jesu Kristi Fader, som icke vill någon syndares död, utan hellre att han omvänder sig från sin ogudaktighet och lefver,

har gifvit sitt ords tjänare makt och befallning att förkunna och tillsäga de ångerfulla aflösning och förlåtelse för deras synder. Han förlåter och aflöser alla dem, hvilka äro sant botfärdiga och uppriktigt tro hans heliga evangelium. Låtom oss därför bedja honom förlåna oss en sann botfärdighet och sin Helige Ande, att det vi nu förehafva må behaga honom och att hela vårt återstående lif må blifva rent och heligt, så att vi slutligen må komma till hans eviga glädje; genom Jesus Kristus, vår Herre.

¶ *Församlingen svarar här och efter hvarje bön: Amen.*

¶ *Eller ock:*

DEN allsmäktige Gud, vår himmelske Fader, som af sin stora barmhärtighet utlofvat syndernas förlåtelse åt alla, som med hjärtlig ånger och sann tro vända sig till honom, förbarme sig öfver eder, förlåte eder och befrie eder från alla synder, styrke och stadfäste eder i allt det godt är och gifve eder evigt lif; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ *Prästen knäböjer och läser Herrens bön, och församlingen, ännu knäböjande, instämmer däri såväl här som annorstädes, då den förekommer i gudstjänsten.*

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo; ty riket är ditt och makten och härligheten i evighet. *Amen.*

¶ *Därefter säger prästen:*

O Herre, öppna Du våra läppar!

Församlingen: Och vår mun skall förkunna ditt lof.

¶ *Alla uppstå, och prästen säger:*

Ära vare Fadren och Sonen och den Helige Ande!

Församlingen: Såsom det var af begynnelsen, nu är och skall vara från evighet till evighet. Amen.

Prästen: Lofven Herren!

Församlingen: Herrens namn vare lofvadt!

¶ *Därefter läses eller sjunges följande psalm, med undantag af sådana dagar, för hvilka andra psalmer äro förordnade, och äfven på den nittonde dagen i månaden, då denna psalm förekommer i psalmsafdelningen.*

Venite, exultemus Domino.

KOMMEN, låtom oss höja glädjerop till Herren, jubel till vår frälsnings klippa.

Låtom oss träda fram för hans ansikte med tacksägelse och höja jubel till honom med lofsånger.

Ty Herren är en stor Gud, en stor konung öfver alla gudar.

Han har jordens djup i sin hand, och bergens höjder äro hans;

hans är hafvet, ty han har gjort det, och hans händer hafva danat det torra.

Kommen, låtom oss tillbedja och nedfalla, låtom oss knäböja för Herren, vår skapare.

Ty han är vår Gud, och vi äro det folk, som han har till sin hjord, vi äro får, som stå under hans vård.

Tillbedjen Herren i helig skrud, bäfven för hans ansikte, alla länder.

Ty han kommer, ty han kommer för att döma jordens krets med rättfärdighet och folken med sin trofasthet.

¶ *Därefter följa de föreskrifna psalmerna eller ett af psalmurvalen. Vid slutet af hvarje psalm äfvensom efter Venite, Benedicite, Benedictus, Jubilate må (och vid slutet af hela psalmsafdelningen eller urvalet från Psaltaren skall) sjungas eller läsas Gloria Patri:*

ARA vare Fadren och Sonen och den Helige Ande, såsom det var af begynnelsen, nu är och skall vara från evighet till evighet. Amen.

- ¶ Vid slutet af hela psalmafdelningen eller urvalet från Psaltaren kan Gloria in excelsis sjungas eller läsas i stället för Gloria Patri.
- ¶ Därefter läses första bibellektionen i enlighet med tabellen eller kalendern, hvarefter läses eller sjunges följande hymn.
- ¶ Observera, att prästen före hvarje bibellektion tillkännagifver, hvar den står skriven, och vid dess slut säger: Här slutar första (eller andra) bibellektionen.

Te Deum laudamus.

VI lofva Dig, o Gud, vi bekänna, att Du är Herren.
Hela jorden tillbeder Dig, evige Fader.

Dig lofva alla änglar med hög röst, himlarna och alla härskaror, som äro däri.

Dig tillropa beständigt Cherubim och Serafim.

Helig, helig, helig, Herre Gud Sebaot, himlarna och jorden äro fulla af din härlighet.

Apostlarnes härliga tal prisar Dig.

Profeternas ärorika skara lofvar Dig.

Martyrernas segersälla kör prisar Dig.

Den heliga kyrkan öfver hela världen bekänner Dig,

Fadren, i ditt oändliga majestät,
din tillbedjansvärde, sanne och ende Son,
så ock den Helige Ande, Hugsvalaren.

Du är ärans konung, o Kriste.

Du är Fadrens evige Son.

När Du åtog Dig att förlossa människan, nedlät Du Dig att födas af en jungfru.

Då Du hade borttagit dödens bitterhet, öppnade Du himmelriket för alla trogna.

Du sitter på Guds högra hand i Fadrens härlighet.

Vi tro, att Du skall komma för att blifva vår domare.

Vi bedja Dig därför, hjälp dina tjänare, hvilka Du har återlöst med ditt dyra blod.

Låt dem räknas bland dina helgon i evinnerlig ära.

O Herre, fräls ditt folk och välsigna din arfvedel.

Regera dem och upphöj dem evinnerligen.

Dagligen prisa vi Dig

och tillbedja ditt namn alltid och evinnerligen.

O Herre, värdes denna dag bevara oss från synd.

O Herre, var oss nådig, var oss nådig.

O Herre, låt din nåd vara mäktig öfver oss såsom vi förtrösta på Dig.

O Herre, på Dig hoppas jag, låt mig icke komma på skam.

¶ *Eller denna kantikel:*

Benedicite, omnia opera Domini.

LOFVEN Herren, alla hans verk, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Lofven Herren, I Herrens änglar, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Lofven Herren, I himlar, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Lofven Herren, alla vatten ofvan himmelen, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Lofven Herren, alla Herrens härskaror, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Lofven Herren, sol och måne, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Lofven Herren, I himmelens stjärnor, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Lofven Herren, allt regn och dagg, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Lofven Herren, alla vindar, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Lofven Herren, eld och hetta, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Lofven Herren, köld och värme, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Lofven Herren, dagg och snöfall, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Lofven Herren, is och frost, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Lofver Herren, nätter och dagar, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Lofven Herren, ljus och mörker, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Jorden lofve Herren, prise och upphöje honom evinnerligen.

Lofven Herren, berg och höjder, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Lofven Herren, alla växter på jorden, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Lofven Herren, I källor, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Lofven Herren, haf och floder, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Lofven Herren, I hvalar och allt, hvad som rör sig i vattnet, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Lofven Herren, alla himmelens fåglar, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Lofven Herren, alla vilddjur och fänad, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

I människors barn, lofven Herren, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

Israel lofve Herren, prise och upphöje honom evinnerligen.

I Herrens präster, lofven Herren, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

I Herrens tjänare, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

I andar och de rättfärdigas själar, lofven Herren, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

I fromma och ödmjuka i hjärtat, lofven Herren, prisen och upphöjen honom evinnerligen.

¶ Därefter läses på liknande sätt den andra bibellektionen ur Nya Testamentet i enlighet med tabellen eller kalendern.

¶ Och därpå sjunges eller läses följande hymn, hvilkens sista del kan uteslutas utom på söndagarne i Adventet.

Benedictus. Luk. 1: 68.

LOFVAD vare Herren, Israels Gud, att han har besökt och förlossat sitt folk och upprättat åt oss frälsningens horn i sin tjänare Davids hus, såsom han har talat genom sina heliga profeters mun ifrån fordom tid, att han skulle frälsa oss ifrån våra ovänner och ur alla deras hand, som hata oss.

Och göra barmhärtighet med våra fäder och minnas sitt heliga förbund, den ed han har svurit vår fader Abraham, att gifva oss, att vi, frälsta ur våra ovänners hand, må tjäna honom utan fruktan i helighet och rättfärdighet inför honom i alla våra dagar!

Och du, barn, skall kallas den Högstes profet, ty du skall gå framför Herrens ansikte för att bereda hans vägar,

till att gifva hans folk frälsningens kunskap till deras synders förlåtelse,

för vår Guds innerliga barmhärtighets skull, genom hvilken en soluppgång från höjden har besökt oss

till att skina öfver dem, som sitta i mörker och dödens skugga, för att styra våra fötter in på fridens väg.

¶ *Eller följande psalm:*

Jubilate Deo. Ps. 100.

HÖJEN jubel till Herren, alla länder. Tjänen Herren med glädje, kommen inför hans ansikte med fröjderop.

Förnimmen, att Herren är Gud. Han har gjort oss, och icke vi själfva, till sitt folk och till får i sin hjord.

Gån in i hans portar med tacksägelse, i hans gårdar med lof; tacken honom, lofven hans namn.

Ty Herren är god, hans nåd varar evinnerligen och hans trofasthet från släkte till släkte.

¶ *Därefter läsa prästen och församlingen, stående, gemensamt den apostoliska tron:*

JAG tror på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens skapare.

Och på Jesus Kristus, hans enfödde Son, vår Herre, hvilken är aflad af den Helige Ande; född af jungfrun Maria; pinad under Pontius Pilatus, korsfäst, död och begrafven; nederstigen till dödsriket; på tredje dagen uppstånden igen ifrån de döda; uppstigen till himmelen; sittande på allsmäktig Gud Faders högra sida; därifrån igenkommande till att döma lefvande och döda.

Jag tror på den Helige Ande; en helig, allmännelig kyrka, de heligas samfund; syndernas förlåtelse, de dödas uppståndelse och ett evigt lif. Amen.

¶ *Eller ock:*

JAG tror på en Gud, allsmäktig Fader, skaparen af himmel och jord och allt det, som är, synligt och osynligt.

Och på en Herre, Jesus Kristus, Guds enfödde Son, född af Fadren före hela världen, Gud af Gud, ljus af ljus, sann Gud af sann Gud, född, icke skapad, af samma väsende med Fadren, genom hvilken allt är skapadt; hvilken för oss människor och för vår salighets skull nedsteg från himmelen och tog mandom genom den Helige Ande af jungfrun Maria och vardt människa; blef ock för oss korsfäst under Pontius Pilatus, död och begrafven; och på tredje dagen uppstånden efter skrifterna; och uppfor till himmelen, sitter på Fadrens högra sida; därifrån igenkommande med härlighet till att döma lefvande

och döda; och på hans rike skall icke vara någon ände.

Och jag tror på den Helige Ande, Herren och lif-gifvaren, hvilken utgår af Fadren och Sonen och tillika med Fadren och Sonen tillbedes och äras, och hvilken har talat genom profeterna. Jag tror på en helig, allmännelig och apostolisk kyrka. Jag bekänner en döpelse till syndernas förlåtelse och förväntar de dödas uppståndelse och den tillkommande världens lif. Amen.

¶ Därefter följande böner, hvarunder alla andäktigt knäböja. Prästen säger först:

	Herren vare med eder!
Församlingen:	Med dig vare ock Herren!
Prästen:	Låtom oss bedja!
	O Herre, låt oss se din nåd!
Församlingen:	Och gif oss din frälsning!
Prästen:	O Gud, rena våra hjärtan!
Församlingen:	Och tag icke din Helige Ande ifrån oss!

¶ Därefter följer dagens kollekt, undantagandes när nattvardsritualen läses, då den utelämnas härstädes.

Kollekt om frid.

O GUD, Du, som är fridens upphof och som älskar endräkt, att känna Dig är evigt lif, och att tjäna Dig är fullkomlig frihet. Beskydda oss, dina ringa tjänare, mot alla våra fienders anfall, att vi i viss förtröstan på din hjälp icke må frukta någon motståndares makt; genom vår Herres, Jesu Kristi kraft. Amen.

Kollekt om nåd.

O HERRE, vår himmelske Fader, allsmäktige och evige Gud, som i trygghet låtit oss upplefva

denna dag, beskydda oss under loppet af densamma med din mäktiga hjälp, och gif, att vi i dag icke falla i någon synd eller råka i någon farlighet, utan att alla våra gärningar, ledda af din milda försyn, må vara Dig behagliga; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Bön för Förenta Staternas President och öfriga tjänstemän.

O HERRE, vår himmelske Fader, Du, som är den upphöjde och mäktige härskaren öfver hela universum och som från din tron skådar alla innebyggarne på jorden, vi bedja Dig innerligen, att Du i nåd ville se till och välsigna din tjänare Förenta Staternas president samt alla öfriga ämbetsmän, och så uppfylla dem med din Helige Andes nåd, att de alltid måtte böja sig efter din vilja och vandra på dina vägar. Beskr dem rikligen med himmelska gåfvor, förläna dem hälsa och ett långt och lyckosamt lif samt efter detta lifvet en evig fröjd och salighet; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ Följande böner utelämnas, då litanian läses, och de kunna äfven uteslutas, då nattvardsgång omedelbart följer.

Bön för prästerskapet och församlingen.

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, från hvilken all god och fullkomlig gåfva kommer, utgjut rikligen din Ande öfver våra biskopar och öfriga själasörjare, så ock öfver de församlingar, som äro dem anförtrorda, på det de, städse mottagande din välsignelse, må tackas Dig. Gif detta, o Herre, vår Försvarare och Medlare, Jesus Kristus, till ära. *Amen.*

Bön för alla människor.

O GUD, människosläktets skapare och uppehållare, vi bedja Dig ödmjukligen för alla människor, i hvilken belägenhet de än må vara, att Du täcktes göra dina vägar kända för dem och din frälsande nåd

uppenbar för alla folk. Särskildt bedja vi Dig för din heliga, allmänneliga kyrka, att hon må blifva så ledd och styrd af din Ande, att alla, som bekänna sig för och kalla sig kristna, må varda ledda på sanningens väg samt hålla tron i Andens enhet, i fridens band och i ett rättfärdigt lefverne. Slutligen anbefalla vi åt din faderliga godhet alla dem, som på något sätt äro bedröfvade eller i svårigheter till kropp eller själ (**och i synnerhet dem, som begärt våra förböner*), att Du nådeligen ville hugsvala och hjälpa dem i hemsökelse, gifvande dem tålamod i lidandet och ett lyckligt slut på alla deras bedröfvelser. Hör oss, vi bedja Dig, för Jesu Kristi skull. *Amen.*

*Användes endast då förbön begärts.

En allmän tacksägelse.

ALLSMÄKTIGE Gud, all barmhärthighets Fader! Vi, dina ovärdiga tjänare, hembära Dig vår ödmjuka och hjärtliga tacksägelse för all din godhet och barmhärthighet mot oss och alla människor, (**i synnerhet för dem, som nu önska offra lof och tacksägelse för undfångna välgärningar*). Vi tacka Dig, att Du har skapat oss och uppehåller oss samt för all välsignelse i detta lifvet, men framför allt för din ousägliga kärlek, uppenbarad i världens återlösning genom vår Herre Jesus Kristus; för nådens medel och hoppet om en evig salighet. Och vi bedja Dig, gif oss nåd att tillbörligt uppskatta din barmhärthighet, så att våra hjärtan må utan skrymtan tacka Dig och att vi måtte ära Dig ej blott med våra läppar utan äfven i vårt lefverne, genom att offra oss själva åt din tjänst och vandra inför Dig i helighet och rättfärdighet i alla våra lifsdagar; genom Jesus

*Användes då någon önskar frambara särskild tacksägelse för undfångna välgärningar.

Kristus, vår Herre, hvilken med Dig och den Helige Ande vare ära och pris evinnerligen. *Amen.*

Bön af den helige Krysostomus.

ALLSMÄKTIGE Gud, som har gifvit oss nåd att nu gemensamt åkalla Dig och har lofvat, att när två eller tre äro församlade i ditt namn, Du vill gifva dem det de bedja; uppfyll nu, o Herre, dina tjänares böner så, som för dem nyttigast är, och gif oss i denna världen kunskap om din sanning och i den tillkommande ett evigt lif. *Amen.*

2 Kor. 13: 13.

VÅR Herre Jesu Kristi nåd och Guds kärlek och den Helige Andes delaktighet vare med eder alla! *Amen.*

Här slutar ordningen för daglig morgongudstjänst.

OM DAGLIG AFTONSÅNG.

¶ Prästen börjar aftonsången med att läsa ett eller flera af följande skriftställen och därpå, hvad som följer efter dem. På söckendagar kan han efter godfinnande öfvergå från skriftställena till Herrens bön.

HERREN är i sitt heliga tempel. Hela jorden vare stilla inför honom. *Hab. 2: 20.*

Herre, jag har din boning kär och det rum, där din härlighet bor. *Ps. 26: 8.*

Min bön gälle inför Dig såsom ett rökoffer, mina händers upplyftande såsom ett aftnonoffer. *Ps. 141: 2.*

Tillbedjen Herren i helig skrud, bäfven för hans ansikte, alla länder. *Ps. 96: 9.*

Låt min muns tal täckas dig och mitt hjärtas tankar, Herre, min klippa och min förlossare. *Ps. 19: 15.*

Vaken fördenskull; ty I veten icke, när husets herre kommer, antingen på aftonen eller vid midnattstiden eller i hanegället eller på morgonen; att, då han kommer plötsligen, han icke må finna eder sofvande. *Mark. 13: 35-36.*

Advent.

Gören bättring; ty himmelriket är nära. *Matt. 3: 2.*

Se, Guds tabernakel bland människorna, och han skall bo ibland dem, och de skola vara hans folk, och Gud själf skall vara med dem, deras Gud. *Upp. 21: 3.*

Jul.

Från solens uppgång ända till dess nedgång är ju mitt namn stort bland folken, och öfverallt frambäras rökoffer och rena offergåfvor åt mitt namn; ja, mitt namn är stort bland folken, säger Herren Sebaot. *Mal. 1:11.*

Epifanias.

Kommen, låtom oss vandra i Herrens ljus, att han må undervisa oss om sina vägar, så att vi kunna vandra på hans stigar. *Jes. 2: 5, 3.*

Den som icke visste af synd har han för oss gjort till synd, på det att vi skulle varda Guds rättfärdighet i honom. *2 Kor. 5: 21.*

Långfredag.

I honom hafva vi återlösningen genom hans blod, syndernas förlåtelse, efter hans nåds rikedom. *Ef. 1: 7.*

Om I nu hafven uppstått med Kristus, så söken det som är ofvan, där Kristus är sittande på Guds högra sida. *Kol. 3: 1.*

Påsk.

Kristus har icke ingått i en helgedom, som är gjord med händer, såsom en motbild till den sannskyldiga, utan i själfva himmelen, för att nu framställa sig i Guds åsyn, oss till godo. *Hebr. 9: 24.*

Kristi himmelsfärdsdag.

Anden och bruden säga: Kom! Och den som hör det, han säge: Kom! Och den som törstar, han komme, och den som vill, han tage lifvets vatten för intet. *Upp. 22: 17.*

Pingst.

Sänd ditt ljus och din sanning; må de leda mig, må de föra mig till ditt heliga berg och till dina boningar. *Ps. 43: 3.*

Helig, helig, helig är Herren Sebaot; *Trefaldighets-söndagen.*
hela jorden är full af hans härlighet. *Jes. 6: 3.*

Om den ogudaktige vänder om från den ogudaktighet, som han har öfvat, och i stället öfvar rätt och rättfärdighet, så får han behålla sin själ vid lif. *Hes. 18: 27.*

Jag känner mina öfverträdelser, och min synd är alltid inför mig. *Ps. 51: 5.*

Vänd bort ditt ansikte från mina synder och utplåna alla mina missgärningar. *Ps. 51: 11.*

Det offer, som behagar Gud, är en förkrossad ande; ett förkrossadt och bedröfvadt hjärta skall Du, Gud, icke förakta. *Ps. 51: 19.*

Sönderrifven edra hjärtan, icke edra kläder, och vänden om till Herren, eder Gud; ty nådig och barmhärtig är han, långmodig och stor i mildhet, och sådan att han ångrar det onda. *Joel 2: 13.*

Hos Herren, vår Gud, är barmhärtighet och förlåtelse. Ty vi voro affälliga från honom och hörde icke Herrens, vår Guds, röst, till att vandra i hans lagar, dem som han förelade oss. *Dan. 9: 9, 10.*

Tukta mig, Herre, dock med måtta; icke i din vrede, på det att Du icke må göra mig till intet. *Jer. 10: 24.*

Jag vill stå upp och gå till min fader och säga till honom: Fader, jag har syndat mot himmelen och inför Dig; jag är icke mer värd att kallas din son. *Luk. 15: 18, 19.*

Gå icke till doms med din tjänare, ty inför Dig är ingen lefvande rättfärdig. *Ps. 143: 2.*

Om vi säga att vi icke hafva synd, så bedraga vi oss själfva, och sanningen är icke i oss. Om vi bekänna våra synder, så är Gud trofast och rättfärdig,

så att han förlåter oss synderna och renar oss från all orättfärdighet. 1 Joh. 1: 8, 9.

LÅTOM oss ödmjukt bekänna våra synder inför Gud allsmäktig.

¶ *Eller ock läser han följande:*

ALSKADE i Herren! Den heliga skrift uppmanar oss på flera ställen att erkänna och bekänna vår orättfärdighet och våra mångfaldiga synder och ej försöka dölja eller öfverskyla dem inför Gud, vår himmelske Fader, utan bekänna dem med ett ödmjukt, förkrossadt, botfärdigt och lydaktigt hjärta, på det vi genom hans oändliga godhet och barmhärtighet må erhålla förlåtelse. Och ehuru vi alltid böra erkänna våra synder inför Gud, så böra vi i synnerhet göra det, då vi äro församlade för att tacka honom för de stora välgärningar vi undfått af hans hand, förkunna hans värdiga lof, höra hans heliga ord och utbedja oss allt, det vi behöfva till både kropp och själ. Därför beder och förmanar jag eder, som här äro församlade, att med uppriktiga hjärtan gemensamt med mig nalkas den himmelska nådens tron, ödmjukt sägande:

En allmän syndabekännelse.

¶ *Alla knäböja och instämma med prästen i följande:*

ALLSMÄKTIGE och barmhärtige Fader! Vi hafva irrat och likt borttappade får afvikit från dina vägar; vi hafva tyvärr följt våra egna hjärtans lustar och begär; vi hafva öfverträdt dina heliga bud; vi hafva underlåtit hvad Du befallt och gjort hvad Du förbjudit; och i oss finnes ingen frälsande kraft. Men förbarma Dig, o Herre, öfver oss, arma syndare! Skona dem, o Gud, som bekänna sina

öfverträdelser! Återrappätta de botfärdiga enligt dina nådelöften, som blifvit mänskligheten uppenbarade i Kristus Jesus, vår Herre, och förläna oss nåd, barmhärtige Fader, för Jesu skull, att vi hädanefter må föra ett gudaktigt, rättfärdigt och tuktigt lefverne ditt heliga namn till ära! Amen.

Förkunnandet af absolutionen eller syndernas förlåtelse.

¶ *Säges endast af prästen*, stående, under det församlingen fortfarande knäböjer.*

DEN allsmäktige Gud, vår Herre Jesu Kristi Fader, som icke vill någon syndares död, utan hellre att han omvänder sig från sin ogudaktighet och lefver, har gifvit sitt ords tjänare makt och befallning att förkunna och tillsäga de ångerfulla aflösning och förlåtelse för deras synder. Han förlåter och aflöser alla dem, hvilka äro sant botfärdiga och uppriktigt tro hans heliga evangelium. Låtom oss därför bedja honom förläna oss en sann botfärdighet och sin Helige Ande, att det vi nu förehafva må behaga honom och att hela vårt återstående lif må blifva rent och heligt, så att vi slutligen må komma till hans eviga glädje; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ *Eller ock:*

DEN allsmäktige Gud, vår himmelske Fader, som af sin stora barmhärtighet utlofvat syndernas förlåtelse åt alla, som med hjärtlig ånger och sann tro vända sig till honom, förbarme sig öfver eder, förlåte eder och befrie eder från alla edra synder, styrke och stadfäste eder i allt det godt är och gifve eder evigt lif; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ *Prästen knäböjer och beder Herrens bön, i hvilken församlingen, ännu knäböjande, instämmer:*

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja,

såsom i himmelen så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo; ty riket är ditt och makten och härligheten i evighet. Amen.

¶ *Därefter säger prästen:*

O Herre, öppna Du våra läppar!

Församlingen: Och vår mun skall förkunna ditt lof.

¶ *Alla uppstå, och prästen säger:*

Ära vare Fadren och Sonen och den Helige Ande!

Församlingen: Såsom det var af begynnelsen, nu är och skall vara från evighet till evighet. Amen.

Prästen: Lofven Herren!

Församlingen: Herrens namn vare lofvadt!

¶ *Därefter följa de föreskrifna psalmerna eller ett af psalmurvalen enligt denna kyrkas förordning. Vid slutet af hvarje psalm och efter Magnificat, Cantate Domino, Bonum est confiteri, Nunc dimittis, Deus misereatur och Benedic anima mea må Gloria Patri sjungas eller läsas, och vid slutet af hela psalmserien eller urvalet sjunges eller läses Gloria Patri eller följande:*

Gloria in excelsis.

ÄRA vare Gud i höjden och frid på jorden, till människorna ett godt behag! Vi lofva Dig, vi välsigna Dig, vi tillbedja Dig, vi förhärliga Dig, vi tacka Dig för din stora härlighet; o Herre Gud, himmelske Konung, Gud Fader allsmäktig!

O Herre, den Allrahögstes enfödde Son, Jesus Kristus; o Herre Gud, Guds Lamm, Fadrens Son, som borttager världens synder, förbarma Dig öfver oss; Du som borttager världens synder, förbarma Dig öfver oss; Du som borttager världens synder, hör vår bön; Du som sitter på Fadrens högra sida, förbarma Dig öfver oss!

Ty Du allena är helig; Du allena är Herren; Du allena, o Kriste, med den Helige Ande, är den högste i Guds Faders härlighet! Amen.

¶ Därefter läses den första bibellektionen i enlighet med tabellen eller kalendern, hvarefter sjunges eller läses följande:

Magnificat. Luk. 1: 46.

MIN själ prisar Herren, och min ande fröjdar sig öfver Gud, min Frälsare;

ty han har sett till sin tjänarinnas ringhet.

Ty se, härefter skola alla släkten prisa mig salig,

ty den Mäktige har gjort stora ting med mig, och hans namn är heligt.

Och hans barmhärtighet varar från släkte till släkte öfver dem som frukta honom.

Han har öfvat makt med sin arm; han har förskingrat dem som voro högmodiga i sitt hjärtas sinne,

han har störtat de mäktiga från troner och upphöjt de ringa,

de hungriga har han mättat med goda ting, och de rika har han låtit gå tomma bort.

Han har antagit sig sin tjänare Israel för att ihågkomma sin barmhärtighet—såsom han har talat till våra fäder—mot Abraham och hans säd till evig tid.

¶ Eller följande psalm, såvida det icke är nittonde dagen i månaden, då den förekommer i den förordnade psalmafdelningen.

Cantate Domino. Ps. 98.

SJUNGEN till Herrens ära en ny sång, ty han har gjort under.

Han har vunnit seger med sin högra hand och med sin heliga arm.

Herren har låtit sin frälsning blifva kunnig, han har uppenbarat sin rättfärdighet för hedningarnas ögon.

Han har tänkt på sin nåd och trofasthet mot Israels hus; alla jordens ändar hafva sett, huru vår Gud frälsar.

Höjen jubel till Herren, alla länder; bristen ut i glädjerop och lofsjungen.

Lofsjungen Herren med harpa, med harpa och med lofsångs ljud.

Höjen jubel med trumpeter och med basuners ljud inför Herren, konungen.

Hafvet bruse och allt hvad däri är, jordens krets och de som bo därpå. Strömmarna klappe i händerna, bergen juble med hvarandra inför Herren, ty han kommer för att döma jorden.

Han skall döma jordens krets med rättfärdighet och folken med rättvisa.

¶ Eller ock följande:

Bonum est confiteri. Ps. 92.

DET är godt att tacka Herren och att lofsjunga ditt namn, Du den Högste, att om morgonen förkunna din nåd och när natten kommit, din trofasthet, med tiosträngadt instrument och med psaltare, med spelande på harpa.

Ty Du gläder mig, Herre, med dina gärningar; jag vill jubla öfver dina händers verk.

¶ Därefter läses den för dagen bestämda bibellektionen ur Nya Testamentet, hvar efter sjunges eller läses följande:

Nunc dimittis. Luk. 2 : 29.

HERRE, nu låter Du din tjänare fara i frid, efter ditt ord, ty mina ögon hafva sett din frälsning, hvilken Du har beredt inför alla folk, ett ljus till hedningarnas upplysning och ditt folk Israel till pris.

¶ *Eller följande, med undantag af den tolfte dagen i månaden:*

Deus misereatur. Ps. 67.

GUD vare oss nådig och välsigne oss, han låte sitt ansikte lysa och ledsaga oss, att man på jorden må känna din väg, bland alla hedningar din frälsning.

Folken tacke Dig, o Gud, alla folk tacke Dig.

Folkslagen glädje sig och juble, ty Du dömer folken rätt, och Du leder folkslagen på jorden.

Folken tacke Dig, o Gud, alla folk tacke Dig.

Jorden har gifvit sin gröda. Gud, vår Gud, välsigne oss.

Gud välsigne oss, och alla jordens ändar frukte honom.

¶ *Eller ock följande:*

Benedic, anima mea. Ps. 103.

LOFVA Herren, min själ, och allt det i mig är lofve hans heliga namn.

Lofva Herren, min själ, och förgät icke hvad godt han har gjort,

han som förlåter dig alla dina missgärningar och helar alla dina brister,

han som förlossar ditt lif från grafven och kröner dig med nåd och barmhärtighet.

Lofven Herren, I hans änglar, I starka hjältar, som uträtten hans befallning, så snart I hören ljudet af hans ord.

Lofven Herren, alla hans härskaror; I hans tjänare, som uträtten hans vilja.

Lofven Herren, alla hans verk, hvarhelst hans her-radöme är. Min själ, lofva Herren.

¶ *Prästen och församlingen, stående, läsa nu gemensamt den apostoliska tron:*

JAG tror på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens skapare.

Och på Jesus Kristus, hans enfödde Son, vår Herre, hvilken är aflad af den Helige Ande; född af jungfrun Maria; pinad under Pontius Pilatus, korsfäst, död och begrafven; nederstigen till dödsriket; på tredje dagen uppstånden igen ifrån de döda; uppstigen till himmelen; sittande på allsmäktig Gud Faders högra sida; därifrån igenkommande till att döma lefvande och döda.

Jag tror på den Helige Ande; en helig, allmännelig kyrka, de heligas samfund; syndernas förlåtelse, de dödas uppståndelse och ett evigt lif. Amen.

¶ *Eller ock:*

JAG tror på en Gud, allsmäktig Fader, skaparen af himmel och jord och allt, som är, synligt och osynligt.

Och på en Herre Jesus Kristus, Guds enfödde Son, född af Fadren före hela världen, Gud af Gud, ljus af ljus, sann Gud af sann Gud, född och icke skapad, af samma väsende med Fadren, genom hvilken allt är skapadt; hvilken för oss människor och för vår salighets skull nedsteg från himmelen och tog mandom af jungfrun Maria och vardt människa; blef ock för oss korsfäst under Pontius Pilatus, död och begrafven; och på tredje dagen uppstånden efter skrifterna; och uppfor till himmelen, sitter på Fadrens högra sida; därifrån igenkommande med härlighet till att döma lefvande och döda; och på hans rike skall icke vara någon ände.

Och jag tror på den Helige Ande, Herren och lifgifvaren, hvilken utgår af Fadren och Sonen och tillika med Fadren och Sonen tillbedes och äras, och hvilken har talat genom profeterna. Jag tror på en helig, allmännelig och apostolisk kyrka. Jag bekänner en döpelse till synderna förlåtelse och förväntar de dödas uppståndelse och den tillkommande världens lif. Amen.

¶ Därefter följande böner, hvarunder alla andäktigt knäböja. Prästen säger först:

Herren vare med eder!

Församlingen: Med dig vare ock Herren!

Prästen: Låtom oss bedja!

O Herre, låt oss se din nåd!

Församlingen: Och gif oss din frälsning!

Prästen: O Herre, bevara landets styrelse!

Församlingen: Och hör oss nådeligen, när vi dig åkalla!

Prästen: Bekläd dina tjänare med rättfärdighet!

Församlingen: Och fröjda dina utkorade!

Prästen: O Herre, bevara ditt folk!

Församlingen: Och välsigna din arfvedel!

Prästen: Gif fred i våra dagar, o Herre!

Församlingen: Ty endast Du låter oss bo i trygghet!

Prästen: O Gud, rena våra hjärtan!

Församlingen: Och tag icke din Helige Ande ifrån oss!

¶ Därefter läses dagens kollekt och därpå följande kollekter och böner:

Kollekt om frid.

O GUD, från hvilken alla heliga begär, alla goda råd och rättfärdiga gärningar komma, gif dina tjänare den frid, som världen icke kan gifva, på det våra hjärtan må böjas att lyda dina bud, och att vi under ditt beskydd, friade från all fruktan för våra fiender, må i stillhet och ro framlefva våra dagar, för vår Frälsares, Jesu Kristi, förtjänsts skull. *Amen.*

Kollekt om hjälp mot faror.

FÖRBYT vårt mörker i ljus, vi bedja Dig, o Herre, och för din stora barmhärtighet skydda oss i denna natt från all skada och farlighet, för din ende Sons, vår Frälsares, Jesu Kristi, kärleks skull. *Amen.*

¶ Där så önskas, sjunges nu ett anthem.

¶ Om prästen anser lämpligt, kan han här avsluta aftonsången med en eller flera böner ur denna bok.

Bön för Förenta Staternas president och öfriga tjänstemän.

ALLSMÄKTIGE Gud, hvilkens rike är evigt och hvilkens makt är oändlig, förbarma Dig öfver hela detta land och regera så dina tjänare, Förenta Staternas president, *denna stats guvernör* och alla öfriga ämbetsmän, att de, ihågkommande, hvems tjänare de äro, må framför allt söka din ära, samt att vi och allt folk, rätteligen besinnande deras ämbetsuppdrag, må i ditt namn och till din ära förtroendefullt hörsamma och vörda dem enligt ditt heliga ord och ditt förordnande; genom vår Herre Jesus Kristus, hvilken med Dig och den Helige Ande lefver och regerar i en gudom från evighet till evighet. *Amen.*

Bön för prästerskapet och församlingen.

ALLSMÄKTIGE evige Gud, från hvilken all god och fullkomlig gåfva kommer, utgjut rikligen din Ande öfver våra biskopar och öfriga själasörjare, så ock öfver de församlingar, som äro dem anförtrorda, på det de, städse mottagande din välsignelse, må tackas Dig. Gif detta, o Herre, vår Försvarare och Medlare, Jesus Kristus, till ära. *Amen.*

Bön för alla människor.

O GUD, människosläktets skapare och uppehållare, vi bedja Dig ödmjukligen för alla människor, i hvilken belägenhet de än må vara, att Du täcktes göra dina vägar kända för dem och din frälsande nåd uppenbar för alla folk. Särskildt bedja vi Dig för din heliga, allmänneliga kyrka, att hon må blifva så ledd och styrd af din Ande, att alla, som bekänna sig för och kalla sig kristna, må varda ledda på sanningens väg samt hålla tron i andans enhet, i fridens

band och i ett rättfärdigt lefverne. Slutligen anbefalla vi åt din faderliga godhet alla dem, som på något sätt äro bedröfvade eller i svårigheter till kropp eller själ (**och i synnerhet dem, som begärt våra förböner*), att Du nådeligen **Användes endast då förbön begärts.* ville hugsvala och hjälpa dem i hem-sökelserna, gifvande dem tålmod i lidandet och ett lyckligt slut på alla deras bedröfvelser. Hör oss, vi bedja Dig, för Jesu Kristi skull. *Amen.*

En allmän tacksägelse.

ALLSMÄKTIGE Gud, all barmhärthighets Fader! Vi, dina ovärdiga tjänare, hembära Dig vår ödmjuka och hjärtliga tacksägelse för all din godhet och barmhärthighet mot oss och alla **Användes då någon önskar frambära tacksägelse för undfångna välgärningar.* människor, (**i synnerhet för dem, som nu önska offra lof och tacksägelse för undfångna välgärningar*). Vi tacka Dig, att Du har skapat oss och uppehåller oss samt för all välsignelse i detta lifvet, men framför allt för din ousägliga kärlek, uppenbarad i världens återlösning genom vår Herre Jesus Kristus; för nådens medel och hoppet om en evig salighet. Och vi bedja Dig, gif oss nåd att tillbörligt uppskatta din barmhärthighet, så att våra hjärtan må utan skrymtan tacka Dig och att vi måtte ära Dig ej blott med våra läppar utan äfven i vårt lefverne, genom att offra oss själfva åt din tjänst och vandra inför Dig i helighet och rättfärdighet i alla våra lifsdagar; genom Jesus Kristus, vår Herre, hvilken med dig och den Helige Ande vare ära och pris evinnerligen. *Amen.*

Bön för den helige Kryssostomus.

ALLSMÄKTIGE Gud, som har gifvit oss nåd att nu gemensamt åkalla Dig och har lofvat,

att när två eller tre äro församlade i ditt namn, Du vill gifva dem det de bedja; uppfyll nu, o Herre, dina tjänares böner så, som för dem nyttigast är, och gif oss i denna världen kunskap om din sanning och i den tillkommande ett evigt lif. *Amen.*

2 Kor. 13: 13.

VÅR Herre Jesu Kristi nåd och Guds kärlek och den Helige Andes delaktighet vare med eder alla! *Amen.*

Här slutar ordningen för aftonsången.

LITANIAN

ELLER ALLMÄN BÖN.

¶ *Användes efter morgongudstjänsten på söndagar, onsdagar och fredagar.*

O GUD Fader i himmelen, förbarma Dig öfver oss, arma syndare!

O Gud Fader i himmelen, förbarma Dig öfver oss, arma syndare!

O Guds Son, världens Frälsare, förbarma Dig öfver oss, arma syndare!

O Guds Son, världens Frälsare, förbarma Dig öfver oss, arma syndare!

O Gud, du Helige Ande, som utgår af Fadren och Sonen, förbarma Dig öfver oss, arma syndare!

O Gud, Du Helige Ande, som utgår af Fadren och Sonen, förbarma Dig öfver oss, arma syndare!

O heliga, välsignade och härliga Treenighet, tre personer i en gudom, förbarma Dig öfver oss, arma syndare!

O heliga, välsignade och härliga Treenighet, tre personer i en gudom, förbarma Dig öfver oss, arma syndare!

Herre, tänk icke på våra egna eller våra fäders öfverträdelser, och hämnas icke på våra synder. Skona oss, milde Gud, skona ditt folk, som Du har återlöst med ditt dyra blod, och vredgas icke på oss evinnerligen.

Skona oss, milde Herre Gud!

Från allt ondt och skadligt, från all synd, från djäfvulens försåt och list, från din vrede, från den eviga döden

Fräls oss, milde Herre Gud!

Från all hjärtats blindhet, från högmod, fåfänglighet och skrymteri, från afund, hat, ondska och all kärlekslöshet

Fräls oss, milde Herre Gud!

Från alla okufvade och syndiga begärelser, från världens, köttets och djäfvulens förförelser

Fräls oss, milde Herre Gud!

Från ljungeld och oväder, från landsplåga, pest och hungersnöd, från krig och blodsutgjutelse och från en bråd död

Fräls oss, milde Herre Gud!

Från all tvedräkt, sammansvärjning och uppror, från all falsk lära, från kätteri och söndring, från hjärtats hårdhet och förakt för ditt ord och dina bud

Fräls oss, milde Herre Gud!

Genom din hemlighetsfulla afelse, genom din heliga födelse och omskärelse, genom din döpelse, fasta och frestelse

Fräls oss, milde Herre Gud!

Genom din kamp och din blodsvett, genom ditt kors och lidande, genom din dyra död och begrafning, genom din härliga uppståndelse och himmelfärd och genom utgjutelsen af din Helige Ande

Fräls oss, milde Herre Gud!

I all anfäktning, i all välgång, i dödens stund och på yttersta domen

Fräls oss, milde Herre Gud!

Vi syndare bedja Dig, o Herre Gud, att höra oss, och att Du värdes styra och leda din heliga, allmänneliga kyrka på rätta vägen.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes välsigna alla kristna öfverhetspersoner och ämbetsmän samt förläna dem nåd att utöfva rättvisa och befrämja sanning.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes upplysa alla biskopar, präster och diakoner med sann kunskap och rätt förstånd i ditt ord, så att de både med lära och lefverne må förhärliga detsamma.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes sända arbetare i din skörd.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes välsigna och bevara ditt folk.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes gifva alla folk och länder frid och endräkt.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes gifva oss hjärtan, som frukta och älska Dig och troget lefva efter dina bud.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes förläna ditt folk nåd att ödmjukt höra och anamma ditt ord och i all vandel visa Andens frukter.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes återkalla alla villfarande och förförda till sanningens väg.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes stärka de i nåden stående, hugsvala och bistå de vankelmodiga, upprätta dem, som falla, och slutligen nedslå satan under våra fötter.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes hjälpa och undsätta alla dem, som äro i nöd och fara.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes bevara alla vägfarande till lands eller vatten, alla hafvande kvinnor och barnaföderskor, alla sjuka personer och späda barn samt bevisa din barmhärtighet mot alla fångar och förtryckta.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes försvara och försörja alla änkor och faderlösa barn, alla öfvergifna och betryckta.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes förlåta våra fiender, förföljare och belackare och omvända deras hjärtan.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes bevara frukten på jorden till vårt uppehälle, så att vi i rätt tid må njuta däraf.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes förläna oss en sann ånger, förlåta oss alla våra synder, alla våra försummelse och all vår bristande kunskap samt gifva oss din Helige Andes nåd att lefva efter ditt heliga ord.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

O Guds Son, vi bedja Dig, hör oss!

O Guds Son, vi bedja Dig, hör oss!

O Guds Lamm, som borttager världens synder,
Gif oss din frid!

O Guds Lamm, som borttager världens synder,
Förbarma Dig öfver oss!

¶ Prästen kan efter godtfinnande utelämna, hvad som här följer, till bönen:

“Ödmjukligen bedja vi Dig, O Fader,” o. s. v.

O Kriste, hör oss!

O Kriste, hör oss!

Herre, förbarma Dig öfver oss!

Herre, förbarma Dig öfver oss!

Kriste, förbarma Dig öfver oss!

Kriste, förbarma Dig öfver oss!

Herre, förbarma Dig öfver oss!

Herre, förbarma Dig öfver oss!

¶ *Prästen och församlingen läsa nu gemensamt Herrens bön:*

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse, utan fräls oss ifrån ondo. Amen.

Prästen: O Herre, handla icke med oss efter våra synder!

Svar: Och vedergäll oss icke efter våra missgärningar!

Låtom oss bedja!

O GUD, barmhjärtige Fader, som icke föraktar ett botfärdigt hjärtas suckan eller de bedröfvades trängtan, hör nådeligen våra böner, som vi uti vår nöd frambära, och hjälp oss, att allt det onda, som djäfvulen och människors ondska tillfoga oss, må genom din nådefulla kraft varda förstördt och till intet; på det att vi, dina tjänare, frälsta från allt ondt, må i din församling alltid tacka och lofva Dig; genom Jesus Kristus, vår Herre.

O Herre, stå upp till vår hjälp, och förlossa oss för ditt namns skull!

O GUD, med våra öron hafva vi hört, våra fäder hafva förtäljt därom för oss: om den gärning Du gjorde i deras dagar, i forntidens dagar.

O Herre, stå upp till vår hjälp, och förlossa oss för din äras skull!

Ära vare Fadren och Sonen och den Helige Ande!

Svar: Såsom det var af begynnelsen, nu är och skall vara från evighet till evighet. Amen.

Mot våra fiender försvara oss, o Kriste!

Nådeligen se till våra bedröfvelser!

Se mildeligen till våra hjärtans sorger!

Förlåt nådeligen ditt folks synder!

Hör i mildhet och nåd våra böner!

O Davids Son, förbarma Dig öfver oss!

Både nu och alltid värdes höra oss, o Kriste!

Hör oss nådeligen, o Kriste, hör oss nådeligen, o Herre Kriste!

Prästen: O Herre, din nåd vare öfver oss!

Svar: Såsom vi hoppas på Dig.

Låtom oss bedja.

ÖDMJUKLIGEN bedja vi Dig, o Fader, se nådeligen till våra brister, och för ditt härliga namns skull afvänd ifrån oss allt det onda, som vi med rätta förtjänat; och gif, att vi i alla våra bedröfvelser, må helt förtrösta på din nåd och alltid tjäna Dig i helighet och ett rent lefverne, Dig till ära och pris; genom vår ende Medlare och Försvarare, Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

En allmän tacksägelse.

ALLSMÄKTIGE Gud, all barmhärtighets Fader! Vi, dina ovärdiga tjänare, hembära Dig vår ödmjuka och hjärtliga tacksägelse för all din godhet och barmhärtighet mot oss och alla människor, (*i synnerhet för dem, som nu önska offra lof och tacksägelse för undfångna välgärningar.) Vi tacka Dig, att Du har skapat oss och uppehåller oss samt för all välsignelse i detta lifvet, men framför allt för din ousägliga kärlek, uppenbarad i världens återlösning genom vår Herre Jesus Kristus; för nådens medel och hoppet om en evig salighet. Och vi bedja Dig, gif oss nåd att tillbörligt uppskatta din barmhärtighet, så att våra hjärtan må utan skrymtan tacka Dig och att vi måtte ära Dig ej blott med våra läppar utan äfven i vårt lefverne, genom

* Användes då någon önskar frambära tacksägelse för undfångna välgärningar.

att offra oss själfva åt din tjänst och vandra inför Dig i helighet och rättfärdighet i alla våra lifsdagar; genom Jesus Kristus, vår Herre, hvilken med Dig och den Helige Ande vare ära och pris evinnerligen. *Amen.*

Bön af den helige Krysostomus.

ALLSMÄKTIGE Gud, som har gifvit oss nåd att nu gemensamt åkalla Dig och har lofvat, att när två eller tre äro församlade i ditt namn, Du vill gifva dem det de bedja; uppfyll nu, o Herre, dina tjänares böner så, som för dem nyttigast är, och gif oss i denna världen kunskap om din sanning och i den tillkommande ett evigt lif. *Amen.*

2 Kor. 13: 13.

VÅR Herre Jesu Kristi nåd och Guds kärlek och den Helige Andes delaktighet vare med eder alla! *Amen.*

BÖNER OCH TACKSÄGELSER

VID OLIKA TILLFÄLLEN.

BÖNER.

¶ Att användas före allmänna tacksägelsen eller, om denna icke användes, före sista bönen eller välsignelsen.

Bön för kongressen.

¶ Att begagnas under det den är samlad för öfverläggning.

BARMHÄRTIGE Gud, vi bedja Dig ödmjukligen för dessa Förenta Staters hela befolkning, men i synnerhet för dess senat och representanter, som

nu äro församlade till kongress, att Du värdes styra och leda alla deras rådslag till befrämjandet af din ära, din kyrkas välgång och ditt folks trygghet, ära och välfärd. Gif, att genom deras bemödanden allt måtte så ordnas och befastas på bästa och säkraste grundvalar, att frid och lycka, sanning och rättvisa, religion och gudaktighet må uppbyggas ibland oss för alla kommande tider. Detta och hvad mera nödigt är för dem, för oss och för hela din kyrka, utbedja vi oss ödmjukligen i vår välsignade Herres och Frälsares, Jesu Kristi, namn och för hans skull. *Amen.*

Bön att begagnas vid kyrkomötets sammanträden.

ALLSMÄKTIGE och evige Gud, Du, som genom din Helige Ande ledde dina heliga apostlars rådslut och som har lofvat genom din käre Son, Jesus Kristus, att vara med din kyrka intill världens ände; vi bedja Dig, var med detta kyrkomöte, som *här* församlats i ditt namn och i din närvaro. Bevara oss för all villfarelse och all okunnighet, för allt högmod och alla fördomar; och vi bedja Dig därjämte, att Du af din stora nåd värdes så leda, helga och regera oss i våra förehafvanden genom din Helige Andes mäktiga kraft, att Kristi trösterika evangelium må allestädes klart och rent predikas, rätteligen mottagas och troget efterföljas, på det syndens, satans och dödens välde må nedbrytas och alla dina förskingrade får, församlade uti ett fårahus, må omsider få ärfva evigt lif; genom vår Frälsares, Jesu Kristi, förtjänst och död. *Amen.*

¶ Både före och under sammanträddandet af allmänt kyrkomöte eller stiftsmöte må ofvanstående bön begagnas inom denna kyrkas alla församlingar, som tillhöra det stift, inom hvilket stiftsmöte hålles. Satsen: "som här församlats i ditt namn och i din närvaro" ändras efter förhållandena till: "nu församladt (eller redo att församlas) i ditt namn och i din närvaro," och satsen: "regera oss i våra förehafvanden" ändras till: "regera dem i deras förehafvanden."

För Guds folks enhet.

O GUD, vår Herre Jesu Kristi Fader, som i din Son gifvit oss vår ende Frälsare och Fridsfurste, förläna oss nåd att allvarligen behjarta den stora fara, i hvilken vi befinna oss genom våra beklagansvärda söndringar. Borttag all hätskhet, all fördom och allt öfrigt, som kan hindra oss från gudlig enhet och samdräkt, att liksom det gifves blott en kropp och en Ande och ett vår kallelse hopp, en Herre, en tro, ett dop, en Gud och allas vår Fader, vi måtte likaledes vara af ett hjärta och en själ, förenade genom sanningens och fridens, genom trons och kärlekens band, och så med ett sinne och en mun förhärliga Dig; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För missionen.

O GUD, som har skapat hela människosläktet af ett blod till att bo på jordens hela yta, och som sändt din Son att förkunna frid bland alla människor, vare sig de äro fjärran eller nära; gif, att alla människor allestädes må söka och finna Dig. Led folken in ditt i fårahus, och lägg hedningarna till din arfvedel. Och vi bedja Dig, att Du ville snarligen fullborda dina utvaldas antal och påskynda ditt rikes ankomst; genom samme din Son, Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För regn.

O GUD, himmelske Fader, som genom din Son, Jesus Kristus, lofvat alla, hvilka söka ditt rike och din rättfärdighet, att gifva dem allt, som är nödigt till deras lekamliga uppehälle; vi bedja Dig, sänd oss i denna vår nöd ett vederkvickande regn, som frambringar en riklig skörd till vår näring och till din ära; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För tjänlig väderlek.

ALLSMÄKTIGE och barmhärtige Fader, vi bedja Dig ödmjukligen, att Du af din godhet ville återhålla dessa ödeläggande regn, hvarmed Du hem-sökt oss för våra synder. Och vi bedja Dig, sänd oss en sådan tjänlig väderlek, att jorden må i rätt tid bära sin frukt till vårt gagn och uppehälle. Förläna oss nåd, att vi genom dina straffdomar må lära oss att bättra vårt lefverne samt tacka och lofva Dig för din barmhärtighet; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

I dyr tid och hungersnöd.

O GUD, himmelske Fader, som af din godhet låter regnet falla och jorden bära sin frukt; vi bedja Dig, se till ditt folks bedröfvelser, föröka med din himmelska välsignelse jordens gröda och gif, att den dyra tid och hungersnöd, som vi nu lida för våra synders skull, må genom din godhet nådeligen förvandlas till rika förråd; för den kärlek, som är i Jesus Kristus, vår Herre, hvilken med Dig och den Helige Ande vare pris och ära nu och i evighet. *Amen.*

Under krig och uppror.

O ALLSMÄKTIGE Gud, härskaren öfver alla ting, hvilken ingen varelse kan emotstå och hvilken det tillkommer att rättvisligen straffa syndare och utöfva barmhärtighet mot dem, som af hjärtat ångra sina öfverträdelser. Vi bedja Dig ödmjukligen, fräls och befria oss ur våra fienders hand, på det att vi, skyddade af din mäktiga hand, må alltid bevaras från alla faror och så förhårliga Dig, som är den ende segerhjälten; genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För dem som skola admitteras till heliga ämbeten.

¶ *Användes under de veckor, som föregå ordination å bestämda tider.*

ALLSMÄKTIGE Gud, vår himmelske Fader, som genom din älskelige Sons dyra blod förvärfvat Dig en allmännelig kyrka; se nådeligen till densamma, styr och regera, särskildt i denna tid, dina tjänare, din hjords biskopar och herdar, att de icke förhastadt lägga händerna på någon, utan troget och visligt utvälja värdiga män att tjäna i det heliga ämbetet. Förläna dem, hvilka varda invigda till någon helig tjänst, din nåd och himmelska välsignelse, att de både genom lära och lefverne må befrämja din ära och befordra alla människors frälsning; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ *Eller följande:*

ALLSMÄKTIGE Gud, alla goda gåfvors gifvare, som i din gudomliga försyn förordnat olika ämbeten inom din kyrka; vi bedja Dig ödmjukligen, gif din nåd till alla dem, som komma att kallas till något ämbete eller någon förvaltning inom densamma. Uppfyll dem med din läras sanning och förläna dem kraft till renhet i lefvernet, att de i trohet må utföra sin kallelse inför Dig till ditt namns förhärligande och din heliga kyrkas uppbyggande; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För fruktbara årstider.

¶ *Att användas på bönsöndagen eller böndagar.*

ALLSMÄKTIGE Gud, som välsignat jorden, att hon skulle vara fruktbar och frambringa allt, det nödigt är till människors uppehälle, och som befallt oss att i stillhet arbeta och äta vårt eget bröd; vi bedja Dig, välsigna åkermannens möda, och förläna sådan tjänlig väderlek, att vi må inberga jor-

dens gröda och alltid fröjdas öfver din godhet, ditt heliga namn till ära; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ *Eller följande :*

O NÄDERIKE Fader, som utsträcker din hand och rikligen sörjer för allt lefvande; vi bedja Dig, att Du i din oändiga godhet värdes höra oss, som nu nalkas Dig med bön och åkallan. Tänk icke på våra synder, utan på dina nådelöften. Värdes välsigna alla länder och föröka jordens gröda. Låt din lifsande utgå till att förnya jorden yta. Bevisa din nåd, att vårt land må frambringa sin skörd. Uppfyll oss med dina nådegåfvor, på det de fattiga och nödlidande må prisa ditt heliga namn; genom Kristus, vår Herre. *Amen.*

I tid af sjukdom och stor dödlighet.

O ALLSMÄKTIGE Gud, Herren öfver lif och död, sjukdom och hälsa; vi bedja Dig ödmjukligen, akta på våra bönerop. I din visdom har Du för våra synders skull hemsökt oss med stor sjukdom och dödlighet. O Herre, midt i din vrede må Du tänka på förbarmande. Haf förbarmande med oss, arma syndare, och afvänd ifrån oss den svåra sjukdom, som nu hemsöker oss. Må din faderliga tuktan på oss hafva det inflytande, som Du afser, och lära oss betänka, huru förgängligt och ovisst vårt lif är, på det vi må vinnlägga oss om den himmelska visdom, som slutligen för oss till evigt lif; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För en sjuk.

O NÄDERIKE Fader och barmhärtige Gud, vår enda hjälp i nödens tid; vi bedja Dig ödmjukligen, att Du värdes besöka och hjälpa din sjuka

tjänare, för hvilken våra förböner åstundas. Se till *honom* i nåd, stärk *honom* med förnimmelsen af din godhet, bevara *honom* från fiendens frestelser, gif *honom* tålamod under lidandet, förläna *honom*, när Dig så behagar, *hans* hälsa åter, och gif *honom* kraft att framlefva återstoden af sina dagar i din fruktan och till din ära. Men framför allt gif *honom* nåd att så bära din hemsökelse, att *han* efter detta smärtsamma lifs slut må hos Dig få åtnjuta evigt lif; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För ett sjukt barn.

ALLSMÄKTIGE Gud och barmhärtige Fader, som allena härskar öfver lifvets och dödens krafter; vi bedja Dig ödmjukligen, se i nåd från din himmel till detta sjuka barn, för hvilket våra förböner åstundas. O Herre, befria det, när Dig så behagar, från dess lekamliga lidanden, och besök det med din frälsning. Och är det din goda vilja att förlänga dess dagar här på jorden, så förläna det nåd att såsom ditt redskap lefva för Dig och befordra din ära genom att troget tjäna och följa Dig i alla sina lifsdagar. Men är det din vilja, så hemförlofva det till dina himmelska boningar, hvarest de i Herren Jesus afsomnade åtnjuta evig hvila och salighet. Gif detta, o Herre, för din Sons, vår Frälsares, Jesu Kristi, kärleks skull. *Amen.*

För sjöfarande.

OEVIGE Gud, som allena utbreder himlarna och regerar det brusande hafvet, i din allsmäktiga omvårdnad anbefalla vi din *tjänare*, för hvilken beskydd under färden öfver de stora djupen våra förböner åstundas. Vi bedja Dig, beskydda *honom* för hafvets faror, för sjukdom, för fiendernas våldsamhet och allt ondt, för hvilket *han* kan blottställas. Led-

saga *honom* med ditt beskärm till den åstundade hamnen, att *han* där må frambära tacksamhetens offer för dina nådevälgärningar; genom Jesus Kristus vår Herre. *Amen.*

För bedröfvade och sörjande.

O BARMHÄRTIGE Gud och himmelske Fader, som i ditt heliga ord har lärt oss, att Du icke vill plåga och bedröfva människors barn; vi bedja Dig, se i förbarmande till din i sorg försänkta *tjänare*, för hvilken våra förböner äro åstundade. I din visdom har Du låtit *honom* hemsökas af bedröfvelse och lidande. O Herre, tänk på *honom* i nåd, och helga *honom* genom din faderliga tuktan. Förläna *honom* kraft att med tålmod och undergifvenhet bära den börda Du låtit komma öfver *honom*. Trösta *honom* med förnimmelsen af din godhet, låt ditt ansikte lysa öfver *honom*, och gif *honom* frid; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För dödsdömda fångar.

¶ Eller bönen: "O barmhärtige Fader" o. s. v. i böneformuläret för fångar.

O NÄDERIKE Gud och barmhärtige Fader, vi bedja Dig innerligen, förbarma Dig öfver dessa människor, som lagenligt blifvit dömda till döden och därför äro föremål för våra förböner. O Herre, besök dem med din nåd och frälsning! Öfverbevisa dem, att deras synder och missgärningar bringat dem i deras nuvarande elände, och låt din mäktiga nåd verka i dem sådan uppriktig ånger och sann bättring, som behaga Dig. Förläna dem en sann och lefvande tro på din Son, vår välsignade Frälsare, som allena kan frälsa deras själar. O Herre, i dom tänk på nåd, och hvilka lidanden de än måste utstå i denna värld, så rädda dem dock från den eviga

dödens bittra pina! Förlåt dem deras synder, och fräls deras själar, för din käre Sons, vår välsignade Frälsares och Återlösares skull. *Amen.*

TACKSÄGELSER.

¶ *All användas efter allmänna tacksägelsen eller, om den utelämnas, före sista bönen eller välsignelsen.*

Barnaföderskors tacksägelse.

¶ *All användas när en kvinna i kyrkan önskar frambära tacksägelse till Gud allsmäktig för sin lyckliga nedkomst.*

O ALLSMÄKTIGE Gud, vi hembära Dig vår innerliga tacksägelse, för det Du under nedkomstens stora smärtor och faror nådeligen bevarat *denna din tjänarinna*, som nu önskar hembära Dig *sitt* hjärtas tack- och looffer. Vi bedja Dig, barmhärtige Fader, förläna *henne* genom ditt bistånd nåd att under detta jordelif troget lefva och vandra efter din vilja och så blifva *delaktig* i det tillkommande lifvets eviga härlighet; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För regn.

O GUD, vår himmelske Fader, som genom din nådiga försyn låter regna på jorden, på det hon till människors gagn må frambringa sin frukt, vi hembära Dig ödmjuk tacksägelse, för det Du i vår stora nöd behagat sända ett nåderikt regn till vederkvickelse för ditt arfvedelsland, som försmäktade, dina ovärdiga tjänare till välfärd och ditt heliga namn till ära; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För tjänlig väderlek.

O HERRE Gud, som i din rättvisa nyligen förödmjukat och straffat oss med förödande regn

och öfversvämnningar, men som nu af din barmhärthighet har vederkvickt och tröstat oss med tjänlig och fruktbringande väderlek; vi prisa och ära ditt heliga namn för denna din nåd och vilja städse förkunna din godhet från släkte till släkte; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För riklig skörd.

OBARMHÄRTIGE Fader, som af din stora nåd hört din församlings andäktiga bönerop och som förvandlat dyr tid och hungersnöd till ymniga förråd; vi hembära Dig innerlig tacksägelse för dessa särskilda nådegåfvor och bedja Dig att framgent låta din nåd vederfaras oss, att vårt land må bära rikliga skördar till vårt uppehälle och din ära; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För fred och räddning från våra fiender.

OGUD, som är dina tjänares fasta borg mot deras fiender; vi hembära Dig pris och tacksägelse för vår räddning ur de många faror, som omringat oss. Vi erkänna, att Du i nåd beskärmat oss, så att vi icke fallit offer för fiendernas våld, och vi bedja Dig att städse bevisa denna din barmhärthighet, på det hela världen må veta, att Du är vår Frälsare och mäktige beskyddare; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För det allmänna lugnets återställande inom landet.

OEVIGE Gud, vår himmelske Fader, Du allena förmår regera ett upproriskt och gensträfvigt folk, så att människorna kunna lefva tillsammans i frid och endräkt. Vi välsigna ditt heliga namn, att Du behagat dämpa det härjande upproret ibland oss, och ödmjukligen bedja vi Dig, förläna oss alla nåd att hädanefter lydaktigt vandra efter dina heliga bud

och föra ett lugnt och stilla lefverne i all gudaktighet och värdighet, på det vi inför Dig må städse frambära vårt lof- och tackoffer för dessa dina välgärningar; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För befrielse från sjukdom och stor dödlighet.

O HERRE Gud, Du har straffat oss för våra synder och öfverträdelser genom din sista svåra hemsökelse, men midt i straffdomen har Du nu tänkt på din barmhärtighet och frälsat våra själar ur dödens våld. I din faderliga kärlek innesluta vi våra själar och kroppar, hvilka Du bevarat, till ett lefvande offer åt Dig, för hvilket vi alltid skola tacka och lofva Dig i din församling; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För återvunnen hälsa.

O GUD, Du är gifvaren af lif, hälsa och frälsning. Vi välsigna ditt namn, att Du från lekamlig sjukdom återställt *denna din tjänare*, som nu åstundar att därför frambära Dig tacksägelse i din församlings närvaro. Nådig är Du, o Herre, och full af förbarmande öfver människors barn. Må *din tjänare* så djupt förnimma din barmhärtighet, att *han* under återstoden af sina lefnadsdagar må vandra inför Dig i ödmjukhet, helighet och lydnad; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För ett barns tillfrisknande.

ALLSMÄKTIGE Gud och himmelske Fader, vi hembära Dig innerlig tacksägelse, för det Du i din stora nåd behagat att från lekamlig sjukdom återställa *det* barn, för *hvars* tillfrisknande vi nu offentligen välsigna och prisa ditt namn i din församlings närvaro. Vi bedja Dig, nådige Fader, gif, att *det*

genom din hjälp må i denna värld troget lefva efter din vilja och så en gång blifva *delaktigt* i det tillkommande lifvets eviga härlighet; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För lycklig sjöresa.

OBARMHÄRTIGE Gud, hvilkens nåd hvilar öfver alla dina händers verk; vi prisa ditt heliga namn, att Du under färden öfver de stora djupen ledsagat *din tjänare* och beskärmat *honom* från alla faror, så att *han* nu kan frambära sin tacksägelse inför Dig i ditt heliga tempel. Må *han* rätt uppskatta din nådiga omvårdnad och städse ådagalägga sin tacksamhet genom att innerligt förtrösta på Dig och hörsamma dina befallningar; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

ETT BOT- OCH BÖNEFORMULÄR

FÖR ASKONSDAG.

- ¶ Vid morgongudstjänsten på första dagen i fastan läses följande omedelbart efter bönen: "Ödmjukligen bedja vi Dig" o. s. v. i *Litanien* och i stället för det, som därstädes följer.
- ¶ Samma formulär kan prästen, om han så önskar, äfven använda vid andra tillfällen.
- ¶ Knäböjande läsa prästen och församlingen gemensamt följande psalm:

51 Ps. *Miserere mei, Deus.*

GUD, var mig nådig efter din godhet, utplåna mina öfverträdelser efter din stora barmhärtighet.

Två mig väl från min missgärning och rena mig från min synd.

Ty jag känner mina öfverträdelser, och min synd är alltid inför mig.

Mot Dig allena har jag syndat och gjort hvad ondt är i dina ögon; på det att Du må finnas rättfärdig i dina ord och rättvis i dina domar.

Se, i synd är jag född, och i synd har min moder aflat mig.

Se, Du har behag till sanning i hjärtegrunden; så lär mig då vishet i mitt innersta.

Skära mig med isop, att jag må varda ren; två mig, att jag må varda hvitare än snö.

Låt mig förnimma fröjd och glädje, låt de ben, som Du krossat, få fröjda sig.

Vänd bort ditt ansikte från mina synder och utplåna alla mina missgärningar.

Skapa i mig, Gud, ett rent hjärta och gif mig på nytt en frimodig ande.

Förkasta mig icke från ditt ansikte, och tag icke din Helige Ande ifrån mig.

Låt mig åter fröjdas öfver din frälsning och uppehåll mig med villighetens ande.

Då skall jag lära öfverträdarna dina vägar, och syndarne skola omvända sig till Dig.

Rädda mig undan blodstider, Gud, min frälsnings Gud, så skall min tunga jubla öfver din rättfärdighet.

Herre, upplåt Du mina läppar, att min mun må förkunna ditt lof.

Ty Du har icke behag till offer, eljest skulle jag gifva Dig sådana; till brännoffer har Du icke lust.

Det offer, som behagar Gud, är en förkrossad ande; ett förkrossadt och bedröfvadt hjärta skall Du, o Gud, icke förakta.

Gör väl mot Sion i din nåd, bygg upp Jerusalems murar.

Då skall Du undfå rättfärdighetsoffer, som behaga Dig, brännoffer och heloffer; då skall man offra tjurar på ditt altare.

Ära vare Fadren och Sonen och den Helige Ande;
såsom det var af begynnelsen, nu är och skall vara
från evighet till evighet. Amen.

¶ Om hela litanian redan blifvit läst, kan prästen förbigå följande till bönen:
"O Herre, vi bedja Dig" o. s. v.

Herre, förbarma Dig öfver oss!
Kriste, förbarma Dig öfver oss!
Herre, förbarma Dig öfver oss!

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde
ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, så-
som i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd
gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock
vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i
frestelse; utan fräls oss ifrån ondo. Amen.

Prästen: O Herre, fräls dina tjänare,

Svar: Som förtrösta på Dig.

Prästen: Sänd dem hjälp från höjden,

Svar: Och beskärma dem evinnerligen.

Prästen: Hjälp oss, Gud, vår Frälsare,

Svar: Och fräls oss för ditt namns ära; för-
barma Dig öfver oss, syndare, för ditt namns skull.

Prästen: O Herre, hör vår bön,

Svar: Och låt vårt ropande komma inför Dig.

Prästen: Låtom oss bedja!

O HERRE, vi bedja Dig, hör mildeligen våra böner
och skona alla dem, som bekänna sina synder
inför Dig, på det de, hvilkas samveten anklaga dem
för synd, må af din nåd få förlåtelse och aflösning;
genom Kristus, vår Herre. Amen.

O ALLSMÄKTIGE Gud och barmhärtige Fader,
som har medlidande med alla människors barn
och som icke har lust till en syndares död, utan fast-
mer därtill, att han omvänder sig till bättring; vi

bedja Dig, förlåt oss våra skulder, mottag och trösta oss, som nedtryckas af våra synders börda. Du är alltid villig att visa barmhärtighet, och Dig allena tillkommer det att förlåta synder. Skona oss därför, o Herre, skona ditt folk, som Du har återlöst. Gå icke till doms med dina tjänare, som äro arma och förkrossade syndare. Afvänd din vrede ifrån oss, som ödmjukt erkänna vårt elände och uppriktigt ångra våra öfverträdelser, och så skynda att hjälpa oss i denna världen, att vi i den tillkommande må evigt lefva med Dig; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ *Därefter säga prästen och församlingen gemensamt följande:*

O HERRE, omvänd Du oss, så varda vi omvända. Var nådig, o Herre, mot ditt folk, som vänder sig till Dig i botfärdig sorg, fasta och bön. Du är en barmhärtig Gud, full af förbarmande och stor i mildhet. Skona ditt folk, o Herre, skona det, och låt icke din arfvedel komma på skam! Hör oss, o Herre, ty din nåd är stor; och se till oss efter din stora barmhärtighet; genom din välsignade Sons, vår Herres, Jesu Kristi, förtjänst och förbön. *Amen.*

¶ *Därefter säger prästen:*

O GUD, hvilkens natur och egenskap det är att städse öfva barmhärtighet och förlåta synder; lyssna till våra bönerop och af din milda nåd och stora misskund förlösa oss från våra syndaband; genom Jesus Kristus, vår Medlare och Försvare. *Amen.*

Herren välsigne oss och bevare oss; Herren låte sitt ansikte lysa öfver oss och vare oss nådig; Herren vände sitt ansikte till oss och gifve oss frid nu och evinnerligen. *Amen.*

KYRKOÅRETS KOLLEKTER, EPISTLAR OCH EVANGELIER.

- ¶ Söndagens kollekt, epistel och evangelium brukas under veckans alla öfriga dagar, såvida det i denna bok icke annorlunda förordnas.
- ¶ Den för någon söndag eller högtid förordnade kollekten må användas vid föregående dags aftonsång.

Första söndagen i adbent.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE Gud, gif oss nåd att bortkasta mörkrets gärningar och ikläda oss ljusets vapen under detta förgängliga lif, som din Son, Jesus Kristus, antog för att i ringhet uppenbara sig för oss, att vi på den yttersta dagen, då han i sin härlighets majestät kommer igen för att döma lefvande och döda, må uppstå till evigt lif genom honom, som nu och evigt lefver och regerar med Dig och den Helige Ande. *Amen.*

- ¶ Denna kollekt läses dagligen tillika med andra under adventet förekommande kollekter till juldagen.

Epistel. Rom. 13: 8.

VAREN ingen något skyldiga, utom det att älska hvarandra; ty den som älskar sin nästa, han har fullbordat lagen. Ty detta: "Du skall icke göra hor, du skall icke dräpa, du skall icke stjäla, du skall icke bära falskt vittnesbörd, du skall icke begära" och hvilket annat bud som helst, det sammanfattas allt i detta ord: "Du skall älska din nästa såsom dig

själf.” Kärleken gör sin nästa intet ondt. Så är nu kärleken lagens fullbordan. Och detta så mycket mer som vi veta tiden, att stunden redan är inne, att vi skola uppstå från sömnen, ty frälsningen är oss nu närmare, än då vi blefvo troende. Natten är framskriden, och dagen är nära; därför låtom oss bortlägga mörkrets gärningar och ikläda oss ljusets vapen. Låtom oss vandra skickligt, såsom om dagen, icke i gillen och dryckeslag, icke i otukt och utsväfningar, icke i kif och afund; utan ikläden eder Herren Jesus Kristus, och dragen icke omsorg om köttet till begärelser.

Evangelium. Matt. 21: 1.

NÄR de nalkades Jerusalem och kommo till Betfage vid Oljeberget, då sände Jesus två lärjungar, sägande till dem: Gån in i byn, som ligger midt framför eder, och strax skolen I finna en åsninna bunden och en fåle med henne. Lösen dem och fören dem till mig. Och om någon säger något åt eder, så skolen I säga: Herren behöfver dem; och strax skall han släppa dem. Men allt detta skedde, på det att det skulle fullbordas, som var sagdt genom profeten, som sade: “Sägen till dottern Sion: Se, din konung kommer till dig, saktmodig och ridande på en åsna, på en arbetsåsninnas fåle!” Och lärjungarna gingo bort och gjorde såsom Jesus hade befallt dem; och de förde åsninnan och fålen till honom och lade sina kläder på dem, och han satte sig däruppå. Men de flesta bland folket bredde sina kläder på vägen, och andra skuro kvistar af träden och strödde på vägen. Och folket, både de som gingo före honom och de som följde efter, ropade och sade: Hosianna Davids son! Välsignad vare han, som kommer i Herrens namn! Hosianna i höjden. Och när han kom in i Jerusalem, kom hela staden i rörelse och sade: Hvem

är denne? Men folket sade: Denne är Jesus, profeten från Nasaret i Galileen. Och Jesus gick in i Guds tempel och utdref alla dem som sålde och köpte i templet och stötte omkull växlarnas bord och dufvomånglarnas säten och sade till dem: Det är skrifvet: "Mitt hus skall kallas ett bönehus"; men I gören det till en röfvarcula.

Andra söndagen i advent.

Kollekt.

VÄLSIGNADE Herre Gud, som till vår undervisning skänkt oss de heliga skrifterna, gif, att vi må så höra, läsa, beakta, lära och begrunda dem, att vi genom tålmod och ditt heliga ords tröst må vinna och fasthålla det eviga lifvets hopp, som du gifvit oss i vår Frälsare, Jesus Kristus. *Amen.*

Epistel. Rom. 15: 4.

ALLT hvad förut blifvit skrifvet, det är skrifvet till vår undervisning, att vi genom tålmod och genom skrifternas tröst må hafva hoppet. Men tålmodets och tröstens Gud gifve eder att inbördes vara ens till sinnes efter Kristus Jesus, på det att I endräktigt med en mun mån prisa Gud och vår Herre Jesu Kristi Fader. Därför antagen eder den ene den andre, såsom ock Kristus har antagit sig oss, Gud till ära. Men jag säger, att Jesus Kristus har blifvit omskärelesens tjänare för Guds sannings skull, för att stadfästa de löften, som varit gifna åt fäderna, men att hedningarna ära Gud för barmhärtighetens skull, såsom det är skrifvet: "Förden skull skall jag tacka dig bland hedningarna och lofsjunga ditt namn." Och åter säges det: "Glädjens, I hedningar, med hans folk;" och åter: "Lofven

Herren, alla hedningar, och prisen honom, alla folk." Och åter säger Esaias: "Det skall vara Jesses rot, och den som uppstår för att råda öfver hedningarna; på honom skola hedningarna hoppas." Men hoppets Gud uppfylle eder med all fröjd och frid i tron, på det att I mån öfverflöda i hoppet genom den Helige Andes kraft.

Evangelium. Lukas 21: 25.

TECKEN skola ske I sol och måne och stjärnor, och på jorden skall ångest komma öfver folken, och de skola förtvifla vid hafvets och vågornas dån, under det att människor uppgifva andan af förskräckelse och af väntan på det som skall öfvergå världen, ty himmelens krafter skola bäfva; och då skola de se Människosonen komma i en sky med stor makt och härlighet. Men då detta begynner ske, resen eder upp och upplyften edra hufvud; ty då nalkas eder förlossning. Och han sade dem en liknelse: Sen på fikonträdet och på alla träd. När de redan hafva slagit ut och I sen det, så veten I af eder själfva, att sommaren redan är nära. Likaså äfven I, när I sen detta ske, så veten, att Guds rike är nära. Sannerligen säger jag eder: Detta släkte skall icke förgås, förrän allt har skett. Himmelen och jorden skola förgås, men mina ord skola icke förgås.

Tredje söndagen i advent.

Kollekt.

O HERRE Jesus Kristus, som vid din första ankomst sände din budbärare att bereda din väg framför Dig, gif, att dina tjänare och förvaltare af dina hemligheter må likaledes bereda väg för Dig, genom att omvända de ohörsammas hjärtan till de rättfär-

digas förstånd, på det vi, då Du kommer för att döma världen, må vara inför Dig ett behagligt folk, Du, som med Fadren och den Helige Ande i en gudom lefver och regerar i evigheters evighet. *Amen.*

Epistel. 1 Kor. 4: 1.

DET skall man hålla oss för, att vi äro Kristi tjänare och förvaltare af Guds hemligheter. Så söker man nu hos förvaltarna intet annat, än att hvar och en skall finnas trogen. Men mig är det en ganska ringa ting, att jag varder dömd af eder eller af en mänsklig dag; jag dömer mig icke heller själf. Ty jag vet intet med mig; dock är jag icke därigenom rättfärdigad; men den som dömer mig är Herren. Dömen därför icke i förtid, innan Herren kommer, hvilken ock skall bringa i ljuset hvad i mörker är fördoldt och uppenbara hjärtans uppsåt. Och då skall hvar och en få sitt pris af Gud.

Evangelium. Matt. 11: 2.

NÄR Johannes i fängelset försporde Kristi gärningar, sände han bud med sina lärjungar och sade till honom: Är du den som skall komma, eller skola vi förbida någon annan? Och Jesus svarade och sade till dem: Gån och berätten för Johannes hvad I hören och sen: blinda få sin syn och halta gå, spetälska blifva rena och döfva höra och döda stå upp och för fattiga förkunnas evangelium. Och salig är den, som icke tager anstöt af mig. Men när dessa gingo, begynte Jesus tala till folket om Johannes: Hvad gingen I ut i öknen till att se? Måne ett rör, som drifves hit och dit af vinden? Eller hvad gingen I ut till att se? Måne en människa, klädd i fina kläder? Se, de som bära fina kläder äro i konungahusen. Eller hvad gingen I ut till att se? Måne en profet? Ja, säger jag eder, och mer än en profet. Denne är

det, om hvilken det är skrifvet: "Se, jag sänder min ängel före ditt ansikte, som skall bereda din väg framför dig."

Fjärde söndagen i advent.

Kollekt.

O HERRE, uppväck, vi bedja Dig, din kraft, samt kom till oss och bistå oss med din mäktiga hjälp, på det vi, som af våra synder och öfverträdelse storligen förhindrats i löpandet på den oss förelagda vädjobanan, må erhålla skyndsam hjälp och frälsning; genom din Son, vår Herre och Återlösare, hvilken med Dig och den Helige Ande vare pris och ära i evigheters evighet. *Amen.*

Epistel. Fil. 4: 4.

FRÖJDEN eder i Herren alltid; åter säger jag: fröjden eder. Eder saktmodighet varde kunnig för alla människor. Herren är nära. Hafven ingen omsorg, utan edra önsknningar vare kunniga inför Gud i allt genom åkallan och bön med tacksägelse; och Guds frid, som öfvergår allt förstånd, skall bevara edra hjärtan och edra tankar i Kristus Jesus.

Evangelium. Joh. 1: 19.

DETTA är Johannes' vittnesbörd, då judarna sände präster och leviter från Jerusalem för att fråga honom: Hvem är du? Och han bekände och förnekade icke; och han bekände: Icke är jag Kristus. Och de frågade honom: Hvad då? Är du Elias? Och han sade: Jag är det icke. Är du profeten? Och han svarade: Nej. Då sade de till honom: Hvem är du, att vi må gifva dem svar, som

hafva sändt oss? Hvad säger du om dig själf? Han sade: "Jag är en ropandes röst i öknen: gören Herrens väg rät!" såsom profeten. Esaias har sagt. Och de som voro utsända voro af fariseerna. Och de frågade honom och sade till honom: Hvarför döper du då, om du icke är Kristus, icke heller Elias, icke heller profeten? Johannes svarade dem och sade: Jag döper med vatten, men midt ibland eder står den I icke kännen. Han är den som kommer efter mig, hvilken har varit före mig, hvilkens skorem jag icke är värdig att upplösa. Detta skedde i Betania på andra sidan Jordan, där Johannes döpte.

**Vår Herres födelse eller Kristi födelsedag,
vanligen kallad Juldagen.**

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE Gud, som utgifvit din enfödde Son att blifva människa och vid denna tid födas af en ren jungfru, gif, att vi, födda på nytt och af nåd upptagna till barnskap, må dagligen förnyas af den Helige Ande; genom samme vår Herre Jesus Kristus, hvilken med Dig och samme din Helige Ande i en gudom lefver och regerar i evigheters evighet. *Amen.*

Epistel. Ebr. 1: 1.

SEDAN Gud fordom många gånger och på många sätt talat till fäderna genom profeterna, har han i dessa yttersta dagar talat till oss genom sin Son, hvilken han har satt till arfvinge af allt, genom hvilken han ock har skapat världen, och hvilken, alldenstund han är hans härlighets återsken och hans väsendes afbild och bär allt med sin makts ord, har, sedan han genom sig själf verkställt en rening från

synderna, satt sig på Majestätes högra sida i höjden, vorden så mycket större än änglarna, som han har ärft ett högre namn än deras. Ty till hvilken af änglarna har han någonsin sagt: "Du är min Son; i dag har jag födt dig," och åter: "Jag skall vara hans Fader, och han skall vara min Son?" Och när han åter inför den förstfödde i världen, säger han: "Och honom tillbedja alla Guds änglar." Och om änglarna säger han: "Den som gör sina änglar till vindar och sina tjänare till eldslåga," men till Sonen: "Din tron, o Gud, förblifver i all evighet; ditt rikes spira är rättvisans spira; du har älskat rättfärdighet och hatat orättfärdighet; därför har, o Gud, din Gud smort dig med glädjens olja mer än dina medbröder," och "Du, Herre, har grundlagt jorden i begynnelsen, och himlarna äro dina händers verk. De skola förgås, men du förblifver, och de skola alla föråldras såsom en klädnad, och såsom en mantel skall du hopveckla dem, och de skola förvandlas, men du är densamme, och dina år skola icke hafva någon ände."

Evangelium. Joh. 1:1.

I BEGYNNELSEN var Ordet, och Ordet var hos Gud, och Ordet var Gud. Detta var i begynnelsen hos Gud. Genom detta är allt gjort, och det förutan är intet gjort, som är gjort. I det var lif, och lifvet var människornas ljus; och ljuset lyser i mörkret, och mörkret fattade det icke. En man uppträdde, sänd af Gud, vid namn Johannes. Denne kom till ett vittnesbörd för att vittna om ljuset, på det att alla skulle tro genom honom. Icke var han ljuset, men han kom för att vittna om ljuset. Det var det sanna ljuset, hvilket upplyser alla människor, då det kommer i världen. I världen var han, och genom honom är världen gjord, och världen kände honom icke. Han

kom till sitt eget, och hans egna mottogo honom icke. Men åt alla dem som mottogo honom gaf han makt att blifva Guds barn, dem som tro på hans namn, hvilka äro födda icke af blod, icke heller af kött's vilja, icke heller af mans vilja, utan af Gud. Och Ordet vardt kött, och han bodde bland oss, full af nåd och sanning, och vi skådade hans härlighet, såsom den af Fadern enföddes härlighet.

¶ Om i någon församling nattvardsgång hålles tvänne gånger på juldagen, kunna foljande kollekt, epistel och evangelium brukas vid första nattvardsgången.

Kollekt.

OGUD, som gläder oss med den årliga påminnelsen om din enfödde Sons, Jesu Kristi, födelse, gif, att likasom vi fröjdefullt mottaga honom såsom vår Återlösare, vi äfven med sann förtröstan må mottaga honom, då han kommer såsom vår domare, hvilken med Dig och den Helige Ande i en gudom lefver och regerar i evigheters evighet. *Amen.*

Epistel. Tit. 2: 11.

GUDS nåd har uppenbarats med frälsning för alla människor och lärar oss att försaka ogudaktigheten och de världsliga lustarna och lefva tuktigt och rättfärdigt och gudligt i denna världen, väntande det saliga hoppet och uppenbarelsen af den store Gudens och vår Frälsares, Jesu Kristi, härlighet, hvilken har utgifvit sig själf för oss, på det att han skulle återlösa oss från all orättfärdighet och rena åt sig ett egendomsfolk, som beslitar sig om goda gärningar. Tala sådant, och förmana och bestraffa med all myndighet. Ingen förakte dig.

Evangelium. Luk. 2: 1.

DET begaf sig i de dagarna, att från kejsar Augustus utgick ett påbud, att all världen skulle skattskrifvas. Denna skattskrifning var den första och skedde, då Kvirinius var höfding öfver Syrien. Och de foro alla, hvar och en till sin stad, för att låta skattskrifva sig. Så for ock Josef upp från Galileen, från staden Nasaret, till Judeen, till Davids stad, som heter Betlehem, emedan han var af Davids hus och släkt, för att låta skattskrifva sig, jämte Maria, sin trolofvade, som var hafvande. Men det begaf sig, att medan de voro där, vordo dagarna fullbordade, att hon skulle föda. Och hon födde sin förstfödde son och lindade honom och lade honom i en krubba, ty för dem var icke rum i härbärgen. Och i samma ängd voro några herdar ute på marken och höllo vakt om natten öfver sin hjord. Och se, en Herrens ängel stod bredvid dem, och Herrens härlighet kringsken dem, och de vordo storligen förfärade; och ängelen sade till dem: Varen icke förfärade; ty se, jag bådär eder stor glädje, som skall vederfaras allt folket; ty i dag är eder född Frälsaren, som är Kristus, Herren, i Davids stad. Och detta skall för eder vara tecknet: I skolen finna ett lindadt barn, liggande i en krubba. Och strax vardt med ängeln en mängd af den himmelska härskaran, hvilka lofvade Gud och sade: Ära vare Gud i höjden och frid på jorden, till människorna ett godt behag!

Den helige Stefani dag.

Kollekt.

GIF, o Herre, att under alla våra lidanden här på jorden för vittnesbörden om din sanning vi må oafslåtligen se upp mot himmelen och i tron skåda den härlighet, som kommer att uppenbaras, på det

vi, uppfyllda med den Helige Ande, må lära oss att älska och välsigna våra förföljare liksom din förste martyr, den helige Stefanus, hvilken för sina mördare bad till Dig, välsignade Frälsare, som står på Guds högra sida för att bistå alla dem, hvilka lida för Dig, vår ende Medlare och Försvarare. *Amen.*

¶ Här följer juldagens kollekt, som läses till nyårsafton.

Som epistel. Ap. G. 7: 55.

STEFANUS, full af den Helige Ande, såg upp mot himmelen och fick se Guds härlighet och Jesus, stående på Guds högra sida, och sade: Se, jag ser himmelen öppen och Människosonen stå på Guds högra sida. Då ropade de med hög röst och höllo för sina öron och rusade samfäldt mot honom och drefvo honom ut ur staden och stenade honom; och vittnena lade af sig sina kläder vid en ung mans fötter, som hette Saulus. Och de stenade Stefanus, som åkallade och sade: Herre Jesus, mottag min ande! Och han böjde sina knän och ropade med hög röst: Herre, tillräkna dem icke denna synd! Och när han hade sagt detta afsomnade han.

Evangelium. Matt. 23: 34.

SE, fördensku! sänder jag till eder profeter och visa och skriftlärdar. Somliga af dem skolen I dräpa och korsfästa, och somliga af dem skolen I gissla i edra synagogor och förfölja från den ena staden till den andra, på det att öfver eder skall komma allt rättfärdigt blod, som är utgjutet på jorden, från den rättfärdige Abels blod intill Sakarias', Barakias' sons, blod, hvilken I dräpten mellan templet och altaret. Sannerligen säger jag eder: Allt detta skall komma öfver detta släkte. Jerusalem, Jerusalem, du som dräper profeterna och stenar dem som äro sända till dig, huru ofta har jag ej velat församla dina barn, likasom hönan församlar sina kycklingar

under sina vingar, och I hafven icke velat! Se, edert hus skall lämnas eder öde. Ty jag säger eder: Härefter skolen I icke se mig, förrän I skolen säga: Välsignad vare han, som kommer i Herrens namn!

Den helige evangelisten Johannes' dag.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE Gud, vi bedja Dig att låta ditt klara ljus lysa i din kyrka och församling, att hon, upplyst af det din välsignade apostel och evangelist Johannes lärde, må så framhärda i din sannings ljus, att hon slutligen vinner evigt lif; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. 1 Joh. 1: 1.

DET som var från begynnelsen, det vi hafva hört, det vi hafva sett med våra ögon, det vi hafva beskådat och våra händer hafva vidrört om lifvets ord—och lifvet vardt uppenbaradt, och vi hafva sett och vittna och förkunna för eder det eviga lifvet, som var hos Fadern och vardt uppenbaradt för oss—det som vi hafva sett och hört, det förkunna vi ock för eder, på det att äfven I mån hafva gemenskap med oss; men vår gemenskap är med Fadern och med hans Son, Jesus Kristus. Och detta skrifva vi till eder, på det att eder glädje må vara fullkomnad. Och detta är det budskap, som vi hafva hört af honom och åter förkunna för eder, att Gud är ett ljus, och att intet mörker är i honom. Om vi säga, att vi hafva gemenskap med honom, och vandra i mörkret, så ljuga vi och göra icke sanningen. Men om vi vandra i ljuset, såsom han är i ljuset, så hafva vi gemenskap inbördes, och Jesu Kristi, hans Sons, blod renar oss från all synd. Om vi säga, att vi icke hafva synd, så bedraga

vi oss själfva, och sanningen är icke i oss. Om vi bekänna våra synder, så är han trofast och rättfärdig, så att han förlåter oss synderna och renar oss från all orättfärdighet. Om vi säga, att vi icke hafva syndat, så göra vi honom till lögnare, och hans ord är icke i oss.

Evangelium. Joh. 21: 19.

JESUS sade till Petrus: Följ mig. Och Petrus vände sig om och såg den lärjungen följa, hvilken Jesus älskade, och som under aftonmåltiden hade legat vid hans bröst och sagt till honom: Herre, hvem är den som förråder dig? När Petrus såg honom, sade han till Jesus: Herre, huru skall det då gå med denne? Jesus sade till honom: Om jag vill, att han skall förblifva, till dess jag kommer, hvad kommer det dig vid? Följ du mig. Då gick det talet ut ibland bröderna, att denne lärjunge icke skulle dö. Men Jesus hade icke sagt till honom, att han icke skulle dö, utan: Om jag vill, att han skall förblifva, till dess jag kommer, hvad kommer det dig vid? Denne är den lärjunge, som vittnar om detta, och som har skrifvit detta, och vi veta, att hans vittnesbörd är sant. Men äfven mycket annat finnes, som Jesus har gjort; och om detta, hvart och ett för sig, skulle uppskrifvas, tror jag, att icke ens hela världen kunde rymma de böcker, som skulle skrifvas.

Menlösa barns dag.

Kollekt.

O ALLSMÄKTIGE Gud, som af barns och spenabarns mun har upprättat en makt och låtit de små förhårliga Dig genom sin död, underkufva och döda allt ondt inom oss, och så styrk oss med din nåd,

att vi med våra lifs renhet och vår tros ståndaktighet må allt intill döden förhårliga ditt heliga namn; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För epistel. Uppb. 14: 1.

JAG såg, och se, Lammet stod på Sions berg, och med det ett hundra fyrtiofyra tusen, hvilka hade dess namn och dess Faders namn skrifvet på sina pannor. Och jag hörde en röst från himmelen, såsom en röst af mycket vatten och såsom en röst af starkt tordön; och den röst jag hörde var, såsom då harpospelare spela på sina harpor. Och de sjöngo såsom en ny sång inför tronen och inför de fyra djuren och de äldsta; och ingen annan kunde lära sig den sången än de ett hundra fyrtiofyra tusen, som hade blifvit köpta från jorden. Dessa äro de som icke hafva blifvit besmittade med kvinnor, ty de äro jungfrur. Dessa äro de som följa Lammet, hvarthelst det går. Dessa hafva blifvit köpta från människorna till en förstling åt Gud och Lammet. Och i deras mun har lögn icke blifvit funnen, ty de äro utan vank.

Evangelium. Matt. 2: 13.

OCH Herrens ängel uppenbarades för Josef i en dröm, sägande: Stå upp och tag barnet och dess moder med dig och fly till Egypten, och var där, till dess jag säger dig till; ty Herodes tänker söka efter barnet för att förgöra det. Och han stod upp och tog med sig barnet och dess moder om natten och for bort till Egypten och var där intill Herodes' död, på det att det skulle fullbordas, som var sagdt af Herren genom profeten, som sade: "Utur Egypten har jag kallat min son." När då Herodes såg, att han hade blifvit gäckad af de visa männen, blef han mycket vred och sände ut och lät döda alla gossebarn i Betlehem och i hela dess nejd, från två års ålder och därunder, efter

den tid han hade noga utforskat af de visa männen. Då fullbordades det, som var sagdt genom profeten Jeremias, som sade: "En röst hördes i Rama, mycken gråt och jämmer, Rakel begrät sina barn och ville icke låta trösta sig, ty de voro icke mer."

¶ Om det finns flera dagar före söndagen näst efter Jul, så användas på dessa dagar juldagens kollekt, epistel och evangelium.

Söndagen näst efter Jul.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE Gud, som utgifvit din enfödde Son till att blifva människa och vid denna tid födas af en ren jungfru, gif, att vi, födda på nytt och af nåd upptagna till barnskap, må dagligen förnyas af den Helige Ande; genom samme vår Herre Jesus Kristus, hvilken med Dig och samme din Helige Ande i en gudom lefver och regerar i evigheters evighet. *Amen.*

Epistel. Gal. 4: 1.

JAG säger: Så länge arfvingen är barn, är ingen skillnad mellan honom och en träl, ehuru han är herre öfver allt, utan han står under förmyndare och förvaltare intill den tid, som är bestämd af hans fader. Sammalunda höllos ock vi, när vi voro barn, i trældom under världens barnaläror. Men då tiden var fullbordad, sände Gud sin Son, född af kvinna, född under lagen, på det att han skulle friköpa dem som voro under lagen, att vi skulle få barnskapet. Men emedan I ären barn, har Gud sändt sin Sons Ande i edra hjärtan, som ropar: Abba, Fader! Således är du nu icke mera träl utan son; och är du son, så är du ock arfvinge genom Gud.

Evangelium. Matt. 1: 18.

JESU Kristi födelse gick så till: Sedan Maria, hans moder, hade blifvit trolofvad med Josef, befanns hon, förrän de kommo tillsammans, vara hafvande af den Helige Ande. Men Josef, hennes man, som var rättsinnig och icke ville blottställa henne, tänkte hemligen skilja henne från sig. Men när han hade detta i sinnet, se, då uppenbarades för honom i en dröm en Herrens ängel, som sade: Josef, Davids son, räds icke att taga Maria, din hustru, till dig; ty det som är afladt i henne är af den Helige Ande. Och hon skall föda en son, och du skall gifva honom namnet JESUS, ty han skall frälsa sitt folk ifrån deras synder. Men allt detta har skett, på det att det skulle fullbordas, som var sagdt af Herren genom profeten, som sade: "Se, jungfrun skall varda hafvande och föda en son, och de skola gifva honom namnet Immanuel," hvilket betyder: Gud med oss. När Josef hade vaknat upp ur sömnen, gjorde han såsom Herrens ängel hade befallt honom och tog sin hustru till sig; och han kände henne icke, till dess hon hade födt sin förstfödde son, och han gaf honom namnet JESUS.

Kristi omskärelses dag.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE Gud, som lät din välsignade Son omskäras och uppfylla lagen för människors skull, gif oss Andens sanna omskärelse, att vi, med våra hjärtan och alla lemmar döda för alla världsliga och köttsliga lustar, i allting må lyda din heliga vilja; genom samme din Son, Jesus Kristus, vår Herre.
Amen.

Epistel. Rom. 4: 8.

“**S**ALIG är den man, hvilken Herren icke tillräknar synd.” Gäller nu detta saligprisande de omskurna eller ock de oomskurna? Ty vi säga, att tron vardt Abraham räknad till rättfärdighet. Huru blef hon då honom tillräknad? Månne såsom omskuren eller såsom oomskuren? Icke såsom omskuren utan såsom oomskuren. Och han undfick omskärelsens tecken såsom ett insegel på sin rättfärdighet genom den tro, han hade såsom oomskuren, på det att han skulle vara en fader för alla oomskurna, som tro, för att rättfärdighet skulle tillräknas äfven dem, och en fader för de omskurna, nämligen för dem som icke allenast äro omskurna utan äfven vandra i spåren af den tro, hvilken vår fader Abraham hade såsom oomskuren. Ty icke var det genom lagen, som det löfte gafs åt Abraham eller åt hans säd, att han skulle blifva världens arfvinge, utan genom trons rättfärdighet. Ty om de som äro af lagen äro arfvingar, så har tron blifvit fåfäng och löftet gjordt om intet.

Evangelium. Luk. 2: 15.

DET begaf sig, att när änglarna hade farit ifrån dem upp i himmelen, sade herdarna sins emellan: Låtom oss nu gå fram till Betlehem och se detta, som har skett och hvilket Herren har kungjort för oss. Och de gingo hasteligen och funno Maria och Josef och barnet, som låg i krubban. Och när de hade sett det, kungjorde de, hvad som hade blifvit dem sagdt om detta barn. Och alla, som hörde det, förundrade sig öfver det, som hade blifvit dem sagdt af herdarna. Men Maria gömde allt detta, begrundande det i sitt hjärta. Och herdarna gingo tillbaka, prisande och lofvande Gud för allt hvad de hört och sett, såsom det hade blifvit dem sagdt. Och när åtta dagar voro fullbordade, så att barnet skulle omskäras, erhöll

han namnet JESUS, som gafs honom af ängeln, förrän han vardt aflad i moderlifvet.

¶ *Samma kollekt, epistel och evangelium användas alla dagar till epifanias.*

Epifanias eller Kristi uppenbarelse för hedningarna.

Kollekt.

O GUD, hvilken genom en stjärnas ledning uppenbarade din enfödde Son för hedningarna, förläna oss nådeligen, att vi, som nu genom tron känna Dig, må efter detta lifvet få skåda Dig i din gudoms härlighet; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Ef. 3: 1.

FÖRDENSKULL böjer jag mina knän, jag Paulus, Kristi Jesu fånge för eder skull, I hedningar; om I eljes hafven hört om hushållningen med den Guds nåd, som har blifvit mig gifven för eder, att hemligheten blifvit för mig kungjord genom en uppenbarelse, såsom jag förut har i korthet skrifvit, hvaraf I, när I läsen det, kunnen förstå min insikt i Kristi hemlighet, som bland andra släkten icke har blifviti kungjord för människornas barn, såsom hon nu genom Anden har blifvit uppenbarad för hans heliga apostlar och profeter, nämligen att hedningarna äro medarfvingar och höra till samma kropp och äro delaktiga med oss i löftet i Kristus Jesus genom evangelium, hvars tjänare jag har blifvit, efter gåfvan af den Guds nåd, som har blifvit mig gifven efter hans makts verkan. Mig, den allra ringaste bland alla heliga, har denna nåd blifvit gifven, att bland hedningarna förkunna evangelium om

Kristi outgrundliga rikedom och upplysa alla, hurdan hushållningen är med den hemlighet, som från evighet har varit fördold i Gud, alltings skapare, på det att Guds mångfaldiga vishet nu skulle genom församlingen varda kunnig för herradömena och väldigheterna i det himmelska, efter det uppsåt af evighet, hvilket han har verkställt i Kristus Jesus, vår Herre, i hvilken vi hafva vår frimodighet och vårt tillträde med förtröstan, genom tron på honom.

Evangelium. Matt. 2: 1.

NÄR Jesus var född i Betlehem i Judeen, i konung Herodes' dagar, se, då kommo visa män från Österlanden till Jerusalem och sade: Hvar är den nyfödde judarnes konung? Ty vi hafva sett hans stjärna i östern och hafva kommit för att tillbedja honom. När konung Herodes hörde detta, vardt han bestört och hela Jerusalem med honom, och han församlade alla öfversteprästerna och de skriftlärdade bland folket och frågade dem, hvar Kristus skulle födas. Och de sade till honom: I Betlehem i Judeen; ty så är skrifvet genom profeten: "Och du Betlehem, land i Juda, är ingalunda den minste bland Judas furstar; ty af dig skall utgå en furste, som skall vara en herde öfver mitt folk Israel." Då kaliade Herodes hemligen de visa männen till sig och sporde dem om tiden, då stjärnan syntes, och sände dem till Betlehem och sade: Faren åstad och forsken noga efter barnet, och när I hafven funnit det, så underåtten mig däröf, att äfven jag må komma och tillbedja det. När de hade hört konungen, foro de åstad, och se, stjärnan, som de hade sett i östern, gick framför dem, till dess hon kom och blef stående öfver det ställe, där barnet var. Och när de sågo stjärnan, blefvo de mycket glada och gingo in i huset och sågo barnet med Maria, dess moder, och föllo ned och till-

bådo det och öppnade sina förråd och framburo åt det skänker, guld, rökelse och myrra. Och sedan de hade fått uppenbarelse i en dröm att icke återvända till Herodes, foro de en annan väg till sitt land igen.

¶ *Samma kollekt, epistel och evangelium användes hvarje dag till påföljande söndag.*

Första söndagen efter Epifanias.

Kollekt.

O HERRE, hör nådeligen, vi bedja Dig, ditt folks böner, att det må veta, hvad det skall göra, och sedan med din nåd och kraft troget fullborda det; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Rom. 12: 1.

SÅ förmanar jag nu eder, mina bröder, vid Guds barmhärtighet, att I frambären edra kroppar till ett offer, som är lefvande, heligt och Gud behagligt, eder förnuftiga gudstjänst. Och skicken eder icke efter denna världen, utan förvandlen eder genom edert sinnes förnyelse, på det att I mån kunna pröfva, hvad som är Guds goda, behagliga och fullkomliga vilja. Ty genom den nåd, som har blifvit mig gifven, tillsäger jag hvar och en som är bland eder, att icke tänka högre om sig, än han bör tänka, utan tänka hofsam, allt eftersom Gud har tilldelat hvar och en trons mått. Ty såsom vi i en enda kropp hafva många lemmar, men alla lemmarna icke hafva samma förrättning, så äro vi, de många, en enda kropp i Kristus, men hvar för sig äro vi hvarandras lemmar.

Evangelium. Luk. 2: 41.

HANS föräldrar foro årligen till Jerusalem vid påskhögtiden. Och när han vardt tolf år gammal, foro de upp till Jerusalem efter högtidens sedvänja. Och då de hade fulländat dagarna och foro hem igen, blef pilten Jesus kvar i Jerusalem, och Josef och hans moder visste det icke. Men de menade, att han var med i ressällskapet, och de gingo en dagsled och sökte honom bland fränder och bekanta. Och när de icke funno honom, vände de tillbaka till Jerusalem för att söka honom. Och det begaf sig, att efter tre dagar funno de honom i templet, sittande midt ibland lärarna, både hörande dem och frågande dem. Och alla som hörde honom häpnade öfver hans förstånd och svar. Och när de fingo se honom, förundrade de sig, och hans moder sade till honom: Barn, hvarför gjorde du oss detta? Se, din fader och jag hafva sökt efter dig, sörjande. Och han sade till dem: Hvarför sökten I mig? Vissten I icke, att i det min Fader tillhör, bör jag vara? Och de förstodo icke det ord han talade till dem. Och han for ned med dem och kom till Nasaret och var dem underdånig. Och hans moder gömde allt detta i sitt hjärta. Och Jesus växte till i visdom och ålder och nåd för Gud och människor.

Andra söndagen efter Epifanias.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, som regerar allt i himmelen och på jorden, hör nådeligen ditt folks böner, och gif oss din frid i alla våra lifsdagar; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Rom. 12: 6.

VI hafva olika gåfvor efter den nåd, som blifvit oss gifven. Har någon profetia, så vare hon i öfverensstämmelse med tron; har någon en tjänst, akte han på tjänsten; är någon en lärare, akte han på lärandet; förmanar någon, akte han på förmanandet; gifver någon, gifve han i enfald; styr någon, göre han det med nit; öfvar någon barmhärtighet, göre han det med glädje. Kärleken vare oskrymtad. Afskyn det onda, hållen eder fast vid det goda; varen i brödrakärleken ömhjärtade mot hvarandra, förekommen hvarandra med hedersbevisning; varen i nitet icke tröga, varen brinnande i anden, tjänen Herren; glädjens i hoppet, varen tåliga i nöden, i bönen ihärdiga; delen med eder till heligas nödtorft, vinnläggen eder om gästvänlighet. Välsignen dem som förfölja eder, välsignen, och förbannen icke. Glädjens med dem som äro glada, gråten med dem som gråta. Varen ens till sinnes med hvarandra, trakten icke efter det som är högt, utan hållen eder till de ringa.

Evangelium. Joh. 2: 1.

OCH på tredje dagen vardt ett bröllop i Kana i Galileen, och Jesu moder var där. Och äfven Jesus vardt bjuden och hans lärjungar till bröllopet. Och då vin fattades, sade Jesu moder till honom: De hafva intet vin. Jesus sade till henne: Kvinna, hvad har jag att göra med dig? Min stund har ännu icke kommit. Hans moder sade till tjänarna: Hvad helst han säger eder, det gören. Men efter judarnas reningssed voro där stående sex vattenkrukor af sten, rymmande hvar för sig två eller tre metreter. Jesus sade till dem: Fyllen krukorna med vatten. Och de fyllde dem ända till brädden. Och han sade till dem: Ösen nu uti och bären till värden. Och de

buro. Och när värden hade smakat på vattnet, som hade blifvit vin, och han icke visste hvarifrån det var — men tjänarna, som hade öst vattnet, visste det — kallade värden till sig brudgummen och sade till honom: Hvar man sätter först fram det goda vinet, och när de blifvit druckna, då det som är sämre. Du har gömt det goda vinet ända till nu. Detta sitt första tecken gjorde Jesus i Kana i Galileen och uppenbarade sin härlighet; och hans lärjungar trodde på honom.

Tredje söndagen efter Epifanias.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, se nådeligen till alla våra skröpligheter, hjälp oss i alla våra behof, och beskydda oss för alla faror med din högra hand; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Rom. 12: 16.

VAREN icke själfkloka. Vedergäll ingen ondt för ondt, utan befliten eder om det som är godt inför hvar man. Om möjligt är, så mycket som på eder beror, hafven frid med alla människor. Hämzens eder icke själfva, mina älskade, utan lämnen vreden rum; ty det är skrifvet: "Min är hämnden, jag skall vedergälla, säger Herren." Men om din ovän är hungrig, så gif honom mat, om han är törstig, så gif honom att dricka; ty om du gör detta, skall du samla glödande kol på hans hufvud." Låt dig icke öfvervinnas af det onda, utan öfvervinn det onda med det goda.

Evangelium. Matt. 8: 1.

NÄR han gick ned från berget, följde honom mycket folk. Och se, en spetälsk man kom och tillbad honom och sade: Herre, vill du, så kan du göra mig ren. Då räckte Jesus ut handen och rörde vid honom, sägande: Jag vill; blif ren. Och strax vardt han ren från sin spetälska. Och Jesus sade till honom: Se till, att du säger det för ingen; utan gå bort och visa dig för prästen och offra den gåfva, som Moses har påbjudit, till ett vittnesbörd för dem. Men när Jesus hade gått in i Kapernaum, kom en höfvitsman till honom och bad honom, sägande: Herre, min tjänare ligger hemma förlamad och plågas svårligen. Och Jesus sade till honom: Jag skall komma och bota honom. Då svarade höfvitsmannen och sade: Herre, jag är icke värdig, att du går in under mitt tak, utan säg allenast ett ord, så varder min tjänare helbrägd. Ty äfven jag är en människa, som står under befäl och har krigsmän under mig, och jag säger till en: gå, och han går, och till en annan: kom, och han kommer, och till min tjänare: gör det, och han gör så. När Jesus hörde detta, förundrade han sig och sade till dem som följde honom: Sannerligen säger jag eder: Icke ens i Israel har jag funnit så stor tro. Men jag säger eder: Många skola komma från öster och väster och sitta till bords med Abraham, Isak och Jakob i himmelriket, men rikets barn skola varda utkastade i mörkret utanför; där skall gråten och tandagnisslan vara. Och Jesus sade till höfvitsmannen: Gå; såsom du trodde, så ske dig! Och i samma stund vardt hans tjänare helbrägd.

Fjärde söndagen efter Epifanias.*Kollekt.*

GUD, som vet, att vi för vår naturliga svaghets skull icke alltid kunna blifva bestående under de många och stora faror, som omgifva oss, beskydda Du oss i alla faror, och förläna oss kraft att öfvervinna alla frestelser; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Rom. 13: 1.

HVAR och en vare underdånig den maktägande öfverheten. Ty ingen öfverhet finnes, utan af Gud, och den öfverhet, som finnes, är förordnad af Gud. Därför, den som sätter sig upp mot öfverheten, han står emot Guds förordnande, men de som motstå detta skola få dom öfver sig. Ty de styrande äro icke till skräck för de goda gärningarna, utan för de onda. Och vill du slippa att frukta för öfverheten? Gör då det som är godt, så får du pris af henne; ty hon är en Guds tjänare, dig till godo. Men gör du det onda, frukta då; ty hon bär icke svärdet för gälfves, utan är en Guds tjänare, en hämnare, till straff för den, som gör det onda. Fördens skull måste man vara underdånig, icke allenast för straffets skull utan ock för samvetets skull. Därför gifven I nu ock skatt, ty de äro Guds tjänare och för detta ändamål ständigt verksamma. Så gifven då åt alla, hvad I ären dem skyldiga, skatt åt den hvilken skatt tillkommer, tull åt den hvilken tull tillkommer, fruktan åt den hvilken fruktan tillkommer, heder åt den hvilken heder tillkommer.

Evangelium. Matt. 8: 23.

OCH då Jesus steg i båten, följde hans lärjungar honom. Och se, en stor storm uppkom på

hafvet, så att båten öfverhöljdes af vågorna; men han sof. Och hans lärjungar gingo fram och väckte honom, sägande: Herre, hjälp; vi förgås. Och han sade till dem: I klentrogna, hvarför ären I rädda? Då stod han upp och näpste vädren och hafvet, och det vardt alldeles lugnt. Men människorna förundrade sig och sade: Hvad är denne för en, att både vädren och hafvet äro honom lydiga? Och när han kom till andra stranden, till gadarenernas land, mötte honom två besatta, som kommo ut ur grifterna och voro ganska våldsamma, så att ingen kunde komma fram på den vägen. Och se, de ropade och sade: Hvad hafva vi att göra med dig, Jesus, Guds Son? Har du kommit hit för att plåga oss, förrän tid är? Och långt ifrån dem gick en talrik svinhjord i bet. Och de onda andarne bådo honom och sade: Om du utdrifver oss, så låt oss fara in i svinhjorden. Och han sade till dem: Faren åstad. Och de foro ut och foro in i svinen. Och se, hela hjorden störtade sig utför branten i hafvet, och de omkommo i vattnet; men herdarne flydde och gingo bort till staden och berättade alltsammans och det som hade händt de besatta. Och se, hela staden gick ut att möta Jesus; och när de fingo se honom, bådo de, att han ville gå bort ifrån deras gränser.

Femte söndagen efter Epifanias.

Kollekt.

O HERRE, vi bedja Dig att behålla din kyrka och ditt husfolk i den sanna tron, att de, som allena hålla sig till den himmelska nådens hopp, må alltid af Dig vara beskyddade; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Kol. 3: 12.

IKLÄDEN eder därför, såsom Guds utkorade, heliga och älskade, en hjärtlig barmhärtighet, mildhet, ödmjukhet, saktmodighet; långmodighet, fördragande hvarandra och förlåtande hvarandra, om någon har klagomål mot någon. Såsom Kristus har förlåtit eder, så gören ock I. Men öfver allt detta ikläden eder kärleken, som är fullkomlighetens band. Och Kristi frid regere i edra hjärtan, till hvilken I ock ären kallade i en kropp, och varen tacksamma. Låten Kristi ord rikligen bo ibland eder, lären och förmanen hvarandra i all visdom med psalmer och lofsånger och andliga visor och sjungen i nåden till Herrens ära i edra hjärtan. Och allt hvad I gören med ord eller gärning, det gören allt i Herren Jesu namn och tacken Gud Fader genom honom.

Evangelium. Matt. 13: 24.

HIMMELRIKET är likt en man, som hade sått god säd i sin åker. Men när folket sof, kom hans ovän och sådde ogräs midt ibland hvetet och gick sin väg. När nu säden växte upp och bar frukt, då syntes ock ogräset. Och husbondens tjänare gingo fram och sade till honom: Herre, sådde du icke god säd i din åker? Hvarifrån har han då ogräs? Och han sade till dem: En ovän har gjort detta. Och tjänarne sade till honom: Vill du då, att vi gå och hämta det tillhopa? Men han sade: Nej; på det att, när I hämten ogräset tillhopa, I icke mån tillika med detta upprycka hvetet. Låten båda växa tillsammans intill skörden, och i skördetiden skall jag säga till skördemännen: Hämten först ogräset tillhopa och binden det i knippor för att uppbränna det, men samlen hvetet i min lada.

Sjätte söndagen efter Epifanias.

Kollekt.

O GUD, som lät din välsignade Son uppenbaras, att han skulle nedslå djäfvulens gärningar samt göra oss till Guds barn och arfvingar till evigt lif, gif, vi bedja Dig, att vi, som hafva detta hopp, må rena oss, såsom han är ren, så att när han varder kommande på himmelens skyar med stor makt och härlighet, vi må varda förvandlade och lika honom i hans eviga och härliga rike, där han med Dig, o Fader, och Dig, o Helige Ande, alltid lefver och regerar i en gudom från evighet till evighet. *Amen.*

Epistel. 1 Joh. 3: 1.

SEN, hurudan kärlek Fadern har bevisat oss, att vi kallas Guds barn, hvilket vi ock äro. Fördenskull känner världen oss icke, emedan hon icke känner honom. Mina älskade, vi äro nu Guds barn, och det är icke ännu uppenbart hvad vi skola varda, men vi veta, att när han varder uppenbar, skola vi blifva honom lika, ty vi skola se honom såsom han är. Och hvar och en som har detta hopp till honom, han renar sig, såsom han är ren. Hvar och en som gör synden, han öfverträder ock lagen, och synden är lagöfverträdelse. Och I veten, att han uppenbarades, på det att han skulle borttaga våra synder; och synd är icke i honom. Hvar och en som förblifver i honom, han syndar icke; hvar och en som syndar har icke sett honom eller lärt känna honom. Mina barn, låten ingen förvilla eder. Den som gör rättfärdigheten är rättfärdig, såsom han är rättfärdig. Den som gör synden han är af djäfvulen, ty djäfvulen syndar från begynnelsen. Fördenskull uppenbarades Guds Son, att han skulle nedslå djäfvulens gärningar.

Evangelium. Matt. 24: 23.

OM någon då säger till eder: Se, här är Kristus, eller där, så tron det icke. Ty falska Krister och falska profeter skola uppstå och göra stora tecken och under, så att de, om möjligt, skola vilseleda äfven de utvalda. Se, jag har förutsagt eder det. Därför, om de säga till eder: se, han är i öknen, så gå icke ut; se, han är i kamrarna, så tron det icke. Ty såsom ljungelden går ut från öster och synes ända till väster, så skall Människosonens tillkommelse vara. Hvarhelst åteln är, dit skola örnarna församla sig. Men strax efter de dagarnas nöd skall solen förmörkas och månen icke gifva sitt sken, och stjärnorna skola falla ifrån himmelen, himlarnas krafter skola bäfva. Och då skall Människosonens tecken visa sig på himmelen, och då skola alla jordens folk jämra sig, och de skola se Människosonen komma på himmelens skyar med stor makt och härlighet. Och han skall utsända sina änglar med starkt ljudande basun, och de skola församla hans utvalda från de fyra väderstrecken, från himmelens ena ände till den andra.

**Söndagen Septuagesima eller tredje söndagen
före fastan.**

Kollekt.

O HERRE, vi bedja Dig att mildeligen höra ditt folks böner, på det vi, som rätteligen varda bestraffade för våra öfverträdelse, må ditt namn till ära nådeligen blifva förlossade; genom Jesus Kristus, vår Frälsare, som med Dig och den Helige Ande i en gudom lefver och regerar i evighet. *Amen.*

Epistel. 1 Kor. 9: 24.

VETEN I icke, att de som löpa på vädjobanan löpa väl alla, men en får segerlönen? Löpen så, på det att I skolen få den. Men hvar och en som deltagar i en täflingskamp är återhållsam i allt: dessa för att få en förgänglig krona, men vi en oförgänglig. Jag löper därför så, som när det icke gäller något ovisst; jag fäktar så som en hvilken icke hugger i vädret, men jag späker min kropp och underkufvar honom, på det att jag icke må predika för andra och själf icke hålla profvet.

Evangelium. Matt. 20: 1.

HIMMELRIKET är likt en husbonde, som gick ut bittida om morgonen för att leja sig arbetare för sin vingård. Och när han hade kommit öfverens med arbetarna om en penning för dagen, sände han dem till sin vingård. Och när han gick ut vid tredje timmen, såg han andra stående fåfänga på torget och sade till dem: Gån ock I uti vingården, och hvad skäligt är skall jag gifva eder. Och de gingo. Och när han åter gick ut vid sjätte och vid nionde timmen, gjorde han sammalunda. Och när han gick ut vid elfte timmen, fann han några andra stående fåfänga, och han sade till dem: Hvarför stån I här hela dagen fåfänga? De sade till honom: Emedan ingen har lejt oss. Då sade han till dem: Gån ock I uti vingården, och hvad skäligt är skolen I få. Och när det hade blifvit afton, sade vingårdsherren till sin förvaltare: Kalla fram arbetarna och gif dem deras lön, begynnande med de sista intill de första. Och de, som hade kommit vid elfte timmen, gingo fram och fingo hvar och en sin penning. Men när de första kommo, menade de, att de skulle få mer, och fingo äfven de hvar sin penning. Men när de hade fått den, knorrade de mot husbonden och sade:

Dessa sista hafva arbetat en enda timme, och du har gjort dem lika med oss, som hafva burit dagens tunga och hetta. Då svarade han en af dem och sade: Min vän, jag gör dig ingen orätt; kom du icke öfverens med mig om en penning? Tag det som är ditt och gå. Men jag vill gifva åt denne siste lika mycket som åt dig. Eller må jag icke göra hvad jag vill i det som är mitt, eller ser du med ondt öga, att jag är god? Alltså skola de sista vara de första, och de första de sista; ty många äro kallade, men få utvalda.

Söndagen Sexagesima eller andra söndagen före fastan.

Kollekt.

O HERRE Gud, som ser, att vi icke kunna förtrösta på våra egna gärningar, gif, att vi genom din kraft må nådeligen beskyddas från allt det, som oss emotstår; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. 2 Kor. 11: 19.

EFTERSOM I ären kloka, hafven I gärna fördrag med de fåvitska. Ty I fördragen, om någon gör eder till trälar, om någon äter upp eder, om någon fångar eder, om någon förhäfver sig, om någon slår eder i ansiktet. Till skam säger jag detta, enär vi voro svaga. Men det, hvori någon annan är dristig, däri, jag talar i fåvitsko, är ock jag dristig. De äro ebreer. Jag ock. De äro israeliter. Jag ock. De äro Abrahams säd. Jag ock. De äro Kristi tjänare. Såsom vore jag från förståndet, säger jag: Jag ännu mer. Jag har arbetat mer, jag har fått långt flera

slag, oftare varit fången, ofta varit i dödsnöd. Af judar har jag fem gånger fått fyrtio slag, ett mindre. Tre gånger har jag blifvit gisslad, en gång stenad, tre gånger har jag lidit skeppsbrott, en natt och en dag har jag tillbragt i djupet. Ofta har jag varit på resor, i faror på floder, i faror för rövare, i faror för landsmän, i faror för hedningar, i faror i stad, i faror i ödemark, i faror på haf, i faror bland falska bröder, i möda och besvär, ofta i vakor, i hunger och törst, ofta i fastor, i köld och nakenhet. Utom det som eljest påkommer, varder jag dagligen öfverlupen och bär omsorg för alla församlingarna. Hvem är svag, och jag varder icke svag? Hvem får anstöt, och jag brinner icke? Om jag skall berömma mig, så vill jag berömma mig af det, som hör till min svaghet. Gud och vår Herre Jesu Kristi Fader, han som är välsignad I evighet, vet, att jag icke ljuger.

Evangelium. Luk. 8: 4.

DÅ nu mycket folk kom tillhopa, och de från den ena staden efter den andra gingo till honom, sade han i en liknelse: En såningsman gick ut till att så sin säd. Och när han sådde, föll somt vid vägen och vardt nedtrampadt, och himmelens fåglar åto upp det. Och somt föll på hälleberget, och då det hade gått upp, förtorkades det, ty det hade icke någon vätska. Och somt föll midt ibland törnena, och törnena växte med upp och förkväfde det. Och somt föll i den goda jorden, och det gick upp och bar hundrafaldig frukt. Då han sade detta, ropade han: Den som har öron till att höra, han höre! Då frågade hans lärjungar honom, hvad denna liknelse betydde. Och han sade: Eder är gifvet att förstå Guds rikes hemligheter, men de andra genom liknelser, på det att de, seende, icke skola se och hörande icke skola förstå. Men liknelsens betydelse är denna: Säden

är Guds ord; och de vid vägen äro de som höra; sedan kommer djäfvulen och tager bort ordet ur deras hjärta, att de icke skola tro och varda frälsta. Men de på hälleberget äro de som, när de hafva hört, mottaga ordet med glädje; och dessa hafva ingen rot, hvilka tro till en tid men i frestelsens stund affalla. Och det som föll bland törnena äro de, som, sedan de hafva hört, gå bort och förkväfas af bekymmer och rikedom och lifvets vällust och bringa intet till mognad. Men det som föll i den goda jorden äro de, som, när de hafva hört ordet, behålla det i ett rättsinnigt och godt hjärta och bära frukt i tålmod.

Söndagen Quinquagesima eller söndagen näst före fastan.

Kollekt.

O HERRE, Du som lärt oss, att alla våra gärningar utan kärlek icke hafva något värde, utgjut din Helige Ande, och uppfyll våra hjärtan med kärlekens stora nådegåfva, som är fridens och alla dygders band, utan hvilken hvarje lefvande räknas såsom död inför Dig. Bönhör oss för din Sons, Jesu Kristi, skull. *Amen.*

Epistel. 1 Kor. 13: 1.

OM jag talade med människors och änglars tungor, men icke hade kärlek, så vore jag en klingande malm eller en ljudande cymbal. Och om jag hade profetia och visste alla hemligheter och all kunskap, och om jag hade all tro, så att jag kunde förflytta berg, men icke hade kärlek, så vore jag intet. Och om jag utskiftade alla mina ägodelar och gåfve

min kropp att brännas, men icke hade kärlek, så vore det mig till intet nyttigt. Kärleken är långmodig och mild, kärleken afundas icke, kärleken förhäfver sig icke, han uppblåses icke, han skickar sig icke ohöfviskt, han söker icke sitt, han förtörnas icke, han tillräknar icke det onda. Han gläder sig icke öfver orättfärdigheten, men han gläder sig med sanningen. Han fördrager allting, han tror allting, han hoppas allting, han tål allting. Kärleken upphör aldrig; men profetiorna, de skola försvinna; talandet med tungor, det skall taga slut; kunskapen, han skall försvinna. Ty vi förstå endels och profetera endels. Men när det kommer, som är fullkomligt, då skall det försvinna, som är endels. Då jag var barn, talade jag som ett barn och hade sinne som ett barn och tänkte som ett barn, men sedan jag har blifvit man, har jag lagt bort det barnsliga. Ty nu se vi genom en spegel på ett dunkelt sätt, men då ansikte mot ansikte; nu känner jag endels, men då skall jag känna fullkomligt, såsom jag ock blifvit känd. Men nu förblifva tro, hopp, kärlek, dessa tre; men störst ibland dem är kärleken.

Evangelium. Luk. 18 : 31.

DÅ tog Jesus till sig de tolf och sade till dem: Se, vi gå upp till Jerusalem, och allt skall fullbordas, som är skrifvet genom profeterna om Människosonen; ty han skall antvardas åt hedningarna och begabbas och skymfas och bespottas, och sedan de hafva gisslat honom, skola de döda honom, och på tredje dagen skall han uppstå igen. Och de förstodo intet häraf, och detta tal var dem fördoldt, och de fattade icke hvad som sades. Och det begaf sig, att när han kom nära Jeriko, satt en blind vid vägen och tiggde. Och när han hörde folket gå förbi, frågade

han, hvad detta kunde vara; och de berättade för honom, att Jesus från Nasaret gick förbi. Då ropade han och sade: Jesus, Davids son, förbarma dig öfver mig! Och de som gingo förut näpste honom, att han skulle tiga, men han ropade mycket mer: Davids son, förbarma dig öfver mig! Då stannade Jesus och befallde, att han skulle ledas till honom. Och då han kom fram, frågade han honom, sägande: Hvad vill du, att jag skall göra dig? Och han sade: Herre, att jag må få min syn. Och Jesus sade till honom: Haf din syn; din tro har hulptit dig. Och strax fick han sin syn och följde honom, prisande Gud. Och allt folket, som såg detta, lofvade Gud.

Första dagen i fastan, vanligen kallad Askonsdag.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, som icke hatar någon af dina skapade varelser, utan förlåter alla ångerfulla deras synder, skapa i oss nya och botfärdiga hjärtan, så att vi rätteligen begråta våra synder och erkänna vårt elände, på det vi af Dig, all barmhärthighets Gud, må erhålla fullkomlig nåd och förlåtelse; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ Denna kollekt läses dagligen under fastlagstiden efter den för dagen förordnade kollekten.

För epistel. Joel 2: 12.

NU mån I vända om till mig, säger Herren, af allt edert hjärta, med fasta och gråt och klagan. Ja, sönderrifven edra hjärtan, icke edra kläder, och vänden om till Herren, eder Gud; ty nådig och barm-

härtig är han, långmodig och stor i mildhet, och sådan att han ångrar det onda. Hvem vet, kanhända vänder han om och ångrar sig och lämnar kvar efter sig någon välsignelse, till spisoffer och drickoffer åt Herren, eder Gud. Stöten I basun på Sion, pålysen en helig fasta, utlysen en högtidsförsamling; församlen folket, pålysen en helig sammankomst, kallen tillhopa de gamla, församlen de små barnen, jämväl dem som ännu dia vid bröstet; brudgummen må komma ur sin kammare och bruden ur sitt gemak. Mellan förhuset och altaret må prästerna, Herrens tjänare, hålla klagogråt och säga: "Herre, skona ditt folk. och låt icke din arfvedel blifva till smälek, till ett ordspråk bland hedningarna. Hvarför skulle man få säga bland folken: 'Hvar är nu deras Gud?'"

Evangelium. Matt. 6: 16.

NÄR I fasten, så sen icke bedröfvade ut, såsom skrymtarne; ty de vanställa sina ansikten, att de må synas för människorna med sin fasta. Sannerligen säger jag eder: De hafva fått ut sin lön. Men du, när du fastar, smörj ditt hufvud och två ditt ansikte, på det att du icke må synas för människorna med din fasta, utan för din Fader, som är i det fördolda; och din Fader, som ser i det fördolda, skall vedergälla dig. Samlen eder icke skatter på jorden, där mal och rost förstöra, och där tjufvar bryta sig in och stjäla, utan samlen eder skatter i himmelen, där hvarken mal eller rost förstöra, och där tjufvar icke bryta sig in ej heller stjäla; ty där eder skatt är, där är ock edert hjärta.

¶ *Samma kollekt, epistel och evangelium läses hvarje dag, med undantag af den helige Mattias' dag, till påföljande söndag.*

Första söndagen i fastan.*Kollekt.*

O HERRE, som för vår skull fastade fyrtio dagar och fyrtio nätter, förläna oss nåd att iakttaga sådan återhållsamhet, som underkufvar köttet under Anden, på det vi må hörsamma dina maningar att vandra i sanningens rättfärdighet och helighet, Dig till pris och ära, Du, som i en gudom med Fadren och den Helige Ande lefver och regerar i evigheters evighet. *Amen.*

Epistel. 2 Kor. 6: 1.

SÅSOM medarbetare förmana vi eder ock att icke fåfängt mottaga Guds nåd. Ty han säger: "Jag har bön hört dig i behaglig tid, och jag har hulpt dig på frälsningens dag." Se, nu är en välbehaglig tid, se, nu är frälsningens dag. Och vi gifva icke i något någon anstöt, på det att ämbetet icke må blifva klandradt, utan vi bevisa oss i allting såsom Guds tjänare, i mycket tålamod, i bedröfvelser, i nöd, i trångmål, i hugg och slag, i fängelser, i uppror, i mödor, i vakor, i fastor, i renhet, i kunskap, i långmodighet, i mildhet, i den Helige Ande, i oskrymtad kärlek, i sanningens ord, i Guds kraft, genom rättfärdighetens vapen, till höger och till vänster, genom ära och smälek, genom ondt rykte och godt rykte, såsom bedragare och dock sannfärdiga, såsom okända och dock väl kända, såsom döende och se, vi lefva, såsom tuktrade och dock icke dödade, såsom bedröfvade och dock alltid glada, såsom fattiga och dock många rika görande, såsom intet hafvande och dock allting ägande.

Evangelium. Matt. 4: 1.

DÅ vardt Jesus förd af Anden upp till öknen, på det att han skulle frestas af djäfvulen. Och när han hade fastat i fyrtio dagar och fyrtio nätter, blef han hungrig. Och frestaren gick fram och sade till honom: Är du Guds Son, så säg, att dessa stenar skola varda bröd. Men han svarade och sade: Det är skrifvet: "Icke af bröd allenast lefver människan utan af hvart och ett ord, som utgår af Guds mun." Då tog djäfvulen honom med sig till den heliga staden och ställde honom på templets utsprång och sade till honom: Är du Guds Son, så kasta dig utföre; ty det är skrifvet; "Han skall gifva sina änglar befallning om dig, och de skola bära dig på händerna, att du icke skall stöta din fot emot någon sten." Jesus sade till honom: Det är ock skrifvet: "Du skall icke fresta Herren, din Gud." Åter tog djäfvulen honom med sig upp på ett ganska högt berg och visade honom alla riken i världen och deras härlighet och sade till honom: Allt detta skall jag gifva dig, om du faller ned och tillbeder mig. Då sade Jesus till honom: Gå bort, Satan; ty det är skrifvet: "Herren, din Gud, skall du tillbedja, och honom allena skall du dyrka." Då öfvergaf djäfvulen honom, och se, änglar gingo fram och tjänade honom.

Andra söndagen i fastan.*Kollekt.*

ALLSMÄKTIGE Gud, Du, som ser, att vi icke af oss själfva hafva någon kraft att hjälpa oss själfva, bevara både våra kroppar och själar, på det vi må varda beskyddade för allt det, som kan skada

våra kroppar, och alla onda tankar, hvilka kunna anfakta och skada våra själar; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. 1 Tess. 4: 1.

FÖR öfrigt, mina bröder, bedja vi nu och förmana eder i Herren Jesus, att, såsom I hafven fått lära af oss, huru I bören vandra och tackas Gud, I alltmera måtten förkofras. Ty I veten, hvilka bud vi hafva gifvit eder genom Herren Jesus. Ty detta är Guds vilja, eder helgelse, att I afhållen eder från skörlefnad, att hvar och en af eder vet att förskaffa sig sin egen maka, i helgelse och ära, icke i begärelses lusta, såsom hedningarna, hvilka icke känna Gud, och att ingen i någon sak kränker och förfördelar sin broder, emedan Herren är en hämnare öfver allt detta, såsom vi ock förut hafva sagt och betygat för eder. Ty Gud har icke kallat oss till orenhet, utan i helgelse. Fördenskull, den som föraktar detta, han föraktar icke en människa, utan Gud, som ock har gifvit sin Helige Ande bland oss.

Evangelium. Matt. 15 : 21.

JESUS gick därifrån och drog sig undan till Tyrus' och Sidons trakter. Och se, en kananeisk kvinna kom från dessa gränstrakter och sade: Herre, Davids son, förbarma dig öfver mig; min dotter är svårt besatt af en ond ande. Men han svarade henne icke ett ord. Då gingo hans lärjungar fram och bådo honom och sade: Skilj henne från dig; ty hon följer oss efter med rop. Och han svarade och sade: Jag är icke utsänd utan till de förlorade fåren af Israels hus. Men hon kom och tillbad honom, sägande: Herre, hjälp mig. Men han svarade och sade: Det är orätt att taga barnens bröd och kasta det åt hundarna.

Men hon sade: Ja, Herre, ty äfven hundarna äta ju af de smulor, som falla ifrån deras herrars bord. Då svarade Jesus och sade till henne: O kvinna, din tro är stor. Ske dig såsom du vill. Och hennes dotter blef helbrägd från den stunden.

Tredje söndagen i fastan.

Kollekt.

VI bedja Dig, allsmäktige Gud, se ti'l dina ödmjuka tjänares innerliga böner, och beskydda oss för alla fiender med din mäktiga högra hand; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Ef. 5: 1.

SÅ varen nu Guds efterföljare, såsom älskade barn, och vandren i kärlek, såsom ock Kristus har älskat oss och utgifvit sig själf för oss till gåfva och offer, Gud till välbehaglig lukt. Men skörlefnad och all orenhet eller girighet må icke ens nämnas bland eder, såsom det anstår heliga, och skamligt väsende och dåraktigt tal eller gyckel, hvilket allt icke höfves, utan hellre tacksägelse. Ty detta veten I, att ingen horkarl eller oren eller girig, hvilken är en afgudadyrkare, har arfslott i Kristi och Guds rike. Ingen bedrage eder med tomma ord; ty för sådant kommer Guds vrede öfver ötrons barn. Hafven därför ingen gemenskap med dem. Ty I voren fordom mörker, men nu ären I ljus i Herren. Vandren såsom ljusets barn — ty ljusets frukt är i all godhet och rättfärdighet och sanning — pröfvande hvad som är behagligt för Herren, och hafven ingen delaktighet i mörkrets ofruktsbara gärningar, utan hellre till och med bestraffen dem. Ty hvad af dem i hemlighet föröfvas är skam-

ligt äfven att tala om, men allt varder, när det bestraffas, uppenbaradt af ljuset, ty allt det som varder uppenbaradt är ljus. Därför säger han: Vakna upp, du som sofver, och stå upp från de döda, så skall Kristus lysa öfver dig.

Evangelium. Luk. 11: 14.

JESUS utdref en ond ande, och den var döfstum, och det begaf sig, att när anden hade gått ut, talade den döfstumme, och folket förundrade sig; men några af dem sade: Med Beelsebul, de onda andarnas furste, utdrifver han de onda andarna. Och andra frestade honom och begärde af honom ett tecken från himmelen; men han, som visste deras tankar, sade till dem: Hvart och ett rike, som är söndradt mot sig själft, varder förödt, och hus faller på hus. Men är äfven Satan söndrad mot sig själf, huru skall då hans rike hafva bestånd, emedan I sägen, att jag utdrifver de onda andarna med Beelsebul? Men om jag utdrifver de onda andarna med Beelsebul, med hvem drifva då edra barn dem ut? Därför skola de vara edra domare. Men om jag utdrifver de onda andarna med Guds finger, så har ju Guds rike kommit till eder. När den starke, väpnad, bevakar sin gård, är hans egendom fredad, men så snart den som är starkare än han kommer öfver honom och öfvervinner honom, tager han bort alla hans vapen, på hvilka han förtröstade, och skiftar hans byte. Den som icke är med mig, han är mot mig, och den som icke församlar med mig, han förskingrar. När den orene anden har farit ut från människan, vandrar han genom torra platser och söker efter hvila, och då han icke finner någon, säger han: Jag vill vandra tillbaka till mitt hus, hvarifrån jag utgick. Och när han kommer, finner han det sopadt och prydt. Då går han och tager med sig sju andra andar, som äro värre än han själf, och de gå in och bo där,

och den människans sista varder värre än det första. Och det begaf sig, att då han sade detta, upphof en kvinna sin röst ur hopen och sade till honom: Salig är den kved, som har burit dig, och de spenar, som du har diat. Men han sade: Ja, saliga äro de som höra Guds ord och gömma det.

Fjärde söndagen i fastan.

Kollekt.

GIF, vi bedja dig, allsmäktige Gud, att vi, som för våra onda gärningar rätteligen förtjäna att straffas, må genom din milda nåd blifva hug-svalade; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Gal. 4 : 21.

SÄGEN mig, I som viljen vara under lagen: Hören I icke lagen? Ty det är skrifvet, att Abraham hade två söner, en af tjänstekvinnan och en af den fria. Men tjänstekvinnans son var född efter köttet, och den frias son var född genom löftet. Dessa ord betyda något annat; ty dessa kvinnor äro de två förbunden, det ena från berget Sinai och som föder till trældom, och detta är Hagar. Ty Hagar heter i Arabien berget Sinai, och det svarar mot det nuvarande Jerusalem, och det är i trældom med sina barn. Men det Jerusalem, som är ofvan, är fritt, och detta är allas vår moder. Ty det är skrifvet: "Fröjda dig, du ofruktsamma, som icke föder, brist ut och ropa, du som inga födslosmärtor har; ty den ensamma har flera barn än den som har man." Och vi, mina bröder, äro löftets barn, likasom Isak. Men likasom den som var född efter köttet då förföljde den som var född

efter Anden, så ock nu. Men hvad säger skriften? "Drif ut tjänstekvinnan och hennes son; ty tjänstekvinnans son skall icke ärfva med den frias son." Alltså, mina bröder, äro vi icke en tjänstekvinnas barn, utan den frias.

• *Evangelium.* Joh. 6: 1.

JESUS for öfver det Galileiska hafvet vid Tiberias. Och mycket folk följde honom, emedan de sågo de tecken, hvilka han gjorde med de sjuka. Och Jesus gick upp på berget och satte sig där med sina lärjungar. Och påskan, judarnas högtid, var nära. Då nu Jesus upplyfte sina ögon och såg, att mycket folk kom till honom, sade han till Filippus: Hvarifrån skola vi köpa bröd, att dessa må äta? Men detta sade han för att försöka honom, ty själf visste han, hvad han ämnade göra. Filippus svarade honom: Bröd för två hundra penningar äro icke nog för dem, så att hvar och en af dem kan få ett litet stycke. Då sade till honom en af hans lärjungar, Andreas, broder till Simon Petrus: Här är en pilt, som har fem kornbröd och två fiskar, men hvad förslår detta för så många? Men Jesus sade: Låten folket sätta sig ned. Och mycket gräs var på det stället. Då satte sig männen ned till ett antal af vid pass fem tusen. Och Jesus tog bröden, tackade och delade ut åt dem som sutto, likaledes ock af fiskarna, så mycket de ville. Och när de voro mätta, sade han till sina lärjungar: Samlen tillhopa de öfverblifna styckena, att icke något må förfaras. Då samlade de dem tillhopa och fyllde tolf korgar med stycken, som hade blifvit öfver af de fem kornbröden efter dem som hade ätit. När nu människorna hade sett det tecken, som Jesus hade gjort, sade de: Denne är för visso den profet, som skulle komma i världen.

Femte söndagen i fastan.

Kollekt.

VI bedja Dig, allsmäktige Gud, se mildeligen till dina barn, att de af din stora barnhärtighet alltid må bevaras till både kropp och själ; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Ebr. 9: 11.

KRISTUS, som har kommit såsom öfverstepräst för det tillkommande goda, har genom det större och fullkomligare tabernaklet, som icke är gjort med händer, det är, som icke tillhör denna skapelsen, och icke genom bockars och kalvars blod, utan genom sitt eget blod en gång för alla ingått i helgedomen, sedan han vunnit en evig förlossning. Ty om blod af bockar och oxar och aska af en ko, stänkt på de orenade, helgar till köttets renhet, huru mycket mer skall icke Kristi blod, hvilken genom evig ande har offrat sig själf utan vank åt Gud, rena edert samvete från döda gärningar till att tjäna den levande Guden! Och därför är han medlare för ett nytt förbund, på det att, sedan död har skett till återlösning från öfverträdelserna under det förra förbundet, de kallade skulle få det eviga arfvets löfte.

Evangelium. Joh. 8: 46.

JESUS sade: Hvilken af eder öfverbevisar mig om synd? Om jag talar sanning, hvarför tron I mig icke? Den som är af Gud, han hör Guds ord; därför hören I icke, emedan I icke ären af Gud. Då svarade judarna och sade till honom: Säg vi icke med rätta, att du är en samarit, och att du har en ond ande? Jesus svarade: Jag har icke en ond ande, utan jag ärar min Fader, och I vanären mig. Men jag söker

icke min ära; en är, som söker den och som dömer. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Om någon håller mitt ord, skall han icke se döden till evig tid. Judarna sade honom: Nu förstå vi, att du har en ond ande. Abraham och profeterna dogo, och du säger: Om någon håller mitt ord, skall han icke smaka döden till evig tid. Icke är väl du större än vår fader Abraham, som är död? Äfven profeterna äro döda. Till hvem gör du dig själf? Jesus svarade: Om jag ärar mig själf, så är min ära ingen; min Fader, hvilken I sägen vara eder Gud, är den som ärar mig. Och I kännen honom icke, men jag känner honom; och om jag säger, att jag icke känner honom, så blir jag lik eder, en lögnare; men jag känner honom och håller hans ord. Abraham, eder fader, fröjdade sig, att han skulle få se min dag; och han såg honom och vardt glad. Då sade judarna till honom: Femtio år är du icke ännu, och Abraham har du sett? Jesus sade till dem: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Förrän Abraham var född, är jag. Då togo de upp stenar för att kasta på honom. Men Jesus gömde sig undan och gick ut ur templet.

Söndagen före påsk (vanligen kallad Palm söndagen.)

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, som af din innerliga kärlek till människosläktet sände din Son, vår Frälsare Jesus Kristus, att blifva människa och lida korsets död, på det alla människor skulle följa hans ödmjukhets exempel, förläna oss nåd att vi må efterlikna honom i tålmod och äfven blifva delaktiga i hans uppståndelse; genom samme Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Fil. 2: 5.

VAREN så till sinnes, som Kristus Jesus var, hvilken, då han var i Guds skepelse, icke aktade såsom ett rof att vara jämlik Gud, utan utblottade sig själf och antog en tjänares skepelse och vardt lik människor och i åthäfvor funnen såsom en människa; han ödmjukade sig själf och vardt lydig intill döden, ja, intill korsets död. Därför har ock Gud upphöjt honom öfver allting och gifvit honom det namn, som är öfver alla namn, på det att i Jesu namn alla knän skola böja sig, deras som äro i himmelen, på jorden och under jorden, och att alla tungor skola bekänna, att Jesus Kristus är Herre, Gud Fader till ära.

Evangelium. Matt. 27: 1.

NÄR det hade blifvit morgon, höllo alla öfverstreprästerna och folkets äldsta råd mot Jesus, att de måtte döda honom. Och de bundo honom och förde honom bort och antvardade honom åt landshöfdingen Pontius Pilatus. När då Judas, som förrådde honom, såg, att han var dömd, ångrade han sig och bar igen de trettio silfverpenningarna till öfversteprästerna och de äldsta och sade: Jag har syndat, då jag förrådde oskyldigt blod. Då sade de: Hvad kommer det oss vid? Du må se dig om. Och han kastade silfverpenningarna i templet och begaf sig därifrån och gick bort och hängde sig. Men öfversteprästerna togo silfverpenningarna och sade: Det är icke lofligt att kasta dem i offerkistan, ty det är blods värde. Och när de hade hållit råd, köpte de för dem krukomakarens åker till begravningsplats för främlingarna. Därför har den åkern blifvit kallad blodsåker intill denna dag. Då vardt fullbordadt det som var sagdt genom profeten Jeremias, som sade: "Och de togo de trettio silfverpenningarna,

värdet för den värderade, hvilken de hade värderat å Israels barns vägnar; och de gåfvo dem för krukoma-karens åker, såsom Herren hade befallt mig." Och Jesus stod inför landshöfdingen, och landshöfdingen frågade honom, sägande: Är du judarnas konung? Och Jesus sade till honom: Du säger det. Och när han blef anklagad af öfverstepräster och de äldsta, svarade han intet. Då sade Pilatus till honom: Hör du icke, huru mycket de vittna emot dig? Och han svarade honom icke på ett enda ord, så att landshöfdingen förundrade sig storligen. Men vid högtiden plägade landshöfdingen gifva åt folket en fånge lös, hvilken de ville. Och de hade då en beryktad fånge, som hette Barabbas. Då de nu voro församlade, sade Pilatus till dem: Hvilken viljen I, att jag skall gifva eder lös, Barabbas eller Jesus, som kallas Kristus? Ty han visste, att de af afund hade utlämnat honom. Men medan han satt på domarsätet, sände hans hustru till honom och sade: Befatta dig icke med denne rättfärdige man; ty jag har i dag i drömmen lidit mycket för hans skull. Men öfverstepräster och de äldsta öfvertalade folket, att de skulle begära Barabbas och förgöra Jesus. Och landshöfdingen svarade och sade till dem: Hvilken af de två viljen I, att jag skall gifva eder lös? Och de sade: Barabbas. Pilatus sade till dem: Hvad skall jag då göra med Jesus, som kallas Kristus? De sade alla: Låt honom korsfästas. Då sade landshöfdingen: Hvad ondt har han då gjort? Då skriade de öfverljuddt och sade: Låt honom korsfästas! När nu Pilatus såg, att han icke kunde uträtta något, utan att sorlet ökades, tog han vatten och tvådde sina händer i folkets åsyn och sade: Oskyldig är jag i denne rättfärdige mans blod. I mån se eder om. Och allt folket svarade och sade: Hans blod komme öfver oss och öfver våra barn. Då gaf han dem Barabbas lös, men Jesus lät han gissla och utlämnade

honom till att korsfästas. Då togo landshöfdingens krigsmän Jesus till sig in i palatset och samlade hela skaran omkring honom och afklädde honom och klädde på honom en röd mantel och flätade en krona af törnen, hvilken de satte på hans hufvud, gåfvo honom ett rör i hans högra hand och föllo på knä framför honom och begabbade honom och sade: Hell dig, judarnas konung! Och de spottade på honom och togo röret och slog hans hufvud. Och sedan de hade begabbat honom, afklädde de honom manteln och klädde på honom hans kläder och förde honom bort till att korsfästas. Men när de gingo ut, funno de en man från Cyrene, som hette Simon. Honom tvingade de att bära hans kors. Och när de kommo till ett ställe, som kallas Golgata, det betyder hufvudskalleplats, gåfvo de honom att dricka ättika, blandad med galla, och när han hade smakat därpå, ville han icke dricka. Och sedan de hade korsfäst honom, delade de hans kläder mellan sig, kastande lott om dem. Och de satte sig där och höllo vakt om honom. Och öfver hans hufvud satte de hans sak, så skrifven: "DENNE ÄR JESUS, JUDARNAS KONUNG." Då korsfästes jämte honom två rövare, den ene på den högra sidan och den andre på den vänstra. Och de som gingo förbi hädade honom och riste sina hufvud och sade: Du som bryter ned templet och bygger upp det på tre dagar, hjälp dig själf. Är du Guds Son, så stig ned från korset. Sammaledes begabbade honom ock öfversteprästerne med de skriftlärda och de äldsta och sade: Andra har han hulptit; sig själf kan han icke hjälpa. Är han Israels konung, så stige han nu ned från korset, och vi skola tro honom. Han har förtröstat på Gud; han frälse honom nu, om han har lust till honom; ty han har sagt: Jag är Guds Son. Och på samma sätt skymfade honom ock de rövare, som voro korsfästa med honom. Men från sjätte

timmen vardt mörker öfver hela landet ända till nionde timmen. Och vid nionde timmen ropade Jesus med hög röst och sade: Eli, Eli, lama sabaktani? det är: Min Gud, min Gud, hvarför har du öfvergifvit mig? Men några af dem som stodo där och hörde det sade: Han åkallar Elias. Och strax lopp en af dem och tog en svamp och fyllde den med ättika och satte den på ett rör och gaf honom att dricka. Men de andra sade: Håll, låtom oss se, om Elias kommer för att hjälpa honom. Åter ropade Jesus med hög röst och gaf upp andan. Och se, förlåten i templet rämnade i två stycken från ofvan och ända ned, och jorden skalf och hällebergen rämnade; och grafvarna öppnades och många de afsmnade heligas kroppar stodo upp, och de gingo ut ur sina grafvar efter hans uppståndelse och ingingo i den heliga staden och uppenbarades för många. Men när höfvitsmannen och de som med honom höllo vakt om Jesus sågo jordbäfningen och de ting, som skedde, blefvo de högeligen förskräckta och sade: För visso var denne Guds Son.

Måndagen före påsk.

För epistel. Jes. 63: 1.

HVEM är han som kommer från Edom, från Bosra i högröda kläder, så präktig i sin dräkt, så stolt i sin stora kraft? "Det är jag, som talar i rättfärdighet, jag, som är en mästare till att frälsa." Hvarför är din dräkt så röd? Hvarför likna dina kläder en vintrampares? "Jo, en vinpress har jag trampat, jag själf allena, utan att någon i folken har bistått mig. Jag trampade dem i min vrede, söndertrampade dem i min förtörnelse. Då stänkte deras blod på mina kläder, och så fick jag hela min dräkt nedfläckad. Ty en

hämndens dag hade jag beslutit, och mitt förlossnings-
år hade kommit. Och jag skådade omkring mig, men
ingen hjälpare fanns; jag stod där i förundran, men
ingen fanns, som understödde mig. Då hjälpte mig
min egen arm, och min förtörnelse understödde mig.
Och jag trampade ned folken i min vrede och gjorde
dem druckna i min förtörnelse, och jag lät deras blod
rinna ned på jorden." Herrens nådegärningar vill
jag förkunna, Herrens lof efter allt hvad Herren
har gjort oss, ja, det myckna goda, som han har
bevisat Israels hus, hvad han har gjort mot dem efter
sin barmhärtighet och sin stora nåd. Ty han sade:
"De äro ju mitt folk, barn, som icke skola svika;"
och så blef han deras frälsare. I all deras nöd var
ingen verklig nöd, ty hans ansiktes ängel frälste dem.
Därför att han älskade dem och ville skona dem,
därför förlossade han dem. Han lyfte dem upp och
bar dem alltjämt, i forna tider. Men de voro gen-
sträfviga och bedröfvade hans helige ande; därför
förvandlades han till deras fiende, han själf stridde
mot dem. Då tänkte hans folk på forna tider, på
Mose: Hvar är nu han som förde dem upp ur hafvet,
dem jämte herdarna för hans hjord? Hvar är han
som lade sin helige ande i deras bröst, han som lät
sin härliga arm gå fram vid Moses högra sida, han
som klöf vattnet framför dem och så gjorde sig ett
evigt namn, han som lät dem färdas genom djupen,
såsom hästar färdas genom öknen, utan att stappla?
Likasom när boskapen går ned i dalen, så fördes
de af Herrens ande till ro. Ja, så ledde du ditt folk
och gjorde dig ett härligt namn. Skåda ned från
himmelen och se härtill från din heliga och härliga
boning. Hvar äro nu din nitälskan och dina väldiga
gärningar, hvar är ditt hjärtas varkunnsamhet och
din barmhärtighet? De hålla sig tillbaka från mig.
Du är ju dock vår fader, ty Abraham vet icke af
oss, och Israel känner oss icke. Men du, Herre, är

vår fader; "vår förlossare af evighet", det är ditt namn. Hvarför, o Herre, låter du oss då gå vilse från dina vägar och förhårdar våra hjärtan, så att vi icke frukta dig? Vänd tillbaka för dina tjänares skull, för din arfvedels stammars skull. Allenast en liten tid fick ditt heliga folk behålla sin besittning; våra ovänner nedtrampade din helgedom. Det är nu med oss så, som om du aldrig varit rådande öfver oss, som om vi icke blifvit uppkallade efter ditt namn.

Evangelium. Mark. 14: 1.

TVÅ dagar därefter var påsk och sötebrödshögtiden, och öfverstepräster och de skriftlärdade sökte, huru de skulle kunna gripa honom med list och döda honom. Men de sade: Icke under högtiden, att icke till äfventyrs ett upplopp varder bland folket. Och då han var i Betania, i Simon den spetälskes hus, och satt till bords, kom en kvinna, som hade en alabastérflaska med kostbar smörjelse af oförfalskad nardus, och hon bröt sönder alabasterflaskan och utgöt den på hans hufvud. Men några knotade sinsemellan och sade: Hvarför skedde denna förspillning af smörjelsen? Ty denna smörjelse hade kunnat säljas för mer än trehundra penningar och gifvas åt de fattiga. Och de gjorde henne förebråelser. Men Jesus sade: Låten henne vara. Hvarför gören I henne bekymmer? En god gärning har hon gjort mot mig. Ty de fattiga hafven I alltid bland eder, och I kunnen, när I viljen, göra dem godt, men mig hafven I icke alltid. Hvad hon kunde, det gjorde hon; hon har i förväg smort min kropp till begrafningen. Sannerligen säger jag eder: Hvarhelst detta evangelium varder predikadt i hela världen, skall ock hvad hon har gjort varda sagdt henne till åminnelse. Och Judas Iskariot, en

af de tolf, gick bort till öfversteprästerna för att förråda honom åt dem. Och när de hörde det, blefvo de glada och lofvade att gifva honom penningar. Och han sökte, huru han lägligast kunde förråda honom. Och på första sötebrödsdagen, när de slaktade påskalammet, sade hans lärjungar till honom: Hvert vill du, att vi skola gå och reda till, att du må äta påskalammet? Och han sände två af sina lärjungar och sade till dem: Gån in i staden, och där skall en man möta eder, som bär en kruka vatten; följ en honom. Och där han går in, sägen till husbonden: Mästaren säger dig: Hvar är härbäret, där jag kan äta påskalammet med min lärjungar? Och han skall visa eder en stor sal i öfra våningen, ställd i ordning och tillredd; reden till där för oss. Och hans lärjungar gingo ut och kommo in i staden och funno såsom han hade sagt dem och tillredde påskalammet. Och när det hade blifvit afton, kom han med de tolf. Och under det de sutto till bords och åto, sade Jesus: Sannerligen säger jag eder: En af eder, den som äter med mig, skall förråda mig. Och de begynte bedröfvas och säga till honom, den ene efter den andre: Icke är det väl jag? Och en annan: Icke är det väl jag? Men han svarade och sade till dem: En af de tolf, den som doppar med mig i fatet. Människosonen går bort, såsom det är skrifvet om honom; men ve den människan, genom hvilken Människosonen varder förredd! Det vore godt för den människan, att hon icke vore född. Och medan de åto, tog Jesus ett bröd, välsignade och bröt det och gaf dem och sade: Tagen; detta är min lekamen. Och han tog kalken, tackade och gaf dem, och de drucko däraf alla. Och han sade till dem: Detta är mitt blod, det nya förbundets, hvilket varder utgjutet för många. Sannerligen säger jag eder: Jag skall icke mer dricka af vinträdets frukt intill den dagen, då jag dricker det

nytt i Guds rike. Och när de hade sjungit lofsången, gingo de ut till Oljeberget. Och Jesus sade till dem: I denna natt skolen I alla taga anstöt af mig, ty det är skrifvet: "Jag skall slå herden, och fåren skola varda förskingrade." Men sedan jag har uppstått, skall jag gå före eder till Galileen. Och Petrus sade till honom: Om än alla taga anstöt, skall jag det icke. Och Jesus sade till honom: Sannerligen säger jag dig: I dag, i denna natt, förrän hanen har två gånger galit, skall du tre gånger förneka mig. Då sade han ännu kraftigare: Om jag än måste dö med dig, skall jag dock icke förneka dig. Sammalunda sade de ock alla. Och de kommo till en landtgård, hvilkens namn är Getsemane, och han sade till sina lärjungar: Sitten här, medan jag beder. Och han tog Petrus och Jakob och Johannes med sig och begynte förfäras och ängslas. Och han sade till dem: Min själ är djupt bedröfvad intill döden. Blifven här och vaken. Och han gick litet längre fram, föll ned på jorden och bad, att, om möjligt vore, denna stund måtte gå från honom. Och han sade: Abba, Fader! Allt är möjligt för dig. Tag denna kalk bort ifrån mig. Dock icke hvad jag vill, utan hvad du! Och han kom och fann dem sofvande och sade till Petrus: Simon, sofver du? Förmådde du icke vaka en enda timme? Vaken och bedjen, att I icke mån komma i frestelse. Anden är villig, men köttet är svagt. Och han gick åter bort och bad, sägande samma ord. Och då han kom igen, fann han dem åter sofvande, ty deras ögon voro tunga, och de visste icke, hvad de skulle svara honom. Och han kom tredje gången och sade till dem: Sofven nu och hvil en eder. Det är nog. Stunden har kommit. Se, Människosonen antvardasi syndarnas händer. Stån upp, låtom oss gå; se, den som förråder mig är nära. Och strax, medan han ännu talade, kom Judas, en af de tolf, och med honom en stor folkskara, med svärd och stafvar, från

öfversteprästerne och de skriftlärdade och de äldsta. Men den som förrådde honom hade gifvit dem ett öfverenskommet tecken, sägande: Den som jag kysser, han är det; gripen honom och bortfören honom säkert. Och då han kom, gick han strax fram till honom och sade: Rabbi, Rabbi, och kysste honom ifrigt. Och de buro händer på honom och grepo honom. Men en af dem, som stodo bredvid, drog sitt svärd och slog öfversteprästens tjänare och högg af honom örat. Och Jesus svarade och sade till dem: Såsom mot en röfware hafven I gått ut med svärd och stafvar för att fasttaga mig. Hvar dag har jag varit bland eder i templet lärande, och I hafven icke gripit mig. Men på det att skrifterna skola fullbordas! Och alla öfvergåfvo honom och flydde. Och med honom följde en ung man, som hade ett linnekläde kastadt öfver sin nakna kropp, och honom grepo de unga männen. Men han lämnade linneklädet kvar och flydde naken från dem. Och de förde Jesus bort till öfversteprästen, och med honom kommo alla öfversteprästerne och de äldsta och de skriftlärdade. Och Petrus hade följt långt efter honom ända in i öfversteprästens palats och satt bland tjänarna och värmdde sig vid elden. Men öfversteprästerne och hela rådet sökte vittnesbörd mot Jesus för att låta döda honom, men de funno intet. Ty många vittnade falskt mot honom, men vittnesbörden voro icke samstämmiga. Då stodo några upp och vittnade falskt mot honom och sade: Vi hafva hört honom säga: Jag skall bryta ned detta tempel, som är gjordt med händer, och på tre dagar bygga upp ett annat, som icke är gjordt med händer. Men icke ens så blef deras vittnesbörd samstämmigt. Då stod öfversteprästen upp ibland dem och frågade Jesus, sägande: Svarar du intet till det som dessa vittna mot dig? Men han teg och svarade intet. Åter frågade öfversteprästen honom och sade till

honom: Är du Kristus, den välsignades Son? Och Jesus sade: Jag är det, och I skolen få se Människosonen sitta på kraftens högra sida och komma med himmelens skyar. Då ref öfversteprästen sönder sina kläder och sade: Hvad behöfva vi mera några vittnen? I hafven hört hädelsen. Hvad synes eder? Och alla dömde honom skyldig till döden. Och några begynte spotta på honom och öfvertäcka hans ansikte och slå honom med knytnäfvarna och säga till honom: Profetera! Och tjänarna kindpustade honom. Och då Petrus var nere på gården, kom en af öfversteprästens tjänstekvinnor. Och då hon fick se Petrus värma sig, såg hon på honom och sade: Du var ock med Jesus från Nasaret. Men han nekade och sade: Jag vet icke, ej heller förstår jag, hvad du säger. Och han gick ut på den yttre gården. Och hanen gol. Och när tjänstekvinnan fick se honom, begynte hon åter säga till dem som stodo där bredvid: Denne är en af dem. Då nekade han åter. Och litet därefter sade åter de som där stodo till Petrus: För visso är du en af dem, ty du är ock en galilé, och ditt uttal ljuder så. Men han begynte förbanna sig och svärja: Jag känner icke denna människa, om hvilken I talen. Och för andra gången gol hanen. Då kom Petrus ihåg det ord, som Jesus hade sagt till honom: Förrän hanen har två gånger galit, skall du tre gånger förneka mig. Och han brast ut i gråt.

Tisdagen före påsk.

För epistel. Jes. 50: 5.

HERREN, Herren har öppnat mitt öra, och själf har jag icke varit gensträfvig, jag har icke vikit tillbaka. Jag höll fram min rygg åt dem som slog

mig och mina kinder åt dem som ryckte mig i skägget; jag skyldde icke mitt ansikte mot försmädelse och spott. Men Herren, Herren hjälper mig, därför kände jag icke försmädelsen, därför gjorde jag min panna hård som sten; jag visste ju, att jag icke skulle komma på skam. Den som rättfärdigar mig är nära; hvem vill då gå till rätta med mig? Må han träda fram jämte mig. Hvem vill anklaga mig? Må han komma hit till mig. Se, Herren, Herren hjälper mig; hvem vill då döma mig skyldig? Se, de skola allesammans falla sönder såsom en klädnad; mal skall förtära dem. Hvem är bland eder som fruktar Herren och hör hans tjänares röst? Om han ock vandrar i mörkret och icke ser någon ljusning, så förtröste han dock på Herrens namn och stödde sig vid sin Gud. Men se, I alla som upptänden en brand och väpnen eder med glödande pilar, I skolen själfva hemfalla åt lågorna från eder brand och åt pilarna, som I hafven antändt. Af min hand skall detta vederfaras eder; i kval skolen i komma att ligga.

Evangelium. Mark. 15:1.

OCH strax på morgonen höllo öfversteprästerna med de äldsta och skriftlärdä, hela det Stora rådet, en rådplägning; och de bundo Jesus och förde honom bort och antvardade honom åt Pilatus. Och Pilatus frågade honom: Är du judarnas konung? Och han svarade och sade till honom: Du säger det. Och öfversteprästerna framställde många anklagelser mot honom. Då frågade åter Pilatus honom och sade: Svarar du intet? Se, huru mycket de vittna mot dig! Men Jesus svarade intet vidare, så att Pilatus förundrade sig. Men vid högtiden plögade han gifva dem en fånge lös, hvilken de begärde. Och där var en, benämd Barabbas, som var fängslad tillika med sina medbrottsliga i ett upplopp, hvilka under

upploppet hade begått dråp. Då ropade folket och begynte begära, att han ville göra såsom han alltid plågade göra åt dem. Och Pilatus svarade dem och sade: Viljen I, att jag skall gifva eder judarnas konung lös? Ty han visste, att öfversteprästerne af afund hade utlämnat honom. Men öfversteprästerne uppviglade folket, att han hellre skulle gifva dem Barabbas lös. Men Pilatus svarade åter och sade till dem: Hvad viljen I då att jag skall göra med den, som I kallen judarnas konung? Då ropade de åter: Korsfäst honom! Och Pilatus sade till dem: Hvad ondt har han då gjort? Men de skriade öfverljudd: Korsfäst honom! Och Pilatus, som ville göra folket till viljes, gaf dem Barabbas lös och lät gissla Jesus och utlämnade honom till att korsfästas. Då förde krigsmännen honom in på gården, i palatset, och kallade tillhopa hela skaran och klädde på honom en purpurmantel och flätade en krona af törnen, hvilken de satte på honom. Och de begynte hälsa honom: Hell dig, judarnas konung! Och de slog hans hufvud med ett rör och spottade på honom och föllo på knä och tillbådo honom. Och sedan de hade begabbat honom, afklädde de honom purpurmanteln och klädde honom i hans egna kläder. Och de förde honom ut för att korsfästa honom. Och de tvingade en man, som gick förbi, Simon från Cyrene, som kom från landet, Alexanders och Rufi fader, att bära hans kors. Och de förde honom till platsen Golgata, hvilket betyder hufvudskalleplats. Och de gåfvo honom myrrablandadt vin att dricka, men han mottog det icke. Och sedan de hade korsfäst honom, delade de hans kläder mellan sig, kastande lott om dem, hvad hvar och en skulle få. Och det var den tredje timmen, då de korsfäste honom. Och öfverskriften om hans sak var så skrifven: "JUDARNAS KONUNG." Och de korsfäste med honom två rövare, en på hans högra och en på hans vänstra

sida. Och så blef skriften fullbordad, som säger: "Och bland ogärningsmän vardt han räknad." Och de som gingo förbi hädade honom, riste sina hufvud och sade: Tvi dig, som bryter ned templet och bygger upp det på tre dagar! Hjälp dig själf och stig ned från korset. Sammalunda begabbade honom ock öfversteprästerne sinsemellan med de skriftlärda och sade: Andra har han hulpt; sig själf kan han icke hjälpa. Kristus, Israels konung, stige nu ned af korset, att vi må se och tro. Äfven de som voro korsfästa med honom skymfade honom. Och vid sjätte timmen vardt mörker öfver hela landet ända till nionde timmen. Och i nionde timmen ropade Jesus med hög röst och sade: Eli, Eli, lama sabaktani? hvilket betyder: Min Gud, min Gud, hvarför har du öfvergifvit mig? Och några af dem, som stodo där bredvid och hörde detta, sade: Se, han åkallar Elias. Och en lopp och fyllde en svamp med ättika och satte den på ett rör och gaf honom att dricka, sägande: Håll, låtom oss se, om Elias kommer för att taga honom ned. Då ropade Jesus med hög röst och gaf upp andan. Och förlåten i templet rämnade i två stycken från ofvan och ända ned. Men när höfvitsmannen, som stod där midt emot honom, såg att han med ett sådant rop gaf upp andan, sade han: För visso var denne mannen Guds Son.

Onsdagen före påsk.

Epistel. Ebr. 9: 16.

HVAR ett testamente är, där är det nödvändigt, att dens död, som har gjort testamentet, tillkommer; ty ett testamente blifver giltigt genom döden, enär det aldrig har någon kraft, så länge den

lefver, som gjorde testamentet. Därför har icke heller det förra förbundet blifvit invigdt utan blod; ty sedan hvarje bud blifvit, enligt lagen, af Moses kungjordt för allt folket, tog han blodet af kalffarna och bockarna, tillika med vatten och röd ull och isop, och bestänkte både själfva boken och allt folket, sägande: "Detta är det förbunds blod, om hvilket Gud har gifvit mig befallning till eder." Och äfven tabernaklet och alla de kärl, som hörde till guds-tjänsten, bestänkte han desslikes med blod. Och nästan allt renas enligt lagen med blod, och utan blodsutgjutelse sker ingen förlåtelse. Alltså var det nödvändigt, att afbilderna af de himmelska tingen med sådant renas, men de himmelska tingen själfva med bättre offer än dessa. Ty Kristus har icke ingått i en helgedom, som är gjord med händer, såsom en motbild till den sannskyldiga, utan i själfva himmelen, för att nu framställa sig i Guds åsyn, oss till godo. Icke heller så, att han ofta skulle offra sig själf, såsom öfversteprästen hvarje år går in i helgedomen med främmande blod; ty då hade han ofta måst lida från världens grundläggning, men nu har han en gång, i tidernas fullbordan, blifvit uppenbarad för att utplåna synden genom sitt offer. Och såsom det är människorna förelagdt en gång dö och sedan dom, så skall ock Kristus, en gång offrad för att borttaga mångas synder, för andra gången låta se sig utan synd, till frälsning för dem som förbida honom.

Evangelium. Luk. 22: 1.

OCH sötebrödshögtiden, som kallas påsk, tillstundade. Och öfversteprästerna och de skriftlärda sökte, huru de skulle kunna rödja honom ur vägen; ty de fruktade för folket. Men Satan for in i Judas, som hade tillnamnet Iskariot och var en af

de tolf. Och han gick bort och talade med öfverstepräster och befälhafvarna för vakten, huruledes han skulle förråda honom åt dem. Och de gladdes och kommo öfverens att gifva honom penningar. Och han gaf löfte och sökte efter lägligt tillfälle att förråda honom åt dem utan någon folkskockning. Och den dagen i sötebrödshögtiden kom, på hvilken påskalammet borde slaktas. Och han sände Petrus och Johannes, sägande: Gån och tillreden åt oss påskalammet, att vi må äta det. Och de sade till honom: Hvar vill du att vi skola tillreda det? Och han sade till dem: Se, när I kommen in i staden, skall en man möta eder, som bär en kruka vatten. Följen honom in i det hus, där han ingår, och sägen till husbonden: Mästaren säger dig: Hvar är härbärgen, där jag kan äta påskalammet med mina lärjungar? Och han skall visa eder en stor sal i öfre våningen, ställd i ordning; reden till där. Och de gingo åstad och funno såsom han sagt dem och tillredde påskalammet. Och när stunden var inne, satte han sig till bords och de tolf apostlarna med honom, och han sade till dem: Jag har högeligen åstundat äta detta påskalamm med eder, förrän jag lider; ty jag säger eder, att jag icke mer skall äta däraf, förrän det varder fullkomnadt i Guds rike. Och han tog en kalk, tackade och sade: Tagen honom och skiften eder emellan; ty jag säger eder, att jag icke skall dricka af vinträdets frukt, förrän Guds rike kommer. Och han tog ett bröd, tackade och bröt det och gaf dem, sägande: Detta är min lekamen, som för eder varder utgifven. Gören detta till min åminnelse. Sammalunda tog han ock kalken efter måltiden, sägande: Denna kalk är det nya förbundet i mitt blod, som för eder varder utgjutet. Dock se, min förrädares hand är med mig på bordet. Och Mäniskosonen går bort, såsom det är bestämdt; dock ve den människan, genom hvilken han varder för-

rådd! Och de begynte fråga sinsemellan, hvilken af dem väl den vore, som skulle göra detta. Men det vardt ock en tvist mellan dem, hvilken af dem skulle anses vara störst. Då sade han till dem: Folkens konungar härska öfver dem, och de som hafva makt öfver dem kallas nådiga herrar. Men I icke så; utan den som är störst ibland eder vare såsom den yngste, och den förnämste vare såsom den som tjänar. Ty hvilkendera är större, den som sitter till bords eller den som tjänar? Månne icke den som sitter till bords? Men jag är midt ibland eder såsom den som tjänar. Men I ären de som hafva förblifvit hos mig i mina frestelser. Och jag öfverlåter ett rike åt eder, såsom min Fader har öfverlåtit det åt mig, på det att I mån äta och dricka vid mitt bord i mitt rike och sitta på troner och döma Israels tolf släkter. Och Herren sade: Simon, Simon, se, Satan har begärt eder för att sålla eder såsom hvete; men jag har bedt för dig, att din tro icke må varda om intet. Och när du en gång har blifvit omvänd, så styrk dina bröder. Då sade han till honom: Herre, jag är redebogen att gå med dig både i fängelse och i döden. Men han sade: Jag säger dig, Petrus: I dag skall icke hanen gala, förrän du tre gånger har nekat, att du känner mig. Och han sade till dem: När jag utsände eder utan penningpung och ränsel och skor, icke har väl eder något fattats? Och de svarade: Intet. Då sade han till dem: Men nu, den som har penningpung, han tage honom med sig, sammalunda ock ränsel; och den som icke har, han sälje sin mantel och köpe sig ett svärd; ty jag säger eder, att på mig måste ännu fullbordas det som är skrifvet: "Och bland ogärningsmän vardt han räknad." Ty det som rör mig når nu sitt slut. Då sade de: Herre, se, här äro två svärd. Och han sade till dem: Det är nog. Och han gick ut och begaf sig, såsom det var hans sed, till Oljeberget, och äfven

hans lärjungar följde honom. Och då han kom till stället, sade han till dem: Bedjen, att I icke mån komma i frestelse. Och han skilde sig från dem vid pass ett stenkast och föll på sina knän och bad, sägande: Fader, o att du ville taga denna kalk ifrån mig! Ske dock icke min vilja utan din! Och honom syntes en ängel från himmelen, som styrkte honom. Och han kom i mycket stor ångest och bad ännu ifrigare, och hans svett vardt såsom blodsdroppar, som föllo ned på jorden; och då han stod upp från bönen och kom till sina lärjungar, fann han dem insomnade af bedröfvelsen, och han sade till dem: Hyarför sofven I? Stån upp och bedjen, att I icke mån komma i frestelse. Medan han ännu talade, se, då kom en folkskara, och den som hette Judas, en af de tolf, gick före dem och trädde fram till Jesus för att kyssa honom. Men Jesus sade till honom: Judas, förråder du Människosonen med en kyss? När nu de som voro omkring honom sågo hvad som var på färde, sade de till honom: Herre, skola vi slå till med svärd? Och af en dem slog öfversteprästens tjänare och högg af hans högra öra. Då svarade Jesus och sade: Låten det blifva vid detta. Och han tog på hans öra och helade honom. Och Jesus sade till öfversteprästerna och till befälhafvarna öfver tempelvakten och till de äldsta, som hade kommit till honom: Såsom mot en röfvare hafven I gått ut med svärd och stafvar. Ehuru jag hvar dag var med eder i templet, uträckten I icke edra händer mot mig, men detta är eder stund och mörkrets makt. Och de grepo honom och förde honom med sig och förde honom in i öfversteprästens hus. Och Petrus följde på afstånd. Och sedan de hade upptändt en eld midt på gården och satt sig tillsammans, satte sig Petrus midt ibland dem. Och en tjänstekvinna, som fick se honom sitta vid elden, fäste ögonen på honom och sade: Denne var ock

med honom. Men han förnekade honom och sade: Kvinna, jag känner honom icke. Och kort därefter såg en annan honom och sade: Du är ock en af dem. Men Petrus sade: Människa, jag är det icke. Och vid pass en timme därefter försäkrade en annan och sade: För visso var ock denne med honom, ty han är ock en galilé. Men Petrus sade: Människa, jag vet icke hvad du säger. Och strax, medan han ännu talade, gol hanen. Och Herren vände sig om och såg på Petrus. Och då kom Petrus ihåg Herrens ord, huru han hade sagt till honom: Förrän hanen har galit, skall du tre gånger förneka mig. Och Petrus gick ut och grät bitterligen. Och de män, som fasthöllo Jesus, begabbade honom och slog honom och bundo för hans ögon och slog hans ansikte och frågade honom, sägande: Profetera, hvem det var som slog dig. Och många andra händelser sade de mot honom. Och när det hade blifvit dag, församlade sig folkets äldsta, öfverstepräster och skriftlärda och förde honom upp inför sitt råd och sade: Är du Kristus, så säg oss det. Och han sade till dem: Om jag säger eder det, så tron I det icke, och äfven om jag frågar, så svaren I mig icke, ej heller gifven I mig lös. Men härefter skall Människosonen sitta på Guds krafts högra sida. Då sade de alla: Så är du då Guds Son? Och han sade till dem: I sägen det, ty jag är så. Och de sade: Hvad vittnesbörd behöfva vi nu mera? Ty vi hafva själfva hört det af hans mun.

Torsdagen före påsk.

Epistel. 1 Kor. 11: 17.

DÅ jag bjuder detta, kan jag icke prisa, att I kommen tillsammans icke till förbättring utan till förvärring. Ty först hör jag, att när I kommen

tillsammans i församlingen, söndringar finnas bland eder, och till en del tror jag det. Ty bland eder måste ock partier finnas, på det att de rättsinniga må varda uppenbara bland eder. När I därför kommen tillsammans, så är det icke en Herrens måltid I hållen. Ty vid ätandet tager hvar och en i förväg sin egen måltid, och den ene är hungrig, och den andre är drucken. Hafven I då icke hus, där I kunnen äta och dricka, eller förakten I Guds församling, och viljen I komma dem att blygas, som intet hafva? Hvad skall jag säga eder? Skall jag prisa eder? Häri prisar jag eder icke. Ty jag har från Herren undfått, hvad jag också har meddelat eder, att Herren Jesus i den natt, då han vardt förrådd, tog ett bröd och tackade och bröt det och sade: Tagen, äten. Detta är min lekamen, som brytes för eder; gören detta till min åminnelse. Sammalunda tog han ock kalken efter måltiden och sade: Denna kalk är det nya förbundet i mitt blod; gören detta, så ofta I dricken, till min åminnelse. Ty så ofta I äten detta bröd och dricken denna kalk, förkunnen I Herrens död, till dess han kommer. Därför, hvilken som ovärdigt äter detta bröd eller dricker Herrens kalk, han varder saker på Herrens lekamen och blod. Men pröfve en människa sig själf och äte så af brödet och dricke af kalken. Ty den som ovärdigt äter och dricker, han äter och dricker sig själf en dom, emedan han icke dömer rätt om Herrens lekamen. Därför äro ock bland eder många svaga och sjuka, och många äro afsomnade. Ty om vi dömde rätt om oss själfva, så vorde vi icke dömda. Men då vi varda dömda, varda vi tuktrade af Herren, på det att vi icke må varda fördömda med världen. Därför, mina bröder, när I kommen tillsammans för att äta, så vänten på hvarandra. Men är någon hungrig, så äte han hemma, på det att I icke mån sammankomma till dom. Om det öfriga vill jag förordna, när jag kommer.

Evangelium. Luk. 23: 1.

HELA hopen af dem stod upp och förde honom till Pilatus. Och de begynte anklaga honom, sägande: Denne hafva vi funnit förvända folket och förbjuda att gifva kejsaren skatt och säga sig själf vara Kristus, en konung. Och Pilatus frågade honom, sägande: Är du judarnas konung? Och han svarade honom och sade: Du säger det. Och Pilatus sade till öfversteprästerna och till folket: Jag finner intet brottsligt hos denne man. Men de blefvo ifrigare och sade: Han uppviglar folket, lärande i hela Judiska landet, från Galileen och ända hit. Och när Pilatus hörde nämnas Galileen, frågade han, om mannen var en galilé. Och då han förnam, att han var från det land, som lydde under Herodes, sände han honom till Herodes, som ock själf var i Jerusalem under dessa dagar. Men när Herodes fick se Jesus, vardt han ganska glad, ty han hade länge velat se honom, emedan han hade hört mycket om honom och hoppades få se något tecken göras af honom. Och han frågade honom om många stycken, men han svarade honom intet. Men öfversteprästerna och de skriftlärda stodo och anklagade honom häftigt; och Herodes med sitt krigsfolk föraktade och begabbade honom och klädde honom i en lysande klädnad och sände honom tillbaka till Pilatus. Och Pilatus och Herodes blefvo vänner med hvarandra på den dagen, ty mellan dem hade tillförne varit ovänskap. Och Pilatus kallade tillhopa öfversteprästerna och råds-herrarna och folket och sade till dem: I hafven fört till mig denne man, såsom den där förvänder folket, och se, jag har förhört honom i eder närvaro och icke funnit hos denne man något af de brott, för hvilka I anklagen honom; men ej heller Herodes, ty jag sände eder till honom, och se, intet som förtjänar döden är gjordt af honom; därför vill jag tukta honom

och gifva honom lös. Men han måste vid högtiden gifva dem en fånge lös. Då ropade hela hopen och sade: Röj denne ur vägen och gif oss Barabbas lös! Denne hade blifvit satt i fängelse för ett upplopps skull, som hade skett i staden, och för dråp. Åter talade Pilatus till dem och ville gifva Jesus lös. Men de ropade emot och sade: Korsfäst, korsfäst honom! Då sade han till dem för tredje gången: Hvad ondt har han då gjort? Jag har icke funnit något hos honom, som förtjänar döden. Därför vill jag tukta honom och gifva honom lös. Men de lågo åt med höga rop och begärde, att han skulle korsfästas, och deras och öfversteprästernas rop blef allt starkare. Då dömde Pilatus, att det skulle ske såsom de begärde, och han lösgaf åt dem den som hade blifvit kastad i fängelse för upplopp och dråp, och hvilken de begärde, men Jesus öfverlämnade han åt deras vilja. Och då de förde honom bort, togo de en man, Simon från Cyrene, som kom från landet, och lade korset på honom, att han skulle bära det efter Jesus. Men honom följde en stor hop folk och kvinnor, som jämrade sig och gräto öfver honom. Och Jesus vände sig om till dem och sade: I Jerusalems döttrar, gråten icke öfver mig, utan gråten öfver eder själfva och öfver edra barn; ty se, dagar skola komma, då de skola säga: Saliga äro de ofruktsamma och de kveder, som icke hafva födt, och de spenar, som icke hafva gifvit di. Då skola de begynna säga till bergen: fallen öfver oss, och till kullarna: skylen oss. Ty om de göra detta med det friska trädet, hvad skall då ske med det torra? Och äfven två andra, som voro ogärningsmän, utfördes med honom till att aflifvas. Och då de kommo till det ställe, som kallas hufvudskalleplats, korsfäste de därstädes honom och ogärningsmännen, den ene på den högra sidan och den andre på den vänstra. Och Jesus sade: Fader, förlåt dem; ty de veta icke hvad de göra. Och

de delade hans kläder mellan sig och kastade lott om dem. Och folket stod och såg på, och äfven rådsherrarna jämte dem gjorde spe af honom och sade: Andra har han hulptit; hjälpe han sig själf, om han är Kristus, Guds utkorade. Och äfven krigsmännen begabbade honom och gingo fram och räckte honom ättika och sade: Är du judarnas konung, så hjälp dig själf. Äfven var en öfverskrift skrifven öfver honom på grekiska, latin och hebreiska: DENNE ÄR JUDARNAS KONUNG. Och en af de ogärningsmän, som voro upphängda, hädade honom och sade: Är du Kristus, så hjälp dig själf och oss. Då svarade den andre, näpste honom och sade: Frukta du icke ens Gud, då du är under samma dom? Och oss sker rätt, ty vi lida det våra gärningar äro värda, men denne har intet ondt gjort. Och han sade till Jesus: Herre, kom ihåg mig, då du kommer i ditt rike. Och Jesus sade till honom: Sannerligen säger jag dig: I dag skall du vara med mig i paradiset. Och det var vid sjätte timmen, och det vardt mörker öfver hela landet ända till nionde timmen, och solen miste sitt sken, och förlåten i templet rämnade midt i tu, och Jesus ropade med hög röst och sade: Fader, i dina händer befaller jag min ande! Och då han hade sagt detta, gaf han upp anden. Och när höfvitsmannen såg det som skedde, prisade han Gud och sade: För visso var denne en rättfärdig man. Och allt folket, som hade sammankommit till att se härpå, då de sågo hvad som hade skett, slogo de sig för bröstet och vände tillbaka; men alla hans vänner och de kvinnor, som hade följt med honom från Galileen, stodo långt ifrån och sågo detta.

Långfredagen.

Kollekter.

ALLSMÄKTIGE Gud, vi bedja Dig, se nådeligen till detta ditt husfolk, för hvars skull vår Herre Jesus Kristus var beredd att förrådas och antvardas i syndiga människors händer samt lida korsets död, han, som nu lefver och regerar med Dig och den Helige Ande i en gudom i evigheters evighet. *Amen.*

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, som genom din Ande styr och helgar hela din kristenhet, mottag vår åkallan och hör våra böner, som vi för människor af alla stånd inom din heliga kyrka frambära inför Dig, att hvar och en af hennes medlemmar må i sin kallelse och tjänst troget och gudaktigt tjäna Dig; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

OBARMHÄRTIGE Gud, som skapat alla människor och icke vredgas öfver några af dina skapade verk, ej heller vill, att någon syndare skall förgås, utan att han omvänder sig och lefver, förbarma Dig öfver alla judar, turkar, otrogna och kättare. Rädda dem från deras okunnighet, hjärtatshårdhet och förakt för ditt heliga ord, samt bringa dem, välsignade Herre, hem till din hjord, att de må frälsas bland kvarlefvän af sanna israeliter och varda ett fårahus under en herde, Jesus Kristus, vår Herre, som med Dig och den Helige Ande i en gudom lefver och regerar i evigheters evighet. *Amen.*

Epistel. Ebr. 10: 1.

LAGEN, som har en skugga af det tillkommande goda, men icke tingens verkliga gestalt, kan aldrig genom samma årliga offer, hvilka de ständigt frambära, fullkomna dem som framträda med dem.

Skulle man icke eljest hafva upphört att offra, då de offrande, en gång gjorda rena, icke mer hade några synder på sitt samvete? Men genom offren sker årligen en påminnelse om synder. Ty det är omöjligt, att oxars och bockars blod kan borttaga synder. Därför säger han vid sitt inträde i världen: "Offer och gåfva har du icke velat, men en kropp har du beredt åt mig. I brännoffer och syndoffer har du icke behag. Då sade jag: Se, jag kommer, i boken är skrifvet om mig, för att göra din vilja, o Gud." Då han först säger: "Offer och gåfvor och brännoffer och syndoffer har du icke velat, icke heller har du behag i dem," sådana de enligt lagen frambäras, har han sedan sagt: "Se, jag kommer för att göra din vilja, o Gud"; han tager bort det första för att insätta det andra; och i denna vilja hafva vi blifvit helgade genom Jesu Kristi kropps offer en gång för alla. Och hvar och en präst står och gör tjänst dagligen och frambär ofta samma offer, hvilka aldrig kunna borttaga synder; men denne, efter att hafva framburit ett enda offer för synder, sitter för beständigt på Guds högra sida och väntar nu, till dess hans fiender varda lagda honom till en fotapall; ty med ett enda offer har han för beständigt fullkomnat dem som varda helgade. Och därom bär oss äfven den Helige Ande vittnesbörd. Ty sedan han förut har sagt: "Detta är det förbund, som jag skall upprätta med dem efter dessa dagar," säger Herren: "Jag skall gifva mina lagar i deras hjärtan och inskrifva dem i deras sinnen, och deras synder och deras öfverträdelser skall jag icke mer komma ihåg." Men där förlåtelse för dessa är, där är icke mer offer för synd. Då vi således, mina bröder, hafva frimodighet i fråga om ingången i helgedomen genom Jesu blod, hvilken han åt oss har invigt såsom en ny och lefvande väg genom förlåten, det är, genom sitt kött, och då vi hafva en stor präst öfver Guds hus, så låtom oss framgå med ett uppriktigt

hjärta, i trons fullvisshet, bestänkta till våra hjärtan från ett ondt samvete och till kroppen tvagna med rent vatten; låtom oss oryggligt fasthålla hoppets bekännelse, ty han är trofast, som har gifvit löftet; och låtom oss akta på hvarandra för att upplifva till kärlek och goda gärningar, icke öfvergifvande våra egna sammankomster, såsom somliga hafva för sed, utan förmanande hvarandra, och detta så mycket mer, som I sen, huru dagen nalkas.

Evangelium. Joh. 19: 1.

DÅ tog Pilatus Jesus och lät gissla honom. Och krigsmännen flätade en krona af törnen och satte henne på hans hufvud och hängde en purpurfärgad mantel på honom och sade: Hell dig, judarnas konung, och gåfvo honom kindpustar. Och Pilatus gick åter ut och sade till dem: Se, jag för honom ut till eder, att I mån förstå, att jag icke finner något brott hos honom. Då gick Jesus ut, bärande törnekronan och den purpurfärgade manteln; och han sade till dem: Se, människan. När nu öfversteprästerna och tjänarna sågo honom, ropade de och sade: Korsfäst, korsfäst! Pilatus sade till dem: Taggen I honom och korsfästen honom; ty jag finner icke något brott hos honom. Judarna svarade honom: Vi hafva en lag, och efter vår lag måste han dö, ty han har gjort sig själf till Guds Son. När nu Pilatus hörde detta tal, fruktade han ännu mer och gick åter in i palatset och sade till Jesus: Hvarifrån är du? Men Jesus gaf honom intet svar. Då sade Pilatus till honom: Talar du icke till mig? Vet du icke, att jag har makt att gifva dig lös, och att jag har makt att korsfästa dig? Jesus svarade: Du hade ingen makt öfver mig, om det ej vore dig gifvet ofvanefter. Därför har den större synd, som har antvardat mig åt dig. Därefter sökte Pilatus gifva honom lös, men judarna ropade och sade: Gifver du

denne lös, så är du icke kejsarens vän. Hvar och en som gör sig till konung, han sätter sig upp mot kejsaren. Då Pilatus hörde detta tal, förde han ut Jesus och satte sig på domstolen på en plats, som kallas Litostroton, på ebreiska Gabbata. Och det var påskens tillredelsedag, och det var vid sjätte timmen. Och han sade till judarna: Se, eder konung! Men de ropade: Bort, bort med honom, korsfäst honom! Pilatus sade till dem: Skall jag korsfästa eder konung? Öfversteprästerne svarade: Vi hafva ingen annan konung än kejsaren. Så antvordade han honom då åt dem till att korsfästas. Då togo de Jesus och förde honom bort. Och han bar sitt kors och gick ut till den så kallade Hufvudskalleplatsen, på ebreiska Golgata, och där korsfäste de honom och med honom två andra, en på hvardera sidan, och Jesus i midten. Men Pilatus skref ock en öfverskrift och satte den på korset; och det var skrifvet: JESUS FRÅN NAZARET, JUDARNAS KONUNG. Denna öfverskrift läste många af judarna, ty det ställe, där Jesus var korsfäst, låg nära staden, och det var skrifvet på ebreiska och grekiska och latin. Då sade judarnas öfverstepräster till Pilatus: Skrif icke: Judarnas konung, utan att denne har sagt: Jag är judarnas konung. Pilatus svarade: Hvad jag har skritvit, det har jag skrifvit. Då nu krigsmännen hade korsfäst Jesus, togo de hans kläder och gjorde fyra delar, en del åt hvarje krigsman, och lifklädnaden med. Men lifklädnaden var icke sömmad, utan väfd, uppifrån och allt igenom. Därför sade de sinsemellan: Låtom oss icke skära sönder denna, utan kasta lott om honom, hvem han skall tillhöra; på det att skriften skulle fullbordas, som säger: "De hafva skiftat mina kläder mellan sig och kastat lott om min klädnad." Och detta gjorde nu krigsmännen. Men vid Jesu kors stodo hans moder och hans moders syster, Maria, Klopas' hustru, och Maria

Magdalena. När nu Jesus fick se sin moder och bredvid henne den lärjunge, som han älskade, sade han till sin moder: Kvinna, se din son! Sedan sade han till lärjungen: Se, din moder! Och från den stunden tog lärjungen henne hem till sig. Därefter, emedan Jesus visste, att allt redan var fullkomnadt, sade han, på det att skriften skulle fullbordas: Jag törstar. Och där stod ett käril, fullt af ättika, och de fyllde en svamp med ättika och satte den på en isopstängel och förde den till hans mun. Då nu Jesus hade tagit ättikan, sade han: Det är fullkomnadt, och böjde ned hufvudet och gaf upp andan. På det att nu kropparna icke skulle blifva kvar på korset öfver sabbaten, emedan det var tillredelsedag, och den sabbatsdagen var stor, bådo judarna Pilatus, att deras ben måtte sönderslås och kropparna borttagas. Då kommo krigsmännen och sönderslogo benen både på den förste och på den andre, som var korsfäst med honom. Men när de kommo till Jesus och sågo honom redan vara död, slogo de icke sönder hans ben, men en af krigsmännen stack upp hans sida med ett spjut, och strax gick där ut blod och vatten. Och den som har sett detta har vittnat där-om, och hans vittnesbörd är sant, och han vet, att han säger sant, på det att ock I skolen tro. Ty detta skedde, på det att skriften skulle fullbordas: "Intet ben skall sönderslås på honom." Och åter säger en annan skrift: "De skola se upp till den som de hafva stungit."

Påskafton.

Kollekt.

GIF, o Herre, att såsom vi äro döpta till din Sons, vår Frälsares, Jesu Kristi, död, vi äfven så döda våra onda begär, att vi varda begrafna med honom,

på det vi genom grafven och dödens port må gå till vår fröjdefulla uppståndelse; för hans förtjänsts skull, som dog och blef begrafven samt för vår skull uppstod, din Son, Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. 1 Petr. 3: 17.

DET är bättre, om så skulle vara Guds vilja, att lida för goda gärningar än för onda. Ty äfven Kristus led en gång för synder, rättfärdig för orättfärdiga, på det att han skulle föra oss till Gud, väl till köttet dödad, men lefvande gjord till anden, i hvilken han ock gick åstad och predikade för andarna i fängelset, som fordom icke trodde, när Guds långmodighet bidade i Noas dagar, då arken byggdes, i hvilken få, det är åtta själar, blefvo frälsta genom vatten, hvilket ock nu i en motbild, dopet, frälsar eder — icke såsom ett afläggande af köttets orenhet, utan såsom ett godt samvetes förpliktelse till Gud — genom Jesu Kristi uppståndelse, hvilken är på Guds högra sida, uppfaren till himmelen, och änglar och väldigheter och makter hafva blifvit honom underdåniga.

Evangelium. Matt. 27: 57.

NÄR det hade blifvit afton, kom en rik man från Arimatea, vid namn Josef, hvilken ock hade blifvit en Jesu lärjunge. Denne gick till Pilatus och begärde Jesu kropp. Då bjöd Pilatus, att kroppen skulle gifvas honom. Och Josef tog hans kropp och svepte honom i en ren linneduk och lade honom i sin nya graf, hvilken han hade uthuggit i hälleberget, och vältrade en stor sten för dörren till grafven och gick därifrån. Och där voro Maria Magdalena och den andra Maria, sittande midt emot grafven. Och följande dagen, som var dagen efter tillredelsedagen,

kommo öfverstepräster och fariseerna tillsammans till Pilatus och sade: Herre, vi hafva erinrat oss, att denne förförare sade, när han ännu lefde: Efter tre dagar skall jag uppstå. Bjud fördenskull, att grafven bevakas intill den tredje dagen, att icke till äfventyrs lärjungarna komma och stjäla honom bort och säga till folket: han är uppstånden från de döda; och så blifver den sista villan värre än den första. Då sade Pilatus till dem: Där hafven I vakt; gån och bevaken bäst I kunnen. Och de gingo bort och bevakade grafven med vakten, sedan de hade förseglat stenen.

Påskdagen.

¶ Vid morgongudstjänsten sjunges eller läses i stället för psalmen: "Kommen låtom oss sjunga" o. s. v. följande skriftspråk:

VÅRT påskalamm är ock slaktadt för oss, nämligen Kristus. Alltså, låtom oss hålla högtid, icke i gammal surdeg, ej heller i elakhetens och ondskans surdeg, utan i renhetens och sanningens osyrade deg. 1 Kor. 5:7-8.

KRISTUS, som är uppväckt från de döda, dör icke mer; döden har icke mer makt öfver honom.

Ty hans död var en död från synden en gång för alla, men hans lif är ett lif för Gud.

Så hållen ock I före, att I ären döda från synden, men lefven för Gud i Kristus Jesus, vår Herre. Rom. 6:9-11.

KRISTUS är uppstånden från de döda och har blifvit en förstling bland de afsomnade.

Ty emedan döden kom genom en människa, så kom ock genom en människa de dödas uppståndelse.

Ty såsom alla dö i Adam, så skola ock alla i Kristus göras lefvande. 1 *Kor.* 15: 20–22.

Ära var Fadren och Sonen och den Helige Ande, såsom det var af begynnelsen, nu är och skall vara från evighet till evighet. Amen.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE Gud, som genom din enfödde Son, Jesus Kristus, har öfvervunnit döden och för oss öppnat det eviga lifvets port, vi bedja Dig ödmjukligen, att såsom Du genom din förekommande nåd i oss uppväcker åstundan efter det godt är, vi genom din ständiga hjälp må göra densamma fruktbärande i goda gärningar; genom Jesus Kristus, vår Herre, som med Dig och den Helige Ande lefver och regerar i en gudom från evighet till evighet. Amen.

Epistel. Kol. 3: 1.

OM I nu hafven uppstått med Kristus, så söken det som är ofvan, där Kristus är sittande på Guds högsta sida. Trakten efter det som är ofvan, icke efter det som är på jorden; ty I hafven dött, och edert lif är fördoldt med Kristus i Gud. När Kristus, vårt lif, varder uppenbarad, då skolen ock I uppenbaras med honom i härlighet. Döden därför edra lemmar, som äro på jorden, skörlefnad, orenhet, lusta, ond begärelse och girigheten, som är afgudadyrkan, för hvilkas skull Guds vrede kommer öfver otrons barn, och i hvilka äfven I fordom vandraden, då I lefden i dem.

Evangelium. Joh. 20: 1.

PÅ den första dagen i veckan kom Maria Magdalena tidigt på morgonen, då det ännu var

mörkt, till grafven och såg, att stenen var borttagen från grafven. Då lopp hon och kom till Simon Petrus och till den andre lärjungen, hvilken Jesus älskade, och sade till dem: De hafva tagit Herren bort ur grafven, och vi veta icke, hvar de hafva lagt honom. Då gingo Petrus och den andre lärjungen ut och kommo till grafven. Och de lupo båda på samma gång, men den andre lärjungen lopp förut, snabbare än Petrus, och kom först till grafven. Och när han lutade sig därin, fick han se sveplinet ligga där; dock gick han icke in. Då kom Simon Petrus efter honom och gick in i grafven och såg sveplinet ligga där. Och duken, som hade varit om hans hufvud, låg icke bredvid sveplinet, utan den låg på ett särskildt ställe, hopvecklad. Så gick då äfven den andre lärjungen in, som först hade kommit till grafven, och han såg och trodde. Ty ännu förstodo de icke skriften, att han måste uppstå från de döda. Då gingo lärjungarna hem igen.

¶ Om i någon församling nattvardsgång hålles tvänne gånger på påskdagen, kunna följande kollekt, epistel och evangelium brukas vid första nattvardsgången.

Kollekt.

OGUD, som för vår frälsning utgaf din enfödde Son att dö på korset och genom hans segerrika uppståndelse befriat oss ur vår fiendes våld, gif, att vi dagligen så dö från synden, att vi för evigt må lefva med honom och fröjdas öfver hans uppståndelse; genom samme vår Herre Kristus. *Amen.*

Epistel. 1 Kor. 5: 6.

VETEN I icke, att litet surdeg syrar hela degen? Bortrensen den gamla surdegen, på det att I mån blifva en ny deg, såsom I ären osyrade. Ty vårt

påskalamm är ock slaktadt för oss, nämligen Kristus. Alltså, låtom oss hålla högtid, icke i gammal surdeg, ej heller i elakhetens och ondskans surdeg utan i renhetens och sanningens osyrade deg.

Evangelium. Mark. 16: 1.

DÅ sabbaten var förliden, köpte Maria Magdalena och Maria, Jakobs moder, och Salome väl-luktande kryddor för att gå och smörja honom. Och på första dagen i veckan kommo de till grafven mycket littida, då solen gick upp. Och de sade till hvarandra: Hvem skall åt oss vältra bort stenen från grafvens dörr? Och när de sågo upp, sågo de stenen vara bortvältrad; ty han var ganska stor. Och när de hade kommit in i grafven, sågo de en ung man sitta på högra sidan, klädd i hvit fotsid klädnad; och de vordo förfärade. Men han sade till dem: Varen icke förfärade! I söken Jesus från Nasaret, den korsfäste. Han är uppstånden, han är icke här. Se rummet, där de hade lagt honom. Men gån bort och sägen till hans lärjungar och till Petrus, att han går före eder till Galileen. Där skolen I få se honom, såsom han har sagt eder. Och de gingo ut och flydde ifrån grafven, ty bäfvan och häpenhet hade kommit öfver dem, och de sade icke något för någon, ty de voro förskräckta.

Måndagen i påskveckan.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE Gud, som genom din enfödde Son, Jesus Kristus, har öfvervunnit döden och för oss öppnat det eviga lifvets port, vi bedja Dig ödmjukligen, att såsom Du genom din förekommande nåd i oss uppväcker åstundan efter det godt

är, vi genom din ständiga hjälp må göra densamma fruktbärande i goda gärningar; genom Jesus Kristus, vår Herre, som med Dig och den Helige Ande lefver och regerar i en gudom från evighet till evighet. *Amen.*

För Epistel. Ap. G. 10: 34.

PETRUS öppnade sin mun och sade: I sanning inser jag, att Gud icke har anseende till person, utan i hvarje folk är den som fruktar honom och öfvar rättfärdighet honom täckelig. I kännen det ordet, som han har sändt till Israels barn, bebådande frid genom Jesus Kristus, som är allas Herre, det tal, som har utgått öfver hela Judeen, begynnande från Galileen, efter den döpelse, som Johannes predikade, om Jesus från Nasaret, huru Gud har smort honom med den Helige Ande och kraft, han som vandrade omkring och gjorde väl och botade alla som voro öfvervöldigade af djäfvulen, ty Gud var med honom. Och vi äro vittnen till allt hvad han gjort både i judarnas landsbygd och i Jerusalem; honom hafva de ock upphängt på trä och dödat. Denne har Gud uppväckt på tredje dagen och låtit honom varda uppenbar, icke för allt folket, utan för oss som i förväg hafva af Gud varit utvalda till vittnen och som åto och drucko med honom, sedan han hade uppstått från de döda. Och han bjöd oss predika för folket och betyga, att han är den af Gud bestämde domaren öfver lefvande och döda. Honom bära alla profeterna vittnesbörd, att hvar och en som tror på honom skall få syndernas förlåtelse genom hans namn.

Evangelium. Luk. 24: 13.

SE, två af dem gingo samma dag till en by, vid namn Emmaus, som ligger sextio stadiers väg

från Jerusalem. Och de talade med hvarandra om allt detta, som hade skett. Och det begaf sig, att under det de talades vid och rådgjorde med hvarandra, nalkades Jesus själf och gick med dem; men deras ögon voro förhållna, så att de icke igenkände honom. Och han sade till dem: Hvad är detta för tal, som I hafven eder emellan, där I gån och ären bedröfvade? Då svarade den ene, som hette Kleopas, och sade till honom: Är du allena främling i Jerusalem och vet icke, hvad som där har skett i dessa dagar? Och han sade till dem: Hvad då? Och de sade till honom: Det som har skett med Jesus från Nasaret, som var en profet, mäktig i gärning och ord inför Gud och allt folket, och huruledes våra öfverstepräster och rådsherrar hafva utlämnat honom att dömas till döden och korsfäst honom. Men vi hoppades, att han var den som skulle förlossa Israel; men med allt detta är det i dag tredje dagen, sedan detta skedde. Men äfven några kvinnor af de våra hafva gjort oss bestörta; då de bittida om morgonen hade kommit till grafven och icke funnit hans kropp, kommo de och sade, att de ock hade sett en syn af änglar, hvilka hade sagt, att han lefver. Och några af dem som voro med oss gingo bort till grafven och funno det vara så, som kvinnorna hade sagt, men honom sågo de icke. Då sade han till dem: O, I oförståndiga och senhjärtade till att tro på allt hvad profeterna hafva talat! Måste icke Kristus lida detta och ingå i sin härlighet? Och han begynte med Moses och alla profeterna och uttydde för dem det som i alla skrifterna rörde honom. Och de nalkades byn, dit de gingo, och han låtsade, att han ville gå längre fram. Och de nödgade honom, sägande: Blif kvar hos oss; ty det lider mot aftonen, och dagen nalkas sitt slut. Och han gick in för att blifva kvar hos dem. Och det begaf sig, att då han satt till bords med dem, tog han brö-

det, välsignade, bröt det och gaf dem. Och deras ögon öppnades, och de igenkände honom, och så försvann han ur deras åsyn. Och de sade sinsemellan: Var icke vårt hjärta brinnande i oss, då han talade med oss på vägen och uttydde för oss skrifterna? Och i samma stund stodo de upp och gingo tillbaka till Jerusalem och funno de elfva församlade och dem som voro med dem, och dessa sade: Herren är förvisso uppstånden och har blifvit sedd af Simon. Och de andra förtäljde, hvad som hade skett på vägen och huru han vardt igenkänd af dem, då han bröt brödet.

Tisdagen i påskveckan.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE Gud, som genom din enfödde Son, Jesus Kristus, har öfvervunnit döden och för oss öppnat det eviga lifvets port, vi bedja Dig ödmjukligen, att såsom Du genom din förekommande nåd i oss uppväcker åstundan efter det godt är, vi genom din ständiga hjälp må göra densamma fruktbarande i goda gärningar; genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre, som med Dig och den Helige Ande lefver och regerar i en gudom från evighet till evighet. *Amen.*

För epistel. Ap. G. 13: 26.

MÄN och bröder, barn af Abrahams släkte, och de bland eder, som frukta Gud! Till eder har ordet om denna frälsning blifvit sändt. Ty emedan Jerusalems invånare och deras rådsherrar icke kände honom, hafva de ock genom sin dom uppfyllt profeternas utsagor, hvilka hvar sabbat föreläsas. Och ehuru de icke funno någon dödssak, bådo de Pilatus,

att han måtte dödas. Och när de hade fullbordat allt det som var skrifvet om honom, togo de honom ned från trät och lade honom i en graf. Men Gud har uppväckt honom från de döda. Och han har varit sedd i många dagar af dem som med honom hade gått upp från Galileen till Jerusalem och som äro hans vittnen inför folket. Och vi förkunna eder det glada budskapet om det löfte, som var gjordt åt fäderna, att detta har Gud uppfyllt åt oss, deras barn, därigenom att han har uppväckt Jesus, såsom det ock är skrifvet i den andra psalmen: "Du är min son; i dag har jag födt dig." Och därom, att han har uppväckt honom från de döda, så att han icke mer skall återvända till förgängelse, har han så sagt: "Jag skall gifva eder det heliga, som är lofvadt David, det vissa." Därför säger han ock på ett annat ställe. "Du skall icke låta din Helige se förgängelse." Ty då David för sin samtid hade tjänat Guds vilja, afsomnade han och vardt lagd till sina fäder och såg förgängelse; men den som Gud har uppväckt, han såg icke förgängelse. Därför vare det eder veterligt, I män och bröder, att genom honom varder eder förkunnad syndernas förlåtelse, och att från allt, hvarifrån I icke kunden rättfärdiggöras genom Moses' lag, varder hvar och en som tror rättfärdiggjord i honom. Sen därför till, att öfver eder icke kommer det som är sagdt i profeterna: "Sen, I föraktare, förundren eder och varden till intet; ty ett verk verkar jag i edra dagar, ett verk, som I ej skolen tro, om någon förtäljer det för eder."

Evangelium. Luk. 24: 36.

JESUS själf stod midt ibland dem och sade till dem: Frid vare med eder! Då blefvo de förskräckta och bäfvande och menade, att de sågo en ande. Och han sade till dem: Hvarför ären I förfärade, och hvarför uppstiga sådana tankar i edra hjärtan? Sen

mina händer och mina fötter, att det är jag själf; tagen på mig och sen. Ty en ande har icke kött och ben, såsom I sen mig hafva. Och då han hade sagt detta, visade han dem sina händer och fötter. Och då de ännu icke trodde, för glädjes skull, utan förundrade sig, sade han till dem: Hafven I här något att äta? Och de gåfvo honom ett stycke stekt fisk och något af en honungskaka; och han tog och åt däraf i deras åsyn. Och han sade till dem: Dessa äro de ord, som jag talade till eder, då jag ännu var med eder, att allt måste fullbordas, som är skrifvet om mig i Moses' lag och i profeterna och i psalmerna. Då öppnade han deras sinne, så att de förstodo skrifterna, och han sade till dem: Så är det skrifvet; och så måste Kristus lida och på den tredje dagen uppstå från de döda och bättring och syndernas förlåtelse predikas i hans namn bland alla folk och först i Jerusalem. Men I ären vittnen om detta.

Första söndagen efter påsk.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE Fader, som utgifvit din enfödde Son att dö för våra synders skull och uppstå för vår rättfärdiggörelses skull, gif, att vi så bortrensa elakhetens och onskans surdeg, att vi alltid må tjäna Dig i renhet och sanning; för din Sons, vår Frälsares, Jesu Kristi, skull. *Amen.*

Epistel. 1 Joh. 5:4.

ALLT det som är födt af Gud, det öfvervinner världen, och detta är den seger, som har öfvervunnit världen, vår tro. Hvem är den som öfvervinner världen, om icke den som tror, att Jesus

är Guds Son? Denne är den som har kommit medelst vatten och blod, Jesus Kristus, icke med vattnet allenast, utan med vattnet och blodet; och Anden är den som vittnar, ty Anden är sanningen. Ty tre äro de som vittna: Anden och vattnet och blodet, och de tre äro till ett. Om vi antaga människors vittnesbörd, så är Guds vittnesbörd större, ty detta är Guds vittnesbörd, att han har vittnat om sin Son. Den som tror på Guds Son, han har vittnesbördet inom sig; den som icke tror Gud, han har gjort honom till en lögnare, emedan han icke har trott det vittnesbörd, hvilket Gud gifvit om sin Son. Och detta är vittnesbördet, att Gud har gifvit oss evigt lif, och detta lif är i hans Son. Den som har Sonen, han har lifvet; den som icke har Guds Son, han har icke lifvet.

Evangelium. Joh. 20: 19.

PÅ aftonen samma dag, den första i veckan, då dörrarna, där lärjungarna församlades, voro stängda, af rädsla för judarna, kom Jesus och stod midt ibland dem och sade till dem: Frid vare med eder! Och när han hade sagt detta, visade han dem sina händer och sin sida. Då vordo lärjungarna glada, att de sågo Herren. Då sade Jesus åter till dem: Frid vare med eder! Såsom Fadern har sändt mig, så sänder ock jag eder. Och när han hade sagt detta, blåste han på dem och sade till dem: Tagen den Helige Ande. Hvilka I förlåten synderna, dem äro de förlåtna, och hvilka I behållen dem, dem äro de behållna.

Andra söndagen efter påsk.

Kollekt.

ALISMÄKTIGE Gud, som har utgifvit din enfödde Son till ett offer för våra synder och en

föresyn för ett gudaktigt lefverne, förläna oss nåd att med tacksamma hjärtan mottaga denna hans ousägliga välgärning och att dagligen efterfölja hans heliga fotspår; genom samme Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. 1 Petr. 2: 19.

DETTA är nåd, om någon för samvetets skull inför Gud fördrager bedröfvelser, då han lider orättvist. Ty hvad berömmelse är det, om I ären tåliga, då I för edra missgärningar varden slagna? Men om I ären tåliga, då I liden för goda gärningar, det är nåd för Gud. Ty därtill ären I kallade, emedan äfven Kristus har lidit för oss och lämnat oss en föresyn, på det att I skullen efterfölja hans fotspår, hvilken icke gjorde någon synd, och i hvilkens mun intet svek vardt funnet, hvilken, när han blef smädad, icke smädade igen, och när han led, icke hotade, utan öfverlämnade det åt den som rätt dömer, hvilken våra synder själf bar på sin kropp upp på trät, på det att vi skulle vara döda från synderna och lefva för rättfärdigheten, "genom hvilkens sår I hafven blifvit helade." Ty I voren villfarande såsom får, men nu ären I omvända till edra själars herde och biskop.

Evangelium. Joh. 10: 11.

JESUS sade: Jag är den gode herden. Den gode herden låter sitt lif för fåren. Men den som är lejd och icke är herde, hvilken fåren icke tillhöra, han ser ulfven komma och öfvergifver fåren och flyr, och ulfven borttrycker dem och förskingrar fåren; men den lejde flyr, emedan han är lejd och vårdar sig icke om fåren. Jag är den gode herden, och jag känner de mina och är känd af de mina, såsom Fadern känner mig och jag känner Fadern, och jag låter mitt lif för fåren. Jag har ock andra får, som icke äro af detta fårahus; dem måste jag ock föra härtill, och de skola

höra min röst, och det skall varda en hjord och en herde.

Tredje söndagen efter påsk.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE Gud, som låter ditt ljus lysa för dem, som fara vilse, på det de må återvända till rättfärdighetens väg, gif, att alla, hvilka upptagits i Kristi kyrkas gemenskap, må undfly allt det, som strider mot deras bekännelse, och efterfölja det, som därmed öfverensstämmer; genom vår Herre Jesus Kristus. *Amen.*

Epistel. 1 Petr. 2: 11.

MINA älskade, jag förmanar eder såsom gäster och främlingar, att I afhållen eder från de köttsliga begärelserna, hvilka föra strid mot själen, och hafven en god umgängelse bland hedningarna, på det att de i det, hvori de förtala eder såsom illgärningsmän, må för edra goda gärningar, hvilka de se för sina ögon, prisa Gud på besökelsens dag. Varen all mänsklig ordning undergifna för Herrens skull, ehvad det är konungen, såsom den öfverste, eller höfdingarna, såsom af honom sända, dem som ondt göra till straff och dem som godt göra till pris; ty så är Guds vilja, att I med goda gärningar skolen nedtygta de dåraktiga människornas okunnighet. Varen såsom fria, men icke såsom hadn I friheten till en täckmantel för ondskan, utan såsom Guds tjänare. Hedren alla, älsken bröderna, frukten Gud, ären konungen.

Evangelium. Joh. 16: 16.

JESUS sade till sina lärjungar: En liten tid, och I sen mig icke, och åter en liten tid och I sko-

len se mig, ty jag går till Fadern. Då sade några af hans lärjungar sinsemellan: Hvad är detta, som han säger: en liten tid, och I sen mig icke, och åter en liten tid, och I skolen se mig, och: jag går till Fadern? Då sade de: Hvad är detta, som han säger: en liten tid? Vi förstå icke hvad han talar. Då märkte Jesus, att de ville fråga honom, och sade till dem: Därom frågen I hvarandra, att jag sade: en liten tid, och I sen mig icke, och åter en liten tid, och I skolen se mig. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: I skolen gråta och jämra eder, men världen skall glädjas; I skolen varda bedröfvade, men eder bedröfvelse skall vändas i glädje. När kvinnan föder barn, har hon bedröfvelse, emedan hennes stund är inne, men när hon har födt barnet, kommer hon icke mer ihåg sin nöd för glädjen, att en människa är född till världen. Så hafven ock I nu bedröfvelse; men jag skall åter se eder, och edert hjärta skall glädjas, och ingen tager eder glädje från eder.

Fjärde söndagen efter påsk.

Kollekt.

O ALLSMÄKTIGE Gud, som allena kan styra syndiga människors upproriska hjärtan, gif, att ditt folk må älska det Du befaller och åstunda det Du utlofvar, på det vi, som vandra i denna ostadiga värld, må ståndaktigt vända våra hjärtan dit, hvarest en sann fröjd är att finna; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Jak. 1:17.

ALL. god gåfva och all fullkomlig skänk kommer ned ofvanefter från ljusens Fader, hos hvilken

ingen förvandling finnes eller någon växlingens skugga. Efter sin vilja har han födt oss genom sanningens ord, att vi skulle vara en förstling af hans skapade varelser. Därför, mina älskade bröder, vare hvar och en människa snar till att höra, sen till att tala, sen till vrede. Ty en mans vrede gör icke det som är rätt inför Gud. Läggen fördenskull bort all orenhet och onskans myckenhet och mot-tagen med saktmodighet det inplantade ordet, som kan frälsa edra själar.

Evangelium. Joh. 16: 5.

JESUS sade till sina lärjungar: Nu går jag till den som har sändt mig, och ingen af eder frågar mig: Hvart går du? Men emedan jag har sagt eder detta, har bedröfvelsen uppfyllt edert hjärta. Dock säger jag eder sanningen: det är nyttigt för eder, att jag bortgår, ty om jag icke bortgår, kommer icke Hugsvalaren till eder; men när jag har gått bort, skall jag sända honom till eder. Och när han kommer, skall han öfverbevisa världen om synd och om rättfärdighet och om dom: om synd, ty de tro icke på mig; om rättfärdighet, ty jag går till min Fader, och härefter sen I mig icke; och om dom, ty denna världens furste är dömd. Jag har ännu mycket att säga eder, men I kunnen icke nu bära det. Men när han, sanningens Ande, kommer, skall han leda eder till hela sanningen, ty han skall icke tala af sig själf, utan allt hvad han har hört, det skall han tala, och det kommande skall han förkunna eder. Han skall förhärliga mig, ty af mitt skall han taga och förkunna eder. Allt hvad Fadern har, det är mitt; fördenskull sade jag, att han skall taga af mitt och förkunna eder.

Femte söndagen efter påsk.

Kollekt.

O HERRE, från hvilken allt godt kommer, gif, att vi, dina ringa tjänare, genom din heliga påverkan må tänka det godt är och under din nådefulla ledning fullborda detsamma; genom vår Herre Jesus Kristus. Amen.

Epistel. Jak. 1: 22.

BLIFVEN ordets görare och icke allenast hörare, bedragande eder själfva. Ty om någon är ordets hörare och icke dess görare, är han lik en man, som betraktar sitt naturliga ansikte i en spegel, ty då han har betraktat sig, går han därifrån och förgäter strax, hurudan han var; men den som har skådat in i den fullkomliga lagen, frihetens lag, och förblifvit därvid och icke blifvit en glömsk hörare utan en verksam görare, han skall vara salig i sin gärning. Om någon menar sig tjäna Gud men icke tyglar sin tunga utan bedrager sitt hjärta, hans gudstjänst är fåfäng. Detta är en ren och obefläckad gudstjänst inför Gud och Fadern, att besöka fader- och moderlösa barn och änkor i deras bedröfvelse och bevara sig obesmittad af världen.

Evangelium. Joh. 16: 23.

SANNERLIGEN, sannerligen säger jag eder: Allt hvad I bedjen Fadern i mitt namn, det skall han gifva eder. Hittills hafven I icke bedt om något i mitt namn. Bedjen, och I skolen få, på det att eder glädje må vara fullkomnad. Detta har jag i förtäckta ord talat till eder; men en tid kommer, då jag icke mer skall tala till eder i förtäckta ord, utan öppet förkunna eder om min Fader. På den dagen skolen I bedja i mitt namn, och jag säger eder icke,

att jag skall bedja Fadern för eder; ty Fadern själf älskar eder, emedan I hafven älskat mig och trott, att jag har utgått från Gud. Jag har utgått från Fadern och har kommit i världen; åter lämnar jag världen och går till Fadern. Hans lärjungar sade till honom: Se, nu talar du öppet och säger inga förtäckta ord. Nu veta vi, att du vet allt och icke har behof af att någon frågar dig; därför tro vi, att du har utgått från Gud. Jesus svarade dem: Tron I nu? Se, en stund kommer och har nu kommit, då I skolen förskingras, hvar och en till sitt, och lämna mig allena; dock jag är icke allena, ty Fadern är med mig. Detta har jag talat till eder, på det att I mån hafva frid i mig; i världen hafven I betryck, men varen vid godt mod: jag har öfvervunnit världen.

Kristi himmelsfärdsdag.

Kollekt.

GIF, vi bedja Dig, allsmäktige Gud, att vi, som tro din enfödde Son, vår Herre Jesus Kristus, vara uppfaren till himmelen, må dit upplyfta våra hjärtan och alltid hafva gemenskap med honom, som med Dig och den Helige Ande i en gudom lefver och regerar i evigheters evighet. *Amen.*

För epistel. Ap. G. 1:1.

I MIN förra berättelse har jag talat, min gode Teofilus, om allt hvad Jesus begynte både göra och lära, ända till den dagen, då han vardt upptagen, sedan han genom den Helige Ande hade gifvit uppdrag åt de apostlar, som han hade utvalt, och för hvilka han äfven, efter sitt lidande, genom många

bevis framställde sig lefvande, då han under fyrtio dagar lät se sig af dem och talade om det som hör till Guds rike. Och då han kom tillsammans med dem, bjöd han dem att icke aflägsna sig från Jerusalem, utan förbida Faderns löfte, hvilket I, sade han, hafven hört af mig. Ty Johannes döpte i vatten, men I skolen varda döpta med den Helige Ande icke många dagar härefter. Då de nu voro församlade, frågade de honom, sägande: Herre, skall du i denna tid återupprätta riket åt Israel? Då sade han till dem: Det tillkommer icke eder att veta tider eller stunder, dem Fadern har fastställt genom sin egen makt; men I skolen undfå kraft, när den Helige Ande kommer öfver eder, och I skolen vara mina vittnen både i Jerusalem och i hela Judeen och Samarien och intill jordens ände. Och när han hade sagt detta, vardt han i deras åsyn upptagen, och en sky tog honom bort ifrån deras ögon. Och när de sågo upp mot himmelen, i det han for bort, se, då stodo två män hos dem i hvita kläder, hvilka ock sade: I galileiska män, hvarför stån I och sen mot himmelen? Denne Jesus, som har blifvit upptagen från eder till himmelen, han skall så komma, som I hafven sett honom uppfara till himmelen.

Evangelium. Mark. 16: 14.

JESUS uppenbarade sig för de elfva, när de sutto till bords, och förebrådde dem deras otro och deras hjärtas hårdhet, att de icke hade trott dem, som hade sett honom vara uppstånden. Och han sade till dem: Gån ut i hela världen och prediken evangelium för hela skapelsen. Den som tror och blifver döpt, han skall varda frälst, men den som icke tror, han skall varda fördömd. Men dem som tro skola dessa tecken åtfölja: I mitt namn skola de utdrifva onda andar, de skola tala med nya

tungor; ormar skola de bära, och om de dricka något som är dödande skall det icke skada dem; på sjuka skola de lägga händerna, och de skola blifva helbrädda. Då nu Herren hade talat med dem, vardt han upptagen i himmelen och sitter på Guds högra sida. Men de gingo ut och predikade allestädes, och Herren verkade med dem och stadfäste ordet med åtföljande tecken.

¶ *Samma kollekt, epistel och evangelium användas dagligen till påföljande söndag med undantag af S:t Filippus' och S:t Jakobs dag.*

Söndagen efter Kristi himmelsfärdsdag.

Kollekt.

O GUD, Du ärans Konung, som med stor härlighet upptog din ende Son, Jesus Kristus, till ditt himmelska rike, vi bedja Dig, lämna oss icke faderlösa, utan sänd oss din Helige Ande att hug-svala oss, och upptag äfven oss i din boning, dit vår Frälsare, Jesus Kristus, ingått före oss, han, som med Dig och den Helige Ande i en gudom lefver och regerar i evigheters evighet. *Amen.*

Epistel. 1 Petr. 4: 7.

ALLTINGS slut är nära. Varen därför tuktiga och nyktra till att bedja, och framför allt hafven en innerlig kärlek till hvarandra; ty "kärleken skall öfverskylla en myckenhet af synder"; varen gästfria mot hvarandra utan knot och tjänen hvarandra såsom goda förvaltare af Guds mångfaldiga nåd, hvar och en efter den gåfva han har fått. Om någon talar, tale han såsom Guds ord, om någon tjänar i församlingen, tjäne han såsom af den för-måga Gud gifver, på det att Gud må blifva ärad

i allt genom Jesus Kristus, hvilken äran och makten tillkommer i evigheters evighet. Amen.

Evangelium. Joh. 15: 26-16: 4.

NÄR Hugsvälaren kommer, hvilken jag skall sända eder ifrån Fadern, sanningens Ande, som utgår ifrån Fadern, han skall bära vittnesbörd om mig. Men I bären ock vittnesbörd; ty I hafven varit med mig från begynnelsen. Detta har jag talat till eder, på det att I icke mån taga anstöt. De skola utesluta eder från synagogorna, ja, en tid kommer, då hvar och en som dräper eder skall mena sig göra Gud en tjänst. Och detta skola de göra eder, emedan de icke känna Fadern, ej heller mig. Men detta har jag talat till eder, på det att, när den tiden kommer, I mån komma ihåg, att jag har sagt eder det.

Pingstdagen.

Kollekt.

OGud, som vid denna tid lärde dina kristtrognas hjärtan genom den Helige Andes upplysning, låt oss i samma Ande rätteligen besinna allt, det rätt är, och alltid glädjas öfver hans heliga hugsvalelse och tröst; för den förtjänsts skull, som är i Kristus Jesus, vår Frälsare, hvilken med Dig och samma den Helige Ande lefver och regerar i en gudom från evighet till evighet. Amen.

För epistel. Ap. G. 2: 1.

NÄR pingstdagen var inne, voro de alla endräktigt tillsammans. Då vardt plötsligt ett dån från himmelen, såsom af ett framfarande häftigt väder, och uppfyllde hela huset, där de sutto. Och

dem syntes tungor såsom af eld, hvilka fördelade sig och satte sig på hvar och en af dem. Och de vordo alla uppfyllda med den Helige Ande och begynte tala på andra tungomål, efter som Anden gaf dem att tala. Och i Jerusalem voro judar boende, gudfruktiga män af allahanda folk, som äro under himmelen. Och när detta ljud skedde, kom folket i mängd tillsammans, och de vordo bestörta, emedan hvar och en hörde, att de talade hans eget språk. Och alla häpnade och förundrade sig, sägande till hvarandra: Se, äro icke alla dessa som tala galiléer? Och huru kunna vi då höra hvar och en sitt modersmål? Parter och meder och elamiter och de som bo i Mesopotamien och i Judeen och i Kappadocien, i Pontus och Asien, i Frygien och Pamfyliden, i Egypten och i Libyens trakter vid Cyrene, och resande från Rom, judar och proselyter, kreter och araber, huru kunna vi höra dem på våra tungomål tala om Guds dråpliga verk?

Evangelium. Joh. 14: 15.

JESUS sade till sina lärjungar: Älsken I mig, så hållen mina bud. Och jag skall bedja Fadern, och han skall gifva eder en annan Hugsvalare, att han skall förblifva hos eder evinnerligen, sanningens Ande, hvilken världen icke kan undfå, emedan hon icke ser honom, icke heller känner honom; men I kännen honom, ty han förblifver hos eder och skall vara i eder. Jag skall icke lämna eder faderlösa, jag skall komma till eder. Ännu en liten tid, och världen ser mig icke mer, men I sen mig, ty jag lefver, och I skolen lefva. På den dagen skolen I förstå, att jag är i min Fader, och I i mig, och jag i eder. Den som har mina bud och håller dem, han är den som älskar mig; och den som älskar mig skall varda älskad af min Fader, och jag skall älska honom och uppen-

bara mig för honom. Judas, icke Iskariot, sade till honom: Herre, hvaraf kommer det, att du ämnar uppenbara dig för oss och icke för världen? Jesus svarade och sade till honom: Om någon älskar mig, skall han hålla mitt ord, och min Fader skall älska honom, och vi skola komma till honom och taga vår boning hos honom. Den som icke älskar mig håller icke mina ord; och det ord, som I hören, är icke mitt, utan Faderns, som har sändt mig. Detta har jag talat till eder, medan jag har varit kvar hos eder. Men Hugsvalaren, den Helige Ande, hvilken Fadern skall sända i mitt namn, han skall lära eder allt och påminna eder allt hvad jag har sagt eder. Frid efterlämnar jag åt eder, min frid gifver jag eder; icke gifver jag eder såsom världen gifver. Edert hjärta vare icke oroligt, ej heller försagdt. I hafven hört, att jag har sagt eder: Jag går bort och kommer åter till eder. Haden I mig kär, så skullen I hafva gladt eder, att jag går till Fadern, ty min Fader är större än jag. Och nu har jag sagt eder det, förrän det sker, på det att I skolen tro, när det har skett. Härefter skall jag icke tala mycket med eder, ty världens furste kommer, och i mig har han intet. Men på det att världen må förstå, att jag har Fadern kär och gör, såsom Fadern har bjudit mig.

Måndagen i pingstveckan.

Kollekt.

O GUD, som vid denna tid lärde dina kristtrognas hjärtan genom din Helige Andes upplysning, låt oss i samma Ande rätteligen besinna allt, det rätt är, och alltid glädjas öfver hans heliga hugsvalelse och tröst; för den förtjänsts skull, som är i Kristus

Jesus, vår Frälsare, hvilken med Dig och samme den Helige Ande lefver och regerar i en gudom från evighet till evighet. *Amen.*

För epistel. Ap. G. 10: 34.

DÅ öppnade Petrus sin mun och sade: I sanning inser jag, att Gud icke har anseende till person, utan i hvarje folk är den som fruktar honom och öfvar rättfärdighet honom täckelig. I kännen det ordet, som han har sändt till Israels barn, bebådande frid genom Jesus Kristus, som är allas Herre, det tal, som har utgått öfver hela Judeen, begynnande från Galileen, efter den döelse, som Johannes predikade, om Jesus från Nasaret, huru Gud har smort honom med den Helige Ande och kraft, han som vandrade omkring och gjorde väl och botade alla som voro öfvervældigade af djäfvulen, ty Gud var med honom. Och vi äro vittnen till allt hvad han har gjort både i judarnas landsbygd och i Jerusalem; honom hafva de ock upphängt på trä och dödat. Denne har Gud uppväckt på tredje dagen och låtit honom varda uppenbar, icke för allt folket, utan för oss som i förväg hafva af Gud varit utvalda till vittnen och som åto och drucko med honom, sedan han hade uppstått från de döda. Och han bjöd oss predika för folket och betyga, att han är den af Gud bestämde domaren öfver lefvande och döda. Honom bära alla profeterna vittnesbörd, att hvar och en som tror på honom skall få syndernas förlåtelse genom hans namn. Medan Petrus ännu talade dessa ord, föll den Helige Ande på alla dem som hörde hans tal; och alla de troende af omskärelsen, som hade kommit med Petrus, blefvo bestörta öfver att den Helige Andes gåfva vardt utgjuten äfven öfver hedningarna, ty de hörde dem tala med tungor och prisa Gud. Då svarade Petrus: Icke kan väl någon förmena dessa vatten för att blifva döpta, när de hafva fått den Helige Ande,

såsom ock vi? Och han befallde, att de skulle döpas i Jesus Kristi namn. Därefter bådo de honom stanna kvar hos dem några dagar.

Evangelium. Joh. 3: 16.

SÅ älskade Gud världen, att han utgaf sin enfödde Son, på det att hvar och en som tror på honom icke må förgås, utan hafva evigt lif. Ty icke sände Gud sin Son i världen för att döma världen, utan på det att världen skulle varda frälst genom honom. Den som tror på honom, han varder icke dömd, men den som icke tror, han är redan dömd, emedan han icke tror på Guds enfödde Sons namn. Och detta är domen, att ljuset har kommit i världen, och människorna älskade mörkret mer än ljuset, ty deras gärningar voro onda. Ty hvar och en som gör det onda hatar ljuset och kommer icke till ljuset, på det att hans gärningar icke må varda bestraffade; men den som gör sanningen kommer till ljuset, på det att hans gärningar må varda uppenbara, ty de äro gjorda i Gud.

Tisdagen i pingstveckan.

Kollekt.

O Gud, som vid denna tid lärde dina kristtrognas hjärtan genom den Helige Andes upplysning, låt oss i samma Ande rätteligen besinna allt, det rätt är, och alltid glädjas öfver hans heliga hugsvalelse och tröst; för den förtjänsts skull, som är i Kristus Jesus, vår Frälsare, hvilken med Dig och samme den Helige Ande lefver och regerar i en gudom från evighet till evighet. *Amen.*

För epistel. Ap. G. 8: 14.

DÅ nu de apostlar, som voro i Jerusalem, fingo höra, att Samarien hade mottagit Guds ord, sände de till dem Petrus och Johannes, hvilka foron ed och bådö för dem, att de måtte få den Helige Ande; ty han hade ännu icke fallit på någon af dem, utan de voro allenast döpta till Herren Jesu namn. Då lade de händerna på dem, och de fingo den Helige Ande.

Evangelium. Joh. 10: 1.

SANNERLIGEN, sannerligen säger jag eder: Den som icke går genom dörren in i fårahuset utan stiger in från annat håll, han är en tjuf och en röfvare. Men den som går in genom dörren, han är herde för fåren. För denne låter dörrvaktaren upp, och fåren höra hans röst, och sina egna får kallar han vid namn och för dem ut. Och när han har släppt ut sina egna får, går han framför dem, och fåren följa honom, ty de känna hans röst. Men en främmande följa de icke, utan fly ifrån honom, emedan de icke känna de främmandes röst. Denna liknelse sade Jesus till dem, men de förstodo icke hvad det var som han talade till dem. Då sade Jesus åter till dem: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Jag är dörren till fåren. Alla som hafva kommit före mig äro tjufvar och röfvare, men fåren hafva icke hört dem. Jag är dörren; om någon ingår genom mig, skall han blifva frälst, och han skall ingå och utgå och finna bete. Tjufven kommer icke utan för att stjåla och slakta och förgöra. Jag har kommit, på det att de må hafva lif och hafva öfver nog.

Trefaldighetssöndag.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, som gifvit oss, dina tjänare, nåd att i den rätta tron bekänna din eviga treenighet och genom din gudomliga kraft tillbedja Dig i din enhet, vi bedja Dig, att Du ville behålla oss ståndaktiga i denna tro och beskydda oss från allt det, som kan vara oss skadligt; Du, som i en gudom lefver och regerar från evighet till evighet. *Amen.*

För epistel. Upp. 4: 1.

DÄREFTER såg jag, och se, en dörr var upplåten i himmelen, och se, den första rösten, hvilken jag hörde såsom en basun tala med mig, sade: Stig hit upp, och jag skall visa dig hvad som skall ske härefter. Strax var jag i anden, och se, en tron stod i himmelen, och där satt en på tronen; och den som satt därpå var till utseendet lik en jaspis- och sardersten, och en regnbåge var rundt omkring tronen, till utseendet lik en smaragd. Och rundt omkring tronen såg jag tjugufyra troner och, sittande på tronerna, tjugufyra äldsta, klädda i hvita kläder, med gyllene kronor på sina hufvud. Och från tronen utgingo ljungeldar och röster och tordön, och framför tronen brunno sju eldslanpor, hvilka äro Guds sju andar. Och framför tronen var såsom ett glashaf, likt kristall, och midt för tronen och rundt omkring tronen stodo fyra djur, fulla med ögon framtill och baktill. Och det första djuret var likt ett lejon, och det andra djuret var likt en oxe, och det tredje djuret hade ansikte såsom en människas, och det fjärde djuret var likt en flygande örn. Och hvart och ett af de fyra djuren hade sex vingar; rundt omkring och under vingarna voro de

fullsatta med ögon och sade utan uppehåll dag och natt: Helig, helig, helig är Herren Gud, den allsvåldige, som var och som är och som kommer. Och när djuren gifva pris och ära och tack åt den som sitter på tronen och lefver i evigheters evighet, så skola de tjugufyra äldsta falla ned inför den som sitter på tronen och tillbedja den som lefver i evigheters evighet och kasta sina kronor inför tronen, sägande: Vår Herre och Gud, du är värdig att taga pris och ära och makt, ty du har skapat allt, och för din viljas skull var det till och vardt skapadt.

Evangelium. Joh. 3: 1.

DET var en man af fariséerna, som hette Nikodemus, en af judarnas rådsherrar. Denne kom till Jesus om natten och sade till honom: Rabbi, vi veta, att du har kommit från Gud såsom lärare; ty ingen kan göra dessa tecken, som du gör, utan att Gud är med honom. Jesus svarade och sade till honom: Sannerligen, sannerligen säger jag dig: Utan att en varder född på nytt, kan han icke se Guds rike. Nikodemus sade till honom: Huru kan en människa födas, när hon är gammal? Icke kan hon väl åter gå in i sin moders lif och födas? Jesus svarade: Sannerligen, sannerligen säger jag dig: Utan att en varder född af vatten och Ande, kan han icke ingå i Guds rike. Det som är födt af köttet är kött, och det som är födt af Anden är ande. Förundra dig icke, att jag sade dig: I måsten födas på nytt. Vindén blåser hvart han vill, och du hör hans röst, men du vet icke hvarifrån han kommer och hvart han far; så är hvar och en som är född af Anden. Nikodemus svarade och sade till honom: Huru kan detta ske? Jesus svarade och sade till honom: Är du Israels lärare och vet icke detta? Sannerligen, sannerligen säger jag dig: Vi tala hvad vi veta, och hvad vi hafva sett, det vittna vi, och vårt vittnesbörd

antagen I icke. Tron I icke, när jag har talat till eder om jordiska ting, huru skolen I då tro, om jag talar till eder om himmelska ting? Och ingen har farit upp i himmelen utom den som for ned från himmelen, Människosonen, som är i himmelen. Och likasom Moses upphöjde ormen i öknen, så måste Människosonen varda upphöjd, på det att hvar och en som tror på honom icke må förgås, utan hafva evigt lif.

Forsta söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

O Gud, som är allas deras starkhet, hvilka hoppas på Dig, se mildeligen till våra böner, och emedan vi på grund af våra kroppars svaghet icke förmå uträtta någonting godt utan Dig, så förläna oss din nåd att göra det Du bjuder och vara Dig behagliga, både med vilja och gärningar; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. 1 Joh. 4:7.

MINA älskade, låtom oss älska hvar andra; ty kärleken är af Gud, och hvar och en som älskar, han är född af Gud och känner Gud. Den som icke älskar, han känner icke Gud, ty Gud är kärlek. Däruti har Guds kärlek till oss blifvit uppenbar, att Gud har sändt sin enfödde Son i världen, på det att vi skulle lefva genom honom. Däruti består kärleken, icke att vi hafva älskat Gud, men att han har älskat oss och sändt sin Son till försoning för våra synder. Mina älskade, om Gud så har älskat oss, så äro ock vi pliktiga att älska hvarandra. Ingen har någonsin sett Gud. Om vi älska hvarandra, så förblifver Gud i oss, och hans kärlek är fullkomnad i

oss. Däraf att han har gifvit oss af sin Ande, veta vi, att vi förblifva i honom och han i oss. Och vi hafva sett och vittna, att Fadern har sändt sin Son till en frälsare för världen. Hvar och en som bekänner, att Jesus är Guds Son, i honom förblifver Gud och han i Gud. Och vi hafva lärt känna och hafva kommit till tro på den kärlek, som Gud har till oss. Gud är kärlek, och den som förblifver i kärleken, han förblifver i Gud och Gud i honom. Däruti är kärleken fullkomnad hos oss, att vi hafva frimodighet på domens dag, ty såsom han är, så äro ock vi i denna världen. Räddhåga är icke i kärleken, utan den fullkomliga kärleken utdrifver räddhågan, ty räddhågan medför pina, och den som rädes är icke fullkomnad i kärleken. Låtom oss älska; ty han har först älskat oss. Om någon säger: jag älskar Gud, och hatar sin broder, är han en lögnare. Ty den som icke älskar sin broder, som han har sett, huru kan han älska Gud, som han icke har sett? Och detta budet hafva vi af honom, att den som älskar Gud, han skall ock älska sin broder.

Evangelium. Luk. 16: 19.

DET var en rik man, som klädde sig i purpur och kostbart linne och lefde hvar dag i glädje och prakt. Och det var en fattig, vid namn Lasarus, som låg för hans dörr, full med sår och längtande efter att mättas med de smulor, som föllo ifrån den rikes bord. Men till och med hundarna kommo och slickade hans sår. Så hände det, att den fattige dog och vardt förd af änglarna i Abrahams sköte. Och äfven den rike dog och vardt begrafven. Och I dödsriket upplyfte han sina ögon, där han låg i plågor, och fick se Abraham långt ifrån och Lasarus i hans sköte, och han ropade och sade: Fader Abraham, varkunna dig öfver mig och sänd Lasarus, att han må doppa det yttersta af sitt finger i vatten och

svalka min tunga, ty jag pinas i denna låga. Men Abraham sade: Min son, kom ihåg, att du fick ut ditt goda, medan du lefde, och Lasarus sammaledes det onda; men nu har han här hugnad, och du pinas. Och utom allt detta är mellan oss och eder ett stort svalg befast, på det att de som vilja gå öfver härfån till eder icke må kunna det, icke heller de som äro där må kunna komma öfver till oss. Och han sade: Jag beder dig då, fader, att du sänder honom till min faders hus, ty jag har fem bröder, att han må förmana dem, att icke äfven de må komma till detta pinorum. Abraham sade till honom: De hafva Moses och profeterna; må de höra dem. Och han sade: Nej, fader Abraham, men om någon från de döda kommer till dem, skola de hätttra sig. Men han sade till honom: Höra de icke Moses och profeterna, så skola de icke heller tro, om någon uppstode från de döda.

Andra söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

O HERRE, som alltid leder och hjälper dem Du fostrar att stadigt hålla sig till din fruktan och kärlek, behåll oss, vi bedja Dig, under ditt nådiga beskydd, och lär oss att frukta och älska ditt heliga namn; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. 1 Joh. 3: 13.

FÖRUNDREN eder icke, mina bröder, om världen hatar eder. Vi veta, att vi hafva öfvergått från döden till lifvet, ty vi älska bröderna. Den som icke älskar, han förblifver i döden. Hvar och en som hatar sin broder, han är en mandråpare; och I veten, att ingen mandråpare har evigt lif förblifvande i sig.

Däraf hafva vi lärt känna kärleken, att han har gifvit sitt lif för oss; äfven vi äro pliktiga att gifva vårt lif för bröderna. Men hvilken som har denna världens goda och ser sin broder vara nödställd och tillsluter sitt hjärta för honom, huru förblifver Guds kärlek i honom? Mina barn, låtom oss älska icke med ord eller med tungan utan i gärning och sanning. Och däraf veta vi, att vi äro af sanningen; och vi kunna inför honom stilla våra hjärtan, hvadhelst vårt hjärta må anklaga oss för, ty Gud är större än vårt hjärta och vet allt. Mina älskade, om vårt hjärta icke anklagar oss, hafva vi frimodighet inför Gud, och hvadhelst vi bedja få vi af honom, emedan vi hålla hans bud och göra det som är behagligt inför honom. Och detta är hans bud, att vi skola tro på hans Sons, Jesu Kristi, namn och älska hvarandra, efter det bud han har gifvit oss. Och den som håller hans bud förblifver i honom och han i honom, och däraf veta vi, att han förblifver i oss, genom Anden, som han har gifvit oss.

Evangelium. Luk. 14: 16.

EN man tillredde en stor måltid och bjöd många. Och han sände ut sin tjänare, när måltidstimmen var inne, att han skulle säga till de bjudna: Kommen; ty allt är nu redo. Och de begynte alla enhälligt ursäktas sig. Den förste sade till honom: Jag har köpt ett jordagods, och jag måste gå ut och bese det. Jag beder dig: mottag min ursäkt. Och en annan sade: Jag har köpt fem par oxar, och jag går att försöka dem. Jag beder dig: mottag min ursäkt. Och en annan sade: Jag har tagit mig hustru, och därför kan jag icke komma. Och denne tjänare kom och berättade detta för sin herre. Då vardt husbonden vred och sade till sin tjänare: Gå genast ut på gator och gränder i staden och för hit in de fattiga och krymplingar och halta och blinda. Och tjänaren

sade: Herre, det har skett såsom du har befallt, och det är ännu rum. Då sade husbonden till tjänaren: Gå ut på vägar och gärden och nödgä dem att komma in, på det att mitt hus må vardas fullt; ty jag säger eder, att ingen af de män, som voro bjudna, skall smaka min måltid.

Tredje söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

O HERRE, vi bedja Dig att nådeligen höra oss. Gif, att vi, som Du förlänat en hjärtlig åstundan att bedja, genom din mäktiga hjälp må vardas beskyddade och tröstade i alla faror och motgångar; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. 1 Petr. 5:5.

VAREN alla hvarandra undergifna; hållen eder hårdt vid ödmjukheten; ty "Gud står emot de högfärdiga, men de ödmjuka gifver han nåd." Ödmjuken eder därför under Guds mäktiga hand, på det att han må upphöja eder i sinom tid, och kasten allt edert bekymmer på honom, ty han har omsorg om eder. Varen nyktra och vaken; ty eder vedersakare, djäfvulen, går omkring såsom ett rytande lejon och söker hvem han må uppsluka. Stån honom emot, stadiga i tron, och veten, att samma lidanden fullbordas på edra bröder i världen. Men all nåds Gud, som har kallat eder till sin eviga härlighet i Kristus Jesus, sedan I en liten tid lidit, han skall fullkomna, stödja, styrka och stadfästa eder. Honom vare ära och makt i evigheters evighet! *Amen.*

Evangelium. Luk. 15:1.

TILL honom kommo alla publikaner och syndare för att höra honom. Och fariséerna och de

skriftlärda knorrade och sade: Denne mottager syndare och äter med dem. Då sade han till dem denna liknelse: Hvilken är den man bland eder, som, om han har hundra får och har förlorat ett af dem, icke lämnar de nio och nittio i öknen och går efter det förlorade, till dess han finner det? Och då han har funnit det, lägger han det på sina axlar med glädje, och när han kommer hem, kallar han tillhopa sina vänner och grannar och säger till dem: Glädjens med mig; ty jag har funnit mitt får, som var förloradt. Jag säger eder, att sammalunda varder glädje i himmelen öfver en enda syndare, som bättrar sig, mer än öfver nio och nittio rättfärdiga, som ingen bättring behöfva. Eller hvilken är den kvinna, som, om hon har tio penningar och tappar bort en af dem, icke tänder upp ljus och sopar huset och söker granneligen, till dess hon finner honom? Och när hon har funnit honom, kallar hon tillhopa sina vänner och grannar och säger: Glädjens med mig; ty jag har funnit den penning, hvilken jag hade tappat bort. Sammalunda, säger jag eder, varder glädje inför Guds änglar öfver en enda syndare, som bättrar sig.

Fjärde söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

O GUD, allas deras beskärm, som hoppas på Dig, utan hvilken intet är dugligt, intet heligt, sträck ut din barmhärtighet öfver oss och blif vår regerare och ledsagare, att vi genom dessa timliga häfvors missbruk icke förlora dem, som äro eviga. Bönhör oss, o himmelske Fader, för vår Herres, Jesu Kristi, skull. *Amen.*

Epistel. Rom. 8: 18.

JAG håller före, att denna tidens lidanden äro att akta för intet mot den härlighet, som på oss kommer att uppenbaras. Ty skapelsens trängtan bidar efter Guds barns uppenbarelse. Ty skapelsen har blifvit underkastad vanskligheten, icke af fri vilja utan för dens skull, som har underkastat henne, på en förhoppning, att ock själfva skapelsen skall varda frigjord ifrån förgängelsens trældom till Guds barns härliga frihet. Ty vi veta, att hela skapelsen med oss suckar och vändas ända till nu. Och icke hon allenast utan ock vi själfva, som hafva Andens förstling, sucka inom oss och bida efter barnskapet, vår kropps förlossning.

Evangelium. Luk. 6: 36.

VAREN fördenskull barmhärtiga, såsom ock eder Fader är barmhärtig. Och dömen icke, så skolen I icke varda dömda; fördömen icke, så skolen I icke varda fördömda; förlåten, så skall eder varda förlåtet. Gifven, så skall eder varda gifvet. Ett godt mått, packadt, skakadt och öfverflödande, skall man gifva i edert sköte, ty med samma mått, hvarmed I mäten, skall det mätas åt eder igen. Och han sade till dem en liknelse: Icke kan väl en blind leda en blind? Falla de icke båda i gropen? Icke är lärjungen öfver sin mästare, men hvar och en fullärd blifver såsom hans mästare. Men hvarför ser du grandet, som är i din broders öga, men blifver icke varse bjälken, som är i ditt eget öga? Eller huru kan du säga till din broder: "Broder, låt mig taga ut grandet, som är i ditt öga", du som icke ser bjälken i ditt eget öga? Du skrymtare, tag först ut bjälken ur ditt öga, och sedan skall du se klart nog för att uttaga grandet, som är i din broders öga.

Femte söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

GIF, vi bedja Dig, o Herre, att denna världens lopp må så fridsamt ordnas under din ledning, att din kyrka må tjäna Dig i all fridsam gudlighet; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. 1 Petr. 3: 8.

VAREN alla endräktiga, medlidsamma, broderligt sinnade, barmhärtiga, ödmjuka, icke vedergällande ondt med ondt eller smädelse med smädelse, utan tvärtom välsignande, emedan I ären därtill kallade, att I skolen ärfva välsignelse. Ty "den som vill älska lifvet och se goda dagar, han afhålle sin tunga från det som är ondt och sina läppar från att tala svek, han vände sig bort från det som är ondt och göre det som är godt, han söke frid och trakte därefter. Ty Herrens ögon äro vända till de rättfärdiga och hans öron till deras bön, men Herrens ansikte är emot dem som göra det onda." Och hvem är den som kan göra eder ondt, om I nitälsken för det goda? Ja, om I än skullen lida för rättfärdighetens skull, saliga ären I. "Frukten icke, såsom de frukta, och låten icke förskräcka eder"; men hållen Herren Kristus helig i edra hjärtan.

Evangelium. Luk. 5: 1.

DET begaf sig, att då folket trängde sig på honom för att höra Guds ord, stod han vid sjön Genesaret och fick se två båtar stå vid sjöstranden; men fiskarna hade gått i land och sköljt sina nät. Då steg han i en af båtarna, som var Simons, och bad honom lägga ut något litet från land, och han satte sig och lärde folket ifrån båten. Och när

han hade slutat tala, sade han till Simon: Lägg ut på djupet, och kasten ut edra nät till fångst. Då svarade Simon och sade till honom: Mästare, vi hafva arbetat hela natten och fått intet, men på ditt ord skall jag kasta ut nätet. Och de gjorde så och omslöt en stor hop fiskar, och deras nät gick sönder. Och de vinkade åt sina kamrater, som voro i den andra båten, att de skulle komma och hjälpa dem. Och de kommo och fyllde båda båtarna, så att de begynte sjunka. Då Simon Petrus såg det, föll han till Jesu knän, sägande: Gå från mig, Herre; ty jag är en syndig människa. Ty häpnad hade konnitt öfver honom och öfver alla, som voro med honom, för det fiskafänges skull, som de hade fått; sammalunda ock öfver Jakob och Johannes, Sebedei söner, som voro Simons stallbröder. Och Jesus sade till Simon: Frukta icke. Härefter skall du fånga människor. Och de förde båtarna i land och öfvergafvo allt och följde honom.

Sjätte söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

O GUD, som beredt dem, hvilka älska Dig, sådana gåfvor, som öfvergå allt mänskligt förstånd, ingjut i våra hjärtan sådan kärlek till Dig, att vi må älska Dig öfver all ting och ärfva dina löften, hvilka öfvergå all vår begäran; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Rom. 6: 3.

VETEN I icke, att alla vi som hafva blifvit döpta till Kristus Jesus, vi hafva blifvit döpta till hans död? Så hafva vi då blifvit begrafna med honom

genom dopet till döden, på det att, såsom Kristus vardt uppväckt från de döda genom Faderns härlighet, så skola ock vi vandra i ett nytt lefverne. Ty om vi hafva blifvit införlifvade med honom genom en lika död, så skola vi ock blifva det genom en lika uppståndelse, vetande, att vår gamla människa har blifvit korsfäst med honom, på det att syndens kropp må varda om intet, att vi icke mer skola tjäna synden. Ty den som har dött, han är rättfärdigad från synden. Hafva vi nu dött med Kristus, så tro vi, att vi ock skola lefva med honom, vetande, att Kristus, som är uppväckt från de döda, dör icke mer; döden har icke mer makt öfver honom. Ty hans död var en död från synden en gång för alla, men hans lif är ett lif för Gud. Så hållen ock I före, att I ären döda från synden, men lefven för Gud i Kristus Jesus, vår Herre.

Evangelium. Matt. 5: 20.

JESUS sade till sina lärjungar: Om eder rättfärdighet icke öfvergår de skriftlärdas och fari-seernas, skolen I icke inkomma i himmelriket. I hafven hört, att det är sagdt till de gamla: "Du skall icke dräpa; men hvilken som dräper, han skall vara skyldig under domen." Men jag säger eder; Hvar och en som förtörnas på sin broder, han skall vara skyldig under domen, och hvilken som säger: "raka" till sin broder, han skall vara skyldig under stora rådet, och hvilken som säger: "däre", han skall vara skyldig till eldens helvete. Därför, om du offrar din gåfva på altaret och där kommer ihåg, att din broder har något emot dig, så lägg där din gåfva ned framför altaret och gå först bort och förlik dig med din broder och kom sedan och offra din gåfva. Var mot din vederdeloman benägen till vänskap snart, medan du ännu är med honom på vägen, att icke din vederdeloman må antvarda dig åt domaren och

domaren antvarda dig åt tjänaren; och så skall du kastas i fängelse. Sannerligen säger jag dig: Du skall icke utkomma därifrån, förrän du har betalt den yttersta skärfven.

Sjunde söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

OKRAFTENS och maktens Gud, af hvilken allt godt kommer, ingjut i våra hjärtan kärlek till ditt namn, föröka den sanna tron i oss, när oss med allt det goda Du gifver, och af din stora barmhärtighet bevara oss däri; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Rom. 6: 19.

JAG talar efter människosätt, för edert kötts svaghets skull. Ty likasom I hafven öfverlämnat edra lemmar att tjäna orenheten och orättfärdigheten till orättfärdighet, så öfverlämnen nu edra lemmar att tjäna rättfärdigheten till helgelse. Ty då I voren syndens tjänare, voren I fria ifrån rättfärdigheten. Hvad frukt haden I väl då? Det hvaröfver I nu blygens. Ty slutet på sådant är död. Men nu, emedan I ären frigjorda ifrån synden och hafven blifvit Guds tjänare, hafven I eder frukt till helgelse, och såsom slut evigt lif. Ty syndens lön är döden, men Guds gåfva är evigt lif i Kristus Jesus, vår Herre.

Evangelium. Mark. 8: 1.

IDE dagarne, då ganska mycket folk hade samlats och de icke hade något att äta, kallade han sina lärjungar till sig och sade till dem: Jag ömkar mig

öfver folket, ty de hafva nu i tre dagar dröjt hos mig och hafva intet att äta. Och om jag låter dem gå fastande hem, skola de uppgifvas på vägen, ty somliga af dem hafva kommit långväga ifrån. Och hans lärjungar svarade honom: Hvarifrån skall man här i öknen kunna taga bröd att mätta dessa med? Och han sporde dem: Huru många bröd hafven I? Och de sade: Sju. Och han tillsade folket att sätta sig ned på marken; och han tog de sju bröden, tackade och bröt och gaf åt sina lärjungar, att de skulle lägga fram dem, och de lade fram för folket. Och de hade några små fiskar, och då han hade välsignat, bjöd han, att äfven de skulle framläggas. Och de åto och blefvo mätta, och de upptogo lämningar af stycken, sju korgar. Och de som hade ätit voro omkring fyra tusen; och så skilde han dem från sig.

Åttonde söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

O GUD, som genom din ständiga försyn ordnar allting både i himmelen och på jorden, vi bedja Dig ödmjukligen att afvända ifrån oss allt det skadligt är, och förläna oss det, som kan vara oss gagneligt; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Rom. 8: 12.

MINA bröder, vi stå icke i skuld hos köttet, så att vi skola lefva efter köttet. Ty om I lefven efter köttet, skolen I dö, men om I döden kroppens gärningar med Anden, skolen I lefva. Ty alla som drifvas af Guds Ande, de äro Guds barn. Ty I hafven icke fått träldomens ande åter till räddhåga,

utan I hafven fått barnskapets Ande, i hvilken vi ropa: Abba, Fader! Anden själf vittnar med vår ande, att vi äro Guds barn. Men äro vi barn, så äro vi ock arfvingar, nämligen Guds arfvingar och Kristi medarfvingar, om vi annars lida med honom, på det att vi ock med honom må varda förhärligade.

Evangelium. Matt. 7: 15.

VAKTEN eder för de falska profeterna, som komma till eder i fårakläder men invärtes äro glupande ulfvar. Af deras frukt skolen I känna dem. Icke hämtar man väl vindruvvor af törnen eller fikon af tistlar? Så bär hvart och ett godt träd god frukt, men det dåliga trädet bär ond frukt. Ett godt träd kan icke bära ond frukt, icke heller kan ett dåligt träd bära god frukt. Hvert och ett träd, som icke bär god frukt, afhugges och kastas i elden. Alltså skolen I känna dem af deras frukt. Icke skall hvar och en inkomma i himmelriket, som säger till mig: Herre, Herre, utan den som gör min Faders vilja, som är i himmelen.

Nionde söndagen efter trefaldighet.

Kollekt. Ps. 103.

GIF oss lust, vi bedja Dig, Herre, att alltid tänka och göra det rätt är, att vi, som utan Dig icke kunna göra någonting godt, må af Dig erhålla kraft att lefva efter din heliga vilja; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. 1 Kor. 10: 1.

MINA bröder, jag vill icke, att I skolen vara okunniga därom, att våra fäder voro alla under

skyn och gingo alla genom hafvet och blefvo alla döpta till Moses i skyn och i hafvet och åto alla samma andliga mat och drucko alla samma andliga dryck, ty de drucko ur en andlig klippa, som medföljde dem, och klippan var Kristus. Men de flesta af dem voro icke behagliga för Gud, ty de blefvo nedslagna i öknen. Men detta har blifvit förebilder för oss, att vi icke skola hafva begärelse till det onda, såsom de hade begärelse därtill. Varen icke heller afgudadyrkare, såsom somliga af dem, såsom det är skrifvet: "Folket satte sig ned till att äta och dricka, och de stodo upp till att leka." Låtom oss icke heller öfva skörlefnad, såsom somliga af dem öfvade skörlefnad, och föllo på en dag tjugutre tusen. Låtom oss icke heller fresta Kristus, såsom somliga af dem frestade honom och blefvo dödade af ormarna. Knorren ock icke, såsom somliga af dem knorrade och blefvo dödade af fördärfvaren. Men allt detta vederfors dem till en förebild och blef skrifvet till varning för oss, inpå hvilka tidernas ände har kommit. Må därför den som tycker sig stå se till, att han icke faller. Ingen frestelse har påkommit eder utan den mänsklig är; men Gud är trofast, som icke skall tillåta, att I blifven frestade öfver eder förmåga, utan med frestelsen äfven gifva utgången, att I mån kunna uthärda henne.

Evangelium. Luk. 16: 1.

JESUS sade till sina lärjungar: Det var en rik man, som hade en förvaltare, och denne blef angifven för honom såsom förskingrande hans ägodelar. Då kallade han honom till sig och sade till honom: Hvad är detta, som jag hör om dig? Gör räkenskap för din förvaltning; ty du kan icke längre vara förvaltare. Och förvaltaren sade för sig själf: Hvad skall jag göra? Ty min herre tager från mig förvaltningen.

Gräfva orkar jag icke, tigga blyges jag. Jag vet hvad jag skall göra, att, när jag varder satt ifrån förvaltningen, de må upptaga mig i sina hus. Och han kallade till sig hvar och en af sin herres gäldenärer och sade till den förste: Huru mycket är du skyldig min herre? Och han sade: Hundra bat olja. Då sade han till honom: Tag ditt skuldebref och sätt dig strax ned och skrif femtio. Sedan sade han till en annan: Och du, huru mycket är du skyldig? Och han sade: Hundra korer hvete. Och han sade till honom: Tag ditt skuldebref och skrif åttio. Och husbonden prisade den orättfärdige förvaltaren, att han handlade klokt. Ty denna världens barn äro visare än ljusets barn i förhållande till till släkte. Och jag säger eder: Gören eder vänner medelst orättfärdighetens Mammon, på det att, när den tagit slut, de må mottaga eder i de eviga hyddorna.

Tionde söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

O HERRE, låt dina nådefulla öron akta på dina ringa tjänares böner, och på det de må få, hvad de bedja, lär dem bedja om det, som är Dig behagligt; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. 1 Kor. 12: 1.

OM de andliga gåfvorna vill jag icke, mina bröder, att I skolen vara okunniga. I veten, att I voren hedningar, som läten föra eder bort till de stumma afgudarna, alltefter som I blefven förda. Därför gör jag eder kunnigt, att ingen som talar genom Guds Ande säger: förbannad är Jesus, och att ingen kan

säga: Jesus är Herre, utan genom den Helige Ande. Gåfvorna äro mångahanda, men Anden är densamme. Och ämbetena äro mångahanda, men Herren är densamme. Och kraftverkningarna äro mångahanda, men det är samme Gud, som verkar allt i alla. Men åt hvar och en gifves Andens uppenbarelse till gagn. Ty åt en gifves genom Anden att tala vishet, åt en annan att tala kunskap efter samme Ande, åt en annan tro genom samme Ande, åt en annan gåfvorna att bota sjuka genom samme Ande åt en annan kraftverkningar, åt en annan profetia, åt en annan bedömande af andar, åt en annan åtskilliga slags talande med tungor, åt en annan uttydningen af det med tungor talade. Men allt detta verkar den ene och samme Anden, utdelande åt hvar och en sitt, såsom han vill.

Evangelium. Luk, 19: 41.

OCH då han kom närmare och fick se staden, grät han öfver honom och sade: O att ock du visste, och det i denna din dag, hvad din frid tillhör! Men nu är det fördoldt för dina ögon. Ty dagar skola komma öfver dig, då dina fiender skola kringskansa dig och omringa dig och tränga dig på alla sidor; och dig och dina barn, som äro i dig, skola de slå ned till marken, och de skola icke lämna kvar i dig sten på sten, därför att du icke kände den tid, då du var sökt. Och han gick in i templet och begynte utdrifva dem som sålde och köpte där inne, sägande till dem: Det är skrifvet: "Mitt hus är ett bönehus;" men I hafven gjort det till en rövarkula. Och han lärde hvar dag i templet.

Elfte söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

O GUD, som bevisar din allsmäktiga makt förnämligast genom att skona och förlåta, förläna oss nådeligen ett sådant mått af din barmhärtighet, att vi, löpande på dina buds väg, må ärfva dina nådelöften och blifva delaktiga i dina himmelska skatter; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. 1 Kor. 15: 1.

MINA bröder, jag kungör eder det evangelium jag har förkunnat för eder, hvilket I ock hafven mottagit, i hvilket I ock stån, genom hvilket I ock blifven frälsta, om I behållen det ord, hvarmed jag för eder har predikat evangelium; så framt I icke förgäfves hafven kommit till tron. Ty jag har i främsta rummet meddelat eder, hvad jag ock har undfått, att Kristus har dött för våra synder, enligt skrifterna, och att han har blifvit begrafven, och att han har uppstått på den tredje dagen, enligt skrifterna, och att han vardt sedd af Kefas, sedan af de tolf. Sedan vardt han sedd af mer än fem hundra bröder på en gång, af hvilka de flesta ännu lefva, men några äro afsomnade. Därefter vardt han sedd af Jakob och sedan af alla apostlarna. Allra sist vardt han ock sedd af mig, som är såsom en otidigt född, ty jag är den ringaste bland apostlarna och är icke värd att kallas apostel, emedan jag har förföljt Guds församling. Men af Guds nåd är jag hvad jag är, och hans nåd mot mig har icke blifvit fåfäng, utan jag har arbetat mer än de alla, dock icke jag utan Guds nåd, som är med mig. Det vare nu jag eller de, så predika vi på detta sätt, och så hafven I kommit till tron.

Evangelium. Luk. 18:9.

JESUS sade till somliga, som förtröstade på sig själfva, att de voro rättfärdiga, och som föraktade andra, denna liknelse: Två män gingo upp i templet för att bedja, den ene en farisé och den andre en publikan. Fariséen stod och bad så för sig själf; Jag tackar dig, Gud, att jag icke är såsom andra människor, röfware, orättfärdiga, horkarlar eller ock såsom denne publikan. Jag fastar två gånger i veckan; jag gifver tionde af allt hvad jag förvärfvar. Och publikanen stod långt ifrån och ville icke ens lyfta sina ögon upp till himmelen utan slog sig för sitt bröst och sade: Gud, miskunda dig öfver mig syndare! Jag säger eder: Denne gick hem rättfärdigad mer än den andre; ty hvar och en som upphöjer sig, han skall varda förnedrad, men den som förnedrar sig, han skall varda upphöjd.

Tolfte söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, som är långt villigare att bönhöra oss än vi att bedja och att gifva vida mer än vi begära eller förtjäna, utgjut din rika barmhärtighet öfver oss, och tillgif oss det som oroar våra samveten, samt föröka i oss det goda vi äro ovärdiga att bedja om utan genom din Sons, vår Herre Jesu Kristi, förtjänst och medlareskap. *Amen.*

Epistel. 2 Kor. 3:4.

EN sådan tillförsikt hafva vi genom Kristus till Gud, icke att vi af oss själfva äro skickliga att tänka något, såsom af oss själfva, utan vår skicklighet är från Gud, hvilken ock har gjort oss skick-

liga att vara ett nytt förbunds tjänare, icke bokstafvens utan Andens, ty bokstafven dödar, men Anden gör lefvande. Men om dödens ämbete, som med bokstäfver var inristadt i stenar, framträdde i härlighet, så att Israels barn icke kunde se på Moses' ansikte för hans ansiktets härlighets skull, hvilken var försvinnande, huru skulle då icke Andens ämbete hafva ännu större härlighet! Ty om fördörelsens ämbete hade härlighet, så har rättfärdighetens ämbete en ännu mycket större härlighet.

Evangelium. Mark. 7: 31.

SEDAN Jesus åter hade gått ut från Tyri och Sidons gränstrakter, gick han till det Galileiska hafvet, midt igenom Dekapolis' gränsland. Och de förde till honom en döfstum och både honom lägga handen på honom. Och han tog honom afsides ifrån folket och satte sina fingrar i hans öron och spottade och rörde vid hans tunga och såg upp till himmelen, suckade och sade till honom: Effata, det är: Upplåt dig! Och strax öppnades hans öron, och hans tungas band lossades, och han talade riktigt. Och han bjöd dem, att de icke skulle för någon omtala det; men ju mer han förbjöd dem, desto mer förkunnade de det. Och de häpnade öfvermåttan, sägande: Allt har han väl beställt; han låter både de döfva höra och de stumma tala.

Trettonde söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE och barmhärtige Gud, af hvilken det allena kommer, att Du af dina trogna varder sant och värdigt tjänad, gif, vi bedja Dig, att vi så

troget tjäna Dig i detta lif, att vi slutligen må ärfva dina himmelska löften; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Gal. 3: 16.

ABRAM och hans säd äro löfthena tillsagda. Han säger icke: "och säderna", såsom talade han om många, utan såsom om en: "och din säd", hvilken är Kristus. Detta menar jag: Det testamente, som förut var af Gud stadfäst med afseende på Kristus, kan den lag, som gafs fyra hundra trettio år därefter, icke upphäfva, så att den skulle göra löftet om intet; ty om arvet komme af lag, så komme det icke mer af löfte, men åt Abraham har Gud skänkt det genom löfte. Hvertill då lagen? För öfverträdelsernas skull blef han tillagd, till dess den säd, åt hvilken löftet blifvit gifvet, skulle komma, och han är skickad genom änglar i en medlars hand. Men medlaren är icke ens medlare, men Gud är en. Är då lagen mot Guds löften? Bort det! Ty om en lag hade blifvit gifven, som kunde göra lefvande, så vore rättfärdigheten verkligen af lagen. Men skriften har inneslutit allt under synd, på det att löftet skulle genom tro på Jesus Kristus gifvas åt dem som tro.

Evangelium. Luk. 10: 23.

SALIGA äro de ögon, som se det I sen; ty jag säger eder: Många profeter och konungar ville se det I sen och fingo icke se det och höra det I hören och fingo icke höra det. Och se, en lagklok stod upp och frestade honom och sade: Mästare, hvad skall jag göra, att jag må ärfva evigt lif? Då sade han till honom: Hvad är skrifvet i lagen? Huru läser du? Och han svarade och sade: Du skall älska Herren din Gud af allt ditt hjärta och af all din själ och af all din kraft och af allt ditt förstånd och din

nästa såsom dig själf. Och han sade till honom: Rätt svarade du. Gör det, så skall du lefva. Då ville han göra sig själf rättfärdig och sade till Jesus: Hvilken är då min nästa? Och Jesus svarade och sade: En man for ned från Jerusalem till Jeriko och råkade ut för rövare; och de både klädde af honom och slogo honom och gingo därifrån och läto honom ligga halfdöd. Då hände sig, att en präst for ned samma väg, och då han såg honom, gick han förbi honom. Sammalunda ock en levit; då han kom till samma ställe, gick han fram och såg honom och gick förbi honom. Men en samarit, som for vägen fram, gick till honom, och när han såg honom, förbarmade han sig öfver honom och gick fram och förband hans sår och göt olja och vin däruti och lade honom på sitt eget ök och förde honom till ett härbärke och skötte honom. Och följande dagen, då han for därifrån, tog han fram två penningar, hvilka han gaf åt värden, och sade till honom: Sköt honom, och hvadhelst du mer kostar på honom skall jag betala dig, när jag kommer tillbaka. Hvilken af dessa tre synes dig nu hafva varit den mannens nästa, som hade råkat ut för rövvarna? Och han sade: Den som bevisade honom barmhärtighet. Då sade Jesus till honom: Gå äfven du och gör sammaledes.

Fjortonde söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, gif oss trons, hoppets och kärlekens förökelse, och på det vi må få det Du utlofvat, så lär oss att älska det Du bjuder; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Gal. 5: 16.

KÄRE bröder! Vandren i anden, så fullborden I icke köttets begärelse. Ty köttet har begärelse mot Anden och Anden mot köttet, och dessa äro mot hvarandra, på det att I icke mån göra hvad I viljen. Men om I drifvens af Anden, så ären I icke under lagen. Men köttets gärningar äro uppenbara, och de äro skörlefnad, orenhet, liderlighet, afgudadyrkan, trolldom, fiendskap, tråtor, afundsjuke, vrede, partisinne, söndringar, tvedräkt, afund, mord, dryckeslag, gillen och annat sådant, hvarom jag förut säger eder, såsom jag ock förut har sagt, att de som göra sådant skola icke ärfva Guds rike. Men Andens frukt är kärlek, fröjd, frid, långmodighet, mildhet, godhet, trohet, saktmodighet, återhållsamhet. Emot sådant är icke lagen. Men de som tillhöra Kristus hafva korsfäst sitt kött tillika med lustarna och begärelserna.

Evangelium. Luk. 17: 11.

DET begaf sig, att när han gick till Jerusalem, tog han vägen mellan Samarien och Galileen. Och då han gick in i en by, mötte honom tio spetälska män, som stodo på afstånd, och de upphofvo sin röst och sade: Jesus, Mästare, varkunna dig öfver oss! Och när han såg dem, sade han till dem: Gån och visen eder för prästerna. Och det begaf sig, att under det de gingo, vordo de rena. Men en af dem, när han såg, att han hade blifvit helbrägd, kom han tillbaka och prisade Gud med hög röst och föll på sitt ansikte för hans fötter, tackande honom. Och han var en samarit. Då svarade Jesus och sade: Blefvo icke tio gjorda rena? Hvar äro då de nio? Har ingen funnits, som kommit igen för att prisa Gud, utom denne främling? Och han sade till honom: Stå upp och gå. Din tro har hulpt dig.

Femtonde söndagen efter trefaldighet.*Kollekt.*

BEVARA, vi bedja Dig, O Herre, din kristenhet med din eviga barmhärtighet, och som hon för mänsklig skröplighets skull icke kan blifva bestående utan Dig, så bevara oss alltid med din hjälp för allt det som är skadligt, och led oss till det, som tjänar till vår frälsning; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Gal. 6: 11.

SEN med huru stora bokstäfver jag med egen hand har skrivit till eder. Alla de som vilja behaga efter köttet nödga eder att låta omskära eder, allenast på det att de icke må blifva förföljda för Kristi kors' skull; ty icke ens de som låta omskära sig hålla lagen själfva, utan de vilja, att I skolen låta omskära eder, på det att de må kunna berömma sig af edert kött. Men från mig vare det fjärran att berömma mig, om icke af vår Herre Jesu Kristi kors, genom hvilket världen är korsfäst för mig och jag för världen. Ty i Kristus Jesus gäller hvarken omskärelse eller förhud, utan en ny skapelse. Och alla som vandra efter denna regel, öfver dem vare frid och barmhärtighet och öfver Guds Israel! Må hädanefter ingen göra mig bekymmer; ty jag bär på min kropp vår Herre Jesu Kristi märken. Vår Herre Jesu Kristi nåd vare med eder ande, mina bröder! *Amen.*

Evangelium. Matt. 6: 24.

INGEN kan tjäna två herrar; ty antingen skall han hata den ene och älska den andre, eller skall han hålla sig till den ene och förakta den andre. I

kunnen icke tjäna Gud och Mammon. Därför säger jag eder: Sörjen icke för edert lif, hvad I skolen äta och hvad I skolen dricka, eller för eder kropp, hvad I skolen kläda eder med. Är icke lifvet mer än maten, och kroppen mer än kläderna? Sen på fåglarna under himmelen! De så icke och skörda icke heller och insamla icke i lador, och eder himmelske Fader föder dem. Ären I icke mycket mer än de? Och hvilken af eder kan med sin omsorg sätta en aln till sin lifslängd? Och hvarför sörjen I för kläder? Skåden liljorna på marken, huru de växa: de arbeta icke, ej heller spinna de. Men jag säger eder, att icke ens Salomo i all sin härlighet var så klädd som en af dem. Kläder nu Gud så gräset på marken, hvilket i dag står och i morgon kastas i ugnen, skall han icke mycket mer kläda eder, I klenrognar? Hafven därför icke bekymmer, sägande: Hvad skola vi äta, eller hvad skola vi dricka, eller hvad skola vi kläda oss med? Ty allt detta söka hedningarne. Ty eder himmelske Fader vet, att I behöfven allt detta. Men söken först Guds rike och hans rättfärdighet, så skall allt detta därjämte tillfalla eder. Varen därför icke bekymrade för morgondagen; ty morgondagen skall hafva sina egna bekymmer. Hvar dag har nog af sin egen plåga.

Sextonde söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

O HERRE, vi bedja Dig, låt din ständiga barmhärtighet rena och beskydda din kyrka, och som hon icke kan blifva bestående utan Dig, så bevara Du henne alltid med din hjälp och nåd; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Ef. 3: 13.

JAG beder, att I icke uppgifvens vid mina lidanden för eder, hvilka äro eder ära. Fördenskull böjer jag mina knän för vår Herre Jesu Kristi Fader, af hvilken allt, hvad från fader kommer i himmelen och på jorden, har sitt namn, att han ville gifva eder, efter sin härlighets rikedom, att I varden stärkta med kraft genom hans Ande till den invärtes människan, att Kristus må bo genom tron i edra hjärtan, på det att I, rotade och grundade i kärlek, kunnen förmå begripa med alla heliga, hvad bredden och längden och djupet och höjden är och känna Kristi kärlek, som öfvergår kunskapen, på det att I mån varda uppfyllda intill all Guds fullhet. Men honom som förnår göra utöfver allt, vida mer än vi begära eller tänka, efter den kraft, som verkar i oss, honom vare ära i församlingen genom Kristus Jesus bland alla slakten i evigheters evighet! Amen.

Evangelium. Luk. 7: 11.

OCH det begaf sig, att han dagen därefter gick till en stad, som kallas Nain, och med honom gingo många hans lärjungar och mycket folk. Och då han kom nära stadsporten, se, då bars där ut en död, sin moders ende son, och hon var änka, och en stor hop folk ifrån staden var med henne. Och när Herren såg henne, varkunnade han sig öfver henne och sade till henne: Gråt icke. Och han gick fram och rörde vid bårén, och de som buro stannade, och han sade: Unge man, jag säger dig: Stå upp. Och den döde satte sig upp och begynte tala, och han gaf honom åt hans moder. Och räddhåga kom öfver alla, och de prisade Gud, sägande: En stor profet har uppstått bland oss, och Gud har besökt sitt folk. Och detta tal om honom gick ut i hela Judeen och hela trakten däromkring.

Sjuttonde söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

O HERRE, vi bedja Dig, att din nåd städse må komma oss till mötes och ledsaga oss samt göra oss benägna att alltid utföra goda gärningar; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Ef. 4: 1.

SÅ förmanar jag nu eder, jag som är en fånge i Herren, att vandra värdigt den kallelse, hvarmed I hafven blifvit kallade, med all ödmjukhet och saktmodighet, med långmodighet fördragande hvar andra i kärlek, vinnläggande eder om att bevara Andens enhet genom fridens band. En kropp och en Ande, såsom I ock hafven blifvit kallade i ett eder kallelse hopp, en Herre, en tro, ett dop, en Gud och allas Fader, som är öfver alla, genom alla och i alla!

Evangelium. Luk. 14: 1.

DET begaf sig, att då han på en sabbat gick in för att äta bröd i en mans hus, som var en af de förnämsta bland fariséerna, vaktade dessa på honom. Och se, där var en vattusiktig man inför honom. Då svarade Jesus och sade till de lagkloka och fariséerna: Är det lofligt att bota på sabbaten? Men de tego. Och han tog på honom och gjorde honom helbrägd och lät honom gå. Och han svarade och sade till dem: Hvilken af eder är, som, om hans åsna eller oxen faller i en brunn, icke strax drager upp honom på sabbatsdagen? Och de förmådde icke svara honom härtill. Men han sade till dem som voro bjudna en liknelse, då han märkte, huru de utvalde de främsta platserna, och han sade till dem: När du har blifvit bjuden af någon till bröllop, så sätt dig icke på

främsta platsen, att icke till äfventyrs någon mera ärad än du är bjuden af honom, och den som har bjudit dig och honom kommer och säger till dig: Gif plats åt denne och då skall du till din blygd börja intaga den sista platsen. Utan när du har blifvit bjuden, så gå och sätt dig på den sista platsen, att, då den kommer, som har bjudit dig, han må säga till dig: Min vän, stig högre upp. Då skall heder ske dig inför alla dem som sitta till bords med dig; ty hvar och en som upphöjer sig, han skall varda förnedrad, och den som förnedrar sig, han skall varda upphöjd.

Adertonde söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

O HERRE, vi bedja Dig, förläna ditt folk nåd att motstå världens, köttets och djäfvulens frestelser samt med ett rent hjärta efterfölja Dig, som är den sanne Guden; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. 1 Kor. 1: 4.

JAG tackar min Gud alltid för eder skull för den Guds nåd, som har blifvit eder gifven i Kristus Jesus, att I uti alla stycken hafven blifvit rika i honom, i allt ord och all kunskap, såsom vittnesbördet om Kristus har blifvit stadfäst hos eder, så att I icke stån efter i någon nådegåfva, medan I vänten vår Herre Jesu Kristi uppenbarelse, h vilken ock skall stadfästa eder intill änden, så att I blifven oförvitliga på vår Herre Jesu Kristi dag.

Evangelium. Matt. 22: 34.

NÄR fariséerna hörde, att han hade stoppat munnen till på sadducéerna, församlade de sig, och

en af dem, som var en lagklok, frågade honom, frestande, och sade: Mästare, hvilket är det yppersta budet i lagen? Då sade han till honom: "Du skall älska Herren din Gud af allt ditt hjärta och af all din själ och af allt ditt förstånd." Detta är det yppersta och främsta budet. Det andra är detta likt: "Du skall älska din nästa såsom dig själf." På dessa två buden hänger hela lagen och profeterna. Och när fariséerna voro församlade, frågade Jesus dem och sade: Hvad synes eder om Kristus? Hvilkens son är han? De sade till honom: Davids. Han sade till dem: Huru kan då David i Anden kalla honom herre, sägande: "Herren sade till min Herre: Sätt dig på min högra sida, till dess jag har lagt dina fiender under dina fötter"? Om nu David kallar honom herre, huru kan han då vara hans son? Och ingen kunde svara honom ett ord. Och från den dagen dristade sig ej heller någon att fråga honom något mer.

Nittonde söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

O GUD, emedan vi Dig förutan icke kunna vara Dig behagliga, så låt nådeligen din Helige Ande alltid styra och regera våra hjärtan; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Ef. 4: 17.

DET säger jag därför och betygar i Herren, att I icke mera bören vandra såsom de öfriga hedningarna vandra i sitt sinnes fåfänglighet, förmörkade till förståndet och bortkomna från det lif, som är af Gud, för den okunnighets skull, som är i dem

för deras hjärtas förhärdsels skull, hvilka, förslöade, hafva öfverlämnat sig åt liderlighet, så att de jämte girighet bedrifva all orenhet. Men I hafven icke så lätt känna Kristus, om I annars hafven hört honom och i honom blifvit lärda, såsom sanning är i Jesus, att bortlägga den gamla människan, hvarmed i förut umgöngens, hvilken genom bedrägeriets lustar fördärfvar sig, och att förnya eder i edert sinnes ande och ikläda eder den nya människan, den efter Gud skapade, i sanningens rättfärdighet och helighet. Läggen därför bort lögnen och talen sanning, hvar och en med sin nästa, emedan vi äro hvarandras lemmar. Vredgens och synden icke. Må solen ej gå ned öfver eder vrede och gifven icke heller djäfvulen rum. Den som har stulit stjäle icke mer, utan arbete hellre, görande med sina händer det som är godt, att han må hafva att dela med sig åt den behöfvande. Intet dåligt tal gånge ut af eder mun, utan det som är nyttigt till uppbyggelse, där så behöfves, att det må vara dem tacknänligt, som höra det; och bedröfven icke Guds Helige Ande, med hvilken I hafven blifvit beseglade till förlossningens dag. All bitterhet och häftighet och vrede och rop och hädelse vare fjärran ifrån eder, äfvensom all ondska. Men varen mot hvarandra godhjärtade, barmhärtiga, förlåtande hvarandra, såsom ock Gud i Kristus har förlåtit eder.

Evangelium. Matt. 9: 1.

JESUS steg i en båt och for öfver och kom till sin egen stad. Och se, de förde till honom en lam, som låg på en säng. Och när Jesus såg deras tro, sade han till den lame: Var vid godt mod, min son; dina synder förlåtas. Och se, några af de skriftlärda sade för sig själfva: Denne hädar. Och när Jesus såg deras tankar, sade han: Hvarför tänken I ondt i edra hjärtan? Ty hvilket är lättare, att säga: dina synder förlåtas, eller att säga: stå upp och gå?

Men på det att I mån veta, att Människosonen har makt på jorden att förlåta synder — då sade han till den lame: Stå upp, tag din säng och gå hem. Och han stod upp och gick hem. Och när folket såg det, förskräcktes de och prisade Gud, som hade gifvit en sådan makt åt människorna.

Tjugonde söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

O ALLSMÄKTIGE och barmhärtige Gud, vi bedja Dig, att Du af din öfversvinneliga godhet ville bevara oss från allt det, som kan skada oss, på det vi må vara redo att med både kroppar och själar gladeligen fullborda det Du bjuder; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Ef. 5: 15.

SEN därför till, att I vandren välbetänt, icke såsom ovisa, utan såsom visa, köpande tiden, ty dagarna äro onda. Varen därför icke oförståndiga utan insen hvad som är Herrens vilja. Och dricken eder icke druckna af vin, hvaraf tygellöshet kommer, utan uppfyllens med Anden, talande till hvarandra i psalmer och lofsånger och andliga visor, sjungande och spelande i edert hjärta till Herrens ära, alltid tackande Gud och Fadern för allt i vår Herre Jesu Kristi namn, undergifna hvarandra i Kristi fruktan.

Evangelium. Matt. 22: 1.

JESUS sade: Himmelriket är likt en konung, som gjorde bröllop åt sin son och sände ut sina tjänare för att kalla dem, som voro bjudna till bröllopet; och de ville icke komma. Åter sände han ut andra

tjänare och sade: Sägen dem som äro bjudna: Se, jag har tillredt min måltid, mina oxar och min gödboskap äro slaktade, och allt är redo; kommen till bröllopet. Men de aktade det icke utan gingo bort, den ene till sitt jordagods, den andre till sin köpen-skap. Och de öfriga togo fatt på hans tjänare, miss-handlade och dödade dem. Men när konungen hörde det, vardt han vred och sände sina härar och förgjorde dessa dråpare och brände upp deras stad. Sedan sade han till sina tjänare: Bröllopet är tillredt, men de bjudna voro icke värdiga. Gån därför ut på vägskälen och kallen till bröllopet alla, som I finnen. Och dessa tjänare gingo ut på vägarna och församlade alla, så många de funno, både onda och goda, och bröllopssalen blef fullsatt af bordsgäster. Men då konungen gick in för att bese gästerna, såg han där en man, som icke var klädd i bröllopskläder, och sade till honom: Min vän, huru kom du härin, då du icke har bröllopskläder? Och han förstummades. Då sade konungen till tjänarna: Binden hans händer och fötter och kasten honom i mörkret utanför. Där skall gråten och tandagnisslan vara. Ty många äro kallade, men få utvalda.

Tjuguförsta söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

GIF, vi bedja Dig, barmhärtige Gud, dina krist-trogna förlåtelse och frid, att de må varda re-nade från alla synder och trösteligen tjäna Dig; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Ef. 6: 10.

MINA bröder, blifven starka i Herren och i hans starkhets makt. Ikläden eder hela Guds va-

penrustning, på det att I mån kunna stå emot djäfvulens ränker. Ty vi hafva icke strid mot blod och kött, utan mot herradömen, mot väldigheter, mot världshärskarna i detta mörker, mot onskans andemakter i himlarymderna. Tagen därför hela Guds vapenrustning, att I mån kunna motstå i den onda dagen, allting väl uträtta och blifva beståndande. Stån därför omgjordade kring edra länder med sanning och klädda i rättfärdighetens pansar och skodda om fötterna med fridens evangelii färdighet. Jämte allt detta tagen trons sköld, med hvilken I skolen kunna utsläcka alla den ondes glödande pilar. Och tagen frälsningens hjälm och Andens svärd, som är Guds ord, under all åkallan och bön, i Anden alltid bedjande och därför vakande med all ihärdighet och bön för alla heliga, äfvensom för mig, att, när jag öppnar min mun, ord må gifvas mig att med frimodighet kungöra evangelii hemlighet, för hvars skull jag är ett sändebud i bojor, att jag må frimodigt tala därom, såsom jag bör tala.

Evangelium. Joh. 4: 46.

IKAPERNAUM var en konungsman, hvilkens son låg sjuk. När denne hörde, att Jesus hade kommit från Judeen till Galileen, begaf han sig till honom och bad honom, att han måtte komma ned och göra hans son helbrägd; ty han låg för döden. Då sade Jesus till honom: Om I icke sen tecken och under, tron I icke. Konungsmannen sade till honom: Herre, kom ned, förrän mitt barn dör. Jesus sade till honom: Gå; din son lefver. Och mannen trodde det ord, som Jesus hade sagt till honom, och gick. Och då han redan var på nedresan, mötte honom hans tjänare och förkunnade för honom, sägande: Din son lefver. Då frågade han dem, på hvilken timme det hade blifvit bättre med honom. Och de sade till

honom: I går på sjunde timmen öfvergaf febern honom. Då förstod fadern, att det hade skett den timmen, då Jesus hade sagt till honom: Din son lefver. Och han trodde, han och hela hans hus. Detta tecken, som var det andra, gjorde Jesus, när han hade kommit från Judeen till Galileen.

Tjuguandra söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

HERRE, vi bedja Dig, bevara din församling i ständig gudlighet, att hon genom ditt beskydd må varda bevarad för allt ondt och beredvilligt till din ära uppriktigt tjäna Dig med goda gärningar; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Fil. 1: 3.

JAG tackar min Gud, vid all min hågkomst af eder, då jag alltid i alla mina böner för eder alla gör bönen med glädje, för edert deltagande i evangelium från den första dagen intill nu, öfvertygad därom, att den som i eder har begynt ett godt verk skall fullborda det intill Jesu Kristi dag; såsom det är rätt, att jag tänker detta om eder alla, därför att jag, både i mina bojour och då jag försvärar och stadfäster evangelium, har eder i mitt hjärta såsom alla delaktiga med mig i nåden. Ty Gud är mitt vittne, huru jag längtar efter eder alla med Jesu Kristi kärlek. Och detta beder jag, att eder kärlek måtte allt mer och mer öfverflöda i kunskap och all urskillning, så att I kunnen pröfva hvad bäst är, på det att I mån vara rena och oförvitliga intill Kristi dag, uppfyllda med den rättfärdighetens frukt, som kommer genom Jesus Kristus, till Guds ära och pris.

Evangelium. Matt. 18: 21.

PETRUS sade till Jesus: Herre, huru ofta skall min broder synda mot mig och jag förlåta honom det? Månne ända till sju gånger? Då sade Jesus till honom: Jag säger dig: Icke ända till sju gånger utan ända till sjuttio gånger sju. Fördenskull är himmelen likt en konung, som ville hålla räkenskap med sina tjänare. Och när han begynte räkna, fördes fram till honom en, som var skyldig honom tio tusen pund. Men då han icke kunde betala, befallde husbonden, att han och hans hustru och barn och allt hvad han ägde skulle säljas och skulden betalas. Då föll tjänaren ned och bad honom och sade: Herre, haf tålmod med mig, så skall jag betala dig allt. Och husbonden förbarmade sig öfver tjänaren och lät honom gå och efterskänkte honom hvad han var skyldig. Men när denne tjänaren gick ut, fann han en af sina medtjänare, som var skyldig honom hundra penningar, och han tog fast honom och fattade honom i strupen och sade: Betala mig hvad du är skyldig. Då föll hans medtjänare till hans fötter och bad honom och sade: Haf tålmod med mig, så skall jag betala dig allt. Men han ville icke, utan gick bort och kastade honom i fängelse, till dess han betalade skulden. Då nu hans medtjänare sågo det som skedde, blefvo de storligen bedröfvade och gingo och berättade för sin husbonde allt det som hade händt. Då kallade husbonden honom till sig och sade till honom: Du onde tjänare! Allt det du var skyldig efterskänkte jag dig, emedan du bad mig. Skulle icke äfven du hafva förbarmat dig öfver din medtjänare, såsom jag förbarmade mig öfver dig? Och hans husbonde blef vred och antvordade honom åt böd-larne, till dess han betalade allt det han var honom skyldig. Så skall ock min himmelske Fader göra eder, om I icke af hjärtat förlåten, hvar och en sin broder, det de bryta.

Tjugutredje söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

O GUD, som är vår tillflykt och styrka samt all gudaktighets upphof, hör, vi bedja Dig, din församlings andäktiga böner, och gif, att vi må erhålla, hvad vi i tron bedja om; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Fil. 3: 17.

VAREN mina efterföljare, mina bröder, och sen på dem som vandra på detta sätt, såsom I hafven oss till föresyn. Ty många vandra, såsom jag ofta sade eder och nu till och med gråtande säger, såsom fiender till Kristi kors, hvilkas ände är förtappelse, hvilkas gud är buken, och hvilkas ära ligger i deras skam, och hvilka trakta efter det jorden tillhör. Ty vårt samfund är i himmelen, hvarifrån vi ock vänta Frälsaren, Herren Jesus Kristus, som skall förvandla vår förnedrings kropp, så att han varder lik hans härlighets kropp, efter den kraft, hvarmed han förmår att äfven underlägga sig allt.

Evangelium. Matt. 22: 15.

DÅ gingo fariséerna bort och rådslogo, huru de skulle snärja honom med ord. Och de sände till honom sina lärjungar med herodianerna, och de sade: Mästare, vi veta, att du är sannfärdig och lärer Guds väg rätt och sköter om ingen, ty du ser icke till människors person. Säg oss därför: hvad synes dig? Är det lofligt att gifva kejsaren skatt eller icke? Men Jesus, som märkte deras ondskas, sade: Hvarför fresten I mig, I skrymtare? Låten mig se skattepenningen. Och de räckte honom en penning. Och han sade till dem: Hvilkens bild

och öfverskrift är detta? De sade till honom: Kejsarens. Då sade han till dem: Gifven då kejsaren det kejsaren tillhör och Gud det Gud tillhör. Och när de hörde det, förundrade de sig och öfvergåfvo honom och gingo sin väg.

Tjugufjärde söndagen efter trefaldighet.

Kollekt.

O HERRE, förlåt, vi bedja Dig, ditt folk deras missgärningar, och af din öfversvinneliga godhet befria oss från de synder, som vi i vår svaghet begått och hvaraf vi äro bundna. Bönhör oss, o himmelske Fader, för Jesus Kristi, vår välsignade Herres och Frälsares, skull. *Amen.*

Epistel. Kol. 1: 3.

VI tacka Gud och vår Herre Jesu Kristi Fader alltid i våra böner för eder, emedan vi hafva hört om eder tro i Kristus Jesus och om den kärlek I hafven till alla heliga, för det hopp skull, som är förvaradt åt eder i himmelen, om hvilket I förut hafven hört genom sanningens ord i det evangelium, som har kommit till eder, såsom det ock i hela världen finnes och bär frukt och växer till, likasom bland eder från den dag, då I hörden det och lärden känna Guds nåd i sanning, såsom I hafven lärt af Epafras, vår älskade medtjänare, som för eder är en trogen Kristi tjänare, och som äfven har för oss omtalat eder kärlek i Anden. Därför upphöra icke heller vi att, från den dag vi fingo höra det, bedja för eder och begära, att i mån varda uppfyllda med kunskap om hans vilja, i all andlig vishet och insikt, så att I vandre värdigt Herren, honom i allt till behag,

bärande frukt i all god gärning och tillväxande i Guds kunskap med all kraft stärkta, efter hans härlighets makt, till allt tålamod och all långmodighet, med glädje tackande Fadern, som har gjort oss skickliga till att vara delaktiga i de heligas arfslott i ljuset.

Evangelium. Matt. 9: 18.

UNDER det Jesus talade till folket, se, då kom en synagogföreståndare och tillbad honom, sägande: Min dotter har just nu dött, men kom och lägg din hand på henne, så får hon lif igen. Och Jesus stod upp och följde honom med sina lärjungar. Och se, en kvinna, som hade lidit blodgång i tolf år, nalkades bakifrån och rörde vid det yttersta af hans klädnad, ty hon sade inom sig själf: Om jag blott får röra vid hans klädnad, så blifver jag hulpen. Och då Jesus vände sig om och såg henne, sade han: var vid godt mod, min dotter; din tro har hulpit dig. Och kvinnan vardt hulpen från den stunden. Och när Jesus kom i föreståndarens hus och såg flöjtblåsarne och folket, som sorlade, sade han: Gån härifrån; ty flickan är icke död, utan hon sofver. Och de gjorde spe af honom. Men när folket var utdrifvet, gick han in och tog henne vid handen, och flickan stod upp. Och ryktet därom gick ut öfver hela det landet.

Söndagen näst före advent.

Kollekt.

UPPVÄCK, vi bedja Dig, O Herre, dina kristtrognas hjärtan och sinnen, att de må rikligen bära frukt i goda gärningar och af Dig blifva rikligen belönade; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För epistel. Jer. 23: 5.

SE, dagar skola komma, säger Herren, då jag skall uppväcka åt David en rättfärdig telning,

och han skall regera såsom konung och hafva framgång och skall skaffa rätt och rättfärdighet på jorden. I hans dagar skall Juda varda frälst och Israel bo i trygghet; och detta skall vara det namn man skall gifva honom: HERREN ÄR VÅR RÄTTFÄRDIGHET. Se därför skola dagar komma, säger Herren, då man icke mer skall säga: "Så sant Herren lefver, han som har fört Israels barn upp ur Egyptens land," utan: "Så sant Herren lefver, han som har fört Israels hus' säd upp och hämtat dem ut ur nordlandet och ur alla andra länder, till hvilka jag hade bortdrifvit dem." Och så skola de få bo i sitt land.

Evangelium. Joh. 6: 5.

DÅ nu Jesus upplyfte sina ögon och såg, att mycket folk kom till honom, sade han till Filippus: Hvarifrån skola vi köpa bröd, att dessa må äta? Men detta sade han för att försöka honom, ty själf visste han, hvad han ämnade göra. Filippus svarade honom: Bröd för två hundra penningar äro icke nog för dem, så att hvar och en af dem kan få ett litet stycke. Då sade till honom en af hans lärjungar, Andreas, broder till Simon Petrus: Här är en pilt, som har fem kornbröd och två fiskar, men hvad förslår detta för så många? Men Jesus sade: Låten folket sätta sig ned. Och mycket gräs var på det stället. Då satte sig männen ned till ett antal af vid pass fem tusen. Och Jesus tog bröden, tackade och delade ut åt dem som sutto, likaledes ock af fiskarna, så mycket de ville. Och när de voro mätta, sade han till sina lärjungar: Samlen tillhoppa de öfverblifna styckena, att icke något må förfaras. Då samlade de dem tillhoppa och fyllde tolf korgar med stycken, som hade blifvit öfver af de fem kornbröden efter dem som hade ätit. När nu människorna hade

sett det tecken, som Jesus hade gjort, sade de: Denne är för visso den profet, som skulle komma i världen.

¶ När antalet söndagar efter trefaldighet öfverstiger tjugufem, användas därför kollektor, epistlar och evangelier för de söndagar efter epifanias, hvilka bortfallit. Då antalet söndagar efter trefaldighet är mindre än tjugufem, förbigås de återstående.

Den helige Andreas' dag.

ALLSMÄKTIGE Gud, som gaf din helige apostel Andreas sådan nåd, att han beredvilligt hörsammade din Sons, Jesu Kristi, kallelse och strax följde honom, gif, att vi, som äro kallade genom ditt ord, må utan dröjsmål lydaktigt öfverlämna oss åt uppfyllandet af dina heliga befallningar; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Rom. 10: 9.

OM DU med din mun bekänner Jesus såsom Herre och tror i ditt hjärta, att Gud har uppväckt honom från de döda, så varder du frälst. Ty med hjärtat tror man till rättfärdighet, och med munnen bekänner man till frälsning. Ty skriften säger: "Hvar och en som tror på honom skall icke komma på skam." Ty ingen åtskillnad är mellan jude och grek, ty samma Herre är öfver alla, rik för alla dem som åkalla honom, ty "Hvar och en som åkallar Herrens namn skall varda frälst." Huru skola de då åkalla den, på hvilken de icke tro? Och huru skola de tro den som de icke hafva hört? Och huru skola de höra, utan att någon predikar? Och huru skola de predika, om de icke varda sända, såsom det är skrifvet: "Huru ljufliga äro icke deras fötter, som frid förkunna, deras som godt förkunna?" Dock hafva icke alla hörsammat evangelium. Ty Esaias säger: "Herre, hvem tror vår predikan?" Så är tron af predikan och predikan genom Guds ord. Men jag säger:

Hafva de väl icke hört? Jo visserligen. "Deras ljud har utgått öfver hela jorden och deras ord till världens ändar." Men jag säger: Icke har väl Israel varit okunnig därom? Först säger Moses: "Jag skall uppväcka eder till ifver genom ett folk, som icke är något folk, och reta eder genom ett oförståndigt folk." Och Esaias dristar sig till och säger: "Jag har blifvit funnen af dem som icke sökte mig, jag har blifvit uppenbar för dem som icke frågade efter mig." Men om Israel säger han: "Hela dagen har jag uträckt mina händer till ett ohörsamt och gensträfvigt folk."

Evangelium. Matt. 4: 18.

NÄR Jesus vandrade omkring utmed det Galileiska hafvet, såg han två bröder, Simon, som kallas Petrus, och Andreas, hans broder, kasta ut nät i hafvet, ty de voro fiskare. Och han sade till dem: Följen mig, och jag skall göra eder till människofiskare. Strax öfvergåfvo de näten och följde honom. Och när han hade gått vidare därifrån, såg han två andra bröder, Jakob, Sebedei son, och Johannes, hans broder, som jämte sin fader, Sebedeus, i båten lagade sina nät, och han kallade dem till sig. Strax öfvergåfvo de båten och sin fader och följde honom.

Den helige apostelen Tomas' dag.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, som för beståndet i tron tillät din helige apostel Tomas tvilla på din Sons uppståndelse, gif att vi utan några tvifvel så fullkomligt tro på din Son, Jesus Kristus, att vår

tro aldrig må varda tillrättavisad inför Dig. Bön-
hör oss, o Herre, genom samme Jesus Kristus, hvilken
med Dig och den Helige Ande vare pris och ära nu
och till evig tid. *Amen.*

Epistel. Ef. 2: 19.

ALLTSÅ ären I icke numera främlingar och
gäster, utan medborgare med de heliga och
Guds husfolk, uppbyggda på apostlarnas och pro-
feternas grund, där hörnstenen är Jesus Kristus själf,
i hvilken hela byggnaden sammanfogas och växer
till ett heligt tempel i Herren, i hvilken äfven I med
uppbyggens till en Guds boning i Anden.

Evangelium. Joh. 20: 24.

TOMAS, en af de tolf, som kallades Didymus,
var icke med dem, när Jesus kom. Då sade de
andra lärjungarna till honom: Vi hafva sett Herren.
Men han sade till dem: Utan att jag ser märket
efter spikarna i hans händer och sticker mitt finger
i märket efter spikarna och sticker min hand i hans
sida, tror jag det alls icke. Och åtta dagar därefter
voro hans lärjungar åter inne och Tomas med dem.
Då kom Jesus, när dörrarna voro stängda, och stod
midt ibland dem och sade: Frid vare med eder!
Därefter sade han till Tomas: Räck hit ditt finger
och se mina händer, och räck hit din hand och stick
henne i min sida, och blif icke otrogen utan trogen.
Och Tomas svarade och sade till honom: Min Herre
och min Gud! Jesus sade till honom: Emedan du
har sett mig, tror du; saliga äro de som icke se och
dock tro. Så gjorde ock Jesus i sina lärjungars åsyn
många andra tecken, som icke äro uppskrifna i denna
bok. Men dessa äro uppskrifna, på det att I skolen
tro, att Jesus är Kristus, Guds Son, och att I genom
tron skolen hafva lif i hans namn.

Den helige Pauli ombändelse.

Kollekt.

OGUD, som genom den välsignade aposteln Pauli predikan låtit evangeliij ljus lysa öfver hela världen, gif, vi bedja Dig, att vi, ihågkommande hans underbara omvändelse, må bevisa Dig vår tacksamhet därför genom att följa den heliga lära han förkunnade; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För epistel. Ap. G. 9: 1.

MEN Saulus andades ännu hot och mord mot Herrens lärjungar och gick till öfversteprästen och begärde af honom bref till synagogorna i Damaskus, att om han funne några som tillhörde den vägen, män och kvinnor, skulle han föra dem bundna till Jerusalem. Och när han under sin resa nalkades Damaskus, kringstrålade honom plötsligen ett sken från himmelen, och han föll ned till jorden och hörde en röst, som sade till honom: Saul, Saul, hvarför förföljer du mig? Och han sade: Hvem är du, Herre? Och Herren sade: Jag är Jesus, som du förföljer. Men stå upp och gå in i staden, och det skall varda dig sagdt, hvad du bör göra. Och de män, som reste med honom, stodo förstummade och hörde väl rösten, men sågo ingen. Då reste sig Saulus upp från jorden; men då hans ögon öppnades, såg han intet, utan de togo honom vid handen och ledde honom in i Damaskus. Och i tre dagar såg han icke och hvarken åt eller drack. Och i Damaskus var en lärjunge, vid namn Ananias, och Herren sade till honom i en syn: Ananias! Och han sade: Se, här är jag, Herre! Och Herren sade till honom: Stå upp och gå till den gatan, som kallas den raka, och sök i Judas' hus en man vid namn Saulus, från Tarsus; ty se, han beder.

Och han har i en syn sett en man, vid namn Ananias, komma in och lägga handen på honom, på det att han skulle få sin syn igen. Då svarade Ananias: Herre, jag har af många hört om denne man, huru mycket ondt han har gjort dina heliga i Jerusalem, och här har han fullmakt af öfversteprästerne att fängsla alla dem som åkalla ditt namn. Men Herren sade till honom: Gå; ty denne är mig ett utkoradt redskap till att bära mitt namn inför hedningar och konungar och Israels barn; ty jag skall visa honom, huru mycket han måste lida för mitt namns skull. Och Ananias gick åstad och kom in i huset och lade sina händer på honom och sade: Saul, min broder, Herren har sändt mig, Jesus, som syntes dig på vägen, där du kom, på det att du skall få din syn igen och uppfyllas med den Helige Ande. Och strax föll ifrån hans ögon såsom fjäll, och han fick sin syn igen och stod upp och vardt döpt. Och han tog sig mat och stärkte sig. Och Saulus var några dagar med de lärjungar, som voro i Damaskus; och strax predikade han i synagogorna Jesus, att han var Guds Son. Och alla som hörde honom blefvo bestörta och sade: Är icke detta den som i Jerusalem förödde dem som åkalla detta namn? Och hit hade han kommit i afsikt att föra dem bundna till öfversteprästerne. Men Saulus tilltog i kraft mer och mer och förbryllade de judar, som bodde i Damaskus, bevisande, att denne var Kristus.

Evangelium. Matt. 19: 27.

PETRUS svarade och sade till Jesus: Se, vi hafva öfvergifvit allt och följt dig; hvad skola vi då få? Men Jesus sade till dem: Sannerligen säger jag eder, att I, som hafven efterföljt mig, skolen i den nya födelsen, när Människosonen skall sitta på sin härlighets tron, sitta äfven I på tolf troner och döma Israels tolf släkter. Och hvar och en som har öfver-

gifvit hus eller bröder eller systrar eller fader eller moder eller hustru eller barn eller åkrar för mitt namns skull, han skall få hundrafaldt och ärfva evigt lif. Men många de första skola vara de sista och de sista de första.

Jesu frambärande i templet, vanligen kallad jungfru Marie kyrkogång.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, hvilkens enfödde Son på denna dag i mandom frambars i templet, gif, vi bedja Dig, ödmjukligen, att vi såsom han må framträda inför Dig med oskyldiga och rena hjärtan; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För epistel. Mal. 3: 1.

SE, jag skall utsända min ängel, och han skall bereda väg för mig. Och med hast skall sedan den Herre, som I åstunden, komma till sitt tempel; ja se, han kommer, förbundets ängel, som I begären, säger Herren Sebaot. Men hvem kan uthärda hans tillkommelses dag, och hvem kan bestå, när han uppenbarar sig? Ty han skall vara såsom en guldsmeds eld och såsom en valkares såpa. Och han skall sätta sig ned och smälta silfret och rena det; han skall rena Levi söner och luttra dem såsom guld och silfver; och sedan skola de frambära åt Herren offergåfvor i rättfärdighet. Och Juda offergåfvor och Jerusalems skola då behaga Herren väl, likasom i forna dagar och i förgångna år. Ja, jag skall komma till eder för att hålla dom, och jag skall vara ett snarfärdigt vittne mot trollkarlar, äktenskapsbrytare och menedare, så ock mot dem som förhålla dagkarlen hans

lön eller förtrycka änkan och den faderlöse eller förvränga rätten för främlingen, men icke frukta mig, säger Herren Sebaot.

Evangelium. Luk. 2: 22.

NÄR deras reningsdagar efter Moses' lag voro fullbordade, förde de honom upp till Jerusalem för att bära honom fram inför Herren—såsom det är skrifvet i Herrens lag: "Allt mankind, som öppnar moderlifvet, skall kallas heligt åt Herren"—och för att offra, såsom det är sagdt i Herrens lag, ett par turturdufvor eller två unga dufvor. Och se, i Jerusalem var en man, vid namn Simeon, och denne man var rättfärdig och from och väntade efter Israels tröst, och den Helige Ande var öfver honom, och för honom hade blifvit uppenbaradt af den Helige Ande, att han icke skulle se döden, förrän han hade sett Herrens Smorde. Och han kom af Andens tillskyndelse till templet. Och då föräldrarna buro in barnet Jesus för att göra med honom såsom sed var efter lagen, då tog äfven han honom i sin famn, lofvade Gud och sade: Herre, nu låter du din tjänare fara i frid, efter ditt ord, ty mina ögon hafva sett din frälsning, hvilken du har beredt inför alla folk, ett ljus till hedningarnas upplysning, och ditt folk Israel till pris. Och Josef och hans moder förundrade sig öfver det som sades om honom. Och Simeon välsignade dem och sade till Maria, hans moder: Se, denne är satt till fall och upprätelse för många i Israel och till ett tecken, som varder motsagdt. Ja, ett svärd skall ock gå genom din egen själ, på det att många hjärtans tankar må uppenbaras. Och det var en profetissa, Hanna, Fanuels dotter, af Asers stam. Hon var kommen till en hög ålder och hade lefvat med sin man i sju år från sin jungfrudom, och hon var nu en änka vid åttiofyra år, som aldrig var borta från templet, tjänande Gud med fastor och böner natt

och dag. Och hon var I samma stund tillstädes och prisade Herren och talade om honom till alla dem, som I Jerusalem väntade förlossning. Och när de hade fullgjort allt efter Herrens lag, vände de tillbaka till Galileen, till sin stad Nasaret. Men barnet växte upp, stärktes i anden och uppfylldes med vishet, och Guds nåd var öfver honom.

Den helige Mattias' dag.

Kollekt.

O ALLSMÄKTIGE Gud, som i förrädaren Judas' ställe utvalde din trogne tjänare Mattias till en af dina tolf apostlar, gif, att din kyrka alltid må bevaras för falska apostlar samt ordnas och ledas af trogna och sanna herdar; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För epistel. Ap. G. 1: 15.

OCH i dessa dagar stod Petrus upp ibland lärjungarna—och hopen af de församlade var omkring ett hundra tjugu—och sade: I män och bröder! Den skrift måste fullbordas, hvilken den Helige Ande genom Davids mun hade förutsagt om Judas, som vardt en vägledare för dem som grepo Jesus. Ty han var räknad bland oss och hade fått sin lott i detta ämbete. Denne förvärfvade sig nu en åker för orättfärdighetens lön, och han föll framstupa ned och rämnade midt itu, och alla hans inälfvor föllo ut. Och det vardt kunnigt för alla dem som bo i Jerusalem, så att den åkern blef på deras tungomål kallad Akeldama, det är blodsåker. Ty det är skrifvet i psalmernas bok: "Hans gård varde öde, och ingen vare, som där bor", och "Hans äm-

bete tage en annan." Så måste nu en bland de män, som hafva följt med oss under hela den tid, Herren Jesus ingick och utgick ibland oss, från Johannes' döpelse till den dagen, då han vardt upptagen från oss, med oss blifva ett vittne om hans uppståndelse. Och de föreslogo tvänne, Josef, som kallades Barsabas, med tillnamnet Justus, och Mattias. Och de bådo och sade: Herre, du som känner allas hjärtan, utvisa, hvilkendera af dessa två du har utvalt till att få sin lott i denna tjänst och i det apostlaämbete, från hvilket Judas afvek för att gå bort till sitt rum. Och de kastade lott mellan dem, och lotten föll på Mattias, och äfven han vardt jämte de elfva räknad såsom apostel.

Evangelium. Matt. 11: 25.

I DEN tiden svarade Jesus och sade: Jag prisar dig, Fader, himmelens och jordens Herre, att du har dolt detta för visa och kloka och uppenbarat det för enfaldiga. Ja, Fader; ty så har varit behagligt för dig. Allt har blifvit mig öfverlätet af min Fader; och ingen känner Sonen utom Fadern, icke heller känner någon Fadern utom Sonen och den, för hvilken Sonen vill uppenbara det. Kommen till mig, I alla, som arbeten och ären betungade, och jag skall vederkvicka eder. Tagen på eder mitt ok och lären af mig; ty jag är mild och ödmjuk i hjärtat, och I skolen finna ro till edra själar, ty mitt ok är ljufligt och min börda är lätt.

Den heliga jungfrun Marie bebådelse.

Kollekt.

VI BEDJA Dig, o Herre, ingjut din nåd i våra hjärtan, att såsom vi genom en ängels budskap

fått kunskap om din Sons, Jesu Kristi, mandoms-anammelse, vi genom hans kors och lidande må varda delaktiga i hans uppståndelses härlighet; genom samme Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För epistel. Jes. 7: 10.

HERREN talade ytterligare till Ahas och sade: "Begär ett tecken från Herren, din Gud; du må begära det vare sig nedifrån djupet eller uppifrån höjden." Men Ahas svarade: "Jag begär intet, jag vill icke fresta Herren." Då sade han: "Så hören då, I af Davids hus: Är det eder icke nog, att I sätten människors tålmod på prof? Viljen I ock pröfva min Guds tålmod? Så skall då Herren själf gifva eder ett tecken: Se, den unga kvinnan skall varda hafvande och föda en son, och hon skall gifva honom namnet Immanuel. Tjock mjölk och honung skall blifva hans mat inemot den tid, då han förstår att förkasta hvad ondt är och utvälja hvad godt är.

Evangelium. Lukas 1: 26.

OCH i sjätte månaden vardt ängeln Gabriel utsänd af Gud till en stad i Galileen, benämnd Nasaret, tillen jungfru, som var trolofvad med en man, hvilkens namn var Josef, af Davids hus, och jungfruns namn var Maria. Och ängeln kom in till henne och sade: Hell dig, du benådade! Herren är med dig; välsignad är du ibland kvinnor. Men då hon såg honom, vardt hon förfärad af hans tal och tänkte på, hurudan hälsning detta var. Då sade ängeln till henne: Frukta icke, Maria; ty du har funnit nåd för Gud, och se, du skall aflla i ditt lif och föda en son, och du skall gifva honom namnet Jesus. Han skall vara stor och kallas den Högstes Son, och Herren Gud skall gifva honom hans fader Davids tron. Och han skall

vara en konung öfver Jakobs hus till evig tid, och på hans rike skall ingen ände vara. Då sade Maria till ängeln: Huru skall detta ske, då jag icke vet af någon man? Och ängeln svarade och sade till henne: Den Helige Ande skall komma öfver dig, och den Högstes kraft skall öfverskygga dig, hvarför ock det heliga, som varder födt, skall kallas Guds Son. Och se, Elisabet, din fränka, äfven hon har aflat en son på sin ålderdom, och detta är sjätte månaden för henne, som säges vara ofruktsam; ty för Gud är ingenting omöjligt. Och Maria sade: Se, Herrens tjänarinna; varde mig efter ditt tal. Och ängeln gick bort ifrån henne.

Den helige Markus' dag.

Kollekt.

O ALLSMÄKTIGE Gud, som genom den helige evangelisten Markus' himmelska lära undervisar din heliga kyrka, gif oss nåd, att vi icke såsom barn kringdrifvas af hvarje lärdomsväder, utan må blifva befastade i evangeliij heliga sanning; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Ef. 4: 7.

ÄT HVAR och en af oss har nåden blifvit gifven efter Kristi gåfvas mått. Därför säger han: "Han har uppfarit i höjden, han har tagit fångar till fånga och gifvit människorna gåfvor." Men detta "han har uppfarit", hvad är det annat än att han ock först har nedfarit till jordens nedre rum? Den som nedfor är ock den som uppför öfver alla himlar, på det att han skulle uppfylla allt. Han har ock satt somliga till apostlar, somliga till profeter, somliga

till evangelister och somliga till herdar och lärare för de heligas fullkomnande, till ämbetets verk, till Kristi kropps uppbyggelse, till dess vi alla hinna till enheten i trön och i Guds Sons kunskap, till en fullkommen man, till Kristi fullhets åldersmått, på det att vi icke mera må vara barn, som kastas och kringdrifvas af hvarje lärdomsväder, genom människornas spel, genom illfundighet i villfarelsens ränker, utan, hållande oss till sanningen, i kärlek växa i alla stycken upp till honom som är hufvudet, Kristus, från hvilken hela kroppen, sammanfogad och sammanhållen genom understödet i hvarje led, efter den verksamhet, som för hvar och en del är bestämd, vinner sin tillväxt till sin egen uppbyggelse i kärlek.

Evangelium. Joh. 15: 1.

JAG är det sanna vinträdet, och min Fader är vingårdsmannen. Hvar och en gren i mig, som icke bär frukt, den tager han bort, och hvar och en som bär frukt, den rensar han, att den må bära mera frukt. Redan nu ären I rena för det ords skull, som jag har talat till eder. Förblifven i mig, och jag i eder. Såsom grenen icke kan bära frukt af sig själf, med mindre han förblifver i vinträdet, så icke heller I, med mindre I förblifven i mig. Jag är vinträdet, I ären grenarna; den som förblifver I mig och jag i honom, han bär mycken frukt, ty mig förutan kunnen I intet göra. Om någon icke förblifver i mig, är han utkastad, såsom grenen, och förtorkad, och man samlar dem tillhopa och kastar dem i elden, och de brinna. Om I förblifven i mig, och mina ord förblifva i eder, allt hvad I viljen, skolen I bedja, och det skall ske eder. Därigenom är min Fader förhärligad, att I bären mycken frukt, och I skolen blifva mina lärjungar. Såsom Fadern har älskat mig, så har ock jag älskat eder; förblifven i min kärlek. Om

I hållen mina bud, så skolen I förblifva i min kärlek, såsom jag har hållit min Faders bud och förblifver i hans kärlek. Detta har jag talat till eder, på det att min glädje må förblifva i eder och eder glädje varda fullkomnad.

Den helige Filippus' och den helige Jakobs dag.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE Gud, som det är evigt lif att rätteligen känna, gif, att vi må fullkomligt känna din Son, Jesus Kristus, såsom vägen, sanningen och lifvet, på det vi, efterföljande dina heliga apostlar Filippus och Jakob, må ståndaktigt vandra på den väg, som leder till evigt lif; genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Jak. 1:1.

JAKOB, Guds och Herren Jesu Kristi tjänare, hälsar de tolf stammarna i förskingringen. Hållen det för all glädje, mina bröder, när I råken i mångahanda frestelser, vetande, att eder bepröfvelse i tron verkar tålamod, men tålamodet hafve ett fullkomligt verk, på det att I mån vara fullkomliga och hela och icke hafva någon brist. Men om någon af eder har brist på vishet, han bedje därom af Gud, som i enfald och utan förebråelser gifver åt alla; och hon skall varda honom gifven. Men han bedje i tro, icke tviflande; ty den som tviflar är såsom hafvets våg, som af vädret drifves och kastas. Ty en sådan människa tänke icke, att hon kan få något af Herren, hon som är tvehågsen och ostadig i alla sina vägar. Men den broder, som är ringa, han berömme sig af

sin höghet, och den rike af sin ringhet; ty såsom blomster på gräs skall han försvinna. Ty solen gick upp med sin brand och förtorkade gräset, och dess blomster föll af, och dess sköna fågling förgicks; så skall ock den rike förvissna på sina vägar. Salig är den man, som tåligt lider frestelse; ty då han blifvit bepröfvad, skall han få lifvets krona, hvilken Gud har lofvat dem som älska honom.

Evangelium. Joh. 14: 1.

JESUS sade till sina lärjungar. Edert hjärta vare icke oroligt. Tron på Gud och tron på mig. I min Faders hus äro många boningar; om så icke vore, skulle jag hafva sagt eder det; jag går bort för att bereda eder rum. Och när jag har gått bort och beredt eder rum, skall jag komma tillbaka och taga eder till mig, på det att hvarest jag är, där skolen ock I vara. Och hvart jag går, veten I, och vägen veten I. Tomas sade till honom: Herre, vi veta icke, hvart du går, och huru kunna vi veta vägen? Jesus sade till honom: Jag är vägen och sanningen och lifvet; ingen kommer till Fadern, utan genom mig. Känden I mig, så känden I ock min Fader, och från denna stund känna I honom och hafven sett honom. Filippus sade till honom: Herre, låt oss se Fadern, så hafva vi nog. Jesus sade till honom: Så lång tid har jag varit hos eder, och du känner mig icke, Filippus! Den som har sett mig, han har sett Fadern. Huru kan du då säga: låt oss se Fadern? Tror du icke, att jag är i Fadern och Fadern i mig? De ord, som jag talar till eder, talar jag icke af mig själf, men Fadern, som förblifver i mig, han gör själf gärningarna. Tron mig, att jag är i Fadern och Fadern i mig; eljest tron mig för själfva gärningarnas skull. Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Den som tror på mig, äfven han skall göra de gärningar, som jag gör; och större än dessa

skall han göra, ty jag går till min Fader; och allt hvad I bedjen i mitt namn, det skall jag göra, på det att Fadern må blifva förhärligad i Sonen. Om I bedjen något i mitt namn, skall jag göra det.

Den helige Apostelen Barnabas' dag.

Kollekt.

O ALLSMÄKTIGE Herre Gud, som utrustade din helige apostel Barnabas med den Helige Andes särskilda nådegåfvor, gör äfven oss, vi bedja Dig, delaktiga af dina mångfaldiga gåfvor, och förläna oss nåd att alltid bruka dem till ditt förhärlikande; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För epistel. Ap. G. 11: 22.

RYKTET härom kom till den församlings öron, som var i Jerusalem, och de sände Barnabas till Antiokia. När han kom dit och fick se Guds nåd, vardt han glad och förmanade dem alla att med fast hjärta hålla sig till Herren, ty han var en god man och full af den Helige Ande och tro; och mycket folk blef ytterligare fördt till Herren. Och Barnabas for till Tarsus för att uppsöka Saulus, och då han hade funnit honom, förde han honom till Antiokia. Och de voro ett helt år tillsammans i församlingen och lärde mycket folk; och först i Antiokia kallades lärjungarna kristna. Men i dessa dagar kommo profeter från Jerusalem ned till Antiokia; och en af dem, vid namn Agabus, uppträdde och tillkännagaf genom Anden, att en stor hungersnöd skulle komma öfver hela världen, hvilken ock inträffade under kejsar Klaudius. Då beslöto lärjungarna, att de, efter som hvar och en förmådde,

skulle sända något till undsättning åt de bröder, som bodde i Judeen; hvilket de äfven gjorde och sände det till de äldsta genom Barnabas och Saulus.

Evangelium. Joh. 15:12.

DETTA är mitt bud, att I älsken hvarandra, såsom jag har älskat eder. Ingen har större kärlek än den, att man låter sitt lif för sina vänner. I ären mina vänner, om I gören allt hvad jag bjuder eder. Numera kallar jag eder icke tjänare, ty tjänaren vet icke, hvad hans herre gör; men eder har jag kallat vänner, ty allt hvad jag har hört af min Fader, har jag kungjort för eder. I hafven icke utkorat mig, utan jag har utkorat eder, och jag har bestämt eder, att I skolen gå åstad och bära frukt, och att eder frukt skall förblifva; på det att hvadhelt I bedjen Fadern i mitt namn, det skall han gifva eder.

Den helige Johannes Döparens dag.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE Gud, genom hvilkens försyn din tjänare, Johannes Döparen, på ett så underbart sätt föddes och sändes att genom sin bättringspredikan bereda väg för din Son, vår Frälsare, hjälp oss, att vi efterfölja hans lära och heliga lif, och att vi enligt hans predikan må lättra oss och efter hans exempel alltid vittna om sanningen, oförskräckt bestraffa det onda och tålmodigt lida för sanningens skull; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För epistel. Jes. 40:1.

TRÖSTEN, trösten mitt folk, säger eder Gud. Talen ljufligt till Jerusalem och prediken för det,

att dess vedermöda är slut, att dess missgärning är försonad och att det har fått dubbelt igen af Herrens hand för alla sina synder. Hör, man ropar: "Bereden väg för Herren i öknen, banen på hedmarken en jämn väg för vår Gud. Alla dalar skola höjas och alla berg och höjder sänkas; hvad ojämnt är skall jämnas, och hvad oländigt är skall blifva slät mark. Ty Herrens härlighet skall varda uppenbarad, och allt kött skall tillsammans se den. Ty så har Herrens mun talat." Hör, någon talar: "Predika", och en annan svarar: "Hvad skall jag predika?" "Allt kött är gräs och all dess härlighet såsom ett blomster på marken. Gräset torkar bort, blomstret förvissnar, när Herrens andedräkt blåser därpå. Ja, folket är gräs! Gräset torkar bort, blomstret förvissnar, men vår Guds ord förblifver evinnerligen." Stig upp på ett högt berg, Sion, du glädjebudbärrinna; häf upp din röst med kraft, Jerusalem, du glädjebudbärrinna; häf upp den utan fruktan, säg till Juda städer: "Se, där är eder Gud!" Ja, Herren, Herren kommer med väldighet, och hans arm visar sin makt. Se han har med sig sin lön, och hans segerbyte går fram för honom. Han för sin hjord i bet såsom en herde, han samlar lammen i sin famn och bär dem i sitt sköte, och sakta för han moderfåren fram.

Evangelium. Luk. 1:57.

FÖR Elisabeth blef tiden fullbordad, att hon skulle föda, och hon födde en son. Och hennes grannar och fränder fingo höra, att Herren hade gjort sin barmhärtighet stor mot henne, och de fröjdade sig med henne. Och det begaf sig, att på den åttonde dagen kommo de för att omskära barnet, och de kallade honom, efter hans faders namn, Sakarias. Då svarade hans moder och sade: Ingalunda; utan han skall heta Johannes. Och de sade till henne: I din

släkt är ingen, som har det namnet; och de tecknade åt hans fader, hvad han ville att han skulle heta. Och han äskade en liten tafla och skref dessa ord: Johannes är hans namn. Och alla förundrade sig. Och strax öppnades hans mun och hans tunga, och han talade, lofvande Gud. Och fruktan kom öfver alla deras grannar, och ryktet om allt detta gick ut öfver hela Judeens bergsbygd; och alla som hörde det lade det på hjärtat, sägande: Hvad månde väl varda af detta barn? Och Herrens hand var med honom. Och Sakarias, hans fader, vardt uppfylld med den Helige Ande, profeterade och sade: Lofvad vare Herren, Israels Gud, att han har besökt och förlossat sitt folk och upprättat åt oss frälsningens horn i sin tjänare Davids hus, såsom han har talat genom sina heliga profeters mun ifrån fordom tid, att han skulle frälsa oss från våra ovänner och ur alla deras hand, som hata oss, och göra barmhärtighet med våra fäder och minnas sitt heliga förbund, den ed han har svurit vår fader Abraham, att gifva oss, att vi, frälsta ur våra ovänners hand, må tjäna honom utan fruktan i helighet och rättfärdighet inför honom i alla våra dagar! Och du, barn, skall kallas den Högstes profet, ty du skall gå framför Herrens ansikte för att bereda hans vägar, till att gifva hans folk frälsningens kunskap till deras synders förlåtelse, för vår Guds innerliga barmhärtighets skull, genom hvilken en soluppgång från höjden har besökt oss till att skina öfver dem som sitta i mörker och dödens skugga, för att styra våra fötter in på fridens väg. Och barnet växte upp och stärktes i anden och vistades i öknen till den dag, då han skulle framträda för Israel.

Den helige Petri dag.

Kollekt.

O ALLSMÄKTIGE Gud, som genom din Son, Jesus Kristus, gaf din helige apostel Petrus många underbara gåfvor och allvarligt befallde honom att föda din hjord, gif, vi bedja Dig, att alla biskopar och lärare flitigt predika ditt ord, och att ditt folk lydaktigt hörsammar detsamma, så att det omsider må undfå den eviga härlighetens krona; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För epistel. Ap. G. 12: 1.

VID samma tid bar konung Herodes händer på några af församlingen för att misshandla dem och lät med svärd döda Jakob, Johannes' broder. Och när han såg, att det behagade judarna väl, lät han därjämte fasttaga äfven Petrus; och sötebrödsdagarna voro nu inne. Och sedan han hade gripit honom, satte han honom ock i fängelse och uppdrog hans bevakning åt fyra vaktafdelningar af fyra man hvardera, ämnande efter påskan föra honom fram för folket. Så förvarades nu Petrus i fängelset; men en ständig bön till Gud för honom hölls af församlingen. Men när Herodes ämnade draga honom för rätta, sof Petrus natten förut mellan två krigsmän, bunden med två kedjor, och vaktare utanför dörren bevakade fängelset. Och se, en Herrens ängel stod där, och ett sken lyste i rummet, och han stötte Petrus i sidan och väckte honom, sägande: Stå genast upp. Och kedjorna föllo ifrån hans händer. Och ängeln sade till honom: Omgjorda dig och tag på dig dina skor. Och han gjorde så. Och han sade till honom: Tag på dig din mantel och följ mig. Och han gick ut och följde

honom, och han visste icke, att det som skedde genom ängeln var verkligt, utan trodde, att han såg en syn. Och sedan de hade gått genom den första och den andra vakten, kommo de till järnporten, som förde till staden, och den öppnades för dem af sig själf, och de gingo ut och gingo en gata fram, och strax försvann ängeln från honom. Då nu Petrus kom till sig igen, sade han: Nu vet jag för visso, att Herren har utsändt sin ängel och räddat mig från Herodes' hand och från allt hvad judarnas folk har väntat.

Evangelium. Matt. 16: 13.

NÄR Jesus kom till trakten omkring Cesarea Filippi, frågade han sina lärjungar och sade: Hvem säga människorna mig, Människosonen, vara? Då sade de: Somliga Johannes döparen men andra Elias och andra Jeremias eller en af profeterna. Han sade till dem: Men hvem sägen I mig vara? Och Simon Petrus svarade och sade: Du är Kristus, den lefvande Gudens Son. Och Jesus svarade och sade till honom: Salig är du Simon, Jonas' son, ty kött och blod har icke uppenbarat det för dig utan min Fader, som är i himmelen. Jag säger ock dig, att du är Petrus; och på denna klippa skall jag bygga min församling, och dödsrikets portar skola icke varda henne öfvermäktiga. Och jag skall gifva dig himmelrikets nycklar, och allt hvad du binder på jorden, det skall vara bundet i himmelen, och allt hvad du löser på jorden, det skall vara löst i himmelen.

Den helige apostelen Jakobs dag.

Kollekt.

GIF, o barmhjärtige Gud, att såsom din helige apostel Jakob öfvergaf sin fader och allt han hade samt utan dröjsmål hörsammade din Sons, Jesu Kristi, kallelse och följde honom, vi likaledes må försaka allt världsligt och köttsligt samt alltid vara beredvilliga att hörsamma dina heliga bud; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För epistel. Ap. G. 11: 27-12: 3.

IDESSA dagar kommo profeter från Jerusalem ned till Antiokia; och en af dem, vid namn Agabus, uppträdde och tillkännagaf genom Anden, att en stor hungersnöd skulle komma öfver hela världen, hvilken ock inträffade under kejsar Klaudius. Då beslöto lärjungarna, att de, efter som hvar och en förmådde, skulle sända något till undsättning åt de bröder, som bodde i Judeen; hvilket de äfven gjorde och sände det till de äldsta genom Barnabas och Saulus. Vid samma tid bar konung Herodes händer på några af församlingen för att misshandla dem och lät med svärd döda Jakob, Johannes' broder. Och när han såg, att det behagade judarna väl, lät han därjämte fasttaga äfven Petrus.

Evangelium. Matt. 20: 20.

DÅ trädde Sebedei söners moder fram till honom med sina söner, tillbad honom och begärde något af honom. Och han sade till henne: Hvad vill du? Hon sade till honom: Säg, att dessa två mina söner skola sitta, den ene på din högra och den andre på din vänstra sida i ditt rike. Men Jesus svarade och sade: I veten icke hvad I begären. Kunnen I

dricka den kalk, som jag skall dricka, eller döpas med det dop, hvarmed jag döpes? De sade till honom: Det kunna vi. Han sade till dem: Min kalk skolen I dricka, och med det dop, hvarmed jag döpes, skolen I döpas, men att sitta på min högra och på min vänstra sida, det tillkommer icke mig att gifva, utan det skall gifvas dem, åt hvilka det är beredt af min Fader. Och när de tio hörde detta, vordo de misslynta på de två bröderna. Då kallade Jesus dem till sig och sade: I veten, att folkens furstar härska öfver dem, och att de stora hafva makt öfver dem. Men så skall det icke vara bland eder, utan hvilken som vill blifva stor bland eder, han skall vara eder tjänare, och hvilken som vill blifva främst ibland eder, han vare eder dräng; likasom Människosonen icke har kommit för att låta tjäna sig utan för att tjäna och gifva sitt lif till lösen för många.

Kristi förklaring.

Kollekt.

O GUD, som på berget inför dina utvalda vittnen lät din enfödde Son så underbart förklaras i skinande hvit klädnad, gif, att vi, frigjorda från denna världens bedröfvelser, må få skåda konungen i hans härlighet, han, som med Dig, o Fader, och Dig, o Helige Ande, lefver och regerar i en gudom från evighet till evighet. *Amen.*

Epistel. 2 Petri 1: 13.

J AG anser det vara rätt att, så länge jag är i denna hyddan, påminna och uppmuntra eder, vetande, att jag snart skall aflägga min hydda, såsom ock vår Herre Jesus Kristus har för mig uppenbarat. Och

jag vill äfven vinnlägga mig därom, att I efter min bortgång städse mån kunna påminna eder detta. Ty vi hafva icke följt klokt uttänkta fabler, då vi hafva kungjort för eder vår Herre Jesu Kristi makt och tillkommelse, utan vi hafva själfva sett hans härlighet; ty han fick af Gud Fader ära och pris, när från den stora härligheten kom en sådan röst till honom: "Denne är min älskade Son, till hvilken jag har ett godt behag." Och denna röst hörde vi komma från himmelen, då vi voro med honom på det heliga berget.

Evangelium. Luk. 9: 28.

OCH det begaf sig, att han, omkring åtta dagar sedan han hade talat detta, tog Petrus och Johannes och Jakob med sig och gick upp på berget för att bedja. Och under det han bad, vardt hans ansiktes utseende förändradt och hans klädnad skinande hvit. Och se, två män samtalade med honom, hvilka voro Moses och Elias. Och de syntes i härlighet och talade om hans bortgång, som han skulle fullborda i Jerusalem. Men Petrus och de som voro med honom voro tunga af sömn, och när de uppvaknade, sågo de hans härlighet och de två männen, som stodo hos honom. Och då de skildes från honom, sade Petrus till Jesus: Mästare, här är oss godt att vara; låtom oss göra tre hyddor, åt dig en och åt Moses en och åt Elias en; och han visste icke hvad han sade. Och då han sade detta, kom en sky och öfverskyggde dem, och de vordo förskräckta, när dessa gingo in i skyn. Och en röst kom ur skyn och sade: Denne är min älskade Son; honom hören. Och när rösten kom, funno de Jesus vara allena. Och de tego och omtalade för ingen i de dagarna något af hvad de hade sett.

Den helige apostelen Bartolomei dag.

Kollekt.

O ALLSMÄKTIGE, evige Gud, som gaf din apostel Bartolomeus nåd att rätteligen tro och predika ditt ord, gif, vi bedja Dig, att din kyrka må älska det ord, hvarpå han trodde, samt både mottaga och förkunna detsamma: genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För epistel. Ap. G. 5: 12.

GENOM apostlarnes händer gjordes många tecken och under bland folket, och de voro alla endräktigt tillsammans i Salomos pelargång. Men af de andra djärfdes ingen sluta sig till dem, utan folket höll dem i stor ära. Och alltmera tillkommo sådana som trodde på Herren, hela skaror af både män och kvinnor, så att de ock utburo de sjuka på gatorna och lade dem i sängar och på bårar, på det att, då Petrus kom gående, åtminstone hans skugga måtte öfverskygga någon af dem. Och äfven en mängd folk ifrån de kringliggande städerna kom tillsammans till Jerusalem, förande med sig sjuka och sådana som voro plågade af orena andar, och de vordo alla botade.

Evangelium. Luk. 22: 24.

MEN det vardt ock en tvist mellan dem, hvilken af dem skulle anses vara störst. Då sade han till dem: Folkens konungar härska öfver dem, och de som hafva makt öfver dem kallas nådiga herrar. Men I icke så; utan den som är störst ibland eder vare såsom den yngste, och den förnämste vare såsom den som tjänar. Ty hvilkendera är större, den som sitter till bords eller den, som tjänar? Måne icke den som sitter till bords? Men jag är midt

ibland eder såsom den som tjänar. Men I ären de som hafva förblifvit hos mig i mina frestelser. Och jag öfverlåter ett rike åt eder, såsom min Fader har öfverlåtit det åt mig, på det att I mån äta och dricka vid mitt bord i mitt rike och sitta på troner och döma Israels tolf släkter.

Den helige apostelen Mattei dag.

Kollekt.

O ALLSMÄKTIGE Gud, som genom din välsignade Son kallade Matteus från hans tulltjänst till en apostel och evangelist, gif oss nåd att bortkasta all girighet, öfvervinna all otillbörlig kärlek till denna världens skatter och att troget följa samme din Son, Jesus Kristus, som med Dig och den Helige Ande lefver och regerar i en gudom från evighet till evighet. *Amen.*

Epistel. 2 Kor. 4: 1.

DÄRFÖR, då vi hafva detta ämbete, efter den barmhärtighet, som oss vederfarits, så förtrötts vi icke, utan hafva frånsagt oss alla skammens smygvägar och vandra icke i illfundighet och förfalska icke heller Guds ord, utan genom sanningens uppenbarande förorda vi oss hos hvarje mänskligt samvete inför Gud. Men om ock vårt evangelium är förtäckt, så är det förtäckt hos dem som varda förtappade, hos hvilka denna världens gud har förblindat de otrognas sinnen, att för dem icke skall stråla ljuset af Kristi härlighets evangelium, hvilken är Guds afbild. Ty vi predika icke oss själfva, utan Kristus Jesus såsom Herre och oss själfva såsom edra tjänare för Jesu skull. Ty

Gud är den som bjöd ljuset lysa utur mörkret och lyste i våra hjärtan, på det att kunskapen om Guds härlighet i Jesu Kristi ansikte skulle framlysa.

Evangelium. Matt. 9: 9.

NÄR Jesus därifrån gick förbi, såg han en man, som hette Matteus, sitta vid tullen, och han sade till honom: Följ mig. Då stod han upp och följde honom. Och det begaf sig, att när han satt till bords i huset, se, då kommo många publikaner och syndare och sutto tillsammans med Jesus och hans lärjungar. Och när fariséerna sågo det, sade de till hans lärjungar: Hvarför äter eder mästare med publikanerna och syndarne? Men när Jesus hörde det, sade han till dem: De helbrägdade behöfva icke läkare, utan de kränka. Men gån och lären eder hvad det är: "Jag har lust till barmhär-tighet och icke till offer"; ty jag har icke kommit för att kalla rättfärdiga, utan syndare.

Den helige Mikael och alla änglars dag.

Kollekt.

OEVIGE Gud, som i din obegripliga visdom för-ordnat änglars och människors tjänst, gif, vi bedja Dig, att såsom dina heliga änglar alltid tjäna Dig i himmelen, de enligt din vilja må bistå och beskydda oss här på jorden; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För epistel. Upp. 12: 7.

OCH det vardt en strid i himmelen: Mikael och hans änglar började strida med draken, och draken stred och hans änglar. Och de vunno icke,

och deras rum vardt icke mer funnet i himmelen. Och den stora draken vardt nedkastad, den gamla ormen, som heter djäfvul och Satan, hvilken förvillar hela världen; han vardt nedkastad till jorden, och hans änglar blefvo nedkastade med honom. Och jag hörde en stark röst i himmelen säga: Nu har frälsningen och kraften och riket blifvit vår Guds, och makten hans Smordes, emedan våra bröders anklagare är nedkastad, han som anklagade dem inför vår Gud dag och natt. Och de öfvervunno honom för Lammets blods skull och för deras vittnesbörds ords skull, och de hafva icke älskat sitt lif allt intill döden. Därför glädjens, I himlar, och I som bon i dem. Ve jorden och hafvet! Ty djäfvulen har stigit ned till eder i stor vrede, vetande, att han icke har lång tid.

Evangelium. Matt. 18: 1.

I DEN stunden gingo lärjungarne till Jesus och sade: Hvilken är väl störst i himmelriket? Och han kallade till sig ett barn och ställde det midt ibland dem och sade: Sannerligen säger jag eder: Utan att I omvänden eder och varden såsom barnen, skolen I alls icke inkomma i himmelriket. Hvilken som nu så ödmjukar sig som detta barn, han är den störste i himmelriket. Och hvilken som mottager ett enda sådant barn i mitt namn, han mottager mig. Men hvilken som förför en enda af dessa små, som tro på mig, honom är det bättre, att en kvarnsten hänges vid hans hals och han sänkes ned i hafvets djup. Ve världen för förförelsernas skull! Ty förförelserna måste komma; dock ve den människa, genom hvilken förförelsen kommer! Men om din hand eller din fot är dig till förförelse, så hugg honom af och kasta honom från dig. Det är dig bättre att ingå i lifvet lytt eller halt än att hafva två händer

eller två fötter och kastas i den eviga elden. Och om ditt öga är dig till förförelse, så rif det ut och kasta det från dig. Det är dig bättre att ingå i lifvet enögd än att hafva två ögon och kastas till eldens helvete. Sen till, att I icke förakten någon enda af dessa små; ty jag säger eder, att deras änglar i himmelen se alltid min Faders ansikte, som är i himmelen.

Den helige evangelisten Lukas' dag.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE Gud, som kallade läkaren Lukas, som har berömmelse i evangelium, att blifva en evangelist och en läkare för själen, låt, vi bedja Dig, hans läras läkemedel hela oss af våra själars sjukdomar; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. 2 Tim. 4: 5.

MEN du, var nykter i allt, fördrag lidandet, gör en evangeliis förkunnarens verk, uträtta ditt ämbete fullständigt. Ty jag offras redan, och tiden för mitt uppbrott är inne. Jag har kämpat den goda kampen, jag har fullbordat loppet, jag har bevarat tron. Härefter är mig förvarad rättfärdighetens krona, hvilken Herren, den rättfärdige domaren, skall gifva mig på den dagen, men icke blott åt mig utan ock åt alla som älska hans tillkommelse. Vinnlägg dig att komma snarligen till mig. Ty Demas har öfvergifvit mig, emedan han har fattat kärlek till denna världen, och han har rest till Tessalonika, Kreskens till Galatien, Titus till Dalmatien. Endast Lukas är hos mig. Tag Markus och för honom med dig; ty han är mig till god nytta med sin tjänst. Men

Tykikus har jag sändt till Efesus. När du kommer, så tag med dig den mantel, som jag lämnade kvar i Troas hos Karpus, och böckerna, i synnerhet pergamenten. Alexander, smeden, har tillfogat mig mycket ondt. Herren skall vedergälla honom efter hans gärningar. Tag dig ock du till vara för honom; ty han står ifrigt emot våra ord.

Evangelium. Lukas 10; 1.

DÄREFTER utsåg Herren äfven sjuttio andra och utsände dem, två och två, framför sig till hvarje stad och ort, dit han själf ämnade komma. Och han sade till dem: Skörden är mycken, men arbetarna äro få. Bedjen fördenskull skördens Herre, att han utsänder arbetare till sin skörd. Gån åstad. Se, jag sänder eder såsom lamm midt ibland ulfvar. Bären icke penningpung, icke ränsel, icke heller skor, och hälsen på ingen under vägen. Men i hvilket hus I ingån, sägen först: Frid vare detta hus. Och om någon fridens son är där inne, så skall eder frid hvila öfver honom, men annars skall den vända tillbaka öfver eder. Och stannen i det huset och äten och dricken hvad de hafva; ty arbetaren är värd sin lön.

De heliga apostlarne Simons och Judas' dag.

Kollekt.

O ALLSMÄKTIGE Gud, som uppbyggt din kyrka på apostlarnas och profeternas grund, där Jesus Kristus själf är den förnämsta hörnstenen, gif, att vi genom deras lära så förenas i Andens enhet, att vi må varda ett heligt och Dig behagligt tempel; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Jud. 1.

JUDAS, Jesu Kristi tjänare och Jakobs broder, till de kallade, som äro älskade i Gud Fader och åt Jesus Kristus bevarade. Barmhärtighet och frid och kärlek föröke sig hos eder! Mina älskade, då jag med all ifver tagit mig före att skrifva till eder rörande vår gemensamma frälsning, har jag ansett nödigt att genom skrifvelsen uppmana eder att kämpa för den tro, som en gång för alla blifvit öfverlämnad åt de heliga. Ty några människor hafva insmugit sig, som för länge sedan blifvit förut uppskrifna till denna dom, ogudaktiga, som förvända vår Guds nåd till lösaktighet och förneka Gud, den ende härskaren, och vår Herre, Jesus Kristus. Men jag vill påminna eder, som redan en gång fått kännedom om allt, att Herren, sedan han hade frälst sitt folk ur Egyptens land, därefter förgjorde dem som icke trodde. Och de änglar, som icke behöllo sitt furstadöme, utan öfvergåfvo sitt eget hem, dem har han med eviga bojar i mörker förvarat till den stora dagens dom; såsom Sodom och Gomorra och städerna däromkring, hvilka på lika sätt som dessa öfvade skörlefnad och gingo efter främmande kött, föreligga, genom det straff de undergått, såsom ett exempel på en evig eld. På samma sätt göra nu äfven dessa drömmare: köttet besmitta de, herradömet förkasta de, och härligheterna smäda de.

Evangelium. Joh. 15:17.

DETTA bjuder jag eder, att I älsken hvarandra. Om världen hatar eder, så veten, att hon har hatat mig förrän eder. Voren I af världen, så älskade världen sitt eget; men emedan I icke ären af världen, utan jag har utkorat eder ur världen, därför hatar världen eder. Kommen ihåg det ord,

som jag har sagt eder: en tjänare är icke förmer än hans herre. Hafva de förföljt mig, så skola de ock förfölja eder; hafva de hållit mitt ord, så skola de ock hålla edert. Men allt detta skola de göra eder för mitt namns skull, ty de känna icke den som har sändt mig. Hade jag icke kommit och talat till dem, så hade de icke synd; men nu hafva de ingen ursäkt för sin synd. Den som hatar mig, han hatar ock min Fader. Hade jag icke gjort sådana gärningar bland dem, som ingen annan har gjort, så hade de icke synd; men nu hafva de sett det och dock hatat både mig och min Fader. Men detta har skett, på det att det ord skulle fullbordas, som är skrifvet i deras lag: "De hafva hatat mig utan sak." Men när Hugsvalaren kommer, hvilken jag skall sända eder ifrån Fadern, sanningens Ande, som utgår ifrån Fadern, han skall bära vittnesbörd om mig. Men I bären ock vittnesbörd; ty I hafven varit med mig från begynnelsen.

Alla helgons dag.

Kollekt.

O ALLSMÄKTIGE Gud, som förenat dina utvalda genom deras delaktighet och gemenskap i din Sons, vår Herres Jesu Kristi, hemlighetsfulla kropp, förläna oss nåd att så efterfölja dina helgon i ett rent och gudaktigt lefverne, att vi må undfå den ousägliga fröjd och salighet Du beredt dem, som troget älska Dig; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

För epistel. Upp. 7: 2.

OCH jag såg en annan ängel, som uppsteg från solens uppgång och hade den lefvande Gudens

insegel, och han ropade med hög röst till de fyra änglar, åt hvilka det var gifvet att skada jorden och hafvet, och sade: Gören icke jorden eller hafvet eller träden någon skada, till dess vi hafva tecknat vår Guds tjänare med insegel på deras pannor. Och jag hörde antalet af de med insegel tecknade: Ett hundra fyrtiofyra tusen af alla Israels barns stammar: af Judas' stam tolf tusen tecknade, af Rubens stam tolf tusen, af Gads stam tolf tusen, af Asers stam tolf tusen, af Neftalims stam tolf tusen, af Manasses' stam tolf tusen, af Simeons stam tolf tusen, af Levis stam tolf tusen, af Isaskars stam tolf tusen, af Sabulons stam tolf tusen, af Josefs stam tolf tusen, af Benjamins stam tolf tusen tecknade. Därefter såg jag, och se, en stor skara, som ingen kunde räkna, af alla folkslag och stammar och folk och tungomål, stående inför tronen och inför Lammiet, klädda i hvita fotsida kläder med palmer i sina händer. Och de ropade med hög röst och sade: Frälsningen är vår Guds, som sitter på tronen, och Lammets! Och alla änglarna stodo omkring tronen och omkring de äldsta och de fyra djuren och nedföllö på sina ansikten inför tronen och tillbådo Gud och sade: Amen, lof och ära och vishet och tacksägelse och pris och makt och starkhet tillkomme vår Gud i evigheters evighet! Amen.

Evangelium. Matt. 5: 1.

NÄR Jesus såg folket, steg han upp på berget; och när han hade satt sig, gingo hans lärjungar fram till honom. Och han öppnade sin mun, lärde dem och sade: Saliga äro de i anden fattiga, ty dem hörer himmelriket till. Saliga äro de bedröfvade, ty de skola blifva hugsvalade. Saliga äro de saktmodiga, ty de skola ärfva jorden. Saliga äro de som hungra och törsta efter rättfärdigheten, ty de skola blifva mättade. Saliga äro de barmhärtiga, ty dem

skall ske barmhärtighet. Saliga äro de renhjärtade, ty de skola se Gud. Saliga äro de fridstiftande, ty de skola kallas Guds barn. Saliga äro de som lida förföljelse för rättfärdighetens skull, ty dem hörer himmelriket till. Saliga ären I, när de försmäda och förfölja eder och, ljugande, säga allt ondt mot eder för min skull. Glädjens och fröjden eder, ty eder lön är stor i himmelen; ty sammalunda hafva de förföljt profeterna, som voro före eder.

OM
HERRENS NATTVARD
ELLER
KOMMUNION.

¶ Om prästen har sig bekant, att någon, som ämnar begå den heliga nattvarden, uppenbarligen för ett ogudaktigt lefverne eller med ord eller gärning förorattat sin nästa, så att församlingen därigenom tagit anstot, så underrättar prästen den felande, att han ej må fordrista sig att komma till Herrens bord, förrän han öppet förklarar, att han uppriktigt ångrat sitt forra lefverne och bättrat sig, på det församlingen så må tillfredsställas; samt att han godtgjort, hvad han brutit mot de förorattade, eller åtminstone förklarar sig villig att så göra vid första lagliga tillfälle.

¶ På liknande sätt förfar prästen mot dem, som lefa i hat och bitterhet med hvarandra, och tillåter dem ej att mottaga Herrens nattvard, förrän han vet, att de med hvarandra ingått försoning. Om en af de kifvande parterna är bojd att af hjärtat förlåta allt, hvad den andra felat mot honom, och därjämte godtgöra, hvad han själf brutit, men den andra parten icke kan formås till en sådan Gud behaglig försoning, utan i stället framhardar i sin bitterhet och ondska, så gifver prästen den ångerfulle tilltråde till den heliga nattvarden, men vagrar den halsstarrige denna formån. Dock åligger det hvarje präst, som i öfverensstammelse med denna förordning vagrar någon tilltråde till nattvardsbordet, att senast inom fjorton dagar inberätta förhållandet till ordinarius.

¶ Altarbordet, som vid nattvardsgång betuckes med en ren duk af hvitt linne, skall hafva sin plats i midten af kyrkans skepp eller i koret. Prästen, stående vid altarbordets högra sida eller på den plats, som är bestämmd för förattandets af morgon- och aftongudstjänst, läser Herrens bon och den därpå följande kollekten, hvarunder församlingen knäböjer; men Herrens bon må utelämnas, om morgongudstjänst förattats omedelbart förut.

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo. Amen.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE Gud, för hvilken alla hjärtan äro uppenbara, alla begär kunniga och inga hemligheter fördolda, rena våra hjärtans tankar genom din Helige Andes nåd, att vi må fullkomligt älska Dig och värdigt förhärliga ditt heliga namn; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ *Därefter uppläser prästen, vänd till församlingen, tydligt de tio budorden, och församlingen, ännu knäböjande, beder efter hvarje bud Gud om förlåtelse för begångna öfverträdelse och anropar honom om nåd att allt framgent hålla lagen.*

¶ *Dekalogen må utelämnas, förutsatt att den läses en gång hvarje söndag; men observera, att när helst den utelämnas, läser prästen hufvudsumman af lagen, därvid först sägande: Hören, hvad vår Herre Jesus Kristus själf säger.*

Prästen:

GUD talade dessa ord och sade: Jag är Herren, din Gud. Du skall inga andra gudar hafva jämte mig.

Församlingen: Herre, förbarma Dig öfver oss, och böj våra hjärtan att hålla detta bud!

Prästen: Du skall icke göra dig något beläte eller någon bild, vare sig af det som är uppe i himmelen eller af det som är nere på jorden eller af det som är i vattnet nedanför jorden. Du skall icke tillbedja sådana, ej heller tjäna dem; ty jag, Herren, din Gud, är en nitälskande Gud, som hemsöker fädernas missgärning på barn och efterkommande i tredje och fjärde led, när man hatar mig, men som gör nåd intill tusenden, när man älskar mig och håller mina bud.

Församlingen: Herre, förbarma Dig öfver oss, och böj våra hjärtan att hålla detta bud!

Prästen: Du skall icke missbruka Herrens, din Guds, namn, ty Herren skall icke låta den blifva ostraffad, som missbrukar hans namn.

Församlingen: Herre, förbarma Dig öfver oss, och böj våra hjärtan att hålla detta bud!

Prästen: Tänk på sabbatsdagen, så att du helgar den. Sex dagar skall du arbeta och förrätta alla dina sysslor; men den sjunde dagen är Herrens, din Guds, sabbat; då skall du ingen syssla förrätta, ej heller din son eller din dotter, ej heller din tjänare eller din tjänarinna eller din dragare, ej heller främlingen, som är hos dig inom dina portar. Ty på sex dagar gjorde Herren himmelen och jorden och hafvet och allt hvad i dem är, men han hvilade på sjunde dagen; därför har Herren välsignat sabbatsdagen och helgat den.

Församlingen: Herre, förbarma Dig öfver oss, och böj våra hjärtan att hålla detta bud!

Prästen: Hedra din fader och din moder, på det att du må länge lefva i det land, som Herren, din Gud, vill gifva dig.

Församlingen: Herre, förbarma Dig öfver oss, och böj våra hjärtan att hålla detta bud!

Prästen: Du skall icke dräpa.

Församlingen: Herre, förbarma Dig öfver oss, och böj våra hjärtan att hålla detta bud!

Prästen: Du skall icke göra hor.

Församlingen: Herre, förbarma Dig öfver oss, och böj våra hjärtan att hålla detta bud!

Prästen: Du skall icke stjåla.

Församlingen: Herre, förbarma Dig öfver oss, och böj våra hjärtan att hålla detta bud!

Prästen: Du skall icke bära falskt vittnesbörd mot din nästa.

Församlingen: Herre, förbarma Dig öfver oss, och böj våra hjärtan att hålla detta bud!

Prästen: Du skall icke hafva lust till din nästas hus. Du skall icke hafva lust till din nästas hustru, ej heller till hans tjänare eller hans tjänarinna, ej

heller till hans oxen eller hans åsna, ej heller till något annat, som tillhör din nästa.

Församlingen: Herre, förbarma Dig öfver oss, och skrif alla dessa bud i våra hjärtan!

¶ *Därefter må prästen säga:*

Hören äfven, hvad vår Herre Jesus Kristus säger:

DU skall älska Herren din Gud af allt ditt hjärta och af all din själ och af allt ditt förstånd. Detta är det yppersta och främsta budet. Det andra är detta likt: Du skall älska din nästa såsom dig själf. På dessa två buden hänger hela lagen och profeterna.

¶ *Om dekalogen utlämnats, säges här:*

Herre, förbarma Dig öfver oss!
 Kriste, förbarma Dig öfver oss!
 Herre, förbarma Dig öfver oss!

¶ *Därefter må prästen säga:*

Låtom oss bedja.

O ALLSMÄKTIGE, evige Gud, vi bedja Dig, att Du värdes så leda, helga och styra oss till både själ och kropp, att vi må iakttaga din lag och uträtta dina befallningar, på det att vi genom ditt mäktiga beskydd må städse varda bevarade till både kropp och själ; genom vår Herre och Frälsare, Jesus Kristus. *Amen.*

¶ *Därefter läser prästen dagens kollekt och omedelbart därpå episteln, sågande: Episteln (eller den del af Skriften, som är förordnad till epistel) återfinnes i — kapitel, begynnande med — versen. Efter det episteln blifvit läst, säger prästen: Här slutar episteln. Därpå uppstår församlingen och prästen läser evangeliet, sågande: Dagens heliga evangelium återfinnes i — kapitel, begynnande med — versen.*

¶ *Här säges eller sjunges:*

Ära vare Dig, O Herre!

¶ *Efter evangeliet läses den trosbekännelse, som vanligen kallas den nicenska, eller också den apostoliska; men tron må här utlämnas, om den omedelbart förut blifvit läst under morgongudstjänsten. Dock förordnas, att nicenska trosbekännelsen läses på Juldagen, Påskdagen, Himmelsfärdsdagen, Pingstdagen och Trefaldighetssöndagen.*

JAG tror på en Gud, allsmäktig Fader, skaparen af himmel och jord och allt, som är, synligt och osynligt.

Och på en Herre Jesus Kristus, Guds enfödde Son, född af Fadren före hela världen, Gud af Gud, ljus af ljus, sann Gud af sann Gud, född och icke skapad, af samma väsende med Fadren, genom hvilken allt är skapat; hvilken för oss människor och för vår salighets skull nedsteg från himmelen och tog mandom af jungfrun Maria och vardt människa; blef ock för oss korsfäst under Pontius Pilatus, död och begrafven; och på tredje dagen uppstånden efter skrifterna; och uppfor till himmelen, sitter på Fadrens högra sida; därifrån igenkommande med härlighet till att döma lefvande och döda; och på hans rike skall icke vara någon ände.

Och jag tror på den Helige Ande, Herren och Lifgifvaren, hvilken utgår af Fadren och Sonen och tillika med Fadren och Sonen tillbedes och äras, och hvilken har talat genom profeterna. Jag tror på en helig, allmännelig och apostolisk kyrka. Jag bekänner en döpelse till syndernas förlåtelse och förväntar de dödas uppståndelse och den tillkommande världens lif. Amen.

¶ Därefter tillkännagifver prästen de under veckan förekommande helg- och fastedagar, som böra uppmärksammas, pålyser om nattvardsgång (då sådan hålles), afkunnar lysning till äktenskap och meddelar öfriga kungörelser, som böra offentliggöras.

¶ Därefter hålles predikan. Då nattvardsgång hålles, går prästen efter predikan till altaret och börjar offertorium med uppläsandet af ett eller flera af följande skriftspråk. Mark, att dessa skriftspråk afven kunna användas vid alla andra offentliga gudstjänster, då öfrer upptages.

KOMMEN ihåg Herren Jesu ord, som han själf sade: Saligare är gifva än taga. Ap. G. 20: 35.

Låten edert ljus lysa inför människorna, att de må se edra goda gärningar och prisa eder Fader, som är i himmelen. Matt. 5: 16.

Samlen eder icke skatter på jorden, där mal och

rost förstöra, och där tjufvar bryta sig in och stjäla, utan samlen eder skatter i himmelen, där hvarken mal eller rost förstöra, och där tjufvar icke bryta sig in ej heller stjäla. *Matt. 6: 19, 20.*

Allt hvad I viljen människorna skola göra eder, det gören I ock dem; ty detta är lagen och profeterna. *Matt. 7: 12.*

Icke skall hvar och en inkomma i himmelriket, som säger till mig: Herre, Herre, utan den som gör min Faders vilja, som är i himmelen. *Matt. 7: 21.*

Sackeus steg fram och sade till Herren: Se, Herre, hälften af mina ägodelar gifver jag de fattiga, och om jag i något har gjort orätt mot någon, så gifver jag fyradubbelt igen. *Luk. 19: 8.*

Hvem tjänar någonsin i krig på egen sold? Hvem planterar en vingård och äter icke af dess frukt? Eller hvem vaktar en hjord och äter icke af hjordens mjölk? *1 Kor. 9: 7.*

Om vi hafva sått åt eder det andliga, är det för mycket, om vi skulle skörda af edert lekamliga? *1 Kor. 9: 11.*

Veten I icke, att de som förrätta tempeltjänsten få sin föda ifrån templet, och att de som tjäna vid altaret få sin del med altaret? Likaså har ock Herren förordnat, att de som förkunna evangelium skola lefva af evangelium. *1 Kor. 9: 13, 14.*

Den som sår sparsamt, han skall ock skörda sparsamt, och den som sår med välsignelse, han skall ock skörda med välsignelse. Hvar och en, efter som han vill i sitt hjärta, icke med olust eller af tvång! Ty Gud älskar en glad gifvare. *2 Kor. 9: 6, 7.*

Den som undervisar i ordet, han dele allt godt med den som undervisar honom. Faren icke vilse. Gud låter icke gåcka sig, ty hvad en mäniska sår, det skall hon ock skörda. *Gal. 6: 6, 7.*

Medan vi hafva tid, låtom oss göra det goda mot

alla, men mest mot dem som höra tron till. *Gal. 6: 10.*

En stor vinning är också gudaktigheten med nöjsamhet. Ty intet hafva vi fört in i världen; det är klart, att vi icke heller kunna föra något därutur. *1 Tim. 6: 6, 7.*

Bjud dem som äro rika i denna världen, att de äro gifmilda och dela med sig, samlande sig en god grund för det tillkommande, att de må fatta det rätta lifvet. *1 Tim. 6: 17, 18, 19.*

Gud är icke orättvis, så att han skulle förgäta edert verk och den kärlek, I hafven visat hans namn, då I tjänaden de heliga och ännu tjänen dem. *Ebr. 6: 10.*

Förgäten icke att göra godt och dela med eder; ty med sådana offer tackes man Gud. *Ebr. 13: 16.*

Hvilken som har denna världens goda och ser sin broder vara nödställd och tillsluter sitt hjärta för honom, huru förblifver Guds kärlek i honom? *1 Joh. 3: 17.*

Gör godt med dina ägodelar och vänd icke bort ditt ansikte från den fattige, att icke Gud må vända bort sitt ansikte från dig. *Tob. 4: 7.*

Var gifmild efter din förmåga. Har du mycket, så gif rikligen; har du litet, så blygs icke att gifva af det lilla, ty därigenom samlar du dig en god skatt för nödens tid. *Tob. 4: 8, 9.*

Den som förbarmar sig öfver den arme, han lånar åt Herren och får vedergällning af honom för hvad godt han gjort. *Ords. 19: 17.*

Säll är den som låter sig vårda om den arme; honom skall Herren hjälpa på olyckans dag. *Ps. 41: 1.*

Säg till Israels barn, att de upptaga en offergåfva åt mig; af hvar och en som har ett därtill villigt hjärta skolen I upptaga denna offergåfva åt mig. *2 Mos. 25: 2.*

Med tomma händer skall ingen träda fram inför

Herrens ansikte, utan hvar och en skall gifva hvad hans hand förmår, allt efter måttet af den välsignelse, som Herren, din Gud, har gifvit dig. 5 Mos. 16: 16, 17.

Dig, Herre, tillhör storhet och makt och härlighet och glans och majestät, ja, allt hvad i himmelen och på jorden är. Ditt, o Herre, är riket, och Du har upphöjt Dig till ett hufvud öfver allt. 1 Krön. 29:11.

Herre, från Dig kommer allt, och ur din hand hafva vi gifvit det åt Dig. 1 Krön. 29: 14.

¶ Under läsningen af dessa skriftspråk upptaga diakonerna, kyrkovårdarna eller andra lämpliga och därtill förordnade personer församlingens offer till understöd af fattiga och till andra välgörande ändamål. Offret, hvilket mottages i ett af församlingen därför anskaffadt bäcken, frambäres vördnadsfullt till prästen*, som ödmjukt mottager och lägger det på altaret.

¶ Därefter ställer prästen* på altarbordet så mycket bröd och vin han anser tillräckligt.

¶ Under offrets frambärande må sjungas en hymn eller ett offertorium med ord ur den heliga skrift eller allmänna bönboken i enlighet med den föreskrift prästen gifver.

¶ Därefter säger prästen*:

Låtom oss bedja för hela Kristi stridande kyrka!

ALLSMÄKTIGE och evige Gud, som genom din heliga apostel har lärt oss att hålla böner, förböner och tacksägelser för alla människor, vi bedja Dig ödmjukligen, att Du nådeligen ville (*mottaga* våra allmosor och offer samt*) höra dessa våra böner, som vi frambära inför ditt gudomliga majestät. Innerligt bedja vi Dig, uppfyll städse din allmänneliga kyrka med sanningens, endräktens och fridens Ande, och gif, att alla, som bekänna ditt heliga namn, må enas i ditt heliga ords sanning och lefva i endräkt och kristlig kärlek. Vi bedja Dig äfven att så leda och styra alla kristna regenter, att de må redbart och opartiskt utöfva rättvisa, till straff för öfverträdelse och last och till befrämjande af all sann religion och dygd. Förläna, o himmelske

*Förekomma inga allmosor och offer, så utelämnas oraen "mottaga våra allmosor och offer samt."

Fader, alla biskopar och öfriga själasörjare nåd att med både lif och lära förkunna ditt rena och lifgifvande ord och att troget förvalta de heliga sakramenten. Gif allt ditt folk, synnerligen denna församling, din himmelska nåd, på det alla med ödmjuka och andäktiga hjärtan må höra och anamma ditt heliga ord och rätteligen tjäna Dig i helighet och rättfärdighet i alla sina lifsdagar. Ödmjukt anropa vi Dig, o Herre, att Du värdes trösta och bistå alla dem, som i detta förgängliga lif råkat i bekymmer, sorg, nöd, sjukdom eller annan be-
dröfvelse. Vi prisa äfven ditt heliga namn för alla dina tjänare, hvilka i sann tro och i din fruktan lämnat detta jordelif, och vi bedja Dig, förläna oss nåd att så efterfölja deras goda exempel, att vi med dem må blifva arfvingar till ditt himmelska rike. Bönhör oss, o Fader, för vår ende Medlares och För-svarares, Jesu Kristi, skull. *Amen.*

¶ När nattvard hålles, läser prästen* följande förmaning. Men observera, att förmaningen kan utelämnas, om den redan blifvit läst på en af den innevarande månadens söndagar.

ÄLSKADE i Herren! I, som åstunden att komma och varda delaktiga af vår Frälsares, Jesu Kristi, lekamen och blod, bören besinna, huru apostelen Paulus förmanar en hvar att pröfva sig själf och så äta af detta bröd och dricka af denna kalk. Ty såsom välsignelsen är stor, om vi med uppriktiga och botfärdiga hjärtan och en lefvande tro mottaga detta heliga sakrament, så är också faran stor, om vi ovärdigt mottaga detsamma. Därför dömen eder själfva, kära bröder, så dömer icke Gud eder; ångren uppriktigt edra begångna synder, hafven en fast och lefvande tro på Kristus, vår Frälsare, bättern edert lefverne, och lefven i fullkomlig kärlek med alla människor, så ären I beredda att varda delaktiga af dessa heliga håfvor. Framför allt tacken Gud, Fadren, Sonen och den Helige Ande,

för världens återlösning genom det lidande och den död, som vår Frälsare, Jesus Kristus, både Gud och människa, utstod, då han ödmjukade sig själf intill korsets död för oss arma syndare, som sutto i mörker och dödens skugga, på det han skulle göra oss till Guds barn och gifva oss evigt lif. Och på det vi alltid må påminna oss vår Mästares och ende Frälsares, Jesu Kristi, kärlek, som så utgaf sig själf för oss, och de otaliga välgärningar, han bevisat oss genom sitt dyra blods utgjutelse, har han, oss till stor och evig tröst, instiftat och förordnat detta heliga sakrament till underpant på sin kärlek och till en ständig åminnelse af sin död. Låtom oss därför städse lofva och tacka honom tillika med Fadren och den Helige Ande, hvartill vi äro heligt förpliktade, fullkomligt underkasta oss hans heliga vilja och behag samt sträfva efter att tjäna honom i sannskyldig helighet och rättfärdighet i alla våra lifsdagar. *Amen.*

¶ *Därefter säger prästen* till nattvardsgästerna:*

I ALLA, som uppriktigt och allvarligt ångren edra synder och lefven i kärlek och barmhärtighet med edra medmänniskor samt hafven för afsikt att föra ett nytt lefverne i lydnad för Guds bud och att hädanefter vandra på hans heliga vägar, nalkens i tro, och mottagen detta heliga sakrament till eder hugsvalelse, samt afläggen, andaktsfullt knäböjande, inför Gud allsmäktig eder ödmjuka syndabekännelse.

¶ *Därefter aflägga prästen* och alla närvarande, som ämna begå den heliga nattvarden, gemensamt följande allmänna syndabekännelse, vordnadsfullt knäböjande:*

ALLSMÄKTIGE Gud, vår Herre Jesu Kristi Fader, alltings skapare, alla människors domare! Vi bekänna och ångra våra mångfaldiga synder och all orättfärdighet, som vi beklagligen gång på gång med tankar, ord och gärningar hafva

begått mot ditt gudomliga majestät och därigenom ådragit oss din rättvisa vrede och dom. Vi ångra oss allvarligen och känna en hjärtlig sorg öfver dessa våra missgärningar; deras hågkomst smärtar oss, och deras börda är oss outhärdlig. Förbarma Dig, o, förbarma Dig öfver oss barmhärtige Fader; för din Sons, vår Herres, Jesu Kristi, skull förlåt oss allt det förflutna, och förläna oss kraft att hädanefter städse tjäna och tackas Dig i ett nytt lefverne, ditt namn till pris och ära; genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

¶ *Därefter uppstår prästen* (biskopen, om han är närvarande) och säger, vänd till församlingen:*

DEN allsmäktige Gud, vår himmelske Fader, som af sin stora barmhärtighet utlofvat syndernas förlåtelse åt alla, som med hjärtlig ånger och sann tro vända sig till honom, förbarme sig öfver eder, förlåte eder och befrie eder från alla edra synder, styrke och stadfäste eder i allt det godt är och gifve eder evigt lif; genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

¶ *Därefter säger prästen*:*

Hören de trösterika ord, hvilka Kristus, vår Frälsare, säger till alla, som uppriktigt vända sig till honom:

KOMMEN till mig, I alla, som arbeten och ären betungade, och jag skall vederkvicka eder. *Matt. 11: 28.*

Så älskade Gud världen, att han utgaf sin enfödde Son, på det att hvar och en, som tror på honom, icke må förgås, utan hafva evigt lif. *Joh. 3: 16.*

Hören äfven, hvad apostelen Paulus säger:

Det är ett fast ord och värdt att på allt sätt mottagas, att Kristus Jesus har kommit i världen för att frälsa syndare. *1 Tim. 1: 15.*

Hören jämväl, hvad apostelen Johannes säger:

Om någon syndar, så hafva vi en försvarare hos Fadren, Jesus Kristus, som är rättfärdig. Och han är försoningen för våra synder. 1 Joh. 2: 1, 2.

¶ *Hvarefter prästen* fortsätter och säger:*

Upplyften edra hjärtan!

Svar: Vi upplyfta dem till Gud.

Prästen: Tackom Gud, vår Herre!

Svar: Det är tillbörligt och rätt att tacka honom.

¶ *Därefter vänder sig prästen* till Herrens bord och säger:*

SANNERLIGEN är det tillbörligt, rätt och vår heliga plikt, att vi alltid *På Trefaldighetsdagen utelämnas orden "Helige Fader." och allestädes tacka och lofva Dig, o Herre, (*helige Fader), allsmäktige, evige Gud.

¶ *Här följer den för innervarande högtid förordnade prefationen. Då ingen sådan är bestämd, läser eller sjunger prästen* omedelbart därpå följande:*

Därför vilja vi med änglar, öfveränglar och alla himmelens härskaror lofva och upphöja ditt härliga namn, städse prisande Dig, sägande:

HELIG, HELIG, HELIG, Herre Gud Sebaot! Fulla äro himlarna och jorden af din härlighet. Ära vare Dig, o Herre, den ¶ Präst* och församling. Allrahögste! Amen.

LÄMPLIGA PREFATIONER.

På Juldagen och sju dagar därefter.

EMEDAN Du utgaf och vid denna tid lät din ende Son, Jesus Kristus, födas för oss, som genom din Helige Andes verkan vardt sann människa af sin moders, jungfru Marie, väsen, dock utan någon

syndens besmittelse; på det han måtte rena oss från all synd.—Därför vilja vi med *o. s. v.*

På Påskdagen och sju dagar därefter.

MEN förnämligast äro vi förpliktade att prisa Dig för din Sons, vår Herres, Jesu Kristi, härliga och segerrika uppståndelse. Han är det rätta påskalammet, offradt för oss, ty han har borttagit världens synd och genom sin död öfvervunnit döden samt genom sin uppståndelse förvärfvat oss evigt lif.—Därför vilja vi med *o. s. v.*

På Kristi himmelfärdsdag och sju dagar därefter.

GENOM din högt älskade Son, Jesus Kristus, vår Herre, som efter sin härliga och segerrika uppståndelse i synlig måtto uppenbarade sig för sina apostlar och i deras åsyn uppfor till himmelen för att bereda oss rum, på det att, hvarest han är, där skola ock vi vara och regera med honom i härlighet.—Därför vilja vi med *o. s. v.*

På Pingstdagen och sex dagar därefter.

GENOM vår Herre Jesus Kristus, enligt hvilkens nådefulla löfte den Helige Ande vid denna tid kom ned från himmelen med ett plötsligt då, såsom af ett framfarande häftigt väder, i skepnad af eldtungor, hvilka satte sig på apostlarna för att lära dem och leda dem i all sanning; gifvande dem såväl gåfvan att tala på andra tungomål som ock frimodighet och ett brinnande nit att utan återvändo predika evangelium för alla folk, hvarigenom vi blifvit förda från mörker och villfarelse till det sanna ljuset och till kunskap om Dig och din Son, Jesus Kristus.—Därför vilja vi med *o. s. v.*

På Trefaldighetssöndagen må sägas:

SOM är en Gud, en Herre; icke en enda person, utan tre personer i ett väsen; ty hvad vi tro om Fadrens härlighet, det samma tro vi om Sonens och den Helige Andes, utan någon åtskillnad eller olikhet. —Därför vilja vi med *o. s. v.*

¶ *Eller ock följande med orden 'helige Fader' bibehållna i inledningen.*

FÖR din Sons, vår Herre Jesu Kristi, dyra förtjänst och död och för sändandet af den Helige Ande, Hugsvalaren, hvilka båda äro ett med Dig i din eviga gudom. —Därför vilja vi med *o. s. v.*

¶ *Därefter läser prästen*, knäböjande vid altaret, i alla nattvardsgästernas namn följande bön:*

VI fördrista oss ej att komma till detta ditt bord, barmhärtige Herre, förtröstande på vår egen rättfärdighet, utan på din mångfaldiga och stora barmhärtighet. Vi äro icke ens värdiga att samla upp smulorna under ditt bord. Men Du är densamme Herren, hvars lust det är att städse öfva barmhärtighet. Gif därför, nåderike Gud, att vi så äta din käre Sons, Jesu Kristi, kött och dricka hans blod, att våra syndiga kroppar må varda renade genom hans kropp och våra själar tvagna i hans dyrbara blod samt att vi må evigt förblifva i honom och han i oss. *Amen.*

¶ *Sedan prästen,* stående vid altaret, har så placerat brödet och vinet, att han i församlingens åsyn kan på ett vördnadsfullt sätt bryta brödet och taga kulken i sina händer, läser han följande invigningsbön:*

ALL ära tillkommer Dig, allsmäktige Gud, himmelske Fader, som af din stora barmhärtighet utgaf din ende Son, Jesus Kristus, att lida korsets död för vår frälsning, hvarigenom han (som så en gång för alla offrade sig själf) frambar ett fullständigt, fullkomligt och tillräckligt offer såsom återlösen och

tillfyllestgörrelse för hela världens synder. Han instiftade en ständig åminnelse af denna sin dyrbara offerdöd, och i sitt heliga evangelium befaller han oss att allt fortfarande fira densamma intill hans återkomst: Ty i den natt, då han vardt förrådd, a) tog han brödet, tackade, b) bröt det och gaf sina lärjungar och sade: Tagen och äten! c) Detta är min lekamen, som för eder varder utgifven. Gören det till min åminnelse! Sammalunda d) tog han ock kalken efter nattvarden, tackade och gaf sina lärjungar och sade: Tagen och dricken häraf alla! e) Denna kalk är det nya testamentet i mitt blod, som för eder och för många varder utgjutet till syndernas förlåtelse. Så ofta som I det gören, gören det till min åminnelse!

a). Här tager prästen* paltanen i sin hand.

b). Här bryter han brödet.

c). Här lägger han handen på allt det bröd han inviger.

d). Här tager han kalken i sin hand.

e). Här lägger han handen på de kärl, hvilka innehålla det vin, som inviges.

DÄRFÖR, o Gud och himmelske Fader, vilja vi, dina ringa tjänare, i enlighet med din älskade Sons, vår Frälsares, Jesu Kristi, instiftelse, inför ditt gudomliga majestät med dessa dina heliga gåfvor, som vi nu frambära inför Dig, högtidligen fira den åminnelse din Son har befallt oss; därvid påminnande oss hans välsignade lidande och dyrbara död, hans segerrika uppståndelse och härliga himmelsfärd; hembärande Dig våra hjärtans innerligaste tacksägelser för de oräkneliga välgärningar, som därigenom kommit oss till del.

Oblationen.

OCH ödmjukt anropa vi Dig, barmhertige Fader, att bönhöra oss, och att Du af din oändliga godhet täcktes med ditt ord och din helige Ande välsigna och helga dessa dina skapade häfvor, bröd och vin, så att vi, mottagande dem enligt din Sons, vår Frälsares, Jesu Kristi, instiftelse, till åminnelse af hans lidande och död,

Invokationen.

må varda delaktiga af hans välsignade lekamen och blod.

I STÖRSTA ödmjukhet bedja vi äfven, att Du af din faderliga godhet ville mottaga detta vårt lof-och tackoffer, samt att vi och hela din kyrka, i kraft af din Sons, Jesu Kristi, förtjänst och död och genom tron på hans blod, må erhålla syndernas förlåtelse och alla andra välgärningar, som härflyta från hans lidande. Och här frambära och öfverlämna vi åt Dig, o Herre, oss själfva, våra själar och kroppar, till ett förnuftigt, heligt och lefvande offer, i ödmjukhet bönfällande Dig, att vi och alla andra, som blifva delaktiga af denna heliga nattvard, må värdigt mottaga din Sons, Jesu Kristi, dyrbara lekamen och blod, uppfyllas med din nåd och himmelska välsignelse och varda en kropp med honom, så att han må förblifva i oss och vi i honom. Och fastän vi på grund af våra många synder äro ovärdiga att hembära Dig något slags offer, bedja vi dock, att Du värdes mottaga denna vår heliga förpliktelse och tjänst och icke handla med oss efter vår förtjänst, utan förlåta oss våra öfverträdelser; genom Jesus Kristus, vår Herre, genom hvilken och med hvilken i förening med den Helige Ande, all ära och härlighet tillkommer Dig, o allsmäktige Fader, från evighet till evighet. *Amen.*

¶ Här sjunges, om det anses lämpligt, en hymn.

¶ Därefter tager prästen* själf nattvarden, under båda formerna, hvarefter han på samma sätt utdelar den till biskopar, präster och diakoner (om några äro närvarande) samt därefter i tur och ordning till de andäktigt knäböjande nattvardsgästerna, som med sina händer mottaga elementen. Tillräckligt tillfälle beredes för alla att kommunicera. Vid utdelandet af brödet säger han:

VÅR Herre Jesu Kristi lekamen, för dig utgifven, bevare din själ och kropp till evigt lif. Tag och ät detta till åminnelse af, att Kristus dog för dig, och när dig af honom i ditt hjärta genom tron med tacksägelse.

¶ Och den präst, som utdelar kalken, säger:

VÅR Herre Jesu Kristi blod, för dig utgjutet, bevara din själ och kropp till evigt lif. Drick detta till åminnelse af, att Kristi blod blef för dig utgjutet, och var tacksam.

¶ Om det invigda brödet och vinet tager slut, innan alla kommunicerat, inviger prästen* mera enligt föregående formulär, begynnande med: "All ära tillkommer Dig, allsmäktige Gud," och slutande med: "delaktiga af hans välsignade lekamen och blod."

¶ Sedan alla kommunicerat återvänder prästen till Herrens bord och nedsätter på det samma vördsamt, hvad som återstår af de invigda elementen, be-täckande dem med en hvit linneduk.

¶ Därefter läser prästen Herrens bön. Församlingen upprepar därvid efter honom hvarje bönepunkt.

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo; ty riket är ditt och makten och härligheten i evighet. Amen.

¶ Hvarefter följande bön läses:

ALLSMÄKTIGE, evige Gud! Vi tacka Dig af allt hjärta, att Du nådeligen bespisat oss, som tillbörligt mottagit dessa heliga håfvor, med din andliga spis, som är din Sons, vår Frälsares, Jesu Kristi, dyrbara lekamen och blod, och därigenom försäkrat oss om din godhet och ynnest, samt att vi såsom sanna lemmar äro införlifvade i din Sons andliga kropp, som är det heliga samfundet af alla kristtrogna människor; och att vi sålunda efter hoppet äro arfvingar till evigt lif, för din käre Sons dyra lidandes och döds skull. Ödmjukligen bedja vi Dig, o Fader i himmelen, att så bistå oss med din nåd, att vi allt fortfarande må förblifva i denna heliga gemenskap och utföra alla sådana goda gärningar, i hvilka Du har bestämt, att vi skola vandra;

genom Jesus Kristus, vår Herre, hvilken med Dig och den Helige Ande vare ära och härlighet i evighet. *Amen.*

¶ *Därefter uppstå alla och läsa eller sjunga Gloria in excelsis eller någon annan lämplig hymn.*

ÄRA vare Gud i höjden och frid på jorden, till människorna ett godt behag! Vi lofva Dig, vi välsigna Dig, vi tillbedja Dig, vi förhålla Dig, vi tacka Dig för din stora härlighet; o Herre Gud, himmelske Konung, Gud Fader allsmäktig!

O Herre, den Allrahögstes enfödde Son, Jesus Kristus; o Herre Gud, Guds Lamm, Fadrens Son, som borttager världens synder, förbarma Dig öfver oss; Du, som borttager världens synder, förbarma Dig öfver oss; Du, som borttager världens synder, hör vår bön; Du, som sitter på Fadrens högra sida, förbarma Dig öfver oss!

Ty Du allena är helig; Du allena är Herren; Du allena, o Kriste, med den Helige Ande, är den högste i Guds Faders härlighet! *Amen.*

¶ *Därefter uttalar prästen* (eller biskopen, om han är närvarande) följande välsignelse, hvarefter församlingen aflagsnär sig.*

GUDS frid, som öfvergår allt förstånd, bevara edra hjärtan och edra tankar i Guds och hans Sons, vår Herres, Jesu Kristi, kunskap och kärlek. Och Gud allsmäktig, Fadren, Sonen och den Helige Ande, låte sin välsignelse vara med och öfver eder alltid. *Amen.*

¶ *Kollekter, som prästen enligt godtfinnande kan läsa efter kollekterna i morgon- och aftongudstjänsten eller vid nattvardsgång.*

BISTÅ oss nådeligen, o Herre, i detta vårt åkallande och bedjande, och led dina tjänare på vägen till evig salighet, att de bland detta förgängliga lifs mångahanda och vexlande öden må varda beskyddade

med din nådiga och ständiga hjälp; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

ALLSMÄKTIGE Gud, vi bedja Dig, gif, att de ord, som vi i dag hört med våra yttre öron, må genom din nåd så inpräglas i våra hjärtan, att de i oss må bära frukt i ett gudaktigt lefverne till ditt namns förhärligande och ära; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

O HERRE, styr och led oss i alla våra förehandvanden med din ständiga nåd och mäktiga hjälp, så att i allt, hvad vi begynna, fortsätta och fullborda, vi må förhärliga ditt heliga namn och så omsider af din barmhärtighet ärfva evigt lif; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

ALLSMÄKTIGE Gud, all vishets källa, Du som känner, hvad vi behöfva, förrän vi bedja, och vår okunnighet om det vi begära, vi anropa Dig att hafva öfverseende med våra skröpligheter och att Du värdes gifva oss, hvad vi för vår ovärdighets skull icke våga och på grund af vår blindhet icke kunna bedja om; för din Sons, vår Herres, Jesu Kristi, förtjänsts skull. *Amen.*

ALLSMÄKTIGE Gud, Du som lofvat höra deras böner, hvilka bedja i din Sons namn, vi anropa Dig, böj nådeligen dina öron till oss, som nu hafva framburit våra böner och vår åkallan inför Dig, och gif, att allt det, som vi efter din vilja i tron hafva bedit om, må varda oss gifvet till afhjälpan det af vår nöd och till din äras förhärligande; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ På söndagar och andra helgdagar läses (äfven om ingen predikan eller nattvardsgång hålles) hela nattvardsritualen till och med evangeliet och avslutas med välsignelsen.

¶ Om det efter nattvarden finnes något kvar af det invigda brodet och vinet, borttages det icke ur kyrkan, utan prästen och andra kommunikanter förtära vördnadsfullt detsamma omedelbart efter välsignelsen.

¶ När prästen pålyser nattvardsgång (som alltid bör ske på den söndag eller helgdag, hvilken närmast föregår dess hållande), läser han följande formaning eller så mycket af densamma han anser lämpligt.

ÄLSKADE i Herren! Nästkommande — dag vill jag med Guds hjälp hålla nattvardsgång för dem, som allvarligt åstunda och äro beredda att rätteligen mottaga Kristi lekamens och blods trösterika sakrament till åminnelse af hans försoningslidande och död, hvarigenom allenast vi kunna erhålla syndernas förlåtelse och blifva medarfvingar i Guds rike. Därför är det vår plikt att frambära ödmjuka och innerliga tacksägelser till Gud allsmäktig, vår himmelske Fader, för det han utgaf sin Son, vår Frälsare, Jesus Kristus, icke allenast till att dö för oss, utan äfven till en andlig spis och näring i detta heliga sakrament. Och emedan detsamma är så gudomligt och trösterikt för dem, hvilka värdigt undfå det, och på samma gång medför en sådan våda för dem, som fördrista sig att ovärdigt mottaga det, så är det min plikt att förmana eder att använda tiden dessförrinnan till öfvervägande af denna heliga handling's stora betydelse och vådan af att ovärdigt mottaga detta sakrament. Undersöken och pröfven därför edra egna samveten (icke lättfärdigt eller såsom hycklare), att I mån komma i helighet och renhet till en sådan himmelsk nådemåltid och varda iklädda de bröllopskläder Gud fordrar i den heliga skrift och sålunda värdiga att blifva gäster vid hans heliga bord.

Sättet och medlet härför är först och främst att pröfva lif och vandel efter Guds bud. Om I därvid finnen, att I antingen med vilja, ord eller handling hafven gjort eder skyldiga till öfverträdelser, så begråten edra synder, och bekennen dem inför Gud allsmäktig med fullt uppsåt att bättra edert lefverne. Och om I då insen, att edra öfverträdelser äro begångna icke allenast mot Gud utan äfven mot edra

medmänniskor, så förliken eder med dem och gifven villigt efter bästa förmåga upprättelse och godtgörelse för all den skada och orätt I hafven tillfogat andra. Likaledes varen I redo att förlåta andra, som hafva förfördelat eder, såsom I själfva önsken, att Gud skall förlåta eder, ty eljest medför edert mottagande af den heliga nattvarden ingenting annat än en förökad dom. Om därför någon af eder är en Guds hädare, hans ords motståndare eller föraktare, eller en äktenskapsbrytare eller en som lefver i ondska och afund eller i några andra svåra laster och brott, så må hvar och en sådan ångra och bättra sig från sina synder eller också afstå från att komma till detta Herrens heliga bord.

Och emedan ingen annan än den, som fullt förtröstar på Gud och har ett godt samvete, bör komma till den heliga nattvarden, så uppmanar jag den bland eder, som möjligen ej förmår tillfredsställa sitt samvete genom här angifna medel och därför behöfver tröst och ledning, att personligen hänvända sig till mig eller någon annan Guds ords tjänare och gifva tillkänna sina bekymmer för undfående af sådan andlig vård, som kan lända till samvetets lugn och till undanrödjandet af alla betänkligheter och tvifvel.

¶ *Eller i händelse han finner kommunikanterna uraktlåta att komma till den heliga nattvarden, bruka foljande formaning i stället för den föregående.*

ÄLSKADE i Herren! Nästkommande ——— dag ämnar jag med Guds nåd fira den heliga nattvarden, till hvilken jag å Guds vägnar inbjuder eder alla, hvilka äro här församlade, och jag beder eder för Herrens Jesu Kristi skull, att I icke vägren att mottaga denna inbjudning, hvarigenom Gud själf så kärleksfullt kallar eder. I veten, huru kränkande och kärlekslöst det är, om de inbjudna gästerna för hvilka någon tillredt en dyrbar festmåltid, (utan

något skäl) på det otacksammaste sätt vägra att infinna sig. Hvilken af eder kunde vid sådant tillfälle undgå att känna sig upprörd? Hvem skulle icke därvid anse sig högeligen förnärad och förorättad? Älskade i Kristus, tagen eder tillvara, att icke I, genom att undandraga eder den heliga nattvarden, ådragen eder Guds misshag. Det är lätt för en människa att ursäktas sig själf från nattvardens begående genom att åberopa värdsliga göromål som hinder. Men dylika ursäkter äro icke antagliga och tillåtliga inför Gud. Om några anse sig vara så stora syndare, att de fördenskull frukta att komma, hvarför vilja de då icke omvända och bättra sig? När Gud kallar eder, blygens I ej att svara: Jag vill icke komma? När I bören återvända till Gud, viljen I då ursäktas eder och säga, att I icke ären beredda? Betänken allvarligt inom eder själfva, huru litet sådana falska ursäkter betyda inför Gud. De, som nekade att komma till den i evangeliet omtalade stora nattvarden, emedan de köpt jordagods eller önskade försöka ett par oxar eller inträdt i det äkta ståndet, blefvo därför icke ursäktade, utan i stället räknade såsom ovärdiga att deltaga i den himmelska nådemåltiden. Fördenskull och i enlighet med mitt ämbetsuppdrag både kallar och förmanar jag eder alla i Guds namn och å Kristi vägnar, att I, som verkligen åstunden eder egen frälsning, måtte deltaga i denna heliga nattvard. Och emedan Guds Son för eder frälsnings skull gaf upp andan, då han led korsets död, så är det eder plikt att anamma nattvarden till åminnelse af hans offerdöd, såsom han själf befallt. Om I uraktlåten detta, så besinnen inom eder själfva eder stora otacksamhet mot Gud och den svåra straffdom I ådragen eder genom att uppsåtligen uteblifva från Herrens bord och afsöndra eder från edra bröder, hvilka komma för att nära sig med den spis, som gifves i denna himmelska

nådemåltid. Om I allvarligt besinnen allt detta, så ändren I genom Guds nåd edra sinnen, hvarom vi vilja enträget och ödmjukt bedja Gud allsmäktig, vår himmelske Fader.

OM
OFFENTLIGT BARNDOP
I KYRKAN.

- ¶ *Folket bör erinras om, att dopet lämpligast förrättas på söndagar, andra högtidsdagar eller bondagar. Dock kan dop förrättas på hvilken annan dag som helst, (om det är nödvändigt).*
- ¶ *För hvarje gossebarn, som döpes, skall det, om möjligt, vara två gudfäder och en gudmoder och för hvarje flicka barn en gudfader och två gudmodrar. Om så önskas, tillåtas föräldrar att vara faddrar.*
- ¶ *När barn skola dopas, böra föräldrar eller faddrar anmäla det till pastor före morgengudstjänstens början. Därefter böra faddrar och målsman vara redo att framträda med barnen till dopfunten omedelbart efter läsandet af sista bibellektionen vid morgengudstjänsten eller aftonsången enligt prästens bestämmeelse. Prästen framträder till dopfunten (som då skall vara fylld med rent vatten) och säger:*

HAR detta barn förut blifvit döpt eller ej?

- ¶ *Om de besvara frågan nekande, så fortsätter prästen som följer, under det församlingen förblifver stående, tills Herrens bön lases:*

INNERLIGT älskade! Emedan alla människor äro aflade och födda i synd, och vår Frälsare Kristus säger: Utan att en varder född på nytt af vatten och den Helige Ande, kan han icke ingå i Guds rike, så beder jag eder anropa Gud, vår Fader, genom vår Herre Jesus Kristus, att han af sin ousägliga nåd värdes förläna *detta barn*, hvad *det* icke af naturen kan få, så att *det* må döpas med vatten och den Helige Ande, upptagas i Kristi heliga kyrka och varda en lefvande lem i densamma.

¶ *Därefter säger prästen:*

Låtom oss bedja!

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, som af din stora barmhärtighet genom arken räddade Noa och hans familj från att omkomma i vatten och

förde ditt folk Israel oskadadt genom Röda Hafvet, hvarigenom det heliga dopet förebildades, och som genom din enfödde Sons, Jesu Kristi, dop i floden Jordan helgade vatten till syndens underbara aftvående; vi bedja Dig, att Du af din oändliga barmhärtighet ville se till *detta* barn, rentvå och helga *det* genom din Helige Ande, så att *det*, frälst från din vrede, må varda upptaget i din kyrkas ark, och ståndaktigt i tron, uppfyllt af glädje i hoppet och fast rotadt i kärleken, så öfvervinna denna världs mångahanda onda, att *det* omsider må undfå evigt lif och regera med Dig i evigheters evighet; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ *Eller följande:*

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, alla nödstäldas tillflykt, alla frälsningssökandes hjälpare, alla trognas lif och de dödas uppståndelse, vi bedja Dig för *detta* barn, att *det*, då *det* nu frambäres till ditt heliga dop, må erhålla syndernas förlåtelse genom andlig pånyttfödelse. Mottag *det*, o Herre, såsom Du lofvat genom din älskade Son, som sade: Bedjen, och eder skall varda gifvet; söken, och I skolen finna; klappen, och eder skall varda upplåtet. Så gif nu oss, som bedja; låt oss, som söka, finna; öppna porten för oss, som klappa; på det att *detta* barn må erhålla den himmelska rentvagnings eviga välsignelse och ingå i det rike, som Du utlofvat genom Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ *Därefter läser prästen följande, eller ock öfvergår han omedelbart till de frågor, som ställas till faddrarna. Men märk, att i hvarje församling måste det, som har närmast följer, läsas åtminstone en gång hvarje månad (om dop förättas), på det att menigheten därigenom må erhålla bättre insikt i grunderna för barndopet.*

Hören evangeliï ord, skrifna af evangelisten Markus i det tionde kapitlet, begynnande med den trettonde versen.

DE buro fram barn till Jesus, att han skulle taga på dem, men lärjungarna näpste dem, som framburo dem. Och när Jesus såg det, vardt han misslynt och sade till dem: Låten barnen komma till mig och förmenen dem icke; ty sådana hörer Guds rike till. Sannerligen säger jag eder: Hvilken som icke mottager Guds rike såsom ett barn, han kommer aldrig därin. Och han tog dem upp i famnen och lade händerna på dem och välsignade dem.

¶ Efter evangeliet läser prästen följande korta tillämpning af dess innehåll:

ÄLSKADE! I hören i detta evangelium vår Frälsare Kristi ord, att han befallt barnens frambärande till honom, att han tillrättavisade dem, som ville hindra dem att komma till honom, och att han förmanade alla att efterlikna dem i oskuld. I sen, huru ofta han genom yttre åtbörder och handlingar ådagalade sin kärlek till dem, i det han upptog dem i sin famn, lade händerna på dem och välsignade dem. Tviflen därför icke, utan hafven en fast tro, att han likaledes vill kärleksfullt mottaga *detta barn*, upptaga *det* i sin nådefulla famn, förläna *det* det eviga lifvets välsignelse och göra *det* till en *medarfringe* i sitt eviga rike.

Då vi sålunda genom Guds Son, Jesus Kristus, äro förvissade om vår himmelske Faders kärlek till *detta barn* och därför ingalunda betvifla, att vårt kärleksverk i frambärandet af *detta barn* till hans heliga dop nådeligen behagar honom, så låtom oss förtroendefullt och hängifvet hembära honom tacksägelse, sägande:

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, himmelske Fader, vi hembära Dig vår ödmjuka tacksägelse, att Du har värdigats kalla oss till din nåds kunskap och tron på Dig. Föröka i oss alltjämt denna kunskap, och stärk denna vår tro. Gif *detta barn* din

Helige Ande, att *det* må födas på nytt och varda *arfvinge* till den eviga saligheten; genom vår Herre Jesus Kristus, hvilken lefver och regerar med Dig och den Helige Ande nu och i evighet. Amen.

¶ *Därefter säger prästen till faddrarna:*

INNERLIGT älskade! I hafven här framburit *detta barn* för att döpas; I hafven bedit, att vår Herre Jesus Kristus täcktes mottaga *det*, rena *det* från all synd, helga *det* med den Helige Ande, gifva *det* himmelriket och evigt lif. I hafven desslikes hört, att vår Herre Jesus Kristus i sitt evangelium lofvat gifva alla dessa nådegåfvor, hvarom I hafven bedit, hvilket löfte han å sin sida visserligen skall hålla och uppfylla.

Emedan Kristus gifvit ett sådant löfte, så må äfven *detta barn* å sin sida uppriktigt lofva genom eder, som äro dess målsmän (tills *det* uppnått mogen ålder och kan ikläda sig sina egna förpliktelser), att afsäga sig djäfvulen och alla hans gärningar och ståndaktigt tro Guds heliga ord samt lydaktigt hålla hans bud.

¶ *Därefter ställer prästen till faddrarna följande frågor, som de hvar för sig besvara.*

JAG frågar därför: Afsvär du i detta barns namn djäfvulen och alla hans gärningar, världens fåfänglighet och flärd och alla dess syndfulla lustar och begärelser, så att du icke vill följa dem eller låta dig ledas af dem?

Svar: Jag afsvär dem alla och vill med Guds hjälp beflita mig om att icke följa dem eller låta mig ledas af dem.

Prästen: Tror du på den kristna trons alla artiklar, sådana de innehållas i den apostoliska trosbekännelsen?

Svar: Ja.

Prästen: Vill du till denna tro varda döpt?

Svar: Detta är min åstundan.

Prästen: Vill du sålunda lydaktigt följa Guds heliga vilja, hålla hans bud och däruti vandra i alla dina lifsdagar?

Svar: Det vill jag med Guds hjälp.

¶ *Därefter säger prästen:*

O BARMHÄRTIGE Gud, gif, att den gamle Adam i *detta barn* må så begrafvas, att den nya människan må uppstå i *honom*. *Amen*.

Gif, att alla syndfulla begär må dö i *detta barn* och att allt, som tillhör Anden, må lefva och tillväxa i *honom*. *Amen*.

Gif, att *det* må erhålla kraft och styrka att segra och triumfera öfver djäfvulen, världen och köttet. *Amen*.

Gif, att enhvar, som genom vårt ämbete och tjänst här helgas åt Dig, äfven må begåfvas med himmelska dygder och erhålla en evig nådelön; genom din barmhärtighet, o högtlofvade Herre Gud, som lefver och regerar öfver allting ifrån evighet till evighet. *Amen*.

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, hvilkens älskade Son, Jesus Kristus, till våra synders förlåtelse lät ur sin dyrbara sida utgå både blod och vatten, och som gaf sina lärjungar befallning att gå ut och göra alla folk till lärjungar och döpa dem till Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn; vi bedja Dig, hör denna din församlings böner, helga *detta vatten* till syndernas underbara aftvagning, och gif att *detta barn*, som nu skall döpas däri, må undfå din nåds fullhet och alltid förblifva bland antalet af dina trogna barn; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen*.

¶ *Därefter tager prästen barnet och säger till faddrarna:*

Namngif *detta barn*.

¶ *Och därefter, i det han upprepar namnet nedsänker han det varsamt i vatten eller begjuter det med vatten, därvid sägande:*

JAG döper dig N. N. till Fadrens och Sonens och den Helige Andes namn. Amen.

¶ *Därefter säger prästen:*

VI mottaga detta barn i Kristi hjords församling och teckna* det med korsets tecken, till en symbol af att det härefter icke skall blygas att bekänna tron på den korsfäste Kristus, utan manligt strida under hans banér mot synd, värld och djäfvul och förblifva Kisti trogna stridsman och *tjänare* intill sitt lifs slut. Amen.

¶ *Om de, som frambära barnet, önska korstecknets utelämnande, så må prästen, ehuru kyrkan icke känner något skäl till betänkligheter beträffande detsamma, likväl utelämna den del af ofrånstående, som följer på neddopningen eller barnets begjutning med vatten.*

¶ *Därefter säger prästen:*

ÄLSKADE i Herren! Emedan *detta* barn är födt på nytt och införlifvadt i Kristi kyrkas kropp, så låtom oss hembära Gud allsmäktig tacksägelse för dessa välgärningar och gemensamt frambära våra böner till honom, att *det* under återstoden af *sitt* lif må lefva i öfverensstämmelse med denna begynnelse.

¶ *Därefter läses, under det alla knäböja:*

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo. Amen.

¶ *Därefter säger prästen:*

VI hembära Dig, barmhjärtige Fader, vår innerligaste tacksägelse, för att det behagat Dig att genom din Helige Ande pånyttföda *detta* barn, upptaga *det* som ditt eget barn och införlifva *det* med din heliga kyrka. Ödmjukligen bedja vi Dig, gif,

att *detta barn*, såsom dödt ifrån synden, lefvande till rättfärdighet och begravet med Kristus till hans död, må korsfästa den gamla människan, på det att syndens kropp må fullkomligt varda om intet, och liksom *det* är delaktigt af din Sons död, *det* äfven må varda delaktigt i hans uppståndelse, så att *det* på sistone med kvarlevan af din heliga kyrka må blifva en *arfringe* till ditt eviga rike; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ *Alla uppstå, hvarest prästen till faddrarna staller följande formaning:*

EMEDAN *detta barn*, genom eder såsom dess målsmän, har lofvat att afsäga sig djäfvulen och alla hans gärningar, att tro på Gud och tjäna honom, så bören I komma ihåg, att det åligger eder att tillse, att *detta barn*, så snart *det* kan inhämta kunskap, erhåller undervisning om hvad *det* här genom eder heligt lofvat och bekänt. Och på det att *detta barn* må desto bättre lära känna dessa ting, skolen I tillhålla *det* att höra predikningar, och framför allt bören I tillse, att *det* lär sig den apostoliska tron, Herrens bön, de tio budorden och allt öfrigt, som en kristen bör känna och tro till sin själs välfärd, på det att *detta barn* sålunda må uppfostras till att föra ett dygdigt och heligt lefverne, städse ihågkommande, att dopet klargör för oss vår kallelse, som är att följa vår Frälsare Kristi exempel och varda honom lika; på det att, såsom han för oss är död och uppstånden, så skola ock vi, som äro döpta, dö från synden och uppstå till rättfärdigheten, oafslåtligen kväfva alla onda och orättfärdiga lustar samt dagligen tillväxa i all dygd och i ett gudaktigt lefverne.

¶ *Därefter tillägger han följande:*

EDER åligger det att tillse, att *detta barn* föreställes biskopen för att af honom konfirmeras, så snart *det* lärt sig den apostoliska tron, Herrens bön

och de tio budorden samt erhållit tillräcklig undervisning i andra stycken af kyrkans katekes, som för detta ändamål blifvit förordnade.

OM
ENSKILDT BARNDOP
I HEMMET.

¶ Hvarje pastor bör ofta förmana sina församlingsbor att icke uppskjuta sina barns dop längre än till första eller andra söndagen efter födelsen, eller till någon däremellan inträffande helgdag, såvida icke hinder uppstår på grund af någon viktig och giltig orsak.

¶ Likaledes skall han förmana dem att icke utan fullt giltiga skäl hafva barnen döpta i deras hem. Men då omständigheter göra detta nödvändigt, så förrättas dopet på följande sätt.

¶ Församlingens pastor (eller i hans frånvaro någon annan därtill berättigad prästman, som kan erhållas) börjar att tillsammans med de närvarande åkalla Gud och läsa Herrens bön samt så många af föregående offentliga dopformulärskollekter, som tid och omständigheter tillåta. Därefter namngifves barnet af någon närvarande, hvarefter prästen begjuter det med vatten, därvid sägande:

JAG döper dig N. N. till Fadrens och Sonens och den Helige Andes namn.

¶ Därefter frambar prästen tacksägelse till Gud, så sägande:

VI hembära Dig, barmhärtige Fader, vår innerligaste tacksägelse, att det behagat Dig att genom den Helige Ande föda *detta barn* på nytt, upptaga *det* såsom ditt eget barn och införlifva *det* med din heliga kyrka. Ödmjukligen bedja vi Dig, gif, att *detta barn*, såsom dödt ifrån synden, lefvande till rättfärdighet och begravvet med Kristus till hans död, må korsfästa den gamla människan, på det att syndens kropp må fullkomligt varda till intet, och, liksom *det* är delaktigt i din Sons död, *det* äfven må

varda delaktigt i hans uppståndelse, så att *det* på sistone må blifva en arfvinge till ditt eviga rike; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ Ingen må betvifla, att ett sålunda döpt barn undfått ett rättmätigt och fullgiltigt dop och därför icke bör omdöpas. Dock skall ett på sådant sätt döpt barn, om det förblir vid lif, frambäras i kyrkan, på det att, om församlingens pastor själf döpt barnet, menigheten må förvissas om, att han förrättat dopet i öfverensstämmelse med föreskrifna formulär, hvarvid han, under det församlingen förblir stående, säger:

JAG betygar här inför eder, att jag i öfverensstämmelse med kyrkans vedertagna bruk och föreskrifna ordning *på den dagen och platsen* (här angifves tid och plats) i åtskilliga vittnens närvaro döpte *detta* barn, som sålunda genom dopet redan upptagits i den kristna kyrkans gemenskap, ty vår Herre Jesus Kristus förnekar icke sådana barn sin nåd och barmhärtighet, utan han kallar dem kärleksfullt till sig, hvarom vi till vår tröst försäkras af evangelii vittnesbörd.

¶ Men om barnet blifvit döpt af någon annan därtill berättigad prästman än pastorn i den församling, inom hvilken barnet är döpt, så åligger det honom att undersöka, huruvida dopet lagenligt förrättats eller ej. Om pastor af dem, som frambära barnet, underrättas, att dopet förrättats på vederbörligt sätt, så skall han icke ånå kristna barnet, utan mottaga det såsom medlem i Kristi hjord, därvid sägande:

JAG betygar här inför eder, att allt skett i öfverensstämmelse med kyrkans föreskrifna ordning vid döpadet af *detta* barn, som sålunda genom dopet redan upptagits i den kristna kyrkan, ty vår Herre Jesus Kristus förnekar icke sådana barn sin nåd och barmhärtighet, utan han kallar dem kärleksfullt till sig, hvarom vi till vår tröst försäkras af evangelii vittnesbörd.

¶ Därefter säger prästen följande:

Hören evangelii ord, skrifna af evangelisten *Markus* i tionde kapitlet, begynnande med den trettonde versen.

DE buro fram barn till Jesus, att han skulle taga på dem, men lärjungarna näpste dem, som framburo dem. Och när Jesus såg det, vardt han misslynt och sade till dem: Låten barnen komma till mig och förmenen dem icke; ty sådana hörer Guds rike till. Sannerligen säger jag eder: Hvilken som icke mottager Guds rike såsom ett barn, han kommer aldrig därin. Och han tog dem upp i famnen och lade händerna på dem och välsignade dem.

¶ Efter evangeliet läser prästen följande korta tillämpning af dess innehåll:

ÄLSKADE! I hören i detta evangelium vår Frälsare Kristi ord, att han befallt barnens frambärande till honom, att han tillrättavisade dem, som ville hindra dem att komma till honom, och att han förmanade alla att efterlikna dem i oskuld. I sen, huru han genom yttre åtbörder och handlingar ådagalade sin kärlek till dem, i det han upptog dem i sin famn, lade händerna på dem och välsignade dem. Tviflen därför icke, utan hafven en fast tro, att han likaledes har kärleksfullt mottagit *detta barn*, upptagit *det* i sin nådefulla famn och vill, såsom han har lofvat i sitt heliga ord, förlåna *det* det eviga lifvets välsignelse samt göra *det* till medarfvinge i sitt eviga rike.

Då vi sålunda genom Guds Son, Jesus Kristus, äro förvissade om vår himmelske Faders kärlek till *detta barn*, så låtom oss förtroendefullt och hängifvet hembära honom tacksägelse och bedja den bön, som vår Herre själf har lärt oss.

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo. Amen.

¶ Därefter begär prästen upplysning om barnets namn, och när faddrarna efterkommit denna uppmaning, säger prästen följande:

AFSVÄR du i detta barns namn djäfvulen och alla hans gärningar, världens fåfänglighet och flärd med alla dess onda lustar och begärelser, så att du icke vill följa dem eller låta dig ledas af dem?

Svar: Jag afsvär dem alla och vill med Guds hjälp beflita mig om att icke följa dem eller låta mig ledas af dem.

Prästen: Tror du på den kristna trons alla artiklar, sådana de innehållas i den apostoliska trosbekännelsen?

Svar: Ja.

Prästen: Vill du sålunda lydaktigt följa Guds heliga vilja, hålla hans bud och däruti vandra i alla dina lifsdagar?

Svar: Det vill jag med Guds hjälp.

¶ Därefter säger prästen:

VI mottaga detta barn i Kristi hjords församling och teckna* *det* med korsets tecken till symbol af att *det* härefter icke skall blygas att bekänna tron på den korsfäste Kristus, manligen strida under hans banér mot synd, värld och djäfvul och förblifva Kristi trogna stridsman och *tjänare* intill sitt lifs slut. Amen.

* Här gör prästen korstecknet på barnets panna.

¶ Samma föreskrift beträffande korstecknets utlämnande, som förekommer i formuläret för offentligt barndop, gäller äfven här.

¶ Därefter säger prästen:

ÄLSKADE i Herren! Emedan *detta* barn är födt på nytt och införlifvadt i Kristi kyrkas kropp, så låtom oss hembära Gud allsmäktig tacksägelse för dessa välgärningar och gemensamt frambära våra förböner till honom, att *detta* barn under återstoden af sitt lif må lefva i öfverensstämmelse med denna begynnelse.

¶ *Därefter säges, under det alla knäböja:*

VI hembära Dig, barmhärtige Fader, vår innerligaste tacksägelse, att det behagat Dig att genom den Helige Ande föda *detta barn* på nytt, upptaga *det* såsom ditt eget barn och införlifva *det* med din heliga kyrka. Ödmjukligen bedja vi Dig, gif, att *det*, såsom dödt ifrån synden, lefvande till rättfärdigheten och begrafvet med Kristus till hans död, må korsfästa den gamla människan, på det syndens kropp må fullkomligt varda om intet, och liksom *det* är delaktigt i din Sons död, *det* äfven må varda delaktigt i hans uppståndelse, så att *det* på sistone med kvarlevan af din heliga kyrka må blifva en arfvinge till ditt eviga rike; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ *Alla uppstå, hvarefter prästen till faddrarna ställer följande förmaning:*

EMEDAN *detta barn*, genom eder såsom dess målsmän, har lofvat att afsäga sig djäfvulen och alla hans gärningar, att tro på Gud och tjäna honom, så bören I komma ihåg, att det åligger eder tillse, att *detta barn*, så snart *det* kan inhämta kunskap, erhåller undervisning om hvad *det* här genom eder heligt lofvat och bekänt. Och på det att *detta barn* må desto bättre lära känna dessa ting, skolen I tillhålla *det* att höra predikningar, och framför allt bören I tillse, att *det* lär sig den apostoliska tron, Herrens bön, de tio budorden och allt öfrigt, som en kristen bör känna och tro till sin själs välfärd, på det att *detta barn* sålunda må uppfostras till att föra ett dygdigt och heligt lefverne, städse ihågkommande, att dopet framställer för oss vår kallelse, som är att följa vår Frälsare Kristi exempel och varda honom lika; att såsom han för oss är död och uppstånden, så skola ock vi, som äro döpta, dö från synden och uppstå till rättfärdigheten, oafslåtligen

kväfva alla onda och orättfärdiga lustar samt dagligen tillväxa i dygder och i ett gudaktigt lefverne.

¶ *Därefter tillägger han följande:*

EDER åligger det att tillse, att *detta barn* föreställes biskopen för att af honom konfirmeras, så snart *det* lärt sig den apostoliska tron, Herrens bön och de tio budorden samt erhållit tillräcklig undervisning i andra stycken af kyrkans katekes, som för detta ändamål blifvit förordnade.

¶ *Men om de, som i kyrkan frambära barnet, besvara prästens frågor så otillfredsställande, att det icke kan afgöras, om barnet verkligen blifvit döpt i vatten till Fadrens och Sonens och den Helige Andes namn (hvilket utgör det väsentliga i dopet), så må prästen döpa barnet enligt föregående formulär för offentligt barndop, dock med det undantag, att han vid barnets, nedsänkande i dopfunten använder följande formel:*

OM du icke förut är döpt, så döper jag dig N. N., till Fadrens och Sonens och den Helige Andes namn. Amen.

¶ *Om offentligt barndop och mottagandet af barn, hvilkas enskilda dop skall bekräftas, sker samtidigt, så må prästens frågor till faddrarna och efterföljande böner läsas för alla på en gång. Och efter nedsänkningen eller begjutningen med vatten och mottagandet af barn, som genom enskildt dop införlifvats med kyrkan, må prästen läsa den efterföljande delen af formuläret för båda på samma gång.*

OM

ÄLDRE PERSONERS DOP.

¶ *När sådana personer, hvilka uppnått mogen ålder, skola döpas, så bör pastor därom underrättas så tidigt, att tillbörlig förberedelse kan vidtagas för pröfning, huruvida de äro tillräckligt undervisade i den kristna religionens grundsanningar, och tillfälle gifvas att förmana dem att med bön och fasta förbereda sig själfva för mottagandet af detta heliga sakrament.*

¶ *Befinnas de vara beredda, så skola faddrarna (då församlingen samlats på en söndag, helgdag eller bestämd böndag) vara redo att framställa dem vid dopfunten omedelbart efter andra bibellektionen vid morgongudstjänsten eller aftonsången enligt prästens bestämmelse. Stående vid dopfunten, säger prästen:*

HAR denna person förut blifvit döpt eller ej?

¶ *Om de besvara frågan nekande, så fortsätter prästen som följer (hvarunder församlingen förblir stående till Herrens bön).*

INNERLIGT älskade! Emedan alla människor äro aflade och födda i synd (och det som är födt af kött är kött), och de, som äro i köttet, icke kunna tackas Gud, utan lefva i synd och begå många verkliga öfverträdelser; och enär vår Frälsare Kristus säger: Utan en varder född på nytt af vatten och den Helige Ande, kan han icke ingå i Guds rike; så beder jag eder anropa Gud Fader, genom vår Herre Jesus Kristus, att han af sin ousägliga godhet värdes förläna *dessa personer*, hvad *de* icke af naturen kunna hafva, så att *de* må döpas med vatten och den Helige Ande, upptagas i Kristi heliga kyrka och varda lefvande *lemmar* i densamma.

¶ *Därefter säger prästen.*

Låtom oss bedja!

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, som af din stora barmhärtighet genom arken räddade Noa och hans familj från att omkomma i vatten och förde ditt folk Israel oskadadt genom Röda Hafvet, hvarigenom det heliga dopet förebildades, och som genom din enfödde Sons, Jesu Kristi, dop i floden Jordan helgade vatten till syndens underbara af-tvagnings; vi bedja Dig, att Du af din oändliga barmhärtighet ville se till *dessa dina tjänare*, rentvå och helga *dem* genom din Helige Ande, så att *de*, frälsta från din vrede, må varda *upptagna* i din kyrkas ark, och *ståndaktiga* i tron, *uppfyllda* af glädje i hoppet och fast *rotade* i kärleken, så öfvervinna denna världs mångahanda onda, att *de* omsider må undfå evigt lif och regera med Dig i evigheters evighet; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ *Eller följande:*

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, alla nödställdas tillflykt, alla frälsningssökandes hjälpare, alla trognas lif och de dödas uppståndelse; vi bedja Dig för *dessa dina tjänare*, att *de*, som nu komma till ditt heliga dop, må erhålla syndernas förlåtelse genom andlig pånyttfödelse. Mottag *dem*, o Herre, såsom Du lofvat genom din älskade Son, som sade: Bedjen, och eder skall varda gifvet; söken, och I skolen finna; klappen, och eder skall varda upplåtet. Så gif nu oss, som bedja; låt oss, som söka, finna; öppna porten för oss, som klappa; på det att *dessa dina tjänare* må erhålla den himmelska tvagningens eviga välsignelse och ingå i det rike, som Du utlofvat genom Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ *Därefter säger prästen:*

Hören evangeliï ord, skrifna af evangelisten Johannes i tredje kapitlet, begynnande med den första versen.

DET var en man af fariséerna, som hette Nikodemus, en af judarnes rådsherrar. Denne kom till Jesus om natten och sade till honom: Rabbi, vi veta, att Du har kommit från Gud såsom lärare; ty ingen kan göra dessa tecken, som Du gör, utan att Gud är med honom. Jesus svarade och sade till honom: Sannerligen, sannerligen säger jag Dig: Utan att en varder född på nytt, kan han icke se Guds rike. Nikodemus sade till honom: Huru kan en människa födas, när hon är gammal? Icke kan hon väl åter gå in i sin moders lif och födas? Jesus svarade: Sannerligen, sannerligen säger jag dig: Utan att en varder född af vatten och Ande, kan han icke ingå i Guds rike. Det som är födt af köttet är kött, och det som är födt af anden, är ande. Förundra dig icke, att jag sade till dig: I måsten födas på nytt.

Vinden blåser hvart han vill, och du hör hans röst, men du vet icke, hvarifrån han kommer och hvart han far; så är hvar och en som är född af anden.

¶ Därefter läser han följande förmaning:

ÄLSKADE! I hören i detta evangelium vår Frälsare Kristi ord, att utan en varder född af vatten och Ande, kan han icke ingå i Guds rike. Häraf kunnen I inse den stora nödvändigheten af detta sakrament, hvarhelst det kan erhållas. Likaledes gaf han omedelbart före sin himmelsfärd sina lärjungar befallningen (som vi läsa i evangelisten Mattei sista kapitel): Gån ut i hela världen och prediken evangelium för hela skapelsen. Den som tror och blifver döpt, han skall varda salig, men den som icke tror, han skall varda fördömd. Detta visar äfven oss, hvilken stor nådegåfva vi erhålla genom dopet. Hvilket skäl också föranledde apostelen Petrus, då genom hans första predikan af evangelium många kände ett stygn i hjärtat och sade till honom och de andra apostlarna: I män och bröder, hvad skola vi göra? att svara: Gören bättring, och hvar och en af eder låte döpa sig i Jesu Kristi namn till syndernas förlåtelse; och I skolen undfå den Helige Andes gåfva. Ty åt eder är löftet gifvet och åt edra barn och åt alla som fjärran äro, så många som Herren vår Gud skall kalla härtill. Och med många andra ord besvor han och förmanade dem, sägande: Låten frälsa eder från detta vrånga släkte. Ty (såsom samme apostel vittnar på ett annat ställe) dopet frälsar oss — icke såsom ett afläggande af köttets orenlighet, utan som ett godt samvetes förpliktelse till Gud — genom Jesu Kristi uppståndelse. Tviflen därför icke, utan hafven en fast tro, att han vill kärleksfullt mottaga *dess*a närvarande *personer*, som i uppriktig ånger och tro komma till honom, gifva *dem* syndernas förlåtelse, begåfva *dem*

med den Helige Ande, förläna *dem* det eviga lifvets välsignelse och göra *dem* till medarfvingar i sitt eviga rike.

Då vi sålunda genom Guds Son, Jesus Kristus, äro förvissade om vår himmelske Faders kärlek till dessa *personer*, så låtom oss förtroendefullt och hängifvet hembära honom tacksägelse, sägande:

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, himmelske Fader, vi hembära Dig vår ödmjuka tacksägelse, att det täckts Dig att kalla oss till din nåds kunskap och tron på Dig. Föröka i oss alltjämt denna kunskap, och stärk denna vår tro. Gif *dessa dina tjänare* din Helige Ande, att *de* må födas på nytt och varda *arfvingar* till den eviga saligheten; genom Jesus Kristus, hvilken lefver och regerar med Dig och den Helige Ande nu och i evighet. Amen.

¶ Därefter säger prästen till de *personer*, som skola döpas, följande:

INNERLIGT älskade! *I hafven* kommit hit af åstundan att undfå det heliga dopet, *I hafven* hört, huru församlingen bedit, att vår Herre Jesus Kristus täcktes mottaga *eder*, välsigna *eder*, frigöra *eder* från *edra* synder, gifva *eder* himmelriket och det eviga lifvet. *I hafven* desslikes hört, att vår Herre Jesus Kristus i sitt heliga ord har lofvat att gifva oss alla dessa nådegåfvor, hvarom vi hafva bedit, hvilket löfte han å sin sida visserligen skall hålla och uppfylla.

Emedan Kristus gifvit ett sådant löfte, så mån äfven *I* å *eder* sida i närvaro af dessa *edra* vittnen och hela denna församling, afgifva trogna löften och uppriktigt besvara följande frågor:

¶ Därefter framställer prästen till *personer*, som skola döpas, följande frågor, hvilka gälla hvarje enskild baptizand och därför af hvar och en af dem besvaras.

Fråga: Afsvär du djäfvulen och alla hans gärningar, världens fåfängliga pomp och ståt tillika

med all lysten begärelse därefter samt köttets syndiga lustar, så att du icke vill följa dem eller låta dig ledas af dem?

Svar: Jag afsvär dem alla och vill med Guds hjälp befrita mig att icke följa dem eller låta mig ledas af dem.

Fråga: Tror du på den kristna trons alla artiklar, sådana de innehållas i den apostoliska trosbekännelsen?

Svar: Ja.

Fråga: Vill du till denna tro varda döpt?

Svar: Detta är min åstundan.

Fråga: Vill du sålunda lydaktigt följa Guds heliga vilja, hålla hans bud och däruti vandra i alla dina lifsdagar?

Svar: Det vill jag med Guds hjälp.

¶ *Därefter säger prästen:*

O BARMHÄRTIGE Gud, gif, att den gamle Adam i dessa dina tjänare må varda så begrafven, att den nya människan må uppstå inom dem. *Amen.*

Gif, att alla syndfulla begär må dö i dem och att allt, som tillhör Anden, må lefva och tillväxa i dem. *Amen.*

Gif, att de må erhålla kraft och styrka att segra och triumfera öfver djäfvulen, världen, och köttet. *Amen.*

Gif, att dessa, som här genom vårt ämbete och tjänst helgas åt Dig, äfven må begåfvas med himmelska dygder och erhålla en evig nådelön; genom din barmhärthighet, o högtlofvade Herre Gud, som lefver och regerar öfver allting ifrån evighet till evighet. *Amen.*

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, hvilkens älskade Son, Jesus Kristus, till våra synders förlåtelse lät ur sin dyrbara sida utgå både blod och vatten och som gaf sina lärjungar befallning att gå ut och göra

alla folk till lärjungar och döpa dem till Fadrens, Sonens och den Helige Andes namn; vi bedja Dig, hör denna din församlings böner, helga detta vatten till syndens underbara aftväende, och gif, att *dess* dina tjänare, som nu skola döpas däri, må undfå din nåds fullhet och alltid förblifva bland antalet af dina trogna barn; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ *Därefter tager prästen hvar och en af dem, som skola döpas, vid högra handen och placerar honom, såsom han anser lämpligt, vid dopfunten, hvarefter han frågar faddrarna efter namnet och därpå nedsänker baptizanden i vattnet eller begjuter honom med vatten, därvid sägande:*

JAG döper dig N. N. till Fadrens och Sonens och den Helige Andes namn. *Amen.*

¶ *Därefter säger prästen:*

VI mottaga denna person i Kristi hjords församling och teckna* honom med korssets tecken till symbol af att han här-
 efter icke skall blygas att bekänna sin tro på den korsfäste Kristus, manligt strida under hans banér mot synd, värld och djäfvul och förblifva Kristi trogna stridsman och tjänare intill hans lifs slut. *Amen.*

* Här gör prästen korstecknet på baptizandens panna.

¶ *Samma föreskrift, som förekommer i formuläret för offentligt barndop, angående korstecknets utelämnande, gäller äfven här.*

¶ *Därefter säger prästen:*

ÄLSKADE i Herren! Emedan *dess* personer äro födda på nytt och införlifvade i Kristi kyrkas kropp, så låtom oss hembära Gud allsmäktig tack-sägelse för *dess* välgärningar och gemensamt fram-bära våra förböner till honom, att *de* under återstoden af sitt lif må lefva i öfverensstämmelse med denna begynnelse.

¶ *Därefter läses, under det alla knäböja:*

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja,

såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo. Amen.

VI hembära Dig, barmhärtige Fader, vår innerligaste tacksägelse, att det behagat Dig att genom den Helige Ande föda *dessa dina tjänare* på nytt, upptaga *dem* såsom *dina egna barn* och införlifva *dem* med din heliga kyrka. Ödmjukligen bedja vi Dig, gif, att *de*, såsom *döda* från synden, lefvande till rättfärdigheten och *begrafna* med Kristus till hans död, må korsfästa den gamla människan, på det att syndens kropp må fullkomligt varda om intet, och liksom *de* äro *delaktiga* i din Sons död, *de* äfven må varda *delaktiga* i hans uppståndelse, så att *de* på sistone med kvarlevan af din heliga kyrka må blifva *arfvingar* till ditt eviga rike; genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

¶ *Alla uppstå, hvarestefter prästen läser följande förmaning, därvid först hänvändande sig till fäderna:*

EMEDAN *dessa personer* i eder närvaro lofvat afsäga sig djäfvulen och alla hans gärningar, att tro på Gud och tjäna honom, så bören I komma ihåg, att det åligger eder att påminna *dem* om, hvad *de* inför denna församling och i synnerhet inför eder såsom *deras* utvalda vittnen hafva högtidligen lofvat och bekänt. Och därför bören I uppmana *dem* att med all flit söka sann kunskap i Guds heliga ord, på det *de* sålunda må tillväxa i nåden och i vår Herre Jesu Kristi kunskap samt föra ett gudaktigt, rättfärdigt och tuktigt lefverne i denna värld.

¶ *Och därpå, hänvändande sig till de nydöpta personerna, fortsätter han sålunda:*

EDER, som nu genom dopet *hafven* iklädt eder Kristus och blifvit Guds och ljusets barn, åligger det att i tron på Jesus Kristus vandra i öfverens-

stämmelse med *eder* kristliga kallelse, som är att följa vår Frälsare Kristi exempel och varda honom lika, att såsom han för oss är död och uppstånd, så skola ock vi, som äro döpta, dö synden och uppstå till rättfärdigheten, oafslåtliga kväfva alla onda och orättfärdiga lustar samt dagligen tillväxa i all dygd och gudaktighet.

- ¶ *Hvarje person, som blifvit döpt enligt detta formulär, bör af biskopen konfirmeras, så snart efter dopet som förhållandena medgifva, på det personen i fråga må admitteras till den heliga nattvarden.*
- ¶ *Om det på grund af svår sjukdom blir nödvändigt att döpa fullvuxna personer i deras hem, så tillåtes härmed detta i dylikt fall. Därvid bör dock ett lämpligt antal personer samlas i hemmet, då sakramentet förrättas. I förmaningen: "Innerligt älskade" etc., utelämnas orden "I hafven kommit hit af åstundan," hvilka ersättas med uttrycket "Du önskar." Då den sjukes tillstånd nödvändiggör formulärets förkortande, så må prästen börja med frågorna till baptizanden och sluta med tacksägelsen, som följer efter själfva dopakten.*
- ¶ *Om förhållandena kräfva, att barn och äldre döpas på samma gång, så begagnar prästen förmaningen och en af nästföljande böner i formuläret för äldre personers dop, hvarvid han efter orden: "dessa personer" och "dessa dina tjänare" tillägger: "och dessa barn." Därpå fortsätter prästen med dopfrågorna, som ställas till hvar och en särskildt. Efter nedsänkningen eller begjutningen med vatten läsas bönerna i detta formulär, men efter orden "dessa dina tjänare" tillägges: "och dessa barn." Därefter läses återstoden af båda formulären, först det för äldre och sedan det för barn.*
- ¶ *Om personer, som icke blifvit döpta i sin späda barndom, framhafvas till dopet, innan de uppnått mogen ålder och kunna svara för sig själfva, så må det vara tillräckligt att begagna formuläret för offentligt barndop eller i stort nödfall formuläret för enskildt dop, dock med den förändring, att i stället för ordet "person" begagnas ordet "barn," om baptizandens ålder så fordrar.*
- ¶ *Om det finns något skäl att betvifla en persons verkliga dop, så må en sådan person döpas enligt här gifna bestämmelse, dock med det undatag, att prästen vid nedsänkandet eller begjutningen med vatten använder följande formel:*

OM du icke förut är döpt, så döper jag dig N. N. till Fadrens och Sonens och den Helige Andes namn. *Amen.*

**EN KATEKES ELLER UNDERVISNING,
SOM HVARJE PERSON MÅSTE INHÄMTA, INNAN
HAN FÖRESTÄLLES FÖR BISKOPEN FÖR
ATT KONFIRMERAS.**

Fråga:

HVAD är ditt namn?

Svar: N. eller M.

Fråga: Hvem har gifvit dig detta namn?

Svar: Mina faddrar, vid dopet, genom hvilket jag gjordes till en lem i Kristus, till ett Guds barn och till en arfvinge till himmelriket.

Fråga: Hvad gjorde dina faddrar för dig vid dopet?

Svar: De lofvade i mitt namn tre ting: för det första, att jag skulle afsäga mig djäfvulen och alla hans gärningar, den onda världens flärd och fåfänglighet samt köttets alla syndiga lustar; för det andra, att jag skulle tro den kristna trons alla artiklar; och för det tredje, att jag skulle hålla Guds heliga vilja och bud samt vandra i dem i alla mina lifsdagar.

Fråga: Anser du dig icke förpliktigad att tro och handla enligt de löften de för dig afgifvit?

Svar: Jo, förvisso; och med Guds hjälp vill jag göra det. Och jag tackar vår himmelske Fader af allt hjärta, att han har genom Jesus Kristus, vår Frälsare, kallat mig till denna salighet, och beder Gud gifva mig nåd att däri förblifva intill mitt lifs slut.

Kateketen: Låt mig höra din trosbekännelse!

Svar.

JAG tror på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens skapare.

Och på Jesus Kristus, hans enfödde Son, vår Herre, hvilken är aflad af den Helige Ande; född af jungfrun Maria; pinad under Pontius Pilatus, korsfäst, död och begrafven; nederstigen till dödsriket; på tredje dagen uppstånden igen från de döda; uppstigen till himmelen; sittande på allsmäktig Gud Faders högra sida; därifrån igenkommande till att döma lefvande och döda.

Jag tror ock på den Helige Ande; en helig, allmännelig kyrka, de heligas samfund; syndernas förlåtelse, de dödas uppståndelse och ett evigt lif.

Fråga: Hvad får du hufvudsakligen lära i dessa trosartiklar?

Svar: Jag får lära att tro, för det första på Gud, Fadren, som har skapat mig och hela världen;

för det andra på Gud, Sonen, som har återlöst mig och alla människor;

för det tredje på Gud, den Helige Ande, som helgar mig och allt Guds folk.

Fråga: Du sade, att dina faddrar lofvade i ditt ställe, att du skulle hålla Guds bud. Kan du säga mig, huru många de äro?

Svar: Tio.

Fråga: Hvilka äro de?

Svar:

DE samma, som Gud talade i andra Moseboks tjugonde kapitel, sägande: Jag är Herren, din Gud, som har fört dig ut ur Egyptens land, ur trälomshuset.

I. Du skall inga andra gudar hafva jämte mig.

II. Du skall icke göra dig något beläte eller någon bild, vare sig af det som är upp i himmelen eller af det som är nere på jorden eller af det som är i vattnet

nedanför jorden. Du skall icke tillbedja sådana, ej heller tjäna dem; ty jag, Herren, din Gud, är en nitälskande Gud, som hemsöker fädernas missgärningar på barn och efterkommande i tredje och fjärde led, när man hatar mig, men som gör nåd intill tusenden, när man älskar mig och håller mina bud.

III. Du skall icke missbruka Herrens, din Guds, namn, ty Herren skall icke låta den blifva ostraffad, som missbrukar hans namn.

IV. Tänk på sabbatsdagen, så att du helgar den. Sex dagar skall du arbeta och förrätta alla dina sysslor; men den sjunde dagen är Herrens, din Guds, sabbat; då skall du ingen syssla förrätta, ej heller din son eller din dotter, ej heller din tjänare eller din tjänarinna eller din dragare, ej heller främlingen, som är hos dig inom dina portar. Ty på sex dagar gjorde Herren himmelen och jorden och hafvet och allt hvad i dem är, men han hvilade på sjunde dagen; därför har Herren välsignat sabbatsdagen och helgat den.

V. Hedra din fader och din moder, på det att du må länge lefva i det land, som Herren, din Gud, vill gifva dig.

VI. Du skall icke dräpa.

VII. Du skall icke göra hor.

VIII. Du skall icke stjäla.

IX. Du skall icke bära falskt vittnesbörd mot din nästa.

X. Du skall icke hafva lust till din nästas hus. Du skall icke hafva lust till din nästas hustru, ej heller till hans tjänare eller hans tjänarinna, ej heller till hans oxe eller hans åsna, ej heller till något annat, som tillhör din nästa.

Fråga: Hvad får du hufvudsakligen lära af dessa bud?

Svar: Jag får lära två ting: min plikt mot Gud och min plikt mot min nästa.

Fråga: Hvad är din plikt mot Gud?

Svar: Min plikt mot Gud är att tro på honom, att frukta honom och älska honom af allt mitt hjärta, af all min håg, af all min själ och af alla mina krafter; att tillbedja honom, tacka honom, att sätta hela min tillit till honom, att åkalla honom, att ära hans heliga namn och hans ord och att troget tjäna honom i alla min lifsdagar.

Fråga: Hvad är din plikt mot din nästa?

Svar: Min plikt mot min nästa är att älska honom såsom mig själf och att handla mot alla människor, såsom jag önskar, att de skola handla mot mig; att älska, ära och bistå min fader och moder; att ära och lyda den borgerliga öfverheten; att vara mina styresmän, lärare, andliga vårdare och ledsagare underdånig; att uppföra mig ödmjukt och vördsamt mot alla mina förmän; att ingen skada med ord eller gärning; att vara sann och rättrådig i alla mina handlingar; att bevara mitt hjärta från ondskas och hat; att afhålla mina händer från allt slags stöld och min tunga från onda ord, lögn och förtal; att hålla min kropp i måttlighet, nykterhet och kyskhet; att icke åstunda eller begära andra människors ägodelar, utan lära och sträfva att ärligt förtjäna mitt uppehälle och att göra min plikt i den ställning i lifvet, hvartill Gud har behagat kalla mig.

Kateketen: Mitt kära barn, vet, att du icke kan göra detta af egen kraft eller vandra i Guds bud och tjäna honom utan hans synnerliga nåd. Därför måste du lära dig att vid alla tillfällen ifrigt bedja därom. Låt mig sålunda höra, om du kan bedja Herrens bön.

Svar:

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga

bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo. Amen.

Fråga: Hvarom beder du Gud i denna bön?

Svar: Jag beder Herren, min Gud, vår himmelske Fader, alla goda gåfvors gifvare, att förläna mig och alla människor sin nåd, att vi måtte rätteligen tillbedja, tjäna och lyda honom. Och jag beder Gud, att han ville gifva oss allt det nödigt är till både kropp och själ; att han måtte vara oss barmhärtig och förlåta oss våra synder; att han värdes frälsa och försvara oss i alla faror både till kropp och själ; att han ville bevara oss från synd och allt ondt, från vår andlige fiende och från den eviga döden. Och detta tror jag, han vill göra af sin barmhärtighet och godhet, genom vår Herre Jesus Kristus, och därför säger jag: amen, ske alltså!

Fråga:

HURU många sakrament har Kristus instiftat i sin kyrka?

Svar: Endast två såsom allmänt nödvändiga till frälsning, nämligen dopet och Herrens nattvard.

Fråga: Hvad menar du med ordet sakrament?

Svar: Jag menar ett yttre och synligt tecken på en inre och andlig nådegåfva, oss förlänad; förordnad af Kristus själf till ett medel, hvarigenom vi mottaga densamma, och till en underpant, som försäkrar oss därom.

Fråga: Af huru många delar består ett sakrament?

Svar: Två: det yttre, synliga tecknet, och den inre, andliga nådegåfvan.

Fråga: Hvilket är det yttre, synliga tecknet i dopet?

Svar: Vattnet, hvari personen döpes i Fadrens och Sonens och den Helige Andes namn.

Fråga: Hvilken är den inre, andliga nådegåfvan?

Svar: Död från synden och ny födelse till rättfärdighet; ty såsom vi af naturen äro af födda i synd och vredens barn, varda vi genom dopet upptagna till nådens barn.

Fråga: Hvad erfordras af dem, som skola döpas?

Svar: Ånger, hvarigenom de öfvergifva synden, och tro, hvarigenom de ståndaktigt förlita sig på de löften Gud gifvit dem i detta sakrament.

Fråga: Hvarför döpas då barn, som på grund af sin späda ålder icke kunna uppfylla dessa fordringar?

Svar: Emedan de afgifva löfte därom genom sina faddrar; hvilket löfte de själfva vid mogen ålder äro förpliktade att fullgöra.

Fråga: Till hvad ändamål är nattvardens sakrament instiftadt?

Svar: Till en ständig åminnelse af Kristi döds offer och de välsignelser vi därigenom åtnjuta.

Fråga: Hvilken är den yttre delen eller tecknet i Herrens nattvard?

Svar: Brödet och vinet, hvilka på Herrens befallning mottagas.

Fråga: Hvilken är den inre nådegåfvan eller det, som betecknas?

Svar: Kristi lekamen och blod, hvilka i Herrens nattvard på ett andligt sätt af de troende mottagas och anammas.

Fråga: Hvilka äro de välsignelser, som därigenom komma oss till del?

Svar: Våra själars näring och vederkvickelse af Kristi lekamen och blod, såsom våra kroppar näras och vederkvickas af brödet och vinet.

Fråga: Hvad erfordras af dem, som komma till Herrens nattvard?

Svar: Att de pröfva sig själfva, huruvida de uppriktigt ångra sina begångna synder och allvarligen ämna föra ett nytt lif, att de hafva en lefvande tro på Guds barmhärtighet genom Kristus jämte en

tacksam åminnelse af hans död och att de äro kärleksfulla mot hvar man.

- ¶ *Församlingens pastor skall å sön- och helgdagar eller å annan lämplig tid offentligt i kyrkan undervisa och förhöra i någon del af denna katekes så många af församlingens barn, som han anser lämpligt.*
- ¶ *Föräldrar och målsmän tillhålle sina barn, tjänare och lärlingar, som icke kunna sin katekes, att på bestämd tid infinna sig i kyrkan och där uppmärksamt åhöra och mottaga pastors undervisning, tills de inhämtat det, som här är föreskrifvet.*
- ¶ *Så snart barnen uppnått mogen ålder och hafva lärt sig trosbekännelsen, Herrens bön och de tio budorden samt kunna svara på de öfriga frågorna i denna korta katekes, skola de föras till biskopen.*
- ¶ *När biskopen tillkännagifvit, att konfirmation kommer att hållas, så åligger det pastor att tillställa honom en egenhändigt underskrifven förteckning öfver de personer inom församlingen, som han anser beredda att konfirmeras.*

OM
KONFIRMATION
ELLER HANDPÅLÄGGNING.

¶ Sedan konfirmanderna på den bestämda tiden ordnats stående inför biskopen, må han, sittande nära altaret, eller någon af honom förordnad präst läsa följande: (Församlingen förblifver stående till Herrens bön).

PÅ det att konfirmationen må förrättas till större uppbyggelse för dem, som skola mottaga densamma, har kyrkan funnit för godt att förordna, att endast sådana skola konfirmeras, som hafva lärt sig trosbekännelsen, Herrens bön och de tio budorden samt kunna besvara de öfriga frågor, hvilka innehållas i den lilla katekesen. Denna förordning är det i synnerhet viktigt att iakttaga, på det barn, som kommit till mogen ålder och lärt, hvad deras faddrar lofvat för dem vid dopet, måtte själfva frivilligt och med egen mun offentligt inför församlingen stadfästa och bekräfta sitt döpelseförbund samt förbinda sig att städse med Guds nåd söka troget iakttaga, hvad de genom sin egen bekännelse lofvat.

¶ Därefter föreställer prästen konfirmanderna för biskopen med följande ord:

VÖRDIGE fader i Gud, jag föreställer Eder dessa barn (eller dessa personer) för mottagande af handpåläggningen.

¶ Biskopen eller någon af honom förordnad präst säger:

Hören evangelisten *Lukas'* ord i Apostlagärningarnas åttonde kapitel.

DÅ nu de apostlar, som voro i Jerusalem, fingo höra, att Samarien hade mottagit Guds ord, sände de till dem Petrus och Johannes, hvilka foro ned och bådö för dem, att de måtte få den Helige

Ande; ty han hade ännu icke fallit på någon af dem, utan de voro allenast döpta till Herren Jesu namn. Då lade de händerna på dem, och de fingo den Helige Ande.

¶ *Därefter säger biskopen:*

FÖRNYEN I här i Guds och denna församlings närvaro det heliga löfte och den högtidliga försäkran, som I afladen, eller som i edert namn aflades vid edert dop, så att I stadfästen och bekräftan dem; och erkänna I eder skyldiga att tro och göra allt det, som I då åtogan eder eller som edra faddrar åtog sig för eder?

¶ *Hvar och en svarar högt:*

Ja.

Biskopen:

VÅR hjälp är i Herrens namn;

Svar: Hans, som har gjort himmel och jord.

Biskopen: Lofvadt vare Herrens namn;

Svar: Från nu och till evig tid.

Biskopen: Herre, hör vår bön;

Svar: Och låt vårt ropande komma inför Dig.

Biskopen: Låtom oss bedja!

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, som värdigats med vatten och Ande pånyttföda dessa dina tjänare och gifva dem deras synders förlåtelse, styrk dem, vi bedja Dig, Herre, med Hugsvalaren, den Helige Ande, och föröka dagligen i dem dina mångfaldiga nådegåfvor, din vishets och förstånds ande, din råds och starkerhets ande, din kunskaps och sanna gudaktighets ande; och uppfyll dem, Herre, med din heliga fruktans ande nu och evinnerligen. *Amen.*

¶ *Därefter lägger biskopen, under det de i ordning knäböja framför honom, sina händer särskildt på hvars och ens hufvud, sågande:*

SKYDDA, o Herre, detta ditt barn (*eller denna din tjänare*) med din himmelska nåd, att *det* må förblifva *ditt* evinnerligen och dagligen tillväxa i din Helige Ande mer och mer, till dess *det* kommer till ditt eviga rike. Amen.

¶ *Därefter säger biskopen:*

Herren vare med eder!

Svar: Med dig vare ock Herren!

¶ *Hela församlingen knäböjer, och biskopen tillägger:*

Låtom oss bedja!

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo. Amen.

¶ *Och följande kollekt:*

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, som verkar i oss både att vilja och att göra, hvad som är godt och ditt gudomliga majestät välbehagligt, vi fram-bära våra ödmjuka böner till Dig för dessa dina tjänare, på hvilka vi, efter dina heliga apostlars exempel, nu lagt våra händer, för att genom detta tecken förvissa dem om din ynnest och nådefulla godhet mot dem. Låt din faderliga hand, vi bedja Dig, alltid hvila öfver dem! Låt din Helige Ande alltid vara med dem, och led dem så i ditt ords kunskap och lydnad, att de slutligen må erhålla evinnerligt lif; genom vår Herre, Jesus Kristus, hvilken med Dig och den Helige Ande lefver och regerar i en gudom från evighet till evighet. Amen.

O HERRE, allsmäktige och evige Gud, vi bedja Dig, att Du värdes så styra, helga och regera oss till både själ och kropp, att vi må iakttaga din lag

och uträtta dina befallningar, på det att vi genom ditt mäktiga beskydd, må städse varda bevarade till både kropp och själ; genom vår Herre och Frälsare, Jesus Kristus. *Amen.*

¶ *Därefter uttalar biskopen öfver dem välsignelsen, sägande:*

GUD allsmäktig, Fadren, Sonen och den Helige Ande, låte sin välsignelse vara med och öfver eder alltid. *Amen.*

¶ *Prästen bör icke underlåta att allvarligt uppmana alla konfirmerade personer att vid första tillfälle gå till Herrens nattvard.*

¶ *Ingen bör admitteras till den heliga nattvarden, som icke är konfirmerad eller beredd och villig att blifva det.*

OM BRUDVIGSEL.

¶ *Lagarna om äktenskaps ingående, afkunnandet af kyrklig lysning och utfärdandet af tillståndsbevis variera inom de olika staterna, och det tillkommer hvarje prästman att efterkomma dessa lagars bestämmelser i allt, som rör kontrahenternas rättsliga ställning och förhållanden.*

¶ *Då lysning afkunnas, sker detta enligt följande formel: Härmed kungör jag lysning till äktenskap första (andra, tredje) gången emellan N. N. från ——. Om någon af eder känner något skäl eller giltigt hinder för dessa personers ingående i det heliga äktenskapet, så åligger det hvarje sådan person att tillkännagifva det.*

¶ *På den för brudvigseln bestämda dagen och tiden böra de personer, hvilka skola förenas i äktenskap, jämte deras fränder och vänner inträda i kyrkan eller vara redo i något lämpligt hem, och när de ställt sig bredvid hvarandra, brudgummen till höger och bruden till vänster, säger prästen:*

INNERLIGT älskade! Vi äro här församlade inför Gud och i närvaro af denna församling för att förena denne man och denna kvinna i det heliga äktenskapet, som är ett hedervärdt stånd, instiftadt af Gud under människans oskyldighetstillstånd och förebildande för oss det hemlighetsfulla föreningsband, som förefinnes emellan Kristus och hans församling; hvilket heliga stånd Kristus ärade och förhärligade med sin närvaro och sitt första underverk i Kana i Galileen, och som af apostelen Paulus anbefalles att hållas i ära af alla människor. Därför bör ingen obetänksamt eller tanklöst ingå i det heliga äkta ståndet, utan inträda däri med vördnad och besinning, efter mogen öfverläggning och i gudsfruktan. I detta heliga stånd vilja nu dessa två personer förenas med hvarandra. Om någon kan uppgifva giltigt skäl, som lägger hinder i vägen för deras lagliga förening, så må han nu frambära sitt vittnesbörd därom eller i annat fall för alltid iakttaga tystnad.

¶ *Därefter tilltalar han kontrahenterna sålunda:*

JAG uppfordrar och ålägger eder båda, såsom ansvariga på den yttersta domens stora dag, då alla hjärtans hemligheter skola uppenbaras, att, om någon af eder känner någon omständighet, som kan utgöra ett hinder för eder lagliga förening i äktenskap, nu bekänna det; ty varen förvissade därom, att om personer förenas med hvarandra på annat sätt, än Guds ord tillstödjer, så är deras äktenskap icke lagenligt.

¶ *Om prästen har skäl att betvifla kontrahenternas lagenliga rätt att ingå äktenskap, så må han affordra dem tillräcklig borgen för att tillförsäkra sig själf ansvarsfrihet, men om intet hinder anmäles eller misstänkes, säger prästen till brudgummen:*

N. vill du hafva denna kvinna till din äkta hustru och lefva tillsammans med henne i det heliga äkta ståndet enligt Guds förordnande? Vill du älska henne, trösta henne, hedra och vårda henne i sjukdom och hälsa samt försakande alla andra, hålla dig endast till henne, så länge I båda befinnen eder i detta lifvet?

¶ *Brudgummen svarar:*

Ja.

¶ *Därefter säger prästen till bruden:*

N. vill du hafva denne man till din äkta make och lefva tillsammans med honom i det heliga äkta ståndet enligt Guds förordnande? Vill du hörsamma och betjäna honom, älska, hedra och vårda honom i sjukdom och hälsa samt försakande alla andra, hålla dig endast till honom, så länge I båda befinnen eder i detta lifvet?

¶ *Bruden svarar:*

Ja.

¶ *Därefter frågar prästen:*

HVEM bortgifter denna kvinna till denne man?

¶ *Därefter gifva kontrahenterna hvarandra sin tro och lofven på följande sätt. Prästen, mottagande bruden från hennes fader eller vän, uppmanar brudgummen att med sin högra hand fatta brudens högra hand och efter säga följande:*

JAG N. N. tager dig N. N. nu till min äkta hustru och lofvar att hädanefter städse hafva och behålla dig i lust och nöd, i rikedom och fattigdom, i sjukdom och hälsa samt att älska och vårda dig enligt Guds heliga förordnande, till dess döden skiljer oss åt; och därpå gifver jag dig min tro och lofven.

¶ *Därpå släppa de hvarandras händer, hvarefter bruden med sin högra hand fattar brudgummens högra hand och säger efter prästen följande:*

JAG N. N. tager dig N. N. nu till min äkta man och lofvar att hädanefter städse hafva och behålla dig i lust och nöd, i rikedom och fattigdom, i sjukdom och hälsa samt att älska, vårda och hörsamma dig, enligt Guds heliga förordnande, till dess döden skiljer oss åt, och därpå gifver jag dig min tro och lofven.

¶ *Därefter släppa de åter hvarandras händer, och brudgummen gifver bruden en ring. Prästen mottager nu ringen och öfverlämnar den till brudgummen, som sätter densamma på fjärde fingret å brudens vänstra hand, och under det han fortfarande håller i ringen, säger han efter prästen följande:*

MED denna ring äktar jag dig, och med alla mina jordiska ägodelar begåfvar jag dig, i Guds, Fadrens och Sonens och den Helige Andes, namn.

¶ *Därefter låter brudgummen ringen förblifva på brudens vänstra ringfinger, och prästen säger:*

Låtom oss bedja!

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo. Amen.

OEVIGE Gud, hela människosläktets skapare och uppehållare, alla andliga nådegåfvors gifvare och det eviga lifvets upphof, utgjut din välsignelse öfver dessa dina tjänare, denne man och denna kvinna, hvilka vi välsigna i ditt namn, att de liksom Isak och Rebecka må i trohet lefva tillsammans och troget hålla det löfte och förbund, som de ingått med hvarandra (och hvarpå denna gifna och mottagna ring är ett vårdtecken och en underpant). Gif, att de städse må sammanlefva med hvarandra i fullkomlig kärlek och frid samt vandra efter dina bud; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ *Därefter lägger prästen deras händer tillsammans och säger:*

DEM Gud har sammanfogat, må ingen människa åtskilja.

¶ *Därefter säger prästen till församlingen:*

EMEDAN N. N. och N. N. förklarat sig vilja lefva tillsammans i det heliga äkta ståndet och bevitnat detta inför Gud och denna församling och därjämte gifvit hvarandra sin tro och lofven och ytterligare bekräftat detta genom att gifva och mottaga en ring samt taga hvarandra i hand, så förklarar jag dem härmed vara man och hustru, i Guds, Fadrens och Sonens och den Helige Andes, namn. *Amen.*

¶ *Därefter uttalar prästen följande välsignelse:*

GUD, Fadren, Sonen och den Helige Ande, välsigne, bevara och beskärme eder! Herren vände i barmhärtighet sitt ansikte till eder och uppfyller eder med all andlig välsignelse och nåd, att I mån så lefva tillsammans i detta lifvet, att I undfån evigt lif i den tillkommande världen. *Amen.*

OM SJUKBESÖK.

¶ När någon är sjuk, underrättas församlingens pastor därom. Då han inträdt i den sjukes hem, säger han:

FRID vare detta hus och alla dem, som härinne bo.

¶ Då han inträdt till den sjuke, knäböjer han och säger:

HERRE, tänk icke på våra egna eller på våra förfäders missgärningar. Skona oss, milde Gud, skona ditt folk, som du har återlöst med ditt dyra blod, och vredgas icke på oss evinnerligen.

Svar: Skona oss, milde Herre Gud!

¶ Därefter säger prästen:

Låtom oss bedja!

Herre, förbarma Dig öfver oss!

Kriste, förbarma Dig öfver oss!

Herre, förbarma Dig öfver oss!

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo. Amen.

Prästen: O Herre, fräls din tjänare;

Svar: Som förtröstar på Dig.

Prästen: Sänd *honom* hjälp från din helgedom;

Svar: Och beskärma *honom* evinnerligen med din mäktiga hjälp!

Prästen: Låt icke fienden triumfera öfver *honom*;

Svar: Och ingen orättfärdig närma sig för att skada *honom*!

Prästen: O, Herre, var *honom* ett starkt fäste;

Svar: Inför *hans* fiende.

Prästen: O Herre, hör vår bön!

Svar: Och låt vårt ropande komma inför Dig!

Prästen:

O HERRE, skåda ned ifrån himmelen, se till denna din *tjänare*, och befria *honom* ifrån lidandet. Se till *honom* i barmhärtighet, vederkvick *honom*, och förläna *honom* en ståndaktig förtröstan på Dig, beskydda *honom* för fiendens anslag, och bevara *honom* i evig frid och trygghet; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

HÖR oss, o allsmäktige och barmhärtige Gud och Frälsare! Vänd Dig i din stora nåd till denna din *tjänare*, som nu är betungad med sjukdom. Vi bedja Dig, helga denna din faderliga tuktan, på det känslan af *hans* svaghet må föröka *hans* tros styrka och allvaret i *hans* ånger, så att, om det behagar Dig att återgifva *honom* hälsan, *han* må framlefva återstoden af sina dagar i din fruktan och till din ära. Men framför allt gif *honom* nåd att så bära din hemsökelse, att *han* efter detta smärtsamma lifs slut må hos Dig få åtnjuta evigt lif; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ Därefter ställer prästen till den sjuka följande förmaning eller någon liknande:

INNERLIGT älskade! Du vet, att Gud allsmäktig är Herren öfver lifvet och döden samt allt, hvad därtill hör, såsom ungdom, kraft, hälsa, ålderdom, svaghet och sjukdom. Betänk därför, att all sjukdom är en Guds hemsökelse. Om denna sjukdom har pålagts dig för att pröfva ditt tålamod till föredöme för andra, och på det din tro må på Herrens dag befinnas lofvärd och rättskaffens samt sålunda föröka din salighet, eller sjukdomen har pålagts dig, för att du därigenom må föras till bättring från allt, som är

anstötligt i din himmelske Faders åsyn; så var dock förvissad därom, att om du uppriktigt ångrar dina synder och tålmodigt bär din sjukdomsbörda, förlitar dig på Guds barmhärtighet för hans Sons, Jesu Kristi, skull och hembär honom ödmjuk tacksägelse för hans faderliga tuktan samt fullkomligt underkastar dig hans vilja, så skall denna sjukdom lända dig till välsignelse och blifva ett medel att föra dig in på den rätta vägen till evigt lif.

¶ *Om den sjuke är mycket svag, så kan prästen här afsluta förmaningen. Eljest fortsätter han sålunda:*

MOTTAG därför med tålamod Herrens tuktan, "ty (säger apostelen Paulus i Ebreerbrevets tolfte kapitel) den Herren älskar, den agar han, och han gisslar hvar och en son, som han upptager. Om I nu liden aga, så betar sig Gud mot eder såsom mot söner; ty hvilken är den son, som hans fader icke agar? Men om I ären utan aga, af hvilken alla hafva blifvit delaktiga, så ären I oäkta och icke söner. Vidare, vi hade våra köttsliga fäder, som agade oss, och för dem hade vi försyn; skola vi då icke mycket mer vara andarnas Fader underdåniga, att vi må lefva? Ty de förra agade oss i några få dagar, eftersom dem godt syntes, men denne till det som är nyttigt, på det att vi måtte få del af hans helighet. Kära broder! Dessa ord i den heliga skrift äro skrifna oss till tröst och undervisning, på det vi med tålamod och tacksägelse skola underkasta oss vår himmelske Faders tuktan närhelst det behagar honom att hemsöka oss med någon slags motgång. Och det bör ej finnas någon större tröst för kristna människor än att likna Kristus genom att tålmodigt uthärda motgångar, lidanden och sjukdomar. Ty Kristus själf sökte icke glädje utan att först utstå lidande, och han ingick ej i sin härlighet, innan han blifvit korsfäst. Så går äfven vår väg till evig glädje

genom lidande med Kristus här, och för inträde i det eviga lifvet fordras, att vi villigt dö med Kristus, på det vi må uppstå från döden och med honom ärfva evigt lif. Eftersom tålamod under lidandet tjänar dig till det bästa, så uppmanar jag dig i Herrens namn att erinra dig den bekännelse du aflade vid ditt dop. Då nu efter detta lifvets slut räkenskap skall afläggas inför den rättfärdige domaren, af hvilken alla skola dömas utan anseende till personen, så uppmanar jag dig att pröfva dig själf och din belägenhet inför både Gud och människor, därvid anklagande och dömande dig själf för egna öfverträdelser, på det du må erhålla barmhärtighet hos din himmelske Fader för Kristi skull och icke blifva anklagad eller fördömd på den stora domedagen. Därför upprepar jag trosbekännelsen för dig, på det du må erhålla upplysning om, huruvida du har en kristen människas tro eller ej.

¶ *Prästen föreläser trosbekännelsen, så sägande:*

TROR du på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens skapare?

Och på Jesus Kristus, hans enfödde Son, vår Herre, hvilken är aflad af den Helige Ande; född af jungfrun Maria; pinad under Pontus Pilatus, korsfäst, död och begrafven; nederstigen till dödsriket; på tredje dagen uppstånden igen ifrån de döda; uppstigen till himmelen; sittande på allsmäktig Gud Faders högra sida; därifrån igenkommande till att döma lefvande och döda?

Och tror du på den Helige Ande; en helig, allmänlig kyrka, de heligas samfund; syndernas förlåtelse, de dödas uppståndelse och ett evigt lif?

¶ *Den sjuke svarar:*

Allt detta tror jag orubbligt.

¶ *Därefter pröfvar prästen, om den sjuke uppriktigt ångrar sina synder och lefver i kärlek med alla människor, formanar honom att af hjärtat förlåta alla, som förorättat honom, och om han själf förorättat andra,*

bedja dem om förlåtelse, samt om han skadat sin nästa, söka att godtgöra det efter bästa förmåga. Har den sjuke icke förut gifvit bestämmelser om sin egendom, bör han uppmanas att göra sitt testamente, uppgifva sina skulder och fordringar, på det den sjukas samvete därigenom må lugnas och ledning gifvas verkställarna af hans testamente. För öfrigt borde människor ofta uppmanas att ordna sina timliga angelägenheter, medan de åtnjuta god hälsa.

¶ Om prästen anser bäst, så kan han läsa ofvanstående förmaning, innan han börjar bedja för och med den sjuke.

¶ Prästen bör icke försumma att uppmana bemedlade sjuka att öfva den största möjliga välgörenhet mot de fattiga.

¶ Därefter säger prästen följande:

Låtom oss bedja!

O NÄDERIKE Gud, som efter din stora barmhärtighet så utplånar alla botfärdigas synder, att Du icke mer kommer ihåg dem, se mildeligen till denna din *tjänare*, som allvarligt åstundar nåd och förlåtelse. Kärleksrike Fader, förnya i *honom*, hvad som förstörts genom djäfvulens försåt och ondska samt *hans* egen köttsliga vilja och svaghet. Bevara och behåll denna sjuka medlem i din kyrkas gemenskap, se till *hans* botfärdighet, mottag *hans* tårar, lindra *hans* smärta, såsom du finner bäst för *honom*. Emedan *han* förtröstar på din nåd allena, så tillräkna *honom* icke *hans* föregående synder, utan stärk *honom* genom din Helige Ande, och när det behagar Dig att hädankalla *honom* så mottag *honom* i ditt himmelska rike; för din Sons, vår Herres, Jesu Kristi, skull. *Amen.*

¶ Därefter läser prästen följande psalm:

Ps. 130. *De profundis.*

UR djupen ropar jag till Dig, Herre. Herre, hör min röst.

Låt dina öron akta på mina böners ljud.

Om du, Herre, vill tillräkna missgärningar, Herre, hvem kan då bestå?

Dock, hos Dig är ju förlåtelse, på det att man må frukta Dig.

Jag väntar efter Herren, min själ väntar, och jag hoppas på hans ord.

Min själ väntar efter Herren mer än väktarna efter morgonen, ja, mer än väktarna efter morgonen.

Hoppas på Herren, Israel; ty hos Herren är nåd, och mycken förlossning är hos Honom.

Och han skall förlossa Israel från alla dess missgärningar.

¶ *Därpå tillägges följande:*

OVÄRLDENS Frälsare, som genom ditt kors och ditt dyrbara blod förlossat oss, vi bedja Dig ödmjukeligen, o Herre, fräls oss och hjälp oss!

¶ *Därefter säger prästen:*

GUD allsmäktig, som är det starkaste fästet för dem, hvilka förtrösta på honom, och som har all makt öfver alla ting i himmelen, på jorden och under jorden, vare nu och alltid ditt beskärm; han förläne dig nåd att veta och känna, att det icke finnes något annat namn under himmelen bland människor gifvet, i hvilket och genom hvilket du kan erhålla hälsa och frälsning, utan allena genom vår Herre Jesu Kristi namn. Amen.

¶ *Här må prästen efter godtfinnande begagna, hvilken annan del af innehållet i denna bok han anser lämpligast. Därefter säger han:*

AT Guds nåderika förbarmande och beskydd anbefalla vi dig. Herren välsigne dig och bevare dig; Herren låte sitt ansikte lysa öfver dig och vare dig nådig; Herren vände sitt ansikte till dig och gifve dig frid nu och till evig tid. Amen.

Böner, som prästen efter godtfinnande kan begagna i förbindelse med föregående ordning eller någon del däraf.

Bön för ett sjukt barn.

O ALLSMÄKTIGE Gud och barmhärtige Fader, som allena härskar öfver lifvets och dödens krafter; vi bedja Dig ödmjukligen, se i nåd från din himmel till detta barn, som nu ligger på sjukbädden. Besök det, o Herre, med din frälsning, befria det, när Dig så behagar, från alla lekamliga lidanden, och fräls dess själ för din barmhärtighets skull. Och är det din goda vilja att förlänga dess dagar här på jorden, så förläna det nåd att såsom ditt redskap lefva för Dig och befordra din ära genom att troget tjäna och följa Dig i alla sina lifsdagar. Men är det din vilja, så hemförlofva det till dina himmelska boningar, hvarest de i Herren Jesus afsomnade åtnjuta evig hvila och salighet. Hör denna vår bön, o Herre, för din barmhärtighets skull; genom samme din Son, Jesus Kristus, vår Herre, som lefver och regerar med Dig och den Helige Ande i en gudom från evighet till evighet. *Amen.*

Bön för en sjuk, då endast svagt hopp finnes om hans tillfrisknande.

O BARMHÄRTIGE Fader och all hugsvalelses Gud, vår enda hjälp i nödens tid; vi anropa Dig om bistånd för denna din *tjänare*, som här genom din hand befinner sig i stor lekamlig svaghet. Se nådeligen till *honom*, o Herre, och under det den utvärtes människan förgås, så styrk oafslåtligen *hans* själ med din nåd och Helige Ande. Förläna *honom* en uppriktig ånger öfver alla *hans* förflutna lifs fel och brister samt en ståndaktig tro på din Son Jesus Kristus, på det *hans* synder må utplånas efter din barmhärtighet och *hans* förlåtelse beseglas i himmelen,

innan *han* går hädan och icke mer är till i detta lifvet. O Herre, vi veta, att Du förmår allt, och om Du vill, så kan Du ännu återgifva *honom* *hans* lifskraft och förlänga *hans* tillvaro ibland oss. Men då döden synes närma sig, så bedja vi Dig, att bereda och göra *honom* redo för *hans* sista stund, på det *han* genom din nåd må i frid få skiljas hädan och *hans* själ mottagas i ditt eviga rike. Hör oss, för din Sons, vår Herres och Frälsares, Jesu Kristi, förtjänsts och förböns skull. *Amen.*

Förbön för en döende, som anbefalles åt Gud.

O ALLSMÄKTIGE Gud, hos hvilken de fullkomnade rättfärdigas andar lefva efter befrielsen från de jordiska bojorna, vi anbefalla denna din *tjänares*, vår kära *broders*, själ i dina händer såsom i en trofast Skapares och barmhärtig Frälsares händer, ödmjukt bedjande Dig, att *han* må vara dyrt aktad i dina ögon. Rena *honom*, vi bedja Dig, i det obefläckade Lammets blod, som blef utgjutet för att borttaga världens synder, aftvå och utplåna all orenhet hvarmed *han* besmittats i denna jämmerfulla och onda värld genom köttets begärelser eller satans list på det *han*, ren och fläckfri, må framträda inför Dig; genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Förbön för personer som lida af oro eller samvetskval.

O VÄLSIGNADE Herre, all barmhärtighets Fader och all hugsvalelses Gud, vi bedja dig, se i misskund och förbarmande till denna din lidande *tjänare*. Du skrifver bedröfvelse på *hans* lott och gifver *honom* till arfvedel *hans* förra missgärningar. Din vrede hvilar tung öfver *honom* och *hans* själ är full af jämmer. O barmhärtige Gud, som har gifvit ditt heliga ord oss till undervisning, att vi genom

tålamod och skriftens tröst må hafva hoppet, förläna *honom* en rätt själfkänedom och en sann kunskap om dina hotelser och löften, att *han* icke må förlora sin förtröstan på Dig eller förlita sig på något annat än Dig. Gif *honom* kraft att öfvervinna alla sina frestelser, och hela alla *hans* brister. Sönderbryt icke det krossade röret, och utsläck icke den rykande veken. Tillslut icke din barmhärtighet i vrede, utan låt *honom* förnimma fröjd och glädje. Låt de ben, som Du krossat, få fröjda sig. Fräls *honom* från fruktan för fienden, vänd ditt ansikte till *honom*, och gif *honom* frid; genom vår Herres, Jesu Kristi, förtjänst och förbön. *Amen.*

En bön, som prästen kan begagna för dem, som närvara vid sjukbesöket.

O GUD, hvilkens dagar icke hafva någon ände och hvilkens nådegåfvor äro oräkneliga, vi bedja Dig, lär oss inse jordelifvets korthet och ovisshet, och låt din Helige Ande leda oss genom denna jämmerdal i helighet och rättfärdighet i alla våra lifsdagar, på det att vi, efter att hafva tjänat Dig i detta lifvet, må samlas till våra fäder med ett godt samvetes vittnesbörd, i gemenskap med den allmänneliga kyrkan, i en sann tros förtröstan, hugsvalade genom ett förnuftigt och heligt hopp, i nåd hos Dig, vår Gud, och i fullkomlig kärlek till alla människor. Om allt detta bedja vi genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Bön vid hastigt sjukdomsfall eller plötslig fara.

O BARMHÄRTIGE Fader, vi anropa Dig om nåd för denna din *tjänare*, som här plötsligt träffats af din tukande hand. Om det är din vilja, så förläng *hans* lif, att tillfälle må gifvas till bättring; men om Du annorlunda beslutat, så upptänd i *honom* trons ljus, innan *han* skiljes hädan. Uppväck i *honom*

sådan sorg öfver synden, sådan innerlig kärlek till Dig, som hastigt kan åstadkomma det, hvartill eljes fordras dagar, på det att bland de lofsånger, hvilka dina helgon med alla heliga änglar skola uppstämma till din nåds beprisande i evigheters evighet, det må lända till din ousägliga ära, att Du frälsat denna din *tjänares* själ från den eviga döden och gjort honom delaktig i det eviga lifvet, som gifves genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Tacksägelse efter påbörjad tillfrisknande.

STORE och allsvåldige Gud, som nedslår ända till grafven och åter för därur, vi prisa Dig, att Du i din underbara godhet vändt vår bedröfvelse i glädje och vår sorg i fröjd genom att delvis återställa denna vår *broder* till *hans* forna hälsa. Välsignadt vare ditt namn, att Du icke öfvergaf *honom* under sjukdomen, utan besökte *honom* med din hugsvalelse från höjden, stärkte *honom* i tålamod och undergifvenhet för ditt behag och slutligen sände *honom* hjälp i rätta stunden. Fullborda, vi bedja Dig, detta ditt verk, och välsigna de medel, som brukas till *hans* vederfående, på det *han*, efter återvunnen hälsa, själskraft och frid, må kunna framträda i din helgedom och där frambära Dig tacksägelse och lofva ditt heliga namn för all den godhet Du bevisat *honom*; genom Jesus Kristus, vår Frälsare, hvilken tillika med Dig och den Heliga Ande tillkommer pris och ära i evigheters evighet. *Amen.*

OM SJUKAS KOMMUNION.

¶ Emedan alla människor äro utsatta för många plötsliga faror och sjukdomar samt befinna sig i ständig orissket om sin hädanfard, så böra de alltid vara beredda för döden, när helst det behagar Gud allsmäktig att hadankalla dem. Därför skola sjalasörjare tid efter annan (men synnerligen under farsoter och smittosamma sjukdomars härjningar) förmana sina församlingsmedlemmar att ofta mottaga Jesu lekamen, och blod, då den heliga nattvarden offentligt administreras i kyrkan, på det att de därigenom, i händelse plötslig hemsökelse inträffar, må undgå all ängslan öfver brist på tillfälle att mottaga sakramentet. Men då någon är sjuk och ur stånd att infinna sig i kyrkan och därför åstundar kommunion i sitt hem, så bör snarast möjligt anmälan därom göras hos pastor och samtidigt upplysning gifvas om antalet af dem, som ännu kommunicera tillsammans med den sjuke. (Minst två skola så kommunicera). Efter de nödiga förberedelserna fortsätter prästen med den heliga kommunionen, hvarvid han börjar med här följande kollekt, epistel och evangelium.

Kollekt.

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, människosläktets skapare, som agar dem Du älskar och gisslar hvar och en, som Du upptager, vi bedja Dig, att Du ville hafva barmhärtighet med denna din *tjänare*, som hemsökts af din hand; och gif att *han* må tålmodigt bära sin sjukdomsbörda och återvinna kroppens hälsa, om så är din nådiga vilja, och närhelst *hans* själ skiljes från lekamen, hon må framställas utan fläck inför Dig; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Ebr. 12: 5.

MIN son, förakta icke Herrens tuktan, och gif dig icke heller öfver, då du bestraffas af honom. Ty den Herren älskar, den agar han, och han gisslar hvar och en son, som han upptager.

Evangelium. Joh. 5: 24.

SANNERLIGEN, sannerligen säger jag eder: Den som hör mitt tal och tror den som har sändt mig,

han har evigt lif och kommer icke i dom, utan har öfvergått från döden till lifvet.

- ¶ Därefter fortsätter prästen enligt den förut föreskrifna ordningen för firande af den heliga nattvarden, därvid begynnande med följande ord: "I alla, som uppriktigt och allvarligt ångren" o. s. v.
- ¶ Vid det heliga sakramentets utdelning kommunicerar prästen först, därefter utdelar han det till dem, som kommunicera tillsammans med den sjuke, och sist till den sjuke själf.
- ¶ Då smittosam sjukdom och stor svaghet gör det rådligt att förkorta akten, så är följande ordning tillräcklig: Syndabekännelsen och aflosningen, "Upplyften edra hjärtan" o. s. v., t. o. m. Sanctus, invigningsbönen, avslutande med följande ord: "delaktiga af hans välsignade lekamen och blod", kommunionen, Herrens bön och Välsignelsen.
- ¶ Men om sjukdomens natur, bristande tillfälle för själasörjaren att vidtaga nodiga förberedelser, brist på deltagare i kommunionen eller något annat gilligt skäl hindrar någon från att mottaga Kristi lekamens och blods sakrament, så upplyser själasörjaren den sjuke, att om han uppriktigt ångrar sina synder och ständaktigt tror, att Jesus Kristus har lidit korsets död för honom och utgjutit sitt blod för hans frälsning samt därvid påminner sig de välsignelser han därigenom erhållit och hembär honom innerlig tacksägelse därför, så äter och dricker han på ett verksamt sätt vår Frälsares Kristi lekamen och blod, ehuru han icke med munnen mottager sakramentet.
- ¶ Då den heliga nattvarden utdelas till en sjuk i samband med ett vanligt sjukbesök, så avslutar prästen för korthetens skull ordningen vid sjukbesök med psalmen och öfvergår direkt till kommunionen.
- ¶ Då smittosam sjukdom är för handen och inga församlingsmedlemmar eller grannar af fruktan för smitta våga kommunicera tillsammans med den sjuke, så kan prästen på den sjukas begäran ensam kommunicera med honom.
- ¶ Denna ordning följes, då kommunion hålles med ålderstigna, sängliggande eller sådana personer, hvilka äro oformögna att närvara vid den offentliga gudstjänsten i kyrkan, men då detta sker, brukas dagens kollekt, epistel och evangelium i stället för de här ofvan förordnade.

OM JORDFÄSTNING.

¶ *Det är förordnadt, att följande formulär icke får brukas vid jordfästning af odöpta äldre personer, exkommunicerade eller sådana, som burit våldsamt hand på sig själfva.*

¶ *Prästen möter liket vid ingången till kyrkogården och går framför det antingen in i kyrkan eller till grafven, hvarunder han läser eller sjunger:*

JAG är uppståndelsen och lifvet, säger Herren; den som tror på mig, han skall lefva om han än dör, och hvar och en som lefver och tror på mig, han skall icke dö evinnerligen. *Joh. 11: 25, 26.*

JAG vet, att min förlossare lefver, och att han till slut skall stå fram öfver stoftet. Och sedan denna min sargade hud är borta, skall jag fri från mitt kött få skåda Gud. Ja, honom skall jag få skåda, mig till hjälp, för mina ögon skall jag se honom, ej såsom en främling. *Job. 19: 25-27.*

INTET hafva vi fört in i världen; det är klart att vi icke heller kunna föra något därutur. Herren gaf och Herren tog. Lofvadt vare Herrens namn! *1 Tim. 6: 7. Job. 1: 21.*

¶ *Efter inträdet i kyrkan läses eller sjunges ett eller också båda af följande urval från psalmerna 39 och 90 i Psaltaren.*

HERRE, lär mig betänka, att jag måste få en ände, och hvad som är mina dagars mått, så att jag förstår, huru förgänglig jag är.

Se, såsom en handsbredd har Du gjort mina dagars mått, och min lifslängd är såsom intet inför Dig; fåfänglighet allenast äro alla människor, huru säkra de än stå.

Såsom en drömbild allenast gå de fram, fåfänglighet allenast är deras oro; de samla tillhoppa och

veta icke, hvem som skall få det.

Och nu, hvad förbida jag, Herre? Till Dig står mitt hopp.

Befria mig från alla mina öfverträdelser, låt mig icke blifva till smälek för dåren.

När Du tuktar någon, i det Du näpser honom för missgärning, så låter Du hans härlighet förtäras såsom af mal. Fåfänglighet allenast äro alla människor.

Hör min bön, o Herre, och lyssna till mitt rop, tig icke vid mina tårar;

ty jag är en främling i ditt hägn, en gäst såsom alla mina fäder.

Vänd ifrån mig din blick, att jag må vederkvickas, innan jag går hädan och icke mer är till.

Ära var Fadren och Sonen och den Helige Ande, såsom det var af begynnelsen, nu är och skall vara från evighet till evighet. Amen.

HERRE, Du har varit min tillflykt från släkte till släkte.

Förrän bergen blefvo till och Du frambragte jorden och världen, ja, från evighet till evighet är Du, o Gud.

Du låter människorna vända åter till stoft, Du säger: "Vänden åter, I människors barn."

Ty tusen år äro i dina ögon såsom en dag, som i går framgick; ja, de äro såsom en nattväkt.

Du sköljer dem bort; de äro såsom en sömn. Om morgonen likna de gräset, som frodas;

det blomstrar upp och frodas om morgonen, men om aftonen afhugges det och förvissnar.

Ty vi förgås genom din vrede, och genom din förtörkelse ryckas vi plötsligt bort.

Du ställer våra missgärningar inför Dig, våra förborgade synder i ditt ansiktes ljus.

Ja, alla våra dagar försvinna genom din förgrymmelse, vi lykta våra år såsom en suck.

Vårt lif varar sjuttio år eller åttio år, om det blifver långt; och då det är som bäst, är det möda och fåfänglighet, ty det går snart förbi, likasom flöge vi bort.

Lär oss betänka huru få våra dagar äro, på det vi må undfå visa hjärtan.

Ära vare Fadren och Sonen och den Helige Ande, såsom det var af begynnelsen, nu är och skall vara från evighet till evighet. Amen.

¶ Därefter följer bibellektionen från det femtonde kapitlet i Pauli första bref till Korintierna.

1 Kor. 15: 20.

MEN nu är Kristus uppstånden från de döda och har blifvit en förstling bland de afsonnade. Ty emedan döden kom genom en människa, så kom ock genom en människa de dödas uppståndelse. Ty såsom alla dö i Adam, så skola ock alla i Kristus göras lefvande; men hvar och en i sin ordning, Kristus såsom förstling, sedan de som tillhöra Kristus, vid hans tillkommelse. Därefter änden, då han öfverlämnar riket åt Gud och Fadern, när han har tillintetgjort herradöme och all väldighet och makt. Ty han måste regera, till dess han har lagt alla sina fiender under sina fötter. Såsom den yttersta fienden varder döden tillintetgjord. Ty allt har han lagt under hans fötter. Men då det heter, att allt är honom underlagdt, så är det klart, att den är undantagen, som har lagt allt under honom. Men sedan allt har blifvit honom underlagdt, skall äfven Sonen själf varda underlagd den som har lagt allt under honom, på det att Gud skall vara allt i alla. Hvad skulle eljest de göra, som låta döpa sig öfver de döda? Om i allmänhet döda icke uppstå, hvarför låta de då döpa sig öfver de döda, och hvarför utsätta ock vi oss hvar stund för faror? Jag dör hvar dag, så sant

jag af eder, mina bröder, har berömmelse i Kristus Jesus, vår Herre. Om jag efter människosätt har kämpat mot vilddjuren i Efesus, hvad gagn skulle jag väl hafva däraf? Om de döda icke uppstå, "låt oss då äta och dricka, ty i morgon måste vi dö". Låten icke vilseleda eder. "Dåligt umgänge fördärfvar goda seder." Vaknen upp rätteligen och synden icke; ty somliga äro okunniga om Gud; eder till blygd säger jag detta. Men någon torde säga: Huru uppstå de döda, och med hurudan kropp komma de? Du dåre, hvad du själf sår, det får icke lif, utan att det dör. Och när du sår, sår du icke den kropp, som skall varda, utan endast ett korn, det må nu vara af hvete eller något annat. Men Gud gifver det en kropp, sådan han velat, och åt hvart och ett frö dess egen kropp. Icke är allt kött enhanda kött, utan ett är människors kött, ett annat är boskaps, ett annat är fåglars kött, ett annat är fiskars. Och det finnes himmelska kroppar och jordiska kroppar, men en är de himmelskas härlighet och en annan de jordiskas. En är solens härlighet och en annan månens härlighet och en annan stjärnornas härlighet; ty den ena stjärnan öfvergår den andra i härlighet. Så är det ock med de dödas uppståndelse. Det varder sådt i förgänglighet, det uppstår i oförgänglighet. Det varder sådt i vanära, det uppstår i härlighet. Det varder sådt i svaghet, det uppstår i kraft. Det varder sådt en naturlig kropp, det uppstår en andlig kropp. Det gifves en naturlig kropp, och det gifves en andlig kropp. Så är det ock skrifvet: "Den första människan Adam vardt till en lefvande själ"; den siste Adam vardt till en lifgifvande ande. Men det andliga är icke det första utan det naturliga, sedan det andliga. Den första människan var af jorden jordisk, den andra människan är Herren af himmelen. Sådan den jordiska var, sådana äro ock de jordiska, och sådan den himmelska är, sådana äro

ock de himmelska; och såsom vi hafva burit den jordiskas bild, så skola vi ock bära den himmelskas bild. Men det säger jag, mina bröder, att kött och blod kunna icke ärfva Guds rike, icke håller ärfver förgängligheten oförgängligheten. Se, jag säger eder en hemlighet: Vi skola icke alla afsonna, men alla skola vi förvandlas i ett nu, i ett ögonblick, vid den yttersta basunen; ty basunen skall ljuda, och de döda skola uppstå oförgängliga, och vi skola förvandlas. Ty detta förgängliga måste ikläda sig oförgänglighet och detta dödliga ikläda sig odödlighet. Men när detta förgängliga har iklädt sig oförgänglighet och detta dödliga har iklädt sig odödlighet, då skall det ord fullbordas, som är skrifvet: "Döden är uppslukad i seger." Du död, hvar är din udd; du dödsrike, hvar är din seger? Men dödens udd är synden, och syndens kraft är lagen. Men Gud vare tack, som gifver oss segern genom vår Herre Jesus Kristus! Därför, mina älskade bröder, varen fasta, orubbliga, öfverflödande i Herrens verk alltid, vetande, att edert arbete icke är fåfängt i Herren.

¶ *Här kan en hymn eller ett antem sjungas, och prästen kan efter godtfinnande läsa tron samt sådana lämpliga böner, som finnas på andra ställen i denna bok.*

¶ *När de anländt till grafven och under det liket göres redo att nedsänkas i jorden, sjunges eller läses följande:*

MÄNNISKAN, af kvinna född, lefver en liten tid och är full af oro; likt ett blomster växer hon upp och vissnar bort, hon flyr undan som skuggan och har intet bestånd.

Midt i lifvet äro vi i döden. Hos hvem skola vi söka bistånd, om ej hos Dig, o Herre, som rättvisligen har misshag till våra synder.

Likväl, o Herre Gud, Du, som är den heligaste, o Herre, Du, som är den mäktigaste, o heligaste och nåderikaste Frälsare, öfverlämna oss icke åt den eviga dödens bittra kval!

Herre, Du känner våra hjärtans lönligheter. Tillslut icke dina nådefulla öron för våra böner, utan skona oss, helige och allsmäktige Herre Gud! O, helige och nåderike Frälsare, Du rättfärdige och evige domare, låt oss icke i vår sista stund, hvilka dödsqual vi än må lida, affalla ifrån Dig!

¶ *Därefter kastas jord på liket, hvarunder prästen säger:*

EMEDAN det behagat Gud allsmäktig att efter sitt allvisa råd ur denna värld hädankalla vår afsomnade *broders* själ, så öfverlämna vi nu *hans* kropp åt jordens sköte, jord till jord, aska till aska, stoft till stoft; förväntande den allmänna uppståndelsen på den yttersta dagen och den tillkommande världens lif, genom vår Herre Jesus Kristus. Vid hans andra ankomst, då han kommer i sitt härliga majestät för att döma världen, skola jorden och hafvet återgifva sina döda, och deras förgängliga kroppar, som äro afsomnade i Kristus, skola förvandlas, så att de varda lika hans härlighets kropp, efter den kraft, hvarmed han förmår att äfven underlägga sig allt.

¶ *Därefter säges eller sjunges:*

JAG hörde en röst från himmelen säga: Skrif: Saliga äro de döda, som i Herren dö härefter. Ja, säger Anden, de skola hvila sig ifrån sitt arbete. *Upp. 14: 13.*

¶ *Därefter säger prästen:*

Herre, förbarma Dig öfver oss!

Kriste, förbarma dig öfver oss!

Herre, förbarma Dig öfver oss!

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom

ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo. Amen.

¶ *Prästen läser efter godtfinnande en eller båda af följande böner:*

ALLSMÄKTIGE Gud, i hvilkens gemenskap deras andar lefva, som afsomnat i Herren och hos hvilken de trognas själar, befriade från köttets börda, förblifva i glädje och lycksalighet; vi tacka Dig af allt hjärta för de goda föredömen alla dessa dina tjänare lämnat oss, hvilka efter fullbordandet af sitt lopp i tron nu hvila från sitt arbete. Och vi bedja Dig, förläna oss din nåd, att vi tillsammans med alla dem, som gått hädan i en sann tro på ditt heliga namn, måtte uppnå vår slutliga fulländning och salighet, både till kropp och själ, i din eviga och oändliga härlighet; genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

OBARMHÄRTIGE Gud, vår Herre Jesu Kristi Fader, som är uppståndelsen och lifvet och hvilken försäkrat oss, att hvar och en som lefver och tror på honom, han skall icke dö evinnerligen, och som äfven lärt oss genom sin helige apostel Paulus att icke sörja, såsom de andra, som icke hafva något hopp, för dem, hvilka äro afsomnade i Herren; vi anropa Dig, o Fader, att uppväcka oss från syndens död till rättfärdighetens lif, på det vi, när vi skola skiljas hädan, måtte få hvila i honom och vid den allmänna uppståndelsen på den yttersta dagen befinnas tackeliga inför Dig samt blifva delaktiga af den välsignelse, som din högt älskade Son då skall uttala öfver alla dem, hvilka älska och frukta Dig, sägande: Kommen, I min Faders välsignade, och tagen i besittning det rike, som är eder tillredt från världens grundläggning. Hör oss, vi bedja Dig, o barmhärtige Fader, genom Jesus Kristus, vår Medlare och Återlösare. Amen.

VÅR Herre Jesu Kristi nåd, Guds kärlek och den Helige Andes delaktighet vare med oss alla!
Amen.

Tillägg af särskilda böner.

BARMHÄRTIGE Gud, som till Dig behagat återkalla denna din *tjänares* (eller detta ditt barns) själ, gif, att vi, som ännu äro stadda på pilgrimsfärd och fortfarande vandra i tro, må omsider, efter troget tjänande af Dig på jorden, blifva förenade med dina välsignade helgon i den eviga härligheten; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

O HERRE Jesus Kristus, som genom din död har borttagit dödens udd, förläna oss, dina tjänare, nåd att så följa Dig i tro på den väg Du vandrat, att vi omsider må fridfullt insomna i Dig och uppvakna till likhet med Dig; genom din nåd, Du, som tillika med Fadren och den Helige Ande lefver uti en gudom från evighet till evighet. *Amen.*

ALLSMÄKTIGE och evige Gud, vi prisa Dig och hembära Dig våra innerligaste tacksägelser för den underbara nåd och kraft Du uppenbarat i alla dina heliga, som varit din nåds utvalda redskap och världens ljus under sina lefnadsdagar; och vi bedja Dig ödmjukligen, förläna oss nåd att så kunna likna dem i tro på Dig och i lydnad för dina heliga bud, att vi på den yttersta dagen må med alla dem, som äro lemmar i din Sons kropp, få stå på hans högra sida och höra hans fröjdefulla ord: Kommen, I min Faders välsignade, och besitten riket, som eder tillredt är från världens grundläggning. Bönhör oss, o Fader, för vår Medlares och Försvarares, Jesu Kristi, skull.
Amen.

- ¶ Emedan förhållanden stundom uppstå, då det är lämpligare att i kyrkan läsa den del af ofvanstående formulär, som är förordnad att läsas vid grafven, så tillåtes härmed denna anordning för viktiga orsakers skull.

Vid begrafning på hafvet.

- ¶ Ofvanstående formulär må brukas, men vid själfva jordfästningsakten säger prästen:

VI öfverlämna nu *hans* kropp åt djupet, förväntande den allmänna uppståndelsen på den yttersta dagen och den tillkommande världens lif, genom vår Herre Jesus Kristus, vid hvars andra ankomst, då han kommer i sitt härliga majestät för att döma världen, hafvet skall gifva igen sina döda, och deras förgängliga kroppar, som äro afsomnade i Kristus, skola förvandlas, så att de varda lika hans härlighets kropp, efter den kraft, hvarmed han förmår att äfven underlägga sig allt.

OM BARNAKVINNORS TACKSÄGELSE

ELLER

KYRKOTAGNING.

¶ *Detta formulär eller i dess ställe endast slutbönen, sådan den förekommer bland tillfälliga böner och tacksägelser, må brukas efter prästens godfinnande.*

¶ *Kvinnan bör i sedvanlig tid efter förlossningen inträda i kyrkan och där knäböja å lämplig plats enligt vedertaget bruk eller såsom ordinarius bestämmer, hvarefter prästen säger till henne:*

EMEDAN Gud allsmäktig af sin godhet behagat gifva dig en lycklig förlossning och bevara dig från alla därmed förbundna faror, så bör du därför hembära honom innerlig tacksägelse, sägande:

¶ *Därefter säga båda följande hymn, hvarunder kvinnan fortfarande knäböjer:*

Dilexi, quoniam.

JAG har Herren kär, ty han hör min röst och mina böner.

Ja, han har böjt sitt öra till mig; därför vill jag åkalla honom i alla mina lifsdagar.

Jag kom i nöd och bedröfvelse. Men jag åkallade Herrens namn: Ack, Herre, rädda min själ.

Herren är nådig och rättfärdig, vår Gud är barmhärtig.

Huru skall jag vedergälla Herren alla hans välgärningar mot mig?

Jag vill taga frälsningens bågare och åkalla Herrens namn.

Jag vill infria åt Herren mina löften, ja, i hela hans folks åsyn, i gårdarna till Herrens hus, midt i dig, Jerusalem, Halleluja!

Ära vare Fadren och Sonen och den Helige Ande,

såsom det var af begynnelsen, nu är och skall vara, från evighet till evighet. Amen.

¶ *Därpå läser prästen Herrens bön och hvad därefter följer; men Herrens bön kan förbigås, om densamma brukas vid morgongudstjänsten eller aftonsången.*

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo. Amen.

Prästen: O Herre, fräls denna kvinna, din tjänarinna;

Svar: Som förtröstar på Dig.

Prästen: Var Du henne en stark tillflykt;

Svar: Inför hennes fiender.

Prästen: O Herre, hör vår bön!

Svar: Och låt vårt ropande komma inför Dig!

Prästen: Låtom oss bedja!

O ALLSMÄKTIGE Gud, vi hembära Dig vår ödmjuka tacksägelse, för att Du underförlossningens stora smärtor och faror nådeligen bevarat denna din tjänarinna, som nu åstundar att frambära sitt hjärtas tack och loffer. Vi bedja Dig, barmhärtige Fader, förläna henne genom din hjälp kraft att här på jorden troget lefva och vandra efter din vilja, på det hon må blifva delaktig i det tillkommande lifvets eviga härlighet; genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

¶ *Kvinnan, som kommer för att frambära sin tacksägelse, bör gifva sedvanligt offer, som af prästen och kyrkovärdarna användes till understöd af nödställda barnsängskvinnor, och om kommunion hålles, så är det tillbörligt, att hon mottager den heliga nattvarden.*

BÖNESÄTT ATT ANVÄNDAS TILL SJÖS.

¶ *Den dagliga morgon- och aftongudstjänsten till sjös förrättas i enlighet med de föreskrifna formulären i den allmänna bönboken.*

¶ *Följande tvänne böner må användas ombord i krigsfartyg.*

OEVIGE Herre Gud, som allena utspänner himmelen och råder öfver hafvets uppror samt hvälfte en gräns för vatten så länge dag och natt finnas till, mottag oss, dina tjänare och den flotta (det skepp) vi tjäna, i ditt allsmågtiga och nådiga beskydd. Bevara oss för hafvets faror och för fiendens våld, att vi må varda ett värn för Amerikas Förenta Stater och ett skydd för dem, som färdas på hafvet i loftiga företag, på det vårt lands innebyggare må i fred och ro tjäna Dig, vår Gud, och att vi, frälsta, må återvända för att njuta af landets väl-signelser genom vårt arbetes frukter samt i tacksam åminnelse af din barmhärtighet prisa och förhårliga ditt heliga namn; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Kollekt.

O HERRE, led och bistå oss i alla våra förehåfvanden med din beståndiga nåd och smågtiga hjälp, att med allt, det vi påbörja, fortsätta och fullborda, vi må förhårliga ditt heliga namn och slutligen af din barmhärtighet årfva evigt lif; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Böner att använda ombord på alla fartyg under storm på hafvet.

O ALLISVÅLDIGE Herre Gud, som låter stormvinden upp-röra hafvet och som åter stillar dess vreda böljor, vi, dina skapade varelser, hvilka blott äro arma syndare, ropa i denna vår nöd till Dig om hjälp. Herre fräls; ty eljest förgås vi. Vi bekänna, att så länge vi voro i säkerhet och allting var lugnt omkring oss, så glömde vi Dig, vår Gud, och vägrade att lyssna till ditt ord och att hörsamma dina befallningar. Men nu se vi, huru fruktansvärd Du är i alla dina underbara verk, Du store Gud, som vi böra frukta framför allt. Därför tillbedja vi ditt gudomliga majestät, erkänna din makt och

anropa din godhet. Herre, hjälp, och fräls oss för din barmhärtighets skull i Jesus Kristus, din Son, vår Herre. *Amen.*

¶ *Eller följande:*

O HÖGTLOFVADE och nådige Herre Gud, som bor i himmelen, men dock skådar allt på jorden, se ned till oss, vi bedja Dig, och hör oss, då vi ur nödens djup och dödens svalg, som nu är redo att uppsluka oss, ropa: Herre, fräls; ty eljest förgås vi. De lefvande skola prisa Dig. O, sänd ut ditt befallande ord, som näpser stormen och det brusande hafvet, på det vi, frälsta ur denna nöd, må lefva för att tjäna Dig och förhårliga ditt namn i alla våra lifsdagar. Herre, bönhör, och fräls oss för den oändliga förtjänst, som är i vår välsignade Frälsare, din Son, vår Herre Jesus Kristus. *Amen.*

Korta bönesuckar under en storm.

O HERRE, Du som stillar hafvets brus, hör oss, och fräls oss, att vi icke förgås.

O välsignade Frälsare, som räddade dina lärjungar, då de voro nära att förgås i en storm, vi bedja Dig att höra och frälsa oss.

Herre, förbarma Dig öfver oss!

Kriste, förbarma Dig öfver oss!

Herre, förbarma Dig öfver oss!

O Herre, hör oss!

O Kriste, hör oss!

Gud Fader, Gud Son och Gud den Helige Ande, förbarma Dig öfver oss; fräls oss nu och evinnerligen. *Amen.*

¶ *Vid öfverhängande fara skola alla, som kunna undvaras från tjänstgöring å fartyget samlas och ödmjukt bekänna sina synder inför Gud, hvarvid hvar och en allvarligt bör tänka på de säregna synder, för hvilka hans samvete anklagar honom, så sågande:*

Syndabekännelsen.

ALLSMÄKTIGE Gud, vår Herre Jesu Kristi Fader, alltings skapare, alla människors domare! Vi bekänna och ångra våra mångfaldiga synder och all orättfärdighet, som vi beklagligen gång på gång med tankar, ord och gärningar hafva begått mot ditt gudomliga majestät och därigenom ådragit oss din rättvisa vrede och dom. Vi ångra oss allvarligen och känna en hjärtlig sorg öfver dessa våra missgärningar; deras hågkomst smärtar oss, och deras börda är oss outhärdlig. Förbarma Dig, o, förbarma Dig öfver oss, barmhärtige Fader; för din Sons, vår Herres, Jesu Kristi, skull förlåt oss allt det

förflutna, och förläna oss kraft att hädanefter städse tjäna och tackas Dig i ett nytt lefverne, ditt namn till pris och ära; genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

¶ *Därpå säger prästen, om sådan finnes å fartyget, följande:*

DEN allsmäktige Gud, vår himmelske Fader, som af sin stora barmhärthighet utlofvat syndernas förlåtelse åt alla, som med hjärtlig ånger och sann tro vända sig till Honom, förbarme sig öfver eder, förlåte eder och befrie eder från alla edra synder, styrke och stadfäste eder i allt det godt är och gifve eder evigt lif; genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

¶ *Därpå bedja alla gemensamt Herrens bön.*

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo. Amen.

Bön före en strid med någon fiende till sjös.

O ALLSVÅLDIGE Gud, härskarornas Herre, som styr och befaller öfver alla ting, Du sitter på tronen och dömer rätt. Därför vända vi oss i vår närvarande nöd till ditt gudomliga majestät, bedjande att Du ville omhändertaga vår sak och döma mellan oss och våra fiender. Uppväck din makt, o Herre, och kom till vår frälsning, ty Du gifver icke alltid segern till den starke, utan Du kan frälsa genom få likaväl somgenom många. O, låt icke våra synder nu ropa om hämnd mot oss, utan hör oss, dina fattiga tjänare, som bedja om barmhärthighet och anropa Dig om din hjälp. Var Du ett värn för oss mot våra fiender. Låt det blifva uppenbart, att Du är vår Frälsare och Förlossare; genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Korta böner att användas af enskilda, som på grund af strid eller storm äro förhindrade att deltaga med de öfriga i gemensam andukt.

Allmänna bönesuckar.

HERRE, var oss syndare nådig, och fräls oss för din barmhärthighets skull.

Du är den store Gud, som har skapat och styr allt; o, rädda oss för ditt namns skull.

Du är den store Gud, som bör fruktas framför all ting; o, fräls oss, att vi må prisa Dig.

Särskilda böner med hänsyn till fienden.

DU, o Herre, är rättfärdig och mäktig; o, utför vår sak mot våra fiender.

O Gud, Du är ett starkt fäste för alla dem, som söka skygd hos Dig; o, fräls oss från fiendens våld.

O Herre Sebaot, strid för oss, att vi må förhärliga Dig.

O, låt oss icke sjunka ned under våra synders tyngd eller fiendens våld.

O Herre, stå upp, hjälp, och fräls oss för ditt namns skull.

Tacksägelse efter storm.

Från Ps. 66. *Jubilate Deo.*

HÖJEN jubel till Gud, alla länder; lofsjungen hans namns ära, gifven honom ära och pris.

Sägen till Gud: Huru underbara äro icke dina gärningar! För storheten af din makt måste dina fiender visa Dig underdånighet.

Alla länder skola tillbedja och lofsjunga Dig; de skola lofsjunga ditt namn.

Kommen och sen Guds verk; underbar är han i det han gör mot människors barn.

Han är rådande genom sin makt evinnerligen, hans ögon gifva akt på hedningarna; de gensträfviga må icke förhäfva sig.

Prisen, I folk, vår Gud och låten hans lof ljuda högt; ty han har beskärt lif åt vår själ och icke låtit vår fot vackla.

Ty väl pröfvade Du oss, o Gud, Du luttrade oss, såsom silfver luttras;

Du förde oss i fängelse, Du lade en tung börda på vår rygg.

Så vill jag gå in i ditt hus med brännoffer, jag vill infria mina löften till Dig, dem till hvilka mina läppar öppnade sig och som min mun uttalade i min nöd.

Kommen och hören, alla I som frukten Gud, så vill jag förtälja hvad han har gjort min själ.

Till honom ropade jag med min mun, och lofsång var redan på min tunga.

Om jag hade förehaft något orätt i mitt hjärta, så skulle Herren icke höra mig.

Men Gud har hört mig, han har aktat på mitt bönerop.

Lofvad vare Gud, som icke har förkastat min bön eller vändt sin nåd ifrån mig.

Ära vare Fadren och Sonen och den Helige Ande,
såsom det var af begynnelsen, nu är och skall vara från
evighet till evighet. Amen.

Från Ps. 107. *Confitemini Domino.*

DE må tacka Herren för hans nåd och för hans under med
människors barn; de må offra lofvets offer och förtälja
hans verk med jubel.

De foro på hafvet med skepp och drefvo sin handel på stora
vatten;

där fingo de se Herrens gärningar och hans under på hafsdju-
pet.

Med sitt ord uppväckte han stormvinden, så att den häfde
upp dess böljor.

De foro upp mot himmelen, ned i djupen; deras själ upp-
löstes af ångest.

De raglade och stapplade såsom druckna, och all deras vis-
het blef till intet.

Men de ropade till Herren i sin nöd, och han förde dem ut
ur deras trångmål.

Han förbytte stormen i lugn, så att böljorna omkring dem
tystnade.

Och de blefvo glada, att det vardt stilla, och han förde dem
till den hamn, dit de ville.

De må tacka Herren för hans nåd och för hans under med
människors barn;

de må upphöja honom i folkets församling och lofva honom
där de äldste sitta.

Ära vare Fadren och Sonen och den Helige Ande,
såsom det var af begynnelsen, nu är och skall vara från
evighet till evighet. Amen.

Lof- och tacksägelsehymn efter en farlig storm.

KOMMEN, låtom oss tacka Herren, ty han är god och hans
nåd varar evinnerligen.

Stor är Herren och högtlofvad. Så säge Herrens förlossade,
de som han förlossat ur nöden.

Nådig och barmhärtig är Herren, långmodig och stor i
mildhet.

Han handlar icke med oss efter våra synder och vedergäller
oss icke efter våra missgärningar.

Ty så hög som himmelen är öfver jorden, så väldig har hans
nåd varit öfver oss.

Vi kommo i nöd och bedröfvelse, vi voro nära dödens portar.

Hafvets vatten hade nära fördränkt oss, de svallande vattnen hade nära gått öfver vår själ.

Hafvet brusade och stormvinden hufvade upp dess böljor.

Vi fördes upp mot himmelen och så åter ned i djupen; vår själ upplöstes af ångest.

Då ropade vi till Dig, o Herre, och Du frälste oss ur vårt trångmål.

Välsignadt vare ditt namn, som icke förkastade dina tjänares böner, utan hörde vårt ropande och frälste oss.

Du utsände ditt ord och förbytte stormen i lugn.

Låtom oss därför tacka Herren för hans nåd och kungöra de under han utfört och ännu utför med människors barn.

Lofvad vare Herren! Dag efter dag bär han våra bördor och utgjuter sina välsignelser öfver oss.

Han är vår Gud, ja den Gud, som frälsar. Gud är den Herre, som räddat oss från döden.

Herre, Du har gladt oss med dina händers verk, och vi vilja lofsjunga Dig jublande.

Lofvad vare Herren Gud, den Herre Gud, som allena gör under!

Och lofvadt vare hans heliga namn evinnerligen, och enhvar ibland oss säge: Amen, Amen.

Ära vare Fadren och Sonen och den Helige Ande,

såsom det var af begynnelsen, nu är och skall vara från evighet till evighet. Amen.

Tacksägelseböner.

O DU välsignade och högtlofvade Herre Gud, oändlig i godhet och barmhärtighet, vi, dina arma varelser, som Du skapat och bevarat, gifvande lif åt våra själar och nu räddande oss ur dödens svalg, framträda åter ödmjukt inför ditt gudomliga majestät för att hembära Dig lof- och tackoffer för det Du hörde oss, då vi i vår nöd åkallade Dig, och icke förkastade vår bön, som vi i vår ångest framburo inför Dig. När vi ansågo allt förloradt—fartyg, gods och lif—så såg Du i barmhärtighet till oss och räddade oss genom ett underbart ingripande, hvarför vi nu efter vår räddning prisa och ära ditt heliga namn; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ Eller följande:

O ALLSVÄI DIGE och nådefulle Gud, Du förbarmar Dig öfver alla dina händers verk. På ett särskildt sätt har Du utsträckt din barmhärtighet till oss, som Du så kraftigt och underbart beskyddat. Du har visat oss förskräckliga och

underbara ting å djupen, att vi må inse, hvilken mäktig och nådig Gud Du är, samt huru mäktig och villig Du är att bistå dem, som förtrösta på Dig. Du har låtit oss se, huru både vådren och hafvet åtlyda din befallning, på det vi däraf må lära att hädanefter hörsamma din röst och göra din vilja. Vi välsigna och förhärliga ditt namn, för det Du genom denna din nåd frälsat oss, då vi voro nära att förgås. Lär oss, vi bedja Dig, att nu rätteligen inse din barnihärtighet, såsom vi förut insågo faran. Gif oss hjärtan, som alltid äro beredda att visa vår tacksamhet icke allenast i ord utan äfven i vårt lefverne, så att vi ådagalägga större lydnad för dina heliga bud. Blif när oss, vi bedja Dig, med denna din nåd, på det vi, som Du frälsat, må tjäna Dig i helighet och rättfärdighet i alla våra lifsdagar; genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. *Amen.*

Tacksägelse efter vunnen seger.

Lof- och tacksägelsehymn.

OM Herren icke hade varit med oss—så må vi nu säga—om Herren icke hade varit med oss, när människorna reste sig upp emot oss,

då hade de uppslukat oss lefvande, när deras vrede upptändes emot oss;

då hade vattnen fördränkt oss, strömmen gått öfver vår själ, då hade de gått öfver vår själ, de svallande vattnen.

Lofvad vare Herren, att han icke gaf oss till rof åt deras tänder!

Herren gaf oss en stor seger.

Det var icke vårt eget svärd och vår egen arm, som gaf oss seger, utan din högra hand och din arm och ditt ansiktes ljus, eftersom Du hade behag till oss.

Herren har uppenbarat sig för oss, Herren har beskärmat våra hufvuden och stärkt oss att stå fasta på stridens dag.

Herren har uppenbarat sig för oss, Herren har nedslagit våra fiender och krossat våra motståndare.

Därför icke åt oss, Herre, icke åt oss, utan åt ditt namn vare äran gifven.

Herren har gjort stora ting för oss, Herren har gjort stora ting för oss; däröfver äro vi glada.

Vår hjälp är i Herrens nanin, hans, som har gjort himmel och jord.

Välsignadt vare Herrens namn från nu och till evig tid.
 Ära vare Fadren och Sonen och den Helige Ande,
 såsom det var af begynnelsen, nu är och skall vara från
 evighet till evighet. Amen.

¶ *Efter denna hymn kan Te Deum läsas eller sjungas.*

¶ *Därefter läses följande kollekt:*

O ALLSMÄKTIGE Gud, hela världens allsvåldige Herre,
 i hvilken hand är kraft och makt, som ingen kan motstå.
 Vi välsigna och upphöja ditt stora och härliga namn för denna
 lyckliga seger, och vi gifva Dig, den ende segergifvaren, hela
 äran därför. Vi bedja Dig, gif oss nåd att använda denna
 stora välgärning till din ära, evangeliets utbredning, vårt lands
 heder och, så långt vi förmå, till hela människosläktets välfärd.
 Lär oss, vi bedja Dig, att så uppskatta denna stora barmhär-
 tighet, att vi däraf uppväckas till sann tacksamhet, som visar
 sig i lefvernet genom en ödmjuk, helig och lydaktig vandel
 inför Dig i alla våra lifsdagar; genom Jesus Kristus, vår Herre,
 som tillika med Dig och den Helige Ande vare, för alla dina
 välgärningar, men i synnerhet för denna seger och räddning,
 ära och pris i evigheters evighet. Amen.

2 Kor. 13: 13.

VÅR Herre Jesu Kristi nåd och Guds kärlek och den Helige
 Andes delaktighet vare med oss alla! Amen.

OM BESÖKANDET AF FÅNGAR.

¶ *Då morgon eller aftonbön förrättas i något fängelse, läses den 130de psalmen i stället för "Kommen, låtom oss höja glädjerop till" o. s. v. och efter dagens kollekt läses kollekten i följande formulär: "O Gud, nåderike Fader, som skonar, när vi förtjäna" o. s. v. Vid tillfällen, då litanian utelämnas, läses bönen "O Gud, nåderike Fader, som icke föraktar" o. s. v.*

¶ *Då prästen upplyses om, att någon är fängslad för något stort brott eller mord, så skall han besöka fången, och då han kommer in till honom, säger han, knäböjande:*

HERRE, tänk icke på våra egna eller våra fäders missgärningar; hämnas icke heller öfver våra synder. Skona oss, milde Herre Gud, skona ditt folk, som Du har återlöst med ditt dyra blod, och vredgas icke på oss evinnerligen.

Svar: Skona oss, milde Herre Gud!

Låtom oss bedja!

Herre, förbarma Dig öfver oss!

Kriste, förbarma Dig öfver oss!

Herre, förbarma Dig öfver oss!

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo. Amen.

O Herre, låt oss se **din** nåd,

och gif oss din frälsning.

Vänd bort ditt ansikte från våra synder,

och utplåna alla våra missgärningar.

Sänd oss hjälp från din helgedom,

ty din vrede hvilat tung öfver oss.

O, Herre, hör vår bön,

och låt de fångnas klagan komma inför ditt ansikte.

¶ Därefter ställer prästen till fången eller fångarna följande förmaning eller något liknande:

ALSKADE! Var förvissad om, att Gud allsmäktig, hvilkens ständiga försyn regerar allt både i himmelen och på jorden, har så visligt och nådigt förordnat denna världens lopp, att hans domar ofta blifva en faderlig tuktan för oss, och om vi med tillbörlig ödmjukhet och undergifvenhet för hans vilja underkasta oss dem, så skola de tjäna till vårt bästa.

Därför tillkommer det *dig* att ödmjuka *dig* under Guds mäktiga hand, erkänna hans domars rättfärdighet och med hans nåd låta denna närvarande straffdom leda *dig* till en uppriktig och hjärtlig ånger.

Sättet och medlet härför är att pröfva sitt eget lif efter Guds bud. Då det därvid blir tydligt, att *du* med vilja, ord eller handling gjort *dig* skyldig till öfverträdelse, så begråt *dina* synder, och bekänn dem inför Gud allsmäktig med allvarligt uppsåt att bättra *ditt* lefverne. Om *du* då inser, att *du* begått öfverträdelse icke allenast mot Gud utan äfven mot *dina* medmänniskor, så förlika *dig* med dem, och gif villigt återupprättelse och godtgörelse för all skada och orätt *du* har tillfogat andra. Likaledes må *du* vara redo att förlåta andra, som brutit mot *dig*, såsom *du* önskar Gud skall förlåta *dig*. Denna

sannskyldiga botfärdighet och sinnesändring måste åtföljas af en lefvande och fast tro samt ett förlitande på Kristi döds förtjänst jämte ett heligt beslut att helt underkasta *dig* Guds vilja. Utan *du* ångrar *dig* och tror, kunna vi icke gifva *dig* något hopp om frälsning. Men om *du* uppriktigt ångrar och tror, så har Gud försäkrat, att om *dina* synder än vore blodröda, så kunna de dock blifva snöhvita. Om *din* ondska har gått öfver *ditt* hufvud, så skall hon dock icke blifva *ditt* fördärf.

Därför uppmana vi *dig* i Guds och hans älskade Sons, vår Frälsares, Jesu Kristi, namn, att, om *du* åstundar *din* egen frälsning, allvarligt behjärta detta i tid, medan frälsningens dag varar, ty natten kommer, då ingen kan verka. Medan *du* har ljuset, tro på ljuset, och vandra såsom ljusets barn, så att *du* icke må blifva bortkastad i det yttersta mörkret. Det är för sent att klappa, då dörren är stängd, och att ropa om nåd, när rättvisans tid är inne. Nu är *du* föremål för Guds barmhärtighet, om *du* med ånger och sann tro vänder *dig* till honom, men om *du* försummar detta, så blir *du* föremål för hans rättfärdiga straff. Nu kan *du* återropa Kristi förtjänst, men om *du* dör i *dina* synder, så bidrager i stället hans lidande till att öka *din* fördömmelse. Kära, betänk i denna *din* dag, huru förskräckligt det blir att falla i den lefvande Gudens händer på den fruktansvärda dag, då *du* icke kan söka skydd i hans barmhärtighet eller räddning i Kristi förtjänst.

- ¶ *Därpå pröfvar prästen fångens tro och läser därefter trosartiklarna, sågande: "Tror du på Gud" o. s. v. Fången svarar:*

Allt detta tror jag orubbligt.

- ¶ *Därefter pröfvar prästen, om fången uppriktigt ångrar sina synder och har ett kärleksfullt sinnelag, hvarefter han särskildt förchäller honom det brott, för hvilket han är anklagad, och uppmanar honom att omtala sina tvifvel samt bereda sig för den heliga nattvardens mottagande å den tid, det anses lämpligt att meddela honom detta sakrament.*
- ¶ *Därpå knäböja alla, och prästen läser femtioförsta psalmen i Psaltaren: Miserere mei, Deus.*
- ¶ *Därefter må prästen, om han anser lämpligt, läsa en eller flera af följande böner, bönen "för alla människor," eller andra böner han anser lämpliga.*

O GUD, hvilkens natur och egenskap det är att städse utöfva barmhärtighet och förlåta synder, lyssna till våra bönerop, och af *din* milda nåd och stora missskund förlössa oss från våra syndaband; genom Jesus Kristus, vår Medlare och Försvare. *Amen.*

O GUD, som förbarmar Dig, då vi förtjäna att straffas, och som i din vrede tänker på barmhärtighet, vi bedja Dig ödmjukligen, att Du af din misskund ville trösta och hjälpa alla, hvilka i fängelset lida straff och förnedring. Straffa dem icke i din vrede, och tukta dem icke i din förtörkelse. Förlåna dem en rätt uppfattning af sig själfva samt af dina hotelser och löften, så att de icke må bortkasta sin förtröstan på Dig eller hoppas på något annat än Dig. Trösta de bedröfvade, beskydda de oskyldiga, och uppväck de brottsliga, och som Du allena kan förvandla mörker till ljus och ondt till godt, så bedja vi Dig, att de lidanden dessa personer utstå under fängelsetiden må lända till deras själs frigörelse från syndabanden; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

O HERRE, vi bedja Dig, hör mildeligen våra böner och skona alla, som bekänna sina synder inför Dig, på det de, hvilkas samveten anklaga dem för synd, må genom din nådiga förlåtelse varda aflösta; genom Kristus, vår Herre. *Amen.*

O GUD, hvilkens barmhärtighet och makt äro eviga, se i misskund och förbarmande till denna *mans* lidanden, och vare sig Du hemsökt *honom* för att pröfva *hans* tålmod eller för att straffa *honom* för *hans* öfverträdelser, så förlåna *honom* din nåd att med glädje underkasta sig din heliga vilja och ditt nådiga behag. O Herre, undandrag Dig icke dem, som genom ditt ingripande befinna sig i fängelsets mörker och nödens djup. Emedan Du icke hastigt tagit *honom* bort, utan såsom en fader tuktat *honom*, så gif, att *han* må rätteligen besinna din stora barmhärtighet samt med oskrymtad tacksamhet, sann ånger och hjärtlig uppriktighet vända sig till Dig; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Ett böneformulär för dödsdömda fångar.

¶ *När en fånge är dömd till döden, så ställer prästen till honom följande eller liknande förmaning:*

ÄLSKADE! Det har behagat Gud allsmäktig att i sin rättfärdighet föra dig under lagens dom. Du skall inom kort lida döden på sådant sätt, att andra, varnade af ditt exempel, må afskräckas från förbrytelser. Vi bedja Gud, att du må göra sådant bruk af ditt straff i detta lifvet, att din själ varder frälst i det tillkommande.

Därför komma vi till dig i innerligaste deltagande. Vi äro angelägna om att du först och främst vaktar dig för falskt hopp och därefter för förtviflan, hvarför vi vilja tydligt framhålla för dig din svåra belägenhet samt klargöra, huru mycket du kan förlita dig på Guds barmhärtighet och vår Frälsares förtjänst. Betänk därför, huru kort tid du ännu har, innan ditt slut kommer. Dina synder hafva tagit dig fatt. Du skall snart borttagas från de lefvande genom en våldsamt död. Du skall hastigt försvinna liksom gräset, som blomstrar upp och frodas om morgonen, men om aftonen afhugges det och förvissnar. Efter du sålunda fullbordat loppet af ett syndfullt och eländigt lif, skall du framträda inför alla människors domare. Såsom han uttalar välsignelsen öfver de rättfärdiga, så skall han ock med skräckinjagande röst uttala den rättfärdiga domen öfver de orättfärdiga och säga till dem: "Gån bort, I förbannade, till den eviga elden, som är tillredd åt djäfvulen och hans änglar."

Dina synder hafva fört dig nära denna förskräckliga dom. Därför måste du, min broder, ödmjukt bekänna och begråta dina stora och mångfaldiga öfverträdelser samt uppriktigt ångra dina synder, om du åstundar din själs eviga frälsning.

Låt dig icke bedragas af ett fåfängt och förmätet hopp om Guds ynnest och säg icke heller till dig själf: "Allt står väl till, allt står väl till", när icke allt står väl till, ty de ogudaktiga få ingen frid, säger min Gud. Gud låter icke gäcka sig; hans ögon äro för rena att se på det onda, och utan helgelse skall ingen se Herren. Men å andra sidan behöfver du icke heller förtvifla om Guds barmhärtighet, ehuru det är svårigheter på alla sidor, ty Gud har icke tillslutit sin barmhärtighet i vrede; och om vi bekänna våra synder, så är han trofast och rättfärdig, så att han förlåter synderna och renar oss från all orättfärdighet. Missbruka hvarken på det ena eller andra sättet Guds godhet, hvarigenom han nådeligen kallar till bättring och af sin oändliga misskund lofvar oss förlåtelse för det förflutna, om vi med ett fullkomligt och troget hjärta återvända till honom.

Emedan du inom kort måste inträda i en evig och oföränderlig belägenhet och ditt tillkommande väl eller ve beror på de få stunder du ännu har kvar, så ålägger jag dig att sorgfälligt pröfva dig själf och din ställning till både Gud och människor. Låt ingen världslig hänsyn hindra dig att aflägga en sann och fullständig bekännelse af dina synder samt att gifva all den upprättelse du förmår till hvar och en du har förorättat

och skadat, på det du för Kristi skull må erhålla nåd hos Gud och icke blifva fördömd på domens förfärliga dag.

Till sist beder jag dig att med kristlig undergifvenhet underkasta dig Guds rättfärdiga dom, som dina egna brott bringat öfver dig, samt att älska alla människor, så att du är redo att uppriktigt förlåta alla, hvilka förorättat dig, ja, äfven dem, hvilka förorsakat din dödsdom. Ehuru detta kan synas vara ett hårdt tal, så var dock förvissad, att utan ett sådant förlåtande sinnelag är din kärlek icke fullkomlig. Underlåt icke att sträfva efter och bedja om detta förlåtande sinnelag och själslugn. Så må du kasta dig själf, med fullt förlitande, på Guds barmhärthighet, för vår Frälsares och Återlösares, Jesu Kristi, skull.

¶ *Därpå pröfvar prästen fångens tro, och läser därefter trosartiklarna, sågande: "Tror du på Gud" o. s. v. Brottslingen svarar:*

Allt detta tror jag orubbligt.

¶ *Därefter pröfvar prästen, om fången uppriktigt ångrar sina synder, och uppmanar honom därvid att särskildt bekänna den synd, för hvilken han är dömd. Efter bekännelsen undervisar han honom om hvilken godtgörelse bör gifvas dem han genom sin synd skadat, och om brottslingen känner till några orättfärdiga stämplingar eller onda planer mot andra, så bör han formanas att med all sin kraft söka afslöja och förhindra deras utförande.*

¶ *Efter bekännelsen förkunnar prästen för honom Guds förlåtande nåd i enlighet med absolutionsformeln i nattvardsritualen.*

¶ *Därpå läses följande bön:*

O HELIGE Frälsare, som i din oändliga kärlek mottog den botfärdige rövaren på korset, se i förbarmande till denna *man*, som åstundar nåd och förlåtelse, ehuru *han* i sista stunden vänder sig till dig. Förnya i honom, hvad som fördärfvats genom djäfvulens makt och ondska, *hans* egen köttsliga vilja och svaghet. Akta på *hans* ånger, och mottag *hans* botfärdighet. Efter som *han* förtröstar på din nåd allena, så tillräkna honom icke *hans* föregående synder, utan stärk honom genom din Helige Ande, och när det behagar Dig att kalla honom hädan så mottag honom i nåd. Detta bedja vi för din förtjänsts skull, o Herre, vår Frälsare och Återlösare. Amen.

¶ *Därefter säger prästen:*

O BARMHÄRTIGE Fader och all hugsvalelses Gud, vi anropa Dig om bistånd för denna *man*, som nu är dömd att allifvas. *Ilans* olycksdag är för handen, och *han* är aktad

lik dem, som farit ned i grafven. Tänk, Herre, på din barmhärtighet, se till *hans* svagheter, hör *hans* klagan. Gif *honom*, vi bedja Dig, tålmod under lidandet, och bistå *honom* i de faror, hvilka omgifva *honom*. Visa *honom* hans gärningar, som rätteligen uppväckt din vrede, och emedan *hans* tillvaro ibland oss synes kort, så låt din nåd och Helige Ande så mycket hastigare påverka *honom*, att *han*, omvänd och försonad med Dig, innan utförandet af din dom borttager *honom* från jorden, må i sin dödsstund få gå hädan i frid och mottagas i ditt eviga rike; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ *Tilläggande följande:*

O VÄRLDENS Frälsare, som genom ditt kors och dyrbara blod har friköpt oss, fräls oss och hjälp oss, vi bedja Dig, o Herre.

¶ *Därefter uppstår prästen och säger:*

MIDT i lifvet äro vi i döden. Hos hvem skola vi söka bistånd, om ej hos Dig, o Herre, som rättvisligen har miss-hag till våra synder.

Likväl, o Herre Gud, Du, som är den heligaste, o Herre, Du, som är den mäktigaste, o heligaste och nåderikaste Frälsare, öfverlämna oss icke åt den eviga dödens bittra kval.

Herre, Du känner våra hjärtans lönligheter. Tillslut icke dina nådefulla öron för våra böner, utan skona oss, helige och allsmäktige Herre Gud! O, helige och nåderike Frälsare, Du rättfärdige och evige domare, låt oss icke i vår sista stund, hvilka dödsqual vi än må lida, affalla ifrån Dig!

¶ *Därefter säger prästen:*

DEN allsmäktige Gud, som är det starkaste fäste för dem, hvilka förtrösta på honom, och som har all makt i himmelen och på jorden, han vare nu och alltid ditt beskärm; han förläne dig att veta och känna, att det icke finnes något annat namn under himmelen, bland människor gifvet, i hvilket och genom hvilket du kan erhålla frälsning, utan allena genom vår Herre Jesu Kristi namn. *Amen.*

¶ *Därpå säger han:*

AT Guds nåderika beskydd anbefalla vi dig. Herren väl-signe dig och bevara dig; Herren låte sitt ansikte lysa öfver dig och vare dig nådig; Herren vände sitt ansikte till dig, och gifve dig frid nu och evinnerligen. *Amen.*

¶ Vid tiden för afrättningen använder prästen sådana andaktsöfningar, som han anser lämpliga.

Märk. Det anses bäst, att brottslingen icke afgifver någon offentlig bekännelse eller förklaring.

Kollekt vid nattvardsgången.

O GUD, som uppenbarar din allmakt genom bevisandet af barmhärtighet och misskund, vi anropa Dig att hafva förbarmande med denna *man*, som för sina öfverträdelser blifvit dömd att straffas till lifvet. Gif, att *han* tålmodigt underkastar sig dina domar och uppriktigt ångrar sina synder. Förläna *honom* åter din nåd, och låt det vid *hans* bortgång blifva ett slut på *hans* gärningars svåra straff, så att, när *hans* själ skiljes från kroppen, hon må renad framställas inför Dig; genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

Epistel. Ebr. 12: 11.

ALL aga synes för tillfället icke vara till glädje utan till sorg, men sedermera bär hon rättfärdighetens fridsfrukt för dem, som genom henne blifvit öfvade.

Evangelium. Joh. 5: 24.

SANNERLIGEN, sannerligen säger jag eder: Den som hör mitt tal och tror den som har sändt mig, han har evigt lif och kommer icke i dom, utan har öfvergått från döden till lifvet.

ETT FORMULÄR FÖR
BÖN OCH TACKSÄGELSE
TILL GUD ALLSMÄKTIG

*för jordens gröda och alla andra hans nådefulla försyns
välsignelser, hvilket ärligen brukas första torsdagen
i november, eller någon annan af de civila myndig-
heterna bestämd dag.*

¶ *Gudstjänsten hålles såsom vanligt, med undantag af sådana förändringar,
som härmed bestämmas.*

¶ *Bland skriftspråken vid morgongudstjänsten ingå följande:*

ÄRA Herren med dina ägodelar och med först-
lingen af all din gröda, så skola dina lador fyllas
med ymnighet, och af vinmust skola dina prässar
flöda öfver. *Ords. 3: 9-10.*

Med vishet har Herren lagt jordens grund, han har
beredt himmelen med förstånd. Genom hans insikt
bröto djupens vatten fram, och genom den låta
skyarna dagg drypa ned. *Ords. 3: 19-20.*

En tillflykt är han, urtidens Gud, och här nere
råda hans eviga armar. *5 Mos. 33: 27.*

Så fick Israel bo i trygghet, Jakobs källa vara i ro,
i ett land med säd och vin, under en himmel, som
dryper af dagg. *5 Mos. 33: 28.*

Säll är du, Israel; ja, hvem är dig lik? Du är ett
folk som får seger genom Herren, genom honom som
är din skyddande sköld, honom som är ditt ärorika
svärd. *5 Mos. 33: 29.*

¶ *I stället för "Kommen, låtom oss höja glädjerop" o. s. v. säges eller
sjunges följande:*

HALLELUJA! Ja, det är godt att lofsjunga vår
Gud, ja, det är ljufligt; lofsång höfves oss.

Herren är den som uppbygger Jerusalem, de för-
drifna af Israel samlar han.

Han helar dem som hafva förkrossade hjärtan,
och han förbinder deras sår.

Höjen sång till Herren med tacksägelse, lofsjungen
vår Gud till harpa,

honom som bekläder himmelen med moln, som
bereder regn åt jorden som låter gräs skjuta upp på
bergen,

honom som gifver föda åt djuren, åt korpens ungar
som ropa.

Jerusalem, prisa Herren; Sion, lofva din Gud.

Ty han har gjort bommarna för dina portar fasta;
ja, han har välsignat dina barn i dig.

Han skaffar dina gränser frid; han mättar dig med
bästa hvetet.

Ära vare Fadren och Sonen och den Helige Ande,
såsom det var af begynnelsen, nu är och skall vara
från evighet till evighet. Amen.

¶ *Därefter säges eller sjunges ett af urvalen från Psaltaren eller någon psalmserie enligt prästens bestämmelse.*

¶ *Första bibellektionen är 5 Mos. 8 kapitel och andra lektionen 1 Tess. 5: 12-23.*

¶ *Efter allmänna tacksägelsen läses följande:*

NÅDERIKE Gud, genom hvilkens insikt djupens
vatten bryta fram och skyarnas dagg droppar
ned, vi hembära Dig tack och lof för skördetidens
återkomst samt alla andra välsignelser din nådefulla
försyn skänkt detta land och dess folk. Och vi bedja
Dig, gif oss nåd att rätteligen uppskatta dessa stora
nådegåfvor, att vi må ådagalägga det i vårt lefverne
genom att vandra ödmjukt, heligt och lydaktigt
inför Dig i alla våra lifsdagar; genom Jesus Kristus,
vår Herre, hvilken med Dig och den Helige Ande
vare pris och ära i evigheters evighet. Amen.

I stället för den innevarande dagens kollekt användes följande:

NÅDERIKE Fader, som krönt åkermannens arbete med jordens gröda, vi hembära Dig vår ödmjuka och innerliga tacksägelse för denna din godhet och bedja Dig att allt framgent låta din nåd vederfaras oss, att vårt land må frambringa rikliga skördar Dig till ära och oss till fromma; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel. Jak. 1: 16.

FAREN icke vilse, mina älskade bröder. All god gåfva och all fullkomlig skänk kommer ned ofvanefter från ljusens Fader, hos hvilken ingen förvandling finnes eller någon växlingens skugga. Efter sin vilja har han födt oss genom sanningens ord, att vi skulle vara en förstling af hans skapade varelser. Därför, mina älskade bröder, vare hvar och en människa snar till att höra, sen till att tala, sen till vrede. Ty en mans vrede gör icke det som är rätt inför Gud. Läggen fördenskull bort all orenhet och ondskans myckenhet och mottagen med saktmodighet det inplantade ordet, som kan frälsa edra själar. Och blifven ordets görare och icke allenast hörare, bedragande eder själfva. Ty om någon är ordets hörare och icke dess görare, är han lik en man, som betraktar sitt naturliga ansikte i en spegel, ty då han har betraktat sig, går han därifrån och förgäter strax, hurudan han var; men den som har skådat in i den fullkomliga lagen, frihetens lag, och förblifvit därvid och icke blifvit en glömsk hörare utan en verksam görare, han skall vara salig i sin gärning. Om någon menar sig tjäna Gud men icke tyglar sin tunga utan bedrager sitt hjärta, hans gudstjänst är fåfäng. Detta är en ren och obefläckad gudstjänst inför Gud och Fadern, att besöka fader- och moderlösa barn och änkor i deras bedröfvelse och bevara sig obesmittad af världen.

Evangelium. Matt. 5: 43.

I HAFVEN hört, att det är sagdt: "Du skall älska din nästa och hata din ovän." Men jag säger eder: Älsken edra ovänner, välsignen dem som förbanna eder, gören väl mot dem som hata eder, och bedjen för dem som försmäda och förfölja eder, på det att I skolen vara eder Faders barn, som är i himmelen, ty han låter sin sol gå upp öfver onda och goda och låter regna öfver rättfärdiga och orättfärdiga. Ty om I älsken dem som älska eder, hvad fån I för lön? Göra icke äfven publikanerna detsamma? Och om I visen vänlighet endast mot edra bröder, hvad synnerligt gören I? Göra icke äfven publikanerna sammalunda? Varen fördenskull I fullkomliga, såsom eder himmelske Fader är fullkomlig.

BÖNESÄTT VID HUSANDAKT.

MORGONBÖN.

¶ Sedan familjefadern eller husmodern sammanhållat så många af familjens medlemmar, som möjligen kunna närvara, bör en af dem eller ock någon af dem ombedd person, läsa följande, kvarunder alla knäböja.

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo; ty riket är ditt, och makten och härligheten i evighet. Amen.

ALLSMÄKTIGE, evige Gud, i hvilken vi lefva, röra oss och äro till; vi, dina hjälpbehöfvande varelser, hembära Dig våra ödmjuka tacksägel-

Erkännande af Guds nåd och beskydd särskildt under den förflutna natten.

ser för ditt beskärm öfver oss från vårt lifs början intill denna stund och i synnerhet därför, att Du skyddat oss för all skada och farlighet under den förflutna natten. Genom din omsorgsfulla försyn (* har intet ondt vederfarits oss eller vårt hem, utan vi hafva i trygghet fått upplefva en ny nådedag). För dessa dina välgärningar prisa och upphöja vi ditt härliga namn och bedja Dig ödmjukligen, att Du värdes mottaga detta vårt morgonoffer af lof-och tacksägelse för hans skull, som nedlades i grafven och uppstod därur, din Son, vår Frälsare Jesus Kristus. *Amen.*

* När någon fara eller oro besvärat en familj, så säges i stället: hafva vi, trots alla farligheter fått upplefva denna nya nådedag.

OCH då vi nu af din barmhärthighet, o kärleksrike Fader, fått upplefva en ny nådedag, så helga vi här både våra själar och våra kroppar till din tjänst i ett tuktigt, rättfärdigt och gudaktigt lefverne. Stadfäst och stärk Du oss, o barmhärtinge Gud, i detta vårt beslut, att såsom vi växa till i ålder, vi äfven må tillväxa i nåden och i vår Herres och Frälsares, Jesu Kristi, kunskap. *Amen.*

Helgandet af själ och kropp till Guds tjänst, och beslut att dagligen tillväxa i det goda.

O GUD, som känner vår naturs svaghet och fördärf samt de mångfaldiga frestelser, som dagligen möta oss, Dig bedja vi ödmjukligen, att Du ville hafva förbarmande med våra svagheter och gifva oss din helige Andes ständiga bistånd, så att vi må erhålla kraft att afhålla oss från all synd och upplifvas till utförandet af våra plikter. Ingjut i våra hjärtan en sådan fruktan för dina domar och en sådan tacksam erkänsla för din godhet mot oss, att vi må både frukta och blygas att förtörna Dig. Och framför allt gif, att vi städse påminna oss den stora dag, då vi skola afläggas

Bön om nåd att förverkliga detta beslut.

räkenskap för våra tankar, ord och gärningar och därför evigt belönas eller bestraffas af honom, som Du har förordnat till domare öfver lefvande och döda, din Son, Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

SÄRSKILDT bedja vi om din nåd och ditt beskydd under den ingångna dagen. Gör oss måttliga i mat och dryck och trogna i utöfvandet af alla våra plikter. Förläna oss tålamod under alla hemsökelse Du behagar pålägga oss och ett förnöjsamt sinnelag under vår närvarande ställning. Gif oss nåd att vara rättvisa och ärliga i handel ochandel, saktmodiga och fridsamma. Uppfyll oss med barmhärtighet, och gör oss redo att, medan vi hafva tid, göra godt mot alla människor. Led oss i alla våra förehafvanden, (* och främja våra händers verk på våra skilda verksamhetsfält). Bevara oss för alla faror och olyckor, och tag oss och alla våra tillhörigheter under din faderliga vård och ditt beskydd. Allt detta och hvad mer Du anser nödigt och bäst för oss, utbedja vi oss genom din Sons, vår Herres och Frälsares, Jesus Kristi, förtjänst och förbön. *Amen.*

*Bön om nåd,
som kan leda och
styra oss under
dagens lopp, och
om Guds välsig-
nelse öfver våra
företag under
densamma.*

*På söndagsmorgonen säges i stället: och låt din Helige Ande beledsaga oss till platsen för den offentliga gudstjänsten, göra oss allvarliga och uppmärksamma och draga våra sinnen och tankar från denna världen till den tillkommande, på det vi må andaktsfullt deltaga i församlingens böner och tacksägelser och med uppriktiga hjärtan så lyssna till våra plikter, att vi må fullborda dem.

VÅR Herre Jesu Kristi nåd och Guds kärlek och den Helige Andes delaktighet vare med oss alla. *Amen.*

AFTONBÖN.

¶ *Då familjen kort före sängdags samlats, bör familjefadern eller husmodern, eller ock någon af dem ombedd person, säga följande, hvarunder alla knäböja:*

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo; ty riket är ditt, och makten och härligheten i evighet. Amen.

ALL barmhärtighets Gud, hvars ögon äro för rena att skåda på orättfärdighet och som utlofvat förlåtelse åt alla dem, hvilka bekänna och öfvergifva sina synder; vi nalkas Dig, ödmjukt medvetna om vår egen ovärdighet, och erkänna våra mångfaldiga öfverträdelser af dina heliga bud.* O barmhärtige Fader, som icke har lust till en syndares död, vi bedja Dig att se till oss i nåd och att förlåta oss alla våra öfverträdelser. Lär oss inse deras stora syndfullhet och verka i oss en sann botfärdighet, på det vi må erhålla förlåtelse af Dig, som alltid är redo att mottaga ödmjuka och ångerfulla syndare; för vår ende Frälsares och Återlösares, din Sons, Jesu Kristi, skull. Amen.

Synd abekännelse med bon om botfärdighet och förlåtelse.

*Här göres ett kort uppehåll, så att hvar och en får tillfälle att enskildt bekänna sina synder och försummelse under den tilländalupna dagen.

OCH på det att vi icke genom vår egen svaghet eller de oss omgifvande frestelserna må åter förledas till synd, så bedja vi Dig, att Du värdes förläna oss din Helige Andes ledning och hjälp. Förnya, hvad som fördärfvats, och omskapa våra hjärtans uppsåt och begär, så att alla orena tankar, orättrådiga

Bän om nåd till bättring.

rådslag och oheliga begär må varda tillintetgjorda. Rena våra hjärtan från afund, hat och fiendskap, så att icke solen går ned öfver vår vrede och vi städse kunna gå till vårt hviloläger i frid, kärlek och försonlighet samt med ett godt samvete, som icke anklagar oss för öfverträdelse mot Dig och medmänniskor, på det vi må finnas rena och oförvitliga till vår Herres och Frälsares, Jesu Kristi, ankomst. *Amen.*

HÖR, o Herre, våra förböner för alla människor. Låt ljuset af ditt *Förbön.* evangelium upplysa alla folk och må alla, som mottagit det, lefva i öfverensstämmelse därmed. Se i nåd till hela din kyrka, och gif, att alla hennes medlemmar i sina skilda kallelser och ämbeten må troget tjäna Dig. Velsigna alla öfverhetspersoner, och så regera deras hjärtan, och stärk deras händer, att de må straffa all öfverträdelse och last samt upprätthålla sann gudaktighet och dygd. Utgjut dina lekamliga och andliga välsignelser öfver alla våra fränder, vänner och grannar. Vedergäll alla dem, som gjort oss godt, och förlåt alla dem, som önskat eller tillfogat oss något ondt, samt verka i dem ånger och bättring. Var barmhärtig mot alla nödlidande, och utdela, Du kärleksrike Gud, till hvar och en af dem, hvad som göres dem behof; för hans skull, som gick omkring och gjorde väl, din Son, vår Frälsare Jesus Kristus. *Amen.*

JÄMTE våra böner frambära vi inför Dig, o Herre, våra upp- *Tacksägelse.* riktiga tacksägelser för alla dina välgärningar, för vår tillvaro, vårt förstånd samt alla andra själs- och kroppsförmögenheter, för hälsa, vänner, föda och kläder samt alla andra förnödenheter Du gifver oss i detta lif. Framför

allt tacka vi Dig, för det Du sändt din enfödde Son i världen till att frälsa oss från den eviga döden och att Du lärt oss känna och behjarta våra plikter mot Dig. Vi prisa Dig för ditt tålamod med oss, trots våra många och stora öfverträdelse, för din Helige Andes ledning, bistånd och tröst, för din beständiga omsorg och vård under alla våra förflutna lefnadsdagar och särskildt för den tilländagångna dagens nåd och välsignelser. Vi bedja Dig att allt fortfarande gifva oss nåd att bevisa vår tacksamhet i uppriktig lydnad för hans befallningar, genom hvil-
kens förtjänst och förbön vi mottagit dem, din Son, vår Frälsare, Jesus Kristus. *Amen.*

SÄRSKILDT bedja vi Dig att med ditt nådiga beskydd vaka öfver oss under den instundande natten.

Bön om Guds beskydd under den instundande natten.

Bevara oss för alla faror och skador, och befria oss från all fruktan för dem, på det vi må åtnjuta en sådan vederkvickande hvila, som gör oss dugliga att utföra morgondagens plikter. Påminn oss städse om den stund, då vi skola nedläggas i stoftet, och förläna oss nåd att alltid lefva så, att vi ej frukta för döden, på det vi, lefvande eller döende, må tillhöra Dig; genom din Sons, Jesu Kristi, förtjänst och tillfyllestgörrelse, i hvars namn vi frambära dessa ofullkomliga böner. *Amen.*

VÅR Herre Jesu Kristi nåd och Guds karlek och den Helige Andes delaktighet vare med oss alla. *Amen.*

¶ På söndagar och andra dagar, då tillfälle gifves, bör husandakt börjas med läsandet af ett kapitel, eller en del deraf, ur nya testamentet.

TABELL ÖFVER PSALMER FÖR SÄRSKILDA DAGAR.

FÖRSTA SÖNDAGEN I ADVENT.	MORGN. 8, 50	AFTON. 96, 97	PÅSKARTON.	MORGN. 4, 16, 17	AFTON. 30, 31
JULDAGEN.	19, 45, 85	89, 110, 132	PÅSKDAGEN.	2, 57, 111	113, 114, 118
KRIST OM-KÄRLEK.	40, 90	65, 103	KRIST HIMMELST-RÖSDAG.	8, 15, 21	24, 47, 108
EPHANTAS	46, 47, 48	72, 117, 135	PISGSDAGEN	48, 68	104, 145
MARIE LÖRKE- GÅNG.	20, 86, 87	84, 113, 134	TRE-ALDIGHETS- SÖNDAG.	29, 33	93, 97, 150
ÅSKÖNSDAGEN	6, 32, 38	102, 130, 143	KRIST FÖRKLARING.	27, 61, 93	84, 99, 133
MARIE BERÄDELSEDAG.	89	131, 132, 138	DEN HELIGE MIKAELIS DAG.	91, 103	34, 148
LÅNGFREDAGEN.	22, 40, 54	69, 88	ALLA HELIGENS DAG.	1, 15, 146	112, 121, 149

TABELL ÖFVER URVAL AF PSALMER.

FÖRSTA	Psalmerna. 1, 15, 91	ELFTE.	Psalmerna 80, 81
ANDRA.	4, 31:1-6, 91, 134	TOLFTE.	84, 122, 134
TREDJE.	19, 24, 103	TRETTIONDE.	85, 93, 97
FJÄRDE.	23, 34, 65	FJORTIONDE.	102
FEMTE.	26, 43, 141	FEMTIONDE.	107
SIJTTE.	32, 130, 121	SEXTIONDE.	118
SJUNDE.	37	SJUTTONDE.	123, 124, 125
ÅTTIONDE.	51, 42	ÅDERTIONDE.	139, 145
NIONDE.	72, 96	NITTIONDE.	147
TIONDE.	77	TJUGIONDE.	148, 149, 150

Psaltaren

ELLER

DAVIDS PSALMER.

FÖRSTA DAGEN.

Morgongudstjänst.

1 PSALMEN. *Beatus vir qui non abiit?*

SÄLL är den man, som icke vandrar i de ogudaktigas råd och icke träder in på syndares väg, ej heller sitter där bespottare sitta,

2. utan har sin lust i Herrens lag och tänker på hans lag både dag och natt.

3. Han är såsom ett träd, planteradt vid vattenbäckar, hvilket bär sin frukt i sin tid,

4. och hvars löf icke vissna; och allt hvad han gör, det lyckas väl.

5. Icke så de ogudaktiga, utan de äro såsom agnar, som vinden bortför.

6. Därför skola de ogudaktiga icke bestå i domen, ej heller syndare i de rättfärdigas församling.

7. Ty Herren känner de rättfärdigas väg, men de ogudaktigas väg förgås.

2 PSALMEN. *Quare fremuerunt gentes?*

HVARFÖR larma hedningarna och tänka folken fåfänglighet?

2. Jordens konungar resa sig upp, och furstarna rådslå med hvarandra, mot Herren och hans smorde:

3. "Låtom oss sönderslita deras bojor och kasta deras band ifrån oss."

4. Han som bor i himmelen ler, Herren bespottar dem.

5. Då talar han till dem i sin vrede, och i sin förgrymmelse förskräcker han dem:

6. "Jag har insatt min konung på Sion, mitt heliga berg."

7. Jag vill förtälja om ett rådslut; Herren har sagt till mig: "Du är min son, jag har i dag födt dig.

8. Äska af mig, så skall jag gifva dig hedningarna till arfvedel och jordens ändar till egendom.

9. Du skall sönderslå dem med järnspira, såsom lerkärl skall du krossa dem."

10. Så kommen nu till förstånd, I konungar; låten tukta eder, I domare på jorden.

11. Tjänen Herren med fruktan och fröjden eder med bäfvan.

12. Hyllen sonen, att han icke må vredgas, så att I förgåns på eder väg; ty snart kunde hans vrede upptändas. Saliga äro alla de som taga sin tillflykt till honom.

3 PSALMEN. *Domine, quid multiplicati?*

HERRE, huru många äro icke mina ovänner! Ja, många resa sig upp mot mig.

2. Många säga om mig: "Det finnes ingen frälsning för honom hos Gud."

3. Men du, Herre, är en sköld för mig; du är min ära och den som upplyfter mitt hufvud.

4. Jag höjer min röst och ropar till Herren, och han svarar mig från sitt heliga berg.

5. Jag lade mig och insomnade; jag har åter vaknat upp, ty Herren uppehåller mig.

6. Jag fruktar icke för skaror af många tusen, som lägga sig mot mig rundt omkring.

7. Stå upp, Herre; fräls mig, min Gud; ty du

slår alla mina fiender på kinden, du krossar de ogudaktigas tänder.

8. Hos Herren är frälsningen; öfver ditt folk komme din välsignelse.

4 PSALMEN. *Cum invocarem.*

NÄR jag ropar, så svara mig, du min rättfärdighets Gud, du som i trångmål skaffar mig rum; var mig nådig och hör min bön.

2. I herrar, huru länge skall min ära vara i smälek, huru länge skolen I älska fåfänglighet och fara efter lögn?

3. Besinnen dock, att Herren har utvalt åt sig den fromme; Herren hör, när jag ropar till honom.

4. Vredgens, men synden icke; eftersinnen i edra hjärtan på edra läger, och varen stilla.

5. Offren rättfärdighets offer och förtrösten på Herren.

6. Många säga: "Hvem skall låta oss se det godt är?"

7. Upplyft du öfver oss ditt ansiktes ljus, o Herre.

8. Du gifver mig glädje i hjärtat mer än andra hafva, när de få säd och vin i myckenhet.

9. I frid vill jag lägga mig ned, och i frid skall jag somna in, ty du, Herre, låter mig bo afskild och i trygghet.

5 PSALMEN. *Verba mea auribus.*

LYSSNA till mina ord, Herre; förnim min suckan.

2. Akta på mitt klagorop, du min konung och min Gud; ty till dig vill jag ställa min bön.

3. Herre, bittida må du höra min röst, bittida frambär jag mitt offer till dig och skådar efter dig.

4. Ty du är icke en Gud, som har behag till ogudaktighet; den som är ond får icke bo hos dig.

5. De öfvermodiga bestå icke inför dina ögon; du hatar alla ogärningsmän.

6. Du förgör dem som tala lögn; de blodgiriga och falska äro en styggelse för Herren.

7. Men jag skall gå in i ditt hus, genom din stora nåd; jag får tillbedja i din fruktan, vänd mot ditt heliga tempel.

8. Herre, led mig genom din rättfärdighet, för mina förföljares skull; gör din väg jämn för mig.

9. Ty i deras mun är intet visst, deras innersta är fördärf,

10. en öppen graf är deras strupe, sin tunga göra de hal.

11. Döm dem, Gud; må deras anslag blifva till intet. Drif dem bort för deras många öfverträdel-sers skull, eftersom de äro gensträfviga mot dig.

12. Men låt alla dem glädjas, som taga sin tillflykt till dig; evinnerligen må de jubla, ty du beskärmar dem; i dig må de fröjda sig, som hafva ditt namn kärt.

13. Ty du välsignar den rättfärdige; du, Herre, betäcker honom med nåd såsom med en sköld.

Aftonsång.

6 PSALMEN. *Domine, ne in furore.*

HERRE, straffa mig icke i din vrede och tukta mig icke i din förtörnelse.

2. Var mig nådig, Herre, ty jag försmäktar; hela mig, Herre, ty ända in i mitt innersta är jag förskräckt.

3. Ja, min själ är storligen förskräckt; ack, Herre, huru länge?

4. Vänd åter, Herre, rädda min själ, fräls mig för din nåds skull.

5. Ty i döden tänker man icke på dig; hvem tackar dig i dödsriket?

6. Jag är så trött af suckande; hvar natt fuktar jag min säng och väter mitt läger med mina tårar.

7. Af sorg är mitt ansikte förtärdt; det har åldrats för alla mina ovänners skull.

8. Viken bort ifrån mig, alla ogärningsmän; ty Herren har hört min gråt.

9. Herren har hört mitt bedjande, min bön upptager Herren.

10. Alla mina fiender skola komma på skam och storligen förskräckas; de skola vika tillbaka och komma på skam med hast.

7 PSALMEN. *Domine, Deus meus.*

HERRE, min Gud, till dig tager jag min tillflykt; fräls mig från alla mina förföljare och rädda mig,

2. att de icke, såsom lejon, må sönderslita min själ och bortrycka henne utan räddning.

3. Herre, min Gud, har jag gjort sådant och är orätt i mina händer,

4. har jag med ondt vedergällt den som höll frid med mig eller plundrat den som var min ovän utan sak,

5. så förfölje fienden min själ och tage henne fatt och trampe mitt lif till jorden och lägge min ära i stoftet.

6. Stå upp, Herre, i din vrede, uppres dig mot mina ovänners raseri och vakna upp till min hjälp, du som har påbjudit dom.

7. Må folkens församling omgifva dig, och må du öfver den vända åter till höjden.

8. Herren håller dom öfver folken; skaffa mig rätt, Herre, efter min rättfärdighet och min ostrafflighet.

9. Låt de ogudaktigas ondska få en ände, men håll den rättfärdige vid makt;

10. ty du, som pröfvar hjärtan och njurar, är en rättfärdig Gud.

11. Min sköld är i Guds hand; han frälsar de rättsinniga.

12. Gud är en rättfärdig domare och en Gud, som dagligen vredgas.

13. Om någon icke vill omvända sig, så hvässa han sitt svärd, sin båge spänner han och gör den redo;

14. och han riktar mot honom dödande skott, sina pilar gör han brinnande.

15. Se, denne är i födsloarbete med fördärf, han går hafvande med olycka, men han föder ett intet.

16. Han gräfver en grop och gör den djup, men han faller själf i den graf, som han gör.

17. Hans olycka vänder tillbaka på hans hufvud, öfver hans hjässa kommer hans ondska.

18. Jag vill tacka Herren efter hans rättfärdighet och lofsjunga Herrens, den Högstes, namn.

8 PSALMEN. *Domine, Dominus noster.*

HERRE, vår Herre, huru härligt är icke ditt namn öfver hela jorden, du som har satt ditt majestät på himmelen!

2. Af barns och spenabarns mun har du upprättat en makt för dina ovänners skull, till att nedslå fienden och den hämndgirige.

3. När jag ser din himmel, dina fingrars verk, månen och stjärnorna, som du har beredt,

4. hvad är då en människa, att du tänker på henne, eller en människoson, att du låter dig vårda om honom?

5. Dock gjorde du honom nästan till ett guda-väsen; med ära och härlighet krönte du honom.

6. Du satte honom till herre öfver dina händers verk; allt har du lagt under hans fötter:

7. får och oxar, allesammans, så ock vildmarskens djur,

8. fåglarna under himmelen och fiskarna i hafvet, hvad som vandrar hafvens vägar.

9. Herre, vår Herre, huru härligt är icke ditt namn öfver hela jorden!

ANDRA DAGEN.

Morgongudstjänst.

9 PSALMEN. *Confitebor tibi.*

JAG vill tacka Herren af allt mitt hjärta; jag vill förtälja alla dina under.

2. Jag vill vara glad och fröjdas i dig, jag vill lofsjunga ditt namn, du den Högste.

3. Ty mina fiender vika tillbaka, de falla och förgås för ditt ansikte.

4. Ja, du har utfört min rätt och min sak; du sitter på din tron såsom en rättfärdig domare.

5. Du har näpst hedningarna och förgjort de ogudaktiga; deras namn har du utplånat för alltid och evinnerligen.

6. Fienderna äro nedgjorda, utrotade för alltid; deras städer har du omstörtat, deras åminnelse har förgåtts.

7. Men Herren tronar evinnerligen, sin stol har han beredt till dom;

8. och han skall döma jordens krets med rättfärdighet, han skall skipa lag bland folken med rättvisa.

9. Så vare då Herren en borg för den förtryckta, en borg i nödens tider.

10. Och må de som känna ditt namn förtrösta på dig; ty du öfvergifver icke dem som söka dig, Herre.

11. Lofsungen Herren, som bor i Sion, förkunnen bland folken hans gärningar.

12. Ty han som utkräfvat blodskulder har kommit ihåg dem; han har icke förgätit de betrycktas klagorop.

13. Var mig nådig, Herre; se, huru jag plågats af dem som hata mig, du som upplyft mig från dödens portar;

14. på det att jag må förtälja allt ditt lof och fröjda mig i dottern Sions portar öfver din frälsning.

15. Hedningarna hafva nedsjunkit i den graf, som de gjort; i det nät, som de utlagt, har deras fot blifvit fångad.

16. Herren har gjort sig känd, han har hållit dom; han snärjer den ogudaktige i hans händers verk.

17. De ogudaktiga vika tillbaka och fara ned i dödsriket, alla hedningar, de som förgäta Gud.

18. Ty icke för alltid skall den fattige vara förgäten, de betrycktas hopp skall icke varda om intet evinnerligen.

19. Stå upp, Herre; låt icke människor få öfverhanden, låt hedningarna blifva dömda inför ditt ansikte.

20. Låt förskräckelse komma öfver dem, Herre; må hedningarna förnimma, att de äro människor.

10 PSALMEN. *Ut quid, Domine?*

HVARFÖR, Herre, står du så långt ifrån och fördöljer dig i nödens tider?

2. Genom de ogudaktigas öfvermod måste den arme lida. Må de fångas i de ränker, som de hafva uttänkt!

3. Ty den ogudaktige berömmar sig af sin själs lystnad, och den rofgirige vill icke veta af Herren, utan föraktar honom.

4. Den ogudaktige säger i sitt högmod: "Han frågar icke därefter." "Det finnes ingen Gud", så äro alla hans tankar.

5. Trygga äro alltid hans vägar, dina domar gå

högt öfver hans blickar; alla sina ovänner räknar han för intet.

6. Han säger i sitt hjärta: "Jag skall icke vackla, öfver mig skall i evighet ingen olycka komma."

7. Hans mun är full af förbannelse, af svek och förtryck; hans tunga gömmer olycka och fördärf.

8. Han lägger sig i försåt vid gårdarna, i lönnedom vill han dräpa den oskyldige; hans ögon lura på den olycklige.

9. Han ligger i försåt på lönnligt ställe, såsom ett lejon i sitt snår, han ligger i försåt för att gripa den arme;

10. han griper den arme, i det han drager honom in i sitt nät.

11. Han trycker sig ned, han ligger på lur, och de olyckliga falla i hans klor.

12. Han säger i sitt hjärta: "Gud förgäter det, han har dolt sitt ansikte, han ser det aldrig."

13. Stå upp, Herre; Gud, upplyft din hand, förgät icke de arma.

14. Hvarför skall den ogudaktige få förakta Gud och säga i sitt hjärta, att du icke frågar därefter?

15. Du har ju sett det, ty du gifver akt på olycka och jämmer

16. för att taga det i din hand. Åt dig öfverlämnar den olycklige sin sak; du blef den faderlöses hjälpare.

17. Bryt sönder den ogudaktiges arm och hemsök de ondas ogudaktighet, så att du icke mer finner den.

18. Ja, Herren är konung alltid och evinnerligen; hedningarna utrotas ur hans land.

19. De saktmodigas trängtan hör du, Herre; du gör deras hjärtan ståndaktiga; du låter ditt öra gifva akt

20. för att skaffa den faderlöse och förtryckte rätt, att människor, komma af jord, ej längre må vålla skräck.

11 PSALMEN. *In Domino confido.*

TILL Herren har jag tagit min tillflykt. Huru kunnen I då säga till mig: "Flyn såsom fåglar till edert berg;

2. ty se, de ogudaktiga spänna bågen, de hafva lagt sin pil på strängen för att i mörkret skjuta på de rättsinniga.

3. När grundvalarna upprifvas, hvad kan då den rättfärdige uträtta?"

4. Herren är i sitt heliga tempel, Herrens tron är i himmelen;

5. hans ögon skåda, hans blickar pröfva människors barn.

6. Herren pröfvar den rättfärdige; men den ogudaktige och den som älskar våld, dem hatar hans själ.

7. Han skall låta ljungeldens snaror regna ned öfver de ogudaktiga; eld och svafvel och glödande vind, det är den kalk, som blifver dem beskärd.

8. Ty Herren är rättfärdig, han älskar rättfärdigheten; de redliga skola skåda hans ansikte.

Atttonsång.12 PSALMEN. *Salvum me fac.*

FRÄLS, Herre; ty de fromma äro borta, de trogna äro försvunna ifrån människors barn.

2. De tala lögn, den ene med den andre; med hala läppar tala de, och med dubbelt hjärta.

3. Herren utrote alla hala läppar, den tunga, som talar stora ord,

4. dem som säga: "Genom vår tunga äro vi starka, våra läppar stå oss bi; hvem är herre öfver oss?"

5. "Emedan de arma lida öfvervåld och de fattiga klaga,

6. vill jag nu stå upp", säger Herren; "jag vill skaffa frälsning åt den som längtar därefter."

7. Herrens tal är rent, likt silfver, som rinner ned mot jorden, luttradt i degeln, renadt sju gånger.

8. Du, Herre, skall bevara dem, du skall beskydda dem för detta släkte evinnerligen.

9. Ty rundt omkring dem vandra de ogudaktiga, då nu uselheten är rådande bland människors barn.

13 PSALMEN. *Usquequo, Domine?*

HURU länge, Herre, skall du så alldeles förgäta mig? Huru länge skall du fördölja ditt ansikte för mig?

2. Huru länge skall jag bekymras i min själ och ängslas i mitt hjärta dagligen? Huru länge skall min fiende förhäfva sig öfver mig?

3. Skåda ned, svara mig, Herre, min Gud; upplys mina ögon, så att jag icke bortsomnar i döden;

4. på det att min fiende icke må säga: "jag blef honom öfvermäktig" och på det mina ovänner icke må fröjda sig, när jag vacklar.

5. Jag förtröstar på din nåd, mitt hjärta fröjde sig öfver din frälsning.

6. Jag vill sjunga till Herrens ära, att han har gjort väl mot mig.

14 PSALMEN. *Dixit insipiens.*

DÄRARNÄ säga i sitt hjärta: "Det finnes ingen Gud."

2. Fördärf och styggelse är deras verk; ingen finnes som gör det godt är.

3. Herren skådar ned från himmelen på människors barn för att se, om det finnes någon förständig, någon som söker Gud.

4. Nej, alla äro de affälliga, allesammans äro de fördärfvade; ingen finnes, som gör det godt är, där finnes icke en enda.

5. En öppen graf är deras strupe, med sina tungor bedraga de, huggormars gift är under deras läppar.

6. Deras mun är full af förbannelse och bitterhet. Deras fötter äro en snara till att utgjuta blod.

7. Förödelse och elände äro på deras vägar, och fridens väg känna de icke. Guds fruktqn är icke för deras ögon.

8. Hafva de intet fått förnimma, alla dessa ogärningsmän, dessa som uppäta mitt folk, likasom äto de bröd, och som icke åkalla Herren?

9. Jo, där öfverföll dem förskräckelse, ty Gud är hos de rättfärdigas släkte.

10. Den betrycktes rådslag mån I söka bringa på skam, Herren är dock hans tillflykt.

11. Ack, att från Sion komme frälsning för Israel! När Herren åter upprättar sitt folk, då skall Jakob fröjda sig, då skall Israel vara glad.

TREDJE DAGEN.

Morgongudstjänst.

15 PSALMEN. *Domini, quis habitavit?*

HERRE, hvem får bo i din hydda? Hvem får dväljas på ditt heliga berg?

2. Den som vandrar ostraffligt och gör hvad rätt är och talar sanning af hjärtat;

3. den som icke bär förtal på sin tunga, den som icke gör sin broder något ondt och icke drager smälek öfver sin nästa;

4. den som aktar den förkastlige för intet, men ärar dem som frukta Herren;

5. den som icke bryter en ed, som han svurit sig till skada;

6. den som icke sätter sina penningar på ocker och icke tager mutor för att fälla den oskyldige.

7. Den som så gör, han skall icke vackla till evig tid.

16 PSALMEN. *Conserve me, Domine.*

BEVARA mig, Gud, ty jag tager min tillflykt till dig.

2. Jag säger till Herren: "Du är ju Herren; för mig finnes intet godt utom dig;

3. de heliga i landet, de äro de härliga, till hvilka jag har allt mitt behag."

4. Men de som tagit sig en annan gud hafva stora vedermödor;

5. jag vill icke offra deras drickoffer af blod eller taga deras namn på mina läppar.

6. Herren är min beskärda del och bågare; du är den som uppehåller min arfvedel.

7. En lott har tillfallit mig i det ljufliga, ja, ett arf, som behagar mig väl.

8. Jag vill lofva Herren, ty han gifver mig råd; ännu om natten manar mig därtill mitt innersta.

9. Jag har Herren för mina ögon alltid; ja, han är på min högra sida, jag skall icke vackla.

10. Fördenskull gläder sig mitt hjärta, och min ära fröjdar sig; äfven min kropp får bo i trygghet.

11. Ty du skall icke lämna min själ åt dödsriket, du skall icke låta din fromme se grafven.

12. Du skall kungöra mig lifvets väg; inför ditt ansikte är glädje till fyllest, ljuflighet i din högra hand evinnerligen.

17 PSALMEN. *Exaudi, Domine.*

HÖR, o Herre, en rättfärdig sak, akta på mitt rop, lyssna till min bön; den kommer icke ifrån falska läppar.

2. Från dig må min dom utgå; dina ögon må skåda hvad rätt är.

3. Du pröfvar mitt hjärta, du utforskar det om natten, du rannsakar mig, men du finner intet, ingen ond tanke går ut ur min mun.

4. Efter dina läppars ord, och hvad människor än må göra, tager jag mig till vara för våldsverkares stigar.

5. Mina steg hålla sig stadigt på dina vägar, mina fötter vackla icke.

6. Så åkallar jag nu dig, ty du, Gud, skall svara mig; böj ditt öra till mig, hör mitt tal.

7. Bevisa din underbara nåd, du som är en frälsare för dem som undan motståndarna taga sin tillflykt till din högra hand.

8. Bevara mig såsom en ögonsten, beskärma mig under dina vingars skugga

9. för de ogudaktiga, som vilja fördärfva mig, för mina dödsfiender, som omringa mig.

10. Sitt hjärta förstocka de; med sin mun tala de stora ord.

11. Nu äro de omkring mig, hvar vi gå, deras ögon speja efter, huru de må tränga in i landet.

12. Den ogudaktige är lik ett lejon, som längtar efter rof, lik ett ungt lejon, som ligger i försåt.

13. Stå upp, Herre; träd emot honom, slå honom ned, rädda min själ med ditt svärd från den ogudaktige,

14. med din hand från människorna, Herre, från denna världens människor, som hafva sin del i detta lifvet, och hvilkas buk du fyller med dina håfvor,

15. som hafva söner i mängd och lämna sitt öfverflöd åt sina barn.

16. Men jag skall skåda ditt ansikte i rättfärdighet; när jag uppvaknar, vill jag mätta mig af din åsyn.

Aftonsång.

18 PSALMEN. *Diligam te, Domine.*

HJÄRTLIGEN kär har jag dig, Herre, min starkhet, Herre, mitt bergfäste, min borg och min räddare, min Gud, min klippa, till hvilken jag tager min tillflykt, min sköld och min frälsnings horn, mitt värn.

2. Herren, den högtlofvade, åkallar jag, och från mina fiender blifver jag frälst.

3. Dödens band omhvärfde mig, och fördärfvets strömmar förskräckte mig.

4. Dödsrikets band omslöt mig, dödens snaror föllo öfver mig.

5. Men jag åkallade Herren i min nöd och ropade till min Gud.

6. Han hörde från sitt tempel min röst, och mitt rop inför honom kom till hans öron.

7. Då skalf jorden och bäfvade, och bergens grundvalar darrade; de skakades, ty hans vrede var upptänd.

8. Rök steg upp från hans näsa och förtärande eld från hans mun; eldsglöd ljungade från honom.

9. Och han sänkte himmelen och for ned, och töcken var under hans fötter.

10. Han for på keruben och flög, han sväfvade på vindens vingar.

11. Han gjorde mörker till sitt täckelse, till en hydda, som omslöt honom; mörka vatten, tjocka moln.

12. Af glansen framför honom veko molnen undan; hagel föll, och eldsglöd for ned.

13. Och Herren dundrade i himmelen, den Högste lät höra sin röst; hagel föll, och eldsglöd for ned.

14. Han sköt sina pilar och förskingrade dem, ljungeldar i mängd och förvirrade dem.

15. Vattnens bäddar kommo i dagen, och jordens grundvalar blottades, för din näpst, o Herre för din vredes stormvind.

16. Han räckte ut sin hand från höjden och fattade mig, han drog mig upp ur de stora vattnen.

17. Han räddade mig från min starke fiende och från mina ovänner, ty de voro mig öfvermäktiga.

18. De öfverföllu mig på min olyckas dag, men Herren blef mitt stöd.

19. Han förde mig ut på rymelig plats; han räddade mig, ty han hade behag till mig.

20. Herren lönar mig efter min rättfärdighet; han vedergäller mig efter mina händers renhet.

21. Ty jag höll Herrens vägar och afföll icke från min Gud i ogudaktighet;

22. nej, alla hans rätter hade jag för ögonen, och hans stadgar lät jag icke vika ifrån mig.

23. Så var jag ostrafflig inför honom och tog mig till vara för missgärning.

24. Därför vedergällde mig Herren efter min rättfärdighet, efter mina händers renhet inför hans ögon.

25. Mot den fromme bevisar du dig from, mot en ostrafflig man bevisar du dig ostrafflig.

26. Mot den rene bevisar du dig ren, men mot den vrånge bevisar du dig afvog.

27. Ty du frälsar ett betryckt folk, men stolta ögon förnedrar du.

28. Ja, du låter min lampa brinna klart, Herren, min Gud, gör mitt mörker ljus.

29. Ja, med dig kan jag nedslå härskaror, och med min Gud stormar jag murar.

30. Guds väg är ostrafflig; Herrens tal är luttradt. Han är en sköld för alla som taga sin tillflykt till honom.

31. Ty hvem är Gud förutom Herren, och hvem är en klippa utom vår Gud?

32. Gud, du som omgjordade mig med kraft och lät min väg vara lyckosam,

33. du som gjorde mina fötter såsom hindens och ställde mig på mina höjder,

34. du som lärde mina händer att strida och mina armar att spänna kopparbågen!

35. Du gaf mig din frälsnings sköld, och din högra hand stödde mig, och ditt saktmod gjorde mig stor;

36. du skaffade rum för mina steg, där jag gick, och mina fötter vacklade icke.

37. Jag förföljde mina fiender och upphann dem; jag vände icke tillbaka, förrän jag hade gjort ände på dem.

38. Jag slog dem, så att de att de icke mer kunde resa sig; de föllo under mina fötter.

39. Du omgjordade mig med kraft till striden, du nedböjde mina motståndare under mig.

40. Mina fiender dref du på flykten för mig, och jag förgjorde dem som hatade mig.

41. De ropade, men det fanns ingen som frälste; till Herren, men han svarade dem icke.

42. Och jag sönderstötte dem till stoft för vinden, jag kastade ut dem såsom orenlighet på gatan.

43. Du räddade mig ur folkets strider, du satte mig till ett hufvud öfver hedningar;

44. folkslag, som jag icke kände, blefvo mina tjänare.

45. Vid blotta ryktet hörsammade de mig; främlingar visade mig underdånighet.

46. Ja, främlingarnas mod vissnade bort; med bäfvan öfvergåfvo de sina borgar.

47. Herren lefver! Lofvad vare min klippa, och upphöjd vare min frälsnings Gud!

48. Gud, som har gifvit mig hämnd och tvingat folken under mig;

49. du som har befriat mig från mina fiender och upphöjt mig öfver mina motståndare, räddat mig från våldets man!

50. Fördenskull vill jag tacka dig, Herre, bland hedningarna och lofsjunga ditt namn.

51. Ty du gifver din konung stor seger och gör nåd mot din smorde, mot David och hans säd till evig tid.

FJÄRDE DAGEN.

Morgongudstjänst.

19 PSALMEN. *Caeli enarrant.*

HIMLARNÄ förtälja Guds ära, och fästet förkunnar hans händers verk;

2. den ena dagen talar därom till den andra, och den ena natten kungör det för den andra.

3. Det är ej ett tal, ej ett språk, hvars ljud icke höres.

4. De sträcka sig ut öfver hela jorden, och deras ord gå till världens ändar.

5. Åt solen har han gjort en hydda i dem; och den är såsom en brudgum, som går ut ur sin kammare, den fröjdar sig, såsom en hjälte, att löpa sin bana.

6. Vid himmelens ändar är det den går upp, och dess omlopp når intill himmelens gränser, och intet är skyldt för dess hetta.

7. Herrens lag är utan brist och vederqvicker själen; Herrens vittnesbörd är fast och gör den enfäldige vis.

8. Herrens befallningar äro rätta och gifva glädje åt hjärtat; Herrens bud är klart och upplyser ögonen.

9. Herrens fruktan är ren och består evinnerligen; Herrens rätter äro sanning, allesammans rättfärdiga.

10. De äro dyrbarare än guld, ja, mer än fint guld i mängd; de äro sötare än honung, ja, mer än renaste honung.

11. Af dem hämtar ock din tjänare lärdom; den som håller dem har stor lön.

12. Hvem kan märka, huru ofta han felar? Förlåt mig mina hemliga brister.

13. Bevara ock din tjänare för fräcka människor; låt dem icke få makt med mig, så blifver jag ostrafflig och varder fri ifrån svår öfverträdelse.

14. Låt min muns tal tackas dig och mitt hjärtas tankar,

15. Herre, min klippa och min förlossare.

20 PSALMEN. *Exaudiat te Dominus.*

HERREN bönhöre dig på nödens dag, Jakobs Guds namn beskydde dig.

2. Han sände dig hjälp från helgedomen, och från Sion stödde han dig.

3. Han tänke på alla dina spisofter, och ditt brännoffer upptage han med välbehag.

4. Han gifve dig hvad ditt hjärta begär och fullborde alla dina rådslag.

5. Må vi få jubla öfver din seger och i vår Guds namn resa upp baneret; Herren uppfylle alla dina böner.

6. Nu vet jag, att Herren gifver seger åt sin smorde; han svarar honom från sin heliga himmel, genom väldiga gärningar gifver hans högra hand seger.

7. De andra prisa vagnar, de prisa hästar, men vi prisa Herrens, vår Guds, namn.

8. De sjunka ned och falla, men vi resa oss upp och blifva beståndande.

9. Herre, gif seger; ja, konungen svare oss, när vi ropa.

21 PSALMEN. *Domine, in virtute tua.*

HERRE, öfver din makt gläder sig konungen; huru fröjdas han icke högeligen öfver din seger!

2. Hvad hans hjärta önskat har du gifvit honom, och hans läppars begäran har du icke vägrat honom.

3. Ty du kommer honom till mötes med välsignelser af hvad godt är; du sätter på hans hufvud en gyllene krona.

4. Han bad dig om lif, och du gaf honom det, ett långt lif alltid och evinnerligen.

5. Stor är hans ära genom din seger; majestät och härlighet beskär du honom.

6. Ja, du låter honom blifva till stor välsignelse evinnerligen; du fröjdar honom med glädje inför ditt ansikte.

7. Ty konungen förtröstar på Herren, och genom den Högstes nåd skall han icke vackla.

8. Din hand skall nå alla dina fiender; din högra hand skall finna dem som hata dig.

9. Du skall låta dem känna det såsom i en glödande ugn, när du låter se ditt ansikte. Herren skall fördärfva dem i sin vrede; eld skall förtära dem.

10. Deras lifsfrukt skall du utrota från jorden och deras säd från människors barn.

11. Ty de ville draga ondt öfver dig; de uttänkte ränker, men de förmå intet.

12. Ty du skall drifva dem tillbaka; med din båge skall du sikta mot deras anleten.

13. Upphöjd vare du, Herre, i din makt; vi vilja besjunga och lofsäga din hjältekraft.

Aftonsång.

22 PSALMEN. *Deus, Deus meus.*

MIN Gud, min Gud, hvarför har du öfvergifvit mig? Jag klagar, men min frälsning är fjärran.

2. Min Gud, jag ropar om dagen, men du svarar icke, och om natten, men jag får ingen ro.

3. Och dock är du den helige, den som tronar bland Israels lofsånger.

4. På dig förtröstade våra fäder; de förtröstade, och du räddade dem.

5. Till dig ropade de och blefvo hulpna; på dig förtröstade de och kommo icke på skam.

6. Men jag är en mask och icke en människa, till smälek bland män, föraktad af folket.

7. Alla som se mig bespotta mig; de spärra upp munnen, de skaka hufvudet:

8. "Befall dig åt Herren! Han befrie honom, han rädde honom, ty han har ju behag till honom."

9. Ja, det var du som hämtade mig ut ur moderlifvet och lät mig hvila trygg vid min moders bröst.

10. På dig är jag kastad allt ifrån modersskötet; du är min Gud allt ifrån min moders lif.

11. Var icke långt ifrån mig, ty nöd är nära, och det finnes ingen hjälpare.

12. Tjurar i mängd omgifva mig, Basans oxar omringa mig.

13. Såsom glupande och rytande lejon uppspärrar man gapet mot mig.

14. Jag är lik vatten, som utgjutes, alla mina ben hafva skilts åt; mitt hjärta är såsom vax, det smälter i mitt lif.

15. Min kraft är förtorkad och lik en lerskärfvä, min tunga låder vid min gom, och du lägger mig i dödens stoft.

16. Ty hundar omgifva mig; de ondas hop har kringränt mig,

17. mina händer och fötter hafva de genomborrat. Jag kan räkna alla mina ben; de skåda därpå, de se med lust på mig.

18. De skifta mina kläder mellan sig och kasta lott om min klädnad.

19. Men du, Herre, var icke fjärran; du min starkhet, skynda till min hjälp.

20. Rädda min själ från svärdet, mitt lif ur hundarnas våld.

21. Fräls mig från lejonets gap. Ja, du skall svara mig med hjälp undan vildoxarnas horn.

22. Jag skall förkunna ditt namn för mina bröder, midt i församlingen skall jag prisa dig.

23. I som frukten Herren, lofven honom; ären honom, all Jakobs säd, och bäfven för honom, all Israels säd.

24. Ty han föraktade icke den betrycktes elände och höll det icke för en styggelse; han fördolde icke sitt ansikte för honom, och då han ropade till honom, hörde han det.

25. Genom dig skall min lofsång ljuda i den stora församlingen; mina löften skall jag få infria inför dem som frukta honom.

26. De saktmodiga skola äta och varda mätta; de som söka Herren skola få lofva honom; edra hjärtan skola lefva evinnerligen.

27. Alla jordens ändar skola tänka därpå och omvända sig till Herren. Hedningarnas alla släkter skola tillbedja inför dig.

28. Ty riket är Herrens, och han råder öfver hedningarna.

29. Ja, alla mäktiga på jorden skola äta och tillbedja;

30. inför honom skola knäböja alla de som måste fara ned i grafven, de som icke kunna behålla sin själ vid lif.

31. Efterkommande skola tjäna honom; man skall förtälja om Herren för ett annat släkte.

32. Man skall träda upp och förkunna hans rättfärdighet, förkunna bland folk, som skola födas, att han har gjort det.

23 PSALMEN. *Dominus regit me.*

HERREN är min herde, mig skall intet fattas.
2. Han låter mig hvila på gröna ängar, han för mig till vatten, där jag finner ro.

3. Han vederkvicker min själ, han leder mig på rätta vägar för sitt namns skull.

4. Om jag ock vandrar i dödsskuggans dal, fruktar jag intet ondt, ty du är med mig; din käpp och staf trösta mig.

5. Du bereder för mig ett bord i mina ovänners åsyn; du smörjer mitt hufvud med olja och låter min bågare flöda öfver.

6. Godhet allenast och nåd skola följa mig i alla mina lifsdagar, och jag skall åter få bo i Herrens hus, evinnerligen.

FEMTE DAGEN.

Morgongudstjänst.

24 PSALMEN. *Domini est terra.*

JORDEN är Herrens och allt hvad därpå är, jordens krets och de som bo därpå.

2. Ty han är den som lagt hennes grund på hafven, den som på strömmarna beredt henne fäste.

3. Hvem får gå upp på Herrens berg, och hvem får träda in i hans heliga rum?

4. Den som har oskyldiga händer och rent hjärta; den som icke vänder sin själ till lögn och den som icke svär falskt.

5. Han skall undfå välsignelse af Herren och rättfärdighet af sin frälsnings Gud.

6. Sådant är det släkte, som frågar efter honom; de som söka ditt ansikte, de äro Jakobs barn.

7. Höjen, I portar, edra hufvuden, höjen eder, I eviga dörrar, att ärans konung må draga därin.

8. Hvem är då ärans konung? Det är Herren, stark och väldig, Herren, väldig i strid.

9. Höjen, I portar, edra hufvuden, höjen dem, I eviga dörrar, att ärans konung må draga därin.

10. Hvem är då denne ärans konung? Det är Herren Sebaot; han är ärans konung.

25 PSALMEN. *Ad te, Domine, levavi.*

TILL dig, Herre, upplyfter jag min själ. Min Gud, på dig förtröstar jag; låt mig icke komma på skam, låt icke mina fiender fröjda sig öfver mig.

2. Nej, ingen kommer på skam, som förbidar dig; på skam komma de som, utan sak, handla trolost.

3. Herre, kungör mig dina vägar, lär mig dina stigar.

4. Led mig i din sanning och lär mig, ty du är min frälsnings Gud; dig förbidar jag alltid.

5. Tänk, Herre, på din barmhärtighet och din nåd, ty de äro af evighet.

6. Tänk icke på min ungdoms synder och mina öfverträdelse, utan tänk på mig efter din nåd, för din godhets skull, Herre.

7. Herren är god och rättfärdig, därför undervisar han syndare om vägen.

8. Han leder de saktmodiga rätt, han lär de saktmodiga sin väg.

9. Alla Herrens vägar äro nåd och sanning för dem som hålla hans förbund och vittnesbörd.

10. För ditt namns skull, Herre, förlåt min missgärning, ty den är stor.

11. Finnes det en man, som fruktar Herren, då undervisar han honom om den väg han bör välja.

12. Han själf skall lefva i lycka, och hans säd skall besitta landet.

13. Herren har sin umgängelse med dem som frukta honom, och sitt förbund vill han kungöra för dem.

14. Mina ögon se alltid till Herren, ty han drager mina fötter ur nätet.

15. Vänd dig till mig och var mig nådig; ty jag är ensam och betryckt.

16. Mitt hjärtas ångest är stor; för mig ut ur mitt trångmål.

17. Se till mitt lidande och min vedermöda och förlåt mig alla mina synder.

18. Se därtill att mina fiender äro så många och hata mig med orätt.

19. Bevara min själ och rädda mig; låt mig icke komma på skam, ty jag tager min tillflykt till dig.

20. Ostrafflighet och redlighet bevare mig, ty jag förbidar dig.

21. Förlossa Israel, o Gud, ur all dess nöd.

26 PSALMEN. *Judica me, Domine.*

SKAFFA mig rätt, Herre, ty jag vandrar i ostrafflighet, och jag förtröstar på Herren utan att vackla.

2. Pröfva mig, Herre, och försök mig; rannsaka mina njurar och mitt hjärta.

3. Ty din nåd är inför mina ögon, och jag vandrar i din sanning.

4. Jag sitter icke hos lögnens män, och med hycklare har jag icke min umgängelse.

5. Jag hatar de ondas församling, och hos de ogudaktiga sitter jag icke.

6. Jag tvär mina händer i oskuld, och intill ditt altare, Herre, vill jag hålla mig,

7. att jag må höja tacksägelsens röst och förtälja alla dina under.

8. Herre, jag har din boning kär och det rum, där din härlighet bor.

9. Ryck icke min själ bort med syndare, eller mitt lif med de blodgiriga,

10. i hvilkas händer är skändlighet, och hvilkas högra hand är full af mutor.

11. Jag vandrar ju i ostrafflighet; förlossa mig och var mig nådig.

12. Ja, min fot står på jämn mark; i församlingarna skall jag lofva Herren.

Aftonsång.

27 PSALMEN. *Dominus illuminatio.*

HERREN är mitt ljus och min frälsning; för hvem skulle jag frukta? Herren är mitt lifs värn; för hvem skulle jag rädas?

2. När de onda draga emot mig och vilja uppsluka mig, då stappla de själfva och falla, de som äro mina motståndare och fiender.

3. Om ock en här lägrar sig mot mig, så fruktar ändå icke mitt hjärta; om krig uppstår mot mig, så är jag dock trygg.

4. Ett har jag begärt af Herren, därefter traktar jag: att jag må bo i Herrens hus i alla mina lifsdagar för att skåda Herrens ljuflighet och betrakta hans tempel.

5. Ty han döljer mig i sin hydda på olyckans dag, han beskärmar mig i sitt tjäll, han för mig upp på en klippa.

6. Och nu skall mitt hufvud resa sig öfver mina fiender rundt omkring mig,

7. och jag vill offra jublets offer i hans hydda, jag vill sjunga till Herrens ära och lofsäga honom.

8. Hör, o Herre; jag höjer min röst och ropar, var mig nådig och svara mig.

9. Mitt hjärta förehåller dig ditt ord: "Söken mitt ansikte." Ja, ditt ansikte, Herre, söker jag.

10. Fördölj icke ditt ansikte för mig, drif icke bort din tjänare i vrede.

11. Du är min hjälp; förskjut mig icke, öfvergif mig icke, du min frälsnings Gud.

12. Nej, om än min fader och min moder öfvergifva mig, skall Herren upptaga mig.

13. Visa mig, Herre, din väg och led mig på en jämn stig för mina förföljares skull.

14. Öfverlämna mig icke åt mina ovänners vilja; ty mot mig uppstå falska vittnen och män som andas våld.

15. Ja, jag tror förvisso, att jag skall se Herrens goda i de lefvandes land.

16. Förbida Herren, var frimodig och oförfärad i ditt hjärta; ja, förbida Herren.

28 PSALMEN. *Ad te, Domine.*

TILL dig, Herre, ropar jag; min klippa, var icke stum mot mig, på det att jag icke, om du förblifver tyst mot mig, må vara lik dem som farit ned i grafven.

2. Hör mina böners ljud, när jag ropar till dig, när jag upplyfter mina händer mot det allraheligaste i din helgedom.

3. Tag mig icke bort med de ogudaktiga och med ogärningsmännen, som tala vänligt med sin nästa, men hafva ondska i sina hjärtan.

4. Gif dem efter deras gärningar och efter deras onda väsende,

5. gif dem efter deras händers verk, vedergäll dem hvad de hafva gjort.

6. Ty de akta icke på Herrens gärningar, icke på hans händers verk; därför skall han slå dem ned och ej mer uppbygga dem.

7. Lofvad vare Herren, ty han har hört mina böners ljud!

8. Herren är min starkhet och min sköld; på honom förtröstade mitt hjärta, och jag vardt hulpen. Därför fröjdar sig mitt hjärta, och med min sång vill jag tacka honom.

9. Herren är sitt folks starkhet, han är ett frälsningens värn för sin smorde.

10. Fräls ditt folk och välsigna din arfvedel, och var deras herde och bär dem till evig tid.

29 PSALMEN. *Afferte Domino.*

GIFVEN åt Herren, I Guds söner, gifven åt Herren ära och makt;

2. gifven åt Herren hans namns ära, tillbedjen Herren i helig skrud.

3. Herrens röst går ofvan vattnen; Gud, den härlige, dunderar, Herren dunderar ofvan de stora vattnen.

4. Herrens röst ljuder med makt, Herrens röst ljuder härligt.

5. Herrens röst sönderbryter cedrar, Herren sönderbryter Libanons cedrar.

6. Han kommer dem att hoppa såsom kalffvar, Libanon och Sirjon såsom unga vildoxar.

7. Herrens röst hugger med eldslågor. Herrens röst kommer öken att bäfva, Herren kommer Kades' öken att bäfva.

8. Herrens röst kommer hindarna att föda; den borttrycker skogarnas klädnad. I hans tempel förkunnar allting hans ära.

9. Herren på sin tron bjöd floden komma, och Herren tronar såsom konung evinnerligen.

10. Herren skall gifva makt åt sitt folk, Herren skall välsigna sitt folk med frid.

SJÄTTE DAGEN.

Morgongudstjänst.

30 PSALMEN. *Exaltabo te, Domine.*

JAG vill upphöja dig, Herre, ty du har dragit mig ur djupet, du har icke låtit mina fiender glädja sig öfver mig.

2. Herre, min Gud, jag ropade till dig, och du gjorde mig helbrägda.

3. Herre, du förde min själ upp ur dödsriket, du tog mig lefvande ut från dem som foro ned i grafven.

4. Lofsungen Herren, I hans fromma, och prisen hans heliga namn.

5. Ty ett ögonblick varar hans vrede, men hela lifvet hans nåd; om aftonen gästar gråt, men om morgonen kommer jubel.

6. Jag sade, då det gick mig väl: "Jag skall aldrig vackla."

7. Herre, i din nåd hade du gjort mitt berg starkt; men du fördolde ditt ansikte, då förskräcktes jag.

8. Till dig, Herre, ropade jag, och till Herren bad jag:

9. "Hvad vinning har du af mitt blod eller däraf att jag far ned i grafven?"

10. Kan stoftet tacka dig, kan det förkunna din trofasthet?

11. Hör, o Herre, och var mig nådig; Herre, var min hjälpare."

12. Då förvandlade du min klagan i fröjdesprång; du klädde af mig sorgens dräkt och omgjordade mig med glädje.

13. Därför skall min ära lofsjunga dig utan att tystna; Herre, min Gud, jag vill tacka dig evinnerligen.

31 PSALMEN. *In te, Domine, speravi.*

TILL dig, Herre, tager jag min tillflykt; låt mig aldrig komma på skam, befria mig genom din rättfärdighet.

2. Böj ditt öra till mig, rädda mig snarligen;

3. var mig en fast klippa, en borg till min frälsning.

4. Ty du är mitt bergfäste och min borg, och du skall för ditt namns skull leda och föra mig.

5. Du skall draga mig ur det nät, som de lagt ut för mig; ty du är mitt värn.

6. I din hand befaller jag min ande; du förlössar mig, Herre, du trofaste Gud.

7. Jag hatar dem som hålla sig till fåfängliga afgudar, men jag förtröstar på Herren.

8. Jag vill fröjda mig och vara glad öfver din nåd, att du ser till mitt lidande, att du låter dig vårda om min själ i nöden

9. och icke öfverlämnar mig i fiendens hand, utan ställer mina fötter på rymlig plats.

10. Var mig nådig, Herre, ty jag är i nöd; af sorg är mitt ansikte förtärdt, ja, min själ såväl som min kropp.

11. Ty mitt lif har försvunnit i bedröfvelse och mina år i suckan;

12. min kraft är bruten genom min missgärning, och benen i min kropp äro maktlösa.

13. För alla mina ovänners skull har jag blifvit till smälek, ja, till stor smälek för mina grannar och till skräck för mina förtrogna; de som se mig på gatan fly undan för mig.

14. Jag är bortglömd ur hjärtat, såsom vore jag död; jag har blifvit såsom ett sönderslaget kär!.

15. Ty jag hör mig förtalas af många; skräck från alla sidor! De rådslå med hvarandra mot mig och stämpla för att taga mitt lif.

16. Men jag förtröstar på dig, Herre; jag säger: "Du är min Gud."

17. Min tid står i dina händer; rädda mig ur mina fienders hand och från mina förföljare.

18. Låt ditt ansikte lysa öfver din tjänare; fräls mig genom din nåd.

19. Herre, låt mig icke komma på skam, ty jag åkallar dig; låt de ogudaktiga komma på skam och varda tystade i dödsriket.

20. Må lögnaktiga läppar förstummas, de som tala hvad fräckt är mot den rättfärdige, med högmod och förakt.

21. Huru stor är icke din godhet, den du förvarar åt dem som frukta dig, och den du bevisar inför människors barn mot dem som taga sin tillflykt till dig!

22. Du beskärmar dem i ditt ansiktes beskärm mot människors sammangaddning; du döljer dem i din hydda mot tungornas angrepp.

23. Lofvad vare Herren, att han bevisat mig sin underbara nåd, i det han beskärt mig en fast stad!

24. Ty väl sade jag i min ångest: "Jag är bortdrifven från dina ögon."

25. Likväl hörde du mina böners ljud, när jag ropade till dig.

26. Älsken Herren, alla I hans fromma. Herren bevarar de trogna, men han vedergäller i fullt mått den som öfvar högmod.

27. Varen frimodiga och oförfärade i edra hjärtan, alla I som sätten edert hopp till Herren.

Aftonsång.

32 PSALMEN. *Beati quorum.*

SÄLL är den, hvilkens öfverträdelse är förlåten, hvilkens synd är öfverskyld.

2. Säll är den människa, hvilken Herren icke tillräknar missgärning, och i hvilkens ande icke är något svek.

3. Så länge jag teg, försmäktade mina ben vid min ständiga klagan.

4. Ty dag och natt var din hand tung öfver mig; min lifssaft förtorkades, såsom genom sommarhetta.

5. Då uppenbarade jag min synd för dig och öfverskyldde icke min missgärning.

6. Jag sade: "Jag vill bekänna för Herren mina öfverträdelser;" då förlät du mig min synds missgärning.

7. Därför skola alla fromma bedja till dig på den tid, då du är att finna; sannerligen, om ock stora vattenfloder komma, skola de icke nå till dem.

8. Du är mitt beskärm, för nöd bevarar du mig; med räddningens jubel omgifver du mig.

9. Jag vill lära dig och undervisa dig om den väg du skall vandra; jag vill gifva dig råd och låta mitt öga vaka öfver dig.

10. Varen icke såsom hästar och mulåsnor utan förstånd, på hvilka man måste lägga tøm och betsel för att tämja dem, eljest får man dem icke att komma.

11. Den ogudaktige har många plågor; men den som förtröstar på Herren, honom omgifver han med nåd.

12. Varen glada i Herren och fröjden eder, I rättfärdiga, och jublen, alla I rättsinniga.

33 PSALMEN. *Exultate, justi.*

JUBLEN i Herren, I rättfärdiga; lofsång höfves de redliga.

2. Tacken Herren på harpa, lofsjungen honom till tiosträngad psaltare.

3. Sjungen honom en ny sång, spelen skönt med jubelklang.

4. Ty Herrens ord är rätt, och allt hvad han gör är gjordt i trofasthet.

5. Han älskar rättfärdighet och rätt; jorden är full af Herrens nåd.

6. Himmelen är gjord genom Herrens ord och all dess här genom hans muns anda.

7. Han samlar hafvets vatten såsom i en hög; han lägger djupen i deras förvaringsrum.

8. Hela jorden frukte Herren; för honom bäfve alla som bo på jordens krets.

9. Ty han sade, och det vardt; han bjöd, och det stod där.

10. Herren gjorde hedningarnas råd om intet, han lät folkens tankar komma på skam.

11. Men Herrens råd består evinnerligen, hans hjärtas tankar från släkte till släkte.

12. Saligt är det folk, hvars Gud Herren är, det folk, som han utvalt till sin arfvedel.

13. Ja, från himmelen skådade Herren ned, han såg alla människors barn. Från sin boning blickade han ned till alla dem som bo på jorden,

14. han som danat allas deras hjärtan, han som aktar på alla deras verk.

15. En konung segrar icke genom sin stora styrka, en hjälte räddas icke genom sin stora kraft.

16. Förgäfves väntas seger genom hästar, med all sin styrka rädda de icke.

17. Se, Herrens öga är vändt till dem som frukta honom, till dem som hoppas på hans nåd;

18. han vill rädda deras själ från döden och behålla dem vid lif i hungerns tid.

19. Vår själ väntar efter Herren; han är vår hjälp och sköld.

20. Ty i honom gläder sig vårt hjärta, vi förtrösta på hans heliga namn.

21. Din nåd, Herre, vare öfver oss, såsom vi hoppas på dig.

34 PSALMEN. *Benedicam Dominum.*

JAG vill lofva Herren alltid; hans pris skall ständigt vara i min mun.

2. Min själ skall berömma sig af Herren; de saktmodiga skola höra det och glädja sig.

3. Lofven med mig Herren, låtom oss med hvarandra upphöja hans namn.

4. Jag sökte Herren, och han svarade mig, och ur all min förskräckelse räddade han mig.

5. De som skåda upp till honom stråla af fröjd, och deras ansikten behöfva icke rodna af blygsel.

6. Här är en betryckt som ropade, och Herren hörde honom och frälste honom ur all hans nöd.

7. Herrens ängel slår sitt läger omkring dem som frukta honom och befriar dem.

8. Smaken och sen, att Herren är god; säll är den man, som tager sin tillflykt till honom.

9. Frukten Herren, I hans heliga; ty de som frukta honom lida ingen brist.

10. Unga lejon lida nöd och hungra, men de som söka Herren hafva icke brist på något godt.

11. Kommen, barn, hören mig; jag skall lära eder Herrens fruktan.

12. Är du en man, som älskar lifvet och önskar att se goda dagar?

13. Afhåll då din tunga från det som är ondt och dina läppar från att tala svek.

14. Vänd dig bort ifrån det som är ondt och gör det som är godt, sök friden och trakta därefter.

15. Herrens ögon äro vända till de rättfärdiga och hans öron till deras rop.

16. Men Herrens ansikte är emot dem som göra det onda, att han må utrota deras åminnelse från jorden.

17. När de rättfärdiga ropa, så hör Herren och räddar dem ur all deras nöd.

18. Herren är nära dem som hafva ett förkrossadt hjärta och frälsar dem som hafva en bedröfvad ande.

19. Den rättfärdige måste lida mycket, men Herren räddar honom ur allt.

20. Han bevarar alla hans ben; icke ett enda af dem skall sönderslås.

21. Den ogudaktige skall dödas af olyckan, och de som hata den rättfärdige skola stå med skuld.

22. Men sina tjänares själar förlossar Herren, och ingen skall stå med skuld, som tager sin tillflykt till honom.

SJUNDE DAGEN.

Morgongudstjänst.

35 PSALMEN. *Judica, Domine.*

GÅ till rätta, Herre, med dem som gå till rätta med mig; strid mot dem som strida mot mig.

2. Fatta sköld och skärm och stå upp till min hjälp;

3. drag fram spjutet och spärra vägen för mina förföljare. Säg till min själ: "Jag är din frälsning."

4. Må de komma på skam och blygas, som stå efter mitt lif; må de vika tillbaka och varda utskämda, som hafva ondt i sinnet mot mig.

5. Må de blifva såsom agnar för vinden, och Herrens ängel drifve dem bort.

6. Deras väg blifve mörk och slipprig, och Herrens ängel förfölje dem.

7. Ty utan sak hafva de hemligen tillredt sin nätgrop för mig, utan sak hafva de gjort en graf för mitt lif.

8. Fördärf komme öfver gärningsmannen oförtänt, och det nät, som han utlagt, fänge honom; ja, till sitt fördärf falle han själf däri.

9. Men min själ skall fröjda sig i Herren och vara glad öfver hans frälsning.

10. Alla ben i min kropp skola säga: "Herre, hvem är dig lik, du som räddar den betryckte från den som är honom för stark, den betryckte och fattige ifrån den som plundrar honom?"

11. Orättfärdiga vittnen träda fram; de utfråga mig om det jag icke vet.

12. De löna mig med ondt för godt; öfvergifven är min själ.

13. Jag däremot klädde mig i sorgdräkt, när de voro sjuka, jag spåkte min själ med fasta, jag bad med nedsänkt hufvud.

14. Jag skickade mig, såsom hade det varit min vän, min broder; jag gick sorgklädd och lutande, lik den som sörjer sin moder.

15. Men de glädja sig öfver mitt fall och rota sig tillsammans; eländiga människor, som jag icke känner, rota sig tillsammans mot mig; de smäda mig utan uppehåll,

16. i det de bita sina tänder samman mot mig, dessa gudlösa, som drifva gyckel för en kaka bröd.

17. Herre, huru länge skall du se härpå? Ryck min själ undan det fördärf de beredt, och mitt lif undan de unga lejon.

18. Då skall jag tacka dig i den stora församlingen, och bland mycket folk skall jag lofva dig.

19. Låt icke dem få glädja sig öfver mig, som utan skäl äro mina fiender; låt icke dem som utan sak hata mig få blinka med ögonen.

20. Ty det är icke frid som de tala; nej, svekets ord uttänka de mot de stilla i landet.

21. De uppspärra mot mig sin mun; de säga: "Rätt så, rätt så, nu se vi det med våra ögon!"

22. Du, Herre, ser det; tig icke Herre, var icke långt ifrån mig.

23. Vakna och stå upp för att skaffa mig rätt, för att utföra min sak, du min Gud och Herre.

24. Skaffa mig rätt efter din rättfärdighet, Herre, min Gud, och låt dem icke få glädja sig öfver mig.

25. Låt dem icke säga i sinahjärtan; "Rätt så, det gick som vi ville!" Låt dem icke säga; "Vi hafva fördärfvat honom."

26. Må alla komma på skam och blygas, som glädja sig öfver min ofärd. Med skam och blygd må de varda klädda, som förhäfva sig öfver mig.

27. Men må de jubla och glädja sig, som unna mig min rätt, och må de alltid kunna säga: "Lofvad vare Herren, han som unnar sin tjänare godt!"

28. Då skall min tunga tala om din rättfärdighet och hela dagen förkunna ditt lof.

36 PSALMEN. *Dixit injustus.*

I MITT hjärta betänker jag hvad synden säger till den ogudaktige, till den hvars ögon ej veta af någon fruktan för Gud.

2. Den intalar ju honom hvad som är behagligt i hans ögon: att man icke skall finna hans missgärning och hata den.

3. Hans muns ord äro fördärf och svek; han vill icke handla med förstånd och göra det godt är.

4. Fördärf uttänker han på sitt läger, han träder på den väg, som icke är god; han skyr icke för något ondt.

5. Herre, upp i himmelen räcker din nåd, och din trofasthet allt upp till skyarna.

6. Din rättfärdighet är såsom väldiga berg, dina rätter såsom det stora hafsdjupet;

7. både människor och djur hjälper du, Herre. Huru dyrbar är icke din nåd, o Gud! Människors barn hafva sin tillflykt under dina vingars skugga.

8. De varda mättade af ditt hus' rika håfvor, och af din ljuflighets ström gifver du dem att dricka.

9. Ty hos dig är lifvets källa, i ditt ljus se vi ljuset.

10. Låt din nåd förblifva öfver dem, som känna dig och din rättfärdighet öfver de rättsinniga.

11. Låt icke de högmodigas fot komma öfver mig eller de ogudaktigas hand drifva mig bort.

12. Ja, där ligga ogärningsmännen fallna; de äro nedstötta och kunna icke mer resa sig upp.

Aftonsång.

37 PSALMEN. *Noli aemulari.*

HARMAS icke öfver de onda, afundas icke dem som göra orätt.

2. Ty såsom gräs varda de snart afhuggna, och såsom gröna örter vissnade.

3. Förtrösta på Herren och gör det godt är, så skall du förblifva boende i landet och beta din hjord i trygghet.

4. Haf din lust i Herren; han skall gifva dig hvad ditt hjärta begär.

5. Befall din väg åt Herren och förtrösta på honom; han skall göra det.

6. Han skall låta din rättfärdighet framgå såsom ljuset och din rätt såsom middagens sken.

7. Var stilla för Herren och förbida honom, har-

mas icke öfver den hvilkens väg är lyckosam, öfver den man, som umgås med ränker.

8. Afhåll dig från vrede och låt förbittringen fara; harmas icke; därmed gör du blott illa.

9. Ty de onda skola varda utrotade, men de som vänta efter Herren, de skola besitta landet.

10. Ännu en liten tid, så är den ogudaktige icke mer; och när du ser efter hans plats, så är han borta.

11. Men de saktmodiga skola besitta landet och huggas af stor frid.

12. Den ogudaktige stämplar mot den rättfärdige och biter sina tänder samman mot honom;

13. men Herren ler åt honom, ty han ser, att hans dag kommer.

14. De ogudaktiga draga ut svärdet och spänna sin båge för att fälla den som är betryckt och fattig, för att slakta dem som vandra i redlighet.

15. Men deras svärd skall gå in i deras eget hjärta, och deras bågar skola brista sönder.

16. Det lilla, som en rättfärdig har, är bättre än många ogudaktigas stora håfvor.

17. Ty de ogudaktigas armar skola sönderbrytas; men Herren uppehåller de rättfärdiga.

18. Herren känner de frommas dagar, och deras arfvedel skall förblifva evinnerligen.

19. De skola icke komma på skam i den onda tiden, och i hungerns dagar skola de varda mättade.

20. Ty de ogudaktiga skola förgås; Herrens fiender äro såsom ängarnas prakt: de försvinna såsom rök, ja, de försvinna.

21. Den ogudaktige lånar och kan icke betala, men den rättfärdige är barmhärtig och kan gifva.

22. Ty hans välsignade skola besitta landet, men de som han förbannar skola varda utrotade.

23. Genom Herren blifva en mans steg fasta, när han har behag till hans väg.

24. Om han faller, störtar han dock icke till marken, ty Herren håller honom vid handen.

25. Jag har varit ung och är nu gammal, men jag har icke sett den rättfärdige vara öfvergifven eller hans säd gå efter bröd.

26. Han är alltid barmhärtig och kan gifva lån, och hans säd varder välsignad.

27. Vänd dig bort ifrån det som är ondt och gör det som är godt, så skall du få bo kvar evinnerligen.

28. Ty Herren älskar hvad rätt är och öfvergifver icke sina fromma, evinnerligen blifva de bevarade;

29. men de ogudaktigas säd varder utrotad.

30. De rättfärdiga skola besitta landet och bo däri evinnerligen.

31. Den rättfärdiges mun talar vishet, och hans tunga säger hvad rätt är.

32. Hans Guds lag är i hans hjärta; hans steg vackla icke.

33. Den ogudaktige vaktar på den rättfärdige och står efter att döda honom,

34. men Herren öfverlämnar honom icke i hans hand och fördömer honom icke, då han dömes.

35. Förbida Herren och håll hans väg, så skall han upphöja dig till att besitta landet; du skall se med lust, huru de ogudaktiga varda utrotade.

36. Jag såg en ogudaktig, som trotsade på sin makt; han utbredde sig såsom ett grönskande träd, väl rotadt.

37. Men man gick där förbi, och se, han var borta; jag sökte efter honom, men han fanns icke.

38. Gif akt på den ostrafflige och se på den redlige; ty fridens man skall hafva en framtid.

39. Men öfverträdarna skola allesammans förgås, de ogudaktigas framtid varder afskuren.

40. Till de rättfärdiga kommer frälsning ifrån Herren; han är deras värn i nödens tid.

41. Herren hjälper och befriar dem; han befriar

dem från de ogudaktiga och frälsar dem, ty de taga sin tillflykt till honom.

ÅTTONDE DAGEN.

Morgongudstjänst.

38. PSALMEN. *Domine, ne in furore.*

HERRE, straffa mig icke i din förtörnelse, och tukta mig icke i din vrede.

2. Ty dina pilar hafva träffat mig, och din hand trycker mig.

3. Det finnes intet helt på min kropp för din vredes skull, intet helbrägdä i mina ben för min synds skull.

4. Ty mina missgärningar gå mig öfver hufvudet; såsom en svår börda äro de för mig för tunga.

5. Mina sår stinka och flyta för min dårs kaps skull.

6. Jag går krokig och mycket lutande; hela dagen går jag sörjande.

7. Ty mina länder äro fulla af brand, och intet helt finnes på min kropp.

8. Jag är vanmäktig och illa sönderslagen; jag klagar för mitt hjärtas jammers skull.

9. Herre, du känner all min trängtan, och min suckan är dig icke fördold.

10. Mitt hjärta slår häftigt, min kraft har öfvergifvit mig; också mina ögons ljus är borta.

11. Mina vänner och fränder hålla sig på afstånd från min plåga, och mina närmaste hafva ställt sig långt ifrån.

12. Snaror utlägga de som stå efter mitt lif, och de som söka min ofärd tala hvad fördärfligt är; på svek tänka de hela dagen.

13. Men jag måste vara lik en döf, som intet hör, och lik en dumbe, som icke upplåter sin mun;

14. ja, jag är lik en man, som intet hör, och som icke har något gensvar i sin mun.

15. Se, på dig, Herre, hoppas jag; du skall svara, Herre, min Gud.

16. Ty jag fruktar, att de annars få glädja sig öfver mig, att de skola förhäfva sig öfver mig, när min fot vacklar.

17. Ty jag är nära att falla, och min plåga är alltid inför mig;

18. ja, jag måste bekänna min missgärning, och jag sörjer öfver min synd.

19. Men mina fiender få lefva och äro mäktiga, och många äro de som hata mig utan sak,

20. de som löna godt med ondt och som stå mig emot, därför att jag far efter det goda.

21. Öfvergif mig icke, Herre; min Gud, var icke långt ifrån mig.

22. Skynda till min hjälp, Herre, du min frälsning.

39 PSALMEN. *Dixi, Custodiam.*

JAG sade: "Jag vill akta på hvad jag gör, så att jag icke syndar med min tunga;

2. jag vill akta på att tygla min mun, så länge den ogudaktige är för mina ögon."

3. Jag blef stum och tyst, jag teg i min sorg; men jag upprördes af smärta.

4. Mitt hjärta blef brinnande i mitt bröst; när jag begrundade, upptändes en eld i mig; jag talade med min tunga.

5. Herre, lär mig betänka, att jag måste få en ände och hvad som är mina dagars mått, så att jag förstår, huru förgänglig jag är.

6. Se, såsom en hand-bredd har du gjort mina dagars mått, och min lifslängd är såsom intet inför

dig; fåfänglighet allenast äro alla människor, huru säkra de än stå.

7. Såsom en drömbild allenast gå de fram, fåfänglighet allenast är deras oro; de samla tillhopa och veta icke, hvem som skall få det.

8. Och nu, hvad förbida jag, Herre? Till dig står mitt hopp.

9. Befria mig från alla mina öfverträdelser, låt mig icke blifva till smälek för dåren.

10. Jag tiger och upplåter icke min mun; ty det är du som har gjort det.

11. Vänd af ifrån mig din plåga; för din hands aga försmäktar jag.

12. När du tuktar någon, i det du näpser honom för missgärning, så låter du hans härlighet förtäras såsom af mal. Fåfänglighet allenast äro alla människor.

13. Hör min bön, o Herre, och lyssna till mitt rop, tig icke vid mina tårar;

14. ty jag är en främling i ditt hägn, en gäst såsom alla mina fäder.

15. Vänd ifrån mig din blick, att jag må vederquickas, innan jag går hädan och icke mer är till.

40 PSALMEN. *Expectans expectavi.*

STADIGT förbidade jag Herren, och han böjde sig till mig och hörde mitt rop.

2. Han drog mig upp ur fördärfvets grop, ur den djupa dyn; han ställde mina fötter på en klippa, han gjorde mina steg fasta;

3. han lade i min mun en ny sång, en lofsång till vår Gud.

4. Det skola många se och varda häpna, och de skola då förtrösta på Herren.

5. Säll är den man, som sätter sin förtröstan till Herren, den som icke vänder sig till de stolta eller till dem som vika af i lögn.

6. Herre, min Gud, stora äro dina under och dina tankar, som du bevisar på oss; dig är intet likt,

7. jag ville eljest förkunna dem och tala om dem; men de stå icke till att räkna.

8. Till slaktoffer och spisoffer har du icke behag — öppna öron har du gifvit mig —

9. brännoffer och syndoffer begär du icke. Därför säger jag: "Se, jag kommer;

10. i boken är skrifvet hvad jag skall göra. Att göra din vilja, min Gud, är min lust, och din lag är i mitt hjärta."

11. Jag förkunnar rättfärdighetens glädjebudskap i den stora församlingen; se, jag tillsluter icke mina läppar; du, Herre, vet det.

12. Din rättfärdighet fördöljer jag icke i mitt hjärta, om din trofasthet och din frälsning talar jag;

13. jag förtiger icke din nåd och din sanning för den stora församlingen.

14. Du, Herre, skall icke tillsluta din barmhärtighet för mig; din nåd och din sanning må alltid bevara mig.

15. Ty lidanden omhvärfva mig, flera än jag kan räkna; mina missgärningar hafva tagit mig fatt, så att jag icke kan se; de äro flera än håren på mitt hufvud, och mitt mod har öfvergifvit mig.

16. Värdes, o Herre, rädda mig; Herre, skynda till min hjälp.

17. Må alla de komma på skam och varda utskämda, som stå efter mitt lif för att förgöra det; må de vika tillbaka och blygas, som önska min ofärd.

18. Må de häpna i sin skam, som säga till mig: "Rätt så, rätt så!"

19. Men alla de som söka dig må fröjdas och vara glada i dig; de som åstunda din frälsning de må alltid kunna säga: "Lofvad vare Herren!"

20. Är jag ock betryckt och fattig, så skall dock Herren sörja för mig.

21. Min hjälp och min befriare är du; min Gud, dröj icke.

Aftonsång.

41 PSALMEN. *Beatus qui intelligit.*

SÄLL är den som låter sig vårda om den arme; honom skall Herren hjälpa på olyckans dag.

2. Herren skall bevara honom och behålla honom vid lif, han skall prisas säll i landet. Icke skall du öfverlämna honom åt hans fienders vilja!

3. Herren skall bistå honom på sjukbädden; ja, när han är krank, förvandlar du alldeles hans läger.

4. Jag säger: Herre, var mig nådig; gör min själ helbrägd, ty jag har syndat mot dig.

5. Mina fiender tala ondt mot mig: "När skall han dö och hans namn förgås?"

6. Och om någon kommer för att besöka mig, talar han falskhet; hans hjärta samlar tillhoppa åt honom hvad ondskefullt är; sedan går han ut och talar därom.

7. De som hata mig tassla alla med hvarandra mot mig; de uttänka mot mig det som är mig till skada.

8. "Fördärfvet har drabbat honom, och han skall icke mer stå upp, han som ligger där."

9. Ja, också min vän, som jag litade på och som åt mitt bröd, han lyfter mot mig sin häl.

10. Men du, Herre, var mig nådig och upprätta mig, så vill jag vedergälla dem.

11. Att du har behag till mig, det vet jag däraf, att min fiende icke får jubla öfver mig.

12. Ty mig uppehåller du för min ostrafflighets skull och låter mig stå inför ditt ansikte evinnerligen.

13. Lofvad vare Herren, Israels Gud, från evighet till evighet! Amen, Amen.

42 PSALMEN. *Quemadmodum.*

SÅSOM hjorten trängtar till vattenbäckar, så trängtar min själ efter dig, o Gud.

2. Min själ törstar efter Gud, efter den lefvande Guden; när skall jag komma därtill, att jag får träda fram inför Guds ansikte?

3. Mina tårar äro min spis både dag och natt, ty beständigt säger man till mig: "Hvar är nu din Gud?"

4. Men jag vill utgjuta inom mig min själ och hafva i minne, huru jag gick i hopen, tågade med den till Guds hus,

5. under fröjderop och tacksägelse, i högtids-skaran.

6. Hvarför är du så bedröfvad, min själ, och så orolig i mig?

7. Hoppas på Gud; ty jag skall åter få tacka honom för den frälsning, som kommer från hans ansikte.

8. Min Gud, bedröfvad är min själ i mig; därför tänker jag på dig i Jordans land, på Hermons höjder, på Misars berg.

9. Djup ropar till djup vid dånet af dina vattenfall; alla dina svallande böljor gå öfver mig.

10. Om dagen må Herren beskära sin nåd, och om natten vill jag sjunga till honom och bedja till mitt lifs Gud.

11. Jag vill säga till Gud, min klippa: "Hvarför har du förgätit mig, hvarför måste jag gå sörjande, trängd af fiender?"

12. Det är såsom krossade man benen i min kropp, när mina ovänner försmäda mig,

13. när de beständigt säga till mig: "Hvar är nu din Gud?"

14. Hvarför är du så bedröfvad, min själ, och hvarför så orolig i mig?

15. Hoppas på Gud; ty jag skall åter få tacka honom, min frälsning och min Gud.

43 PSALMEN. *Judica me, Deus.*

SKAFFA mig rätt, o Gud, och utför min sak mot ett folk utan fromhet; rädda mig ifrån falska och orättfärdiga människor.

2. Ty du är den Gud, som är mitt värn; hvarför har du förkastat mig? Hvarför måste jag gå sörande, trängd af fiender?

3. Sänd ditt ljus och din sanning; må de leda mig, må de föra mig till ditt heliga berg och till dina boningar,

4. så att jag får gå in till Guds altare, till Gud, som är min glädje och fröjd, och tacka dig på harpa, Gud, min Gud.

5. Hvarför är du så bedröfvad, min själ, och hvarför så orolig i mig?

6. Hoppas på Gud; ty jag skall åter få tacka honom, min frälsning och min Gud.

NIONDE DAGEN.

Morgongudstjänst.

44 PSALMEN. *Deus, auribus.*

GUD, med våra öron hafva vi hört, våra fäder hafva förtäljt därom för oss: om den gärning du gjorde i deras dagar, i forntidens dagar.

2. Det var du som med din hand utrotade hedningarna, men planterade dem; du fördärfvade andra folk, men dem lät du utbreda sig.

3. Ty icke med sitt svärd intogo de landet, och deras arm gaf dem icke seger,

4. utan din högra hand och din arm och ditt ansiktes ljus, eftersom du hade behag till dem.

5. Du, densamme, är min konung, o Gud; så tillsäg nu Jakob seger.

6. Med din hjälp kunna vi nedstöta våra ovänner och i ditt namn förtrampa våra motståndare.

7. Ty icke på min båge förlitar jag mig, och mitt svärd kan icke gifva mig seger;

8. nej, du gifver oss seger öfver våra ovänner, och dem som hata oss låter du komma på skam.

9. Gud lofva vi alltid, och ditt namn prisa vi evinnerligen.

10. Och dock har du nu förkastat oss och låtit oss varda till blygd, och du drager icke ut med våra härar.

11. Du låter oss vika tillbaka för ovännen, och de som hata oss taga sig byte.

12. Du låter oss blifva uppättna såsom får, och bland hedningarna har du förstrött oss.

13. Du säljer ditt folk för ett ringa pris, högt är icke det värde du satt på dem.

14. Du låter oss blifva till smälek för våra grannar, till spott och hån för dem som bo omkring oss.

15. Du gör oss till ett ordspråk bland hedningarna, du låter folken skaka hufvudet åt oss.

16. Hela dagen är min smälek inför mig, och blygsel höljer mitt ansikte,

17. när jag hör smädarens och lastarens tal, när jag ser fienden och den hämndgirige.

18. Allt detta har kommit öfver oss, och vi hafva dock icke förgätit dig, ej heller svikit ditt förbund.

19. Våra hjärtan afföllo icke, och våra steg veko icke af ifrån din väg,

20. så att du därför sönderkrossat oss i schakalers land och öfvertäckt oss med dödsskugga.

21. Om vi hade förgätit vår Guds namn och uträckt våra händer till en främmande gud, manne

icke Gud skulle hafva utrannsakat det, han som känner hjärtats lönnligheter?

22. Nej, för din skull varda vi dödade hela dagen och blifva aktade såsom slaktfår.

23. Vakna upp; hvarför sofver du, Herre? Vakna, förkasta oss icke för alltid.

24. Hvarför döljer du ditt ansikte och förgäter vårt lidande och trångmål?

25. Se, vår själ är nedböjd i stoftet, vår kropp ligger nedtryckt till jorden.

26. Stå upp till vår hjälp och förlossa oss för din nåds skull.

45 PSALMEN. *Eructavit cor meum.*

MITT hjärta flödar öfver af sköna ord; jag säger: min dikt galler en konung;

2. min tunga är en god skrifvares penna.

3. Du är den skönaste bland människors barn, ljuflighet är utgjuten öfver dina läppar; så se vi, att Gud har välsignat dig evinnerligen.

4. Omgjorda din länd med ditt svärd, du hjälte, ja, med ditt majestät och din härlighet.

5. Och drag så lyckosam åstad i din härlighet, till försvar för sanning, för saktmod och rättfärdighet, så skall din högra hand lära dig underbara gärningar.

6. Skarpa äro dina pilar; folk skola falla för dig; konungens fiender skola träffas i hjärtat.

7. Gud, din tron förblifver alltid och evinnerligen; ditt rikes spira är rättvisans spira.

8. Du älskar rättfärdighet och hatar orättfärdighet; därför har Gud, din Gud, smort dig med glädjens olja mer än dina medbröder.

9. Af myrra, af aloe och kassia dofta alla dina kläder; strängaspel från elfenbenspalatser gläder dig.

10. Konungadöttrar har du i ditt hof; en drottning står på din högra sida, smyckad i guld från Ofir.-

11. Hör, dotter, och gif akt och böj ditt öra härtill. Förgät ditt folk och din faders hus,

12. och låt konungen hafva sin lust i din skönhet; ty han är din herre, och för honom skall du nedfalla.

13. Se, dottern Tyrus, ja, de rikaste folk, söka nu din ynnest med skänker.

14. Idel härlighet är konungadottern i gemaket: af guldvirkadt tyg är hennes dräkt,

15. i brokigt väfda kläder föres hon fram för konungen; jungfrur, hennes väninnor, följa henne åt, de ledas in till dig.

16. Under glädje och fröjd föras de fram, de gå in i konungens palats.

17. I dina fäders ställe skola dina söner träda; dem skall du sätta till furstar i hela världen.

18. Jag vill göra ditt namn prisadt bland alla kommande släkten; så skola ock folken lofva dig, alltid och evinnerligen.

46 PSALMEN. *Deus noster refugium.*

GUD är vår tillflykt och starkhet, en hjälp i nödens tider, väl bepröfvad.

2. Därför skulle vi icke frukta, om än jorden omhvälfdes och bergen vacklade och sjönke i hafvets djup;

3. om än dess vågor brusade och svallade, så att bergen bäfvade vid dess uppror.

4. En ström går fram, hvars flöden gifva glädje åt Guds stad, åt den Högstes heliga boning.

5. Gud bor där inne, den vacklar icke; Gud hjälper den, när morgonen gryr.

6. Hedningarna larma, riken vackla; han låter höra sin röst, då försmälter jorden.

7. Herren Sebaot är med oss, Jakobs Gud är vår borg.

8. Kommen och skåden Herrens verk: han gör underbara ting på jorden.

9. Han stillar strider intill jordens ända, han sönderbryter bågen och bräcker spjutet, vagnarna uppbränner han i eld.

10. "Blifven stilla och besinnen, att jag är Gud; jag skall vara hög bland hedningarna, hög på jorden."

11. Herren Sebaot är med oss, Jakobs Gud är vår borg.

Aftonsång.

47 PSALMEN. *Omnes gentes, plaudite.*

KLAPPEN i händerna, alla folk, höjen jubel till Gud med fröjderop.

2. Ty Herren är den Högste, han är fruktansvärd, han är en stor konung öfver hela jorden.

3. Han tvingar folk under oss och folkslag under våra fötter.

4. Han utväljer åt oss vår arfvedel, Jakobs, hans älskades, stolthet.

5. Gud har farit upp under jubel, Herren under basuners ljud.

6. Lofsjungen Gud, lofsjungen; lofsjungen vår konung, lofsjungen.

7. Ty Gud är konung öfver hela jorden; lofsjungen honom med en sång.

8. Gud regerar öfver hedningarna, Gud sitter på sin heliga tron.

9. Folkens yppersta församla sig till att blifva ett Abrahams Guds folk. Ty Gud tillhöra de som äro jordens sköldar; högt är han upphöjd.

48 PSALMEN. *Magnus Dominus.*

STOR är Herren och högtlofvad, i vår Guds stad, på sitt heliga berg.

2. Skönt höjer det sig, hela jordens fröjd, berget Sion längst i norr, den store konungens stad. Gud har i dess palatser gjort sig känd såsom ett värn.

3. Ty se, konungarna församlade sig, de drogo fram tillhoppa.

4. De sågo det, då häpnade de; de förskräcktes, de flydde.

5. Bärfvan grep dem där, ångest lik en barnaföderskas.

6. Så krossar du Tarsis- skepp med östanvinden.

7. Såsom vi hade hört, så fingo vi se det i Herren Sebaots stad, vår Guds stad; Gud håller den vid makt till evig tid.

8. Vi tänka, o Gud, på din nåd, när vi stå i ditt tempel.

9. Såsom ditt namn, o Gud, så når ock ditt lof intill jordens ändar; din högra hand är full af rättfärdighet.

10. Sions berg glädje sig, Juda döttrar fröjde sig, för dina domars skull.

11. Gån omkring Sion och vandren rundt därom, räknen dess torn;

12. gifven akt på dess murar, vandren genom dess palatser, så att I kunnen förtälja därom för ett kommande släkte.

13. Ty sådan är Gud, vår Gud, alltid och evinnerligen; intill döden skall han ledsaga oss.

49 PSALMEN. *Audite haec, omnes.*

HÖREN detta, alla folk, lyssnen härtill, I alla som lefven i världen,

2. både låga och höga, rika såväl som fattiga.

3. Min mun skall tala vishet, och mitt hjärtas tanke skall vara förstånd.

4. Jag vill böja mitt öra till lärorikt tal, jag vill yppa vid harpan min förborgade kunskap.

5. Hvarför skulle jag frukta i olyckans dagar, när mina förföljares ondska omgifver mig?

6. De förlita sig på sina ägodelar och berömma sig af sin stora rikedom.

7. Men sin broder kan ingen förlossa eller gifva Gud lösepenning för honom.

8. För dyr är lösen för hans själ och kan icke betalas till evig tid,

9. så att han skulle få lefva för alltid och undgå att se grafven.

10. Nej, man skall se, att visa män dö, att dårar och oförnuftiga sammaledes förgås; de måste lämna sina ägodelar åt andra.

11. De tänka, att deras hus skola bestå evinnerligen, deras boningar från släkte till släkte; de uppkalla jordagods efter sina namn.

12. Men en människa har midt i sin härlighet intet bestånd, hon är lik fäнадen, som förgås.

13. Sådan väg gå de i sin dårskap; dock finna andra efter dem behag i deras tal.

14. Såsom en fårhjord drifvas de ned till dödsriket, döden skall blifva deras herde. Så få de redliga råda öfver dem, när morgonen gryr, medan deras skepnad förtäres af dödsriket och ej får annan boning.

15. Men min själ skall Gud förlossa ifrån dödsrikets våld, ty han skall upptaga mig.

16. Frukta icke, när en man blifver rik, när hans hus tillväxer i härlighet.

17. Ty af allt detta skall han vid sin död icke taga något med sig, och hans härlighet följer honom icke dit ned.

18. Om han ock prisar sig välsignad under sitt lif, ja, om man än berömmar dig, när du gör dig goda dagar,

19. så skall dock hvars och ens själ gå till hans fäders släkte, till dem som aldrig mer se ljuset.

20. En människa, som midt i sin härlighet är utan förstånd, är lik fänaden, som förgås.

TIONDE DAGEN.

Morgongudstjänst.

50 PSALMEN. *Deus deorum.*

GUD, Herren Gud, talar och kallar jorden, allt som bor mellan öster och väster.

2. Från Sion, skönhetens fullhet, träder Gud fram i glans.

3. Vår Gud kommer, och han skall icke tiga. Förtärande eld går framför honom, och omkring honom stormar det med makt.

4. Han kallar på himmelen där ofvan och på jorden, för att hålla dom öfver sitt folk:

5. "Församlen till mig mina fromma, som sluta förbund med mig vid offer."

6. Och himlarna förkunna hans rättfärdighet, ty Gud är den som dömer.

7. "Hör, mitt folk, jag vill tala; Israel, låt mig varna dig. Gud, din Gud, är jag.

8. Icke för dina slaktoffer vill jag gå till rätta med dig; dina brännoffer har jag alltid inför mig.

9. Jag vill icke taga tjurar ur ditt hus eller bockar ur dina fållor;

10. ty mina äro alla skogens djur, boskapen på de tusende bergen;

11. jag känner alla fåglar på bergen, och hvad som rör sig på marken är mig bekant.

12. Om jag hungrade, skulle jag icke säga dig det; ty min är jordens krets med allt hvad därpå är.

13. Skulle jag äta tjurars kött eller dricka bockars blod?

14. Nej, offra lofvets offer åt Gud, så skall du få infria dina löften till den Högste.

15. Och åkalla mig i nöden, så vill jag hjälpa dig, och du skall prisa mig."

16. Men till den ogudaktige säger Gud: "Huru kan du tala om mina stadgar och föra mitt förbund på tungan,

17. du som hatar tuktan och kastar mina ord bakom dig?

18. Om du ser en tjuf, så håller du med honom, och med äktenskapsbrytare gör du gemensam sak.

19. Din mun släpper du lös till det ondt är, och din tunga hopspinner svek.

20. Du sitter och förtalar din broder, din moders son lastar du.

21. Sådant gör du, och jag skulle tiga? Du skulle få tro, att jag är såsom du? Nej, jag vill straffa dig och ställa dig det för ögonen.

22. Märken detta, I som förgäten Gud, att jag icke må sönderrifva eder utan räddning.

23. Den som offrar lofvets offer, han ärar mig; och den som aktar på sin väg, honom skall jag låta se Guds frälsning."

51 PSALMEN. *Miserere mei, Deus.*

GUD, var mig nådig efter din godhet, utplåna mina öfverträdelser efter din stora barmhärtighet.

2. Två mig väl från min missgärning och rena mig från min synd.

3. Ty jag känner mina öfverträdelser, och min synd är alltid inför mig.

4. Mot dig allena har jag syndat och gjort hvad ondt är i dina ögon; på det att du må finnas rättfärdig i dina ord och rättvis i dina domar.

5. Se, i synd är jag född, och i synd har min moder aflat mig.

6. Se, du har behag till sanning i hjärtegrunden; så lär mig då vishet i mitt innersta.

7. Skära mig med isop, att jag må varda ren; två mig, att jag må varda hvitare än snö.

8. Låt mig förnimma fröjd och glädje, låt de ben, som du krossat, få fröjda sig.

9. Vänd bort ditt ansikte från mina synder och utplåna alla mina missgärningar.

10. Skapa i mig, Gud, ett rent hjärta och gif mig på nytt en frimodig ande.

11. Förkasta mig icke från ditt ansikte, och tag icke din helige ande ifrån mig.

12. Låt mig åter få fröjdas öfver din frälsning och uppehåll mig med villighetens ande.

13. Då skall jag lära öfverträdarna dina vägar, och syndarna skola omvända sig till dig.

14. Rädda mig undan blodstider, Gud, min frälsnings Gud, så skall min tunga jubla öfver din rättfärdighet.

15. Herre, upplåt mina läppar, att min mun må förkunna ditt lof.

16. Ty du har icke behag till offer. eljest skulle jag gifva dig sådana; till brännoffer har du icke lust.

17. Det offer, som behagar Gud, är en förkrossad ande; ett förkrossadt och bedröfvadt hjärta skall du, Gud, icke förakta.

18. Gör väl mot Sion i din nåd, bygg upp Jerusalems murar.

19. Då skall du undfå rättfärdighetsoffer, som behaga dig, brännoffer och heloffer; då skall man offra tjurar på ditt altare.

52 PSALMEN. *Quid gloriaris?*

HVARFÖR berömmar du dig af det ondt är, du våldsverkare?

2. Guds nåd varar ju beständigt.

3. Din tunga far efter fördärf, den är lik en skarp rakknif, du arglistige.

4. Du älskar ondt mer än godt, lögn mer än att tala hvad rätt är.

5. Ja, du älskar allt fördärfligt tal, en falsk tunga.

6. Därför skall ock Gud störta dig ned för alltid, han skall gripa dig och rycka dig ut ur din hydda och utrota dig ur de lefvandes land.

7. Och de rättfärdiga skola se det och frukta, de skola le åt honom:

8. "Se, där är den man, som icke gjorde Gud till sitt värn, utan förlitade sig på sin stora rikedom och var trotsig i sin lusta!"

9. Men jag skall vara såsom ett grönskande olivträd i Guds hus; jag förtröstar på Guds nåd alltid och evinnerligen.

10. Jag skall evinnerligen tacka dig, att du har gjort det; och inför dina fromma skall jag förbida ditt namn, ty det är godt.

Aftonsång.

53 *Dixit insipiens.*

DÄRARNA säga i sina hjärtan: "Det finnes ingen Gud."

2. Fördärf och styggelse är deras onda verk; ingen finnes, som gör det godt är.

3. Gud skådar ned från himmelen på människors barn för att se, om det finnes någon förståndig, någon som söker Gud.

4. Nej, alla hafva de affallit, allesammans äro de fördärfvade; ingen finnes, som gör det godt är, där finnes icke en enda.

5. Hafva de då intet fått förnimma, dessa ogär-

ningsmän, dessa som uppäta mitt folk, likasom äte de bröd, och som icke åkalla Gud?

6. Jo, där öfverföll dem förskräckelse, hvarest intet förskräckligt var; ty när de lägrade sig mot dig, förströdde Gud deras ben. Så lät du dem komma på skam, ty Gud förkastade dem.

7. Ack, att från Sion komme frälsning för Israel! När Gud upprättar sitt folk,

8. då skall Jakob fröjda sig, då skall Israel vara glad.

54 PSALMEN. *Deus, in Nomine.*

GUD, fräls mig genom ditt namn och skaffa mig rätt genom din makt.

2. Gud, hör min bön, lyssna till min muns tal.

3. Ty främlingar resa sig upp mot mig, och våldsvverkare stå efter mitt lif; de hafva icke Gud för ögonen.

4. Se, Gud är min hjälpare, Herren uppehåller min själ.

5. Må det onda falla tillbaka på mina förföljare, förgör dem, du som är trofast.

6. Då skall jag offra åt dig med villigt hjärta; jag skall prisa ditt namn, o Herre, ty det är godt.

7. Ty ur all nöd räddar det mig, och mitt öga får se med lust på mina fiender.

55 PSALMEN. *Exaudi, Deus.*

LYSSNA, Gud, till min bön och fördölj dig icke för mitt bedjande.

2. Akta på mig och svara mig. Jag har ingen ro i mitt bekymmer, jag måste klaga högt

3. vid fiendens rop, vid den ogudaktiges skri. Ty de vilja draga fördärf öfver mig, och i vrede an-sätta de mig.

4. Mitt hjärta ängslas i mitt bröst, och dödens fasor hafva fallit öfver mig.

5. Frukten och bäfvan kommer öfver mig, och förfäran öfvertäcker mig.

6. Därför säger jag: O att jag hade vingar såsom dufvan, så skulle jag flyga bort och söka mig ett bo!

7. Ja, långt bort skulle jag fly, jag skulle taga härbärge i öknen.

8. Jag skulle skynda att söka mig en tillflykt undan stormvinden och ovädret.

9. Fördärfva dem, Herre; gör deras tungor oense; ty jag ser våld och genstridighet i staden;

10. dag och natt gå de omkring den på dess murar, ondska och olycka råda därinne.

11. Fördärf råder därinne, och från dess gator vika icke förtryck och svek.

12. Se, det är icke en fiende, som smädar mig, det kunde jag fördraga;

13. det är icke min ovän som förhäfver sig mot mig, för honom kunde jag gömma mig.

14. Nej, du gör det, du som var min jämlike, min vän och förtroge,

15. du som lefde med mig i ljuflig förtrolighet, du som vandrade med mig till Guds hus i högtids-skaran.

16. Döden komme öfver dem oförtänt, lefvande fare de ned i dödsriket; ty ondska råder i deras boning, i deras hjärta.

17. Men jag vill ropa till Gud; Herren skall frälsa mig.

18. Afton och morgon och middag vill jag utgjuta mitt bekymmer och klaga, och han skall höra min röst.

19. Han förlossar min själ och skaffar henne ro, så att de icke komma vid mig; ty de äro många, som stå mig emot.

20. Gud skall höra det och gifva dem svar, han

som sitter på sin tron af ålder. Ty de vilja icke ändra sig, och de frukta icke Gud.

21. Den mannen bär händer på dem som ville hålla frid med honom; han bryter sitt förbund.

22. Orden i hans mun äro hala som smör, men krig fyller hans hjärta; hans ord äro lenare än olja, dock äro de dragna svärd.

23. Kasta din börda på Herren, han skall uppehålla dig; han skall i evighet icke tillstädja, att den rättfärdige vacklar.

24. Gud, du skall stöta dem ned i grafvens djup;

25. de blodgiriga och falska skola icke komma till sin halfva ålder. Men jag förtröstar på dig.

ELFTE DAGEN.

Morgongudstjänst.

56 PSALMEN. *Miserere mei, Deus.*

VAR mig nådig, o Gud, ty människor vilja uppsluka mig; beständigt tränga mig stridsmän.

2. Mina förföljare vilja beständigt uppsluka mig; ja, de äro många, som i högmod strida mot mig.

3. Men när fruktan kommer öfver mig, sätter jag min förtröstan på dig.

4. Med Guds makt skall jag få prisa hans ord, på Gud förtröstar jag och skall icke frukta; hvad kan det som är kött göra mig?

5. Beständigt plåga de mig, alla deras tankar gå ut på att göra mig skada.

6. De sammanrota sig, de lägga försåt för mig, de vakta på mina steg, ty de stå efter mitt lif.

7. Skulle de räddas med all sin ondska? Nej, slå ned folken, Gud, i din vrede.

8. Du har räknat min flykts dagar; samla mina tårar i din lägel; ja, de stå i din bok.

9. Så måste då mina fiender vika tillbaka, när jag ropar; det vet jag, att Gud står mig bi.

10. Med Guds makt skall jag få prisa ordet, med Herrens makt skall jag få prisa ordet;

11. på Gud förtröstar jag och skall icke frukta; hvad kunna människor göra mig?

12. Jag har löften att infria till dig, o Gud; jag vill betala dig loffer.

13. Ty du räddar min själ från döden, ja, mina fötter ifrån fall, så att jag kan vandra inför Gud i de lefvandes ljus.

57 PSALMEN. *Miserere mei, Deus.*

VAR mig nådig, o Gud, var mig nådig; ty till dig tager min själ sin tillflykt. Ja, under dina vingars skugga vill jag taga min tillflykt, till dess det onda är förbi.

2. Jag ropar till Gud den Högste, till Gud, som fullbordar sitt verk för mig.

3. Han skall sända från himmelen och frälsa mig, när jag försmädas af människor, som vilja uppsluka mig.

4. Gud skall sända sin nåd och sin sanning. Min själ är omgifven af lejon,

5. jag måste ligga bland sådana som spruta eld, bland människor, hvilkas tänder äro spjut och pilar, och hvilkas tungor äro skarpa svärd.

6. Upphöjd vare du, Gud, öfver himmelen; öfver hela jorden sträcke sig din ära.

7. De lägga ut nät för mina fötter, min själ är nedböjd, de gräfvä för mig en grop, men de falla själfva däri.

8. Mitt hjärta är frimodigt, o Gud, mitt hjärta är frimodigt; jag vill sjunga och lofva.

9. Vakna upp, min ära; upp, psaltare och harpa! Jag vill väcka morgonrodnaden.

10. Jag vill tacka dig bland folken, Herre; jag vill lofsjunga dig bland folkslagen.

11. Ty din nåd är stor allt upp till himmelen och din sanning allt upp till skyarna.

12. Upphöjd vare du, Gud, öfver himmelen; öfver hela jorden sträcke sig din ära.

58 PSALMEN. *Si vere utique.*

TALEN I väl i eder stumhet hvad rättfärdigt är? Dömen I såsom rätt är, I människors barn?

2. Nej, i hjärtat uppgören I onda anslag; I vägen ut i landet edra händers våld.

3. De ogudaktiga äro på orätt väg allt ifrån modersskötet; de lögnaktiga fara vilse allt ifrån sin moders lif.

4. Gift är i dem, likt ormens gift; de likna en döf huggorm, en som tillstoppar sitt öra.

5. så att han icke hör tjusarnas röst, icke den kunnige besvärjarens.

6. Gud, krossa tänderna i deras mun; sönderslå, Herre, de unga lejonens kindtänder. Låt dem förgås, likt vatten, som förrinner. När en sådan skjuter sina pilar, blifve de såsom utan udd.

7. Må han vara lik snigeln, som upplöses och förgås, lik en kvinnas ofullgångna foster, som aldrig fått skåda solen.

8. Förrän edra grytor hunnit märka bränslet, och medan köttet ännu är rått, skall han, såsom i vrede, låta stormen borttrycka det.

9. Den rättfärdige skall glädja sig, när han skådar hämnden, han skall två sina fötter i den ogudaktiges blod.

10. Och människorna skola säga: "Ja, den rättfärdige får dock sin lön; ja, det finnes en Gud, som dömer på jorden."

Aftonsång.

59 PSALMEN. *Eripe me de inimicis.*

RÄDDA mig, min Gud, från mina fiender, beskydda mig för mina motståndare.

2. Rädda mig från ogärningsmännen och fräls mig från de blodgiriga.

3. Ty se, de ligga i försåt för mig; grymma människor sammanrota sig mot mig, utan någon min öfverträdelse eller synd, o Herre.

4. Utan någon min missgärning löpa de fram och göra sig redo; vakna upp, kom mig till mötes och se härtill.

5. Ja, du Herre Gud Sebaot, Israels Gud, vakna och hemsök alla hedningar, hemsök utan nåd alla trolösa ogärningsmän.

6. Hvar afton komma de tillbaka, de tjuta såsom hundrar och gå omkring i staden.

7. Se, deras mun flödar öfver, svärd äro på deras läppar, ty "hvem skulle höra det?"

8. Men du, Herre, ler åt dem; du bespottar alla hedningar.

9. Mot deras makt vill jag hålla mig till dig, ty Gud är min borg.

10. Min Gud kommer mig till mötes med sin nåd, Gud låter mig se med lust på mina förföljare.

11. Dräp dem icke, på det att mitt folk icke må förgäta det; låt dem genom din kraft drifva ostadiga omkring, och slå dem sedan ned, du vår sköld, o Herre.

12. Hvert ord på deras läppar är en synd i deras mun. Må de fångas i sitt högmod, genom den förbannelse och lögn, som de tala.

13. Förgör dem i vrede, förgör dem, så att de icke mer äro till; och må de förnimma, att Gud är den som råder i Jakob, allt intill jordens ändar.

14. Ja, hvar afton komma de tillbaka, de tjuta såsom hundar och gå omkring i staden.

15. De drifva omkring efter rof; när de icke blifva mätta, stanna de kvar öfver natten.

16. Men jag vill sjunga om din makt och jubla hvar morgon öfver din nåd; ty du var för mig en borg och en tillflykt, när jag var i nöd.

17. Min starkhet, dig vill jag lofsjunga, ty Gud är min borg, min nåderike Gud.

60 PSALMEN. *Deus, repulisti nos.*

GUD, du har förkastat och förskingrat oss, du har varit vred; upprätta oss igen.

2. Du har kommit jorden att bäfva och rämna; hela dess refvor, ty den vacklar.

3. Du har låtit ditt folk se hårda ting, du har iskänkt åt oss berusande vin.

4. Åt dem som frukta dig har du gifvit ett banér till flykt, så att de måste vika för bågen.

5. På det att dina vänner nu må varda räddade, må du gifva seger med din högra hand och bönhöra oss.

6. Gud har talat i sin helgedom: "Jag skall triumfera. Jag skall utskifta Sikem, och jag skall afmäta Suckots dal.

7. Mitt är Gilead, och mitt är Manasse, Efraim är mitt hufvuds värn, Juda min härskarstaf;

8. Moab är mitt tvagningskärl, på Edom kastar jag min sko; höj jubelrop till min ära, du fili-stéernas land."

9. Hvem skall föra mig till den fasta staden, hvem leder mig till Edom?

10. Har icke du, o Gud, förkastat oss, så att du icke drager ut med våra härar, o Gud?

11. Gif oss hjälp mot ovännen; ty människors hjälp är fåfänglighet.

12. Med Gud kunna vi göra mäktiga ting; han skall förtrampa våra ovänner.

61 PSALMEN. *Exaudi, Deus.*

HÖR, o Gud, mitt rop, akta på min bön.

2. Från jordens ändar ropar jag till dig, ty mitt hjärta försmäktar;

3. för mig upp på en klippa, som eljest blifver mig för hög. Ty du är min tillflykt, ett starkt torn mot fienden.

4. Låt mig bo i din hydda evinnerligen; under dina vingars beskärm vill jag taga min tillflykt.

5. Ty du, o Gud, hör mina löften, åt dem som frukta ditt namn gifver du deras arfvedel.

6. Du skall föröka konungens dagar; hans år skola vara från släkte till släkte.

7. Må han sitta på sin tron inför Gud evinnerligen; sänd nåd och sanning för att bevara honom.

8. Då skall jag lofsjunga ditt namn till evig tid, i det jag får infria mina löften dag efter dag.

TOLFTE DAGEN.

Morgongudstjänst.

62 PSALMEN. *Nonne Deo?*

ALLENAST hos Gud söker min själ sin ro; från honom kommer min frälsning.

2. Allenast han är min klippa och min frälsning; han är min borg, jag skall ej vackla allt för svårt.

3. Huru länge viljen I rasa mot en ensam man, att I alla tillsamman mån slå honom ned, såsom vore han en lutande vägg, en rämnad mur?

4. Allenast därom rådslå de, huru de skola stöta honom ned från hans höjd; de hafva behag till lögn,

med munnen välsigna de, men i sitt innersta förbanna de.

5. Allenast i Gud må du hafva din ro, min själ; ty från honom kommer mitt hopp.

6. Allenast han är min klippa och min frälsning; han är min borg, jag skall icke vackla.

7. Hos Gud är min frälsning och min ära; min starka klippa, min tillflykt har jag i Gud.

8. Förtrösta på honom alltid, du folk; utgjuten för honom edra hjärtan. Gud är vår tillflykt.

9. Allenast fåfänglighet äro människors barn, myndiga herrar äro ett intet; i vågskålen äro de för lätta, de äro fåfänglighet allesammans.

10. Förliten eder icke på orätt vinning och sätten icke ett fåfängligt hopp till rof; om ock eder rikedom växer, så akten icke därpå.

11. En gång har Gud sagt det, ja, två gånger har jag hört det, att hos Gud är makten.

12. Och hos dig, Herre, är nåd, ty du vedergäller hvar och en efter hans gärningar.

63. PSALMEN. *Deus, Deus meus.*

GUD, du är min Gud, bittida söker jag dig;

2. min själ törstar efter dig, min kropp längtar efter dig, i ett torrt land, som försmäktar utan vatten.

3. Så skådar jag nu efter dig i helgedomen, att jag må se din makt och ära.

4. Ty din nåd är bättre än lif; mina läppar skola prisa dig.

5. Så skall jag då lofva dig, så länge jag lefver; i ditt namn skall jag upplyfta mina händer.

6. Min själ varder mättad såsom af mærg och fett, och med jublande läppar lofsjunger min mun,

7. när jag ihågkommer dig på mitt läger och under nattens väkter tänker på dig.

8. Ty du är min hjälp, och under dina vingars skugga jublar jag.

9. Min själ håller sig intill dig; din högra hand uppehåller mig.

10. Men dessa, som stå efter mitt lif och vilja fördärfva det, de skola fara ned i jordens djup.

11. De skola gifvas till pris åt svärdet, de skola vara rofdjurs byte.

12. Men konungen skall glädja sig i Gud; hvar och en som svär vid honom skall kunna berömma sig, ty de lögnaktigas mun skall vara tillstoppad.

64 PSALMEN. *Exaudi, Deus.*

HÖR, o Gud, min röst, när jag klagar, bevara mitt lif, ty fienden förskräcker mig.

2. Fördölj mig för de ondas hemliga råd, för ogärningsmännens larmande hop;

3. ty de hvässa sina tungor såsom svärd och lägga an med bittra ord såsom med pilar.

4. för att i löndom skjuta den ostrafflige; plötsligt skjuta de på honom utan försyn.

5. De befästa sig i hvad ondt är, de orda om huru de skola lägga ut snaror; de säga: "Hvem skall se oss?"

6. De uttänka onda anslag: "Nu äro vi redo med ett råd, väl uttänkt!" Ja, djupa äro människans tankar och hjärtan.

7. Då skjuter Gud dem; plötsligt sårar dem hans pil.

8. De bringas på fall, öfver dem kommer hvad deras tunga förskyllt; hvar och en som ser dem rister hufvudet.

9. Och alla människor vara förskräckta; de förkunna hvad Gud har gjort och förstå hans verk.

10. Den rättfärdige skall glädja sig i Herren och taga sin tillflykt till honom, och alla rättsinniga skola berömma sig.

Aftonsång.

65 PSALMEN. *Te decet hymnus.*

GUD, dig lofvar man i stillhet i Sion, och till dig får man infria löfte.

2. Du som hör bön, till dig kommer allt kött.

3. Mina missgärningar voro mig öfvermäktiga; men du förlåter våra öfverträdelser.

4. Säll är den som du utväljer och låter komma till dig, så att han får bo i dina gårdar. Må vi få mätta oss med det goda i ditt hus, det heliga i ditt tempel.

5. Med underbara gärningar bönhör du oss i rättfärdighet, du vår frälsnings Gud, du som är en tillflykt för alla jordens ändar och för hafvet i fjärran;

6. du som gör bergen fasta genom din kraft, ty du är omgjordad med makt;

7. du som stillar hafvens brusande, deras böljors brusande och folkens larm.

8. De som bo vid jordens ändar häpna för dina tecken; morgonens och aftonens portar uppfyller du med jubel.

9. Du låter dig vårda om landet och gifver det öfverflöd, du beskär det rikedom i ymnigt mått.

10. Guds källa har vatten till fyllest. Du bereder säd åt människorna, när du så bereder jorden.

11. Hennes fåror vattnar du, du jämnar det som är upplöjdt; med regnskurar uppmjukar du henne, det som växer på henne välsignar du.

12. Du kröner året med ditt goda, och dina spår drypa af fetma.

13. Betesmarkerna i öknen drypa, och höjderna omgjorda sig med fröjd.

14. Ängarna äro höljda med får, och dalarna betäckas med säd; man höjer jubelrop och sjunger.

66 PSALMEN. *Jubilate Deo.*

HÖJEN jubel till Gud, alla länder; lofsjungen hans namns ära, gifven honom ära och pris.

2. Sägen till Gud: Huru underbara äro icke dina gärningar! För storheten af din makt måste dina fiender visa dig underdånighet.

3. Alla länder skola tillbedja och lofsjunga dig; de skola lofsjunga ditt namn.

4. Kommen och sen Guds verk; underbar är han i det han gör mot människors barn.

5. Han förvandlade hafvet till torrt land; till fots gingo de genom floden; då gladdes vi öfver honom.

6. Han är rådande genom sin makt evinnerligen, hans ögon gifva akt på hedningarna; de gensträfviga må icke förhäfva sig.

7. Prisen, I folk, vår Gud och låten hans lof ljuda högt;

8. ty han har beskärt lif åt vår själ och icke låtit vår fot vackla.

9. Ty väl pröfvade du oss, o Gud, du luttrade oss, såsom silfver luttras;

10. du förde oss i fängelse, du lade en tung börda på vår rygg;

11. du lät människor fara fram öfver vårt hufvud, vi måste gå genom eld och vatten; men du har fört oss ut och vederkvickt oss.

12. Så vill jag då gå in i ditt hus med brännoffer, jag vill infria mina löften till dig, dem till hvilka mina läppar öppnade sig och som min mun uttalade i min nöd.

13. Brännoffer af feta får vill jag frambära åt dig med offerånga af vädurar; jag vill offra både tjurar och bockar.

14. Kommen och hören, alla I som frukten Gud, så vill jag förtälja hvad han har gjort min själ.

15. Till honom ropade jag med min mun, och lofsång var redan på min tunga.

16. Om jag hade förehått något orätt i mitt hjärta, så skulle Herren icke höra mig.

17. Men Gud har hört mig, han har aktat på mitt bönerop.

18. Lofvad vare Gud, som icke har förkastat min bön eller vändt sin nåd ifrån mig!

67 PSALMEN. *Deus misereatur.*

GUD vare oss nådig och välsigne oss, han låte sitt ansikte lysa och ledsaga oss,

2. att man på jorden må känna din väg, bland alla hedningar din frälsning.

3. Folken tacke dig, o Gud, alla folk tacke dig.

4. Folkslagen glädje sig och jubla, ty du dömer folken rätt och du leder folkslagen på jorden.

5. Folken tacke dig, o Gud, alla folk tacke dig.

6. Jorden har gifvit sin gröda, Gud, vår Gud, välsigne oss.

7. Gud välsigne oss, och alla jordens ändar frukte honom.

TRETTONDE DAGEN.

Morgongudstjänst.

68 PSALMEN. *Exsurgat Deus.*

GUD står upp; hans fiender varda förskingrade, och de som hata honom fly för hans ansikte.

2. Såsom rök fördrifves, så fördrifvas de af dig; såsom vaxet smälter för eld, så förgås de ogudaktiga för Guds ansikte.

3. Men de rättfärdiga äro glada, de fröjda sig inför Guds ansikte och jubla i glädje.

4. Sjungen till Guds ära, lofsägen hans namn. Gören väg för honom som drager fram genom öknarna, för honom hvars namn är Herren, fröjdens inför hans ansikte;

5. inför honom som är faderlösas fader och ankors försvarare, honom som är Gud i sin heliga boning.

6. en Gud, som förhjälper de ensamma till ett hem, och som för de fångna ut till lycka; allenast de gensträfviga måste bo i ett förtorkadt land.

7. Gud, när du drog ut framför ditt folk, när du gick fram i ödemarken,

8. då bäfvade jorden, då utgöt himmelen sina flöden inför Guds ansikte; ja, Sinai bäfvade för Guds, Israels Guds, ansikte.

9. Ett nåderikt regn lät du falla, o Gud: din arfvedel, som försmäktade, vederkvickte du.

10. Din skara fick bo däri: genom din godhet, o Gud, beredde du det åt de betryckta.

11. Herren låter förnimma sitt tal, stor är skaran af glädjebudbärinnor:

12. "Härskarornas konungar fly, de fly, och husmodern får utskifta byte.

13. Viljen I då ligga stilla inom edra inhägnader? Dufvans vingar äro höljda i silfver, och deras fjädrar skimra af guld.

14. När den Allsmäktige förströr konungarna i landet, liknar det snöfall på Salmon."

15. Ett Guds berg är Basans berg, ett berg med höga spetsar är Basans berg.

16. Men hvarför sen I afvogt, I höga berg, på det berg, som Gud har utvalt till sitt sate, där ock Herren skall bo för alltid?

17. Guds vagnar äro tiotusenden, tusen och åter tusen: Herren drog fram med dem, Sinai är nu i helgedomen.

18. Du for upp i höjden, du tog fångar, du undäck

gåfvor bland människorna, ja, också de gensträfviga skola bo hos Herren Gud.

19. Lofvad vare Herren! Dag efter dag bär han våra bördor; Gud är vår frälsning.

20. Gud är oss en Gud, som frälsar, och hos Herren, Herren finnes räddning från döden.

21. Men Gud sönderkrossar sina fienders hufvuden, den hårbevuxna hjässan på den som går skuldbelastad fram.

22. Herren säger: "Från Basan skall jag hämta dem, från hafvets djup skall jag hämta dem,

23. att du må stampa med din fot i blod och låta dina hundars tunga få sin del af fienderna."

24. Man ser, o Gud, ditt högtidståg, min Guds, min konungs, högtidståg in i helgedomen.

25. Främst gå sångare, harpospelare följa efter, midt ibland unga kvinnor, som slå på pukor.

26. Lofven Gud i församlingen, lofven Herren, I af Israels brunn.

27. Där går Benjamin, den yngste, han för dem an; där gå Juda furstar med sin hop, Sebulons furstar, Naftalis furstar.

28. Din Gud har beskärt dig makt; så håll nu vid makt, o Gud, hvad du har gjort för oss.

29. I ditt tempel i Jerusalem frambäre konungar skänker åt dig.

30. Näps odjuret i vassen, tjurarnas hop med deras kalfvar, folken, att de må ödmjukt hylla dig med sina silfverstycken. Ja, han förströr de tolk, som finna behag i krig.

31. De mäktige skola komma från Egypten, Etiopien skall skynda att utsträcka sina händer till Gud.

32. I riken på jorden, sjungen till Guds ära, lofsägen Herren,

33. honom som far fram på de uråldriga himlar-

nas himmel. Ja, där låter han höra sin röst, en mäktig röst.

34. Gifven Gud makten; öfver Israel är hans härlighet, och hans makt är i skyarna.

35. Fruktansvärd är du, Gud, i din helgedom; Israels Gud gifver makt och styrka åt sitt folk. Lofvad vare Gud!

Aftonsång.

69 PSALMEN. *Salvum me fac.*

FRÄLS mig, Gud; ty vattnen tränga mig inpå lifvet.

2. Jag har sjunkit ned i djup dy, där ingen botten är; jag har kommit i djupa vatten, och svallet vill fördränka mig.

3. Jag har ropat mig trött, min strupe är förtorkad; mina ögon försmäktat af förbidan efter min Gud.

4. Flera än håren på mitt hufvud äro de som hata mig utan sak; många äro de som vilja förgöra mig, de som utan skäl äro mina fiender;

5. hvad jag icke har röfvat, det måste jag gälda. Gud, du känner min dårskap, och mina skulder äro icke förborgade för dig.

6. Låt icke i mig dem komma på skam, som förbida dig, Herre, Herre, Sebaot; låt icke i mig dem varda till blygd, som söka dig, Israels Gud.

7. Ty för din skull bär jag smälek, för din skull höljer blygsel mitt ansikte;

8. främmande har jag blifvit för mina bröder och en främling för min moders barn.

9. Ty nitälskan för ditt hus har förtärt mig, och dina försmädarens smädelser hafva fallit öfver mig.

10. Jag grät, ja, min själ grät under fasta, men det blef mig till smälek.

11. Jag klädde mig i sorgdräkt, men jag blef för dem ett ordspråk.

12. Om mig tassla de, när de sitta i porten; i dryckeslag göra de visor om mig.

13. Men jag kommer med min bön till dig, Herre, i behaglig tid.,

14. genom din stora nåd, o Gud; svara mig i din frälsande trofasthet.

15. Rädda mig ur dyn, så att jag icke sjunker ned; låt mig blifva räddad från dem som hata mig och från de djupa vattnen.

16. Låt icke vattensvallet fördränka mig eller djupet uppsluka mig; och låt icke groppen tillsluta sitt gap öfver mig.

17. Svara mig, Herre, ty god är din nåd; vänd dig till mig efter din stora barmhärtighet.

18. Fördölj icke ditt ansikte för din tjänare, ty jag är i nöd; skynda att svara mig.

19. Kom till min själ och förlossa henne; befria mig för mina fienders skull.

20. Du känner min smälek, min skam och blygd; du ser alla mina ovänner.

21. Smälek har krossat mitt hjärta, så att jag är vanmäktig; jag väntade på medlidande, men där var intet, och på tröstare, men jag fann ingen.

22. De gåfvo mig galla att äta, och i min törst gåfvo de mig ättika att dricka.

23. Må deras bord framför dem blifva till en snara och till ett giller för de säkra;

24. Må deras ögon förmörkas, så att de icke se; gör deras länder vacklande alltid.

25. Utgjut öfver dem din ogunst och låt din vredes glöd hinna dem.

26. Deras gård blifve öde, ingen må finnas, som bor i deras hyddor,

27. eftersom de förfölja dem som du själf har slagit och förtälja om huru de som du stungit varda plågade.

28. Låt dem gå från missgärning till missgärning och låt dem icke komma till din rättfärdighet.

29. Må de utplånas ur de lefvandes bok och icke varda uppskrifna bland de rättfärdiga.

30. Men mig som är betryckt och plågad, mig skall din frälsning, o Gud, beskydda.

31. Jag vill lofva Guds namn med sång och upphöja honom med tacksägelse.

32. Det skall behaga Herren bättre än någon tjur, något offerdjur med horn och klöfvar.

33. När de saktmodiga se det, skola de glädja sig; I som söken Gud, edra hjärtan skola lefva.

34. Ty Herren hör de fattiga och föraktar icke sina fångna:

35. Honom lofve himmelen och jorden, hafvet och allt hvad som rör sig däri.

36. Ty Gud skall frälsa Sion, han skall uppbygga Juda städer; man skall bo i dem och skall besitta landet.

37. Hans tjänares säd skall få det till arfvedel, och de som hafva hans namn kärt skola där hafva sin boning.

70 PSALMEN. *Deus, in adjutorium.*

GUD, rädda mig; Herre, skynda till min hjälp.

2. Må de komma på skam och varda utskämda, som stå efter mitt lif; må de vika tillbaka och blygas, som önska min ofärd.

3. Må de vända tillbaka i sin skam, som säga: "Rätt så, rätt så!"

4. Men alla de som söka dig må fröjdas och vara glada i dig; och de som åstunda din frälsning, de må alltid kunna säga: "Lofvad vare Gud!"

5. Jag är betryckt och fattig; Gud, skynda till mig.

6. Min hjälp och min befriare är du; Herre, dröj icke.

FJORTONDE DAGEN.

Morgongudstjänst.

71 PSALMEN. *In te, Domine, speravi.*

TILL dig, Herre, tager jag min tillflykt; låt mig aldrig komma på skam. Rädda mig och befria mig genom din rättfärdighet; böj ditt öra till mig och fräls mig.

2. Var mig en klippa, där jag får bo, och dit jag alltid kan gå, du som beskär mig frälsning. Ty du är mitt bergfäste och min borg.

3. Min Gud, befria mig ur den ogudaktiges våld, ur den orättfärdiges och förtryckarens hand.

4. Ty du är mitt hopp; Herre, Herre, du är min förtröstan allt ifrån min ungdom.

5. Du har varit mitt stöd allt ifrån moderlifvet, ja, du har förlöst mig ur min moders lif; dig gäller ständigt mitt lof.

6. Jag har blifvit såsom ett vidunder för många; men du är min starka tillflykt.

7. Låt min mun vara full af ditt lof, hela dagen af din ära.

8. Förkasta mig icke i min ålderdoms tid, öfvergif mig icke, när min kraft försvinner.

9. Ty mina fiender säga så om mig, och de som vakta på min själ rådslå så med hvarandra: "Gud har öfvergifvit honom; förföljen honom och gripen honom, ty det finnes ingen som räddar."

10. Gud, var icke långt ifrån mig; min Gud, skynda till min hjälp.

11. Må de komma på skam och förgås, som stå emot min själ; må de höljas med smälek och blygd, som söka min ofärd.

12. Men jag skall alltid hoppas och än mer föröka allt ditt lof.

13. Min mun skall förtälja din rättfärdighet, hela dagen din frälsning, ty jag känner intet mått därpå.

14. Jag skall frambära Herrens, Herrens väldiga gärningar; jag skall prisa din rättfärdighet, ja, din allenast.

15. Gud, du har undervisat mig allt ifrån min ungdom; och intill nu förkunnar jag dina under.

16. Så öfvergif mig ej heller, o Gud, intill ålderdomen, när jag varder grå, intill dess jag får förtälja om din arm för ett annat släkte, om din makt för alla dem som skola komma.

17. Din rättfärdighet når allt upp till himmelens höjd, o Gud; du som har gjort så stora ting, o Gud, hvem är dig lik?

18. Du som har låtit oss pröfva så mycken nöd och olycka, du skall åter göra oss lefvande och föra oss upp igen ur jordens djup.

19. Ja, låt mig växa till allt mer och mer, och trösta mig igen.

20. Så vill ock jag tacka dig med psaltarespel för din trofasthet, min Gud; jag vill lofsjunga dig till harpa, du Israels Helige.

21. Mina läppar skola jubla, ty jag vill lofsjunga dig; ja, jubla skall min själ, som du förlossat.

22. Och min tunga skall hela dagen tala om din rättfärdighet; ty de som sökte min ofärd hafva kommit på skam.

72 PSALMEN. *Deus, judicium.*

GUD, gif åt konungen dina domar och din rättfärdighet åt konungasonen.

2. Han döme ditt folk med rättfärdighet och dina betryckta med rätt.

3. Bergen bäre frid åt folket, så ock höjderna, genom rättfärdighet.

4. Han skaffe rätt åt de betryckta i folket, han frälse den fattiges barn och krosse förtryckaren.

5. Dig frukte man, så länge solen varar, och så länge månen skiner, från släkte till släkte.

6. Han vare lik regnet, som faller på ängen, lik en regnskur, som vattnar jorden.

7. I hans dagar blomstre den rättfärdige, och stor frid råde, till dess ingen måne finnes mer.

8. Må han härska ifrån haf till haf och ifrån floden intill jordens ändar.

9. För honom buge sig öknens innebyggare, och hans fiender sliche stoftet.

10. Konungarna från Tarsis och hafsländerna hembäre skänker, konungarna af Saba och Seba frambäre gåfvor.

11. Ja, alla konungar nedfalle för honom, alla hedningar tjäne honom.

12. Ty han skall rädda den fattige, som ropar, och den betryckte och den som ingen hjälpare har.

13. Han skall vara mild mot den arme och fattige; de fattigas själar skall han frälsa.

14. Från förtryck och våld skall han förlossa deras själ, och deras blod skall aktas dyrt i hans ögon.

15. Må han lefva; må man tillföra honom guld från Saba. Ständigt bedje man för honom, alltid välsigne man honom.

16. Ymnigt växe säden i landet, ända upp på bergens topp; dess frukt suse likasom Libanons skog; och folk blomstre upp i städerna såsom örter på marken.

17. Hans namn förblifve evinnerligen; så länge solen skiner, fortplante sig hans namn. Och i honom välsigne man sig; alla hedningar prise honom säll.

18. Lofvad vare Herren Gud, Israels Gud, som allena gör under!

19. Och lofvadt vare hans härliga namn evinnerligen; och hela jorden vare full af hans ära! Amen, Amen.

Aftonsång.

73 PSALMEN. *Quam bonus Israel!*

SANNERLIGEN, Gud är god mot Israel, mot dem som hafva rena hjärtan.

2. Men jag hade så när stapplat med mina fötter, mina steg voro nära att slinta;

3. ty jag upptändes af afund mot de öfvermodiga, när jag såg, att det gick dem väl i deras ogudaktighet.

4. Ty fria ifrån vedermödor äro de till sin död, och deras hull är frodigt.

5. De komma icke i olycka såsom andra dödliga och varda icke plågade såsom andra människor.

6. Därför är högmod deras halsprydnad, våld den klädnad, som höljer dem.

7. Ur fetma skåda deras ögon fram, deras hjärtans inbillningar hafva ingen gräns.

8. De håna och tala förtryck i sin ondska; med höga åthäfvor tala de.

9. Med sin mun stiga de upp i himmelen, och deras tunga far fram på jorden;

10. därför vänder sig deras folk till dem och insuper så vattnet i fullt mått.

11. Och de säga: "Huru skulle Gud kunna veta det? Skulle sådan kunskap finnas hos den Högste?"

12. Se, så är det med de ogudaktiga; det går dem alltid väl, och de växa till i makt. Sannerligen, för-

gäfvess har jag bevarat mitt hjärta rent och tvagit mina händer i oskuld;

13. jag vardt dock plågad hela dagen, och hvar morgon kom tuktan öfver mig.

14. Om jag hade sagt: "Så vill jag tala," se, då hade jag varit trolös mot dina barns släkte.

15. När jag nu tänkte efter för att begripa detta, syntes det mig alltför svårt,

16. till dess jag trängde in i Guds heliga rådslut och aktade på deras ände.

17. Sannerligen, på slipprig mark ställer du dem, du störtar dem ned i fördärf.

18. Huru varda de ej till intet i ett ögonblick! De förgås och få en ände med förskräckelse.

19. Såsom det går med en dröm, när man vaknar upp, så aktar du dem för intet, likt skenbilder, när du vaknar, Herre.

20. När mitt hjärta förbittrades och jag kände styng i mitt inre,

21. då var jag oförnuftig och förstod intet; såsom ett oskäligt djur var jag inför dig.

22. Dock förblifver jag städse hos dig; du håller mig vid min högra hand.

23. Du skall leda mig efter ditt råd och sedan upptaga mig med ära.

24. Hvem har jag eljest i himmelen! Och när jag har dig, icke åstundar jag då något på jorden!

25. Om än min kropp och min själ försmäkta, så är dock Gud mitt hjärtas klippa och min del evinnerligen.

26. Ty se, de som vikit bort ifrån dig skola förgås; du förgör hvar och en, som i horisk otrohet affaller från dig.

27. Men jag har min glädje i att hålla mig intill Gud; jag söker min tillflykt hos Herren, Herren, att jag må förtälja alla dina gärningar.

74 PSALMEN. *Ut quid, Deus?*

HVARFÖR, o Gud, har du så alldeles förkastat oss, hvarför ryker din vrede mot fåren i din hjord?

2. Tänk på din menighet, som du i fordom tid förvärfvade, som du förlossade till att blifva din arfvedels stam;

3. tänk på Sions berg, där du har din boning.

4. Vänd dina steg hit, där förödelse ständigt råder. Allt har ju fienden fördärfvat i helgedomen.

5. Dina ovänner hafva skränat i ditt församlingshus, de hafva uppsatt sina tecken såsom tecken.

6. Det var en syn att skåda, såsom när man höjer yxor mot en tjock skog.

7. Och se, dess snidverk, så många de voro, sönderslogo de med yxa och bila.

8. De hafva satt eld på din helgedom; ditt namns boning hafva de oskärat ända till grunden.

9. De hafva sagt i sina hjärtan: "Vi vilja underkufva dem alldeles." De hafva uppbränt alla Guds församlingshus i landet.

10. Våra tecken se vi icke; ingen profet finnes mer, och hos oss är ingen, som vet för huru länge.

11. Huru länge, Gud, skall ovännen försmäda och fienden så oafslåtliga förakta ditt namn?

12. Hvarför håller du tillbaka din hand, din högra hand? Drag henne fram ur din barm och förgör dem.

13. Gud är ju min konung af ålder, han som skaffar frälsning på jorden.

14. Det var du, som delade hafvet genom din makt; du krossade drakarnas hufvuden på vattnet.

15. Du sönderslog Leviatans hufvud; du gaf honom till mat åt öknens inbyggarskara.

16. Det var du, som lät källa och bäck bryta fram; du lät ock starka strömmar uttorka.

17. Din är dagen, din är ock natten; du har beredt ljuset och solen.

18. Det är du, som fastställt alla jordens gränser; sommar och vinter har du skapat.

19. Så tänk nu på, huru fienden försmädar Herren och huru ett dåraktigt folk föraktar ditt namn.

20. Öfverlämna icke åt deras skara din turturdufvas själ; förgät icke dina betrycktas skara för alltid.

21. Tänk på förbundet; ty landets mörka trakter äro fulla af boningar för våldet.

22. Låt icke den förtryckte vika tillbaka med blygd, låt den betryckte och den fattige lofva ditt namn.

23. Stå upp, o Gud; utför din sak; tänk på huru du hela dagen försmädas af dåren.

24. Förgät icke dina ovänners rop, dina motståndares larm, som alltjämt uppstiger.

FEMTONDE DAGEN.

Morgongudstjänst.

75 PSALMEN. *Confitebimur tibi.*

VI tacka dig, o Gud, vi tacka dig,

2. ja, ditt namn är oss nära; man förtäljer dina under.

3. "När jag ser den rätta tiden vara inne, då faller jag själf en rättvis dom.

4. Om än jorden är i upplösning med alla dem som bo därpå, så håller jag dock dess pelare stadiga."

5. Jag säger till de öfvermodiga: "Varen icke öfvermodiga," och till de ogudaktiga: "Upphöjen icke hornet."

6. Ja, upphöjen icke så högt edert horn, talen icke med styf hals hvad fräckt är.

7. Ty icke från öster eller väster, ej heller från bergsöknen kommer hjälpen;

8. nej, Gud är den som dömer; den ene förnedrar han, den andre upphöjer han.

9. Ty en kalk är i Herrens hand, skummande af vin och full af tillblandad dryck, och han skänker i däraf;

10. sannerligen, alla ogudaktiga på jorden måste dricka dess drägg i botten.

11. Men jag skall förkunna det evinnerligen, jag skall lofsjunga Jakobs Gud.

12. Och de ogudaktigas alla horn skall jag afhugga; men den rättfärdiges horn skola varda upphöjda.

76 PSALMEN. *Notus in Judaea.*

GUD är känd i Juda, i Israel är hans namn stort;

2. i Salem vardt hans hydda rest och hans boning på Sion.

3. Där sönderbröt han bågens ljungeldar, sköld och svärd och hvad till kriget hör.

4. Full af ljus och härlighet går du fram från segerbytenas berg.

5. De stormodiga äro afväpnade, de hafva slumrat in och sofva; alla stridsmännen hafva mäst låta händerna falla.

6. För din näpst, du Jakobs Gud, ligga domnade både man och häst.

7. Du, du är fruktansvärd; hvem kan bestå inför dig, när du vredgas?

8. Från himmelen lät du höra din dom; då förskräcktes jorden och vardt stilla.

9. då, när Gud stod upp till dom, till att frälsa alla saktmodiga på jorden.

10. Ty människors vrede varder dig till pris; du har vrede därutöfver att omgjorda dig med.

11. Gören löften och infrien dem åt Herren, eder Gud; alla de som äro omkring honom bäre fram skänker åt den Fruktansvärde.

12. Ty han stäcker furstarnas öfvermod; fruktansvärd är han för konungarna på jorden.

77 PSALMEN. *Voce mea ad Dominum.*

JAG vill höja min röst till Gud och ropa; jag vill höja min röst till Gud, att han må lyssna till mig.

2. I min nöds tid söker jag Herren; min hand är utsträckt om natten och förtrötts icke; min själ vill icke låta trösta sig.

3. Jag vill tänka på Gud och klaga; jag vill utgjuta mitt bekymmer, ty min ande försmäktar.

4. Mina ögon håller du vakna; jag är full af oro och kan icke tala.

5. Jag tänker på forntidens dagar, på år, som längesedan gått.

6. Jag vill om natten komma ihåg mitt strängspjel; i mitt hjärta vill jag utgjuta mitt bekymmer, och min ande skall eftersinna.

7. Skall då Herren förkasta evinnerligen och ingen nåd mer bevisa?

8. Är det då ute med hans godhet för beständigt, har hans ord blifvit till intet för alla tider?

9. Har Gud förgätit att vara nådig, eller har han i vrede tillslutit sin barmhärtighet?

10. Och jag svarar: Nej, detta är min plågas tid, det är år, som den Högstes högra hand har skickat.

11. Jag vill prisa Herrens gärningar, ja, jag vill tänka på dina under ifrån fordom tid;

12. jag vill begrunda alla dina gärningar och eftersinna dina verk.

13. Gud, i helighet är din väg; hvem är en gud så stor som Gud?

14. Du är Gud, du är en undergörare; du har uppenbarat din makt bland folken.

15. Med väldig arm förlossade du ditt folk, Jakobs och Josefs barn.

16. Vattnen sågo dig, o Gud, vattnen sågo dig och vändades, själfva djupen darrade.

17. Molnen utgöto strömmar af vatten, skyarna läto höra sin röst, och dina pilar foro omkring.

18. Ditt dunder ljöd i stormhvirfveln, ljungeldar upplyste jordens krets, jorden darrade och bäfvade.

19. Genom hafvet gick din väg, din stig genom stora vatten, och dina fotspår fann man icke.

20. Så förde du ditt folk såsom en hjord genom Moses och Arons hand.

Aftonsång.

78 PSALMEN. *Attendite, popule.*

LYSSNA, mitt folk, till min undervisning; böjen edra öron till min muns ord.

2. Jag vill öppna min mun till lärorikt tal, jag vill uppenbara förborgade ting ifrån fordom.

3. Hvad vi hafva hört och känna och hvad våra fäder förtäljt för oss,

4. det vilja vi icke dölja för deras barn; för ett kommande släkte vilja vi förtälja Herrens lof och hans makt och de under han gjort.

5. Ty han upprättade ett vittnesbörd i Jakob och stiftade en lag i Israel; och han påbjöd den för våra fäder, att de skulle kungöra den för sina barn.

6. Så skulle det blifva kunnigt för ett kommande släkte, för barn, som komme att födas,

7. och dessa skulle stå upp och förtälja det för sina barn.

8. Då skulle de sätta sitt hopp till Gud och icke förgata Guds verk, utan iakttaga hans bud.

9. Och de skulle icke blifva, sasom deras fäder, ett gensträfvigt och upproriskt släkte, ett släkte, som

icke höll sitt hjärta ståndaktigt, och hvars ande icke var trofast mot Gud.

10. Efraims barn, de väpnade bågskyttarna, vände om på stridens dag.

11. De höllo icke Guds förbund, och i hans lag ville de icke vandra.

12. De glömde hans gärningar och de under, han låtit dem se.

13. Ja, inför deras fäder gjorde han under, i Egyptens land, på Soans mark.

14. Han klöf hafvet och lät dem gå därigenom och lät vattnet stå såsom en hög.

15. Han ledde dem om dagen med molnskyn och hela natten med eldens sken.

16. Han klöf sönder klippor i öknen och gaf dem rikligen att dricka såsom ur djupa haf.

17. Han lät rinnande bäckar komma ut ur klippan och vatten flyta ned såsom strömmar.

18. Likväl fortforo de ännu att synda mot honom och att vara gensträfviga mot den Högste i öknen.

19. De frestade Gud i sina hjärtan i det de begärde mat för sin lystnad.

20. Och de talade mot Gud, de sade: "Kan väl Gud duka ett bord i öknen?"

21. Se, visst slog han klippan, så att vatten flödade och bäckar utströmmade, men kan han ock gifva bröd eller skaffa kött åt sitt folk?"

22. Därför, när Herren hörde det, vardt han förgrymnad; och eld upptändes i Jakob, ja, vrede kom öfver Israel,

23. eftersom de icke trodde på Gud och icke förtröstade på hans frälsning.

24. Och han gaf befallning åt skyarna i höjden och öppnade himmelens dörrar;

25. han lät manna regna öfver dem till föda, och säd från himmelen gaf han dem.

26. Änglabröd fingo människor äta; han sände dem mat till fyllest.

27. Han lät östanvinden fara ut på himmelen, och genom sin makt förde han sunnanvinden fram.

28. Och han lät kött regna öfver dem såsom stoft, bevingade fåglar såsom hafvets sand;

29. han lät det falla ned i sitt läger, rundt omkring sin boning.

30. Då åto de och blefvo öfvermätta; han lät dem få hvad de hade lystnad efter.

31. Men ännu hade de icke stillat sin lystnad, ännu var maten i deras mun, då kom Guds vrede öfver dem; han sände död bland deras ypperste och slog ned Israels unga män.

32. Likväl syndade de alltfört och trodde icke på hans under.

33. Därför lät han deras dagar försvinna i förgängelse och deras år i plötslig undergång;

34. och så ofta han sände död öfver dem, frågade de efter honom och vände om och sökte Gud med ifver.

35. Då tänkte de på att Gud var deras klippa och att Gud den Högste var deras förlossare;

36. och de talade inställsamt för honom med sin mun och skrymtade för honom med sin tunga.

37. Men deras hjärta höll sig icke ståndaktigt vid honom, och de voro icke trogna i hans förbund.

38. Men han är barmhärtig, han förlåter missgärning, och han vill icke fördärfva.

39. Därför afvände han ofta sin vrede och lät icke hela sin förtörnelse bryta fram.

40. Ty han tänkte därpå, att de voro kött, en vind, som far bort och icke kommer åter.

41. Huru ofta voro de icke gensträfviga mot honom i öknen och bedröfvade honom i ödemarken!

42. Ja, de frestade Gud allt framgent och förtörnade Israels Helige.

43. De betänkte icke, hvad hans hand uträttat på den tid, då han förlossade dem från ovännen,

44. då han gjorde sina tecken i Egypten och sina under på Soans mark.

45. Där förvandlade han deras strömmar till blod, så att de icke kunde dricka ur sina rinnande vatten;

46. han sände bland dem flugsvärmar, som åto dem, och paddor, som fördärfvade dem.

47. Han gaf deras gröda åt gräsmaskar och deras arbetes frukt åt gräshoppor;

48. han slog deras vinträd med hagel och deras fikonträd med hagelstenar;

49. han gaf deras husdjur till pris åt hagel och deras boskap åt ljungeldar.

50. Han sände öfver dem sin vredes glöd, förgrymmelse och ogunst och nöd, en sändning af olycksänglar.

51. Han gaf fritt lopp åt sin vrede; han skonade icke deras själ från döden, utan gaf deras lif till pris åt pesten.

52. Och han slog allt förstfödt i Egypten, kraftens förstlingar i Hams hyddor.

53. Och han lät sitt folk bryta upp såsom en fårhjord och förde dem såsom en boskapshjord genom öknen.

54. Han ledde dem säkert, så att de icke behöfde frukta; men deras fiender öfvertäcktes af hafvet.

55. Och han lät dem komma till sitt heliga land, till det berg, som hans högra hand förvärfvat.

56. Han förjagade hedningarna för dem och gaf deras land åt dem till arfslott och lät Israels stammar bo i deras hyddor.

57. Men i sin gensträfvighet frestade de Gud den Högste och höllo icke hans vittnesbörd;

58. de veko trolöst tillbaka såsom deras fäder, de vände om, lika en båge, som sviker.

59. De förtörnade honom med sina offerhöjder och retade honom genom sina beläten.

60. Gud förnam det och vardt förgrymmad och förkastade Israel med harm.

61. Och han försköt sin boning i Silo, det tält han slagit upp bland människorna;

62. han gaf sin makt i fångenskap och sin ära i fiendehand.

63. Han gaf sitt folk till pris åt svärdet, och på sin arfvedel förgrymmades han.

64. Deras unge män förtärdes af eld, och deras jungfrur blefvo utan brudsång.

65. Deras präster föllo för svärd, och inga änkor kunde hålla klagoråt.

66. Då vaknade Herren såsom ur en sömn, han reste sig, lik en hjälte, som varit döfvad af vin.

67. Och han slog sina ovänner tillbaka, evig smälek lät han komma öfver dem.

68. Han förkastade ock Josefs hydda och utvalde icke Efraims stam.

69. Men han utvalde Juda stam, Sions berg, som han älskade.

70. Och han byggde sin helgedom högt såsom himmelen, fast såsom jorden, hvars grund han lagt för evigt.

71. Och han utvalde sin tjänare David och tog honom ifrån fårhjordens fallor.

72. Ja, ifrån fåren hämtade han honom och satte honom till en herde för Jakob, sitt folk, och för Israel, sin arfvedel.

73. Och han var deras herde med redligt hjärta och ledde dem med förståndig hand.

SEXTONDE DAGEN.

Morgongudstjänst.79 PSALMEN. *Deus, venerunt.*

GUD, hedningarna hafva fallit in i din arfvedel, de hafva orenat ditt heliga tempel, de hafva gjort Jerusalem till en stenhop.

2. De hafva gifvit dina tjänares kroppar till mat åt himmelens fåglar, dina frommas kött åt markens djur.

3. De hafva utgjutit deras blod såsom vatten, rundt omkring Jerusalem, och ingen fanns, som begrof dem.

4. Vi hafva blifvit till smälek för våra grannar, till spott och hån för dem som bo omkring oss.

5. Huru länge, Herre, skall du så oafåtligen vredgas, huru länge skall din nitälskan brinna såsom eld?

6. Utgjut din förtörnelse öfver hedningarna, som icke känna dig, och öfver de riken, som icke åkalla ditt namn.

7. Ty de hafva uppätit Jakob, och hans boning hafva de förödt.

8. Tänk ej, oss till men, på förfädernas missgärningar, låt din barmhärtighet snarligen komma oss till mötes, ty vi äro i stort elände.

9. Hjälp oss, du vår frälsnings Gud, för ditt namns äras skull; rädda oss och förlåt oss våra synder för ditt namns skull. .

10. Hvarför skulle hedningarna få säga: "Hvar är nu deras Gud?"

11. Låt det inför våra ögon blifva kunnigt bland hedningarna, huru du hämnas dina tjänares utgjutna blod.

12. Låt de fångnas klagan komma inför ditt ansikte, låt efter din arms väldighet dödens barn blifva vid lif.

13. Och gif våra grannar sjufaldt tillbaka i deras sköte den försmädelse, hvarmed de försmädat dig, Herre.

14. Men vi, som äro ditt folk och får i din hjord, vi vilja tacka dig evinnerligen, vi vilja förtälja ditt lof från släkte till släkte.

80 PSALMEN. *Qui regis Israel.*

LYSSNA, Israels herde, du som leder Josef såsom en hjord; du som tronar på keruberna, träd fram i glans.

2. Uppväck din makt till att gå framför Efraim och Benjamin och Manasse, och kom till vår frälsning.

3. Gud, upprätta oss och låt ditt ansikte lysa, så att vi varda frälsta.

4. Herre Gud Sebaot, huru länge skall du vredgas vid ditt folks bön?

5. Du har låtit dem äta tårebröd och gifvit dem tårar att dricka i fullt mått.

6. Du gör oss till ett tröötänne för våra grannar, och våra fiender bespotta oss.

7. Gud Sebaot, upprätta oss och låt ditt ansikte lysa, så varda vi frälsta.

8. Ett vinträd flyttade du från Egypten, du förjagade hedningarna och planterade det.

9. Du röjde rum för det, och det slog rötter och uppfyllde landet.

10. Bergen blefvo betäckta af dess skugga och Guds cedrar af dess grenar;

11. det utbredde sina rankor ända till hafvet och sina telningar intill floden.

12. Hvarför har du då brutit ned dess hägnad, så att alla som gå vägen fram rifva till sig däraf?

13. Vildsvinet från skogen hugger därpå, och djuren på marken äta däraf.

14. Gud Sebaot, vänd åter, skåda ned från him-

melen och se härtill och låt dig vårda om detta vinträd.

15. Var ett skydd för trädet, som din högra hand planterat, och för den son, som du fostrat åt dig.

16. Det är förbrändt af eld och kringhugget; för ditt ansiktes näpst förgås de.

17. Vare din hand öfver din högra hands man, öfver den människoson, som du fostrat åt dig.

18. Då skola vi icke vika ifrån dig; behåll oss vid lif, så skola vi åkalla ditt namn.

19. Herre Gud Sebaot, upprätta oss; låt ditt ansikte lysa, så att vi varda frälsta.

81 PSALMEN. *Exultate Deo.*

HÖJEN glädjerop till Gud, vår starkhet, höjen jubel till Jakobs Gud.

2. Stämman upp lofsång och låten pukor ljuda, ljufliga harpor tillsammans med psaltare.

3. Stöten i basun vid nymånaden, vid fullmånen, vår högtidsdag till ära.

4. Ty detta är en stadga för Israel, en Jakobs Guds rätt.

5. Det bestämde han till ett vittnesbörd i Josef, när han gick fram öfver Egyptens land och jag fick höra ett tal, som var mig nytt.

6. Jag lyfte bördan från hans skuldra, hans händer blefvo fria ifrån lastkorgen.

7. I nöden ropade du, och jag räddade dig; jag svarade dig, höljd i tordön,

8. jag pröfvade dig vid Meribas vatten.

9. Hör, mitt folk, och låt mig varna dig, Israel, o att du ville höra mig!

10. Hos dig skall icke vara någon annan gud, och du skall icke tillbedja någon främmande gud.

11. Jag är Herren, din Gud, som har fört dig upp ur Egyptens land; låt din mun vidt upp, att jag må uppfylla den.

12. Men mitt folk hörde icke min röst, och Israel var mig icke till viljes.

13. Då lät jag dem gå i deras hjärtans hårdhet, deingo vandra efter sina egna rådslag.

14. O att mitt folk ville höra mig och att Israel ville vandra på mina vägar!

15. Då skulle jag snart kufva deras fiender och vända min hand mot deras ovänner.

16. De som hata Herren skulle då visa honom underdånighet och hans folks tid skulle vara evinnerligen.

17. Och han skulle bespisa det med bästa hvete; ja, med honung ur klippan skulle jag mätta dig.

Aftonsång.

82 PSALMEN. *Deus stetit.*

GUD står i gudaförsamlingen, midt ibland gudarna håller han dom.

2. Huru länge skolen I döma orätt och hafva anseende till de ogudaktigas person?

3. Skaffen den arme och faderlöse rätt, gifven den betryckte och torftige rättvisa.

4. Befrien den arme och fattige, rädden honom från de ogudaktigas hand.

5. Men de veta intet och förstå intet, de vandra i mörker; jordens alla grundvalar vackla.

6. Jag har väl sagt, att I ären gudar och allesammans den Högstes söner;

7. men i måsten dock dö såsom andra människor och falla, likaväl som hvar furste faller.

8. Ja, stå upp, o Gud; håll dom öfver jorden, ty med arfsrätt råder du öfver alla folk.

83 PSALMEN. *Deus, quis similis?*

GUD, var icke så tyst, tig icke och var icke så stilla,
o Gud.

2. Ty se, dina fiender larma, och de som hata dig resa upp hufvudet.

3. Mot ditt folk förehafva de listiga anslag och rådslå mot dem som du beskyddar.

4. De säga: "Kommen, låtom oss utrota dem, så att de icke mer äro ett folk, och så att ingen mer tänker på Israels namn."

5. Ty endräktigt rådslå de med hvarandra, de sluta mot dig ett förbund.

6. Edoms tält och ismaeliterna, Moab och hagariterna,

7. Gebal och Ammon och Amalek, filistéerna tillika med dem som bo i Tyrus;

8. Assur har ock slutit sig till dem, han har blifvit en arm åt Lots barn.

9. Gör med dem, såsom du gjorde med Midjan, såsom med Sisera och Jabin vid Kisons bäck,

10. dem som förgjordes vid En-Dor och blefvo till gödning åt marken.

11. Låt det gå deras ädlingar, såsom det gick Öreb och Seeb, och alla deras furstar, såsom det gick Seba och Salmunna,

12. eftersom de säga: "Guds ängder vilja vi intaga åt oss."

13. Min Gud, låt dem blifva såsom hvirflande stoft, såsom strå för vinden.

14. Lik en eld, som förbränner skog, och lik en låga, som afsvedjar berg,

15. så förfölje du dem med ditt oväder, och så förskräcke du dem med din storm.

16. Gör deras ansikten fulla med skam, på det att de må söka ditt namn, o Herre.

17. Ja må de komma på skam och förskräckas till evig tid, må de få blygas och förgås.

18. Och må de förnimma, att du allena bär namnet "Herren," den Högste öfver hela jorden.

84 PSALMEN. *Quam dilecta!*

HURU ljufliga äro icke dina boningar, Herre Sebaot!

2. Min själ längtar och trängtar efter Herrens gårdar, mitt hjärta och min kropp jubla mot lefvande Gud.

3. Ty sparfven har funnit ett hus och svalan ett bo åt sig, där hon kan lägga sina ungar: ditt altare, Herre Sebaot, min konung och min Gud.

4. Saliga äro de som bo i ditt hus; de lofva dig beständigt.

5. Saliga äro de människor, som i dig hafva sin starkhet, de hvilkas håg står till dina vägar.

6. När de vandra genom Tåredalen, göra de den rik på källor, och höstregnet höljer den med välsignelser.

7. De gå från kraft till kraft; så träda de fram inför Gud på Sion.

8. Herre Gud Sebaot, hör min bön, lyssna, du Jakobs Gud.

9. Gud, vår sköld, se härtill och skåda ned till din smordes ansikte.

10. Ty en dag i dina gårdar är bättre än eljest tusen.

11. Jag vill hellre vakta dörren i min Guds hus än dväljas i de ogudaktigas hyddor.

12. Ty Herren Gud är värn och sköld; Herren gifver nåd och ära; han vägrar icke dem något godt, som vandra i ostrafflighet.

13. Herre Sebaot, salig är den människa, som förtrostar på dig.

85 PSALMEN. *Benedixisti, Domine.*

HERRE, du var förr ditt land nådig, du återupp-rättade Jakobs hus.

2. Du förlät ditt folks missgärning, du öfverskyldde all dess synd.

3. Du lät all din förgrymmelse fara och vände dig ifrån din vredes glöd.

4. Så vänd dig nu åter till oss, du vår frälsnings Gud, och upphör med din förtörnelse mot oss.

5. Vill du då vredgas på oss evinnerligen och låta din vrede vara från släkte till släkte?

6. Vill du icke åter gifva oss lif, så att ditt folk får glädjas i dig?

7. Herre, låt oss se din nåd och gif oss din frälsning.

8. Jag vill höra hvad Gud, Herren, talar: se, han talar frid till sitt folk och till sina fromma; må de blott icke vända åter till dårskap.

9. Ja, hans frälsning är nära dem som frukta honom, och så skall ära bo i vårt land.

10. Nåd och sanning skola där mötas, rättfärdighet och frid kyssas;

11. sanning skall växa upp ur jorden och rättfärdighet blicka ned från himmelen.

12. Herren skall gifva oss det godt är, och vårt land skall gifva sin gröda.

13. Rättfärdighet skall gå framför honom, den skall ock stadigt följa i hans spår.

SJUTTONDE DAGEN.

Morgongudstjänst.

86 PSALMEN. *Inclina, Domine.*

HERRE, böj ditt öra till mig och svara mig, ty jag är betryckt och fattig.

2. Bevvara min själ, ty jag lefver i fromhet; du, min Gud, fräls din tjänare, honom som förtröstar på dig.

3. Var mig nådig, Herre, ty hela dagen ropar jag till dig.

4. Gläd din tjänares själ, ty till dig, Herre, upplyfter jag min själ.

5. Ty du, Herre, är god och förlåtande och stor i nåd mot alla som åkalla dig.

6. Lyssna, Herre, till mitt bedjande och akta på mina böners ljud.

7. I min nöds tid åkallar jag dig, ty du skall svara mig.

8. Ingen är dig lik bland gudarna, Herre, och intet är såsom dina verk.

9. Hedningarna, som du har gjort, skola alla komma och tillbedja inför dig, Herre, och skola ära ditt namn.

10. Ty du är stor och gör under: du allena är Gud.

11. Visa mig, Herre, din väg; jag vill vandra i din sanning. Behåll mitt hjärta vid det ena, att jag fruktar ditt namn.

12. Då vill jag tacka dig, Herre, min Gud, af allt mitt hjärta och ära ditt namn evinnerligen;

13. ty din nåd är stor öfver mig, och du räddar min själ ur dödsrikets djup.

14. Gud, fräcka människor hafva rest sig upp mot mig, och våldsverkarnas hop står efter mitt lif; de hafva icke dig för ögonen.

15. Men du, Herre, är en barmhärtig och nådig Gud, långmodig och stor i mildhet och trofasthet.

16. Vänd dig till mig och var mig nådig, gif åt din tjänare din makt, och fräls din tjänarinns son.

17. Gör ett tecken med mig, att det må gå mig väl. Och må de som hata mig se med blygd, att du, Herre, hjälper mig och tröstar mig.

87 PSALMEN. *Fundamenta ejus.*

DEN stad han grundat står på de heliga bergen; Herren älskar Sions portar mest bland alla Jakobs boningar.

2. Härliga ting äro talade om dig, du Guds stad.
3. "Jag skall nämna Rahab och Babel bland dem som känna mig;
4. se, Filistéen och Tyrus, så ock Kus, dessa äro födda där."
5. Ja, om Sion skall det sägas: "Den ene som den andre är född där inne," och den Högste själf skall hålla henne vid makt.
6. Ja, när Herren upptecknar folken, skall han så räkna: "Dessa äro födda där."
7. Och under sång och dans skall man säga: "Alla mina källor äro i dig."

88 PSALMEN. *Domine, Deus.*

HERRE, min frälsnings Gud, dag och natt ropar jag inför dig. Låt min bön komma inför ditt ansikte, böj ditt öra till mitt rop.

2. Ty min själ är mättad med lidande, och mitt lif har kommit nära dödsriket.

3. Jag är aktad lik dem som fara ned i grafven, jag är såsom en man utan lifskraft.

4. Jag är öfvergifven bland de döda, lik de slagna, som ligga i grafven, dem på hvilka du icke mer tänker, och som äro afskilda från din hand.

5. Ja, du har sänkt mig ned underst i grafven, ned i mörkret, ned i djupet.

6. Din vrede hvilar tung på mig, och alla dina böljors svall låter du gå öfver mig.

7. Du har drifvit mina förtrogna långt bort ifrån mig; du har gjort mig till en styggelse för dem;

8. jag ligger fången och kan icke komma ut.

9. Mitt ansikte förtvinar af lidande; Herre, jag åkallar dig dagligen, jag uträcker mina händer till dig.

10. Gör du väl under för de döda, eller kunna skuggorna stå upp och tacka dig?

11. Förtäljer man i grafven om din nåd, i afgrunden om din trofasthet?

12. Känner man i mörkret dina under, och din rättfärdighet i glömskans land?

13. Men jag ropar till dig, Herre, och bittida kommer min bön dig till mötes.

14. Hvarför förkastar du, Herre, min själ, hvarför döljer du ditt ansikte för mig?

15. Betryckt är jag och döende allt ifrån min ungdom; jag måste bära dina förskräckelser, så att jag är nära att förtvifla.

16. Din vredes lågor gå öfver mig, dina fador tillintetgöra mig.

17. De omgifva mig beständigt såsom vatten, de kringränna mig allesammans.

18. Du har drifvit vän och frände långt bort ifrån mig; i mina förtrognas ställe har jag nu mörkret.

Aftonsång.

89 PSALMEN. *Misericordias Domini.*

JAG vill sjunga om Herrens nådegärningar evinnerligen; jag vill låta min mun förkunna din trofasthet, från släkte till släkte.

2. Ja, jag säger: För evig tid upprättas en nådens byggnad; i himmelen befäster du din trofasthet.

3. "Jag har slutit ett förbund med min utvalde, med ed har jag lofvat min tjänare David:

4. Jag skall befästa din säd för evig tid och bygga din tron från släkte till släkte."

5. Af himlarna prisas dina under, Herre, och i de heligas församling din trofasthet.

6. Ty hvilken i skyn kan liknas vid Herren, hvilken bland Guds söner kan aktas lik Herren?

7. Hvilken bland Guds söner kan aktas lik Herren?

8. En Gud, så öfvermåttan förskräcklig i de

heligas råd och fruktansvärd utöfver alla som äro omkring honom!

9. Herre, härskarornas Gud, hvem är dig lik i styrka, Herre? Och din trofasthet är rundt omkring dig.

10. Du råder öfver hafvets uppror; när dess böljor resa sig, stillar du dem.

11. Du krossade Rahab, så att han låg lik en slagen; med din mäktiga arm förströdde du dina fiender.

12. Din är himmelen, din är ock jorden; du har grundat jordens krets med allt hvad därpå är.

13. Norr och söder har du skapat; Tabor och Hermon jubla i ditt namn.

14. Du har en arm med hjältekraft, mäktig är din hand, hög är din högra hand.

15. Rättfärdighet och rätt äro din trons fäste, nåd och sanning stå inför ditt ansikte.

16. Saligt är det folk, som vet hvad jubel är, de som vandra i ditt ansiktes ljus, o Herre.

17. I ditt namn fröjda de sig alltid, och genom din rättfärdighet varda de upphöjda.

18. Ty du är deras starkhet och prydnad, och genom din nåd upphöjer du vårt horn.

19. Ty han som är vår sköld tillhör Herren, vår konung tillhör Israels Helige.

20. På den tiden talade du i en syn till dina fromma och sade: "Jag har lagt hjälp i en hjältes hand, jag har upphöjt en yngling ur folket.

21. Jag har funnit min tjänare David och smort honom med min heliga olja.

22. Min hand skall stadigt vara med honom, och min arm skall styrka honom.

23. Ingen fiende skall oförtänt komma öfver honom, och ingen orättfärdig skall förtrycka honom;

24. Utan jag skall krossa hans ovänner framför honom, och jag skall hemsöka dem som hata honom.

25. Min trofasthet och min nåd skola vara med honom, och i mitt namn skall hans horn varda upphöjdt.

26. Jag skall lägga hafvet under hans hand och strömmarna under hans högra hand.

27. Han skall kalla mig så: "Du min fader, min Gud och min frälsnings klippa."

28. Och jag skall göra honom till den förstfödde, till den högste bland konungarna på jorden.

29. Jag skall bevara min nåd åt honom evinnerligen, och mitt förbund med honom skall förblifva fast.

30. Jag skall låta hans säd bestå till evig tid, hans tron så länge himmelen varar.

31. Om hans barn öfvergifva min lag och icke vandra i mina rätter,

32. om de bryta mot mina stadgar och icke hålla mina bud,

33. då skall jag väl hemsöka deras öfverträdelse med ris och deras missgärning med plågor,

34. men min nåd skall jag icke taga ifrån honom, och jag skall icke svika i trofasthet.

35. Jag skall icke bryta mitt förbund, och hvad mina läppar talat skall jag icke förändra.

36. En gång har jag svurit det vid min helighet, och mitt löfte till David skall jag icke bryta.

37. Hans säd skall förblifva evinnerligen och hans tron inför mig så länge som solen;

38. såsom månen skall den bestå evinnerligen. Och trofast är vittnet i skyn."

39. Men nu har du förkastat och förskjutit din smorde och handlat i vrede mot honom.

40. Du har upplöst förbundet med din tjänare, du har oskärat hans krona och kastat den till jorden.

41. Du har brutit ned alla hans murar, du har gjort hans fästen till spillror.

42. Alla som gå vägen fram plundra honom, han har blifvit till smälek för sina grannar.

43. Du har upphöjt hans ovänners högra hand och beredt alla hans fiender glädje.

44. Du har låtit hans svärdsegg vika tillbaka och icke hållit honom uppe i striden.

45. Du har gjort slut på hans glans och slagit hans tron till jorden.

46. Du har förkortat hans ungdoms dagar, du har höljt honom med skam.

47. Huru länge, Herre, skall du så alldeles fördölja dig? Huru länge skall din vrede brinna såsom eld?

48. Tänk på huru kort mitt lif är, och huru förgängliga du skapat alla människors barn.

49. Ty hvilken är den man, som får lefva och undgår att se döden? Hvem räddar sin själ från dödsrikets våld?

50. Herre, hvar äro dina forna nådegärningar, hvad du med ed lofvade David i din trofasthet?

51. Tänk, Herre, på din tjänares smälek, på hvad jag måste fördraga af alla de många folken;

52. tänk på, huru dina fiender försmäda, o Herre, huru de försmäda din smordes fotspår. Lofvad vare Herren evinnerligen! Amen, amen.

ADERTONDE DAGEN.

Morgongudstjänst.

90 PSALMEN. *Domine, refugium.*

HERRE, du har varit vår tillflykt från släkte till släkte.

2. Förrän bergen blefvo till och du frambragte jorden och världen, ja, från evighet till evighet är du, o Gud.

3. Du låter människorna vända åter till stoft, du säger: "Vänden åter, I människors barn."

4. Ty tusen år äro i dina ögon såsom den dag, som i går framgick; ja, de äro såsom en nattvakt.

5. Du sköljer dem bort; de äro såsom en sömn. Om morgonen likna de gräset, som frodas;

6. det blomstrar upp och frodas om morgonen, men om aftonen afhugges det och förvissnar.

7. Ty vi förgås genom din vrede, och genom din förtörnelse ryckas vi plötsligt bort.

8. Du ställer våra missgärningar inför dig, våra förborgade synder i ditt ansiktes ljus.

9. Ja, alla våra dagar försvinna genom din förgrymmelse, vi lykta våra år såsom en suck.

10. Vårt lif varar sjuttio år eller åttio år, om det blifver långt; och då det är som bäst, är det möda och fåfänglighet, ty det går snart förbi, likasom flöge vi bort.

11. Hvem besinnar din vredes makt och din förgrymmelse, så att han fruktar dig?

12. Lär oss betänka, huru få våra dagar äro, på det att vi må undfå visa hjärtan.

13. Herre, vänd åter. Huru länge dröjer du? Förbarma dig öfver dina tjänare.

14. Mätta oss med din nåd, när morgonen gryr, att vi må jubla och vara glada i alla våra lifsdagar.

15. Gif oss glädje så många dagar, som du plågat oss, så många år, som vi lidit olycka.

16. Låt dina gärningar uppenbaras för dina tjänare och din härlighet öfver deras barn.

17. Och Herrens, vår Guds, ljuflighet komme öfver oss. Må du främja för oss våra händers verk; ja, våra händers verk främje du.

91 PSALMEN. *Qui habitat.*

DEN som sitter under den Högstes beskärm och hvilar under den Allsmäktiges skugga,

2. han säger: "I Herren har jag min tillflykt och min borg, min Gud, på hvilken jag förtröstar."

3. Ja, han skall rädda dig ifrån fågelfångarens snara och från pesten, som fördärfvar.

4. Med sina fjädrar skall han betäcka dig, och under hans vingar skall du finna tillflykt; hans trofasthet är sköld och skärm.

5. Du skall icke behöfva frukta nattens fasor, icke pilen, som flyger om dagen,

6. icke pesten, som går fram i mörkret, eller farsoten, som ödelägger vid middagens ljus.

7. Om ock tusen falla vid din sida, ja, tio tusen vid din högra sida, skall det dock icke drabba dig.

8. Dina ögon skola blott skåda därpå med lust, och du skall se de ogudaktigas lön,

9. eftersom du har sagt: "Du, Herre, är mitt hopp." och eftersom du har gjort den Högste till din tillflykt.

10. Ingen olycka skall vederfaras dig, och ingen plåga skall nalkas din hydda.

11. Ty han skall gifva sina änglar befallning om dig, att de skola bevara dig på alla dina vägar.

12. De skola bära dig på händerna, så att du icke stöter din fot mot någon sten.

13. Öfver lejon och huggormar skall du gå fram, du skall trampa på unga lejon och drakar.

14. "Han håller sig intill mig, därför skall jag befria honom; jag skall beskydda honom, därför att han känner mitt namn.

15. Han åkallar mig, och jag skall svara honom; jag är med honom i nöden, jag skall rädda honom och låta honom komma till ära.

16. Jag skall mätta honom med långt lif och låta honom se min frälsning."

92 PSALMEN. *Bonum est confiteri.*

DET är godt att tacka Herren och att lofsjunga ditt namn, du den Högste,

2. att om morgonen förkunna din nåd och, när natten kommit, din trofasthet,

3. med tiosträngadt instrument och med psaltare, med spelande på harpa.

4. Ty du gläder mig, Herre, med dina gärningar; jag vill jubla öfver dina händers verk.

5. Huru stora äro icke dina verk, o Herre! Ja, öfvermåttan djupa äro dina tankar.

6. En oförnuftig man besinnar det icke, och en dåre förstår icke sådant.

7. Om ock de ogudaktiga grönska såsom gräs och ogärningsmännen blomstra allesammans, så sker det till deras fördärf för evig tid. Men du, Herre, är hög evinnerligen.

8. Ty se, dina fiender, Herre, se, dina fiender förgås, alla ogärningsmän blifva förströdda.

9. Men mitt horn gör du högt såsom vildoxens; jag varder öfvergjuten med frisk olja.

10. Och med lust får mitt öga skåda på mina förföljare och mina öron höra om de onda, som resa sig upp mot mig.

11. Den rättfärdige grönskar såsom ett palmträd, såsom en ceder på Libanon växer han till.

12. Ja, sådana äro planterade i Herrens hus; de grönska i vår Guds gårdar.

13. Ännu när de blifva gamla, skjuta de skott, de frodas och grönska;

14. på det att de må förkunna, att Herren är rättfärdig, min klippa, han i hvilken orätt icke finnes.

Aftonsång.

93 PSALMEN. *Dominus regnavit.*

HERREN är konung! Han har klädt sig i härlighet. Herren har klädt sig, han har omgjordat sig med makt;

2. därför står jordkretsen fast och vacklar icke.

3. Din tron står fast ifrån fordom tid, du är från evighet.

4. Herre, strömmarna hafva upphäft, strömmarna hafva upphäft sin röst, ja, strömmarna upphäfva sitt dån.

5. Men väldig är Herren i höjden, mer än bruset af stora vatten, väldiga vatten, hafvets bränningar.

6. Dina vittnesbörd äro fasta allt igenom; helighet höfves ditt hus, Herre, evinnerligen.

94 PSALMEN. *Deus ultionum.*

DU hämndens Gud, o Herre, du hämndens Gud, träd fram i glans.

2. Uppres dig, du jordens domare, vedergäll de högmodiga hvad de hafva gjort.

3. Huru länge skola de ogudaktiga, o Herre, huru länge skola de ogudaktiga triumfera?

4. Deras mun flödar öfver af fräckt tal; de förhäfva sig, alla dessa ogärningsmännen.

5. Ditt folk, o Herre, krossa de, och din arfvedel förtrycka de.

6. Änkor och främlingar dräpa de, och faderlösa mörda de.

7. Och de säga: "Herren ser det icke, Jakobs Gud märker det icke."

8. Märken själfva, I oförnuftiga bland folket; I dårar, när kommen I till förstånd?

9. Den som har planterat örat, skulle han icke höra? Den som har danat ögat, skulle han icke se?

10. Den som håller hedningarna i tukt, skulle han icke straffa, han som lär människorna förstånd?

11. Herren känner människornas tankar, han vet, att de själfva äro fåfänglighet.

12. Säll är den man, som du, Herre, undervisar och som du lär genom din lag,

13. för att skaffa honom ro för olyckans dagar, till dess grafven varder gräfd för den ogudaktige.

14. Ty Herren förskjuter icke sitt folk, och sin arfvedel öfvergifver han icke.

15. Nej, rättfärdighet skall åter komma till sin rätt, och alla rättsinniga skola hålla sig därtill.

16. Hvem står upp till att försvara mig mot de onda, hvem träder fram till att bistå mig mot ogärningsmännen?

17. Om Herren icke vore min hjälp, så bodde min själ snart i det tysta.

18. När jag tänkte: "Min fot vacklar," så stödde mig din nåd, o Herre.

19. När jag hade mycket bekymmer i mitt hjärta, så glädde din tröst min själ.

20. Kan fördärfvets domarsäte hafva gemenskap med dig, det säte, där man öfvar våld i lagens namn,

21. där de tränga den rättfärdiges själ och fördöma oskyldigt blod?

22. Men Herren blifver för mig en borg, min Gud blifver min tillflykts klippa.

23. Och han låter deras fördärf vända tillbaka öfver dem och förgör dem för deras ondskas skull. Ja, Herren, vår Gud, förgör dem.

NITTONDE DAGEN.

Morgongudstjänst.95 PSALMEN. *Venite, exultemus.*

KOMMEN, låtom oss höja glädjerp till Herren, jubel till vår frälsnings klippa.

2. Låtom oss träda fram för hans ansikte med tacksägelse och höja jubel till honom med lofsånger.

3. Ty Herren är en stor Gud, en stor konung öfver alla gudar.

4. Han har jordens djup i sin hand, och bergens höjder äro hans;

5. hans är hafvet, ty han har gjort det, och hans händer hafva danat det torra.

6. Kommen, låtom oss tillbedja och nedfalla, låtom oss knäböja för Herren, vår skapare!

7. Ty han är vår Gud, och vi äro det folk, som han har till sin hjord, vi äro får, som stå under hans vård.

8. O att I villen i dag höra hans röst! Förhärden icke edra hjärtan såsom i Meriba, såsom på Massas dag i öknen,

9. där edra fäder frestade mig, där de pröfvade mig, de som dock hade sett mina verk.

10. I fyrtio år var det släktet mig till leda, och jag sade: "De äro ett folk, som far vilse med sitt hjärta, och de vilja icke veta af mina vägar."

11. Så svor jag då i min vrede: "De skola icke inkomma i min hvila."

96 PSALMEN. *Cantate Domino.*

SJUNGEN till Herrens ära en ny sång, sjungen till Herrens ära, alla länder.

2. Sjungen till Herrens ära, lofven hans namn, förkunnen dagen igenom glädjebudskapet om hans frälsning.

3. Förtäljen bland hedningarna hans ära, bland alla folk hans under.

4. Ty stor är Herren och högtlofvad, fruktansvärd är han mer än alla gudar.

5. Ty folkens alla gudar äro afgudar, men Herren är den som har gjort himmelen.

6. Majestät och härlighet äro inför hans ansikte, makt och glans i hans helgedom.

7. Gifven åt Herren, I folkens släkter, gifven åt Herren ära och makt;

8. gifven åt Herren hans namns ära, bären fram skänker och kommen i hans gårdar.

9. Tillbedjen Herren i helig skrud, bäfven för hans ansikte, alla länder.

10. Sägen bland hedningarna: "Herren är konung! Därför står jordkretsen fast och vacklar icke; han dömer folken med rättvisa."

11. Himmelen vare glad, och jorden fröjde sig; hafvet bruse och allt hvad däri är.

12. Marken glädje sig och allt det som är därpå, ja, då juble alla skogens träd inför Herren,

13. ty han kommer, ty han kommer för att döma jorden. Han skall döma jordens krets med rättfärdighet och folken med sin trofasthet.

97 PSALMEN. *Dominus regnavit.*

HERREN är konung! Därför fröjde sig jorden; hafsländerna glädje sig, så många som de äro.

2. Moln och töcken äro rundt omkring honom, rättfärdighet och rätt äro hans trons fäste.

3. Eld går framför honom och förbränner hans ovänner rundt omkring.

4. Hans ljungeldar upplysa jordens krets; jorden ser det och bäfvar.

5. Bergen smälta såsom vax för Herren, för hela jordens Herre.

6. Himlarna förkunna hans rättfärdighet, och alla folk se hans ära.

7. Alla de skola komma på skam, som dyrka beläten, de som berömma sig af afgudar. Alla gudar skola tillbedja honom.

8. Sion hör det och gläder sig, och Juda döttrar fröjda sig för dina domars skull, Herre.

9. Ty du, Herre, är den Högste öfver hela jorden; du är högt upphöjd öfver alla gudar.

10. I som älsken Herren, haten det onda. Han bevarar sina frommas själar, ur de ogudaktigas hand räddar han dem.

11. Ljus är utsådt för den rättfärdige och glädje för de rättsinniga.

12. Glädjens, I rättfärdiga, i Herren, och prisen hans heliga namn.

Aftonsång.

98 PSALMEN. *Cantate Domino.*

SJUNGEN till Herrens ära en ny sång, ty han har gjort under.

2. Han har vunnit seger med sin högra hand och med sin heliga arm.

3. Herren har låtit sin frälsning blifva kunnig, han har uppenbarat sin rättfärdighet för hedningarnas ögon.

4. Han har tänkt på sin nåd och trofasthet mot Israels hus; alla jordens ändar hafva sett, huru vår Gud frälsar.

5. Höjen jubel till Herren, alla länder; bristen ut i glädjerop och lofsjungen.

6. Lofsjungen Herren med harpa, med harpa och med lofsångs ljud.

7. Höjen jubel med trumpeter och med basuners ljud inför Herren, konungen.

8. Hafvet bruse och allt hvad däri är, jordens krets och de som därpå bo.

9. Strömmarna klappe i händerna, bergen juble med hvarandra inför Herren, ty han kommer för att döma jorden.

10. Han skall döma jordens krets med rättfärdighet och folken med rättvisa.

99 PSALMEN. *Dominus regnavit.*

HERREN är konung! Därför darra folken. Han som tronar på keruberna! Därför skälfter jorden.

2. Herren är stor i Sion, och hög är han öfver alla folk.

3. Därför prisar man ditt namn, det stora och frauktansvärda. Helig är han.

4. Och i sin makt älskar konungen hvad rätt är. Ja, du håller rättvisa vid makt, rätt och rättfärdighet öfvar du i Jakob.

5. Upphöjen Herren vår Gud, och tillbedjen vid hans fotapall. Helig är han.

6. Mose och Aron voro bland hans präster och Samuel bland dem som åkalla hans namn; de ropade till Herren, och han svarade dem.

7. I molnstoden talade han till dem; de höllo hans vittnesbörd och den lag, som han gaf dem.

8. Ja, Herre, vår Gud, du svarde dem; du var mot dem en förlåtande Gud och en hämnare öfver deras gärningar

9. Upphöjen Herren, vår Gud, och tillbedjen inför hans heliga berg. Ty helig är Herren, vår Gud.

100 PSALMEN. *Jubilat Deo.*

HÖJEN jubel till Herren, alla länder. Tjänen Herren med glädje, kommen inför hans ansikte med fröjderop.

2. Förnimmen, att Herren är Gud. Han har gjort oss, och icke vi själfva, till sitt folk och till får i sin hjord.

3. Gån in i hans portar med tacksägelse, i hans gårdar med lof; tacken honom, lofven hans namn.

4. Ty Herren är god, hans nåd varar evinnerligen och hans trofasthet från släkte till släkte.

101 PSALMEN. *Misericordiam et judicium.*

OM nåd och rätt vill jag sjunga; dig, Herre, vill jag lofsäga.

2. Jag vill akta på ostrafflighetens väg —

3. när skall du komma till mig? Jag vill föra en ostrafflig vandel, där jag bor i mitt hus.

4. Intet skall jag taga mig till, som fördärfligt är. Orättfärdighetens gärningar hatar jag; sådant skall icke låda vid mig.

5. Ett vrångt hjärta skall vara fjärran ifrån mig; hvad ondt är vill jag icke veta af.

6. Den som i hemlighet förtalar sin nästa, honom vill jag förgöra;

7. den som har stolta ögon och högmodigt hjärta, honom lider jag icke.

8. Mina ögon se efter de trogna i landet för att låta dem bo hos mig;

9. den som vandrar på ostrafflighetens väg, han skall få vara min tjänare.

10. Den som öfvar svek, han skall icke få bo i mitt hus; den som talar lögn, han skall icke bestå inför mina ögon.

11. Jag vill förgöra alla ogudaktiga i landet morgon efter morgon på det att jag må utrota alla ogärningsmän från Herrens stad.

TJUGONDE DAGEN.

Morgongudstjänst.102 PSALMEN. *Domine, exaudi.*

HERRE, hör min bön och låt mitt rop komma inför dig.

2. Dölj icke ditt ansikte för mig, när jag är i nöd. Böj ditt öra till mig; när jag ropar, så skynda att svara mig.

3. Ty mina dagar hafva försvunnit såsom rök, benen i min kropp äro förtorkade såsom af eld.

4. Mitt hjärta är förbrändt såsom gräs och förvissnadt; ty jag förgäter att äta mitt bröd.

5. För min högljudda suckans skull tränga benen i min kropp ut till min hud.

6. Jag är lik en pelikan i öknen, jag är såsom en uggla bland ruiner.

7. Jag får ingen sömn och måste vara såsom en ensam fågel på taket.

8. Hela dagen försmäda mig mina fiender; de som rasa mot mig förbanna med mitt namn.

9. Ty jag äter aska såsom bröd och blandar min dryck med gråt,

10. för din vredes och förtörnelser skull, därför att du har gripit mig och kastat mig bort.

11. Mina dagar äro såsom skuggan, när hon förlänges, och jag själf förvissnar såsom gräs.

12. Men du, Herre, tronar evinnerligen, och din åminnelse varar från släkte till släkte.

13. Du skall stå upp och förbarma dig öfver Sion; se, det är tid, att du bevisar det nåd; ja, stunden har kommit.

14. Ty dina tjänare hafva dess stenar kära och ömka sig öfver dess grus.

15. Då skola hedningarna frukta Herrens namn och alla jordens konungar din härlighet,

16. när en gång Herren har uppbyggt Sion och uppenbarat sig i sin härlighet;

17. när han har vändt sig till de utblottades bön och upphört att förakta deras bön.

18. Det skall upptecknas för ett kommande släkte, och det folk, som varder skapadt, skall lofva Herren,

19. att han har blickat ned från sin heliga höjd, att Herren har skådat ned från himmelen till jorden,

20. för att höra de fångnas klagan, för att befria dödens barn,

21. på det att man i Sion må förkunna Herrens namn och hans lof i Jerusalem,

22. när alla folk församlas och alla riken, för att tjäna Herren.

23. Han har på vägen nedböjt min kraft, han har förkortat mina dagar.

24. Jag säger: Min Gud, tag mig icke bort i mina halfva dagar, du, hvilkens år vara från släkte till släkte.

25. I urtiden lade du jordens grund, och himlarna äro dina händers verk:

26. de skola förgås, men du förblifver, de skola alla falla sönder såsom en klädnad;

27. du skall förvandla dem, såsom man förvandlar sin dräkt, och de fara hän. Ja, du är densamme, och dina år skola icke hafva någon ände.

28. Dina tjänares barn skola få bo i landet, och deras säd skall bestå inför dig.

103 PSALMEN. *Benedic, anima mea.*

LOFVA Herren, min själ, och allt det i mig är lofve hans heliga namn.

2. Lofva Herren, min själ, och förgät icke hvad godt han har gjort,

3. han som förlåter dig alla dina missgärningar och helar alla dina brister,

4. han som förlossar ditt lif från grafven och kröner dig med nåd och barmhärtighet,

5. han som mättar ditt begär med sitt goda, så att du blifver ung på nytt såsom en örn.

6. Herren gör rättfärdighetens verk och skaffar rätt åt alla förtryckta.

7. Han lät Mose se sina vägar, Israels barn sina gärningar.

8. Barmhärtig och nådig är Herren, långmodig och stor i mildhet.

9. Han går icke ständigt till rätta och behåller icke vrede evinnerligen.

10. Han handlar icke med oss efter våra synder och vedergäller oss icke efter våra missgärningar.

11. Ty så hög som himmelen är öfver jorden, så väldig är hans nåd öfver dem som frukta honom.

12. Så långt som öster är från väster låter han våra öfverträdelser vara från oss.

13. Såsom en fader förbarmar sig öfver barnen, så förbarmar sig Herren öfver dem som frukta honom.

14. Ty han vet, hvad för ett verk vi äro, han tänker därpå, att vi äro stoft.

15. En människas dagar äro såsom gräset, hon blonistrar såsom ett blomster på marken.

16. När vinden går däröfver, så är det icke mer, och dess plats vet icke mer däraf.

17. Men Herrens nåd varar från evighet till evighet öfver dem som frukta honom, och hans rättfärdighet intill barnbarn,

18. när man håller hans förbund och tänker på hans befallningar och gör efter dem.

19. Herren har ställt sin tron i himmelen och hans konungavälde omfattar allt.

20. Lofven Herren, I hans änglar, I starka hjältar, som uträtten hans befallning, så snart I hören ljudet af hans befallning.

21. Lofven Herren, alla hans härskaror, I hans tjänare, som uträtten hans vilja.

22. Lofven Herren, alla hans verk, hvarhelst hans herradöme är. Min själ, lofva Herren.

Aftonsång.

104 PSALMEN. *Benedic, anima mea.*

LOFVA Herren, min själ. Herre, min Gud, du är hög och stor; i majestät och härlighet är du klädd.

2. Du höljer dig i ljus såsom i en mantel, du utspänner himmelen såsom ett tält;

3. du timrar af vatten dina salar, molnen gör du till din vagn, och du far på vindens vingar.

4. Du gör vindar till dina sändebud, eldslågor till dina tjänare.

5. Du grundade jorden på hennes fästen, så att hon icke vacklar till evig tid.

6. Med djupet betäckte du henne såsom med en klädnad; uppöfver bergen stodo vattnen.

7. Men för din näpst flydde de; för ljudet af ditt dunder hastade de undan,

8. uppför berg och nedför dalar, bort till den plats, som du bestämt för dem.

9. En gräns satte du, som de icke fingo öfverskrida, så att de icke åter skulle betäcka jorden.

10. Du lät källor flyta fram i dalarna, mellan bergen togo de sin väg.

11. De vattna alla markens djur, vildåsnorna släcka i dem sin törst.

12. Vid dem bo himmelens fåglar, från trädens grenar höja de sin röst.

13. Du vattnar bergen från dina salar, jorden mättas af den frukt du skapar.

14. Du låter gräs skjuta upp för djuren och örter till människans tjänst.

15. Så framalstrar du bröd ur jorden och vin, som gläder människans hjärta; så gör du hennes ansikte glänsande af olja, och brödet styrker människans hjärta.

16. Herrens träd varda ock mättade, Libanons cedrar, som han planterat;

17. fåglarna bygga där sina nästen, hägern gör sitt bo i cypresserna.

18. Stenbockarna hafva fått de höga bergen, klyftorna äro klippdassarnas tillflykt.

19. Du gjorde månen till att bestämma tiderna; solen vet stunden för sin nedgång.

20. Du sänder mörker, och det blifver natt; då komma alla skogens djur i rörelse,

21. de unga lejonerna ryta efter rof och begära sin föda af Gud.

22. Solen går upp; då draga de sig tillbaka och lägga sig ned i sina kulor.

23. Människan går då ut till sin gärning och till sitt arbete intill aftonen.

24. Huru mångfaldiga äro icke dina verk, o Herre! Med vishet har du gjort dem alla. Jorden är full af hvad du skapat.

25. Se ock hafvet, det stora och vida: ett tallöst vimmel rör sig däri, djur både stora och små.

26. Där gå skeppen sin väg fram, Leviatan, som du skapat att leka däri.

27. Alla vänta de efter dig, att du skall gifva dem deras mat i rätt tid.

28. Du gifver dem, då samla de in; du upplåter din hand, då varda de mättade med goda håfvor.

29. Du fördöljer ditt ansikte, då förskräckas de; du tager bort deras ande, då förgås de och vända åter till sitt stoft igen.

30. Du sänder ut din ande, då varda de skapade, och du förnyar jordens anlete.

31. Herrens ära förblifver evinnerligen; må Herren glädja sig öfver sina verk,

32. han som skådar på jorden, och hon bäfvar, han som rör vid bergen, och de ryka.

33. Jag vill sjunga till Herrens ära, så länge jag lefver; jag vill lofsjunga min Gud, så länge jag är till.

34. Mitt tal behage honom väl; må jag få glädja mig i Herren.

35. Men må syndare försvinna ifrån jorden, och inga ogudaktiga mer vara till. Min själ, lofva Herren. Halleluja!

TJUGUFÖRSTA DAGEN.

Morgongudstjänst.

105 PSALMEN. *Confitemini Domino.*

TACKEN Herren, åkallen hans namn, gören hans gärningar kunniga bland folken.

2. Sjungen till hans ära, lofsägen honom, talen om alla hans under.

3. Berömmen eder af hans heliga namn; glädje sig af hjärtat de som söka Herren.

4. Frågen efter Herren och hans makt, söken hans ansikte beständigt.

5. Tänken på de underbara verk, som han gjort, på hans under och hans muns domar.

6. I Abrahams, hans tjänares, säd, I Jakobs barn, hans utvalda.

7. Han är Herren, vår Gud; öfver hela jorden gå hans domar.

8. Han tänker evinnerligen på sitt förbund, in- till tusen släkten på det ord han stadgat,

9. på det förbund han slöt med Abraham och på sin ed till Isak.

10. Han fastställde det för Jakob till en stadga, för Israel till ett evigt förbund;

11. han sade: "Åt dig vill jag gifva Kanaans land, det skall blifva eder arfslott."

12. Då voro de ännu en liten hop, de voro ringa och främlingar där inne.

13. Och de vandrade ifrån folk till folk, ifrån ett rike bort till ett annat.

14. Han tillstodde ingen att göra dem skada, han straffade konungar för deras skull:

15. "Kommen icke vid mina smorda och gören ej mina profeter något ondt."

16. Och när han bjöd hungersnöd komma öfver landet och fördärfvade allt deras lifsuppehälle,

17. då sände han en man framför dem: Josef blef såld till träl.

18. Man slog hans fötter i bojor, i järn fick han ligga fjättrad,

19. till den tid, då hans ord uppfylldes, då Herrens tal bevisade hans oskuld:

20. Då sände konungen och lät släppa honom lös, folkens behärskare frigaf honom.

21. Han satte honom till Herre öfver sitt hus, att råda öfver all hans egendom;

22. han skulle binda hans furstar efter sin vilja och lära hans äldste vishet.

23. Och Israel kom till Egypten, Jakob blef en gäst i Hams land.

24. Och han gjorde sitt folk mycket fruktsamt och starkare, än dess ovänner voro,

25. de hvilkas hjärtan han vändt till att hata hans folk, till att lägga onda råd mot hans tjänare.

26. Han sände Mose, sin tjänare, och Aron, som han hade utvalt.

27. De gjorde hans tecken ibland dem och under i Hams land.

28. Han sände mörker och lät allt blifva mörkt; och de motstodo icke hans ord.

29. Han förvandlade deras vatten till blod och lät så deras fiskar dö.

30. Deras land kom att vimla af paddor, ända in i deras konungars kamrar.

31. Han bjöd, och flugsvärmar kommo, mygg i hela deras land.

32. Han gaf dem hagel för regn, eldslågor sände han i deras land.

33. Och han slog deras vinträd och fikonträd och bröt sönder träden i deras land.

34. Han bjöd, och gräshoppor kommo och gräsmaskar i tallös mängd. De åto upp alla örter i deras land, de åto upp frukten på deras mark.

35. Och han slog allt förstfödt i deras land, förstlingen af all deras kraft.

36. Så förde han dem ut med silfver och guld, och i hans stammar var ingen, som stapplade.

37. Egypterna glädde sig, när de drogo ut; ty förskräckelse för Israel hade fallit öfver dem.

38. Han utbredde ett moln till skygd och en eld för att lysa om natten.

39. De begärde, och han lät vaktlar komma, och med bröd från himmelen mättade han dem.

40. Han öppnade klippan, och vatten flödade; det gick genom öknen såsom en ström.

41. Ty han tänkte på sitt heliga ord, på sin tjänare Abraham.

42. Så förde han sitt folk ut med fröjd, med jubel sin utvalda.

43. Och han gaf dem hedningarnas länder, och folkens fördärf togo de i besittning,

44. på det att de skulle hålla hans stadgar och iakttaga hans lagar.

Aftonsang.

106 PSALMEN. *Confitemini Domino.*

HALLELUJA! Tacken Herren, ty han är god, ty hans nåd varar evinnerligen.

2. Hvem kan uttala Herrens väldiga gärningar och förkunna allt hans lof?

3. Saliga äro de som akta på hvad rätt är, de som alltid öfva rättfärdighet.

4. Tänk på mig, Herre, efter din nåd mot ditt folk, besök mig med din frälsning.

5. att jag med lust må se dina utvaldas lycka, glädja mig med ditt folks glädje, berömma mig med din arivedel.

6. Vi hafva syndat likasom våra fäder, vi hafva gjort illa, vi hafva varit ogudaktiga.

7. Våra fäder i Egypten aktade icke på dina under; de tänkte icke på dina många nådegärningar, utan voro gensträfviga vid hafvet, invid röda hafvet.

8. Men han frälste dem för sitt namns skull för att göra sin makt kunnig.

9. Han näpste Röda hafvet, så att det blef torrt, och förde dem genom djupen sasom genom en öken.

10. Han frälste dem från deras motståndares hand och förlossade dem ifrån fiendens hand.

11. Vattnet öfvertäckte deras ovänner; icke en enda af dem blef kvar.

12. Då trodde de på hans ord, då sjöngo de hans lof.

13. Men snart glömde de hans gärningar, de förbidade icke hans råd.

14. De grepos af lystnad i öknen och frestade Gud i ödemarken.

15. Då gaf han dem hvad de begärde, men sände tärande sjukdom öfver dem.

16. Och de upptändes af afund mot Mose i lägret, mot Aron, Herrens helige.

17. Men jorden öppnade sig och uppslukade Datan och öfvertäckte Abirams hop.

18. Och eld begynte brinna i deras hop, en låga brände upp de ogudaktiga.

19. De gjorde en calf vid Horeb och tillbådo ett gjutet beläte;

20. sin ära bytte de bort mot bilden af en ox, som äter gräs.

21. De glömde Gud, sin frälsare, som hade gjort så stora ting i Egypten,

22. så underbara verk i Hams land, så fruktansvärda gärningar vid Röda hafvet.

23. Då hotade han att förgöra dem; men Mose, den man som han utvalt, trädde fram såsom medlare inför honom till att afvända hans vrede, att den icke skulle fördärfva.

24. De föraktade det ljufliga landet och trodde icke på hans ord.

25. De knorrade i sina tält och hörde icke Herrens röst.

26. Då lyfte han upp sin hand mot dem och svor att slå dem ned i öknen,

27. att slå ned deras barn ibland hedningarna och förströ dem i länderna.

28. Och de slöto sig till Baal-Peor och åto det som var offradt åt döda.

29. De förtörnade Gud med sina gärningar, och en hemsökelse bröt in öfver dem.

30. Men Pinehas trädde fram och skipade rätt, och så upphörde hemsökelsen;

31. det vardt honom räknadt till rättfärdighet från släkte till släkte för evig tid.

32. De förtörnade honom ock vid Meribas vatten, och det gick Mose illa för deras skull.

33. Ty de voro gensträfviga mot hans ande, och han talade obetänksamt med sina läppar.

34. De förgjorde icke de folk, om hvilka Herren hade gifvit dem befallning,

35. Utan de beblandade sig med hedningarna och lärde sig deras gärningar.

36. De tjänade deras afgudar, och dessa blefvo dem till en snara. Och de offrade sina söner och döttrar till offer åt onda andar.

37. Ja, de utgöto oskyldigt blod, sina söners och döttrars blod, och offrade dessa åt Kanaans afgudar; och landet vardt ohelgadt genom blodskulder.

38. Så blefvo de orena genom sina gärningar och besmittade genom sina horiska verk.

39. Då upptändes Herrens vrede mot hans folk, och hans arfvedel blef honom en styggelse.

40. Och han gaf dem i hedningars hand, och de som hatade dem fingo råda öfver dem.

41. Deras fiender trängde dem, och de blefvo kufvade under deras hand.

42. Många gånger räddade han dem, men de voro gensträfviga i sin egenvilja och förgingos så genom sin missgärning.

43. Men han såg till dem i deras nöd, då han hörde deras rop.

44. Och i godhet mot dem tänkte han på sitt förbund och ömkade sig efter sin stora nåd. Och han lät dem finna barmhärtighet inför alla dem som hade fört dem i fångenskap.

45. Fräls oss, Herre, vår Gud, och församla oss från hedningarna, på det att vi må prisa ditt heliga namn och berömma oss af ditt lof.

46. Lofvad vare Herren, Israels Gud, från evighet till evighet! Och allt folket säge: "Amen, Halleluja!"

TJUGUANDRA DAGEN.

Morgongudstjänst.107 PSALMEN. *Confitemini Domino.*

TACKEN Herren, ty han är god, ty hans nåd varar evinnerligen.

2. Så säge Herrens förlossade, de som han har förlossat ur nöden,

3. de som han församlat ifrån länderna, från öster och från väster, från norr och från hafssidan.

4. De irrade omkring i öknen på öde stigar, de funno ingen stad, där de kunde bo;

5. de hungrade och törstade, deras själ försmäktade i dem.

6. Men de ropade till Herren i sin nöd, och han räddade dem ur deras trångmål.

7. Och han ledde dem på en rätt väg, så att de kommo till en stad, där de kunde bo.

8. De må tacka Herren för hans nåd och för hans under med människors barn,

9. att han mättade den försmäktande själen och uppfyllde den hungrande själen med sitt goda.

10. De sutto i mörker och dödsskugga, fångna i elände och i järnbojor,

11. därför att de varit gensträfviga mot Guds ord och föraktat den Högstes råd.

12. Och han kufvade deras hjärtan med olycka; de kommo på fall och hade ingen hjälpare.

13. Men de ropade till Herren i sin nöd, och han frälste dem ur deras trångmål;

14. han förde dem ut ur mörkret och dödsskuggan, och deras bojor slet han sönder.

15. De må tacka Herren för hans nåd och för hans under med människors barn,

16. att han krossade kopparportarna och bröt sönder järnbommarna.

17. De voro oförnuftiga, ty de hade vandrat i öfverträdelse, och de voro nu plågade för sina missgärningars skull;

18. deras själ vämjdes vid all mat, och de voro nära dödens portar.

19. Men de ropade till Herren i sin nöd, och han frälste dem ur deras trångmål.

20. Han sände sitt ord och gjorde dem helbrägda och räddade dem från grafven.

21. De må tacka Herren för hans nåd och för hans under med människors barn;

22. de må offra lofvets offer och förtälja hans verk med jubel.

23. De foro på hafvet med skepp och drefvo sin handel på stora vatten;

24. där fingo de se Herrens gärningar och hans under på hafsdjupet.

25. Med sitt ord uppväckte han stormvinden, så att den hufde upp dess böljor.

26. De foro upp mot himmelen, ned i djupen: deras själ upplöstes af ångest.

27. De raglade och stapplade såsom druckna, och all deras vishet blef till intet.

28. Men de ropade till Herren i sin nöd, och han förde dem ut ur deras trångmål.

29. Han förbytte stormen i lugn, så att böljorna omkring dem tystnade.

30. Och de blefvo glada, att det vardt stilla, och han förde dem till den hamn, dit de ville.

31. De må tacka Herren för hans nåd och för hans under med människors barn;

32. de må upphöja honom i folkets församling och lofva honom där de äldste sitta.

33. Han gjorde strömmar till öken, vattenkällor till torr mark,

34. bördigt land till salthed, för dess innebyggares onskas skull.

35. Han gjorde öknen till en vattenrik sjö och torrt land till vattenkällor.

36. Och han lät de hungriga bo där, och de byggde en stad, där de kunde bo.

37. De besådde åkrar och planterade vingårdar, som gåfvo dem sin frukt i afkastning.

38. Han välsignade dem, och de förökades storgligen, och deras boskapshjordar lät han icke förminskas.

39. Och när de sedan blefvo ringa och nedböjda, i det olycka och bedröfvelse tryckte dem,

40. då skedde, att han som utgjuter förakt öfver furstar och låter dem irra omkring i väglösa ödemarker,

41. han upphöjde den fattige ur eländet och lät släkterna växa till såsom fårhjordar.

42. De redliga se det och glädjå sig, och all orättfärdighet måste tillsluta sin mun.

43. Den som är vis, han akte härpå och besinne Herrens nådegärningar.

Aftonsång.

108 PSALMEN. *Paratum cor meum.*

MITT hjärta är frimodigt, o Gud, jag vill sjunga och lofva; ja, så vill min ära.

2. Vakna upp, psaltare och harpa; jag vill väcka morgonrodnaden.

3. Jag vill tacka dig bland folken, Herre, och lofsjunga dig bland folkslagen.

4. Ty din nåd är stor ända upp öfver himmelen, och din sanning allt upp till skyarna.

5. Upphöjd vare du, Gud, öfver himmelen, och öfver hela jorden sträcke sig din ära.

6. På det att dina vänner må varda räddade,

må du gifva seger med din högra hand och bönhöra mig.

7. Gud har talat i sin helgedom: "Jag skall triumfera. Jag skall utskifta Sikem, och jag skall afmäta Suckots dal.

8. Mitt är Gilead, mitt är Manasse, Efraim är mitt hufvuds värn,

9. Juda är min härskarstaf; Moab är mitt tvagningskärl, på Edom kastar jag min sko; öfver filistéernas land höjer jag jubelrop."

10. Hvem skall föra mig till den fasta staden, hvem leder mig till Edom?

11. Har icke du, o Gud, förkastat oss, så att du icke drager ut med våra härar, o Gud?

12. Gif oss hjälp mot ovännen; ty människors hjälp är fåfänglighet.

13. Med Gud kunna vi göra mäktiga ting, han skall förtrampa våra ovänner.

109 PSALMEN. *Deus, laudem.*

MIN lofsångs Gud, tig icke. Ty de hafva upplåtit sin ogudaktiga och falska mun mot mig,

2. de hafva talat mot mig med lögnaktig tunga. Med hätska ord hafva de omgäfvit mig och begynt strid mot mig utan sak.

3. Till lön för min kärlek stå de mig emot, men jag beder allenast.

4. De hafva bevisat mig ondt för godt och hat för min kärlek.

5. Låt en ogudaktig man träda upp emot honom, och låt en åklagare stå på hans högra sida.

6. När han kommer inför rätta, må han dömas skyldig, och hans bön vare synd.

7. Blifve hans dagar få, hans ämbete tage en annan.

8. Blifve hans barn faderlösa och hans hustru änka.

9. Må hans barn alltid gå husvilla och tigga och söka bröd långt borta från sina ödelagda hem.

10. Må ockraren få i sin snara allt hvad han äger, och må främmande plundra hans gods.

11. Må ingen finnas, som hyser misskund med honom, och ingen, som förbarmar sig öfver hans faderlösa.

12. Hans framtid varde afskuren, i nästa led vare sådanas namn utplånadt.

13. Hans fäders missgärning varde ihågkommen inför Herren, och hans moders synd varde icke utplånad.

14. Må den alltid stå inför Herrens ögon; ja, sådanas åminnelse må utrotas från jorden.

15. Ty han tänkte ju icke på att öfva misskund, utan förföljde den betryckte och fattige och den, hvilkens hjärta var bedröfvadt, för att döda dem.

16. Han älskade förbannelse, och den kom öfver honom; han hade icke behag till välsignelse, och den blef långt borta från honom.

17. Han klädde sig i förbannelse såsom i en klädnad, och såsom vatten trängde den in i hans lif och såsom olja in i hans ben.

18. Den varde honom såsom en mantel, hvori han höljer sig, och såsom en gördel, hvarmed han alltid omgjordar sig.

19. Detta vare mina motståndares lön från Herren och deras som tala ondt mot min själ.

20. Men du, Herre, Herre, stå mig bi för ditt namns skull; god är ju din nåd, så må du då rädda mig.

21. Ty jag är betryckt och fattig, och mitt hjärta är genomborradt i mitt bröst.

22. Såsom skuggan, när hon förlänges, går jag bort; jag ryckes bort såsom en gräshoppsvärm.

23. Mina knän äro vacklande af fasta, och min kropp förlorar sitt hull.

24. Och jag har blifvit till smälek inför dem; när de se mig, skaka de hufvudet.

25. Hjälp mig, Herre, min Gud; fräls mig efter din nåd;

26. och må de förnimma, att det är din hand, att du, Herre, har gjort det.

27. Om de förbanna, så välsigna du; om de resa sig upp, så komme de på skam, men må din tjänare få glädja sig.

28. Mina motståndare varde klädda i blygd och höljda i skam såsom i en mantel.

29. Min mun skall storligen tacka Herren; midt ibland många vill jag lofva honom.

30. Ty han står på den fattiges högra sida, att han må frälsa honom från dem som vilja fördöma hans själ.

TJUGUTREDJE DAGEN.

Morgongudstjänst.

110 PSALMEN. *Dixit Dominus.*

HERREN sade till min herre: "Sätt dig på min högra sida, till dess jag har lagt dina fiender dig till en fotapall."

2. Din makts spira skall Herren utsträcka från Sion; var rådande midt ibland dina fiender.

3. Villigt kommer ditt folk, när du samlar din här; i helig skrud kommer din unga skara inför dig såsom dagg ur morgonrodnadens sköte.

4. Herren har svurit och skall icke ångra sig: "Du är en präst till evig tid efter Melkisedeks sätt."

5. Herren är på din högra sida, han skall krossa konungar på sin vredes dag.

6. Han skall hålla dom bland hedningarna;

öfverallt skola döda ligga; han skall sönderkrossa hufvuden vida omkring på jorden.

7. Ur bäcken skall han dricka på vägen; därför skall han upplyfta hufvudet.

111 PSALMEN. *Confitebor tibi.*

HALLELUJA! Jag vill tacka Herren af allt hjärta i de rättsinnigas råd och församling.

2. Stora äro Herrens verk, värda att begrundas af alla, som hafva sin lust i dem.

3. Majestät och härlighet är hvad han gör, och hans rättfärdighet förblifver evinnerligen.

4. Han har så gjort, att hans under äro i åminnelse; nådig och barmhärtig är Herren.

5. Han gifver mat åt dem som frukta honom, han tänker evinnerligen på sitt förbund.

6. Sina gärningars kraft har han gjort kunnig för sitt folk, i det han gifvit dem hedningarnas arfvedel.

7. Hans händers verk äro sanning och rätt, oryggliga äro alla hans anordningar.

8. De stå fasta för alltid och för evigt, de fullbordas med sanning och rättvisa.

9. Han har sändt sitt folk förlossning, han har stadgat sitt förbund för evig tid; heligt och fruktansvärdt är hans namn.

10. Herrens fruktan är vishetens begynnelse, ett godt förstånd få alla de som göra därefter. Hans lof förblifver evinnerligen.

112 PSALMEN. *Beatus vir.*

HALLELUJA! Säll är den man, som fruktar Herren och har sin stora lust i hans bud.

2. Hans säd skall vara väldig på jorden; de redligas släkte skall varda välsignadt.

3. Gods och rikedom skall vara i hans hus och hans rättfärdighet förblifver evinnerligen.

4. För de redliga går han upp såsom ljus i mörkret, nådig och barmhärtig och rättfärdig.

5. Väl den som är barmhärtig och gifver lån, den som stöder all sin sak på rätt!

6. Ty han skall icke vackla till evig tid; den rättfärdige skall vara i evig åminnelse.

7. För ondt budskap fruktar han icke; hans hjärta är frimodigt, det förtröstar på Herren.

8. Hans hjärta är fast, det fruktar icke, till dess han får se med lust på sina ovänner.

9. Han utströr, han gifver åt de fattiga, hans rättfärdighet förblifver evinnerligen; hans horn skall varda upphöjdt med ära.

10. Den ogudaktige skall se det och harmas; han skall bita sina tänder samman och täras bort. De ogudaktigas lystnad skall varda om intet.

113 PSALMEN. *Laudate, pueri.*

HALLELUJA! Lofven, I Herrens tjänare, lofven Herrens namn.

2. Välsignadt vare Herrens namn från nu och till evig tid.

3. Från solens uppgång ända till dess nedgång vare Herrens namn högtlofvadt.

4. Herren är hög öfver alla folk, hans ära når öfver himmelen.

5. Ja, hvem är såsom Herren, vår Gud? Han som sitter så högt, han som ser ned så djupt, i himmelen och på jorden;

6. han som upprättar den ringe ur stoftet, han som lyfter den fattige ur dyn,

7. för att sätta honom bredvid furstar, bredvid sitt folks furstar;

8. han som låter den ofruktsamma hustrun sitta med glädje såsom moder, omgifven af barn. Halleluja!

Aftonsång.

114 PSALMEN. *In exitu Israel.*

NÄR Israel drog ut ur Egypten, Jakobs hus ut ifrån folket med främmande tunga,

2. då vardt Juda hans helgedom, Israel hans herradöme.

3. Hafvet såg det och flydde, Jordan vände tillbaka.

4. Bergen hoppade såsom vädurar, höjderna såsom lamm.

5. Hvarför flyr du undan, du haf? Du Jordan, hvarför vänder du tillbaka?

6. I berg, hvarför hoppen I såsom vädurar, I höjder såsom lamm?

7. För Herren må du väl bäfva; du jord, för Jakobs Guds ansikte,

8. för honom, som förvandlar klippan till en vattenrik sjö, hårda stenen till en vattenkälla.

115 PSALMEN. *Non nobis, Domine.*

ICKE åt oss, Herre, icke åt oss, utan åt ditt namn gif äran, för din nåds, för din sannings skull.

2. Hvarför skulle hedningarna få säga: "Hvar är nu deras Gud?"

3. Vår Gud är ju i himmelen; han kan göra allt hvad han vill.

4. Men deras afgudar äro silfver och guld, verk af människohänder.

5. De hafva mun och tala icke, de hafva ögon och se icke,

6. de hafva öron och höra icke, de hafva näsa och lukta icke.

7. Med sina händer taga de icke, med sina fötter gå de icke; de hafva intet ljud i sin strupe.

8. De som gjort dem skola blifva dem lika, ja, alla som förtrösta på dem.

9. I af Israel, förtrösten på Herren: Ja, han är deras hjälp och sköld.

10. I af Arons hus, förtrösten på Herren: Ja, han är deras hjälp och sköld.

11. I som frukten Herren, förtrösten på Herren. Ja, han är deras hjälp och sköld.

12. Herren har tänkt på oss, han skall välsigna, han skall välsigna Israels hus, han skall välsigna Arons hus,

13. han skall välsigna dem som frukta Herren, de små såväl som de stora.

14. Ja, Herren föröke eder, eder själfva och edra barn.

15. Varen välsignade af Herren, af honom som har gjort himmel och jord.

16. Himmelen är Herrens himmel, och jorden har han gifvit åt människors barn.

17. De döda prisa icke Herren, ingen som farit ned i det tysta.

18. Men vi, vi skola lofva Herren från nu och till evig tid. Halleluja!

TJUGUFJÄRDE DAGEN.

Morgongudstjänst.

116 PSALMEN. *Dilexi, quoniam.*

JAG har Herren kär, ty han hör min röst och mina böner.

2. Ja, han har böjt sitt öra till mig; därför vill jag åkalla honom i alla mina lifsdagar.

3. Dödens band omhvärfde mig, och dödsrikets ångest grep mig;

4. Jag kom i nöd och bedröfvelse. Men jag åkallade Herrens namn: "Ack Herre, rädda min själ."

5. Herren är nådig och rättfärdig, vår Gud är barmhärtig.

6. Herren bevarar de enfaldiga; jag var i elände, och han frälste mig.

7. Vänd nu åter till din ro, min själ, ty Herren har gjort väl mot dig.

8. Ja, du har räddat min själ från döden, mitt öga från tårar, min fot ifrån fall;

9. jag skall få vandra inför Herren i de levandes land.

10. Jag tror, ty därför talar jag, jag som varit storligen plågad, jag som måst säga i min ångest: "Alla människor äro lögnaktiga."

11. Huru skall jag vedergälla Herren alla hans välgärningar mot mig?

12. Jag vill taga frälsningens bägare och åkalla Herrens namn.

13. Jag vill infria åt Herren mina löften, ja i hela hans folks åsyn. Dyrt aktad i Herrens ögon är hans frommas död.

14. Ack Herre, jag är ju din tjänare, jag är din tjänare, din tjänarinns son; du har lossat mina band.

15. Dig vill jag offra lofvets offer, och Herrens namn vill jag åkalla.

16. Jag vill infria åt Herren mina löften, ja, i hela hans folks åsyn, i gårdarna till Herrens hus, midt i dig, Jerusalem. Halleluja!

117 PSALMEN. *Laudate Dominum.*

LOFVEN Herren, alla hedningar, prisen honom, alla folk.

2. Ty hans nåd är väldig öfver oss, och Herrens sanning varar i evighet. Halleluja!

118 PSALMEN. *Confitemini Domino.*

TACKEN Herren, ty han är god, ty hans nåd varar evinnerligen.

2. Så säge Israel, ty hans nåd varar evinnerligen.

3. Så säge Arons hus, ty hans nåd varar evinnerligen.

4. Så säge de som frukta Herren, ty hans nåd varar evinnerligen.

5. I mitt trångmål åkallade jag Herren, och han svarade mig och ställde mig på rymlig plats.

6. Herren står mig bi, jag skall icke frukta; hvad kunna människor göra mig?

7. Herren står mig bi och är min hjälpare, och jag skall få se med lust på dem som hata mig.

8. Bättre är att taga sin tillflykt till Herren än att förlita sig på människor.

9. Bättre är att taga sin tillflykt till Herren än att förlita sig på furstar.

10. Alla hedningar omringa mig, men i Herrens namn skall jag förgöra dem.

11. De omringa mig på alla sidor, men i Herrens namn skall jag förgöra dem.

12. De omringa mig såsom bin, men de slockna såsom eld i törne; i Herrens namn skall jag förgöra dem.

13. Man stöter mig hårdeligen, att jag må falla, men Herren hjälper mig.

14. Herren är min starkhet och min lofsång, och han blef mig till frälsning.

15. Ja, fröjderop om frälsning höres i de rättfärdigas hyddor; Herrens högra hand gör maktiga ting.

16. Herrens högra hand upphöjer, Herrens högra hand gör maktiga ting.

17. Jag skall icke dö, utan lefva och förtälja Herrens gärningar.

18. Val tuktade mig Herren, men han gaf mig icke åt döden.

19. Öppnen för mig rättfärdighetens portar; jag vill gå in genom dem och tacka Herren.

20. Detta är Herrens port, de rättfärdiga skola gå in genom den.

21. Jag tackar dig, att du svarade mig och blef mig till frälsning.

22. Den sten, som byggningsmännen förkastade, har blifvit en hörnsten.

23. Af Herren har den blifvit detta; det är underbart i våra ögon.

24. Detta är den dag, som Herren har gjort; låtom oss på honom fröjdas och vara glada.

25. Ack Herre, fräls! Ack Herre, låt väl gå!

26. Välsignad vare han som kommer i Herrens namn. Vi välsigna eder från Herrens hus.

27. Herren är Gud, och han gaf oss ljus. Binden högtidsoffren med tåg ända fram till altarets horn.

28. Du är min Gud, och jag vill tacka dig; min Gud, jag vill upphöja dig.

29. Tacken Herren, ty han är god, ty hans nåd varar evinnerligen.

Aftonsång.

119 PSALMEN. *Beati immaculati.*

SALIGA äro de, hvilkas väg är ostrafflig, de som vandra i Herrens lag.

2. Saliga äro de som iakttaga hans vittnesbörd, de som af allt hjärta söka honom,

3. de som icke göra hvad orätt är, utan vandra på hans vägar.

4. Du har gifvit dina befallningar, för att de skola hållas med all flit.

5. O, att mina vägar vore rätta, så att jag hölle dina stadgar!

6. Då skulle jag icke komma på skam, när jag skådade på alla dina bud.

7. Jag vill tacka dig af uppriktigt hjärta, när jag får lära din rättfärdighets rätter.

8. Dina stadgar vill jag hålla; öfvergif mig icke så helt och hållet.

In quo corrigit?

HURU skall en yngling bevara sin väg obesmittad?
När han håller sig efter ditt ord.

10. Jag söker dig af allt mitt hjärta; låt mig icke fara vilse från dina bud.

11. Jag gömmer ditt tal i mitt hjärta, att jag icke må synda mot dig.

12. Lofvad vare du, Herre! Lär mig dina stadgar.

13. Med mina läppar förtäljer jag alla din muns rätter.

14. Jag fröjdar mig öfver dina vittnesbörds väg såsom öfver alla ägodelar.

15. Jag vill begrunda dina befallningar och skåda på dina stigar.

16. Jag har min lust i dina stadgar, jag förgäter icke ditt ord.

Retribue servo tuo.

GÖR väl mot din tjänare, att jag må lefva, så vill jag hålla ditt ord.

18. Öppna mina ögon, att jag må skåda undren i din lag.

19. Jag är en främling på jorden; fördölj icke dina bud för mig.

20. Min själ är sönderkrossad af ständig trängtan efter dina rätter.

21. Du näpser de fräcka, de förbannade, dem som fara vilse från dina bud.

22. Tag bort ifrån mig smälek och förakt, ty jag iakttagar dina vittnesbörd.

23. Furstar sitta och rådpläga mot mig, men din tjänare begrundar dina stadgar;

24. ja, dina vittnesbörd äro min lust, de äro mina rådgifvare,

Adhaesit pavimento.

MIN själ ligger nedtryckt i stoftet; behåll mig vid lif efter ditt ord.

26. Jag förtäljde om mina vägar, och du svarade mig; lär mig dina stadgar.

27. Lär mig att förstå dina befallningars väg, så vill jag begrunda dina under.

28. Min själ gråter af bedröfvelse; upprätta mig efter ditt ord.

29. Låt lögnens väg vara fjärran ifrån mig och förunna mig din undervisning.

30. Jag har utvalt sanningens väg; dina rätter har jag ställt framför mig.

31. Jag håller mig till dina vittnesbörd; Herre, låt mig icke komma på skam.

32. Jag vill löpa dina buds väg, ty du tröstar mitt hjärta.

TJUGUFEMTE DAGEN.

Morgongudstjänst.

Legem pone.

VISA mig, Herre, dina stadgars väg, så vill jag iakttaga den intill änden.

34. Gif mig förstånd, så vill jag iakttaga din lag och hålla den af allt hjärta.

35. Led mig på dina buds stig, ty till den har jag behag.

36. Böj mitt hjärta till dina vittnesbörd och låt det icke vika af till orätt vinning.

37. Vänd bort mina ögon, så att de icke se efter fåfänglighet; behåll mig vid lif på dina vägar.

38. Uppfyll på din tjänare ditt tal, ty det leder till din fruktan.

39. Vänd bort ifrån mig den smälek, som jag fruktar; ty dina rätter äro goda.

40. Se, jag längtar efter dina befallningar; behåll mig vid lif genom din rättfärdighet.

Et veniat super me.

DIN nåd komme öfver mig, Herre, din frälsning efter ditt tal;

42. så kan jag gifva den svar som försmädar mig; ty jag förtröstar på ditt ord.

43. Ryck icke sanningens ord så helt och hållet bort ifrån min mun, ty jag hoppas på dina domar.

44. Jag vill hålla din lag beständigt, ja, alltid och evinnerligen.

45. Låt mig vandra i frihet, ty jag begrundar dina befallningar.

46. Jag vill tala om dina vittnesbörd inför konungar, och jag skall icke komma på skam.

47. Jag vill hafva min lust i dina bud, ty de äro mig kära;

48. Jag vill lyfta mina händer upp till dina bud, ty de äro mig kära, och jag vill begrunda dina stadgar.

Memor esto verbi tui.

TÄNK på ordet till din tjänare, eftersom du har gifvit mig hopp.

50. Det är min tröst i mitt lidande, att ditt tal behåller mig vid lif.

51. De fräcka bespotta mig öfvermåttan; likväl viker jag icke ifrån din lag.

52. Jag tänker på dina domar i forna tider, Herre, och jag varder tröstad.

53. Glödande harm griper mig för de ogudaktigas skull, därför att de öfvergifva din lag.

54. Dina stadgar äro mina lofsånger i det hus, där jag bor såsom främling.

55. Jag tänker om natten på ditt namn, Herre, och jag håller din lag.

56. Detta är mig beskärdt: att jag får iakttaga dina befallningar.

Portio mea, Domine.

MIN del är Herren; jag har beslutit att hålla dina ord.

58. Jag bönfaller inför dig af allt hjärta; var mig nådig efter ditt tal.

59. Jag betänker mina vägar och vänder mina fötter till dina vittnesbörd.

60. Jag skyndar mig och dröjer icke att hålla dina bud.

61. De ogudaktigas snaror omgifva mig, men jag förgäter icke din lag.

62. Midt i natten står jag upp för att tacka dig för din rättfärdighets rätter.

63. Jag sluter mig till alla dem som frukta dig och till dem som hålla dina befallningar.

64. Jorden är full af din nåd, o Herre; lär mig dina stadgar.

Bonitatem fecisti.

DU gör din tjänare godt, Herre, efter ditt ord.

66. Lär mig godt förstånd och kunskap, ty jag tror på dina bud.

67. Förrän jag fick lida, for jag vilse, men nu håller jag mig vid ditt tal.

68. Du är god och gör hvad godt är; lär mig dina stadgar.

69. De fräcka hopspinna lögn mot mig, men jag vill af allt hjärta iakttaga dina befallningar.

70. Deras hjärtan äro känslolösa såsom fett, men jag har min lust i din lag.

71. Det var mig godt, att jag vardt tuktad, på det att jag måtte lära mig dina stadgar.

72. Din muns lag är mig bättre än tusentals stycken guld och silfver.

Aftonsång.

Manus tuae fecerunt me.

DINA händer hafva gjort och beredt mig; gif mig förstånd, att jag må lära dina bud.

74. De som frukta dig skola se mig och glädjas, ty jag hoppas på ditt ord.

75. Herre, jag vet, att dina domar äro rättfärdiga, och att du tuktat mig i trofasthet.

76. Din nåd vare min tröst, såsom du talat till din tjänare.

77. Din barmhärtighet komme öfver mig, att jag må lefva; ty din lag är min lust.

78. På skam komme de fräcka, ty de hafva gjort mig orätt utan sak; men jag vill begrunda dina befallningar.

79. Till mig må de vända sig, som frukta dig, och de som känna dina vittnesbörd.

80. Mitt hjärta vare ostraffligt i dina stadgar, så att jag icke kommer på skam.

Defecit anima mea.

MIN själ trängtar efter din frälsning, jag hoppas på ditt ord.

82. Mina ögon trängta efter ditt tal, och jag säger: "När vill du trösta mig?"

83. Ty jag är såsom en vinsäck i rök, men jag förgäter icke dina stadgar.

84. Huru få äro icke din tjänares dagar! När vill du hålla dom öfver mina förföljare?

85. De fräcka gräfva gropar för mig, de som icke lefva efter din lag.

86. Alla dina bud äro sanning; utan sak förföljer man mig; hjälp mig.

87. De hafva så när fördärfvat mig på jorden, fastän jag icke öfvergifvit dina befallningar.

88. Behåll mig vid lif efter din nåd, så vill jag hålla din muns vittnesbörd.

In aeternum, Domine.

EVINNERLIGEN, Herre, står ditt ord fast i himmelen.

90. Från släkte till släkte varar din trofasthet; du har beredt jorden, och hon består.

91. Till att utföra dina rätter består allt än i dag, ty allting måste tjäna dig.

92. Om din lag icke hade varit min lust, så hade jag förgåtts i mitt elände.

93. Aldrig skall jag förgäta dina befallningar, ty genom dem har du behållit mig vid lif.

94. Jag är din, fräls mig; ty jag begrundar dina befallningar.

95. På mig vakta de ogudaktiga för att förgöra mig; men jag aktar på dina vittnesbörd.

96. På all annan fullkomlighet har jag sett en ände, men ditt bud är omätligt i vidd.

Quomodo dilexi!

HURU kär har jag icke din lag. Hela dagen begrundar jag den.

98. Visare än mina fiender äro, göra mig dina bud, tyde till höra mig för evig tid.

99. Jag är klokare än alla mina lärare, ty jag begrundar dina vittnesbörd.

100. Jag är förståndigare än de gamla, ty jag iakttagar dina befallningar.

101. Jag afhåller mina fötter ifrån alla onda vägar, på det att jag må hålla ditt ord.

102. Jag viker icke ifrån dina rätter, ty du undervisar mig.

103. Huru ljuft för min mun är icke ditt tal! Det är ljufvare än honung för min mun.

104. Af dina befallningar får jag förstånd; därför hatar jag alla lögnens vägar.

TJUGUSJÄTTE DAGEN.

Morgongudstjänst.

Lucerna pedibus meis.

DITT ord är mina fötters lykta och ett ljus på min stig.

106. Jag har svurit och hållit det: att iakttaga din rättfärdighets rätter.

107. Jag är storligen plågad; Herre, behåll mig vid lif efter ditt ord.

108. Låt min muns frivilliga offer behaga dig, Herre, och lär mig dina rätter.

109. Jag bär min själ alltid i min hand, men jag förgäter icke din lag.

110. De ogudaktiga lägga ut snaror för mig, men jag far icke vilse från dina befallningar.

111. Jag har dina vittnesbörd till min eviga arfvedel, ty de äro mitt hjärtas fröjd.

112. Jag har böjt mitt hjärta till att göra efter dina stadgar, alltid och intill änden.

Iniquos odio habui.

JAG hatar dem som halta på båda sidor, men din lag har jag kär.

114. Du är mitt beskärm och min sköld; jag hoppas på ditt ord.

115. Viken bort ifrån mig, I onda; jag vill iakttaga min Guds bud.

116. Uppehåll mig efter ditt tal, att jag må lefva, och låt mig icke komma på skam med mitt hopp.

117. Stöd mig, så att jag varder frälst, så vill jag alltid se med lust på dina stadgar.

118. Du aktar för intet alla som fara vilse från dina stadgar, ty förgäfves är deras svek.

119. Du förkastar såsom slagg alla ogudaktiga på jorden; därför har jag dina vittnesbörd kära.

120. Af fruktan för dig ryser mitt kött, och jag rädes för dina domar.

Feci judicium.

JAG öfvar rätt och rättfärdighet; du skall icke öfverlämna mig åt mina förtryckare.

122. Tag dig an din tjänares sak och låt det gå honom väl; låt icke de fräcka förtrycka mig.

123. Mina ögon trängta efter din frälsning och efter din rättfärdighets tal.

124. Gör med din tjänare efter din nåd och lär mig dina stadgar.

125. Jag är din tjänare; gif mig förstånd, att jag må känna dina vittnesbörd.

126. Det är tid för Herren att handla, ty de hafva gjort din lag om intet.

127. Därför har jag dina bud kära mer än guld, ja, mer än fint guld.

128. Därför håller jag alla dina befallningar för rätta i alla stycken, men alla lögnens vägar hatar jag.

Mirabilia.

UNDERBARA äro dina vittnesbörd, därför tager min själ dem i akt.

130. När dina ord upplåtas, gifva de ljus och skänka förstånd åt de enfaldiga.

131. Jag uppspärrar min mun och flämtar, ty jag längtar ifrigt efter dina bud.

132. Vänd dig till mig och var mig nådig, såsom rätt är mot dem som hafva ditt namn kärt.

133. Gör mina steg fasta genom ditt tal och låt ingen orätt varda mig öfvermäktig.

134. Förlossa mig från människors förtryck, så vill jag hålla dina befallningar.

135. Låt ditt ansikte lysa öfver din tjänare och lär mig dina stadgar.

136. Vattenbäckar rinna ned från mina ögon, därför att man icke håller din lag.

Justus es, Domine.

HERRE, du är rättfärdig, och dina domar äro rättvisa.

138. Du har påbjudit dina vittnesbörd i rättfärdighet och i stor trofasthet.

139. Jag förtäres af nitälskan, därför att mina ovänner förgäta dina ord.

140. Ditt tal är väl luttradt, och din tjänare har det kärt.

141. Jag är ringa och föraktad, men jag förgäter icke dina befallningar.

142. Din rättfärdighet är en evig rättfärdighet, och din lag är sanning.

143. Nöd och trångmål hafva kommit öfver mig, men dina bud äro min lust.

144. Dina vittnesbörd äro rättfärdiga evinnerligen: gif mig förstånd, att jag må lefva.

Aftonsång.

Clamavi in toto corde meo.

JAG ropar af allt hjärta, svara mig, Herre; jag vill iakttaga dina stadgar.

146. Jag ropar till dig, fräls mig, så vill jag hålla dina vittnesbörd.

147. Jag kommer tidigt i morgongryningen och ropar; jag hoppas på dina ord.

148. Mina ögon hasta före nattens väkter, att jag må begrunda ditt tal.

149. Hör min röst efter din nåd; Herre, behåll mig vid lif efter dina rätter.

150. Nära äro de som jaga efter skändlighet, de som äro långt ifrån din lag.

151. Nära är du, Herre, och alla dina bud äro sanning.

152. Längre sedan vet jag genom dina vittnesbörd, att du har stadgat dem för evig tid.

Vide humilitatem.

SE till mitt lidande och rädda mig, ty jag förgäter icke din lag.

154. Utför min sak och förlossa mig; behåll mig vid lif efter ditt tal.

155. Frälsning är långt borta från de ogudaktiga, ty de fråga icke efter dina stadgar.

156. Herre, din barmhärtighet är stor; behåll mig vid lif efter dina rätter.

157. Mina förföljare och ovänner äro många, men jag viker icke ifrån dina vittnesbörd.

158. När jag ser de trolösa, känner jag leda vid dem, därför att de icke hålla sig vid ditt tal.

159. Se därtill, att jag har dina befallningar kära; Herre, behåll mig vid lif efter din nåd.

160. Hufvudsumman af ditt ord är sanning, och alla din rättfärdighets rätter vara evinnerligen.

Principes persecuti sunt.

FURSTAR förfölja mig utan sak, men mitt hjärta fruktar för dina ord.

162. Jag fröjdar mig öfver ditt tal såsom den som vinner stort byte.

163. Jag hatar lögnen, den skall vara mig en styggelse; men din lag har jag kär.

164. Jag lofvar dig sju gånger om dagen för din rättfärdighets rätter.

165. Stor frid äga de som hafva din lag kär, och intet finnes, som bringar dem på fall.

166. Jag väntar efter din frälsning, Herre, och jag gör efter ditt bud.

167. Min själ håller dina vittnesbörd, och jag har dem storligen kära.

168. Jag håller dina befallningar och vittnesbörd, ty du känner alla mina vägar.

Appropinquet deprecatio.

HERRE, mitt rop komme inför ditt ansikte; gif mig förstånd efter ditt ord.

170. Min bön komme inför ditt ansikte; rädda mig efter ditt tal.

171. Mina läppar må flöda öfver af lof, ty du lär mig dina stadgar.

172. Min tunga sjunge om ditt ord, ty alla dina bud äro rättfärdiga.

173. Din hand vare mig till hjälp, ty jag har utvalt dina befallningar.

174. Jag längtar efter din frälsning, Herre, och din lag är min lust.

175. Låt min själ lefva, så skall hon lofva dig; och låt dina rätter hjälpa mig.

176. Om jag far vilse, så uppsök din tjänare såsom ett förloradt får, ty jag förgäter icke dina bud.

TJUGUSJUNDE DAGEN.

Morgongudstjänst.120 PSALMEN. *Ad Dominum.*

JAG ropar till Herren i min nöd, och han svarar mig.

2. Herre, rädda min själ från lögnaktiga läppar, från en falsk tunga.

3. Hvarmed lönar den dig, både nu och allt framgent, den falska tungan? Jo, med en våldsverkares skarpa pilar och med glödande ginstkol.

4. Ve mig, att jag måste lefva såsom främling i Meseks land och bo ibland Kedars hyddor!

5. Längre nog har min själ måst bo ibland dem som hata friden.

6. Jag själf håller frid, men så snart jag säger ett ord äro de redo till strid.

121 PSALMEN. *Levavi oculos.*

JAG lyfter mina ögon upp till bergen: hvarifrån skall min hjälp komma?

2. Min hjälp kommer från Herren, som har gjort himmel och jord.

3. Icke skall han låta din fot vackla, icke slumrar han som bevarar dig!

4. Nej, han som bevarar Israel, han slumrar icke, han sofver icke.

5. Herren är den som bevarar dig, Herren är ditt skygd på din högra sida.

6. Solen skall icke skada dig om dagen, ej heller månen om natten.

7. Herren skall bevara dig för allt ondt, han skall bevara din själ.

8. Herren skall bevara din utgång och din ingång från nu och till evig tid.

122 PSALMEN. *Lactatus sum.*

JAG gladdes, när man sade till mig: "Vi skola gå till Herrens hus."

2. Våra fötter fingo träda in i dina portar, Jerusalem,

3. Jerusalem, du återuppbyggda stad, du stad, där allt är såsom fogadt i hvartannat,

4. dit stammarna draga upp, Herrens stammar, efter lagen för Israel, till att prisa Herrens namn.

5. Ty där stå domarstolar, stolar för Davids hus.

6. Önsken Jerusalem frid; ja, dem gånge väl, som älska dig.

7. Frid vare inom dina murar, välgång i dina palats!

8. För mina bröders och vänners skull vill jag tillsäga dig frid.

9. För Herrens, vår Guds, hus' skull vill jag söka hvad godt är för dig.

123 PSALMEN. *Ad te levavi oculos meos.*

JAG lyfter mina ögon upp till dig, du som bor i himmelen.

2. Ja, såsom tjänares ögon skåda på deras herres hand, såsom en tjänarinns ögon på hennes frus hand, så skåda våra ögon upp till Herren, vår Gud, till dess han varder oss nådig.

3. Var oss nådig, Herre, var oss nådig, ty vi äro rikligen mättade med förakt.

4. Rikligen mättad är vår själ med de säkras bespottelse, med de högmodigas förakt.

124 PSALMEN. *Nisi quia Dominus.*

OM Herren icke hade varit med oss — så säge Israel — om Herren icke hade varit med oss, när människorna reste sig upp emot oss,

2. då hade de uppslukat oss lefvande, när deras vrede upptändes mot oss;

3. då hade vattnen fördränkt oss, strömmen gått öfver vår själ;

4. då hade de gått öfver vår själ, de svallande vattnen.

5. Lofvad vare Herren, att han icke gaf oss till rof åt deras tänder!

6. Vår själ kom undan såsom en fågel ur fågel-fångarnas snara; snaran gick sönder, och vi kommo undan.

7. Vår hjälp är i Herrens namn, hans, som har gjort himmel och jord.

125 PSALMEN. *Qui confidunt.*

DE som förtrösta på Herren, de äro såsom Sions berg, som icke vacklar, utan förblifver evinnerligen.

2. Jerusalem omhägnas af berg, och Herren omhägnar sitt folk, ifrån nu och till evig tid.

3. Ty ogudaktighetens spira skall icke förblifva öfver de rättfärdigas arislott, att de rättfärdiga icke må uträcka sina händer till orättfärdighet.

4. Gör godt, o Herre, mot de goda och mot dem som hafva redliga hjartan.

5. Men dem som vika af på vrånga vägar, dem rycke Herren bort med ogarningsmännen. Frid vare öfver Israel!

Aftonsång.

126 PSALMEN. *In convertendo.*

NÄR Herren återupprättade Sion, då voro vi såsom drömmande.

2. Då fylldes vår mun med löje och vår tunga med jubel;

3. då sade man bland hedningarna: "Herren har gjort stora ting med dem."

4. Ja, Herren hade gjort stora ting med oss; däröfver voro vi glada.

5. Herre, upprätta oss åter, såsom du återför bäckarna i Sydlandet.

6. De som så med tårar skola skörda med jubel.

7. De gå åstad gråtande och bära sitt utsäde; de komma åter med jubel och bära sina kärfvar.

127 PSALMEN. *Nisi Dominus.*

OM Herren icke bygger huset, så arbeta de fåfängt, som bygga därpå.

2. Om Herren icke bevarar staden, så vakar väktaren fåfängt.

3. Det är fåfängt, att I bittida stå upp och sent gå till hvila och äten edert bröd med vedermöda; detsamma gifver han åt sina vänner, medan de sofva.

4. Se, barn äro en Herrens gåfva, lifsfrukt undfås såsom lön.

5. Likasom pilar i en hjältes hand, så äro söner, som man föder i sina unga år.

6. Säll är den man, som har sitt koger fullt af sådana. De komma icke på skam, när de mot fiender föra sin talan i porten.

128 PSALMEN. *Beati omnes.*

SÄLL är enhvar, som fruktar Herren och som vandrar på hans vägar.

2. Ja, af dina händers arbete skall du få äta frukten; säll är du, och väl dig!

3. Såsom ett fruktsamt vinträd skall din hustru vara där inne i ditt hus,

4. såsom olivtelningar dina barn omkring ditt bord.

5. Ty se, så varder den man välsignad, som fruktar Herren.

6. Herren välsigne dig från Sion; må du få se Jerusalems välgång i alla dina lifsdagar,

7. och må du få se barn af dina barn. Frid vare öfver Israel!

129 PSALMEN. *Saepe expugnaverunt.*

DE hafva ofta vållat mig nöd allt ifrån min ungdom — så säge Israel —

2. de hafva vållat mig mycken nöd allt ifrån min ungdom, men de hafva dock icke blifvit mig öfvermäktiga.

3. På min rygg hafva plöjare plöjt och dragit långa fåror.

4. Men Herren är rättfärdig, han har afhuggit de ogudaktigas band.

5. De skola komma på skam och vika tillbaka, så många som hata Sion.

6. De skola blifva såsom gräs på taken, som vissnar, förrän det vuxit upp;

7. ingen skördeman fyller därmed sin hand och ingen kärfbindare sin famn,

8. och de som gå förbi kunna icke säga: "Herrens välsignelse vare öfver eder! Vi välsigna eder i Herrens namn."

130 PSALMEN. *De profundis.*

UR djupen ropar jag till dig, Herre. Herre, hör min röst,

2. låt dina öron akta på mina böners ljud.

3. Om du, Herre, vill tillräkna missgärningar, Herre, hvem kan då bestå?

4. Dock, hos dig är ju förlåtelse, på det att man må frukta dig.

5. Jag väntar efter Herren, min själ väntar, och jag hoppas på hans ord.

6. Min själ väntar efter Herren mer än väktarna efter morgonen; ja, mer än väktarna efter morgonen.

7. Hoppas på Herren, Israel; ty hos Herren är nåd, och mycken förlossning är hos honom.

8. Och han skall förlossa Israel från alla dess missgärningar.

131 PSALMEN. *Domine, non est.*

HERRE, mitt hjärta står icke efter det högt är, och mina ögon se icke efter det upphöjdt är,

2. och jag umgås icke med stora ting, med ting, som äro mig för svåra.

3. Nej, jag har lugnat och stillat min själ; såsom ett afvandt barn i sin moders famn, ja, såsom ett afvandt barn, så är min själ i mig.

4. Hoppas på Herren, Israel, från nu och till evig tid.

TJUGUÅTTONDE DAGEN.

Morgongudstjänst.

132 PSALMEN. *Memento, Domine.*

Tänk, Herre, David till godo, på allt hvad han lidit,

2. han som svor Herren en ed och gjorde ett löfte åt den Starke i Jakob:

3. "Jag skall icke gå in i den hydda, där jag bott, jag skall icke bestiga mitt hviloläger,

4. jag skall icke unna mina ögon sömn eller mina ögonlock slummer,

5. förrän jag har funnit ett rum åt Herren, en boning åt den Starke i Jakob."

6. Ja, vi hörde därom i Efrata, vi förnummo det i skogsbygden.

7. Låtom oss gå in i hans boning, låtom oss tillbedja vid hans fotapall.

8. Stå upp, Herre, och kom till din hvilostad, du och din makts ark.

9. Dina präster vare klädda i rättfärdighet, och dina fromme juble.

10. För din tjänare Davids skull må du icke visa tillbaka din smorde.

11. Herren har svurit David en osviklig ed, den skall han icke rygga.

12. "Af ditt lifs frukt skall jag sätta konungar på din tron.

13. Om dina barn hålla mitt förbund och mitt vittnesbörd, det som jag skall lära dem, så skola ock deras barn till evig tid få sitta på din tron.

14. Ty Herren har utvalt Sion, han har lust till att där hafva sin boning.

15. Detta är min hvilostad till evig tid ; här skall jag bo, ty till detta ställe har jag lust.

16. Deras förråd skall jag rikligen välsigna, åt dess fattiga skall jag gifva bröd till fyllest.

17. Dess präster skall jag kläda i frälsning, och dess fromma skola jubla högt.

18. Där skall jag låta ett horn skjuta upp åt David; där har jag tillredt en lampa åt min smorde.

19. Hans fiender skall jag kläda i skam, men på honom skall hans krona glänsa."

133 PSALMEN. *Ecce, quam bonum!*

S E, huru godt och ljufligt det är, att bröder bo endräktigt tillsamman.

2. Det är likt den kostbara oljan, som från hufvudet flyter ned i skägget, ned i Arons skägg, som flyter ned från linningen på hans kläder.

3. Det är likt Hermons dagg, som faller ned på Sions-bergen.

4. Ty där beskär Herren välsignelse, lif till evig tid.

134 PSALTEM. *Ecce nunc.*

UPP, välsignen Herren, alla I Herrens tjänare,
2. I som stå om natten i Herrens hus.

3. Lyften edra händer upp mot helgedomen och välsignen Herren.

4. Herren välsigne dig från Sion, han som har gjort himmel och jord.

135 PSALMEN. *Laudate Nomen.*

HALLELUJA! Lofven Herrens namn, lofven det,
I Herrens tjänare,

2. I som stå i Herrens hus, i gårdarna till vår Guds hus.

3. Lofven Herren, ty Herren är god, lofsjungen hans namn, ty det är ljufligt.

4. Ty Herren har utvalt Jakob åt sig, Israel till sin egendom.

5. Ty jag vet, att Herren är stor, att vår Herre är för mer än alla gudar.

6. Herren kan göra allt hvad han vill, i himmelen och på jorden, i hafven och i alla djup;

7. han som låter regnskyar stiga upp från jordens ända, han som låter ljungeldar komma med regn och för vinden ut ur dess förvaringsrum;

8. han som slog de förstfödda i Egypten, både människor och boskap;

9. han som sände tecken och under öfver dig, Egypten, öfver Farao och alla hans tjänare;

10. han som slog stora folk och dräpte mäktiga konungar:

11. Sihon, Amoréernas konung, och Og, konungen i Basan, med alla Kanaans riken,

12. och gaf deras land till arfvedel, till arfvedel åt sitt folk Israel.

13. Herre, ditt namn varar evinnerligen, Herre, din åminnelse från släkte till släkte.

14. Ty Herren skaffar rätt åt sitt folk, och öfver sina tjänare förbarmar han sig.

15. Hedningarnas afgudar äro silfver och guld, verk af människohänder.

16. De hafva mun och tala icke, de hafva ögon och se icke,

17. de hafva öron och lyssna icke till, och ingen ande är i deras mun.

18. De som gjort dem skola blifva dem lika, ja, alla som förtrösta på dem.

19. I af Israels hus, lofven Herren; I af Arons hus, lofven Herren;

20. I af Levis hus, lofven Herren; I som frukten Herren, lofven Herren.

21. Lofvad vare Herren från Sion, han som bor i Jerusalem! Halleluja!

Aftonsång.

136 PSALMEN. *Confitemini.*

TACKEN Herren, ty han är god, ty hans nåd varar evinnerligen.

2. Tacken gudarnas Gud, ty hans nåd varar evinnerligen;

3. Tacken herrarnes Herre, ty hans nåd varar evinnerligen;

4. honom som allena gör stora under, ty hans nåd varar evinnerligen;

5. honom som har gjort himmelen med förstånd, ty hans nåd varar evinnerligen;

6. honom som har utsträckt jorden öfver vattnen, ty hans nåd varar evinnerligen;

7. honom som har gjort de stora ljusen, ty hans nåd varar evinnerligen;

8. solen till att råda öfver dagen, ty hans nåd varar evinnerligen,

9. månen och stjärnorna till att råda öfver natten, ty hans nåd varar evinnerligen;

10. honom som slog egyptierna i deras förstfödda, ty hans nåd varar evinnerligen,

11. och som förde Israel ut därifrån, ty hans nåd varar evinnerligen,

12. med stark hand och uträckt arm, ty hans nåd varar evinnerligen;

13. honom som delade Röda hafvet i tu, ty hans nåd varar evinnerligen,

14. och lät Israel gå midt igenom det, ty hans nåd varar evinnerligen,

15. och kringströdde Farao och hans här i Röda hafvet, ty hans nåd varar evinnerligen;

16. honom som förde sitt folk genom öknen, ty hans nåd varar evinnerligen;

17. honom som slog stora konungar, ty hans nåd varar evinnerligen,

18. och dräpte väldiga konungar, ty hans nåd varar evinnerligen:

19. Sihon, amoréernas konung, ty hans nåd varar evinnerligen,

20. och Og, konungen i Basan, ty hans nåd varar evinnerligen,

21. och som gaf deras land till arfvedel, ty hans nåd varar evinnerligen,

22. till arfvedel åt sin tjänare Israel, ty hans nåd varar evinnerligen;

23. honom som tänkte på oss i vår förnedring, ty hans nåd varar evinnerligen,

24. och som ryckte oss ur våra ovänners våld, ty hans nåd varar evinnerligen;

25. honom som gifver mat åt allt kött, ty hans nåd varar evinnerligen.

26. Tacken himmelens Gud, ty hans nåd varar evinnerligen.

137 PSALMEN. *Super flumina.*

VID Babels floder, där sutto vi och gräto, då vi tänkte på Sion.

2. I pilträden, som där voro, hängde vi upp våra harpor.

3. Ty de som höllo oss fångna bådo oss där att sjunga, och våra plågåre bådo oss vara glada: "Sjungen för oss en af Sions sånger."

4. Huru skulle vi kunna sjunga Herrens sång i främmande land?

5. Nej, om jag förgäter dig, Jerusalem, så förgäte min högra hand sitt värf.

6. Min tunga låde vid min gom, om jag upphör att tänka på dig, om jag icke låter Jerusalem vara min allra högsta glädje.

7. Tänk, Herre, på Jerusalems dag, så att du straffar Edoms barn, dem som ropade: "Rifven ned, rifven ned det ända till grunden."

8. Dotter Babel, du som är hemfallen till ödeläggelse, säll är den som får vedergälla dig allt hvad du har gjort oss.

9. Säll är den som får gripa dina späda barn och krossa dem mot klippan.

138 PSALMEN. *Confitebor tibi.*

JAG vill tacka dig af allt mitt hjärta; inför gudarna vill jag lofsjunga dig.

2. Jag vill tillbedja, vänd mot ditt heliga tempel, och prisa ditt namn för din nåd och sanning, ty du har gjort ditt löftesord stort utöfver allt, hvad ditt namn hade sagt oss.

3. När jag ropade, svarade du mig; du gaf mig frimodighet, och min själ fick kraft.

4. Herre, alla jordens konungar skola tacka dig, när de fått höra din muns tal.

5. De skola sjunga om Herrens vägar, ty Herrens ära är stor.

6. Ja, Herren är hög, men han ser till det låga, och han känner den högmodiga fjärran ifrån.

7. Om ock min väg går genom nöd, så behåller du mig vid lif; du räcker ut din hand till värn mot dina fienders vrede, och din högra hand frälsar mig.

8. Herren skall fullborda sitt verk för mig. Herre, din nåd varar evinnerligen; öfvergif icke dina händers verk.

TJUGUNIONDE DAGEN.

Morgongudstjänst.

139 PSALMEN. *Domine, probasti.*

HERRE, du utrannsakar mig och känner mig. Ehvad jag sitter eller uppstår, vet du det; du förstår mina tankar fjärran ifrån.

2. Ehvad jag går eller ligger, utforskar du det, och med alla mina vägar är du förtrogen.

3. Ty förrän ett ord är på min tunga, se, så känner du, Herre, det till fullo.

4. Du omsluter mig på alla sidor och håller mig i din hand.

5. En sådan kunskap är mig alltför underbar; den är mig för hög, jag kan icke begripa den.

6. Hvart skall jag gå för din ande, och hvart skall jag fly för ditt ansikte?

7. Fore jag upp till himmelen, så är du där, och bäddade jag åt mig i dödsriket, se, så är du ock där.

8. Toge jag morgonrodnadens vingar, gjorde jag mig en boning ytterst i hafvet,

9. så skulle också där din hand leda mig och din högra hand hålla mig.

10. Och om jag sade: "Mörker må betäcka mig och ljuset blifva natt omkring mig,"

11. så skulle själfva mörkret icke vara mörkt för dig, natten skulle lysa såsom dagen: ja, mörkret skulle vara såsom ljuset.

12. Ty du har skapat mina njurar, du sammanväfde mig i min moders lif.

13. Jag tackar dig, att jag är danad så öfvermåttan underbart; ja, underbara äro dina verk, min själ vet det väl.

14. Benen i min kropp voro icke förborgade för dig, då jag bereddes i det fördolda, då jag bildades i jordens djup.

15. Dina ögon sågo mig, då jag allenast var ett foster; alla mina dagar blefvo uppskrifna i din bok,

16. de voro bestämda, förrän någon af dem hade kommit.

17. Huru outgrundliga äro icke för mig dina tankar, o Gud, huru stor är icke deras mångfald!

18. Skulle jag räkna dem, så vore de flera än sanden; när jag uppvaknade, vore jag ännu hos dig.

19. Gud, o att du ville dräpa de ogudaktiga! Ja, måtte de blodgiriga vika bort ifrån mig,

20. de som tala om dig med ränker i sinnet, de som hafva bragt dina städer i fördärf.

21. Skulle jag icke hata dem som hata dig, Herre? Skulle jag icke känna leda vid dem som stå dig emot?

22. Jag hatar dem med starkaste hat; jag räknar dem såsom fiender till mig själf.

23. Utrannsaka mig, Gud, och känn mitt hjärta; pröfva mig och känn mina tankar,

24. och se till, om jag är stadd på en olycksväg, och led mig på den eviga vägen.

140 PSALMEN. *Eriþe me, Domine.*

RÄDDA mig, Herre, från onda människor, bevara mig för våldets män,

2. för dem som uttänka ondt i hjärtat och dagligen sammanrota sig till strid.

3. De hvässa sina tungor såsom ormar, huggormsgift är inom deras läppar.

4. Bevara mig, Herre, för de ogudaktigas händer, beskydda mig för våldets män, som uttänka planer för att bringa mig på fall.

5. I sitt högmod lägga de ut snaror och garn för mig; de breda ut nät invid vägen, giller sätta de för mig.

6. Jag säger till Herren: "Du är min Gud." Lyssna, Herre, till mina böners ljud.

7. Herre, Herre, min starka hjälp, du beskärmar mitt hufvud, när jag drager ut till strid.

8. Tillstäd icke, Herre, hvad de ogudaktiga begära; låt icke deras onda anslag lyckas, de skulle då förhäfva sig.

9. Öfver de mäns hufvuden, som omringa mig, må den olycka komma, som deras läppar vilja bereda.

10. Eldsglöd må regna öfver dem; må de kastas i eld, i djup, ur hvilka de icke kunna komma upp.

11. Den onda tungans man skall icke hafva bestånd i landet; våldets man skall i sin ondska jagas, till dess han störtar.

12. Jag vet, att Herren skall utföra den betrycktes sak, att han skall skaffa de fattiga rätt.

13. Ja, de rättfärdiga skola prisa ditt namn, de redliga skola bo inför ditt ansikte.

Aftonsång.

141 PSALMEN. *Domine, clamavi.*

HERRE, jag ropar till dig, skynda till mig; lyssna till min röst, då jag ropar till dig.

2. Min bön gälle inför dig såsom ett rökoffer, mina händers upplyftande såsom ett aftnonoffer.

3. Sätt, o Herre, en vakt för min mun, bevaka mina läppars dörr.

4. Låt icke mitt hjärta vika af till något ondt, till att öfva ogudaktighetens gärningar tillsammans med män, som göra hvad orätt är; af deras läckerheter vill jag icke äta.

5. Må den Rättfärdige slå mig i kärlek och straffa mig;

6. det är såsom olja på hufvudet, och mitt hufvud skall icke försmå det. Ty ännu en tid, så skall min bön uppfyllas, i det att det går dem illa:

7. deras ledare skola störtas utför klippan, och man skall då höra, att mina ord äro ljustliga.

8. Såsom när man plöjt och upprifvit jorden, så ligga våra ben kringströdda vid dödsrikets rand.

9. Ja, på dig, Herre, Herre, se mina ögon; till dig tager jag min tillilykt, bortkasta icke min själ.

10. Bevara mig för de snaror, som de lagt ut på min väg, och för ogärningsmännens giller.

11. De ogudaktiga falle i sina egna garn, medan jag går oskadd förbi.

142 PSALMEN. *Voce mea ad Dominum.*

JAG höjer min röst och ropar till Herren, jag höjer min röst och beder till Herren.

2. Jag utgjuter inför honom mitt bekymmer, min nöd kungör jag inför honom.

3. När min ande försmäktar i mig, så är du den som känner min stig. På den väg, där jag skall gå, hafva de lagt ut snaror för mig.

4. Skåda på min högra sida och se: där finnes ingen, som kännes vid mig;

5. ingen tillflykt återstår för mig, det finnes ingen, som frågar efter min själ.

6. Jag ropar till dig, Herre; jag säger: "Du är min tillflykt, min del i de lefvandes land."

7. Akta på mitt rop; ty jag är i stort elände;

8. rädda mig från mina förföljare, ty de äro mig öfvermäktiga.

9. För min själ ut ur fängelset, att jag må pris ditt namn. Omkring mig skola de rättfärdiga samlas, när du gör väl mot mig.

143 PSALMEN. *Domine, exaudi.*

HERRE, hör min bön, lyssna till mitt bedjande, svara mig i din rättfärdighet, för din trofasthets skull.

2. Och gå icke till doms med din tjänare, ty inför dig är ingen lefvande rättfärdig.

3. Se, fienden förföljer min själ, han har krossat mitt lif och slagit det till jorden; han har lagt mig i mörker såsom de länge sedan döda.

4. Och min ande försmäktar i mig, mitt hjärta är stelnadt i mitt bröst.

5. Jag tänker på forna dagar, jag begrundar alla dina gärningar, dina händers verk eftersinnar jag.

6. Jag uträcker mina händer till dig; såsom ett törstigt land längtar min själ efter dig.

7. Herre, skynda att svara mig, ty min ande förgås; dölj icke ditt ansikte för mig, så att jag varder lik dem som farit ned i grafven.

8. Låt mig bittida förnimma din nåd, ty jag förtröstar på dig. Kungör mig den väg, som jag skall vandra, ty till dig upplyfter jag min själ.

9. Rädda mig från mina fiender, Herre; hos dig söker jag skygd.

10. Lär mig att göra din vilja, ty du är min Gud; din gode ande lede mig på jämn mark.

11. Herre, behåll mig vid lif för ditt namns skull; tag min själ ut ur nöden för din rättfärdighets skull.

12. Utrota mina fiender för din nåds skull, och förgör alla dem som vålla min själ nöd; ty jag är din tjänare.

TRETTIONDE DAGEN.

Morgongudstjänst.

144 PSALMEN. *Benedictus Dominus.*

LOFVAD vare Herren, min klippa, han som lärde mina armar att kriga, mina händer att strida;

2. han som är så nåderik mot mig, han, min borg, mitt värn och min räddare, min sköld och den till hvilken jag tager min tillflykt, han som lägger mitt folk under mig.

3. Herre, hvad är en människa, att du vill veta af henne, en människoson, att du tänker på honom?

4. En människa är lik en fläkt, hennes dagar äro såsom en försvinnande skugga.

5. Herre, sänk din himmel och far ned, rör vid bergen, så att de ryka.

6. Låt ljungeldar ljunga och förskingra dem, skjut dina pilar och förvirra dem.

7. Räck ut dina händer från höjden, fräls mig och rädda mig ur de stora vattnen, ur främlingarnas hand,

8. hvilkas mun talar lögn, och hvilkas högra hand är en falskhetens hand.

9. Gud, jag vill sjunga dig en ny sång, jag vill lofsjunga dig till tiosträngad psaltare,

10. dig som gifver seger åt konungarna, dig som frälste din tjänare David från det onda svärdet.

11. Fräls mig och rädda mig ur främlingarnas hand, hvilkas mun talar lögn, och hvilkas högra hand är en falskhetens hand.

12. När våra söner stå i sin ungdom såsom högväxta plantor, våra döttrar såsom hörnstoder, huggna för palatser;

13. när våra visthus äro fulla med förråd af alla slag; när våra får föröka sig tusenfaldt, ja, tiotusenfaldt på våra utmarker;

14. när våra oxar äro rikt lastade; när ingen rämna finnes i muren och inga flyktingar finnas, när intet klagorop höres på våra gator —

15. saligt är det folk, som det så går; ja, saligt är det folk, hvars Gud Herren är.

145 PSALMEN. *Exaltabo te, Deus.*

JAG vill upphöja dig, min Gud, du konung, och lofva ditt namn alltid och evinnerligen.

2. Jag vill dagligen lofva dig och prisa ditt namn alltid och evinnerligen.

3. Stor är Herren och högtlofvad, ja, hans storhet är outrannsaklig.

4. Det ena släktet prisar för det andra dina verk, de förkunna dina väldiga gärningar.

5. Ditt majestäts härlighet och ära vill jag begrundade och dina underfulla verk.

6. Man skall tala om dina mäktiga och fruktansvärda gärningar; dina storverk skall jag förtälja.

7. Man skall utbreda ryktet om din stora godhet och jubla öfver din rättfärdighet.

8. Nådig och barmhärtig är Herren, långmodig och stor i mildhet.

9. Herren är god mot alla och förbarmar sig öfver alla sina verk.

10. Alla dina verk, Herre, skola tacka dig, och dina fromma skola lofva dig.

11. De skola tala om ditt rikes ära, och din makt skola de förkunna.

12. Så skola de kungöra för människors barn dina väldiga gärningar och ditt rikes ära och härlighet.

13. Ditt rike är ett rike för alla evigheter, och ditt herradöme varar från släkte till släkte.

14. Herren uppehåller alla dem som äro på väg att falla, och han upprättar alla dem som äro nedböjda.

15. Allas ögon vänta efter dig, och du gifver dem deras mat i rätt tid.

16. Du upplåter din hand och mättar allt lefvande med nåd.

17. Herren är rättfärdig i alla sina vägar och nådig i alla sina verk.

18. Herren är nära alla dem som åkalla honom, alla dem som åkalla honom i sanning.

19. Han gör hvad de gudfruktiga begära och hör deras rop och frälsar dem.

20. Herren bevarar alla dem som älska honom, men alla ogudaktiga skall han förgöra.

21. Min mun skall uttala Herrens lof, och allt kött skall prisa hans heliga namn alltid och evinnerligen.

146 PSALMEN. *Lauda, anima mea.*

HALLELUJA! Lofva Herren, min själ. Jag vill lofva Herren, så länge jag lefver, jag vill lofsjunga min Gud, så länge jag är till.

2. Förliten eder icke på furstar, icke på en människosön, han kan icke hjälpa.

3. Hans ande måste sin väg, tillbaka till den jord, hvaraf han är kommen; då varda hans anslag om intet.

4. Säll är den, hvilkens hjälp är Jakobs Gud, den hvilkens hopp står till Herren, hans Gud,

5. till honom som har gjort himmelen och jorden och hafvet och allt hvad i dem är, till honom som håller tro evinnerligen,

6. som skaffar rätt åt de förtryckta, som gifver bröd åt de hungrande.

7. Herren löser de fångna, Herren öppnar de blindas ögon,

8. Herren upprättar de nedböjda, Herren älskar de rättfärdiga,

9. Herren bevarar främlingar, faderlösa och änkor uppehåller han; men de ogudaktigas väg vänder han i villa.

10. Herren är konung evinnerligen, din Gud, Sion, från släkte till släkte. Halleluja!

Aftonsång.

147 PSALMEN. *Laudate Dominum.*

HALLELUJA! Ja, det är godt att lofsjunga vår Gud, ja, det är ljuvligt; lofsång höfves oss.

2. Herren är den som uppbygger Jerusalem, de fördrifna af Israel samlar han.

3. Han helar dem som hafva förkrossade hjärtan, och han förbinder deras sår.

4. Han bestämmer stjärnornas mängd, han nämner dem alla vid namn.

5. Vår Herre är stor och väldig i kraft, och hans förstånd har ingen gräns.

6. Herren uppehåller de säktmodiga, men han slår de ogudaktiga till jorden.

7. Höjen sång till Herren med tacksägelse, lofsjungen vår Gud till harpa,

8. honom som betäcker himmelen med moln, som bereder regn åt jorden, som låter gräs skjuta upp på bergen,

9. honom som gifver föda åt djuren, åt korpens ungar som ropa.

10. Han har icke sin lust i hästens styrka, han har icke behag till mannens snabhet.

11. Herren har behag till dem som frukta honom, till dem som hoppas på hans nåd.

12. Jerusalem, prisa Herren; Sion, lofva din Gud.

13. Ty han har gjort bommarna för dina portar fasta; han har välsignat dina barn i dig.

14. Han skaffar dina gränser frid, han mättar dig med bästa hvete.

15. Han låter sitt tal utgå till jorden, hans ord löper med hast.

16. Han låter snö falla såsom ull, han strör ut rimfrost såsom aska.

17. Han kastar sitt hagel såsom korn; hvem kan bestå för hans frost?

18. Åter sänder han sitt ord, då smälter det frusna; han låter sin vind blåsa, då strömmar vatten.

19. Han förkunnar för Jakob sitt ord, för Israel sina stadgar och rätter.

20. Så har han icke gjort för något hednafolk; och hans rätter, dem känna de icke. Halleluja!

148 PSALMEN. *Laudate Dominum.*

HALLELUJA! Lofven Herren från himmelen, lofven honom i höjden.

2. Lofven honom, alla hans änglar, lofven honom, all hans här.

3. Lofven honom, sol och måne, lofven honom, alla lysande stjärnor.

4. Lofven honom, I himlars himlar och I vatten ofvan himlarna.

5. Ja, de må lofva Herrens namn, ty han bjöd, och de blefvo skapade.

6. Och han gaf dem deras plats för alltid och för evigt; han gaf dem en lag, och ingen öfverträder den.

7. Lofven Herren från jorden, I hafsdjur och alla djup,

8. eld och hagel, snö och töcken, du stormvind, som uträttat hans befallning,

9. I berg och alla höjder, I fruktträd och alla cedrar,

10. I vilda djur och all boskap, I kräldjur och bevingade fåglar,

11. I jordens konungar och alla folk, I furstar och alla domare på jorden,

12. I ynglingar, så ock I jungfrur, I gamla med de unga. Ja, de må lofva Herrens namn, ty hans namn allena är högt, hans majestät når öfver jorden och himmelen.

13. Och han har upphöjt ett horn åt sitt folk, ett ämne till lofsång är det för alla hans fromma, för Israels barn, det folk som är honom nära. Halleluja!

149 PSALMEN. *Cantate Domino.*

HALLELUJA! Sjungen till Herrens ära en ny sång, hans lof i de frommas församling.

2. Israel glädje sig öfver sin skapare, Sions barn fröjde sig öfver sin konung.

3. Må de lofva hans namn under dans, till puka och harpa må de lofsjunga honom.

4. Ty Herren har behag till sitt folk, han smyckar de saktmodiga med frälsning.

5. De fromma fröjde sig och gifve ära, de jubla på sina läger.

6. Guds lof skall vara i deras mun och ett tveeggadt svärd i deras hand

7. för att utkräfva hämnd på hedningarna och hemsöka folken med tuktan,

8. för att binda deras konungar med kedjor och deras ädlingar med järnbojor,

9. för att utföra på dem den dom, som är skriven. En härlighet blifve det för alla hans fromma. Halleluja!

150 PSALMEN. *Laudate Dominum.*

HALLELUJA! Lofven Gud i hans helgedom, lofven honom i hans makts fäste.

2. Lofven honom för hans väldiga gärningar, lofven honom efter hans stora härlighet.

3. Lofven honom med basunklang, lofven honom med psaltare och harpa.

4. Lofven honom med puka och dans, lofven honom med strängaspel och flöjt.

5. Lofven honom med ljudande cymbaler, lofven honom med klingande cymbaler.

6. Allt hvad anda har lofve Herren. Halleluja!

HÄR SLUTAR PSALTAREN.

HURU
BISKOPAR
SKOLA KONSEKRERAS OCH
PRÄSTER OCH DIAKONER
ORDINERAS

ENLIGT DEN PROTESTANTISKT BISKOPLIGA KYRKANS I AMERIKAS FÖ-
RENTA STATER ORDNING, SÅDAN DENSAMMA FASTSTÄLLDES AF
NÄMNDÄ KYRKAS BISKOPAR, PRÄSTER OCH LEKMÄN VID ALLMÄNNA
KYRKOMÖTET I SEPTEMBER MÅNAD A. D. 1792.

FÖRORD.

DET är uppenbart för alla människor, som uppmärksamt läst den heliga skrift och forntida författares arbeten, att det alltifrån apostlarnas dagar funnits foljande ämbeten i Kristi kyka: biskopsämbetet, prästämbetet och diakonämbetet. Dessa ämbeten hafva alltid hållits så högt i ära, att ingen fördristat sig att förvalta något af dem, utan att han först blifvit kallad, pröfvad och examinerad samt befunnits äga sådana kvalifikationer, som utgöra nödvändiga förutsättningar därför, och som dessutom genom offentlig bön och handpåläggning blifvit därtill antagen och befullmäktigad af behörig myndighet. Och på det dessa ämbeten må fortfara samt förvaltas och betraktas med vördnad inom denna kyrka, så skall ingen anses eller erkännas såsom en rättmätig biskop, präst eller diakon i denna kyrka eller tillåtas att förvalta något af dessa ämbeten, med mindre han blifvit kallad, pröfvad, examinerad och därtill invigd i öfverensstämmelse med foljande formulär eller erhållit biskoplig konsekration eller ordination.

Och ingen skall antagas till diakon, präst eller biskop, förrän han uppnått den ålder kyrkolagen föreskrifver för innehafvare af dessa ämbeten.

Om biskopen antingen personligen vet eller genom tillräckligt vittnesbörd erhållit kunskap om, att ifrågavarande person är en from man, som ej gjort sig skyldig till något brott, samt genom profning och undersökning funnit, att han äger tillräcklig kunskap i den heliga skrift och öfriga lärdomsämnen, som kyrkolagen föreskrifver, så kan biskopen på den bestämda dagen eller i nödfall på någon annan dag i församlingens närvaro inviga honom till diakon enligt foljande föreskrifna sätt och formulär.

FORMULÄRET OCH SÄTTET FÖR INVIGNING AF DIAKONER.

¶ På den af biskopen bestämda dagen hålles efter morgongudstjänstens slut en predikan eller ett tal om deras plikt och ämbete, hvilka skola invigas till diakoner, och om huru nödvändigt detta ämbete är i Kristi kyrka samt huru menigheten bör högakta dem i deras ämbete.

¶ Klädda på öfligt sätt, skola de, hvilka åstunda att ordineras till diakoner, af en präst föreställas biskopen, som därunder förblir sittande på sin plats nära altaret, hvarvid prästen säger:

VÖRDIGE fader i Gud, jag föreställer Eder dessa personer för att invigas till diakoner.

Biskopen:

SEN till, att de män I föreställen oss äro, på grund af lärdom och gudaktigt lefverne, både skickliga och lämpliga att rätteligen förvalta sitt ämbete till Guds ära och hans kyrkas uppbyggelse.

¶ *Prästen svarar:*

JAG har förfrågat mig om dem och äfven pröfvat dem och anser dem vara det.

¶ *Därefter säger biskopen till församlingen:*

BRÖDER! Om någon af eder angående någon af dessa personer, hvilka blifvit föreställda för att ordineras till diakoner, har sig bekant något hinder eller märkligt brott, hvarför han icke bör invigas till detta ämbete, så må han i Guds namn framträda och angifva, hvari detta brott eller hinder består.

¶ Om något större brott eller hinder anmäles, uppskjuter biskopen denna persons ordination, tills den anklagade bevisats vara oskyldig till brottet.

¶ Därpå skall biskopen (sedan han uppmanat församlingen att bedja för dem, som befunnits lämpliga att ordineras) tillsammans med det närvarande prästerskapet och församlingen läsa litanian.

¶ Därefter läses nattvardsritualen med följande kollekt, epistel och evangelium.

Kollekten.

ALLSMÄKTIGE Gud, som i din gudomliga försyn förordnat skilda ämbeten inom din kyrka och ingaf dina apostlar att utvälja den förste martyren, den helige Stefanus, till diakonämbetet, se i nåd till dessa dina tjänare, som nu äro kallade till liknande ämbete och förvaltning. Uppfyll dem så med din läras sanning, och prydd dem med sådan renhet i lefvernet, att de både med ord och goda föredömen må troget tjäna Dig i detta ämbete till ditt namns ära och din kyrkas uppbyggelse; för vår Frälsars, Jesu Kristi, skull, som med Dig och den Helige Ande lefver och regerar från evighet till evighet. *Amen.*

Epistel. 1 Tim. 3: 8.

ÄFVENSÅ böra diakonerna vara värdiga, icke tvetaliga, icke begifna på mycket vin, icke snikna efter slem vinning, hafvande trons hemlighet i ett rent samvete. Men äfven dessa skola först pröfvas; sedan må de tjäna, om de äro oförvitliga. Äfvenså böra kvinnorna vara ärbara, icke klander-sjuka, men nyktra, trogna i allt. Diakonerna skola vara en enda hustrus män, som väl förestå sina barn och sina egna hus. Ty de som hafva tjänat väl, vinna en god ställning och mycken frimodighet i den tro, som är i Kristus Jesus.

¶ *Eller följande ur Apostlagärningarnes sjätte kapitel:*

Ap. G. 6: 2.

DÅ kallade de tolf hopen af lärjungar tillsamman och sade: Det är icke tillbörligt att vi öfvergifva Guds ord för att tjäna vid borden. Utsen därför, bröder, sju män ibland eder, som hafva godt rykte om sig och äro fulla af den Helige Ande och visdom, hvilka vi kunna anställa för detta behof. Men vi vilja ägna oss ständigt åt bönen och ordets tjänst. Och det talet behagade hela hopen; och de utvalde Stefanus, en man full af tro och den Helige Ande, och Filippus och Prokorus och Nikanor och Timon och Parmenas och Nikolaus, en proselyt från Antiokia, och dem framställde de för apostlarna. Och de bådö och lade händerna på dem. Och Guds ord växte, och lärjungarnas antal förökades mycket i Jerusalem, och en stor hop af prästerna blefvo tron lydaktiga.

¶ *Därefter pröfvar biskopen i församlingens närvaro hvar och en af dem, som skola ordineras, på följande sätt:*

TRON I, att I uti edert inre ären manade af den Helige Ande att åtaga eder detta ämbete och denna förvaltning

för att tjäna Gud till hans äras befrämjande och hans folks uppbyggelse?

Svar: Det hoppas jag.

Biskopen:

TRON I, att ären verkligt kallade, enligt vår Herre Jesu Kristi vilja och denna kyrkas lagar, att inträda i hennes tjänst?

Svar: Det tror jag.

Biskopen:

TRON I uppriktigt på alla det gamla och nya testamentets kanoniska böcker?

Svar: Jag tror på dem.

Biskopen:

VILJEN I flitigt läsa dem för alla, som församlas i den kyrka I tillförordnens att betjäna?

Svar: Det vill jag.

Biskopen:

TILL en diakons ämbete hör att vid gudstjänst assistera prästen i den församling han förordnas att betjäna och i synnerhet att biträda honom vid nattvardens utdelande, att läsa den heliga skrift och predikningar i kyrkan, att undervisa ungdomen i katekesen och i prästens frånvaro förrätta barndop samt predika, om han därtill erhållit biskopens tillstånd. Och vidare ålägger honom hans ämbete att, om tillfälle därtill gifves, uppsöka församlingens sjuka, fattiga och hjälpbehövande, så att han kan upplysa pastor om deras tillstånd, namn och bostäder, på det de genom hans åtgörande må understödjas med de medel församlingens medlemmar och andra offra för detta ändamål. Viljen I med glädje villigt utföra detta?

Svar: Det vill jag med Guds hjälp.

Biskopen:

VILJEN I sorgfälligt vinnlägga eder om att inrätta och ställa edert eget och edra anhörigas lefverne i öfverensstämmelse med Kristi lära samt göra bade eder själfva och dem, så mycket som på eder beror, till hälsosamma föredömen för Kristi hjord?

Svar: Det vill jag med Guds hjälp.

Biskopen:

VILJEN I vördnadsfullt lyda eder biskop och andra för-
män, hvilka enligt kyrkans lagar hafva sig vården och
tillsynen öfver eder anförtrodd, samt beredvilligt hörsamma
deras gudliga förmaningar?

Svar: Det vill jag med Herrens hjälp eftersträfvä.

¶ *Därefter knäböja de vördnadsfullt inför biskopen, som, läggande sina
händer på hvars och ens hufvud, säger:*

MOTTAG du fullmakt att i Guds kyrka utöfva en diakons
ämbete, hvilket öfverantvardas åt dig i Fadrens och
Sonens och den Helige Andes namn. Amen.

¶ *Därefter öfverlämnar biskopen till hvar och en af dem det nya testamentet
därvid sägande:*

MOTTAG du fullmakt att i Guds kyrka läsa evangelium
och att predika detsamma, om biskopen därtill gifver
sin tillåtelse.

¶ *Därefter läser en af dem, som biskopen därtill utser, evangeliet.*

Lukas 12: 35.

EDRA länder vare omgjordade och edra ljus brinnande.
Och varen I like människor, som vänta sin herre, när han
skall komma hem från bröllopet, att när han kommer och klap-
par, de strax må låta upp för honom. Saliga äro de tjänare,
hvilka Herren finner vakande, när han kommer. Sannerligen
säger jag eder: Han skall omgjorda sig och låta dem sitta till
bords, och han skall gå och tjäna dem; och om han kommer i
den andra nattvakten, eller om han kommer i den tredje natt-
vakten och finner det så, saliga äro de tjänarna.

¶ *Därefter fortsätter biskopen med nattvardsritualen, och alla, som ordinerats,
stanna och mottaga nattvarden tillsammans med honom.*

¶ *När kommunionen är öfver, läses, efter sista kollekten och omedelbart
före välsignelsen, följande kollekt.*

ALLSMÄKTIGE Gud, från hvilken alla goda gåfvor kom-
ma, Du, som af din stora barmhärtighet har värdigats
mottaga och insätta dessa dina tjänare i diakonämbetet inom
din kyrka; vi bedja Dig, o Herre, att så styra och regera dem,
att de må vara anspråkslösa, ödmjuka och outtröttliga i för-
valtandet af sitt ämbete och beredvilliga att iakttaga allt, som
tillhör andlig tukt och ordning, så att de, städse hafvande ett
oförvitligt samvetes vittnesbörd och förblifvande fasta och
starka i din Son, Jesus Kristus, må så handhafva denna under-

ordnade befattning, att de må befinnas värdiga att kallas till högre ämbeten i din kyrka; genom samme din Son, Jesus Kristus, vår Frälsare, hvilken vare ära och härlighet från evighet till evighet. *Amen.*

Guds frid, som öfvergår allt förstånd, bevare edra hjärtan och edra tankar i Guds och hans Sons, vår Herre Jesu Kristi, kunskap och kärlek. Och Gud allsmäktig, Fadren, Sonen och den Helige Ande, låte sin välsignelse vara med och öfver eder alltid. *Amen.*

¶ *Därpå upplyses diakonen om, att han måste tjäna i diakonämbetet under ett års tid (såvida icke biskopen på grund af viktiga skäl annorlunda bestämmer), på det att han må utvecklas och vinna erfarenhet i allt, som tillhör kyrklig förvaltning. Om han under utöfvandet af sin kallelse befinnes trogen och verksam, så kan han vid den tid kyrkolagen föreskrifver eller i nödfall vid något annat tillfälle, af sitt stifts biskop i församlingens närvaro befordras till prästämbetet enligt här följande angifna sätt och formulär.*

FORMULÄRET OCH SÄTTET FÖR INVIGNING AF PRÄSTER.

¶ På den af biskopen bestämda dagen hålles efter morgongudstjänstens slut en predikan eller tal om deras plikt och ämbete, hvilka skola ordineras till präster, om huru nödvändigt detta ämbete är i Kristi kyrka samt om huru menigheten bör högakta dem i deras ämbete.

¶ Klädda på öfligt sätt, skola de, hvilka den dagen komma att mottaga präst-ämbetet, af en präst föreställas biskopen, som därunder blir sittande på sin plats nära altaret, hvarvid prästen säger:

VÖRDIGE fader i Gud, jag föreställer Eder dessa närvarande personer för att invigas till prästämbetet.

Biskopen:

SEN till, att de män I föreställen oss äro, på grund af lärdom och gudaktigt lefverne, både skickliga och lämpliga att rätteligen förvalta sitt ämbete till Guds ära och hans kyrkas uppbyggelse.

¶ *Prästen svarar:*

JAG har förfrågat mig om dem och äfven pröfvat dem och anser dem vara det.

¶ *Därefter säger biskopen till församlingen:*

KÄRA kristna! Dessa äro de, som vi, om Gud vill, ämna att denna dag inviga till det heliga prästämbetet, ty efter vederbörlig pröfning hafva vi icke kunnat finna annat, än att de äro rätteligen kallade till sin befattning och ämbete samt att de äro för detsamma lämpliga män. Men om det finnes någon ibland eder, som om någon af dem har sig bekant något hinder eller märkligt brott, hvarför han icke bör invigas till detta heliga ämbete, så må han i Guds namn framträda och angifva, hvari detta brott eller hinder består.

¶ Om något större brott eller hinder anmäles, uppskjuter biskopen denna persons ordination, tills den anklagade bevisats vara oskyldig till brottet.

¶ Därpå skall biskopen (sedan han uppmanat församlingen att bedja för dem, som befunnits lämpliga att ordinerast) tillsammans med det närvarande prästerskapet och församlingen läsa litanian och de böner, som äro förord-

nade i formuläret för invigning till diakonämbetet, med den förändring, att i det särskilda tillägget ordet "diakoner" utelämnas och ersättes med ordet "präster."

¶ Därefter läses nattvardsritualen med följande kollekt, epistel och evangelium.

Kollekten.

ALLSMÄKTIGE Gud, från hvilken alla goda gåfvor komma, Du, som genom din Helige Ande förordnat skilda ämbeten inom din kyrka, se i nåd till dessa dina tjänare, som nu äro kallade till prästämbetet. Upplys dem så med din läras sanning och prydd dem med sådan renhet i lefvernet, att de både med ord och goda föredömen må troget tjäna dig i detta ämbete till ditt namns ära och din kyrkas uppbyggelse; för vår Frälsares, Jesu Kristi, skull, som med Dig och den Helige Ande lefver och regerar från evighet till evighet. *Amen.*

Epistel. Ef. 4:7.

MEN åt hvar och en af oss har nåden blifvit gifven efter Kristi gåfvas mått. Därförsäger han: "Han har uppfarit i höiden, han har tagit fångar till fånga och gifvit människorna gåfvor." Men detta "han har uppfarit," hvad är det annat än att han ock först har nedfarit till jordens nedre rum? Den som nedför är ock den som uppfor öfver alla himlar, på det att han skulle uppfylla allt. Han har ock satt somliga till apostlar, somliga till profeter, somliga till evangelister och somliga till herdar och lärare för de heligas fullkomnande, till ämbetets verk, till Kristi kropps uppbyggelse, till dess vi alla hinna till enheten i tron och i Guds Sons kunskap, till en fullkommen man, till Kristi fullhets åldersmått.

¶ Därefter läses såsom evangelium den del af Mattei nionde kapitel, som följer:

Matt. 9:36.

NÄR Jesus såg folkskarorna, varkunnade han sig öfver dem, emedan de voro misshandlade och öfvergifna såsom får, som icke hafva någon herde. Då sade han till sina lärjungar: Skörden är mycken, men arbetarna äro få. Bedjen fördenskuil skördens Herre, att han utsänder arbetare till sin skörd.

¶ Eller också följande från tionde kapitlet i Johannes evangelium:

Joh. 10:1.

SANNERLIGEN, sannerligen säger jag eder: Den som icke går genom dörren in i fårahuset utan stiger in från annat håll, han är en tjuf och en röfvere. Men den som går

in genom dörren, han är herde för fåren. För denne låter dörrvaktaren upp, och fåren höra hans röst, och sina egna får kallar han vid namn och för dem ut. Och när han har släppt ut sina egna får, går han framför dem, och fåren följa honom, ty de känna hans röst. Men en främmande följa de icke, utan fly ifrån honom, emedan de icke känna de främmandes röst. Denna liknelse sade Jesus till dem, men de förstodo icke hvad det var som han talade till dem. Då sade Jesus åter till dem: Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Jag är dörren till fåren. Alla som hafva kommit före mig äro tjuftar och röfvere, men fåren hafva icke hört dem. Jag är dörren; om någon ingår genom mig, skall han blifva frälst och han skall ingå och utgå och finna bete. Tjuften kommer icke utan för att stjäla och slakta och förgöra. Jag har kommit, på det att de må hafva lif och hafva öfver nog. Jag är den gode herden. Den gode herden låter sitt lif för fåren. Men den som är lejd och icke är herde, hvilken fåren icke tillhöra, han ser ulfven komma och öfvergifver fåren och flyr, och ulfven borttrycker dem och förskingrar fåren; men den lejde flyr, emedan han är lejd och vårdar sig icke om fåren. Jag är den gode herden, och jag känner de mina och är känd af de mina, såsom Fadern känner mig och jag känner Fadern, och jag låter mitt lif för fåren. Jag har ock andra får, som icke äro af detta fårahus; dem måste jag ock föra härtill, och de skola höra min röst, och det skall varda en hjord och en herde.

¶ *Därefter säger biskopen till dem följande:*

BRÖDER! Både vid eder enskilda pröfning och den till eder ställda förmaningen samt vid läsningen af de från evangelierna och de apostoliska brefven hämtade texterna hafven I hört, huru högt och viktigt det ämbete är, hvartill I ären kallade. Och nu uppmana vi eder åter i vår Herre Jesu Kristi namn att betänka, till hvilken hög värdighet och till hvilket viktigt ämbete I ären kallade, nämligen till Herrens sändebud, vaktare och förvaltare, till att lära och förmana, föda och sörja för Herrens husfolk, uppsöka Kristi förskingrade får och hans i denna onda värld kringspridda barn, på det de genom Kristus må varda frälsta för evigt.

Hafven därför i ständig åminnelse den stora skatt, som lämnats i eder vård, ty denna skatt är Kristi hjord, som han förvärfvat genom sin död och för hvilken han utgjutit sitt blod. Kyrkan och församlingen, som I ären förpliktade att tjäna, är hans brud och hans kropp. Och om det inträffar, att församlingen eller någon af hennes medlemmar lider skada eller hin-

dras på grund af eder försumlighet, så insen I väl eder stora skuld och kännen det förfärliga straff, som därpå följer. Öfvervägen därför med eder själfva, hvad betydelse edert ämbete har för Guds barn och för Kristi brud och kropp. Sen till, att I aldrig upphören med edert arbete, eder omsorg och edert nit, förrän I enligt eder oafvisliga plikt hafven utträttat allt, hvad I kunnen, för att bringa alla dem, som äro eller framdeles komma att antvardas i eder vård, till den öfverensstämmelse i tron och Guds kunskap samt till den mogna och fulländade ålder i Kristus, som icke vidare lämnar rum för villfarelse i lära eller lastbarhet i lefverne.

Emedan edert ämbete är af så stor betydelse och af så svår beskaffenhet, så insen I väl, med hvilken stor omsorg och nitälskan I bören egna eder däråt, både för att bevisa eder såsom plikttrogna och tacksamma mot Herren, hvilken insatt eder i en så hög värdighet, som ock att taga eder till vara, så att I själfva icke förbryten eder eller gifven andra någon anledning att försynda sig. Dock kunnen I icke af eder själfva hafva vilja och håg därtill, ty både vilja och håg komma från Gud allena. Därför bören och behöfven I allvarligen bedja om hans Helige Ande. Och i medvetandet därom, att I icke förmån utföra ett så viktigt verk som det, hvilket hör till människors frälsning, genom några andra medel än de heliga skrifternas lära och förmaning och ett därmed öfverensstämmande lefverne, så bören I behjarta, huru angeläget det är att med all flit läsa och vinna kunskap i Skriften samt att inrätta såväl edert eget lif som deras, hvilka särskildt stå eder nära, enligt Guds ords föreskrifter, samt huru I fördenskull bören försaka och åsidosätta, så mycket I kunnen, alla världsliga omsorger och sträfvanden.

Vi hysa den glädjande förhoppningen, att I själfva för länge sedan hafven öfvervägt dessa stycken och allvarligt beslutit att med Guds nåd odeladt ägna eder åt detta ämbete, hvartill Gud behagat kalla eder, så att I, så vidt på eder ankommer, uteslutande befatten eder med denna sak och däråt ägna alla edra omsorger och studier samt att I oafslåtligen bedjen Gud, vår Fader, att han för vår ende Frälsares, Jesu Kristi, skull förläna eder den Helige Andes himmelska bistånd, så att I genom dagligt läsande och begrundande af Skriften mågen allt mer mogna och stärkas i edert ämbete och städse eftersträfvat helighet i edert eget och edra anhörigas lefverne samt inrätta det enligt Kristi föreskrift och lära, att I mågen varda hälsosamma och gudaktiga föredömen och mönster för människorna.

Och på det denna Kristi församling, som här är närvarande, äfven må förstå, hvad I tänken och viljen i dessa stycken, och på det att detta edert löfte må ännu kraftigare mana eder att uppfylla edra plikter, så skolen I uppriktigt svara på de frågor vi i Guds och hans kyrkas namn ställa till eder angående desamma.

KÄNNEN I eder i edra hjärtan öfvertygade om, att I i sanning ären kallade, enligt vår Herre Jesu Kristi vilja och denna kyrkas lagar, att invigas till prästämbetets kallelse och tjänst?

Svar: Jag är öfvertygad därom.

Biskopen:

ÄREN I öfvertygade om, att de heliga skrifterna innehålla och lära allt, som är nödvändigt till evig frälsning genom tron på Jesus Kristus, och ären I fast beslutna att i nämnda skrifter undervisa dem, hvilka anförtros i eder vård, samt att såsom nödvändigt till evig frälsning icke lära någonting annat, än hvad som enligt eder egen öfvertygelse öfverensstämmer med Skriften och kan därmed bevisas?

Svar: Därom är jag öfvertygad, och därtill är jag genom Guds nåd fast besluten.

Biskopen:

VILJEN I sålunda med troget nit vinnlägga eder om att handhafva Kristi lära, förvalta sakramenten och utöfva församlingstukt, såsom Herren befallt och i enlighet med denna kyrkas af Gud mottagna förordning, så att I kunnen undervisa dem, hvilka äro anförtrodda åt eder vård och omsorg, att sorgfälligt iakttaga allt detta?

Svar: Det vill jag med Herrens hjälp.

Biskopen:

VILJEN I alltid vara redo att med trogen nitälskan från kyrkan bannlysa och fördrifva alla villfarande och främmande läror, som strida mot Guds ord, och att bruka både offentlig och enskild förmaning och uppmuntran till de sjuka såväl som de friska, hvilka befinna sig under eder vård, närhelst detta kräfves och tillfälle därtill gifves?

Svar: Det vill jag med Herrens hjälp.

Biskopen:

VILJEN I vara beständiga i bönen, flitiga i läsandet af de heliga skrifterna och i sådana studier, som bidraga till

kunskap däri, samt afhålla eder från sådan forskning, som tillhör världen och köttet?

Svar: Därom vill jag med Herrens hjälp beflita mig.

Biskopen:

VILJEN I sorgfälligt söka dana och fostra eder själfva och edra familjer i enlighet med Kristi lära och, så mycket på eder ankommer, göra både eder och dem till hälsosamma föredömen och förebilder för Kristi hjord?

Svar: Jag vill med Herrens hjälp beflita mig därom.

Biskopen:

VILJEN I efter bästa förmåga upprätthålla och befrämja endräkt, frid och kärlek bland alla kristna människor och i synnerhet bland dem, hvilka äro eller blifva anförtrordade åt eder vård?

Svar: Det vill jag med Herrens hjälp.

Biskopen:

VILJEN I vördnadsfullt lyda eder biskop och andra förmän, hvilka enligt kyrkans lagar hafva sig vård och tillsynen öfver eder anförtrodd, så att I med gladt sinne och håg hörsammen deras fromma förmaningar och underkasten eder deras gudliga beslut?

Svar: Det vill jag med Herrens hjälp.

¶ *Därefter uppstår biskopen och säger:*

GUD allsmäktig, som gifvit eder vilja att fullgöra allt detta, förläne eder äfven kraft och förmåga att utföra detsamma, så att han må fullborda det verk han begynt i eder; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ *Därefter uppmanas församlingen att i enskild bön ödmjukt framlägga alla dessa saker inför Gud, för hvilka boners uppsändande en stunds tystnad iakttages.*

¶ *Därefter sjunger eller läser biskopen, under det de, som skola ordineras till präster, knäboja, Veni, Creator Spiritus, hvarvid biskopen börjar och prästerna och andra närvarande växelvis besvara hvarje vers på följande sätt:*

KOM Helge And', vår själ upptänd,
med himmelskt ljus dig till oss vänd!
Du kraftens Helge Ände är,
i sjufaldt mått Du nåd beskär.

Din smörjelse från himlens höjd
är kärlek, tröst och frid och fröjd.

Låt evigt ljus från höga skyn
upplysa klart vår skumma syn.

Vårt svaga hjärta styrk och råd
med kraften af din stora nåd,
 allt ondt förtag och gif oss frid,
oss led och hjälp i lifvets strid.

Att Fader, Son och Ande är
Treenig Gud oss känna lär,
 att genom alla tidens gång
vi sjunga må vår jubelsång:
     Pris ske Dig i allo lande,
     Fader, Son och Helge Ande!

¶ *Eller följande:*

KOM Helge Ande, evig Gud,
 af höjden till oss ned
med bud från Fadren och hans Son
om kärlek, frid och fred.

Berör vår själ, vårt hjärta styrk,
 oss himmelsk nåd beskär,
att gudlighet och sanning må
bli helt vår själs begär.

Du är den sanne Tröstaren
 i sorg och nöd på jord.
Den gåfva, Gud den högste ger,
ej tolkas kan i ord.

En källa, lefvande och klar,
 af ren och himmelsk fröjd,
en eld så stark, en kärlek varm,
en kraft från himlens höjd.

Du många gåfvor till oss för
 till Kristi kyrka stöd,
i trogna hjärtan skrifver Du
den lag, som Herren bjöd.

Ditt ljufva löfte hafva vi,
 att Du oss tala lär,
så att Guds lof på hvarje ort
må ljuda, Herre kär.

O Helge Ande, i vår håg
gjut ned ett himmelskt sken,
tänd i vårt bröst en åtrå varm
att tjäna Dig allen'.

Vår svaghet hjälp, och styrk oss Du,
som känner all vår brist,
mot världen och vårt eget kött,
mot satans arga list.

Vår fiende ifrån oss drif
och hjälp oss, att vi må
få frid med människor och Gud —
ej bättre mål vi nå.

Och gif oss under ditt beskärm
och ledning på vår stig
att syndens alla snaror fly
och aldrig lämna Dig.

O Herre, underbar i nåd,
uti ditt hägn oss tag,
och var vår tröstare en gång
på domens stora dag.

All strid och tvedräkt skingra Du,
o Herre, med din hand,
knyt kärlekens och fridens band
kring alla krisina land.

Gif nåd, att vi må känna rätt
allmaktens Gud och Far,
så att hans älskelige Son
må blifva uppenbar.

Hjälp oss bekänna, hjälp oss tro,
att Du af evighet
är ett med Fadren och hans Son —
en sann treenighet.

Pris vare Fadren och hans Son
och nådens Helge And',
förenade i gudomsmakt
af enighetens band.

Vi bedja Dig, Guds ende Son,
din Ande nedergjut

*uti ditt namns bekännare
allt intill tidens slut. Amen.*

¶ *Därefter läser biskopen följande bön, sägande:*

Låtom oss bedja!

ALLSMÄKTIGE Gud och himmelske Fader, som af din oändliga kärlek och barmhärtighet har gifvit oss din enfödde och högt älskade Son, Jesus Kristus, till vår Återlösare och det eviga livets upphof, hvilken, efter det han genom sin död fullbordat vår återlösning och uppfarit till himmelen, utsände i världen sina apostlar, profeter, evangelister, lärare och herdar, genom hvilkas arbete och tjänst han allestädes i världen samlat en stor hjord till att förkunna ditt heliga namns eviga pris. För dessa din eviga godhets stora välgärningar och för det Du värdigats kalla dessa dina här närvarande tjänare till samma ämbete och tjänst, som instiftats för mänsklighetens frälsning, hembära vi Dig våra hjärtans innerligaste tacksägelse. Vi prisa och tillbedja Dig. Äfven bedja vi Dig ödmjukligen genom samme din välsignade Son, att alla, som antingen här eller annorstädes åkalla ditt heliga namn, må framhärda i tacksamhet till Dig för dessa och alla andra dina öfriga välgärningar samt att vi genom den Helige Ande må dagligen växa till och blifva beständiga i din och din Sons kunskap och tro, på det att, genom dessa dina tjänare såväl som genom dem, öfver hvilka de förordnas såsom dina sändebud, ditt heliga namn alltid må förhärlligas och ditt välsignade rike utvidgas; genom samme din Son, Jesus Kristus, vår Herre, som tillika med den Helige Ande lefver och regerar med Dig från evighet till evighet. *Amen.*

¶ *Efter denna bön lägga biskopen och de närvarande prästerna sina händer på hufvudet af hvar och en af dem, som mottaga prästämvet, hvarunder dessa ödmjukt knäböja, och biskopen säger:*

EMOTTAG den Helige Ande för en prästs ämbete och verk i Guds kyrka, hvilket nu öfverantvardas åt dig genom våra händers påläggning. Hvilka du förlåter synderna, dem äro de förlättna, och hvilka du behåller dem, dem äro de behållna. Och vare du en trogen förvaltare af Guds ord och hans heliga sakrament; i Fadrens och Sonens och den Helige Andes namn. *Amen.*

¶ *Eller följande:*

MOTTAG du fullmakt att i Guds kyrka utöfva en prästs ämbete, hvilket härmed öfverantvardas åt dig genom

våra händers påläggning. Och vare du en trogen förvaltare af Guds ord och hans heliga sakrament; i Fadrens och Sonens och den Helige Andes namn. Amen.

¶ Därefter öfverlämnar biskopen bibeln i händerna på hvar och en af de knäböjande och säger:

MOTTAG du fullmakt att predika Guds ord och förvalta de heliga sakramenten i den församling, till hvilken du lagenligt förordnas.

¶ Därpå läses den nicenska trosbekännelsen, hvarefter biskopen fortsätter med nattvardsritualen. Alla de, som ordineras, skola tillsammans anamma nattvarden och förblifva därför knäböjande å den plats, där de mottagit handpåläggningen, tills dess de kommunicerat.

¶ När kommunionen är öfver, läses, efter sista kollekten och omedelbart för välsignelsen, följande kollekt:

BARMHÄRTIGE Fader! Vi bedja Dig, att Du värdes utgjuta din himmelska välsignelse öfver dessa dina tjänare, att de må varda klädda i rättfärdighet och att ditt ord, som genom deras läppar förkunnas, må hafva sådan framgång, att det aldrig återkommer fåfängt. Förläna äfven oss nåd att höra och mottaga, hvad de ur ditt ord eller i öfverensstämmelse därmed framhålla såsom medel till vår frälsning, på det vi genom alla våra ord och gärningar må söka din ära och ditt rikes framgång; genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

GUDS frid, som öfvergår allt förstånd, bevarare edra hjärtan och edra tankar i Guds och hans Sons, vår Herre Jesu Kristi, kunskap och kärlek. Och Gud allsmäktig, Fadren, Sonen och den Helige Ande, låte sin välsignelse vara med och öfver eder alltid. Amen.

¶ Om på samma dag somliga ordineras till diakoner och andra till präster, så föreställas diakonerna först och därpå prästerna, och i så fall läses titanian för båda på en gång. Båda kollekterna begagnas, först den för diakoner och därpå den för präster. Episteln utgöres af Ef. 4: 7-13, enligt föregående bestämmelse i detta formular. Omedelbart efter dess läsande skola de, hvilka invigas till diakoner, prästas och ordineras enligt föregående ordning. Sedan en af dem läst evangeliet (som skall vara antingen Matt. 9: 36, såsom förut angifvits i detta formular, eller också Lukas 12: 35-38, såsom förut angifvits i formularet för invigning af diakoner), skola de, hvilka invigas till präster, prästas och ordineras enligt föregående bestämmelse i detta formular.

FORMULÄRET FÖR EN BISKOPS INVIGNING ELLER KONSEKRATION.

¶ När allting i kyrkan förberedts och ordnats på tillbörligt sätt, så skall den presiderande biskopen eller någon annan biskop, som därtill utses af de närvarande biskoparna, efter morgongudstjänstens slut börja nattvardsritualen, hvari följande utgör

Kollekten.

ALLSMÄKTIGE Gud, som genom din Son, Jesus Kristus, begåfvade dina heliga apostlar med många underbara gåfvor och befallde dem att föda din hjord, vi bedja Dig ödmjukligen, förläna alla biskopar, din kyrkas herdar, nåd att troget predika ditt ord och rätteligen utöfva den gudaktiga tukt, som däri anbefalles, och gif, att menigheten ådaglägger sådan hörsamhet, att alla en gång må undfå den eviga härlighetens krona; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ *En annan biskop läser episteln.*

1 Tim. 3: 1.

DET är ett fast ord: Om någon begär ett biskopsämbete, så åstundar han en god verksamhet. Därför bör en biskop vara ostrafflig, en enda hustrus man, nykter, tuktig, höfvisk, gästfri, skicklig att undervisa, icke drinkare, icke våldsam, utan foglig, icke stridslysten, icke girig, väl förestående sitt eget hus och hållande sina barn i lydnad med all värdighet — men om någon icke vet att förestå sitt eget hus, huru skall han hafva vård om Guds församling? — icke nyomvänd, på det att han icke må blifva uppblåst och falla i djäfvulens dom. Han bör äfven hafva ett godt vittnesbörd af dem som äro utanför, på det att han ej må falla i djäfvulens försmädelse och snara.

¶ *Eller följande:*

För epistel Ap. G. 20: 17.

MEN från Miletus sände han bud till Efesus och kallade till sig församlingens äldsta. Och när de kommo till

honom, sade han till dem: I veten, huru jag, ända från den första dagen af min ankomst till Asien, alltid har umgåtts med eder, tjänande Herren i all ödmjukhet under många tårar och frestelser, som hafva träffat mig genom judarnas försåt, och huru jag icke har undandragit mig något, som kunnat vara till gagn, utan offentligen och i hemmen predikat och lärt eder, vittnande för både judar och greker om bättringen till Gud och tron på vår Herre Jesus Kristus. Och nu, se, bunden i anden går jag till Jerusalem, icke vetande, hvad där skall vederfaras mig, utom att den Helige Ande i alla städer betygar och säger, att bojor och bedröfvelser vänta mig. Dock för egen del aktar jag icke lifvet något värdt, på det att jag må fullborda mitt lopp och det ämbete, hvilket jag har mottagit af Herren Jesus, att betyga evangelium om Guds nåd. Och se, nu vet jag, att I icke mera skolen se mitt ansikte, I alla bland hvilka jag har gått omkring och predikat om Guds rike. Därför betygar jag för eder på denna dag, att jag är oskyldig till allas blod, ty jag har icke undandragit mig att förkunna eder allt Guds råd. Så hafven nu akt på eder själfva och på hela hjorden, i hvilken den Helige Ande har satt eder till biskopar, att vårda Guds församling, hvilken han har förvärfvat sig med sitt eget blod. Ty jag vet, att efter min bortgång skola svåra ulfvar inkomma bland eder, hvilka icke skola skona hjorden, och ur eder egen krets skola män uppstå, som skola tala det förvändt är för att draga lärjungarna efter sig. Vaken därför, ihågkommande, att jag i tre års tid, natt och dag, icke har låtit af att under tårar förmana hvar och en. Och nu anbefaller jag eder, mina bröder, åt Gud och åt hans nåds ord, som förmår uppbygga eder och gifva eder arfvet bland alla dem som äro helgade. Silfver eller guld eller kläder har jag af ingen begärt. Men I veten själfva, att dessa mina händer hafva gjort tjänst för mina behof och för dem som hafva varit med mig. I allt har jag visat eder, att så måste man arbeta och antaga sig de svaga och ihågkomma Herren Jesu ord, att han själf sade: Saligare är gifva än taga.

¶ *Därefter läser en annan biskop evangelium.*

Joh. 21: 15.

JESUS sade till Simon Petrus: Simon, Jonas' son, älskar du mig mer än dessa? Han sade till honom: Ja, Herre, du vet, att jag har dig kär. Han sade till honom: Föd mina lamm. Åter sade han till honom för andra gången: Simon, Jonas' son, älskar du mig? Han sade till honom: Ja, Herre,

du vet, att jag har dig kär. Han sade till honom: Vårda mina får. Han sade till honom för tredje gången: Simon Jonas' son, har du mig kär? Petrus vardt bedröfvad däröfver, att han för tredje gången sade till honom: har du mig kär? Och han sade till honom: Herre, du vet allting; du vet, att jag har dig kär. Jesus sade till honom: Föd mina får.

¶ *Eller följande:*

Joh. 20: 19.

PÅ aftonen samma dag, den första i veckan, då dörrarna där lärjungarna församlades, voro stängda, af rädsla för judarna, kom Jesus och stod midt ibland dem och sade till dem: Frid vare med eder! Och när han hade sagt detta, visade han dem sina händer och sin sida. Då vordo lärjungarna giada, att de sågo Herren. Då sade Jesus åter till dem: Frid vare med eder! Såsom Fadern har sändt mig, så sänder ock jag eder. Och när han hade sagt detta, blåste han på dem och sade till dem: Tagen den Helige Ande. Hvilka I förlåten synderna, dem äro de förlåtna, och hvilka I behållen dem, dem äro de behållna.

¶ *Eller följande:*

Matt. 28: 18.

JESUS gick fram och talade till dem och sade: Mig är gifven all makt i himmelen och på jorden. Gån förden-skull ut och gören alla folk till lärjungar, döpande dem till Faderns och Sonens och den Helige Andes namn, lärande dem att hålla allt det jag har befallt eder. Och se, jag är med eder alla dagar intill världens ände.

¶ *Därefter följer nicenska trosbekännelsen och därpå predikan, hvarefter den valde biskopen, iklädd rochetum, af tvänne biskopar, tillhorande samma kyrka, föreställes för den presiderande biskopen eller den i hans ställe förordnade biskopen, som därunder förblir sittande på sin plats nära altaret. De biskopar, som föreställa honom, säga:*

VÖRDIGE fader i Gud, vi föreställa Eder denna fromma och vällärda man för att invigas och konsekreras till biskop.

¶ *Därefter begär den presiderande biskopen den för konsekration föreställde personens attester och låter dem offentligt upplåsas.*

¶ *Därpå affordrar han honom följande löfte om trohet mot den Protestantiskt Biskopliga kyrkans lära, disciplin och gudstjänstordning:*

I GUDS namn, Amen. Jag, N. N., vald till biskop i den Protestantiskt Biskopliga kyrkan i N. N., lofvar trohet och lydnad mot läran, kyrkoordningen och gudstjänstordningen af den Protestantiskt Biskopliga kyrkan i Amerikas Förenta Stater. Sa hjälpe mig Gud genom Jesus Kristus.

¶ *Därefter uppmanar den presiderande biskopen församlingen till bön, sågande:*

BRÖDER! Det är skrifvet i Lukas evangelium, att Kristus, vår Frälsare, tillbragte hela natten i bön, innan han utvalde och utsände sina tolf apostlar. Det är äfven skrifvet, att de heliga apostlarna bådö, innan de invigde Mattias att blifva en af de tolf. Låtom oss därför följa vår Frälsares och hans apostlars exempel att först frambära våra böner till Gud allsmäktig, innan vi antaga och utsända den oss här föreställde personen till det verk, hvartill vi tro den Helige Ande kallat honom.

¶ *Därpå läses litanian, hvarid efter orden: "Att Du verdes upphäjd alla böner, präster och diakoner" o.s.t., tillägges följande suffragan:*

ATT Du värdes välsigna denne vår utvalde broder och utgjuta din nåd öfver honom, att han må rätteligen utöfva det ämbete, hvartill han är kallad, till din kyrkas uppbyggelse och ditt namns förhårligande, pris och ara

Svar: Hör oss, milde Herre Gud!

¶ *Därefter läses följande bön:*

ALLSMÄKTIGE Gud, från hvilken alla goda gåfvor komma, Du, som genom din Helige Ande förordnat skilda ämbeten i din kyrka, se i nåd till denna din tjänare, som nu är kallad till en biskops verk och tjänst. Uppfyll honom så med din läras sanning, och prydd honom med sådan renhet i lefvernet, att han både med ord och gärningar må troget tjäna Dig i detta ämbete till ditt namns förhårligande och din kyrkas uppbyggande och rätta styrande: för vår Frälsares, Jesu Kristi, skull, som lefver och regerar med Dig och den Helige Ande från evighet till evighet. Amen.

¶ *Därefter säger den presiderande biskopen, sittande på sin plats, till honom, som skall invigas:*

BRÖDER! Emedan den heliga skrift och de gamla kanoniska förekrifterna bjuda oss att icke för hastigt lägga händerna på någon person och antaga honom till att värda Kristi kyrka, som han förvärfvat sig för intet ringare pris än sitt eget blods utgjutande, så vilja vi, innan vi antaga dig till

denna befattning, till dig framställa åtskilliga frågor, på det denna närvarande församling må kunna pröfva och aflägga vittnesbörd om, huru du är sinnad att förhålla dig i Guds kyrka.

ÄR du öfvertygad om, att du verkligen är kallad till detta ämbete enligt vår Herre Jesu Kristi vilja och denna kyrkas ordning?

Svar: Därom är jag öfvertygad.

Presiderande Biskopen:

ÄR du öfvertygad om, att de heliga skrifterna innehålla och lära allt, som är nödvändigt till evig frälsning genom tron på Jesus Kristus, och är du fast besluten att i samma heliga skrifter undervisa dem, hvilka anförtros åt din vård samt att såsom nödvändigt till evig frälsning icke lära eller vidhålla någonting annat än det, som enligt din öfvertygelse öfverensstämmer med Skriften och kan därmed bevisas?

Svar: Detta är genom Guds nåd min öfvertygelse och föresats.

Presiderande Biskopen:

ÄR du beredvillig att med trogen nitälskan från kyrkan bannlysa och fördrifva alla villfarande och främmande läror, som strida mot Guds ord, och att både enskildt och offentligt uppfordra och uppmuntra andra att göra detsamma?

Svar: Därtill är jag med Herrens hjälp beredvillig.

Presiderande Biskopen:

VILL du försaka all ogudaktighet och världslig lusta samt lefva tuktigt, rättfärdigt och gudaktigt i denna världen, så att du i allting må framstå såsom ett föredöme af goda gärningar för andra, på det motståndarna må blygas och icke hafva något att lägga dig till last?

Svar: Det vill jag med Herrens hjälp.

Presiderande Biskopen:

VILL du efter bästa förmåga upprätthålla och befrämja endräkt, kärlek och frid bland alla människor samt nitiskt utöfva sådan tukt, som genom Guds ord och denna kyrkas ordning anförtros åt dig.

Svar: Det vill jag med Herrens hjälp.

Presiderande Biskopen:

VILL du vara trogen i att ordinera eller lägga händer på och utsända andra?

Svar: Det vill jag med Herrens hjälp.

Presiderande Biskopen:

VILL du bevisa dig ömhjärtad och för Kristi skull utöfva barmhärtighet mot fattiga och nödlidande människor samt alla hjälpbehöfvande främlingar?

Svar: Det vill jag med Herrens hjälp.

¶ Därefter uppstår den presiderande biskopen och säger:

GUD allsmäktig, vår himmelske Fader, som gifvit dig en god vilja att fullgöra allt detta, förläne dig äfven kraft och förmåga att utföra detsamma, så att du, i det han fullbordar det goda verk han i dig begynn timer, må befinnas fullkomlig och ostrafflig på den yttersta dagen; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ Därefter iklädes den utvalde biskopen den öfriga delen af biskopskruden, och sedan han knäböjt, sjunges eller läses öfver honom *Veni, Creator Spiritus*, hvarvid den presiderande biskopen börjar och öfriga biskopar jämte andra närvarande växelvis besvara hvarje vers på följande sätt:

KOM Helge And', vår själ upptänd
med himmelskt ljus dig till oss vänd!
 Du kraftens Helge Ande är,
 i sjufaldt mått Du nåd beskär.

Din smörjelse från himlens höjd
 är kärlek, tröst och frid och fröjd.
 Låt evigt ljus från höga skyn
 upplysa klart vår skumma syn.

Vårt svaga hjärta styrk och råd
 med kraften af din stora nåd,
 allt ondt förtag och gif oss frid,
 oss led och hjälp i lifvets strid.

Att Fader, Son och Ande är
 Trening Gud, oss känna lär,
 att genom alla tidens gång
 vi sjunga må vår jubelsång:
 Pris ske Dig i allo lande,
 Fader, Son och Helge Ande!

¶ *Eller den längre parafraseringen af samma hymn, sådan den förekommer i formuläret för prästvigning.*

¶ *Efter sångens slut säger den presiderande biskopen:*

Herre, hör vår bön!

Svar: Och låt vårt ropande komma till Dig!

Låtom oss bedja!

ALLSMÄKTIGE Gud och nåderike Fader, som af din oändliga barmhärtighet har utgifvit din enfödde och högt älskade Son, Jesus Kristus, till vår Återlösare och det eviga lifvets upphof, hvilken, efter det han genom sin död fullbordat vår återlösning och uppfarit till himmelen, rikligen utgjutit sina gafvor öfver människor, görande somliga till apostlar, somliga till profeter, somliga till evangelister, somliga till herdar och lärare, till hans kyrkas uppbyggande och fullkomnande. Vi bedja Dig att förlåna denne din tjänare sådan nåd, att han städse må vara redo att sprida ditt evangelium, det glada budskapet om försoning med Dig, och använda den myndighet, som blifvit honom gifven, icke till fördärf, utan till frälsning, icke till att skada, utan till att hjälpa; att han såsom en klok och trogen tjänare, som gifver husfolket deras kost i rätt tid, må varda delaktig af den eviga glädjen; genom Jesus Kristus, vår Herre, som med Dig och den Helige Ande lefver och regerar i en gudom från evighet till evighet. *Amen.*

¶ *Därefter knäböjer den utvalda biskopen, hvarpå presiderande biskopen och öfriga närvarande biskopar lägga sina händer på hans hufvud och den presiderande biskopen säger:*

EMOTTAG den Helige Ande för en biskops ämbete och verk i Guds kyrka, hvilket nu öfverantvardas åt dig genom våra händers påläggning; i Fadrens och Sonens och den Helige Andes namn. *Amen.* Och se till, att du upplifvar den Guds nådegåfva, som är i dig; ty Gud har icke gifvit oss försagdhetens ande, utan kraftens och kärlekens och tukstens.

¶ *Därefter öfverlämnar den presiderande biskopen till honom bibeln, sägande:*

EGNA dig åt läsandet, förmanandet och lärandet. Tänk på de ting denna bok innehåller. Bellita dig om dessa stycken, på det att din förkofran däri må vara uppenbar för alla; ty om du så gör, frälsar du både dig själf och dem, som höra dig. Var för Kristi hjord en herde, icke en ulf; föd fåren, uppsluka dem icke. Styrk de svaga, hela de sjuka, förbind de sargade, igenhämta de fördrifna, uppsök de förlorade. Låt

din barmhärtighet vara sådan, att du icke blir för efterlåtten. Öfva tukt, så att du därvid icke förgäter barmhärtighet, på det att, när öfverherden uppenbaras, du må undfå härlighetens ovanskliga krona; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ *Därefter fortsätter den presiderande biskopen nattvardsritualen, och den nyinvidde biskopen skall tillika med andra kommunicera tillsammans med honom.*

¶ *Såsom sista kollekt omedelbart före välsignelsen läses följande bön:*

BARMHÄRTIGE Fader! Vi bedja Dig att öfver denna din tjänare utgjuta din himmelska välsignelse och så begåfva honom med din Helige Ande, att han under förkunnandet af ditt ord icke allenast må vara nitisk uti att tillrättavisa, förmana och bestraffa med all saktmodighet och undervisning utan äfven vara ett godt föredöme för de troende i tal, i umgänge, i kärlek, i tro, i kyskhets och i renhet; att han, troget fullbordande loppet, må på den yttersta dagen undfå rättfärdighetens krona, som är förvarad af Herren, den rättfärdige domaren, hvilken lefver och regerar i en gudom med Fadren och den Helige Ande från evighet till evighet. *Amen.*

GUDS frid, som öfvergår allt förstånd, bevare edra hjärtan och edra tankar i Guds och hans Sons, vår Herre Jesu Kristi, kunskap och kärlek. Och Gud allsmäktig, Fadren, Sonen och den Helige Ande, låte sin välsignelse vara med och öfver eder alltid. *Amen.*

LITANIAN OCH SUFFRAGIERNA.

O GUD Fader i himmelen, förbarma Dig öfver oss, arma syndare!

O Gud Fader i himmelen, förbarm a Dig öfver oss, arma syndare!

O Guds Son, världens Frälsare, förbarma Dig öfver oss, arma syndare!

O Guds Son, världens Frälsare, förbarma Dig öfver oss, arma syndare!

O Gud, Du Helige Ande, som utgår af Fadren och Sonen, förbarma Dig öfver oss, arma syndare!

O Gud, Du Helige Ande, som utgår af Fadren och Sonen, förbarma Dig öfver oss, arma syndare!

O heliga, välsignade och härliga Treenighet, tre personer i en gudom, förbarma Dig öfver oss, arma syndare!

O heliga, välsignade och härliga Treenighet, tre personer i en gudom, förbarma Dig öfver oss, arma syndare!

Herre, tänk icke på våra egna eller våra fäders öfverträdelser, och hämnas icke på våra synder Skona oss, milde Gud, skona ditt folk, som Du har återlöst med ditt dyra blod, och vredgas icke på oss evinnerligen.

Skona oss, milde Herre Gud!

Från allt ondt och skadligt, från all synd, från djäfvulens försåt och list, från din vrede, från den eviga döden

Fräls oss, milde Herre Gud!

Från all hjärtats blindhet, från högmod, fåfänglighet och skrymteri, från afund, hat, ondska och all kärlekslöshet

Fräls oss, milde Herre Gud!

Från alla okufvade och syndiga begärelser, från världens, köttets och djäfvulens förförelser

Fräls oss, milde Herre Gud!

Från ljungeld och oväder, från landsplåga, pest och hungersnöd, från krig och blodsutgjutelse och från en bråd död

Fräls oss, milde Herre Gud!

Från all tvedräkt, sammansvärjning och uppror, från all falsk lära, från kätteri och söndring, från hjärtats hårdhet och förakt för ditt ord och dina bud

Fräls oss, milde Herre Gud!

Genom din hemlighetsfulla aflelse, genom din heliga födelse och omskärelse, genom din dökelse, fasta och frestelse

Fräls oss, milde Herre Gud!

Genom din kamp och din blodsvett, genom ditt kors och lidande, genom din dyra död och begrafning, genom din härliga uppståndelse och himmelsfärd och genom utgjutelsen af din Helige Ande

Fräls oss, milde Herre Gud!

I all anfäktning, i all välgång, i dödens stund och på yttersta domen

Fräls oss, milde Herre Gud!

Vi syndare bedja Dig, o Herre Gud, att höra oss, och att Du värdes styra och leda din heliga, allmänneliga kyrka på rätta vägen.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes välsigna alla kristna öfverhetspersoner och ämbetsmän samt förläna dem nåd att utöfva rättvisa och befrämja sanning.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes upplysa alla biskopar, präster och diakoner med sann kunskap och rätt förstånd i ditt ord, så att de både med lära och lefverne må förhärliga detsamma.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes välsigna dessa dina tjänare, som nu skola invigas till diakonämbetet (eller prästämbetet) och att utgjuta din nåd öfver dem, att de må rätteligen förvalta sitt ämbete till din kyrkas uppbyggande och ditt heliga namns förhärligande.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes sända arbetare i din skörd.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes välsigna och bevara ditt folk.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes gifva alla folk och länder frid och endräkt.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes gifva oss hjärtan, som frukta och älska Dig och troget lefva efter dina bud.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes förläna ditt folk nåd att ödmjukt höra och anamma ditt heliga ord och i allandel visa Andens frukter.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes återkalla alla villfarande och förförda till sanningens väg.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes stärka de i nåden stående, hugsvala och bistå de vankelmodiga, upprätta dem, som falla, och slutligen nedslå satan under våra fötter.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes hjälpa och undsätta alla dem, som äro i nöd och fara.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes bevara alla vägfärande till lands eller vatten, alla hafvande kvinnor och barnaföderskor, alla sjuka personer och späda barn samt bevisa din barmhärtighet mot alla fångar och förtryckta.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes försvara och försörja alla änkor och faderlösa barn, alla öfvergifna och betryckta.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes förlåta våra fiender, förföljare och belackare och omvända deras hjärtan.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes bevara frukten på jorden till vårt uppehälle, så att vi i rätt tid må njuta däraf.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

Att Du värdes förlåna oss en sann ånger, förlåta oss alla våra synder, alla våra försummelse och all vår bristande kunskap samt gifva oss din Helige Andes nåd att lefva efter ditt heliga ord.

Vi bedja Dig, hör oss, milde Herre Gud!

O Guds Son, vi bedja Dig, hör oss!

O Guds Son, vi bedja Dig, hör oss!

O Guds Lamm, som borttager världens synder,

Gif oss din frid!

O Guds Lamm, som borttager världens synder,

Förbarma Dig öfver oss!

¶ *Biskopen kan efter godtfinnan de utelämna, hvad som här följer, till bönen:*
 "Ödmjukligen bedja vi Dig, o Fader" o. s. v.

O Kriste, hör oss!

O Kriste, hör oss!

Herre, förbarma Dig öfver oss!

Herre, förbarma Dig öfver oss!

Kriste, förbarma Dig öfver oss!

Kriste, förbarma Dig öfver oss!

Herre, förbarma Dig öfver oss!

Herre, förbarma Dig öfver oss!

¶ *Biskopen och församlingen läsa nu gemensamt Herrens bön.*

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss

våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse, utan fräls oss ifrån ondo. Amen.

Biskopen: O Herre, handla icke med oss efter våra synder!

Svar: Och vedergäll oss icke efter våra missgärningar!

Låtom oss bedja!

O GUD, barmhjärtige Fader, som icke föraktar ett botfärdigt hjärtas suckan eller de bedröfvades trängtan, hör nådeligen våra böner, som vi uti vår nöd frambära, och hjälp oss, att allt det onda, som djäfvulen och människors ondska tillfoga oss, må genom din nådefulla kraft varda förstördt och till intet; på det att vi, dina tjänare, frälsta från allt ondt, må i din församling alltid tacka och lofva Dig; genom Jesus Kristus, vår Herre.

O Herre, stå upp till vår hjälp, och förlossa oss för ditt namns skull!

O GUD, med våra öron hafva vi hört, våra fäder hafva förtäljt därom för oss: om den gärning Du gjorde i deras dagar, i forntidens dagar.

O Herre, stå upp till vår hjälp, och förlossa oss för din äras skull!

Ära vare Fadren och Sonen och den Helige Ande!

Svar: Såsom det var af begynnelsen, nu är och skall vara från evighet till evighet. Amen.

Mot våra fiender försvara oss, o Kriste!

Nådeligen se till våra bedröfvelser!

Se mildeligen till våra hjärtans sorger!

Förlåt nådeligen ditt folks synder!

Hör i mildhet och nåd våra böner!

O Davids Son, förbarma Dig öfver oss!

Både nu och alltid värdes höra oss, o Kriste!

Hör oss nådeligen, o Kriste, hör oss nådeligen, o Herre Kriste!

Biskopen: O Herre, din nåd vare öfver oss!

Svar: Såsom vi hoppas på Dig.

Låtom oss bedja!

O DMJUKLIGEN bedja vi Dig, o Fader, se nådeligen till våra brister, och för ditt härliga namns skull afvänd ifrån oss allt det onda, som vi med rätta förtjänat; och gif, att vi i alla våra bedröfvelser, må helt förtrösta på din nåd och alltid tjäna Dig i helighet och ett rent lefverne, Dig till ära och pris; genom vår ende Medlare och Försvare, Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

OM
HERRENS NATTVARD
ELLER
KOMMUNION.

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo. Amen.

Kollekten.

ALLSMÄKTIGE Gud, för hvilken alla hjärtan äro uppenbara, alla begär kunniga och inga hemligheter fördolda, rena våra hjärtans tankar genom din Helige Andes nåd, att vi fullkomligt älska Dig och värdigt förhårliga ditt namn; genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

¶ *Därefter uppläser biskopen, vänd till församlingen, tydligt de tio budorden, och församlingen, ännu knäböjande, beder, efter hvarje bud, Gud om förlåtelse för begångna öfverträdelse och anropar honom om nåd att allt framgent hålla lagen.*

¶ *Dekalogen må utlämnas, förutsatt att den läses en gång hvarje söndag; men observera, att när helst den utlämnas, läser biskopen hufvudsumman af lagen, därvid först sägande: Hören, hvad vår Herre Jesus Kristus själf säger.*

Biskopen.

GUD talade alla dessa ord och sade: Jag är Herren, din Gud. Du skall inga andra gudar hafva jämte mig.

Församlingen: Herre, förbarma Dig öfver oss, och böj våra hjärtan att hålla detta bud!

Biskopen: Du skall icke göra dig något beläte eller någon bild, vare sig af det som är uppe i himmelen eller af det som är nere på jorden eller af det som är i vattnet nedanför jorden. Du skall icke tillbedja sådana, ej heller tjäna dem; ty jag, Herren, din Gud, är en nitälskande Gud, som hemsöker fädernas missgärning på barn och efterkommande i tredje och fjärde led, när man hatar mig, men som gör nåd intill tusenden, när man älskar mig och håller mina bud.

Församlingen: Herre, förbarma Dig öfver oss, och böj våra hjärtan att hålla detta bud!

Biskopen: Du skall icke missbruka Herrens, din Guds, namn, ty Herren skall icke låta den blifva ostraftad, som missbrukar hans namn.

Församlingen: Herre, förbarma Dig öfver oss, och böj våra hjärtan att hålla detta bud!

Biskopen: Tänk på sabbatsdagen, så att du helgar den. Sex dagar skall du arbeta och förrätta alla dina sysslor: men den sjunde dagen är Herrens, din Guds, sabbat; då skall du ingen syssla förrätta, ej heller din son eller din dotter, ej heller din tjänare eller din tjänarinna eller din dragare, ej heller främlingen, som är hos dig inom dina portar. Ty på sex dagar gjorde Herren himmelen och jorden och hafvet och allt hvad i dem är, men han hvilade på sjunde dagen; därför har Herren välsignat sabbatsdagen och helgat den.

Församlingen: Herre, förbarma Dig öfver oss, och böj våra hjärtan att hålla detta bud!

Biskopen: Hedra din fader och din moder, på det att du må länge lefva i det land, som Herren, din Gud, vill gifva dig.

Församlingen: Herre, förbarma Dig öfver oss, och böj våra hjärtan att hålla detta bud!

Biskopen: Du skall icke dräpa.

Församlingen: Herre, förbarma Dig öfver oss, och böj våra hjärtan att hålla detta bud!

Biskopen: Du skall icke göra hor.

Församlingen: Herre, förbarma Dig öfver oss, och böj våra hjärtan att hålla detta bud!

Biskopen: Du skall icke stjäla.

Församlingen: Herre, förbarma Dig öfver oss, och böj våra hjärtan att hålla detta bud!

Biskopen: Du skall icke bära falskt vittnesbörd mot din nästa.

Församlingen: Herre, förbarma Dig öfver oss, och böj våra hjärtan att hålla detta bud!

Biskopen: Du skall icke hafva lust till din nästas hus. Du skall icke hafva lust till din nästas hustru, ej heller till hans tjänare eller hans tjänarinna, ej heller till hans oxe eller hans åsna, ej heller till något annat, som tillhör din nästa.

Församlingen: Herre, förbarma Dig öfver oss, och skrif alla dessa bud i våra hjärtan!

¶ Därefter må biskopen säga:

Hören äfven hvad vår Herre Jesus Kristus säger:

DU skall älska Herren din Gud af allt ditt hjärta och af all din själ och af allt ditt förstånd. Detta är det yppersta och främsta budet. Det andra är detta likt; Du skall älska din nästa såsom dig själf. På dessa två buden hänger hela lagen och profeterna.

¶ *Om dekalogen utelämnas, säges här:*

Herre, förbarma Dig öfver oss!
 Kriste, förbarma Dig öfver oss!
 Herre, förbarma Dig öfver oss!

¶ *Därefter må biskopen säga:*

Låtom oss bedja.

O ALLSMÄKTIGE, evige Gud, vi bedja Dig, att Du värdes så leda, helga och styra oss till både själ och kropp, att vi må iakttaga din lag och uträtta dina befallningar, på det att vi genom ditt mäktiga beskydd må städse varda bevarade till både kropp och själ; genom vår Herre och Frälsare, Jesus Kristus. *Amen.*

¶ *Därefter läsas kollekten, episteln och evangeliet i föreskrifven ordning.*

¶ *Efter evangeliet läses den trosbekännelse, som vanligen kallas den nicenska, eller också den apostoliska; men tron må här utelämnas, om den omedelbart förut blifvit läst under morgongudstjänsten. Dock förordnas, att nicenska trosbekännelsen läses på Juldagen, Påskdagen, Himmelsfärdsdagen, Pingstdagen och Trefaldighetssöndagen.*

JAG tror på en Gud, allsmäktig Fader, skaparen af himmel och jord och allt, som är, synligt och osynligt.

Och på en Herre, Jesus Kristus, Guds enfödde Son, född af Fadren före hela världen, Gud af Gud, ljus af ljus, sann Gud af sann Gud, född och icke skapad, af samma väsende med Fadren, genom hvilken allt är skapadt; hvilken för oss människor och för vår salighets skull nedsteg från himmelen och tog mandom af jungfrun Maria och vardt människa; blef ock för oss korsfäst under Pontius Pilatus, död och begrafven; och på tredje dagen uppstånden efter skrifterna; och uppför till himmelen, sitter på Fadrens högra sida; därifrån igenkommande med härlighet till att döma lefvande och döda; och på hans rike skall icke vara någon ände.

Och jag tror på den Helige Ande, Herren och lifgifvaren, hvilken utgår af Fadren och Sonen, och tillika med Fadren och Sonen tillbedes och äras, och hvilken har talat genom profeterna. Jag tror på en helig, allmännelig och apostolisk kyrka. Jag bekänner en döpelse till syndernas förlåtelse och förväntar

de dödas uppståndelse och den tillkommande världens lif. Amen.

¶ Därefter begynner biskopen offertoriet, läsande, efter som han finner lämpligast, ett eller flera af följande skriftspråk.

KOMMEN ihåg Herren Jesu ord, som han själf sade: Salligare är gifva än taga. *Ap. G. 20: 35.*

Låten edert ljus lysa inför människorna, att de må se edra goda gärningar och prisa eder Fader, som är i himmelen. *Matt. 5: 16.*

Samlen eder icke skatter på jorden, där mal och rost förstöra, och där tjufvar bryta sig in och stjäla, utan samlen eder skatter i himmelen, där hvarken mal eller rost förstöra, och där tjufvar icke bryta sig in ej heller stjäla. *Matt. 6: 19, 20.*

Allt hvad I viljen människorna skola göra eder, det gören I ock dem; ty detta är lagen och profeterna. *Matt. 7: 12.*

Icke skall hvar och en inkomma i himmelriket, som säger till mig: Herre, Herre, utan den som gör min Faders vilja, som är i himmelen. *Matt. 7: 21.*

Sackeus steg fram och sade till Herren: Se, Herre, hälften af mina ägodelar gifver jag de fattiga, och om jag i något har gjort orätt mot någon, så gifver jag fyradubbelt igen. *Luk. 19: 8.*

Hvem tjänar någonsin i krig på egen sold? Hvem planterar en vingård och äter icke af dess frukt? Eller hvem vaktar en hjord och äter icke af hjordens mjölk? *1 Kor. 9: 7.*

Om vi hafva sått åt eder det andliga, är det för mycket, om vi skulle skörda af edert lekamliga? *1 Kor. 9: 11.*

Veten I icke, att de som förrätta tämpeltjänsten få sin föda ifrån templet, och att de som tjäna vid altaret få sin del med altaret? Likaså har ock Herren förordnat, att de som förkunna evangelium skola lefva af evangelium. *1 Kor. 9: 13, 14.*

Den som sår sparsamt, han skall ock skörda sparsamt, och den som sår med välsignelse, han skall ock skörda med välsignelse. Hvar och en, efter som han vill i sitt hjärta, icke med olust eller af tvång. Ty Gud älskar en glad gifvare. *2 Kor. 9: 6, 7.*

Den som undervisas i ordet, han dele allt godt med den som undervisar honom. Faren icke vilse. Gud låter icke gäckas sig, ty hvad en människa sår, det skall hon ock skörda. *Gal. 6: 6, 7.*

Medan vi hafva tid, låtom oss göra det goda mot alla, men mest mot dem som höra tron till. *Gal. 6: 10.*

En stor vinning är också gudaktigheten med förnöjsamhet.

Ty intet hafva vi fört in i världen; det är klart, att vi icke heller kunna föra något därutur. 1 *Tim.* 6: 6, 7.

Bjud dem som rika äro i denna världen, att de äro gifmilda och dela med sig, samlande sig en god grund för det tillkommande, att de må fatta det rätta lifvet. 1 *Tim.* 6: 17, 18, 19.

Gud är icke orättvis, så att han skulle förgäta edert verk och den kärlek, I hafven visat hans namn, då I tjänaden de heliga och ännu tjänen dem. *Ebr.* 6: 10.

Förgäten icke att göra godt och dela med eder; ty med sådana offer tackes man Gud. *Ebr.* 13: 16.

Hvilken som har denna världens goda och ser sin broder vara nödställd och tillsluter sitt hjärta för honom, huru förblifver Guds kärlek i honom? 1 *Joh.* 3: 17.

Gör godt med dina ägodelar och vänd icke bort ditt ansikte från den fattige, att icke Gud må vända bort sitt ansikte från dig. *Tob.* 4: 7.

Var gifmild efter din förmåga. Har du mycket så gif rikligen; har du litet så blygs icke att gifva af det lilla, ty däri-genom samlar du dig en god skatt för nödens tid. *Tob.* 4: 8, 9.

Den som förbarmar sig öfver den arme, han lånar åt Herren och får vedergällning af honom för hvad han gjort. *Ords.* 19: 17.

Säll är den som låter sig vårda om den arme; honom skall Herren hjälpa på olyckans dag. *Ps.* 41: 1.

Säg till Israels barn, att de upptaga en offergåfva åt mig; af hvar och en som har ett därtill villigt hjärta, skolen I upptaga denna offergåfva åt mig. 2 *Mos.* 25: 2.

Med tomma händer skall ingen träda fram inför Herrens ansikte utan hvar och en skall gifva hvad hans hand förmår, allt efter måttet af den välsignelse, som Herren, din Gud, har gifvit dig. 5 *Mos.* 16: 16, 17.

Dig, Herre, tillhör storhet och makt och härlighet och glans och majestät, ja, allt hvad i himmelen och på jorden är. Ditt, o Herre, är riket, och Du har upphöjt Dig till ett hufvud öfver allt. 1 *Krön.* 29: 11.

Herre, från Dig kommer allt, och ur din hand hafva vi gifvit det åt Dig. 1 *Krön.* 29: 14.

¶ Under läsningen af dessa skriftspråk upptaga diakonerna, kyrkovärdarna eller andra lämpliga och därtill förordnade personer församlingens offer till understöd af fattiga och till andra välgörande ändamål. Offret, hvilket mottages i ett af församlingen därför anskaffadt bäcken, frambäres vördnadsfullt till biskopen, som ödmjukt mottager och lägger det på altaret.

¶ Därefter ställer biskopen på altarbordet så mycket bröd och vin han anser tillräckligt.

¶ *Under offrets frambärande må sjungas en hymn eller ett offertorium med ord ur den heliga skrift eller allmänna bonboken, i enlighet med den foreskrift biskopen gifver.*

¶ *Därest säger biskopen:*

Låtom oss bedja för hela Kristi stridande kyrka!

ALLSMÄKTIGE och evige Gud, som genom din helige apostel har lärt oss att hålla böner, förböner och tacksgelser för alla människor, vi bedja Dig ödmjukligen, att Du nådeligen ville (mottaga* våra allmosor och offer samt) höra dessa våra böner, som vi frambära inför ditt gudomliga majestät. Innerligt bedja vi Dig, uppfyll städse din allmänneliga kyrka med sanningens, endräktens och fridens Ande, och gif, att alla, som bekänna ditt heliga namn, må enas i ditt heliga ords sanning och lefva i endräkt och kristlig kärlek. Vi bedja Dig äfven att så leda och styra alla kristna regenter, att de må redbart och opartiskt utöfva rättvisa, till straff för öfverträdelse och last och till befrämjande af all sann religion och dygd. Förläna, o himmelske Fader, alla biskopar och öfriga själasörjare nåd att med både lif och lära förkunna ditt rena och lifgifvande ord och att troget förvalta de heliga sakramenten. Gif allt ditt folk, och synnerligen denna församling, din himmelska nåd, på det alla med ödmjuka och andäktiga hjärtan må höra och anamma ditt heliga ord och rätteligen tjäna Dig i helighet och rättfärdighet i alla sina lifsdagar. Ödmjukt anropa vi Dig, o Herre, att Du värdes trösta och bistå alla dem, som i detta förgängliga lif råkat i bekymmer, sorg, nöd sjukdom eller annan bedröfvelse. Vi prisä äfven ditt heliga namn för alla dina tjänare, hvilka i sann tro och i din fruktan lämnat detta jordelif, och vi bedja Dig, förläna oss nåd att så efterfölja deras goda exempel, att vi med dem må blifva arfvingar till ditt himmelska rike. Bönhör oss, o Fader, för vår ende Medlares och Försvares, Jesu Kristi, skull. *Amen.*

*Förekomma ringa allmosor och offer, så utelämnas orden "mottaga våra allmosor och offer samt".

¶ *Därest läser biskopen följande förmaning. Men observera, att förmaningen kan utelämnas, om den redan blifvit last på en af den innevarande månadens söndagar.*

ÄLSKADE i Herren! I, som åstunden att komma och vardadelaktiga af vår Frälsares, Jesu Kristi, lekamen och blod, bören besinna, huru apostelen Paulus förmanar en hvar att pröfva sig själf och så äta af detta bröd och dricka af denna kalk. Ty såsom välsignelsen är stor, om vi med uppriktiga och botfärdiga hjärtan och en lefvande tro mottaga detta

heliga sakrament, så är också faran stor, om vi ovärdigt mottaga detsamma. Därför dömen eder själfva, kära bröder, så dömer icke Gud eder; ångren uppriktigt edra begångna synder, hafven en fast och lefvande tro på Kristus, vår Frälsare, bättren edert lefverne, och lefven i fullkomlig kärlek med alla människor, så ären I beredda att varda delaktiga af dessa heliga häfvor. Framför allt tacken Gud, Fadren, Sonen och den Helige Ande, för världens återlösning genom det lidande och den död, som vår Frälsare, Jesus Kristus, både Gud och människa, utstod, då han ödmjukade sig själf intill korsets död för oss arma syndare, som sutto i mörker och dödens skugga, på det han skulle göra oss till Guds barn och gifva oss evigt lif. Och på det vi alltid må påminna oss vår Mästares och ende Frälsares, Jesu Kristi, kärlek, som så utgaf sig själf för oss, och de otaliga välgärningar han bevisat oss genom sitt dyra blods utgjutelse, har han oss till stor och evig tröst instiftat och förordnat detta heliga sakrament till underpant på sin kärlek och till en ständig åminnelse af sin död. Låtom oss därför städse lofva och tacka honom tillika med Fadren och den Helige Ande, hvartill vi äro heligt förpliktade, fullkomligt underkasta oss hans heliga vilja och behag samt sträfva efter att tjäna honom i sannskyldig helighet och rättfärdighet i alla våra lifsdagar. *Amen.*

¶ *Därefter säger biskopen till nattvardsgästerna:*

I ALLA, som uppriktigt och allvarligt ångren edra synder och lefven i kärlek och barmhärtighet med edra medmänniskor samt hafven för afsikt att föra ett nytt lefverne i lydnad för Guds bud och att hädanefter vandra på hans heliga vägar, nalkens i tro, och mottagen detta heliga sakrament till eder hugsvalelse, samt afläggan, andaktsfullt knäböjande, inför Gud allsmäktig eder ödmjuka syndabekännelse.

¶ *Därefter aflägga biskopen och alla närvarande, som ämnat begå den heliga nattvarden, gemensamt följande allmänna syndabekännelse, vordnadsfullt knäböjande:*

ALLSMÄKTIGE Gud, vår Herre Jesu Kristi Fader, alltings skapare, alla människors domare! Vi bekänna och ångra våra mångfaldiga synder och all orättfärdighet, som vi beklagligen gång på gång med tankar, ord och gärningar hafva begått mot ditt gudomliga majestät och därigenom ådragit oss din rättvisa vrede och dom. Vi ångra oss allvarligen och känna en hjärtlig sorg öfver dessa våra missgärningar; deras hagkomst smärtar oss, och deras börda är oss outhärdlig.

Förbarma Dig, o, förbarma Dig öfver oss, barmhärtige Fader; för din Sons, vår Herres, Jesus Kristi, skull förlåt oss allt det förflutna, och förläna oss kraft att hädanefter städse tjäna och tackas Dig i ett nytt lefverne, ditt namn till pris och ära; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ *Därefter står biskopen upp och säger, vänd till församlingen:*

DEN allsmäktige Gud, vår himmelske Fader, som af sin stora barmhärtighet utlofvat syndernas förlåtelse åt alla, som med hjärtlig ånger och sann tro vända sig till honom, förbarma sig öfver eder, förlåte eder och befrie eder från alla edra synder, styrke och stadfäste eder i allt det godt är och gifve eder evinnerligt lif; genom Jesus Kristus, vår Herre *Amen.*

¶ *Därefter säger biskopen:*

Hören de trösterika ord, hvilka Kristus, vår Frälsare, säger till alla, som uppriktigt vända sig till honom:

KOMMEN till mig, I alla, som arbeten och ären betungade, och jag skall vederkvicka eder. *Matt. 11: 28.*

Så älskade Gud världen, att han utgaf sin enfödde Son, på det att hvar och en som tror på honom, icke må förgås, utan hafva evigt lif. *Joh. 3: 16.*

Hören äfven, hvad apostelen Paulus säger:

Det är ett fast ord och värdt att på allt sätt mottagas, att Kristus Jesus har kommit i världen för att frälsa syndare. *1 Tim. 1: 15.*

Hören jämväl, hvad apostelen Johannes säger:

Om någon syndar, så hafva vi en försvarare hos Fadren Jesus Kristus, som är rättfärdig. Och han är försoningen för våra synder. *1 Joh. 2: 1, 2.*

¶ *Hvarefter biskopen fortsätter, sågande:*

Upplyften edra hjärtan!

Svar: Vi upplyfta dem till Gud.

Biskopen: Tackom Gud, vår Herre!

Svar: Det är tillbörligt och rätt att tacka honom.

¶ *Därefter vänder sig biskopen till Herrens bord och säger:*

SANNERLIGEN är det tillbörligt, rätt och vår heliga plikt, att vi alltid och allestädes tacka och lofva Dig, o Herre, (*helige Fader), allsmäktige, evige Gud.

*På Trefaldighets-söndagen utelämnas orden "Helige Fader."

¶ Här följer den för innevarande högtid förordnade prefationen. Då ingen sådan är bestämd, läser eller sjunger biskopen omedelbart därpå följande:

Därför vilja vi med änglar, öfveränglar och alla himmelens härskaror lofva och upphöja ditt härliga namn, städse prisande Dig, sägande:

HELIG, HELIG, HELIG, Herre Gud Sebaot. Fulla äro himlarna och jorden af din härlighet. ¶ Biskopen och Församlingen. Ära vare Dig, o Herre, den allrahögste.

LÄMPLIGA PREFATIONER.

På Juldagen och sju dagar därefter.

EMEDAN Du utgaf och vid denna tid lät din ende Son, Jesus Kristus, födas för oss, han, som genom din Helige Andes verkan vardt sann människa af sin moders, jungfru Marie, väsen, dock utan någon syndens besmittelse, på det han måtte rena oss från all synd. — Därför vilja vi med o.s.v.

På Påskdagen och sju dagar därefter:

MEN förnämligast äro vi förpliktade att prisa Dig för sin Sons, vår Herre Jesu Kristi, härliga och segerrika uppståndelse. Han är det rätta påskalammet, offradt för oss, ty han har borttagit världens synd och genom sin död öfvervunnit döden samt genom sin uppståndelse förvärfvat oss evigt lif. — Därför vilja vi med o.s.v.

På Kristi Himmelsfärdsdag och sju dagar därefter.

GENOM din högt älskade Son, Jesus Kristus, vår Herre, som efter sin härliga och segerrika uppståndelse i synlig måtto uppenbarade sig för sina apostlar och i deras åsyn uppför till himmelen för att bereda oss rum, på det att hvarest han är, där skola ock vi vara och regera med honom i härlighet. — Därför vilja vi med o. s. v.

På Pingstdagen och sex dagar därefter.

GENOM vår Herre Jesus Kristus, enligt hvilkens nådefulla löfte den Helige Ande vid denna tid kom ned från him

melen med ett plötsligt dån, såsom af ett framfarande häftigt väder, i skepnad af eldtungor, hvilka satte sig på apostlarne för att lära dem och leda dem i all sanning; gifvande dem såväl gåfvan att tala på andra tungomål som ock frimodighet och ett brinnande nit att utan återvändo predika evangelium för alla folk, hvarigenom vi blifvit förda från mörker och villfarelse till det sanna ljuset och till kunskap om Dig och din Son, Jesus Kristus. — Därför vilja vi med o.s.v.

På Trefaldighetssöndagen må sägas:

SOM är en Gud, en Herre, icke en enda person, utan tre personer i ett väsen; ty hvad vi tro om Fadrens härlighet, det samma tro vi om Sonens och den Helige Andes, utan någon åtskillnad eller olikhet. — Därför vilja vi med o.s.v.

¶ *Eller ock följande med orden "helige Fader" bibehållna i inledningen:*

FÖR din Sons, vår Herre Jesu Kristi, dyra förtjänst och död och för sändandet af den Helige Ande, Hugsvalaren, hvilka båda äro ett med Dig i din eviga gudom. — Därför vilja vi med o.s.v.

¶ *Därefter läser biskopen, knäböjande vid altaret, i alla nattvardsgästernas namn följande bön:*

VI fördrista oss ej att komma till detta ditt bord, barmhärtige Herre, förtröstande på vår egen rättfärdighet, utan på din mångfaldiga och stora barmhärtighet. Vi äro icke ens värdiga att samla upp smulorna under ditt bord. Men Du är densamme Herren, hvars lust det är att städse öfva barmhärtighet. Gif därför, nådige Herre, att vi så äta din Sons, Jesu Kristi, kött och dricka hans blod, att våra syndiga kroppar må vardas renade genom hans kropp och våra själar tvagna i hans dyrbara blod samt att vi må evigt förblifva i honom och han i oss. *Amen.*

¶ *Sedan biskopen, stående vid altaret, har så placerat brödet och vinet, att han i församlingens åsyn kan på ett vördnadsfullt sätt bryta brödet och taga kalken i sina händer, läser han följande invigningsbön:*

ALL ära tillkommer Dig, allsmäktige Gud, himmelske Fader, som af din stora barmhärtighet utgaf din ende Son, Jesus Kristus, att lida korsets död för vår frälsning. hvarigenom han (som så en gång för alla offrade sig själf) frambar ett fullständigt, fullkomligt och tillräckligt offer såsom återlösen och tillfyllestgörelse för hela världens synder. Han instiftade en ständig åminnelse af denna sin dyrbara offerdöd, och i sitt heliga evangelium befaller han oss att allt

fortfarande fira densamma intill hans återkomst: Ty i den natt, då han vardt förrådd, a) tog han brödet, tackade, b) bröt det och gaf sina lärjungar och sade: Tagen och äten! c) Detta är min lekamen, som för eder varder utgifven. Gören det till min åminnelse! Sammalunda d) tog han ock kalken efter nattvarden, tackade och gaf sina lärjungar och sade: Tagen och dricken häraf alla! e) Denna kalk är det nya testamentet i mitt blod, som för eder och förmånga varder utgjutet till syndernas förlåtelse. Så ofta som I det gören, gören det till min åminnelse!

(a) Här tager biskopen patenen i sin hand.

(b) Här bryter han brödet.

(c) Här lägger han handen på allt det bröd han inviger.

(d) Här tager han kalken i sin hand.

(e) Här lägger han handen på de kärl, som innehålla det vin, som skall invigas.

DÄRFÖR, o Gud och himmelske Fader, vilja vi, dina ringa tjänare, i enlighet med din älskade Sons, vår Frälsares, Jesu Kristi, instiftelse, inför ditt gudomliga majestät med dessa dina heliga gåfvor, som vi nu frambära inför Dig, högtidligen fira den åminnelse din Son har befallt oss; därvid påminnande oss hans välsignade lidande och dyrbara död, hans segerrika uppståndelse och härliga himmelsfärd; hembärande Dig våra hjärtans innerligaste tacksägelser för de oräkneliga välgärningar, som därigenom kommit oss till del.

Oblation.

OCH ödmjukt anropa vi Dig, barmhärtige Fader, att bönhöra oss, och att Du af din oändliga godhet täcktes med ditt ord och din Helige Ande välsigna och helga dessa dina skapade håfvor, bröd och vin, så att vi, mottagande dem enligt din Sons, vår Frälsares, Jesu Kristi, instiftelse, till åminnelse af hans lidande och död, må varda delaktiga af hans välsignade lekamen och blod.

Invokation.

I STÖRSTA ödmjukhet bedja vi äfven, att Du af din faderliga godhet ville mottaga detta vårt lof- och tackoffer, samt att vi och hela din kyrka, i kraft af din Sons, Jesu Kristi, förtjänst och död och genom tron på hans blod, må erhålla syndernas förlåtelse och alla andra välgärningar, som härflyta från hans lidande. Och här frambära och öfverlämna vi åt Dig, o Herre, oss själfva, våra själar och kroppar, till ett förnuftigt, heligt och lefvande offer, i ödmjukhet bönfallande Dig, att vi och alla andra, som blifva delaktiga af denna heliga nattvard, må värdigt mottaga din Sons, Jesu Kristi, dyrbara lekamen och blod, uppfyllas med din nåd och himmelska välsignelse och varda en kropp med honom, så att han må förblifva i oss och vi i honom. Och fastän vi på grund af våra

många synder äro ovärdiga att hembära Dig något slags offer, bedja vi dock, att Du värdes mottaga denna vår heliga förpliktelse och tjänst och icke handla med oss efter vår förtjänst, utan förlåta oss våra öfverträdelse; genom Jesus Kristus, vår Herre, genom hvilken och med hvilken i förening med den Helige Ande all ära och härlighet tillkommer Dig, o allsmäktige Fader, från evighet till evighet. *Amen.*

¶ *Här sjunges, om det anses lämpligt, en hymn.*

¶ *Därefter tager biskopen själf nattvarden, under båda formerna, hvarefter han på samma sätt utdelar den till biskopar, präster och diakoner samt därefter i tur och ordning till de andäktigt knäböjande nattvardsgästerna, som med sina händer mottaga elementen. Tillräckligt tillfälle beredes alla att kommunicera. Vid utdelandet af brödet säger han:*

VÅR Herre Jesu Kristi lekamen, för dig utgifven, bevara din själ och kropp till evigt lif. Tag och ät detta till åminnelse af, att Kristus dog för dig, och när dig af honom i ditt hjärta genom tron med tacksägelse.

¶ *Och den biskop, som utdelar kalken, säger:*

VÅR Herre Jesu Kristi blod, för dig utgjutet, bevara din själ och kropp till evigt lif. Drick detta till åminnelse af, att Kristi blod blef för dig utgjutet, och var tacksam.

¶ *Om det invigda brödet och vinet tager slut, innan alla kommunicerat, inviger biskopen mera, enligt föregående formulär, begynnande med: "All ära tillkommer Dig, allsmäktige Gud," och slutande med: "delaktiga af hans välsignade lekamen och blod."*

¶ *Sedan alla kommunicerat, återvänder biskopen till Herrens bord och ned-sätter vördsamt på detsamma hvar som återstår af de invigda elementen, beläckande dem med en hvit linneduk.*

¶ *Därefter läser biskopen Herrens bön. Församlingen upprepar därvid efter honom hvarje bönepunkt.*

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo; ty riket är ditt, och makten och härligheten i evighet. *Amen.*

¶ *Hvarefter följande bön läses:*

ALLSMÄKTIGE, evige Gud! Vi tacka Dig af allt hjärta, att Du nådeligen bespizat oss, som tillbörligt mottagit dessa heliga håfvor, med din andliga spis, som är din Sons, vår Frälsares, Jesu Kristi, dyrbara lekamen och blod, och därigenom försäkrat oss om din godhet och ynnest samt att

vi såsom sanna lemmar äro införlifvade i din Sons andliga kropp, som är det heliga samfundet af alla kristtrogna människor; och att vi sålunda efter hoppet äro arfvingar till evigt lif, för din käre Sons dyra lidandes och döds skull. Ödmjukligen bedja vi Dig, o Fader i himmelen, att så bistå oss med din nåd, att vi allt fortfarande må förblifva i denna heliga gemenskap och utföra alla sådana goda gärningar, i hvilka Du har bestämt, att vi skola vandra; genom Jesus Kristus, vår Herre, hvilken med Dig och den Helige Ande vare ära och härlighet i evighet. *Amen.*

¶ *Därefter uppstå alla och läsa eller sjunga Gloria in excelsis eller någon annan lämplig hymn.*

ÄRA vare Gud i höjden och frid på jorden, till människorna ett godt behag! Vi lofva Dig, vi välsigna Dig, vi tillbedja Dig, vi förhärliga Dig, vi tacka Dig för din stora härlighet; o Herre Gud, himmelske Konung, Gud Fader allsmäktig!

O Herre, den Allrahögstes enfödde Son, Jesus Kristus, o Herre Gud, Guds Lamm, Fadrens Son, som borttager världens synder, förbarma Dig öfver oss; Du som borttager världens synder, hör vår bön; Du som sitter på Fadrens högra sida, förbarma Dig öfver oss!

Ty Du allena är helig; Du allena är Herren; Du allena, o Kriste, med den Helige Ande, är den högste i Guds Faders härlighet! *Amen.*

¶ *Därefter uttalar biskopen följande välsignelse, hvarpå församlingen aflägsnar sig.*

GUDS frid, som öfvergår allt förstånd, bevara edra hjärtan och edra tankar i Guds och hans Sons, vår Herre Jesu Kristi, kunskap och kärlek. Och Gud allsmäktig, Fadren, Sonen och den Helige Ande, låte sin välsignelse vara med och öfver eder alltid. *Amen.*

¶ *Om det efter nattvarden finnes något kvar af det invigda brödet och vinet så skall det icke borttagas ur kyrkan, utan biskopen och andra kommunikanter skola omedelbart efter välsignelsen vördnadsfullt förtära detsamma.*

Här slutar ordningen för den heliga nattvardens firande.

OM
INVIGNING AF EN KYRKA ELLER
ETT KAPELL.

¶ *Biskopen mottages vid kyrkans eller kappellets hufvudingång af kyrkovärdarna och kyrkorådets öfriga ledamöter eller andra för ändamålet utnämnda personer. Biskopen och det närvarande prästerskapet framträda genom kyrkans eller kappellets midtelgång till altaret, hvarunder den tjugufjärde psalmen växelvis läses af biskopen och prästerskapet.*

24 Psalmen.

JORDEN är Herrens och allt hvad därpå är, jordens krets och de som bo därpå.

2. Ty han är den som lagt hennes grund på hafven, den som på strömmarna beredt henne fäste.

3. Hvem får gå upp på Herrens berg, och hvem får träda in i hans heliga rum?

4. Den som har oskyldiga händer och rent hjärta; den som icke vänder sin själ till lögn och den som icke svär falskt.

5. Han skall undfå välsignelse af Herren och rättfärdighet af sin frälsnings Gud.

6. Sådant är det släkte, som frågar efter honom; de som söka ditt ansikte, de äro Jakobs barn.

7. Höjen, I portar, edra hufvuden, höjen eder, I eviga dörrar, att ärans konung må draga därin.

8. Hvem är då ärans konung? Det är Herren stark och väldig, Herren, väldig i strid.

9. Höjen, I portar, edra hufvuden, höjen dem, I eviga dörrar, att ärans konung må draga därin.

10. Hvem är då denne ärans konung? Det är Herren Sebaot; han är ärans konung.

Ära vare Fadren och Sonen och den Helige Ande;
såsom det var i begynnelsen, nu är och skall vara från evighet till evighet. Amen.

¶ *Biskopen träder inför altarringen tillsammans med så många af prästerskapet, som utrymmet medgifver. Biskopen, sittande på sin behöriga plats, begär alla donationshandlingar, om sådana finnas, och sedan de öfverlemnats till honom, står han upp och vänder sig till församlingen, sågande:*

ÄLSKADE i Herren, emedan fromma och heliga män i både gamla och nya förbundet, hvilka, antingen på Guds

direkta befallning eller genom Andens tillskyndelse, i allt handlat efter bästa förstånd och uppfattning, hafva uppfört byggnader för offenklig gudstjänst och afskillt dem från alla oheliga, världsliga och allmänna bruk för att därigenom väcka människors sinnen till större vördnad för hans gudomliga majestät och sålunda mana deras hjärtan till större andakt och ödmjukhet i hans tjänst, hvilket kärleksverk vår himmelske Fader välsignat och mottagit, så låtom oss icke betvilla, att han äfven nådigt gillar vårt fromma företag att på ett högtidligt sätt afskilja detta rum för sådana olika förrättningar och handlingar, som höra till hans dyrkan; och låtom oss nu förtroendefullt och andäktigt bedja om hans välsignelse öfver detta vårt förehafvande.

¶ *Därefter läser biskopen, knäböjande, följande bön:*

O EVIGE Gud, stor i makt och oändligt majestät, hvilken alla himlars himlar icke kunna rymma; huru mycket mindre då dessa tempelmurar, som med händer äro uppbyggda. Men Du har dock nådeligen lofvat, att Du särskildt vill vara närvarande, hvarhelst två eller tre af dina trogna äro församlade i ditt namn för att fram bära tacksägelser och böner inför Dig. O Herre, värdes blifva när oss, som nu äro församlade i sann ödmjukhet och beredvillighet för att inviga detta rum till ditt namns ära, afskiljande det allt framgent från oheligt, världsligt och allmänt bruk och helgande det till din tjänst, till ett rum där ditt heliga ord må läsas, de heliga sakramenten förvaltas, bön- och tacksägelseoffer fram bäras inför ditt gudomliga majestät, ditt folk välsignas i ditt namn samt till alla andra heliga förrättningar. Mottag, o Herre, detta våra händers verk och välsigna det med sådan framgång, som kan lända till din ära och till befrämjandet af både vår timliga och eviga välfärd; genom Jesus Kristus, vår välsignade Herre och Frälsare. *Amen.*

¶ *Därefter uppstår biskopen och säger, vänd mot församlingen:*

SÄ, o Herre, till dina tjänares böner, och gif, att hvar och en, som härstädes helgas åt Dig genom dopet, må uppfyllas af din Helige Ande, frälsas från din vrede och den eviga döden, upptagas sasom en lefvande medlem i Kristi kyrka och städse förblifva bland antalet af dina trogna barn. *Amen.*

Gif, o Herre, att de, som härstädes personligen förnya sina doplöften och konfirmeras af biskopen, begåfvas med ett sådant mått af din Helige Ande, att de må erhålla kraft att troget hålla dem och tillväxa i nåden under återstoden af sina lifsdagar. *Amen.*

Gif, o Herre, att alla de, som på detta rum mottaga Kristi lekamens och blods välsignade sakrament, må komma till detta heliga nådemedel i tro, kärlek och sann ånger och så uppfyllas med din nåd och himmelska välsignelse, att de till sin stora och oändliga hugsvalelse erhålla sina synders förlåtelse och alla andra frukter af hans lidande. *Amen.*

Gif, o Herre, att genom ditt heliga ord, som på detta rum kommer att läsas, predikas och genom den Helige Ande inskärpas i människors hjärtan, åhörarne må både förstå och känna, hvad de böra göra, samt erhålla styrka och kraft att lefva därefter. *Amen.*

Gif, o Herre, att alla de, som här komma att förenas i det heliga äkta ståndet, må troget hålla och fullborda det löfte och förbund, som de med hvarandra ingå, och sammanlefva med hvarandra i fullkomlig kärlek intill lifvets slut. *Amen.*

Gif, vi bedja Dig, välsignade Herre, att alla, som på detta rum nalkas Dig för att tacka Dig för de välgärningar de undfått af din hand, att förkunna ditt allra värdigaste lof, att bekänna sina synder inför Dig och att bedja om allt de behöfva till både kropp och själ, må göra det med sådan trosvisshet och sådant allvarligt, kärleksfullt och hängifvet sinnelag, att Du må mottaga denna deras förpliktelse och tjänst samt nådigt förläna dem allt, som Du i din eviga vishet anser bäst för dem. Om allt detta bedja vi för vår välsignade Herres och Frälsares, Jesu Kristi, skull. *Amen.*

¶ Därefter, under det biskopen sitter på sin behöriga plats, uppläser en af honom utnämnd person invigningshandlingarna, som biskopen sedan lägger på altaret, hvarefter han säger:

VÄLSIGNADT vare ditt namn, o Herre, att Du behagat ingifva dina tjänares hjärtan att afskilja och inviga detta rum till din ära och dyrkan, och gif, att alla, som komma att åtnjuta välsignelsen af detta fromma företag, må bevisa sin tacksamhet genom ett rätt bruk däraf till ditt välsignade namns förhållande; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

¶ Därefter förrättar den därtill utsedde prästen gudstjänsten för innevarande dag.

LÄMPLIGA PSALMER.

84 Psalmen.

122 Psalmen.

132 Psalmen.

LÄMPLIGA BIBELLEKTIONER.

FÖRSTA: 1 Kon. 8: 22—62 eller 1 Mos. 28: 10—22.

ANDRA: Ebr. 10: 19—25 eller Upp. 21: 10—27.

¶ *Biskopen fortsätter därpå med nattvardsritualen. Såsom kollekt, epistel och evangelium för tillfället användes följande:*

Kollekten.

O HÄRLIGHETENS Herre, vi erkänna, att vi icke äro värdiga att offra åt Dig något, som oss tillhör. Dock anropa vi Dig, att Du af din stora godhet värdes nådigt upptaga invigningen af detta rum till din tjänst och befrämja detta vårt förehafvande samt lyssna till alla dina tjänares böner och förböner, som här komma att frambäras inför Dig, och förläna dem nåd att bereda sina hjärtan till att tjäna Dig med vördnad och i gudsfruktan. Uppfyll dem med en hälsosam fruktan för ditt gudomliga majestät och en djup förnimmelse af egen ovärdighet, på det de, sålunda närmande sig din helgedom med ödmjukhet och tillbedjan och framträdande inför Dig med obefläckade tankar och rena hjärtan, obesmittade kroppar och helgade sinnen, må städse öfva en Dig behaglig gudstjänst; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Epistel 2 Kor. 6: 14.

BÄREN icke främmande ok tillsamman med otrogna, ty hvad har rättfärdighet att göra med orättfärdighet, eller hvad gemenskap har ljus med mörker? Och huru förlikar sig Kristus med Belial, eller hvad har en troende med en otrogen? Eller huru kan Guds tempel stå tillsammans med afgudar? Ty I ären ett den lefvande Gudens tempel, såsom Gud har sagt: "Jag skall bo hos dem och vandra bland dem, och jag skall vara deras Gud, och de skola vara mitt folk."

Evangelium. Joh. 2: 13.

OCH judarnes påsk var nära, och Jesus for upp till Jerusalem. Och han fann i templet dem, som sålde oxar och får och dufvor, och växlarna, som sutto där. Och han gjorde ett gissel af tåg och dref ut dem alla från templet, tillika med fåren och oxarna, och slog ut växlarnas mynt och stötte omkull borden och sade till dufvomånglarna: "Tagen bort detta härifrån; gören icke min Faders hus till ett marknadshus." Då kommo hans lärjungar ihåg, att det var skrifvet: "Nitälskan för ditt hus skall förtära mig."

Såsom sista kollekt omedelbart före välsignelsen använder biskopen följande bön:

VÄLSIGNADT vare ditt namn, o Herre Gud, att Du behagat taga din boning bland människors barn och dvälgas

midt i de heligas församling på jorden. Gif, vi anropa Dig, att på detta rum, som nu afskilts till din boning och tjänst, ditt heliga namn må allt framgent tillbedjas i sanning och renhet; genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

GUDS frid, som öfvergår allt förstånd, bevara edra hjärtan och edra tankar i Guds och hans Sons, vår Herre Jesu Kristi, kunskap och kärlek. Och Gud allsmäktig, Fadren, Sonen och den Helige Ande, låte sin välsignelse vara med och öfver eder alltid. *Amen.*

OM

PRÄSTERS INSTALLERING

I FÖRSAMLINGAR.

¶ *Då biskopen erhållit vederbörlig underrättelse om val af pastor till ett pastorat, eller en församling, i enlighet med kyrkolagens foreskrifter om "val och installation af präster," och ar ofvertygad om, att den valde personen är en kvalificerad prästman, tillhörande denna kyrka, så må han installera honom i pastoratet.*

¶ *Installationsbrevets sista paragraf kan utelämnas, om densamma strider mot ifrågavarande stifts vederlagda ordning, lag eller författningar.*

Till vår i Kristus älskade N. N. Frid!

HÄRMEID gifva och öfverlämna vi till dig, Sigillum
för hvars lärdom, nit, renlärighet och vis-
lighet vi hafva fullt förtroende vår tillåtelse och fullmakt att
utöfva prästämbetet inom N. N. pastorat (eller Signat.
församling), med full rätt att utföra hvarje
prästerlig förrättning bland dess folk, så länge du förblifver i
förening med oss och efterkommer föreskrifterna och kyrkans
lagar samt sådana förordningar, som du vid olika tillfällen får
mottaga af oss.

Och såsom lagenligt installerad präst till kyrkoherdeämbetet i N. N. pastorat (eller församling) åligger det dig att troget föda den del af Kristi hjord, som blifvit dig anförtrodd, icke såsom en hvilken söker täckas människor, utan såsom en, hvilken städse tänker på sitt nuvarande ansvar inför oss och på det tillkommande ansvaret inför våra själars biskop och alla människors högsta domare.

Och emedan Herren förordnat, att de, som tjäna vid altaret, skola erhålla sin del af det altaret tillhör, så befullmäktiga vi dig att fordra och åtnjuta alla de sedvanliga förmåner, som tillhöra din befattning, till dess någon viktig omständighet eller några särskilda förhållanden framkalla en önskan hos dig eller inom den dig anförtrodda församlingen att upplösa alla prästerliga förbindelser mellan dig och densamma, om hvilket allt du är förpliktigad att underrätta oss. Och i händelse missförstånd uppstår emellan dig och din församling angående upphörandet och upplösandet af alla prästerliga förbindelser mellan dig och densamma, så äro vi, din biskop, att anse såsom afgörande arbitrator och domare.

Till intyg häraf hafva vi försett denna handling med vårt biskopliga sigill och vår egenhändiga namnteckning, _____

_____ den _____ dagen i _____ månad
_____ A.D. och i _____ året efter vår konsekration.

¶ Vid tiden för morgongudstjänsten på den för den nye innehafvarens installation bestämda dagen går biskopen eller den institutor, han därtill förordnat, åtföljd af introducendus och andra närvarande prästmän, upp till koret. De närvarande prästerna ordna sig stående i koret, men biskopen eller den präst, som tjänstgör såsom institutor, träder innanför altarringen. Kyrkovärdarna (eller om de äro förhindrade att närvara, två andra kyrkorådsledamöter) ställa sig på högra och vänstra sidan om altaret utanför altarringen. Första kyrkovärden eller den af kyrkorådet, som företräder honom, håller i sin hand kyrkans nycklar synliga, och den officierande prästen förrättar gudstjänsten.

LÄMPLIGA PSALMER.

122 Psalmen.

132 Psalmen.

133 Psalmen.

LÄMPLIGA BIBELLEKTIONER.

FÖRSTA: Hes. 33: 1-9.

ANDRA: Joh. 10: 1-18.

¶ Efter morgongudstjänstens slut träder biskopen eller den präst, som tjänstgör såsom institutor, innanför altarringen och säger:

ÄLSKADE i Herren! Vi äro församlade i afsikt att installera N.N. såsom präst och kyrkoherde i detta pastorat (eller denna församling). Vi äro i besittning af edert intyg om hans val därtill såväl som af installationsbrevet. Men om någon bland eder kan angifva något skäl, hvärför han icke bör inställas, så fortsätta vi icke vidare, emedan vi icke önska, att en ovärdig person skall tjänstgöra bland eder.

- ¶ Om någon invändning göres, skall biskopen eller den präst, som tjänstgör såsom institutor, afgöra, om densamma utgör giltigt skäl att afbryta akten.
- ¶ Om ingen invändning göres och institutor beslutar fortsätta akten, så uppläses nu institutionsbrevet.
- ¶ Därefter skall förste kyrkovärden eller den kyrkorådsledamot, som i hans ställe företräder, öfverlämna kyrkans nycklar till introducendus, sägande:

I ————— pastorats (eller församlings) namn och å dess vägnar mottager och erkänner jag dig N.N. såsom dess präst och kyrkoherde, och såsom symbol däraf öfverlämnar jag i dina händer denna kyrkas nycklar.

¶ Hvarefter introducendus säger:

JAG N.N. mottager af din hand dessa nycklar till Guds hus såsom underpant på min installation och församlingens erkännande däraf samt lofvar att blifva en trogen herde öfver eder; i Fadrens och Sonens och den Helige Andes namn.

¶ Här börjar institutor akten.

Prästen: Herren vare med eder!

Svar: Med dig vare ock Herren!

Låtom oss bedja!

O Herre, styr och led oss i alla våra förehafvanden med din ständiga nåd och mäktiga hjälp, så att i allt, hvad vi begynna, fortsätta och fullborda, vi må förhärliga ditt heliga namn och så slutligen af din barmhärtighet ärfva evigt lif; genom Jesus Kristus, vår Herre, som har lärt oss att bedja till Dig, o allsmäktige Fader, i hans namn och med hans ord.

FADER vår, som är i himmelen! Helgadt varde ditt namn; tillkomme ditt rike; ske din vilja, såsom i himmelen, så ock på jorden; vårt dagliga bröd gif oss i dag; och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro; och inled oss icke i frestelse; utan fräls oss ifrån ondo; ty riket är ditt och makten och härligheten i evighet. Amen.

¶ Därefter mottager institutor introducendus innantför altarringen och öfverlämnar till honom bibeln, allmänna bonboken och kyrkolagen, sägande:

MOTTAG dessa böcker, och låt dem vara rättesnöret för din förvaltning vid förkunnandet af det gudomliga ordet, ledandet af församlingens gudstjänster och all enskild andakt samt handhafvandet af kyrkotukten; och vare du i allt ett föredöme för den hjord, som anförtrotts åt din vård.

¶ Därefter läses eller sjunges 68 Psalmen, Exurgat Deus, eller 26 Psalmen, Judica me, Domine.

Prästen: Genom Moses blef lagen gifven.

Svar: Nåden och sanningen kommo genom Jesus Kristus.

Präst och församling: Hvilken är Gud öfver allting, välsignad evinnerligen. Amen.

Låtom oss bedja!

O NÅDERIKE Gud, alla goda gåfvors gifvare, som i din gudomliga försyn förordnat skilda ämbeten inom din kyrka, vi anropa Dig, att Du ville gifva din nåd till din tjänare, som nu fått vården om denna församling sig anförtrödd. Uppfyll honom så med din läras sanning, och prydd honom med sådan renhet i lefvernet, att han må troget tjäna inför Dig till ditt stora namns förhärlikande och din heliga kyrkas fromma; genom Jesus Kristus, vår ende Medlare och Frälsare. Amen.

O HELIGE Frälsare, som har förvärfvat Dig en allmännelig kyrka och lofvat vara med dina tjänare, hvilka hafva apostolisk arfsföljd, intill världens ände, nådeligen välsigna hans ämbete och tjänst, som nu är förordnad att frambära bönens och lofvets offer i detta hus, uppkalladt efter ditt namn. Må hans muns tal och hans hjärtas tankar tackas Dig, Herre, vår klippa och vår förlossare. Amen.

O GUD, du Helige Ande, som är de trognas heliggörare, besök, vi bedja Dig, denna församling med din kärlek och nåd. Ingjut i folkets hjärtan kärlek till din sanning, föröka i dem sann gudsfruktan, när dem med all godhet och af din stora barmhärtighet bevara dem däri, o välsignade Ande, hvilken vi tillbedja och förhärlika tillika med Fadren och Sonen i en gudom från evighet till evighet. Amen.

Välsignelsen.

FRIDENS Gud, hvilken från de döda har återfört den som genom ett evigt förbunds blod är den store herden för fåren, vår Herre Jesus, han göre eder skickliga i allt godt verk, till att göra hans vilja, verkande i eder hvad tackeligt är inför honom; genom Jesus Kristus, hvilken vare ära i evigheters evighet. Amen.

¶ Därefter knäböjer den installerade prästen vid altaret för att bedja för sig själf följande bön:

O HERRE, min Gud! Jag är icke värdig, att Du går in under mitt tak, men ändå har Du ärat din tjänare med att för-

ordna honom till att stå i ditt hus och tjäna vid ditt heliga altare. Till Dig och din tjänst öfverlämnar jag mig själf, min kropp, själ och ande med alla deras krafter och gåfvor. Uppfyll mitt minne med din lags ord, upplys mitt förstånd med din Andas ljus, och må min viljas alla önskingar och begär vara riktade på hvad Du befallt. Och på det jag må blifva ett verktyg till befrämjandet af deras frälsning, som nu blifvit anförtrodda åt min vård, så förläna mig nåd att troget förvalta dina heliga sakrament och att både med ord och gärningar förkunna ditt sanna och lifgifvande ord. Var städse när mig vid utöfvandet af mina ämbetsplikter; gör mig andäktig i bönen, föröka min kärlek och tacksamhet i lofprisandet, och förläna mig begåfning i tanke och tal, att min predikan må klart och lättfattligt återgifva innehållet af ditt heliga ord. Gif detta för din Sons, vår Frälsare Jesu Kristi, skull.

¶ *Stående säger den installerade prästen:*

Herren vare med eder!

Svar: Med dig vare ock Herren!

Låtom oss bedja!

ALLSMÄKTIGE Gud, som har uppbyggt din kyrka på apostlarnes och profeternas grund, där hörnstenen är Jesus Kristus själf, gif, att genom din Helige Andes verkan alla kristtrogna må förenas i Andens enhet genom fridens band, att de må vara ett Dig behagligt och heligt tempel. Och särskildt bedja vi, att Du förlänar alla här församlade ett sådant mått af din nåd, att de med ett hjärta må åstunda din heliga och apostoliska kyrkas framgång och med en mun bekänna den tro, som en gång för alla blifvit öfverlämnad åt de heliga. Bevara dem från villfarelsens och söndringens synder. Låt icke de högmodigas fot komma öfver dem eller de ogudaktigas hand drifva dem bort. Gif, att denna världens lopp må så fridsamt ordnas under din ledning, att din kyrka må fröjdefullt tjäna Dig i fridsam gudlighet, på det alla må vandra på sanningens och fridens vägar och slutligen varda räknade bland dina heliga i evig härlighet; genom din förtjänst, o välsignade Frälsare, våra själars Herde och Biskop, som lefver med Fadren och den Helige Ande i en gudom från evighet till evighet. *Amen.*

¶ *Därefter hålles predikan, hvarefter den installerade prästen fortsätter med nattvardsritualen och utdelar nattvarden till sin församling. Efter valsig-*

nelsen (som den installerade alltid uttalar) skola kyrkovärdarne och kyrkorådets öfriga ledamöter välkomna och lyckönska honom.

- ¶ *När stiftets biskop är närvarande vid en pastors installation, så skall han personligen till introducendus uttala, hvad som föreskrifves i detta formulars installationsbref.*

Religionsartiklar

ANTAGNA AF

BISKOPARNA, PRÄSTERSKAPET OCH
LEKMANNASTÄNDET

INOM

Den Protestantskt Biskopliga Kyrkan

I

AMERIKAS FÖRENTA STATER

SAMLADE TILL KYRKOMÖTE

DEN TOLFTE SEPTEMBER

ANNO DOMINI

1801

RELIGIONSARTIKLAR.

1 ARTIKELN. *Om tron på den heliga treenigheten.*

DET finns blott en lefvande och sann Gud, evig, utan kropp, delar och lidelser (*impassibilis*), af oändlig makt, visdom och godhet, skaparen och uppehållaren af alla ting, både synliga och osynliga. Och i denna gudomsenhet äro tre personer: Fadren, Sonen och den Helige Ande.

2 ART. *Om Ordet eller Guds Son, som blef sann människa.*

SONEN, som är Fadrens ord, från evighet född af Fadren, sann och evig Gud, af ett väsen med Fadren, tog på sig människans natur i den välsignade jungfruns lif, så att två hela och fullkomliga naturer, nämligen den gudomliga och den mänskliga, blefvo förenade i en person för att aldrig åtskiljas, hvaraf är en Kristus, sann Gud och sann människa, som sannerligen led, blef korsfäst, död och begravnen för att försona sin Fader med oss samt blifva ett offer, icke allenast för arfsynden utan ock alla människors verksynder.

3 ART. *Om Kristi nedstigande till dödsriket.*

SÅSOM Kristus dog för oss och blef begravnen, så bör det ock tros, att han nedsteg till dödsriket.

4 ART. *Om Kristi uppståndelse.*

KRISTUS uppstod sannerligen från de döda och återtog sin kropp, med kött, ben och allt, som hör till en fullkomlig människonatur, hvarmed han uppfor till himmelen och sitter där, till dess han kommer igen för att döma alla människor på den yttersta dagen.

5 ART. *Om den Helige Ande.*

DEN Helige Ande, utgående af Fadren och Sonen, är af ett och samma väsen, majestät och härlighet med Fadren och Sonen, sann och evig Gud.

6 ART. *Om de heliga skrifternas tillräcklighet för salighet.*

DEN heliga Skrift innehåller allt, som är nödvändigt till salighet, så att hvad som icke står däruti eller därmed

icke kan bevisas, bör icke åläggas någon människa att antagas såsom trosartikel eller anses såsom erforderligt eller nödvändigt för saligheten. Med benämningen den Heliga Skrift förstå vi de kanoniska böcker i Gamla och Nya testamentet, om hvilkas auktoritet det aldrig varit något tvifvel inom kyrkan.

DE KANONISKA BÖCKERNAS NAMN OCH ANTAL.

*Första Mosebok,
Andra Mosebok,
Tredje Mosebok,
Fjärde Mosebok,
Femte Mosebok,
Josua,
Domareboken,
Rut,
Första Samuelsbok,
Andra Samuelsbok,
Första Konungaboken,
Andra Konungaboken,*

*Första Krönikeboken,
Andra Krönikeboken,
Esra,
Nehemja,
Ester,
Job,
Psaltaren,
Ordspråksboken,
Predikaren,
Höga visan,
De fyra större profeterna,
De tolf mindre profeterna.*

Och de öfriga böckerna läsas i kyrkan, såsom Hieronymus säger, till föredöme för lefvernet och till undervisning om seder, men hon använder dem ej för att befästa någon lära. Sådana äro de följande:

*Tredje Esras bok,
Fjärde Esras bok,
Tobias bok,
Judits bok,
Stycken af Esters bok,
Vishetens bok,
Jesu Syraks bok,*

*Profeten Baruk,
De tre männens lofsång,
Historien om Susanna,
Om draken i Babel,
Manasse bön,
Första Makkabeernas bok,
Andra Makkabeernas bok.*

NYA Testamentets alla böcker, hvilka sedvanligen äro allmänt antagna, antaga vi ock som kanoniska.

7 ART. Om Gamla testamentet.

DET Gamla testamentet är icke stridande mot det Nya, ty både i det Gamla och Nya testamentet erbjudes människosläktet evigt lif genom Kristus, som är den ende Medlaren mellan Gud och människor. Därför böra icke de höras, hvilka föregifva, att de gamla fäderna väntade endast på förgängliga löften. Ehuru väl lagen, som Gud gaf genom

Moses, icke är bindande för kristna människor med afseende på ceremonier och stadgar, eller de borgerliga föreskrifter den innehåller icke nödvändigtvis behöfva antagas i något samhälle, så är likväl ingen kristen människa, hvilken hon än må vara, fritagen från åttlydnad af de bud, som kallas moraliska.

8 ART. *Om trosbekännelsen.*

DEN Nicenska trosbekännelsen och den, som allmänt kallas den apostoliska tron, böra helt och hållet antagas och tros, emedan de kunna bevisas med den Heliga Skrifts tydligaste vittnesbörd.

9 ART. *Om medfödd synd eller arfsynd.*

MEDFÖDD synd består icke i att efterfölja Adam (såsom Pelagianerna fåvitskt påstå), utan i den skröplighet och det fördärf, som vidlåder naturen hos hvarje från Adam naturligen härstammande människa, hvarigenom människan är mycket långt bortkommen från ursprunglig rättfärdighet och af sin natur böjd till det onda, så att köttet alltid har begärelse mot Anden, och därför förtjänar detta onda hos hvarje människa, som födes till denna värld, Guds vrede och fördömelse. Denna naturens besmittelse vidblifver äfven dem, hvilka äro pånyttfödda, hvarför köttets begärelse, på grekiska kallad *φρόνημα σαρκός*, (af olika personer öfversatt med visdom, sinnlighet, höjelse och köttets begärelse) icke är underdånig Guds lag. Och ehuru det icke är någon fördömelse för dem, som tro och äro döpta, så betyder dock apostelen, att begärelse och lusta i sig själfva hafva syndens natur.

10 ART. *Om fri vilja.*

EFTER Adams fall är människans tillstånd sådant, att hon icke kan af sin naturliga kraft eller egna åtgöranden omvända och bereda sig själf till att tro på och åkalla Gud. Därför sakna vi förmåga att göra goda gärningar, som äro välbehagliga och tacknämliga inför Gud, om icke hans nåd genom Kristus förebereder i oss en god vilja och påverkar oss, då vi hafva denna goda vilja.

11 ART. *Om människans rättfärdiggörelse.*

VI räknas rättfärdiga inför Gud endast genom tron, för vår Herres och Frälsares, Jesu Kristi, förtjänsts skull, och icke för våra gärningars eller förtjänsters skull. Därför är den läran, att vi rättfärdiggöras genom tron allena, en högst

hälsosam och särdeles trösterik lära, som utförligare utvecklas i homilian om rättfärdiggörelsen.

12 ART. *Om goda gärningar.*

EHURU goda gärningar, hvilka äro trons frukter och följa efter rättfärdiggörelsen, icke kunna borttaga våra synder eller bestå inför Guds stränga dom, äro de dock välbehagliga och tacknämliga inför Gud i Kristus samt härflyta med nödvändighet från en sann och lefvande tro, så att af dem en lefvande tro kan kännas igen lika lätt som ett träd af dess frukt.

13 ART. *Om gärningar före rättfärdiggörelsen.*

GÄRNINGAR, som föregå mottagandet af Kristi nåd och hans Andes ingifvelse, äro icke välbehagliga inför Gud, emedan de icke härflyta af tro på Jesus Kristus; ej heller göra de människor lämpliga att mottaga nåden eller (såsom skolastiska författare säga) förtjäna nåden de congruo, ja än mer, emedan de icke utföras såsom Gud vill och befaller, att de skola utföras, kunna vi icke tvifla på, att de hafva syndens natur.

14 ART. *Om öfverloppsgärningar.*

ATT det gifves frivilliga gärningar bredvid och utöfver hvad Gud befaller, hvilka kallas öfverloppsgärningar, kan icke läras utan förmäthenhet och ogudaktighet, ty därigenom förklara människorna, att de icke allenast gifva Gud allt de äro skyldiga att gifva, utan att de göra mera för hans skull, än de äro förpliktigade till, hvaremot Kristus uttryckligen säger: "När I hafven gjort allt, som har blifvit eder befalldt, så sägen: Vi äro onyttiga tjänare."

15 ART. *Om Kristi enastående syndfrihet.*

KRISTUS, som i vår natur sannerligen blef oss lik i allting, dock utan synd, från hvilken han var lika fullkomligt fri till sin kropp som till sin ande. Han kom för att blifva det obesmittade Lamm, som genom att en gång offra sig själf skulle borttaga världens synder; och synd, såsom apostelen Johannes säger, fanns icke i honom. Men vi alla öfriga, ehuru döpta och i Kristus pånyttfödda, fela i många stycken. Om vi säga, att vi icke hafva synd, så bedraga vi oss själva, och sanningen är icke oss.

16 ART. *Om synd efter dopet.*

ICKE hvarje dödlig synd, uppsåtligt begången efter dopet, är en oförlåtlig synd mot den Helige Ande. Därför bör icke förlänandet af bot och ånger förnekas dem, som falla i synd efter dopet. Ehuru vi undfått den Helige Ande, kunna vi afvika från den oss gifna nåden och falla i synd, men genom Guds nåd åter stå upp och bättra vårt lefverne. Och därför böra de förkastas, som säga, att de icke mer kunna synda, så länge de lefva här, eller som förneka möjlighet till förlåtelse för dem, som uppriktigt ångra sig.

17 ART. *Om predestination och utkorelse.*

PREDESTINATION till lif är Guds eviga uppsåt, hvarigenom han (före världens grundläggning) i sitt för oss fördolda rådslut fast beslutit att från förbannelse och fördömmelse frälsa dem, som han ur mänskligheten utvalt i Kristus till evig salighet såsom käril gjorda till heder. Därför blifva de, hvilka Gud förlänar en sådan härlig gåfva, enligt Guds uppsåt kallade genom hans Andes verkande i rättan tid. De hörsamma genom nåden kallelsen, de varda rättfärdigade utan förskyllan, de upptagas till Guds barn, de göras lika bilden af hans enfödde Son, Jesus Kristus, de vandra gudaktigt i utöfvandet af goda gärningar, och slutligen uppnå de af Guds nåd evig salighet.

Liksom den gudliga betraktelsen af predestinationen och utkorelsen i Kristus är full af ljuflig, uppmuntrande och utsäglig tröst för gudfruktiga personer och sådana, som förnimma Kristi Andes verkande inom sig, hvilka döda köttets och sina jordiska lemmars begärelser samt upplyfta sina sinnen till höga och himmelska ting, emedan denna betraktelse i hög grad befäster och bestyrker deras tro på den eviga salighetens vinnande genom Kristus och kraftigt uppväcker deras kärlek till Gud; så är det för förvetna och köttsligt sinnade personer, hvilka sakna Kristi Ande, en ytterst farlig belägenhet att för sina ögon städse hafva Guds förutbestämda dom, hvarigenom djäfvulen antingen störta dem i förtviflan eller i ett högst orent lefvernes pliktförgätenhet, som icke är mindre farlig än förtviflan.

Vidare böra vi mottaga Guds löften på sådant sätt de vanligen framställas för oss i den Heliga Skrift och i våra handlingar följa den Guds vilja, som uttryckligen förkunnas oss i Guds ord.

18 ART. *Om erhållandet af salighet allenast genom Kristi namn.*

ÄFVEN de böra förkastas, hvilka fördrista sig att säga, att hvarje människa blir frälst genom den lag eller sekt han bekänner sig till, om han blott sorgfälligt ordnar sitt lefverne enligt denna lag och den naturliga religionen; ty den heliga Skrift framställer för oss allenast Jesu Kristi namn såsom det enda, i hvilket människor skola blifva frälsta.

19 ART. *Om kyrkan.*

KRISTI synliga kyrka är ett samfund af trogna människor, inom hvilket Guds rena ord predikas och sakramenten rätteligen förvaltas i öfverensstämmelse med Kristi förordning i alla ting, som nödvändigt höra därtill.

Liksom Jerusalems, Alexandrias och Antiokias kyrkor farit vilse, så har ock Roms kyrka farit vilse, icke allenast i lefverne och ceremoniella former utan äfven i trossaker.

20 ART. *Om kyrkans auktoritet.*

KYRKAN har makt att förordna bruk och ceremonier samt har afgörande auktoritet i lärostrider, och dock är det icke legitimt för kyrkan att påbjuda något, som strider mot Guds skrifna ord, ej heller må hon så tolka ett ställe i Skriften, att det strider mot ett annat. Därför bör icke kyrkan, ehuru hon är den heliga Skrifts vittne och vårdarinna, påbjuda någonting, som strider mot eller som icke finnes i Skriften, såsom nödvändigt till frälsning.

21 ART. *Om de allmänna kyrkomötenas auktoritet.*)*

22 ART. *Om skärseld.*

DEN romerska läran om skärseld, aflat, tillbedjan och dyrkan såväl af bilder som relikier och likaså helgonåkallan är en dåraktig och fåfäng uppfinning, som icke är grundad på något bevis ur Skriften, utan är stridande mot Guds ord.

23 ART. *Om ämbetsutöfning i församlingen.*

DET är icke lagligt för någon man att påtaga sig ämbetet att offentligt predika eller förvalta sakramenten i församlingen, förr än han är lagligen kallad och sänd till att utöfva detsamma. Och dessa böra vi anse för lagligen kallade

(*Den tjuguförsta artikeln utelämnas, emedan den delvis är af lokal och civil natur och dess öfriga delar äro angifna i andra artiklar.

och sända, som äro valda och kallade till denna tjänst af män, hvilka erhållit auktoritet i församlingen att kalla och utsända Guds ords tjänare i Herrens vingård.

24 ART. *Om talandet i församlingen på ett sådant språk, som folket förstår.*

DET är tydligen stridande mot Guds ord och den första kyrkans plägsed att hålla offentlig bön i kyrkan eller förvalta sakramenten på ett språk, som folket icke förstår.

25 ART. *Om sakramenten.*

SAKRAMENT, instiftade af Kristus, äro icke blott kännemärken eller tecken på kristna människors beaktelse, utan de äro fastmer bestämda, säkra underpanter och verksamma tecken på den nåd och Guds goda behag till oss, hvarigenom han osynligt verkar i oss och icke allenast uppväcker utan äfven styrker och stadfäster vår tro på honom.

Två sakrament äro af vår Herre Kristus instiftade i evangelium, nämligen dopet och Herrens nattvard.

De fem vanligen kallade sakrament, nämligen konfirmationen, boten, ordinationen, äktenskapet och sista smörjelsen, böra icke anses såsom evangeliska sakrament, emedan de äro sådana, som dels hafva tillkommit genom ett förvändt efterföljande af apostlarna och dels genom lefnadsförhållanden, som skriften väl tillåter, men hvilka dock icke hafva sakraments natur i likhet med dopet och Herrens nattvard, emedan de icke hafva något synligt tecken eller någon af Gud förordnad ceremoni.

Sakramenten instiftades icke af Kristus för att beskådas eller bäras omkring, utan för att vi skulle rätteligen bruka dem. Och endast hos sådana, som värdigt mottaga dem, hafva de en hälsosam inflytelse och verkan; men de som ovärdigt mottaga dem, ådraga sig själfva dom, såsom den helige Paulus säger.

26 ART. *Om att prästernas ovärdighet icke hindrar sakramentens verkan.*

EHURU i den synliga kyrkan de onda alltid äro sammanblandade med de goda och de onda stundom innehafva högsta myndighet öfver ordets predikan och sakramentens förvaltning, så utöfva de likväl icke denna myndighet i sina egna, utan i Kristi namn samt tjäna på hans uppdrag och med

hans bemyndigande, hvarför vi bruka deras ämbetstjänst både vid hörandet af Guds ord och vid mottagandet af sakramenten. Kristi förordning förlorar icke sin verkan genom deras ogudaktighet, ej heller förminskas därigenom kraften af Guds gåfvor hos sådana, som i tron rätteligen mottaga de dem meddelade sakramenten, ty dessa erhålla sin verkan genom Kristi instiftelse och löfte, oaktadt de förvaltas af onda människor.

Dock hör det till kyrkans disciplin, att undersökning anställes angående ovärdiga präster, att de anklagas af dem, hvilka hafva kunskap om deras öfverträdelser, samt därpå, om de befinnas skyldiga, efter en rättvis dom afsättas.

27 ART. *Om dopet.*

DOPET är icke blott ett bekännelsetecken och åtskillnadsmärke, hvarigenom kristna människor särskiljas från andra, som icke äro döpta, utan det är jämväl ett pånyttfödelsens eller den nya födelsens tecken, hvarigenom, liksom genom ett instrument, de som mottaga dopet, rätteligen inympas i kyrkan; försäkras om syndernas förlåtelse och vårt upptagande till barnskap hos Gud genom den Helige Ande betecknas och beseglas synligen, tron stadfästes och nåden förökas genom bön till Gud.

Späda barns dop bör visserligen bibehållas i kyrkan såsom fullt öfverensstämmande med Kristi instiftelse.

28 ART. *Om Herrens nattvard.*

HERRENS nattvard är icke blott ett tecken på den kärlek, de kristna böra hafva till hvarandra inbördes, utan fastmer ett sakrament på vår förlossning genom Kristi död; så att för dem, som rätteligen, värdigt och i tron mottaga det-samma, blifver brödet vi bryta en delaktighet i Kristi lekamen och likaså välsignelsens kalk en delaktighet af Kristi blod.

Transsubstantiationen, eller förvandlingen af brödets och vinets substans i Herrens nattvard, kan icke bevisas med den heliga skrift, utan strider mot skriftens tydliga ord, tillintetgör sakramentets natur och har gifvit anledning till många vidskepelser.

Kristi lekamen gifves, mottages och ätes i nattvarden endast på ett himmelskt och andligt sätt; och tron är det medel, hvarigenom Kristi lekamen mottages och ätes i nattvarden.

Kristus gaf ingen förordning, att nattvardens sakrament skulle förvaras, bäras omkring, upplyftas eller tillbedjas.

29 ART. *Om de ogudliga, som icke få del af Kristi lekamen vid mottagandet af Herrens nattvard.*

EHURU de ogudliga och sådana, som sakna lefvande tro, lekamligen och synligen med sina tänder vidröra Kristi lekamens och blods sakrament, såsom sankt Augustinus säger, så blifva de dock icke på något sätt delaktiga af Kristus, utan de äta och dricka fastmer så stora tings tecken eller sakrament till sin egen fördömdelse.

30 ART. *Om båda elementen.*

HERRENS kalk får icke nekas lekmännen, utan nattvardens båda element böra, enligt Kristi instiftelse och befallning, utdelas till alla kristna människor utan åtskillnad.

31 ART. *Om Kristi enda offer, fullbordadt på korset.*

KRISTI offer, en gång fullbordadt, är den fullkomliga återlösning, försoning och tillfyllestgörrelse för hela världens synder, både arfsynd och verksynd, och det finnes ingen annan tillfyllestgörrelse för synden än detta allena. Därför äro mässoffren, hvarom det vanligen säges, att prästen offerar Kristus för lefvande och döda till befrielse från straff och skuld, hädiska fabler och farliga bedrägerier.

32 ART. *Om prästernas äktenskap.*

BISKOPAR, präster och diakoner äro icke i Guds lag befallda att afgifva löfte om att lefva i ogift stånd eller afhålla sig från äktenskap. Därför är det tillåtet för dem liksom för alla andra kristna att ingå äktenskap efter godtfinnande, då de anse det befordra ett gudligt lefverne.

33 ART. *Om bannlysta personer och huru de böra undvikas.*

DEN person, som genom kyrkans förklaring rätteligen uteslutes från hennes gemenskap och bannlyses, bör af alla trogna anses såsom en hedning och publikan, tills han genom bot öppet försonats med och återupptagits i kyrkan af en därtill bemyndigad domare.

34 ART. *Om kyrkobruk.*

DET är icke nödvändigt, att kyrkobruk och ceremonier på alla ställen äro de samma eller fullkomligt lika, ty de hafva i alla tider varit olika och kunna förändras i öfverensstämmelse med olika länders, tiders och folkslags sedvanor, om

blott intet förordnas, som strider mot Guds ord. Hvar och en, som efter eget godtycke, villigt och uppsåtligt öppet öfverträder kyrkans bruk och ceremonier, hvilka icke äro stridande mot Guds ord samt äro förordnade och godkända af behörig auktoritet, bör (till varning för andra att ej göra sammalunda) offentligen tillrättavisas såsom en, hvilken öfverträder kyrkans allmänna ordning, kränker öfverhetens auktoritet och sårar svaga medbröders samveten.

Hvarje partikular- eller nationalkyrka har auktoritet att förordna, förändra och afskaffa ceremonier eller kyrkobruk, som endast äro påbudna af någon mänsklig myndighet, blott allt sker till uppbyggelse.

35 ART. *Om homilierna.*

ANDRA boken af de homilier, hvilkas titlar vi angifva vid slutet af denna artikel, innehåller en gudlig och sund lära, som är nödvändig i dessa tider, liksom äfven den under Edward den sjettes tid utgifna första boken af homilier, och därför anse vi, att Guds ords tjänare böra slitigt och tydligt föreläsa dem i kyrkorna, på det folket må förstå dem.

HOMILIERNAS TITLAR.

1. <i>Om kyrkans rätta bruk.</i>	10. <i>Om det vördnadsfulla uppskattandet af Guds ord.</i>
2. <i>Faran af afgudadyrkan.</i>	11. <i>Om barmhärtighetsverk.</i>
3. <i>Om kyrkornas reparation och renhållning.</i>	12. <i>Om Kristi födelse.</i>
4. <i>Om goda gärningar. Först om fastandet.</i>	13. <i>Om Kristi lidande.</i>
5. <i>Mot frosseri och dryckenskap.</i>	14. <i>Om Kristi uppståndelse.</i>
6. <i>Mot öfverdrifven lyx i klädsel.</i>	15. <i>Om det värdiga mottagandet af Kristi lekamens och blods sakrament.</i>
7. <i>Om bönen.</i>	16. <i>Om den Helige Andes gåfvor.</i>
8. <i>Om plats och tid för bön.</i>	17. <i>För rogationsdagarna.</i>
9. <i>Att allmänna böner böra utföras och sakramenten förvaltas på ett bekant språk.</i>	18. <i>Om det äkta ståndet.</i>
	19. <i>Om ånger.</i>
	20. <i>Mot lättja.</i>
	21. <i>Mot uppror.</i>

(Denna kyrka antager endast så mycket af denna artikel, som förklarar de två homilieböckerna innehålla en förklaring öfver kristen lära och en undervisning om fromhet och moral. Men alla häntydningar på Englands konstitution och lagar anses såsom icke tillämpliga på förhållandena inom denna kyrka. Därför upphäfves äfven förordningen om nämnda

homiliers läsning i kyrkorna, tills en revision lämpligen kan företagas, som befriar dem från såväl föråldrade ord och uttryck som från lokala häntydningar).

36 ART. *Om biskopars, prästers och diakoners konsekration.*

BOKEN om biskopars konsekration samt prästers och diakoners ordination, auktoriserad af denna kyrkas allmänna kyrkomöte 1792, innehåller allt, som är nödvändigt för sådan konsekration och ordination. Ej heller innehåller den något, som i sig själf är vidskepligt och ogudligt. Och därför förklara vi, att alla, som äro konsekrerade eller ordinerade enligt nämnda boks ritual äro tillbörligt, reguliert och lagenligt konsekrerade och ordinerade.

37 ART. *Om världsliga öfverhetspersoners makt.*

DEN världsliga öfverhetens makt sträcker sig till alla människor, såväl prästerskapet som lekmannaståndet, i allt, som rör det timliga; men den har ingen auktoritet i rent andliga ting. Och vi anse, att alla människor, hvilka bekänna sig till evangelium, äro skyldiga att iakttaga vördnadsfull lydnad mot all världslig myndighet, som är reguliert och legitimt förordnad.

38 ART. *Om kristna människors egendom, som icke är gemensam.*

DE kristnas rikedomar och ägodelar äro icke gemensamma med afseende på deras lagliga äganderätt och besittning, såsom åtskilliga anabaptister falskeligen påstå. Det oaktadt bör hvarje människa af sådana ting, som hon äger, efter sin förmåga frikostigt gifva allmosor till de fattiga.

39 ART. *Om en kristen människas ed.*

LIKSOM vi bekänna, att lättsinningt och obetänksamt svärjande är kristna människor förbjudet af vår Herre Jesus Kristus och hans apostel Jakob, så anse vi, att den kristna religionen icke förbjuder en person att aflägga ed, när öfverheten fordrar det, i en sak af tro och kärlek, endast det sker efter profetens föreskrift, i rättfärdighet, rätt och sanning.

